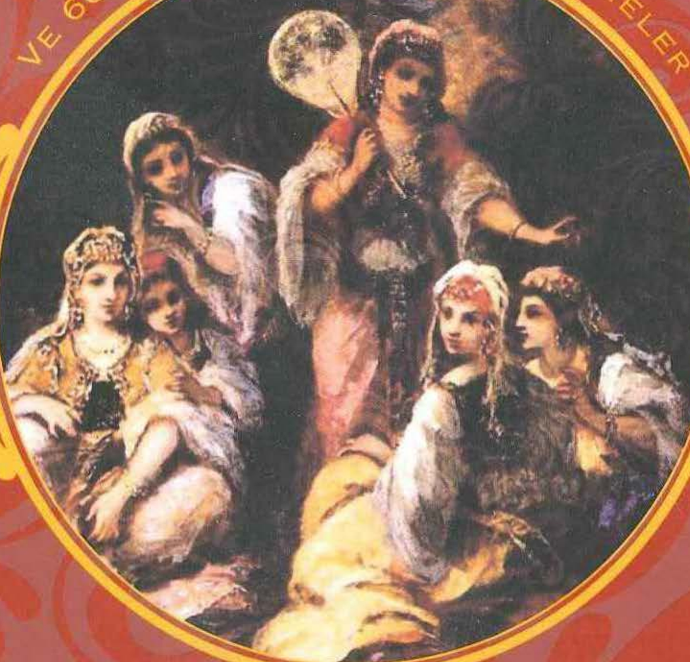
PADİŞAH ANALARI

VE 600 YIL BİZİ YÖNETEN DEVŞİRMELER

ALİ KEMAL MERAM

TOPLUMSAL DÖNÜŞÜM YAYINLARI

Padişah Anaları

Ali Kemal Meram

İstanbul, 2011

Padişah Analarɪ

Toplumsal Dönüşüm Yayınları
Tarihi Roman

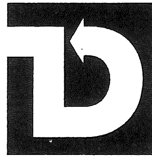
Yazarı	: Ali Kemal Meram
Genel Yayın Yönetmeni	: Hatice Bahtiyar
Genel Yayın Koordinatörü	: Oktay Cesur Olgun
Sayfa-Kapak Tasarım	: Günyüzü Yayın Departmanı
E-posta	: toplumsaldonusum@gmail.com
ISBN	: 978-605-87579-0-5
Yayıncı Sertifika No	: 22193
Baskı	: İstanbul, 2011

Genel Dağıtım
GÜNYÜZÜ YAY. BAS. DAĞ.
Cemal Nadir Sok. No:13 Akşam Han
Giriş Kat: 5 - 6 - 106 Cağaloğlu–İstanbul
Tel - Faks: (0212) 528 59 00
E-posta: gunyuzuyayincilik@gmail.com
www.gunyuzuyayincilik.com

Baskı - Cilt
Barış Matbaa Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C. Blk.
No:291 Topkapı /İstanbul
Tel: (0212) 674 85 28

Padişah Anaları

Ali Kemal Meram

TOPLUMSAL
DÖNÜŞÜM
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Ali Kemal Meram gerek bir yazıneri kimliği ile gerekse bir tarihçi olarak pek çok yapıta imza atmış, bu yapıtlar kendi alanları içinde yankı bulmuşlardır.

Ali Kemal Meram'ın *"Padişah Anaları"* adlı bu tarih çalışmasını on altı yol sonra yeniden yayınlarken gördük ki kimi görüşlere, söz gelimi Şeyh Bedreddin hakkındaki saptamalara katılmak olanaksız. Ancak Osmanlı İmparatorluğu döneminde Türkçe üzerinde sürdürülen baskıcı, yasakçı mantığın Mustafa Kemal ile sona erdiği, Türklerin *"Türkmen"* denilerek aşağılandığı ve kıyıma uğratıldığı da bir gerçektir.

Gündemin yapay kimlik tartışmalarıyla bulanıklaştırıldığı; ümmet toplumunun. Tanrı-Devleti'nin ülkemiz sorunlarının çözümüne bir siyasi seçenek olabilirmiş gibi yeniden sunulduğu günümüzde okur, kendisini ister Kemalist ya da Sosyalist, ister Müslüman ya da Tanrıtanımaz olarak tanımlasın toplumun bütün katmanlarının varlığına yeniden tanık olduğu devlet içindeki yozlaşmanın bugün olduğu kadar Osmanlı İmparatorluğu'nda da resmi ideolojiden kaynaklanan yapısal bir hastalık olduğunu görecektir.

"Padişah Anaları" bu bakımdan, tartışılması gerekli bulguları barındırdığı için önemle okunması gereken yapıttır.

Toplumsal Dönüşüm Yayınları

Başlarken...

BU KİTAP, ŞİMDİYE KADAR HİÇ BİR BAKIMDAN AÇIKLANMAMIŞ BİR TARİHİ GÖZLER ÖNÜNE SEREN BİR BELGESELDİR

Bu kitabın birinci ve ikinci baskılarının yayınlandığı 1977-1980 yılları içinde aldığım yüzlerce mektubun içeriği, birbirinden çok farklı olmakla beraber, bir çoğu ortak bir görüşü yansıtıyordu:

"Biz, şimdiye kadar okuduğumuz hiç bir tarih kitabında sizin açıklamalarınıza benzer bir şeyler görmedik. Siz, bu bilgileri nereden elde ettiniz?" diyorlardı.

Üstünde birleşilen bir başka ortak soru da şöyle idi: "İnanılması çok güç, ama çok ilginç olan birtakım gerçeklere yer veren kitabınızı bir "tarih" olarak değil de, niçin "roman" türünde yazdınız?"

Şunu öncelikle vurgulamalıyım ki, eğer kitabımın içeriği, şimdiye kadar, İlkokul'dan Üniversite'ye değin okutulan tarih kitaplarında ve okul dışı tarihsel yazılarda ele alınmış olsaydı, böyle bir kitabı yazma gereğini, hiç kuşkusuz duymazdım.

Ama yoktu. Ne Osmanoğulları'nın "kan ve soylarını, ne de aile kökenlerini" bütünü ile açıklığa kavuşturan bir kitap yazılmamıştı. Üstelik 620 yıl boyunca devleti, ülkeyi ve ulusu kimlerin, hangi ırk ve soydan gelenlerin yönettiğini içeren bir belgesel de yoktu. Özellikle de, Osmanoğulları'ndan çok önce

Anadolu'yu yurt tutmuş, güçlü deniz ve kara devletleri kurmuş Türk Devletleri'nin, Osmanoğulları tarafından neden ve niçin yıkılmış oldukları, başsız ve devletsiz kalan Türk toplumlarının "Osmanlı tutsağı" olarak yüzlerce yıl barışta ve savaşta nasıl ezilip yok edildikleri, hep gizlenmişti. Bu yok ediliş ve kesintisiz "Soykırım" tutarsız yakıştırmalarla üstelik "başarı" niteliğinde savunulup durmuştu.

Çağın bilim ve kültüründen, uygarlığından, ülkenin ve devletin nimetlerinden yararlanmayı ve devlet yönetiminde yer almayı "Öztürk ırkına" yasaklayan Osmanoğulları'nın, yabancı soylu "dönme ve devşirmelere" bu yetki ve nimetleri nasıl peşkeş çektikleri, "tarih" diye okutulmakta olan kitapların hiç birinde yer almamış, açıklanmamıştı.

Yazılmış tarih kitapları, tüm bu gerçekleri ters-yüz eden, baştan sona uydurma, yakıştırma yalanlarla süslenmiş olaylardı. Uydurulmuş, "aile, soy ve kök şecereleri" ile doldurulmuştu. Bunlara "tarih" diyorlardı.

"Kıl çadır"dan, Çul giysiden "Osmanoğulları'nı çıkarıp mermer saraylara, altın tahtlara, samur ve mücevherlerin en değerlilerine kavuşturan büyük güç, harcanan kan ve can Öztürklerin olduğu halde, tüm bu gelişmelerin, görkemli saltanatın, bir aşiret yaşamından bir İmparatorluk egemenliğine kavuşmuş olmanın başarıları, Osmanoğulları'nın kişisel deha ve yüceliklerinin sonucu olarak nitelenmiş ve öyle gösterilmişti.

Her bir Osmanoğlu, "bilim"de, sanatta, edebiyat'ta, kültür düzeyinde, askerlikte, politika'da, yüksek kişilik ve değerde", erişilmez yücelikte kişiler oldukları için bütün bunları ve tüm "fetih"leri elde etmiş oldukları yüzyıllar öncesinden günümüze değin savunulup durulmuştu.

"Atatürk sonrası Türkiye"de ise, her alanda yeniden "Osmanlı'ya dönük" bir yaşam özentisi, giderek yayımlara ve hemen tüm öğretim kurumlarına, politikaya dek yaygınlaşmıştı.

YENİÇERİLER

Savaşlarda, Öztürklerin kan döküp can vererek elde ettikleri yabancı ülke kentlerini "yağma ve talan" etme yetkisinden başka, o yabancı ülkelerden "kız ve oğlan çocuklarını" tutsak alıp, daha sonra tutsak pazarlarında satma yetkisine de sahiptiler.

Sözde "padişah güvenliğini korumak"la görevli olan yeniçeriler, sorumsuz yasalarından aldıkları güçle, her fırsatta başkaldırıyor, dilediklerinin başlarını kesip, dilediklerini iktidar koltuğuna da oturtabiliyorlardı.

Ama güvenliklerini Türk soyunun evlatlarına emanet edemeyen Osmanoğulları için, o kara Ocak, yine de gözde ve sorumsuzdu. Cehalet, sefalet ve zulüm üçgeninde ilkel taş devrinin çilesini çekmek zorunluluğu ise, sadece Öztürklerindi.

Değişik dönemlerde "Başkent" olmuş: Bursa, Edirne, İstanbul saraylarında ve o sarayların dışında uygar düzeyde, varlık ve saltanat içinde görkemli yaşam sürme hak ve imtiyazları ise; Rum, Sırp, Bulgar, Arnavut, Pomak, Romen, Yahudi, Ermeni ve daha başka yabancı soy kökenli dönme ve devşirmelere özgü idi. Ve devlet işte bunların, bu kan ve soy melezlerinin ellerinde çekiştirilip duruyordu.

Şimdi, sormak gerekmez mi?

Hangi tarih kitabında bu gerçekler dile getirilmiş, sergilenmiş, açıklanmış ve yazılmıştı?

Hepsini birden yanıtlayabiliriz: Hiç birinde!

Ama bu ülkede, o dönemleri yaşayanlar arasında korkusuz ve de namuslu "kalem erbabı" kimseler de yaşamıştı. O, olumsuz tarihsel gelişimleri ve olayları, saray beslemesi, ya da devşirmelerin el üstünde yaşatıldığı Osmanlı düzen tutkunu tarih yazarlarının, gerçekleri ters yüz edip yalan ürünü kitaplar düzmelerine karşın, öylesine yozlaşmamış, o, namuslu kalem sahipleri, üstüne basa basa kayıt düşüp bıraktıkları basma ve yazma kitapçıklarında her bir gerçeği dile getirip geleceğe

bırakmaktan korkmamışlar, üstelik tüm bunları, o dönemlerin en acımasız zulüm ve işkence olgusuna meydan okuyarak yerine getirmeyi görev sayabilmişlerdi.

Ben, yıllarca önce bu kitabı yazmaya başladığımda, 620 yıllık Osmanlı döneminin gerçeklerini, o en eski "yazma ve basma" kitapçıkların sararmış, küflenmiş sayfaları arasında aradım. Her bir döneme bir parça ışık tutma yürekliliğini gösteren küslerin bıraktıklarını başlıca kaynak olarak ele aldım. O duru, o saydam anlatılardan yararlandım. Buz tutmuş bir toprak parçasını tırnaklarımla kazırcasına yıllar süren bir uğraş vererek kıymık kıymık elde ettiğim gerçekleri birbirine karıp katarak bütünledim. Ve öyle yazdım. Ama okuyanları bezdirmemek için, katı ve kuru bir tarih anlatımı yerine, roman türünde yazmayı daha doğru buldum.

Yazdıklarımda tek bir fazla sözcüğe yer vermedim. Abartmadım. Ne var ki, gerçeklerin ancak binde birini sunabildim. Çünkü tüm gerçekleri vermeye kalkışsaydım, değil bir kitaba, on cilde bile sığdıramazdım.

Sağ'da, Sol'da ve Orta'da örgütlenmiş hiç bir evrensel akım çevresinden olmadığım için öylesine büyük bir yayının gerektireceği büyük yatırımı sağlama olanağı, benim için yoktu, olamazdı.

BU KİTAP GEREKLİYDİ...

Mademki, okuliçi ve okuldışı tarih, sosyal bilimler ve politika ile ilgili kitaplarda, 620 yıllık Osmanlı dönemi gerçekleri yansıtmıyordu; O karanlık dönemde yok olan Türk kültürü, Türk töresi ve özellikle, Öztürk soyunun ne tür uygulamalar ve yöntemlerle uğratıldıkları "soykırım"ı göz ardı edilip açıklanmıyordu; böyle bir kitap kuşkusuz yazılmalıydı.

Daha dün denecek bir yakın geçmişte "adı sanı olmayan" nice devletler, ülkeler ve uluslar günümüz dünyasında birer

büyük ve güçlü uygar kimliğe kavuşmuş olmalarına karşın, Türk ulusunun her alandaki geri kalmışlığının nedenleri açıklığa kavuşturulmalıydı.

Böyle bir araştırma sonucunda ise, Selçukluların 200 yıllık dönemleri ile Osmanlıların 620 yıllık egemenliklerini kapsayan zaman şeridinde Arap ve Acem kültürlerinin, "din, mezhep, tarikat" gibi yabancı töre ve inançların çıkmazında Türklerin yüzyıllardır nasıl bocaladıkları ve en ilkel yaşam çizgisinden bir türlü ayrılmaksızın Atatürk Çağı'na erişmiş oldukları açıklanmalıydı.

Gerçek yüceliği hala yeterince kavranamayan, kavranılmaması için Osmanlı kalıntılarının var güçleriyle gölgeledikleri (Mustafa Kemal Atatürk), bu ayrıntılı belgeselin ışığında tüm yüceliği ile ortaya çıkmalıydı.

"Ecdadımız..." Sloganıyla yeniden yaldızlı yalanlarla nitelenen ve yüceltilmeye kalkışılan Osmanoğulları'nın, kuruluştan batışa değin Türk soyu ile ilintisizlikleri, tarihsel akış içinde gözler önüne serilmeliydi. Onların, yalnızca "dönmelerle devşirmelerin ecdadı" oldukları gerçeği tüm ulusça kavranmalıydı.

(Nakşibendi)ci ve (Nurcu) tekkelerde ve özellikle, yürürlükleri (Eğitim ve Öğretim Birliği Yasası)na karşın sürüp giden, (Arapça Kur'an kurslarında) Osmanoğulları'nı yüceltip, en başta Atatürk'e ve Türk soyuna düşman yetiştirenlerin kim ve ne oldukları iyice anlaşılmalıydı. Bu kara Ocakların, Osmanlı dönemi "medreseleri"nin adları değişmiş, ama gerçekte eşiti olan "çağdaş bilim ve uygarlık" düşmanı, karanlığın yuvaları oldukları, ancak geçmişin bu ayrıntılı anlatımı ile suyun yüzüne çıkmış olacaktı. Karanlığın o yarasa yuvalarında beyinleri yıkanan milyonları aşkın körpe varlık, geleceğin temel taşları olacaktı ve gelecek, işte o temel taşlar üstünde kurulacaktı.

Her yıl, (İstanbul'un Fethi) törenlerinde surlar ve kale duvarları üstüne tırmandırılan (yeniçeri giysili) kişilerin tarihe ve

gerçeğe ters düşen bir görüntü olduğu kadar, 2025 yıldır (Ulusal Askeri Bando) yerine konarak tarihi yansıttığı sanılan (Mehter/Mehteran Bölüğü)nün, Osmanlı savaşlarında harcanmış milyonlarca Türk'ün ruhlarını ürperten gösterinin temelinde yatan amaç ve özlemin Atatürk'ün ruh ve vicdan yapısına, O'nun devrim ve ilkelerine karşı koyan bir kara düşünce ürünü olduğu gerçeği, başka bir biçimde vurgulanamayacaktı. Çünkü hiç bir yeniçeri Türk değildi. Ve hiç bir yeniçeri örgütü, savaş ordusu değildi.

İşte ben bu nedenle, yazılmamış bir tarihin özünü, o özün gerçek serüvenini yazdım.

O'nu, Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümsüz ruhuna adadım; ne mutlu bana...

Ali Kemal Meram

İstanbul, 1990.

Not: Bu kitabımın hazırlanmasında yararlandığım kaynak belgelerin ve 600 yıl bizi yöneten yabancı soylu sadrazamların listesi, son bölümün bitiminde verilmiştir. Tanrı, erdem sahibi o namuslu kalem sahiplerinin ruhlarını şad etsin.

BİRİNCİ BÖLÜM

SELÇUKLULAR'IN UÇBEĞİ KARA OSMAN KENDİ ADIYLA ANILACAK BİR DEVLETİN TEMELLERİNİ ATIYORDU... (1300-1324)

Kara kıl çadırın tepesindeki abanoz direkte ak bir bayrak dalgalanıyordu.

Yamacın doruğundaki düzlükte bir büyük alanı kaplayan koca çadırın içi, kalın kıl keçelerle ve değişik düzende birbirinden ayrılan irili ufaklı odalara bölünmüştü.

Uçbeği Kara Osman'ın hem evi, hem de Beğlik Otağı idi bu koca çadır. Gücünü, egemenliğini Arap ve Acemlerin dinsel ve töresel inançlarında ve kültürlerinde çoktan yitirmiş Selçuklu Devleti'nin bu bölgedeki güvenliğini; acımasız, ilkel, vahşi Moğollara karşı korumakla yükümlü aşiretin başı, Kara Osman'dı. Çadır odanın dört bir yanı, Acem ve Frenk halılarıyla döşenmişti. Kalın direklerde gürzler, palalar, kılıçlar, ok ve altın kakmalı hançerler asılıydı.

Uçbeği Kara Osman'ın canı sıkkındı, üstelik kızgındı da.

Az ötesinde oturan karısından yana çevirdi başını; ateş saçan gözlerini, hala hıçkıra hıçkıra ağlayıp duran karısına dikti, öyle kaldı bir süre. Sonra birden ayağa fırladı. Koca çadırın dışına taşıp yankılanan güçlü bir sesle haykırdı:

-Bre hatun, yetmez mi?- Canevinden vurulmuşçasına durmaz ağlarsın, niye?

Karısı Bala Hatun avuçlarının içine gömülü yüzünü kaldırıp kocasının kara sakallı suratına baktı. Güçlükle soluklanarak kesik kesik konuştu:

-Bilmez gibi sorarsın... Beğim, şahım efendim; canevimden vurulmuş değil miyim sanki?

Kara Osman'ın sesi bir kez daha gürledi:

-Ne olmuş ki?

-Daha ne olsun ki, a benim beğim, efendim? Sen ki, o Rum kızı Horofira'yı oğlum Orhan'a karı yapmak istersin; duyduğumdan bu yana bağrıma köz düşmüşçesine tüm yüreğim tutuşmuştur. Bu yüzden ağlarım ben, sanki bilmezsin de hırslanıp sorarsın üstelik. Olacak iş midir bu?

Kara Osman'ın iri gözbebeklerinde kıvılcımlar uçuşuyordu.

-Kısa aklın ermez bu işlere hatun, diye bağırdı. Benim düşlediğim amaç başka. Din ayrılığına gelince, hiç önemli değil. "Kelime-i Şahadet" getirmesini belletip söylettik mi, Müslüman olur! Horofira olan adını atıp da bir Müslüman adı koyunca, Hristiyanlık mı kalır ortada? Kimin alnında yazar Hristiyanlığı, ya da Müslümanlığı?

Bala Hatun'un yürekli sesi çınladı, koca çadırın her bir bölümünde.

-Kanında, damarında dolaşır, yüreğinde yazar! Tanrı'nın buyruğuna karşı mı çıkıyorsun? Tanrı böyle diyor, Peygamber böyle söylüyor.

Yüzü al al olmuştu. Bala Hatun'un; artık ağlamıyor, hıçkırmıyordu da. Sesini biraz daha yükselterek haykırdı: (1)

---

(1) (Bala Hatun ve Mal Hatun) iki kız kardeştiler. İkisi de Osman'ın karılarıydı. Bu iki kadının babaları: "terbiyeli kişi" anlamına gelen (Edepli) lakabıyla anılan (Ali) adında bir Moğol'du. Ama Osmanlı devşirmesi tarihçiler, birinci padişah saydıkları Osman'ı ve tüm Osmanoğulları'nı yüceltmek için, övgüye, karılarının babasından başlayarak, (Edepli Ali'nin adını: Şeyh Edebali'ye çevirdiler.) Babalarının Moğol diline ve soyuna uygun olarak kızlarına koymuş olduğu (Mal) ve (Bala) adlarını da inceltip yücelterek: (Mâ!) ve (Bâlâ) yaptılar. Bu yalan ve yakıştırmalar, tarih sayfalarında hâlâ durur.

-Babamdan duyup belledim en doğrusunu, ben. Yüce Tanrı, dinsiz Araplar için vermiş o buyruğu!

Karısının bu denli başkaldırısı ile ilk karşılaşan Kara Osman, üstelik duyduklarına da şaşırıp kalmıştı. Çabuk toparladı kendini. Kollarını iki yana açarak boşluğu yumrukladıktan sonra:

-Senin aklın ermez hatun, diye bağırdı. Böyle öç alınır düşmandan; Yarhisar Tekfur'u pusu kurup tuzağa düşürmek istedi beni. Aşiretimi başsız koyup topraklarımızı ele geçirmek için beni öldürmeye kalkıştı. O'ndan önce davrandım; pusuya pusu ile tuzağa tuzakla karşı çıktım; kızı Horofira'yı düğün gecesi gelinliği sırtında kaçırdım. Dinini, adını değiştirip oğlum Orhan'a yüce bir düğün dernekle karı yapmaktan daha uygunu var mı? Artık, bundan böyle Horofira değil, (Nilüfer)dir; adını öyle koydum, onun.

Bala Hatun'un omuzları çöktü, daha bir ufaldı.

-Demek, böyle? dedi, yavaş ve güçsüz.

Sonra birden toparladı kendini, başını daha dikleştirerek gözlerini kocasının yüzünde dolaştırdı.

-Bir kötü çığır açtın, dedi, bir ters gidişe ön ayak oldun, bundan böyle tüm evlatların, soyun sopun, aşiret halkın, senin tutup gösterdiğin bu yolu izleyecekler. Birlik, düzenlik, dirlik kalmayacak; neden dersen, kan bozuldu mu töre de bozulur!

-Kuruntu, yanılgı hep bunlar. Bir şey olmaz. Diye bağırdı Kara Osman. Daha güçlü bir sesle sürdürdü konuşmasını:

-Yabancı kan, bizim kanımızı kamçılar çünkü. Gücümüz büyür. Gücümüz büyüdükçe beyliğimiz, topraklarımız büyür. Bu yolla, komşu Bizans'la da katışıp kaynaşmış oluruz. Düşmana dost görünür, kendi içinden vururuz. Günün birinde...

Bala Hatun, daha fazla dinlememek için kesti kocasının sözünü:

-Biz, biz olmaktan çıkıp kendimize bile yaban olduktan sonra, güçlenip büyüsekte, tüm cihana boyun eğdirsek de

değeri yok, bence. Çünkü o güçlenen artık sen olmayacaksın ki... Senin kanından, soyundan gelenler değiller ki!

-Bak, hele...

-Kızma beyim, geleceği görür gibi gerçeği söylerim sana.

-Böyle bu. bu yolun sonu, bu! Adın yürümüş, adına devlet kurulmuş olsa bile, ne ola? Bir adla iş biter mi? Adını omuzlayıp götürenler senin soyundan olmayacaklar ki artık. İşte bak bize Uç Beyliği veren soluğu tükenmiş Selçuklu Sultanlığı'na; kendi Türk töresine sırtını dönüp Acem töresini kucakladıkları için dünyanın öte ucundan gelen Moğolların önünde baş eğmediler mi? Derelerden su yerine kanları akmadı mı? Hendekler, çukurlar hep onların gövdeleri ile doldurulmadı mı?

-Sus, bre hatun, diye haykırdı Kara Osman. Yeter! Söyledim ya senin aklın ermez böyle işlere.

Hışımla yürüdü, loş aydınlığın üstüne düşen kendi gölgesini çiğneyerek. İç bölmelere açılan ağır ve kalın perdeyi elinin tersi ile açıp çıkacakken durup karısından yana döndü:

-Sen, bir Moğol kızısın, dedi. Ama sen benim soyumu sopumu bilir misin?

-Müslümansın ya... Yanlış mı bilirim yoksa?

-Doğru, dedi Kara Osman. Müslüman'ım, Müslüman olmasına ama ya hangi milletenim, onu bilir misin?

- .... !

-Ben ve benim aşiret halkım, Pers soyundan geliriz!

Bala Hatun'un gözleri iri iri açıldı.

-Pers mi, dersin? Hangi millet ola, bu?

-Hani, Acem derler ya, o millet işte! (2)

---

(2) Birinci padişah sayılan Kara Osman'ın adıyla anılan Osmanoğulları'nın Yunanlılaşmış Pers'ler ve Ahemeniler (Acem ve Ahemen karışımı) soyundan geldiğini açıklayan kaynak: (Tarih-i Sultan Mehmet Han-ı Sâni), yazan: Kritovulos, Çev. Karolidi, 1328. Bu tarihi yazarak kendisine sunan Kritovulos'u, Fatih İkinci Mehmet, İmroz Adası'na Kral yapmıştır.

-Ama Müslümansın...

-Eee n'olacak? Kimse Müslüman doğmaz anasından! Gâvur da doğmaz; sonradan olur bunlar.

-Öyledir, öyledir ya... Bir şunu düşünmezsin şahım, insan anasından milletinin ve de soy ve sopunun kanını alıp da çıkar; bu kan bozuksa, değişikse, yabancıysa öyle gider artık kıyamete dek... İşte bunu düşünmezsin.

-Baka ben, Moğol'um. Doğru dersin. Bir Moğol, taşıdığı kanın ve evladına verdiği kanın değişip bozulduğunu istemez. Cengiz Han, tüm uruğuna böyle vasiyet etmiştir; bu vasiyetin değerini iyi kavrayalım diye de, tüm Moğollara Türkleri örnek göstermiştir.

-Ne olmuş ki Türklere?

-Cengiz Han demiştir ki; "Şayet Türkler Çinli kadınlarla, Moğol kadınlarla, Tunguz ve Mançu soylu kadınlarla ve daha sonra da Acem ve Arap ve Rum kadınlarla evlenip çocuk peydahlamasalardı, şu koca dünyada Türkleri yenecek ve Türkleri ezip geçecek, kurdukları devletleri yıkıp ortadan kaldırmaya hiç bir milletin gücü yetmezdi. Ben bile hiç bir şey yapamazdım Türklere" der. "Ama Türkler hep yabancı kadınlar alarak, o kadınlardan kanları bozuk evlatlar peydahlayarak kendi kanlarını bozdular, bozunca da dirlik ve birlikleri bozuldu, devletleri yıkıldı, tüm Türkler çığıl çığıl dağılıp yurtlarından oldular." Böyle der işte yüce Moğol Başbuğu Cengiz Han!

Kara Osman hiç bir karşılık vermedi, çıkıp gitti.

BİZANSLI HOROFİRA (NİLÜFER HATUN) OLDU

"Söğüt Malikânesinden başlayarak, Kara Osman Aşireti'nin her bir yöresinde çifte bayram şenliği vardı. Aşiret halkı, tüm coşkunlukla kutluyordu, bu şenliği.

Çalgılar çalınıyor, kılıç, kalkan ve cirit oyunları, ard arda, meydanları dolduran halkı coşturuyordu. Durmadan, öbek

öbek açılmış kuyularda, demir şişlere geçirilmiş körpe at, deve ve danalar kızarıyordu. Kimi buz gibi ayranı dikiyordu kafasına, kimileri toprak çanaklarla hiç duraksamadan kırmızı şarap içiyorlardı.

Yeri göğü doldurup taşıran bu şenliğin ve büyük şölenin birbirinden ayrı nedenleri vardı: Bilecik ve Yarhisar kaleleri Bizanslılardan alınmış, Kara Osman Aşireti'nin topraklarına katılmıştı. Halkı coşturan ikinci neden daha başkaydı. Yarhisar Tekfuru'nun kızı, Rum güzeli Horofira, Bilecik Tekfuru'na verilecekken, Kara Osman Çakırpınar'daki bu düğünü basmış, körpe kızı Horofira'yı gelinlik giysileriyle kaçırıp getirmişti.

Karısı Bala Hatun direnmiş, ağlamış, ağır ve acı konuşmuştu ama Kara Osman yine de bu Rum kızını oğlu Orhan'a karı yapmaktan vaz geçmemişti.

Bir Bizans kenti olan Çakırpınar'da yarıda kalan düğün, şimdi burada yapılıyordu. Kendi gibi bir Bizanslı Rum olan Bilecik Tekfuru'nun koynunda duvağını açmaya hazırlanan Tekfur kızı Horofira, Osman Bey'in oğlu Orhan Bey'in koynunda soyunacaktı.

Şenliğin, büyük şölenin asıl gerçek nedeni buydu.

Güçlü naralar yankılanıyordu, her yörede:

-Heeeyy! Yaşasın Kara Osman!

-Yaşasın Kara Osman Şah!

Bu şölene, şenliğe tek bir katılmayan Bala Hatun'du yalnızca. Otağın kuytu bir odasındaki döşeği üstüne kapanmış, bir Rum kızından doğacak çocukların, gelecekte Beyliğin başına geçtikten sonraki felâketlere şimdiden gözyaşı döküyordu.

Bu sırada, Horofira Orhan'ın yatağında, onun güçlü kollarının arasındaydı.

Bir Bizanslı kadar Rumca'yı güzel konuşan Orhan, Horofira ile anlaşmakta güçlük çekmemişti: Aralarındaki yabancılığın

daha ilk dakikalarda bir yakınlığa dönüşmesinde en büyük etken olmuştu, Orhan'ın Rumca'sı.

Yavaş yavaş, tadını çıkarırcasına elleriyle soymuştu Horofira'yı Orhan, çırılçıplak bırakana değin; daha sonra kollarının arasında yatağına kadar taşımıştı, onu.

Şimdi Horofira'nın yumuşak kulaklarına sıcacık aşk sözcükleri fısıldıyordu:

-Geçende bir gün, değişik bir giysi kuşanıp Yarhisar'a gelmiştim, Horofira. Babanın yanında gördüm seni, o günden sonra hiç aklımdan çıkmadın.

Horofira tüm iliklerine kadar işleyen hazla ürperdi, Orhan'ın kollarının arasında. Diri göğüslerini daha sıkı bastırdı, Orhan'ın sık soluklarla inip kalkan sert kıllı göğsüne.

-Senden başka hiç bir şey düşünmek istemiyorum bu an, beyzadem. Diye inledi.

-Üzgün, ya da kırgın değilsin ya, böyle olduğuna?

-Hayır, çok mutluyum üstelik, dinimiz bir, kanımız ve ırkımız birdi ama hiç hoşlanmamıştım o adamdan. Şimdiyse, mutluyum çok. Sevdim seni çünkü beyzadem. Çok, çok sevdim seni.

Orhan, kollarının arasındaki bu yumuşak, sıcacık ve kıvrım kıvrım oynaşıp duran kızı titreyerek kucakladı.

İkisi de 17 yaşındaydı. Ama Orhan babası gibi dağ yapılı görünüşü ile en azından 25 yaşında sanılırdı. Bozkır güneşleri kavurup karartmıştı her yanını, daha şimdiden babasının koyu esmer rengini taşıyordu.

İçleri ak tiftikle doldurulmuş üç kat yatağın içinde uzun süre seviştikten sonra soluklanmak için sırtüstü uzandılar. Horofira, Orhan'ın kılıç, kalkan, ok ve mızrak sıyrıklarının izlerini taşıyan geniş göğsü üstüne başını yaslayarak:

-Hıristos hakkı için yemin ederim, dedi. Artık benim kocamsın Orhan.

-Sen de benim karımsın bundan böyle, Horofira.

-Ya benim yüzümden bir savaş çıkarsa, Orhan?

-Savaş mı? diye karşılık verdi, genç adam. Senin için çıkacak bir savaşta ölsem de kaygulanmam, güzel kız!

Horofira başını Orhan'ın göğsünden kaldırdı, istavroz çıkardı:

-Bir dileğim var, dedi. Karşı koymazsın değil mi?

Orhan, hiç duraksamadan karşılık verdi:

-Karşı koymak mı? Senin her dileğin, benim de dileğimdir.

-Dinime karışmamanı istiyorum, senden. Biliyorsun, ben Hristiyanım. Bütün soyum, ulusum da Hristiyan'dır. Siz Müslümanlarsa, ele geçirdiğiniz kızları, kadınları zorla Müslüman olmaya zorlarmışsınız. Ben, dinimi değiştirmem beyzadem. Ölmeye razı olurum ama dinimin değişmesine olmam. Zaten, korkup razı olsam, ne değeri olur bunun? Hiç bir Hristiyan, tüm Hristiyanların tanrısı olan İsa'dan vaz geçmez çünkü.

Kollarını Orhan'ın çıplak vücuduna doladıktan sonra yeniden sürdürdü konuşmasını:

-Beni sevdinse, birazcık sevdinse, benim de seni hep sevmemi istiyorsan, dinime dokunma; beni yalan yere din değiştirmeye zorlama, olur mu?

Kollarının arasındaki körpe Rum kızının değişik kokusunu içine sindire sindire öpüp koklayan Orhan soluk soluğa karşılık verdi:

-Her şey senin istediğin gibi olacak, Horofira.

Tasanı, kuruntularını at bir yana. Hangi dinden olursan ol fark etmez benim için.

Horofira'nın içi rahatlamıştı;

-Seni daha çok seveceğim, Orhan, dedi. Göreceksin, daha çok seveceğim. Duyduğumuz barbar Müslümanlar olmadığını görmek, inan çok mutlu etti, beni. O barbarlar hiç düşünmüyorlar ki, din değiştirmekle soy değişmez, kan değişmez; hele

her soyun kökü olan ırk hiç değişmez. Her kim, hangi soyun, ırkın, ulusun kanını taşıyorsa, ölene dek öyle kalır hep, yanlış mı, Orhan'ım?

-Elbet, bir tanem, öyledir, senin dediğin gibidir her bir şey.

-Hıristos korusun seni, Orhan'ım.

-Nedir, o Hıristos dediğin, bir tanem?

-Tanrı İsa'dır, sevgilim. Biz, öyle anarız.

-İyi yaparsınız. Daha sıkı sarıl bana, kiraz dudaklarını ağzıma ver bir tanem, gülüm, mis kokulu çiçeğim, nilüferim benim.

-Oh... beyzadem, nilüfer çok mu güzel bir çiçektir?

-Sen nasıl, tüm dünya kadınlarının en güzeli ve de en yüreğe işleyeni, en ballısı, en bir tanesi isen, nilüfer de öyledir, işte.

-Bana, Nilüfer demelisin bundan böyle, olmaz mı?

-Ne demek, olmaz? Nilüfer'sin. Nilüfer'imsin artık. Tüm aşiretimizin halkı, seni bundan böyle: Nilüfer, bilecek. Gelecekte, babamın yerine geçip aşiretimin beyi olarak, Acem ve Selçuklu hükümdarları gibi.

"Şah" unvanını elde ettiğimde, tüm dünyaya (Nilüfer Hatun) adını duyuracağım. Senin adına camiler, medreseler, mescitler ve de köprüler, aş ocakları yaptıracağım; sonsuza dek yüceleceksin, bir tanem, Nilüfer'im.

Ya, Horofira ne olacak, Orhan'ım? diye gülerek sordu, körpe Rum kızı.

-Ne'mi olacak, Horofira? Nilüfer Hatun'un (göbek adı), yani, doğduğunda konmuş ilk ad olarak seninle birlikte yaşayacak elbet, anladın mı, güzelim?

-Anladım, dedi, Horofira. Ama anlamadığım bir şey daha var. Neden kendi soyunuzdan, hele kendi dininizden bir kızla evlendirmediler seni de, benim gibi kanı ve dini başka bir Hristiyan'la evlendiriyorlar?

-Ha, bak işte bunu hiç düşünmedim şimdiye dek, dedi, Orhan. Soyumuz, kanımız Perslerden gelir, sanırım. Ama

Müslüman'ım elbet. Niçin bir Müslüman kızla evlendirmediler, beni? Babam öyle istedi; ama anam karşı koydu seninle evlenmeme; babamsa, senin aklın ermez, böyle istiyorum ben, diye susturdu anamı...

-Niçin, ama?

-Bence, Bizanslılarla dost olmak, onlardan kız alıp akrabalık kurmak istiyor, olmalı!

Horofira gözlerini kıl-keçe duvarlı odanın dört bir yanında dolaştırdı. Savaş ve baskınlarda ele geçirilmiş değerli silahlara, yurtiçi hayvan postlarına uzun uzun baktıktan sonra:

-Biz Bizanslılar, böyle düşünmeyiz, dedi. Kendi ırkımızdan, bizim dinimizden olmayanlarla dost ve akraba olmayı arzulamayız. Onlardan zarar geleceğine inanırız; hem de günah sayarız böyle bir dostluğu üstelik akrabalığı.

-Orasını bilmem, dedi Orhan. Ama ben inanıyorum ki yakın bir gelecekte başka düşünecek Bizanslılar.

Dostluğumuzu elde etmek için, Bizans İmparatoru bile kendi kızlarını bizden birilerine vermek uğrunda ne lazımsa yapacaklar.

Büyük çadırın dışında çalınan kopuzların eşliğinde söylenen türküler ve arada bir coşku içinde atılan güçlü naralar, genç karı kocanın kulaklarına kadar yansıyordu.

Yeniden kucakladılar birbirlerini.

Düğün dernekle başlayan şölen ve şenlik gibi, bu aşk gecesi de, daha uzun bir süre sürüp gidecekti, bir yenisine değin...

Ama şimdi, soluklarını tazelemek için ara sıra, başlarının hemen ardındaki sette duran toprak testiye uzanıyor, soğuk nar şerbetini kana kana içiyorlardı.

Üç gün üç gece süren düğün şenliğinin hemen bitiminde, Orhan, Rum güzeli Horofira'dan ayrılmak zorunda kaldı, bir süre için. Babası Kara Osman'ın buyruğuna boyun eğerek savaş birliklerinin başında, irili ufaklı Bizans kentlerini koruyan kalelere karşı yeni baskınlara girişti.

İzmit ve dolaylarındaki topraklar, birer ikişer Kara Osman Aşireti'nin egemenliğine katıldı. Bir yandan Kara Osman Şah'ın, öte yandan oğlu Orhan Bey'in üst üste giriştikleri saldırılar karşısında şaşkına dönen Bizans İmparatoru, büyük dostu Moğol Gazan Han'a ulaklar gönderip bu saldırılara son verdirmesi için, Selçuklulara buyruk vermesini diledi.

Oysa Selçuklu devleti zaten son günlerini yaşıyordu.

Selçuklu saraylarını dolduranlar, en başta: (Sultan) ünvanı ile anılan hükümdarlar ırk bilincini, soylarının kökenini çoktan yitirmiştiler. Dilini, dinini, tarihini ve töresini unutanlar, Arap dini ile Acem mezhep ve tarikatlarını, Acem'in dil ve kültürünü benimseyerek kendi kendilerini bu yabancı potada eritmiş olmanın sonucunda da, (İlhanlılar) adıyla anılan Moğolların kan ve zulümle ördükleri boyunduruğu altında yıllardır inliyorlardı.

Bizanslı Rumlarla dostluk, iş, ticaret ve hatta savaş beraberliği yapmakta hiçbir sakınca görmeyen Selçuklular, Türk devlet kuruluşlarının hemen hiç biriyle anlaşamıyorlardı.

Osman Şah ve oğlunun Bizans üstüne sürdürdükleri bu saldırılar sırasında, İlhanlı hükümdarı Moğol Gazan Han, Selçuklu hükümdarı Sultan Üçüncü Alaaddin'i öldürdü.

Anadolu Selçuklu Devleti çökmüş, irili ufaklı Türk Beylikleri bir bakıma özgürlüklerine kavuşmuş; bir bakıma ise, başıboş ve tedirgin bir ortama sürüklenmiştiler.

Artık Kara Osman Aşireti de bağımsız ve özgürdü. Selçukluların "Uç-Beyliği" payesini bir görev olarak sürdürmek yerine, bir büyük devlet olma yolunda hızla koşmak olanağı elle tutulurcasına çıkmıştı ortaya. Ama (İlhanlılar) diye tanımlanan Moğol egemenliği daha kırk yıl sürecekti, dört bir yanda.

Kara Osman Bey'in büyük amacı, Bursa'yı elde ederek Beylik Otağı'nı oraya taşımaktı. Yeniden ele geçirilen bölgelerle, daha şimdiden Bursa üç yandan kuşatılmış durumdaydı zaten.

Orhan'la evlendiğinden bu yana aşiret halkı arasında (Nilüfer Hatun) takma adıyla anılan Bizanslı Rum kızı Horofira ilk çocuğuna gebeydi bu sıralarda.

Doğum sancılarının çoğalıp genç kadının çılgınlar gibi haykırdığı gecenin yarısında bu evliliğin ilk ürünü dünyaya geldi. Babasının güçlü yapısını taşıyan bir erkek çocuktu hem de!..

Doğacak çocuğun erkek olmasını Tanrı'dan yakaran yalnız Orhan değildi. Kara Osman Bey de erkek olmasını dilemişti. Bu yüzden, sonucu müjdeleyenlere hem Orhan hem de Kara Osman tarafından değerli armağanlar verildi.

Orhan, müjdeyi alır almaz karısının başucuna koşarak ilkin karısını, sonra da oğlunu kucakladı.

Horofira (Nilüfer) yorgun ama mutluydu. Tüm aileyi ve üstelik bütün aşiret halkını kıvançla coşturan: erkek çocuk doğurmuştu çünkü.

-Orhan, dedi kocasına yavaşça, oğlumuzun adını düşündün mü?

-Babamın buyruğunca: Süleyman olacak, adı nasıl, güzel değil mi? diye karşılık verdi, Orhan.

Horofira'nın solgun yüzünü Pembe bir renk yalayıp geçti.

-Süleyman mı? diye sordu inanmazlıkla. Hani, şu Yahudi peygamberi Salamon'un, Arapçası mı bu Süleyman?

-Ben senin kadar bilgili değilim, dedi Orhan. Çünkü senin kadar okumadım, ben. Benim bildiğim şu ki, kurt'la ve kuş'larla, tüm hayvanlarla konuşurmuş Süleyman peygamber!..

Horofira küçücük elini yumruk yaparak yatağı bir yanına hırsla vurdu.

-Ama bir Yahudi peygamberi, O! diye sürdürdü konuşmasını. Siz Müslümanları anlamıyorum bir türlü, size ne ondan?

Orhan, yatağın bir kenarına oturdu yavaşça.

-Pek ötesine aklım ermez ama, dedi. Bizim dinimiz gelmiş geçmiş bütün peygamberlere iman etmeyi, yani hepsine inanmayı buyuruyor. Sonra, bir şey daha var. Aklımda kaldığına

göre, İsa peygamber de Yahudi imiş; siz tüm Hristiyanlar niye ona tapıyorsunuz?

Horofira'nın gözleri korkuyla büyüdü:

-Susss! dedi, çarpılırsın, sevgili kocacığım. O, yeryüzüne inmiş, bir süre sonra da yine gökyüzüne dönmüş, yüce Tanrı'dır!..

-Sizler böyle sanıyorsunuz, diye karşılık verdi Orhan. Bizim kutsal kitabımız Kur'an böyle söylemiyor. Her neyse, sen ne olmasını isterdin, oğlumuzun adını?

Horofira kocasının gözlerinin içine bakıp tatlı tatlı gülümsedikten sonra:

-Ben koydum bile göbek adını, dedi.

-Nedir?

-Aleksi Kozes... Nasıl, daha güzel değil mi? Orhan üzgün bir sesle konuştu:

-Hâlâ unutamadın, şu sülaleni Nilüfer.

-Soy, sülale unutulur mu hiç sevgili kocacığım? diye karşılık verdi genç kadın; boynunu büküp, dalgalı kumral saçlarının üzerinde ince parmaklarını dolaştırarak. Bir süre sustuktan sonra, bence dedi, özbenliğini unutan kişi hayvandan daha aşağı bir yaratıktır.

Orhan'ın yüzünü ateş basmıştı. Alnı, yanakları al aldı. Bu tür konuşmaları gereksiz, hem de günah sayan bir çevrede yetişmiş olmanın etkisinden henüz kurtulabilmiş değildi, çünkü.

-Ne demek istedin, Nilüfer?

Orhan'ın sesi buz gibi soğuktu. Göz bebeklerinde çakmak çakmak kıvılcımlar uçuşuyordu, üstelik.

-Yani, babamızın buyruğuna karşı koyup, çocuğumuzun adını (Aleksi Kozes) mi koyacağız?

Horofira tüm dişiliği ile uzattı kollarını Orhan'a. Çıldırtıcı şehvet kasırgası estiren kokusuna karşı koyamayacağını biliyordu kocasının.

-Kızma Nilüfer'ine, dedi. Sen nasıl istersen öyle olacak her bir şey, sevgili kocacığım. Kucakla beni, çocuğumuzun adı ne olursa olsun, umurumda bile değil, anlıyor musun?

Kurnaz Rum dilberinin bu sözleri, Orhan'ın bütün kızgınlığını bir anda yok etti. Karısını istekle kucakladı, bütün yüzünü öpüp kokladıktan sonra çocuğunun kulağı dibine eğildi, üç kez bağırdı; (Süleyman) diye...

Osmanoğlu ailesinin kanına giren, Rum melezi ilk çocuktu Süleyman. Ne var ki, anası Bala Hatun'un da dediği gibi bu kötü yoldan bir daha dönülmeyecekti. Bundan böyle tüm Osmanoğulları yabancı soylu, Frenk kadınlarından doğacak ve hep onlardan doğanların meydana getirdiği bir Osmanlı hükümdar ailesi, kan yapılarının gereği olarak, Türkleri, ezilmeleri ve yok edilmeleri gereken düşman bir soy yerine koyacak ve yüzlerce yıl hep öyle davranacaklardı.

Önce otağlarını, daha sonra saraylarını, devlet ve nimet kapılarını hep yabancı soylu Hristiyan kanıyla dolduracaklardı. Yalnız kendi çevrelerini ve kendi yörelerini değil, tüm ülkeyi "insan panayırı"na benzetecek; Türklerse, bu kan çorbası içinde bocalayıp duracaklardı.

AŞİRET BEYİ KARA OSMAN ŞAH ÖLDÜ...

Ard arda girişilen savaşlar sonucunda "Beylik" sınırları hızla büyüdü. Artık (Nilüfer Hatun) takma adıyla anılan Bizanslı Horofira ise mutlu bir yaşam sürüyor, oğlu Süleyman serpilip gelişiyordu.

Ama Kara Osman Şah ailesinin üstünde beklenmedik ölüm kuşları kanat çırpmaya başladı, bu arada. Orhan'ın annesi Bala Hatun'un ölümünden hemen sonra Osman Şah hastalandı. Bu onun ilk ve son hastalığı idi.

Ölüm rüzgârının başucunda estiği son günün akşam saatlerinde alaca karanlığın puslandırdığı boş sokakları nal sesleri doldurdu. Tozu dumana katarak koşturup gelen atlılar, otağ önünde dizgin kastılar.

Otağ önünde nöbet bekleyen koruyucular, Orhan'ı fark eder etmez atından yana seğirtip, acı acı kişneyip duran hayvanın yularını kavradılar.

Orhan hiç duraksamadan babasının yanına koştu. Yatağının başucuna diz çöküp, babasının güçsüz elini öperek başına koydu, Sonra hemen, soluk soluğa verdi, büyük müjdesini:

-Duaların yerini buldu, yüce babam, Bursa düştü... Aldık Bursa'yı!

Kara Osman gözkapaklarını güçlükle açarak oğlunun gözlerinin içine baktı bir süre. Kanı çekilmiş kupkuru dudakları aralandı, güçsüz bir sesle.

-Şükür Tanrı'ya, dedi yavaşça. Orhan coşku içinde konuştu, yeniden:

-Çok direndi Bizanslılar, ama gücümüze dayanamadılar. Bu arada oldukça şehit verdik, Ne ki, koca kenti de almayı başardık, duan ile. Artık otağı da Bursa'ya taşırız, şifalı sularında yeniden güçlenirsin.

Kara Osman'ın kanı çekilmiş kalın dudakları kıpırdadı:

-Daha yaklaş, dedi, güç duyulan bir sesle: Orhan başını yan döndürüp kulağını babasının ağzına yapıştırırcasına sokularak soluğunu tuttu.

-Dinle, iyi dinle beni oğul! diye sürdürdü Kara Osman konuşmasını. Bizanslılarla iyi geçin. Onların denizleri var. Denizlerde savaş yürütecek güçlü gemileri var. Bizdeyse, bir kulaçlık tek kayık yok. Sen, gözünü ve de kulağını Türk Beyliklerinden ayrı koma. Onları gözle hep. Beyliklerin aralarına nifak sok. Türklerin içlerine fesat yaymaktan geri kalma. Çünkü onlar çok güçlüdürler. Dilerlerse bizi bir solukta ortadan kaldırırlar. En büyük düşmanımızdır onlar. Hele, bu Türk Beyliklerinin içinde beş tanesi var ki, beşi de, ünlü, birer deniz devletidir. Üç ayrı denizde bayrak dalgalandırıp savaşlar veren bu denizci Türk Beyliklerini, tek tek yüreğinin bir yanında saklı tut. Adlarını unutma!

-Yüreğime yazacağım, babacığım... diye, coşku içinde karşılık, verdi, Orhan.

Kara Osman biraz soluklandıktan sonra yeniden konuştu:

Bunların ilki, Karatekin deniz beyliği idi ki, artık hükmü kalmadı. Velâkin, Karasi Beyliği, Aydınoğlu Beyliği, Saruhan Beyliği, Menteşeoğulları Beyliği var orta yerde. Her birinin yüzlerce gemiden meydana gelen donanmaları var. Bizanslılardan üç kat, beş kat üstünler. Anlaşıp birleşebilseler, ne biz ne de Bizans kalır ortada. Şükür gaflet içindeler. İşte, Orhan oğlum... benim soyumdan gelen sen, ve senden sonrakiler onların bu gafletinden yararlanıp ilkin bu Türk deniz beyliklerini ortadan kaldırmalısınız. Tüm deniz güçlerine el koymalı, varına yoğuna sahip olmalısınız. Böyle olursa tüm dünya bize boyun eğer, buyruğumuz altına girer. Anladın mı, oğul?

-Beli, babacığım... bir iyi anladım.

-Şunu da hiç unutmayasın oğul, diyerek tüm gücünü soluğunda toplayan Kara Osman son sözcüklerini fısıldadı:

-Savaşamayız onlarla... Bizi yok ederler... Din birliğimizden faydalanıp dost gibi yaklaş onlara... Yardımlarını ister gibi yap, içlerine nifak ve fesat sokup hiç ummadıkları baskınla alaşağı et. İlkin soylu başbuğlarını ve onların tüm soyunu kılıçtan geçirt... Başsız kalan Türkler sana boyun kırmaktan başka bir şey yapamaz...

Orhan bir süre daha bekledi, babasının konuşmasını. Sonra başını kaldırıp yatağın dört bir yanında ayaküstü durup bekleşenlerin yüzlerine baktı. Hepsi, sessizce ağlaşıyorlardı. Babasına çevirdi bakışlarını, dehşet içinde irkildi.

Osman Şah, artık soluksuzdu.

Otağın dışındaki sokaklarda karanlık bir gece başlamıştı. Otağın direğinde tüneyen bir baykuş acı acı öttü. Kapkara sessizliği yırtarcasına üst üste ötüp duran baykuşun soğuk sesi karşı yamaçlarda uzun uzun yankılandı.

İKİNCİ BÖLÜM

İKİNCİ OSMANLI PADİŞAHI ORHAN VE PADİŞAH DOĞURAN RUM KARILARI HOROFİRA - ASPORÇE - TEODORA (1324-1360)

TÜRK DÜŞMANLIĞININ BAŞLANGIÇ DÖNEMİ

Ertesi gün, acı haberle birlikte zafer müjdesi dört bir yana hızla yayıldı.

Kara Osman Şah ölmüştü, ama Bursa kenti alınmıştı. Kentleri ve obaları dolaşan haberciler avaz avaz bağırıyorlardı.

-Osman Şah öldü! Orhan Bey, yerine geçti!

-Yaşasın, Orhan Bey!

-Bursa'yı aldık! Bursa bizimdir artık!

-Tanrı gücümüzü artırsın!

Ülkenin her bir yanında yeni şenlikler ve şölenler düzenlendi.

Aşiret Beyliği'nin Otağı, Bursa'ya taşındı kısa bir süre sonra.

Orhan'ın gözü: Beylik ya da şahlıkta değil, sultanlıkta idi. Selçuklu hükümdarları gibi (Sultan) olmak, çocukluğunun en gizli, hem de güçlü düşlerinden biriydi. Nasıl olsa, Selçuklu Sultanlığı batmış, ortadan kalkmıştı. Bursa gibi bir büyük kenti de ele geçirip başkent yaptıktan sonra, niçin sultan olmasındı?

Karısı Horofira (Nilüfer Hatun), hem başyardımcısı ve hem de durmadan yol gösteren baş danışmanıydı.

-Sen artık yüce bir hükümdarsın sevgilim, diyordu Horofira. Bizans İmparatorları gibi "ferman" yaz, senin adına para basılsın, üstüne de: Sultan Orhan Gazi, diye yazılsın. Sonra gene, Bizans İmparatorları gibi, paralı bir ordu kur, herkes aylık alsın. Göreceksin daha çok vuruşacaklar. Nasıl olsa çoğu savaşlarda ölecek ve para ödemekten kurtulacaksın ama, onlar ölmeyeceklermiş gibi aylık almak için savaşacaklar!.

Boynuna sarılıp öpüyordu, Orhan'ın yüzünü gözünü. Mutluluk içinde uçuyordu, Horofira:

-Sen, Sultan olunca, ben de Kraliçe olacağım elbet, diyordu. Ülkeyi, tüm devlet işlerini beraber yürüteceğiz. Bizans'ta da öyledir.

Orhan, kendi istekleriyle bağdaşan Horofira'nın tüm dediklerini bir bir yerine getirdi. İlkin, üzerlerinde: (Sultan Orhan Gazi) yazılı paralar bastırdı. Daha sonra, er başına iki akçe ücretle paralı bir yaya ordu kurdu. Bu ordudan başka, üstün ayrıcalıklar tanıdığı, astığı astık kestiği kestik, sorumsuz bir örgüt daha meydana getirdi ki, bu silahlı örgütün görevi, hükümdarla birlikte ailesi halkını korumaktı. Bu örgütte görev yapanlar hem aylık alacaklar hem de hazineden beslenecekler ve üstelik savaşlarda elde edilecek tutsaklar onların malı olacak, dilediklerini para karşılığında satacaklardı. Ayrıca, savaşlar sonucunda ele geçirilen kentleri ve köyleri yağmalamak da onların hakkı olacaktı. (1)

---

(1) Bu imtiyazlı örgütün adına daha sonraları (Yeniçeriler, Yeniçeri Ocakları) denildi. Tamamı yabancı soylu Hristiyan tutsak kölelerden meydana gelen bu örgüt, yüzyıllarca devletin ve ulusun başına bir bela kesildi. Savaşlar boyunca Anadolu Türkleri can veriyor, fakat yağma ve esir ticareti bunların hakkı oluyordu. Hiç bir savaşa katılmadıkları halde, tüm zaferlerin haracı onlarındı. Osmanlı tarih yazarları, gerçekte, padişahların otağlarını korumaktan ötede bir görevleri olmayan yeniçerileri, topluma, bir savaş ordusu olarak tanıtmışlardır. Bu yalana okul kitaplarımızda bile hâlâ yer verilmektedir.

Bu işler kısa bir sürede çabuklukla başarıldı. Artık, Kara Osman Aşireti yoktu. O aşiret, Söğüt'te, aşiretin beyi Kara Osman'la birlikte gömülmüştü. Şimdi başkent Bursa'da (Sultan Orhan Gazi) devleti vardı. Hem de, geçer akçe parası ile yaya ve atlı ordusu ve üstelik hükümdarı korumakla yükümlü güçlü bir Koruma Örgütü de vardı.

Horofira bir an için bile Orhan'ın yanından ayrılmıyor, her bir konuda kocasına akıl veriyordu.

-Devleti tek başına yönetemezsin, diyordu Horofira, Orhan'a. Sen "Kral"san, ben de "Kraliçe"yim. Bizans'ta da böyledir, bu. Zaten senin kısır bilgin de yetmez bu işe. Sen savaşları yönet, devlet işlerini bana bırak!..

Çadırlı-Otağ yaşamı çoktan gerilerde kalmıştı. Başkent Bursa'nın en göz alıcı doruğunda, görkemli sultanlık sarayında yaşıyordu Orhan'la Horofira.

En değerli taşlarla bezeklenmiş iki "Taht", yan yanaydı. Devlet adamlarını huzurlarına aldıklarında, birinde Orhan, ötekinde de Horofira oturup buyruk veriyorlardı.

"Sultan" unvanını aldığından bu yana, Orhan'ın davranışlarıyla birlikte konuşma dili de değişti. Artık, Selçuklu Sultanları ağzı ile konuşuyor, ipek fistanlar içinde salına salına bir başka yürüyordu.

İşte bu sıralarda:

-Taç giymeliyiz, diye tutturdu, Horofira. Taç'sız hükümdarlık olmaz. Selçuklu Sultanları da taçlı imişler, Bizans'tayken babam söylerdi. Bizim, Bizans İmparatorları ve İmparatoriçeleri de tahta çıktıklarında, "taç giyme töreni" yapılırdı. Senin sultanlığın gerçek sultanlıksa, bir büyük törenle taç giymeliyiz, en değerli taşlarla işlenen o taçlar başımızda pırıldamalı...

Orhan, başını ağır ağır öne doğru sallayarak; bir Selçuklu Sultan'ı gibi ve o şive ile cevapladı, karısı Horafira'yı:

-Yerden göğe haklısız sultanım, cümle alem bilür ki; ben Sultan Orhan Gazi ve kraliçelerin en yücesi Nilüfer Hatun ile

birlükte hüküm sürmekteyüz. Taç ve taht bizümdür. Kimesne bize karşu koyamaz ve dahi incütemez!..

Horofira'nın içi genişledi, rahat bir soluk aldı. Nihayet: "Taç ve Taht" sahibi bir kraliçe olduğunu, Bizans'a ve daha ötelere değin duymayan kalmayacaktı.

Boynuna sarıldı Orhan'ın, Horofira, yüzünü gözünü öptü coşku içinde. Orhan'ın sert sakalları, kendi yüzünün ince derisine battıkça, kadınca istekleri kamçılandı. Vücudunun her yanı tutuşup alev almıştı, sanki...

Horofira'nın yumuşak dudakları, sıcacık solukları Orhan'ı da coşturdu, birden. Her yanı titriyordu, güçlükle el çırparak, koca salonun dışında buyruk bekleyen "Saray ağası"nı çağırdı.

Kulağı kirişte bekleyen saray ağası, rüzgâr gibi huzura girip el bağladı. Başı göğsü üstünde, öne eğikti, gözleri kendi pabuçlarının burnunu görüyordu, yalnızca.

Orhan, üstünde uzandığı atlas sedirde biraz daha gevşetti kendini, özenip bezenerek taklit ettiği Selçuklu sultanları şivesiyle:

-İstirahata çekülürüz, dedi. Kimesne bizi tedürgün etmeye ve dahi karındaşımız, vezirümüz Alaeddin Bey olsa bile, imdi çekilesüz heman!..

Ağa, bir kolunu yere doğru uzatıp yumuşak taban halısını sıyırarak aşağıdan yukarı kaldırdığı elini başının üstüne kadar çıkararak, iki büklüm ve gözleri yine pabuçlarının ucundan başka bir yeri görmeden hükümdarı selamladıktan sonra:

-Emrü ferman sultanımız, efendimizindir... diyerek odanın dışına çıktı, oymalı altın yaldızlı kapıyı yavaşça örttü, kalın atlas perdeyi kapının üstüne çekti.

İçeride, kuş tüyünden doldurulmuş döşekte soluk soluğa sevişen Orhan'la Horofira için şimdilik daha önemli bir başka şey yoktu.

Bir süre sonra birbirlerinin yorgun kolları arasında derin bir uykuya daldılar.

"Taç töreni" başkent Bursa halkı için, bir büyük bayram oldu. Kurbanlar kesildi, şölen ve şenlikler düzenlendi.

Horofira, ikinci oğlunu bu sırada doğurdu.

Adını (Murat) koydular.

Gelecekte, babası Orhan Gazi'nin ölümü ile boşalacak hükümdarlık tahtına, (Gazi Sultan Murat Han) unvanı ile oturacaktı. Bu kadarla da yetinmeyecek, Acemce: Hüdavendigar) lakabını da ekleyeceklerdi, adının sonuna.

Bizanslı Rum dilberi Horofira'nın oğlu, böylece: (Gazi Sultan Murat Hüdavendigar) adıyla anılacak, üçüncü Osmanlı Padişahı olarak tarihlere de geçecekti.

Murat'ın doğumu, Horofira ile Orhan'ın karı-koca yakınlığını daha da güçlendirdi.

-Daha geniş topraklar, daha çok kentler, obalar elde etmeliyiz, diyordu Orhan.

-Elbet öyle olmalı, diye karşılık veriyordu, Horofira, benim edindiğim bilgilere göre, dört bir yöremizde uzak yakın bir sürü Türk Beylikleri varmış, büyük ve hem de verimli topraklar üzerinde hüküm sürerlermiş; niçin savaşmazsın onlarla? Niçin almazsın ellerinden her bir şeylerini, hem de tümünü kılıçtan geçirterek, ha?

Horofira'nın Rum kanı kızıştıkça, Türk düşmanlığı da alevlenip tutuşuyordu.

-Onlara da sıra gelecek, elbet... diye karşılık veren kocasına hak veremiyordu, bir türlü.

-Sen böyle ağırdan aldıkça, korkarım onlar, o barbar Türkler saldırıya geçip kesecekler hepimizi, anlıyor musun sevgili sultanım?

-Korkma, korkma... Hepsi birbirine düşman onların. Anlaşıp birleşmeleri, günle gece misali birbirine ters. Ol sebeple de mümkünsüz. Neden, henüz zamanı değildür, derim bilürmüsün, Nilüfer sultanım, hatunum, bir tanem? Çünkü her bir yön ve de yöre, hem güçlü ve hem zalim Moğol Hanların

buyruğundadır. Kuşkanadını çırpsa, onlar kulak kesilür. Uyuyan yılanın kafasına basmak istemem.

Kan kocanın, Türk Beylikleri'ne karşı besledikleri duygu ve düşünce birbirinin eşitiydi. İkisinin de amaçları, Türk Beyliklerinin ilk fırsatta ortadan kaldırılmalarını gerçekleştirmekti. Ne var ki, henüz birçok ülkeler gibi kendi küçük ülkeleri ve devlet kuruluşu da. (İlhanlılar) adıyla anılan Moğolların egemenliğine bağlıydı.

Moğolları kuşkuya düşürmek, hele onlara karşı görünmek, her bir varlıklarının ve hatta canlarının elden gitmesi demekti.

Horofira, kanının gereği büyük Türk düşmanlığı yüzünden unutmuş olduğu bu gerçekler karşısında:

-Haklısın, demek zorunda kaldı; ama gene de arkasını getirtmekte gecikmedi:

-Fırsat düştüğünde, sen unutacak olursan, ben buyruk veririm, o barbar Türk Beyliklerine karşı savaşa; onlar durdukça rahat olamam, ben!..

Orhan, saltanat zevkiyle mahmur gözlerini süzerek karısını cevaplıyordu:

-Öyledir bir tanem... çünkü muratımız da birdir ve de ülke ve devlet üzerindeki hükmümüz de birdir. Amma, Bizanslılar da boş durmaz, türlü desiselerle saldırıya hazırlanırlar? Bursa'ya yerleşmemiz, onları ziyadesiyle tedirgin eylemiştir. Heman bastırmaz isek, fırsatı fevt etmiş oluruz, ne dersiz?

İçi burkuldu, Horofira'nın. Damarlarında taşıdığı Bizans kanı acı acı yandı. Kendi ırk'ı, kendi ulusu üstüne savaşa girmek; Hristiyanlar üstüne Müslümanları saldırtmak; kendince, İsa'nın affetmeyeceği bir büyük günah ve suçtu. Ama ne yapsın ki "Taç ve Taht"ına ortak olduğu bir hükümdarlığın sahiplerinden biri olarak bir zorunluluktu, bu savaşa razı olup boyun eğmek. Meryem'e ve İsa'ya yakarır, belki bağışlatırdı kendini...

Arkasını dönüp istavroz çıkardı; boynunda taşıdığı altın zincire bağlı "İsa ve Meryem" tasvirini çıkarıp öptü, başına koydu.

Gözkapaklarını üst üste açıp kapatarak, göz pınarlarındaki yaşları kurutmaya çalıştıktan sonra:

-Bilirim, dedi. Nicedir bana da haberler gelir. Ne yapalım ki onlarla da savaşmamız gerekiyor.

Göğsünü gerdi, daha bir dik ve sertçe konuştu:

-Hükümdarlar, duygularıyla değil, akıllarıyla hükmetmesini bilmelidirler. Ben de öyle yapacağım.

Gözleri şimşek şimşek kıvılcım saçıyordu, Horofira'nın.

Orhan, hayran hayran bakakaldı, karısının yüzüne.

-Bizanslılar gibi tüm Hristiyanlarca kutsal tanınan İznik'i ele geçirmemiz, hükmümüzü üstün kılıp adımızı cihana duyurmamız uygundur, sanırız.

Horofira cevap vermedi, Orhan'a. Hristiyanlık inançlarının yarattığı korku bütün vücudunu sardı. Telaş içinde dışarı attı kendini.

Yedi-sekiz bin kişilik Orhan Gazi ordusunun verdiği savaş sonunda, İznik, Bizanslıların elinden çıktı, Osman oğlu Orhan'ın ülkesine katıldı.

Bu umulmadık sonuç tüm Hristiyanlık dünyasını şaşırttı. Horofira sevinmiş görünüyordu ama gerçekte, hiç de sevinmiş değildi; tersine, yüreğinden vurulmuşçasına içi kan ağlıyordu.

Zaferin üzerinden kısa bir süre geçtikten sonra aldığı bir haber, Horofira'nın içini biraz serinletti. Bizanslılar, İznik'i geri almak için yeni bir savaşa hazırlanıyorlardı.

Oysa Bizans zaten kendi içinden, Bizans'ı yönetenlerin elleriyle çökertilmişti. Fahişeler: İmparatoriçeliğe yükseliyor ve en aşağılık sokak serserileri, kolaylıkla (İmparator) olabiliyorlardı, Bizans'ta. Hem de yüzyıllardan bu yana, böyleydi, bu. Ahlak dışı rezil bir yaşam sürüyordu her bir tarafta. Bir yanda fuhuş ve vurgun ticaretinin getirdiği sefalet, öte yanda bir avuç sömürücünün zevk ve safa eğlenceleri, bin bir entrikalar içinde çalkalanıp fuhuş ve cinayet yuvası olmuştu Bizans sarayı ve ülkesi...

Ülke yöneticisiz, halk perişan ve şaşkındı.

Hipodrum'da yapılan araba yarışları, bir bela ve bulaşıcı salgın bir hastalık gibi tüm toplumu sarmıştı. Saray, devlet adamları ve halkın tümü, ikiye bölünmüştü. Bir yanı: Mavi gömlekli araba yarışçıları kulübünü, öte yanı: Yeşil gömlekli araba yarışçıları kulübünü tutuyordu. Maviler yarışı kazanırsa, bundan böyle ülkeye onlar egemen oluyor, yeşiller kazandığı zaman da, ötekiler...

Bu yüzden cinayetler, isyan ve ihtilaller çıkıyordu ülkede. Bu tür bir ortama getirilmiş bir ülkede devlet gücü bir göstermelik olmuştu. Bir iskeletten farkı kalmamıştı, adı büyük Bizans İmparatorluğu'nun...

Kim vursa yıkılacak, kim bir kanadına yapışsa, zaten elinde kalacaktı.

Bizans İmparatoru III. Andronikos Paleologos, olayların çabuklaştırdığı felaketli sonucu tüm çıplaklığı ile görüyordu. Bizans'ın bu durumunu bilen bir hükümdar, ne kadar küçük bir devlet kuruluşunun başında bulunursa bulunsun, Bizans'ı kopara kopara yiyerek büyüyebilirdi.

İşte Orhan'ın en ilginç yanı, bunu değerlendirebilmiş olmasıydı, İznik uğruna Bizans'ın giriştiği ikinci savaştan da olumlu bir sonuç alamadılar. Yenik düştüler, bu kez de.

Nitekim Orhan bu kez İzmit kentini kuşattı. İmparator III. Paleologos, savaşın yine Bizans yenilgisiyle sonuçlanacağını bildiği için, bir başka çıkar yolu denemeye girişti.

Prenses Asporçe'yi, Orhan'a karı olarak vermek!.

Niçin, olmasındı?

Orhan'ın şimdiki karısı da, Bizanslı bir Rum değil miydi?

Asporçe ise, hem prenses ve hem de henüz 15 yaşındaydı, Orhan'ın böyle bir armağanı kabul etmemesi olanak dışıydı. İşte o zaman, Bizans, belki bir süre daha bugünkü durumunu korurdu.

Bizanslı elçiler çabuklukla ulaştırdılar, İmparatorun teklifini Orhan Gazi'ye. İki taraf arasında yapılacak bir barış antlaşmasına karşılık, Prenses Asporçe eş olarak verilecekti, Orhan'a.

Orhan bu teklife inanamadı ilkin. Yorgun yüreği zevk ve umutla çarptı, hızlı hızlı. Sonra birden, yıllarca önce Horofira'ya söylediği kendi sözlerini anımsadı. "Bir gün gelecek" demişti. "İmparatorlar kendi kızlarını vermek için yalvaracaklar" işte, doğru çıkmıştı, bu önsezisi...

Ama içini burkan bir başka, hem de önemli bir neden vardı.

Ne derdi, Horofira'ya?

Ya, O'nun tepkisi... Kim bilir, neler yapar ya da yapmaya kalkışırdı. Gerçi, kendi bakımından eskisi kadar tat almıyordu artık Horofira'dan. Ne var ki yine de tutkundu, ona. Anlatılmaz bir başka duyguydu, bu duygusallığı bir yana itip bir hükümdar olarak kendi kendine çıkıştı: "Devlet işi böyle gerektiriyorsa, yüreğe taş basılır". Bu düşünceyle biraz ferahladığını hissetti. Yanı başında, sedef kakmalı bir sehpa üstünde duran kuğu boyunlu sürahiye uzandı, Bizans işi altın yaldızlı ince uzun kadehini kırmızı şarapla doldurdu.

Dudaklarının arasından serin serin ağzının içine boşalan şarabı, dili ile damağı arasında bekleterek tadını çıkara çıkara içti; sonra yeniden doldurdu kadehini.

ORHAN GAZİ'NİN İKİNCİ KARISI: PRENSES ASPORÇE

Bizans İmparatoru'nun isteğine uygun bir barış ve dostluk antlaşması imzalandı. Ardından da Prenses Asporçe'yi yüksek rütbeli Bizanslı devlet adamları ve kalabalık konuklar eşliğinde Orhan Gazi devletinin başkenti Bursa'ya gönderdiler.

Bir filiz gibi henüz yeşerip boy veren küçük devletin daha yeni yeni tütmeye başlayan ocağına böylece bir Rum kızı daha giriyor ve bundan böyle bütün Osmanoğulları hükümdarlık ailesinin "Türk düşmanı" olarak yaşam ve eylem sürmelerine etken olacak kan bozukluğunun başlangıcında, Bizanslı ikinci Rum kızı, Orhan Gazi'nin karısı oluyordu.

Bu ilginç olay, ülkenin dört bir yanına hızla yayıldı. Şölen ve şenliklerle coşan, hükümdar Orhan'ın yeni ve körpecik bir

Rum kızıyla daha evlenmesinden doğan mutluluğuna ortak olan halkın bir yanı üzgün ve karamsardı ama sonucun nereye varacağından habersiz ve bilinçsiz yaşayan çoğunluk kıvanç içinde oynayıp gülüyordu.

Hele, Asporçe'nin bir prenses, bir imparator kızı olduğunu öğrenenler gözünde, Orhan Gazi bir kat daha yücelmişti!(2)

Bir zamanlar Orhan'ın gözbebeği olan Horofira (Nilüfer Hatun) bu inanılmaz haberi aldığında, İznik'teydi. Hristiyan dünyası için kutsal bir kent olarak benimsenen İznik, Orhan Gazi Devleti'nin sınırları içine katıldığından bu yana, Horofira, zaten oraya yerleşmiş gibiydi.

Bütün zamanını İznik'teki kiliselerde, her bakımdan kendisine çok yakın bulduğu papazlarla geçiriyordu. Ama hükümdar kocası Orhan'ın yarı yetkilerine sahip bir kraliçe olduğunu hiç bir zaman unutmadan, devletin ileri gelenlerini sık sık yanına çağırıyor, düşündüğünce buyruklar veriyordu, hepsine.

Özellikle, düşman bellediği Türk Beylikleri üzerine saldırılar düzenletiyordu. Bir yandan da, halkın gözünü boyamak için camiler, köprüler, yollar ve aş ocakları yaptırıyordu. Giyimi kuşamıyla da açık-saçık dolaşmaktan çekinmiyordu. En pahalı giysiler ve en görkemli mücevherlerle süslendikten sonra karşısına aldığı hükümet adamlarıyla sohbet ediyor, onlarla birlikte yemek yiyordu.

İki oğlundan birinin yakın bir gelecekte (Sultan) olarak hükümdarlık tahtına oturup hükmedeceğini bilmek, Horofira için en büyük güvenceydi, çünkü.

Orhan'ın, Bizanslı Prenses Asporçe'yle evlendiğini duyduğunda, hele, Asporçe'nin, bir zamanlar Orhan'ın koynuna girdiği sıralardaki kendi yaşında, henüz 15'inde olduğunu

(2) Orhan'ın, Asporçe'den bir oğlu oldu. Adını (İbrahim) koydu. Birde kızı oldu. O'na da (Fatma) adını yakıştırdılar. Asporçe'nin ne zaman ve nasıl öldüğü bilinmiyor.

öğrendiğinde, Horofira, yüreğinin ta... derinliklerinde bir yerin sızladığını hissetti. Ne ki, çok çabuk toparladı, kendini, yüzüne bakanları şaşırtan bir sabır, ya da soğukkanlılıkla bağrına taş basmasını bildi.

Olan olmuştu! Bir kraliçe ise, sıradan bir kadın gibi davranamazdı. Hele o kraliçe, bir süre sonra "Ana Kraliçe" olacaksa...

Yalnız kaldığında, özellikle geceleri yatağının içinde sessiz hıçkırıklarla ağlayarak içindeki ateşi biraz olsun küllendirebiliyordu.

Orhan'ın yıllardan bu yana hemen her zaman kulağının dibinde, sıcak nefesini içire içire söylediği tatlı aşk sözcüklerini şimdi, bir bir anımsadıkça, bir boşluğun içinde buluyordu, kendini.

Hayır... yaşam tatsızdı artık, kendisi için.

"Gereksiz artık her şey, ölmeliyim" diye düşündüğünde, iki oğlu geliyordu, aklına. Bir veliahtla bir prens anasıydı; o halde ölmeye de hakkı yoktu.

Yanına devlet adamlarından bir kaçını alarak, bir tabur askerin koruyuculuğu altında, İznik'ten Bursa'ya döndü; bir kaç gün sonra.

Orhan, başı önünde karşıladı Horofira'yı; hükümdarlık sarayının yukarı kat salonlarında. Karısının çıkaracağını sandığı bir olayda ne tür bir davranış içinde olması gerektiğinin şaşkınlığı ile gözlerini kaçıra kaçıra konuştu, suçlu suçlu; artık iyice benimsediği, o Selçuklu Sultanları ağzıyla:

-Sanmayasız ki Nilüfer Sultan, bu iş gönül isteğiyle olmuştur, dedi güçlükle.

Balmumu gibiydi, Horofira'nın rengi. Kanı çekilmiş dudakları titriyordu, içinin tüm buruk acısını yansıtan bir sesle karşılık verdi:

-Ya, nasıl olmuştur... Sultanım, efendim?

-Devlet işi... diye kekeleyerek cevapladı, Orhan.

-Yaa... Öyle mi? Şunu bil ki sultanım, bundan böyle sadece bir kraliçe olarak devlet işleri gerektiğinde bir arada olacağız. Başka zamanlarda ise devletin ve tahtın senden sonraki sahipleri olan iki oğlumla yaşayacağım!..

- .... !

Orhan Gazi'nin gözleri hâlâ önüne bakıyor, ne diyeceğini kestiremeden susuyordu.

Horofira, içini yakıp kavuran ateşin tüm sıcaklığını ve acısını dışarı vuran bir sesle:

-Yalnız birbirimizin olarak yaşadığımız bunca yılın anıları ikimize de yetişir, sanırım... dedi.

Ağır ipek giysilerini rüzgârlandırarak yürüdü; sarayın, kendi bölümüne açılan orta kapıdan hızla geçti.

BİR, BİZANSLI PRENSES DAHA: İMPARATOR KIZI TEODORA

Kısa bir kaç yıl geçti, aradan.

Orhan Gazi bu arada; büyük ve güçlü, denizci bir devlet kuruluşu olan: (Karasi Türk Beyliği)ne, babası Osman'ın öğüdü gereğince, dostça yaklaşarak, karşı koymalarına fırsat vermeden ortadan kaldırdı.

İranlı acemlerin kalleşliklerini anımsatan, onlarınkine benzeyen hile sonucunda, (Karasi Türk Beyliği)nin tüm donanması, ordusu ve ülke halkı, Orhan Gazi'nin malı oldu.

Şimdi sıra, ezilip yok edilerek ortadan kaldırılmaları, Orhan Gazi ile karısı Horofira'ca öngörülen öteki Türk beyliklerindeydi. Öte yandan Bizans toprakları da birer ikişer ele geçiriliyor; bu köhne imparatorluk, tüyleri yolunmuş bir kaz görünümü içinde şaşkın ve sarsak, yöresine bakınıp duruyordu. Asporçe de kurtaramamıştı, Bizans'ı, bu güç duruma düşmekten...

Orhan Gazi'nin ikinci Rum karısı Prenses Asporçe iki çocuğunu bu arada, doğurdu.

Oğlana: İbrahim; kıza da: Fatma adını koydular.

Sallanan Bizans tahtında, yeni bir imparator vardı: VI. Yoannis Kantakuzinos...

İmparatorluk erkânı yeniden bir araya gelip, son durumu ve ülkenin gittikçe kararan geleceğini gözden geçirdiler. Onlarca en önde görünen tehlike, (Orhan Gazi Devleti) idi. Bu hükümdarı durdurmanın bir yolu bulunmazsa; Bizans, baştan sona bu yeni devletin boyunduruğu altına düşecekti.

Öyleyse, bir şeyler yapmalıydı.

İmparator Yoannis Kantakuzinos, son çare olarak kendi öz kızını feda edecekti!..

-İmparatorluğumuzun geleceğini güvence altına almak için, diye feryat ediyordu Kantakuzinos, kızım Teodora'yı Orhan Gazi'ye vereceğim!..

-İyi ama yüce İmparator, ne karşılığında? dediler, ileri gelen devlet adamları.

İmparator hiç duraksamadan karşılık verdi, onlara:

-Bir barış ve dostluk antlaşması karşılığında! Böylece toparlanmamız için bir olanak elde etmiş ve şimdilik batıp yok olmaktan kurtulmuş olacağız!

Ötekiler, çaresizlik içinde başlarını öne eğip:

-Evet, dediler. Başka bir kurtuluş yolu görünmüyor.

Ve... Körpecik, Bizanslı Prenses Teodora'yı da verdiler. Orhan Gazi'ye. Gelecekte, tarihlerde: İkinci Osmanlı Padişahı olarak ve övülerek anılacak olan Orhan Gazi'nin, Bizanslı Rum karılarının sayısı, Teodora ile birlikte, üç oldu!..

600 yıl süreyle ulusu, ülkeyi ve devleti yönetecek olan Osmanlı ailesini, işte bu üç Rum kadın oluşturacaktı. Çünkü bu kadınlardan doğanlar. (Sultan-Padişah) unvanı ile hükümdarlık tahtına geçecek ve taşıdıkları Rum kanlarının gereği olarak: Rum, Sırp, soylular başta olmak üzere, tüm Frenk soylu

Hristiyan kadınlarla cinsel ilişkiler kurarak sadece onlardan doğanların padişah olmalarını sağlayacaklardı.

Orhan, 17 yaşındaki Teodora'yı koynuna aldığında, 60 yaşındaydı. Teodora'dan da iki evlat sahibi oldu. Adlarını: Halil ve Kasım koydular.

İlk karısı, Bizanslı Rum kızı Horofira (Nilüfer Hatun) nedeni bilinmez bir hastalık sonucunda, bu sırada öldü. Belki, umulmadık olayların çabuklaştırdığı bir ölümdü bu. Belki de, onun artık varlığına razı olamayanlarca öldürülmüştü. Ama sağır ve dilsiz tarih bu konuda suskun kaldı.

Orhan Gazi artık Bizanslılarla iyiden iyiye yakın akraba olmuştu. İki Bizans İmparatoru'ndan birinin damadı, birinin de bacanağı idi. Üç imparatoriçeden biri kayınvalidesi biri baldızı ve biri de bacanağının anasıydı!.

Ama ne Asporçe'den ve ne de Teodara'dan doğanlar, padişah olabileceklerdi. Onlardan doğanlar: Prens ve prenses (Şehzade-Sultan) olarak kalacaklar; yalnızca, Osmanlı ailesinin temel yapısını meydana getireceklerdi.

Hükümdarlık tahtı, Horofira'nın oğlu Murat'ındı. Babası, Orhan Gazi'nin 81 yaşında ölümünden sonra (Sultan Murat) olacaktı. Hem de, acemce bir unvan da takacaklardı adının arkasına: (Hüdavendigar) diyeceklerdi, ona...

Horofira'nın ilk oğlu Süleyman, bir sürek avında vurulup ölmeseydi, o çıkacaktı Orhan'dan sonra Osmanlı tahtına. Ama Orhan Gazi'nin ölümünden iki ay önce Süleyman'ın ölmüş olması, tahtın yolunu, Horofira'nın (Nilüfer Hatun) ikinci oğlu Murat'a açmıştı.(3)

Babası (Kara Osman) bir "aşiret reisi"ydi. Orhan'ın. Ama o, ırkına özgü (Şah)lık unvanını kendi kendine yakıştırmıştı.

---

(3) Orhan'ın Teodora ile düğünü 1346 yılında Silivri'de yapılmıştır. Bu evlilikten (Halil) adını taktıkları bir de oğulları oldu. Teodora'nın da ne olduğu bilinmiyor.

Gerçekteyse, Osmanlı Padişahlarının ilki (Orhan Gazi)ydi. Çünkü adını taşıyan bir parası, ücretli bir ordusu ve bir tahtı vardı. Üstelik toprağı bir rejime bağlamış ve toplum düzeni ile ilgili yasalar da çıkarmıştı. Böylece, bir devlet kuruluşu meydana gelmişti.

Ne ki, Osmanlı tarihçileri "aşiret reisi Kara Osman"ı da (padişah) saymakta diretmiş ve birinci padişah olarak onun adını başa geçirmişlerdi.

İlhanlı (Moğol) egemenliği Orhan'ın zamanında son bulmuştu. 36 yıllık hükümdarlığı süresinde bir yandan Bizans'a, öte yandan Türk beyliklerine karşı saldırılar düzenlemiş, ülke sınırlarını Marmara kıyılarına kadar genişletmişti.

Her biri, gerçek "devlet" kuruluşu olan Türk beyliklerine karşı izlenecek düşmanca politikanın ilk temellerini atan da Orhan'dı. Kendisinden sonrakilerce, bütün Türk beyliklerinin ortadan kaldırılarak başsız ve güçsüz kalacak öz Türkleri, sömürge savaşlarında kırıp onların sır ndan saltanat sürülmesini önerircesine izlenecek "Türk kıyımı" felâketinin öncüsü de, yine Orhan'dı.

Orhan'ın Bizanslı üç Rum karısı, (Osmanoğulları) diye tanımlanan "Padişahlık" ailesinin ilk temelini oluşturdu. Bu kadınların kanından inenler "Padişah, Şehzade ve Sultan" olarak, Osmanlı sarayına sahip oldular. Bundan böyle, taşıdıkları "kan" gereği hep aynı yolu izleyeceklerdi. Devletin yönetimini, hep kendi kanlarını taşıyanlara vereceklerdi. "Karı ve koca" olarak kendi karmaşık, bozuk kanlarını taşıyanları seçeceklerdi. Bostan dolabı örneği: gözleri bağlı beygirler gibi hep aynı kuyunun çevresinde dönüp duracak; Frenk döllerinin kanından, başka başka Frenk dölleri türeyecek ve bu böylece sürüp gidecekti.

Kara Osman'ın karısı (Bala Hatun)un, yolun daha ilk başında söyledikleri, teker teker gerçekleşecek, ama bu gerçeğe hiç bir dönemde şöyle bir değinen bulunmayacaktı.

Orhan Gazi 1360 yılında öldü, Bursa'da gömüldü. Geride, Horofira'dan doğan oğlu Murat, Asporçe'den doğan İbrahim ve Fatma; Teodora'dan doğan Halil, Sultan ve Kasım kaldı. Bunlar, Osmanlı ailesini meydana getiren kişilerdi. Ama Horofira'dan doğan Murat, erkek kardeşlerini birer birer öldürecekti.(4)

Osmanlı Saraylarını dolduran İçoğlanlarından biri. Bu binlerce Frenk dölü oğlandan her biri; devletin, ülkenin ve toplumun üzerinde hüküm yürüten en yüksek makamlara getiriliyordu.

(4) Orhan'ın, (EFTANDİSE) adında yine Bizanslı bir Rum karısı olduğu bazı kaynaklarda sözü edilmekte ise de, yaşamı ve serüveni ile ilgili bir belgeye rastlanmamıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ OSMANLI PADİŞAHI BİRİNCİ MURAT DÖNEMİ VE İLGİNÇ OLAYLAR (1360-1389)

TÜRK KANININ SU GİBİ AKITILDIĞI VE ÜLKELERİN TÜRK GÜCÜ İLE ELE GEÇİRİLDİĞİ BU DÖNEMDE DE OSMANLI AİLESİNE PADİŞAH DOĞURACAK YENİ HIRİSTİYAN KADINLAR BULUNUYORDU...

Genç kız, Bizanslı Horofira'nın oğlu, Üçüncü Osmanlı Padişahı Birinci Murat'ın karşısında titriyordu.

Adı, Marya'ydı. Boyu uzun, beli incecikti. Vücudunun yuvarlak yerleri iç gıcıklayıcıydı. Yanakları al aldı; ışıl ışıl kara gözlüydü üstelik...

Bulgar Kral'ı İvan Aleksandr'ın Yahudi karısından dünya'ya gelmişti, Marya. Henüz 16 yaşındaydı.

Osmanlı ordularının Trakya'ya geçerek Edirne ve Filibe'den sonra Balkan dağlarına kadar Bulgaristan'ı ele geçirmeleri üzerine, Kral İvan Aleksandr ve ailesi, Osmanlılara tutsak düşmüştü.

Yıl, 1363'tü...

Kral ve ailesi, Osmanlı Padişah'ı 1. Murat'ın karşısında başları önlerine düşmüş bir halde, padişahın vereceği hükmü bekleşiyorlardı şimdi.

Her şey, Osmanlı Padişahı'nın iki dudağı arasından çıkacak bir kaç sözcükle çözümlenecekti.

Birbirinden beter üç ihtimal vardı ortada! Belki:

"Sağ koman!" diye gürleyecekti, "Urun başlarını ve de kellelerini bir kaç sırık üstüne çakaraktan tüm ülkede dolaşturun ki aleme ibret ola!"

Belki de:

"Tüm Bolgarya'nın gelirini altuna çevirip yıl be yıl veresiz!" diye buyruk verecekti. Ya üçüncü ihtimal?

Kral, bu en korkunç ihtimal ile titredi tepeden tırnağa kadar!

Osmanlı Hükümdarı, ya şöyle diyecek olursaydı?

"Bolgarya Kralı ve ailesini birer atkuyruğuna bağlayıp, atları ürkütesiz!"

Terden sırsıklam olmuş başını yavaş yavaş kaldırıp, Osmanlı Padişahı'na baktı, Kral Aleksandr...

1. Murat, bu bakışı fark etmedi bile. Çünkü o, ateş ve alev saçan pırıl pırıl gözlerini, kralla kraliçenin arasında duran Prenses Marya'ya dikmişti.

Marya korkudan tir tir titriyor, olduğu yerde sallanıyordu.

Bu an, Sultan Murat'ın güçlü sesi, hepsinin beyninde çın çın öttü!

-Güzel kız, bizden yana yaklaş biraz! Daha yakın olmanı isterüz!

Marya irkildi. Kendi kendine:

-Oh... Tanrım! diye inledi. Sultan, beni öldürecek...

Padişahın sol yanında, ayakta duran vezirler, silahlı muhafızlardan yana baktılar. Bu gözucuyla verilen bir çeşit buyruktu.

İki muhafız, ileri doğru fırlayarak prenses Marya'yı kollarından kavradılar. Sultan Murat tedirgin oldu bu tür davranıştan, bağırdı:

-İncitmeyesüz!

Kızı, önünde iki dizi üstüne çökerttiler.

Kral ve kraliçe, daha fazla dayanamadılar. Ellerini yüzlerine kapatarak için için inlediler.

Demek, Osmanlı Padişah'ı, öç almak için kızlarının başını kendi önlerinde kestirecekti!

Onlar için upuzun gelen dakikalar hızla geçti. Kızlarının kafası kesilirken çıkaracağı feryadı bekleşiyorlardı, ama böyle bir ses duyulmuyordu.

O halde, ne olmuştu acaba?

Yoksa boğarak mı öldürmüşlerdi Marya'yı?

İlkin Kral Aleksandr ellerini gözlerinin üstünde azıcık araladı, içi titreyerek Marya'dan yana baktı.

Gördüklerine inanamadı...

Bu da ne demekti?

Gözlerini hâlâ avuçları içinde saklayan kraliçeyi dirseğiyle dürttü.

Kraliçe, olduğu yerde sıçrayarak açtı gözlerini... Ne var ki, gördüğü manzara karşısında, onun da gözleri büyüdü, ağzı bir karış açık kaldı!

Eğer bu bir düş değilse, gerçek olabilir miydi, acaba?

Çünkü Marya, Osmanlı Padişahı'nın yanıbaşındaydı. Sultan, bir eliyle saçlarını okşuyor, bir eliyle de omuzundan sevgiyle tutmuş, tatlı tatlı gülümseyerek bir şeyler söylüyordu, Marya'ya.

Kral ve Kraliçe önce birbirlerinin yüzlerine baktılar. Daha sonra istavroz çıkardılar.

Sultan Murat, vezirin kulağına bir şeyler söyledi. Vezir, Bulgar Kralı'nın yanına koştu hemen.

-Padişahımız, efendimiz Sultan Murat Han, kızınızı kendine karı olarak almak ister! Bir itrazınız var mıdır?

Kral ve kraliçe, ağızları açık bir halde vezirin yüzüne bakakaldılar.

Vezir sesini yükseltip dikleşti:

-Ne susarsız bre çorbacı? Yoğısa, emrü fermana haşa karşı mı gelirsüz?

Kral, elini kolunu oynatarak bir şey anlamadığını söylemek istiyordu.

Vezir, kendi kendine bıyık altından gülümsedi. Doğru ya, nerden bilsindi Osmanlıca'yı?

Hemen bir tercüman bulup getirdiler, huzura...

Kral, kraliçe ve yanındakiler, tercümanın anlattıklarına inanamadılar bir süre...

Neden sonra aklı başına gelen kral, kıvançla karşılık verdi:

-Yüce Osmanlı Sultanı, kızımızı kendilerine layık görmekle bize onur vermişlerdir. En derin şükranlarımızı arz etmek isteriz.

Tercüman vezire, vezir Sultan Murat'a kralın sözlerini tekrarladılar.

Padişahın bir eli hala Marya'nın saçlarının üstündeydi. Bir kolunu ileri doğru uzatıp elinin tersini bir kaç kez boşlukta salladı. Bu işaret, Marya'yla yalnız kalmak istediğini belirleyen sessiz ve sözsüz bir fermândı...

O gece, kollarının arasında bir kucak alev gibi yanan körpe Bulgar kızı Marya'yı saatler boyu öpüp kokladıktan sonra, fil dişinden dökme bir heykel gibi gözlerinin önünde duran kızın çıplak vücudunu uzun uzun seyretti Birinci Murat...

İçi titriyordu, doyamamıştı hala...

-Sevgili hâtunum! Seni ölene dek seveceğimizi sanuruz...

Marya, anlamsız gözlerle baktı Sultan Murat'ın yüzüne, ne dediğini anlamamıştı.

Murat Han, el çırptı, perdenin ardından sözülüp gelen Sudanlı zenci harem ağası el bağlayıp başını öne eğdi.

-Tiz varıp Gülendam kadını getiresün!

Gülendam Bulgaryalı'ydı. Paşalardan biri onu harem dairesine sokmuştu. Savaşlar sonunda çeşitli ülkelerden devşirilmiş Hristiyan kızlarının Osmanlı töresince yetiştirilmeleriyle görevliydi.

Yeri üç kez öpüp ellerini göğsü üstünde kavuşturan Gülendam, karşısında soluk soluğa, buyruk bekliyordu.

Sultan Murat:

-Dinle beni kadın; dedi. Hatunuma Osmanlıca'yı tiz belletesün ve de din'i İslamı dilerse kabul eylesün, dilemezse din'ince din'lensün!

-Emrü Ferman zat-ı şahanelerinindir, sultanım efendim!

-Şimdiiii... Söyleyeceklerümü bir bir kendüsüne tekrar eyleyesün ve cevabı her ne olursa bana bildiresün!

-Başım üstüne şevketlüm...

-Babamız cennetmekân Orhan Gazi, anam Horofira'yı kendüne karı eylediğinde, daha ilk geceden adını değiştirip Nilüfer Hatun komuş idi. Ben de hatunumun adını değiştirüp (Gülçiçek Hatun) korum. Bundan böyle tüm haremimizde ve ülkemizde bu nam ile anulacaktır, bildiresün!

-Emrü ferman hakanımızındır!

Gülendam kadın, bütün bu konuşmaları can kulağı ile dinleyen ama hiç bir şey anlamayan Marya'ya döndü; Bulgarca olarak uzun uzun anlattı.

Sabırsızlanan padişah, dayanamayarak sordu:

-Ne der? Tiz söyleyesün!

-Der ki: her ne olursa sultanımın dediği olur; dilerse canımızı da kurban ederiz.

-Yaa... Demek, böyle söyler?

-Beli, sultanım, efendim.

Sultan Murat bir kolunu ileri doğru uzatıp elinin tersini gösterdi. Hükümdarın yalnız kalmak istediğini belirleyen işareti alan göçmen kadın, hükümdarı uzaktan uzağa ve yerden selamlayarak ters yüz olup dışarı fırladı.

Yalnız kalır kalmaz Marya'yı kucakladı Murat. Genç kızın diri göğüslerinin arasına yüzünü gömdü; bu taptaze kokuyu derin derin çekti içine.

Anası Bizanslı Horofira (Nilüfer Hatun) sağ olsaydı, Grek ırkına bir ihanet sayardı, oğlu Murat'ın Bulgar kızı Marya'yı kendine karı olarak seçmesine...

-Bunca Yunanlı-Rum kızı varken, Prenses bile olsa bizce aşağılık sayılan bir Bulgar soylu kızla nasıl karı koca olursun? Yazık sana oğlum... derdi, kesinlikle.

Ama, "Bu Türk yurdunda bunca Türk kızı varken, bu frenk dölleriyle karı-koca olmaya utanmaz mısınız hiç?" diyecek tek bir kişi çıkmayacaktı, yüzlerce yıl!..

MARYA (GÜLÇİÇEK HATUN) OLDU, GELECEĞİN PADİŞAHINI DOĞURDU...

Bulgar kızı prenses Marya,(1) daha ilk geceden gebe kaldı Sultan Murat'tan. Dokuz ay sonra bir erkek çocuk getirdi dünya'ya. Adını: (Beyazıt) koydular bu çocuğun.

Gün gelecek, ona: (Yıldırım Beyazıt) diyeceklerdi. Ne var ki bu adı ona takanlar, düşmanla savaşırken gösterdiği yiğitlikten değil, damarlarında Rum kanı taşıyan babası Murat'ın, Bulgar kanı taşıyan oğlu Beyazıt'a verdiği buyruk sonucunda Anadolu Türk Devletlerine karşı giriştiği hızlı saldırılarda, Türkleri çabuklukla kılıçtan geçirdiği için takacaklardı!..

(Gülçiçek Hatun) takma adını taşıyan Marya, Veliaht anası bir imparatoriçeydi, şimdi.

Kocası Sultan Murat, babası Orhan Gazi'nin ölümü üzerine tahta çıkar çıkmaz ilk iş olarak erkek kardeşlerini öldürmüştü. Asporçe'den doğan İbrahim ile Teodara'dan doğan Halil'i, saltanatına göz koyarlar kuşkusu ile ikisini birden boğdurmuştu.

Artık, Sultanlığına göz dikecek, gölge düşürecek kimse yoktu ortada.

Osmanoğullarında, "kardeş katli" deyimiyle yerleşecek olan aile cinayetlerinin ilkini, Birinci Murat işlemiş oluyordu.

Saltanatının ilk yıllarıydı daha; (Gülçiçek Hatun) takma adıyla anılan karısı Bulgar Prensesi Marya'dan doğan oğlu Beyazıt, ilk ve tek erkek evlat olması bakımından (Veliaht)tı.

---

(1) Bulgar kızı Marya'nın (Rum) olduğunu, tarihçi Mükrimin Halil Yınanç, İslâm Ansiklopedisi'nde yazmıştır. Ama bir başka Osmanlı tarihçi, bu kadının: Murat'ın babası Orhan'ın, Karasioğulları Türk Devleti'nin başbuğu Aclan'ın karısı olduğunu ve tutsak alınıp Bursa'ya getirildiğini ve oğlu Murat'a savaş ganimeti(!) olarak verildiğini yazar. Her iki sav da, gerçekle ilintisiz varsayımlardır.

Zaman hızla akıp geçti; yıl: 1376 oldu.

Rumeli'nde zaferler birbirini izliyordu. Bizans imparatoru Dördüncü Andronikos Paleologos, Osmanlı sultanının himayesini isteyecek kadar güçsüzleşen bir imparatorluğun altında oturuyordu.

BİR BULGAR PRENSESİ DAHA: TAMARA

Bulgar Krallığı, Osmanlı egemenliğinde bir eyaletti. Her yıl büyük bir "haraç" ödüyordu, Osmanlı Devleti'ne. Bu haraç yüzünden, zaten güçsüz ve bozuk olan mali durumu büsbütün çöküntüye düşen Bulgaristan'ı bu durumdan kurtarmak için çırpınanlar hala bir çkar yol bulabilmiş değillerdi.

Dönemin Bulgar Kralı Sasmanos'un bel bağladığı tek umut, öz kızı Prenses Tamar'dı.

Tamar'ı, Osmanlı Sultanına karı olarak verebilirse, her yıl ödemekte olduğu haraçtan kurtulmuş olacak ve halkın bu yüzden derinleşen sefaleti biraz olsun belki giderilecekti.

Kralın kızı Prenses Tamar, bakire de değildi. Despot Konstantin Dragaç'tan dul kalmıştı. Ama henüz genç ve körpe, üstelik ülkenin en güzel kadınıydı.

Orhan Gazi'den bu yana Bizans'la içli dışlı akraba olan ve Bizanslı bir Rum kızının kanından dünyaya gelen Osmanlı Padişahı Sultan Murat'ın şimdiki karısı da nasıl olsa yine bir Bulgar prensesiydi. O halde, ortada güçlük yoktu. İlk yapılacak iş, Prenses Tamar'ın güzelliğini Murat'ın kulağına kadar ulaştırmaktı.

Kısa günler içinde Murat, Prenses Tamar'ın dillere destan olan güzelliğini duydu!..

"Bir içim su... Bir âfet-i devrân... Bir cennet-i âlâ lokması, bir âhir zeman perisi" dediler. Artık bunca övülmeye daha fazla dayanamayan Murat, sabırsızlık içinde buyruğunu verdi, çevresindekilere:

-Tiz varın, Bulgar Kralı'nın kızı Prenses Tamar Hatunu bize isteyüp gelesiz! dedi.

Geri dönen elçiler, Bulgar Kralı'nın öne sürdüğü koşulu şöyle özetlediler:

-Bundan böyle ülkemden haraç almazsa, kızım Tamar, sultanın olur!

Murat şöyle bir düşündü; doğruydu ya, madem ki kızını alıyordu, öyleyse...

Yüreği aylardan beri zaten "afeti devren" Prenses Tamar'ın özlemiyle doluydu. Bu kadarcık bir istek için mi, Tamar'a sahip olmaktan vaz geçecekti?

Birden, başını dikleştirerek:

-Böylesi ahkâmı şer'iyeye de uygun düşer, dedi, kalın ve ürkünç sesiyle. N'eye denürse, kayınpederimizin hüküm sürdüğü ölkeden haraç alınması câiz olmaz!.

Çevresindekilere döndürdü, iri patlak gözlerini:

-Şanımıza yaraşur düğün dernek içün tedârük esirgenmesün, dedi.

-Emrü fermân, zâtı şâhanelerinindir, sultanım... dediler.

Bir Bulgar gelin daha geliyordu Osmanlı sarayına;

Osmanoğulları'nın kan çorbasına dönen damarlarındaki kana yeni bir çeşni daha katılmış olacaktı.

Ankara ve yöresinde hüküm süren (Ahiler) adını taşıyan Türk Cumhuriyeti'ni ezip geçerek ortadan kaldıran Murat, Başkent'i de Bursa'dan Edirne'ye taşıttı. Yeni bir saray yaptırttı, Edirne'de.

Anası Horofira'nın vasiyetini unutmuş değildi. Oğlu Murat'ın kulaklarını, çocuk yaşından başlayarak "Anadolu Türk Devletleri" ile ilgili düşmanlıkla doldurtmuştu, Horofira.

(Germiyanoğulları) Türk Beyliği ile (Hamitoğulları) Türk Beyliklerine karşı saldırıya geçti. Karşı koymaya, savunmaya girişen Türkleri kılıçtan geçirtti, ülkelerini kendi sınırlarına

katarak, eli silah tutacak çağda olanları kendi ordusuna kattı. Yeni ülkeler elde etmek için girişeceği yeni saldırılarda, onları savaşa sürecekti.

(Gülçiçek) adını taktığı karısı, Yahudi ve Bulgar melezi Marya'dan dünyaya gelen oğlu Beyazıt (Yıldırım), bu arada büyümüş ve babasının özellikle Türk beyliklerine karşı inatla sürdürdüğü yok etme savaşlarıda en büyük yardımcısı olmuştu.

Şimdi sıra, (Candaroğulları) adıyla anılan: Kastamonu Türk Beyliği ile Anadolu beyliklerinin en güçlü ve bilinçlisi (Karamanoğulları) adını taşıyan Türk devlet kuruluşundaydı.

Baba-oğul, Murat ve Beyazıt Candaroğullarını rahatlıkla sindirdiler.

Daha sonra, var güçleriyle Karamanoğulları üstüne saldırdılar.

Bu güçlü Türk devlet kuruluşu üstüne girişilen ilk saldırıydı henüz. Onları yenik düşürmek, egemenlikleri altına alıp boyunduruk vurmak kolay değildi. Bu büyük Türk varlığını ezip ortadan kaldırmak için daha tam yüz yıl savaşmaları gerekecekti, Osmanoğulları'nın...

Ne dinmez, giderilmez Türk düşmanlığıdır ki, bu günden başlayarak tam yüz yıl boyunca Osmanlı tahtına oturan bütün padişahlar, durup dinlenmeden, bıkıp usanmadan, Karamanoğlu Türk Beyliği'ne saldıracaklar, milyonlarca Türk bu savaşlarda can verecekti?

Damarlarında, babasından aldığı Rum kanı, anasından aldığı Yahudi ve Bulgar kanı ile karışarak üç çeşit kan karışımından meydana gelen Beyazıt'a, işte bu sıralarda, Anadolu Türkleri üstüne yapmış olduğu yok etme savaşlarında (Yıldırım) lakabını taktılar.

Çünkü kan yapısının gereği olarak, düşman bellediği Türk birliklerini çabuklukla kuşatıyor ve kılıçtan geçirtip yok ettiriyordu.

Hele bir, babasının yerine hükümdarlık tahtına geçsin, Anadolu Türklerinin baştan sona kanlarını akıtacaktı, oluk oluk.

Edirne'ye yaptırdığı hükümdarlık sarayında yaşayan Osmanlı Padişahı Birinci Murat (Hüdâvendigâr), ele geçirdiği Sırp ve Bulgar ülkelerinden tutsak alınmış Hristiyan kız ve oğlanlarla doldurmuştu, sarayının her yanını. Sırp ve Bulgarlardan başka, Boşnak (Hırvat) ve Arnavutlar en gözde kölelerdi.

İlk karısı, Gülçiçek takma adlı (Marya)dan doğan Beyazıt (Yıldırım) veliahttı, yakın gelecekte Osmanlı tahtına oturacaktı.

İkincisi karısı Bulgar Prensesi Tamar, dört çocuk doğurdu Sultan Murat'a. Bunların üçü oğlan, biri de kızdı. Oğullarının adını Savcı, Yakup ve İbrahim koydu; kızına Nefise adını verdiler.

Oğlu Savcı'yı, hükümdarlık tahtına göz dikmiş olmasından kuşkulanarak öldürttü.

1389 yılında, geleceğe güvenle baktığı bir dönemde ve hem de, zaferlerin birbirini izlediği bir sırada; Kosova Meydan Savaşı sonrasında, yaralı bir Sırp askerinin beklenmeyen saldırısına uğrayarak öldü.

Ne ki, Öztürkler için bu ölüm bir kurtuluşun müjdesi olmayacaktı. En azından daha 530 yıl boyunca birbiri ardı sıra tahta çıkacak olan Osmanlı padişahları, Türk düşmanlığını aksatmadan sürdürecek; onlara kan kusturacaklardı. Acı olan, hem de korkunç olan bir başka gerçek vardı; bunca Öztürk devleti bir türlü birleşemiyorlardı. Kentsel ve yöresel birer "Bölge devleti" olan bu güçler bir araya gelecek olsa, ne oldukları ve ne yapmak istedikleri çoktan belirlenmiş olan (Osmanoğulları Beyliği) ortadan kaldırılır; bir büyük Türk devleti tarihin karşısına dikilirdi. Ama olmuyordu. Olmayacaktı. O küçük Türk devletlerinin başında oturup geleceği görmeyenlerin cezasını hem kendileri ve hem de Öztürk soyu, yüzyıllarca çekecekti. Nitekim çekti de...

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGAR PRENSESİ MARYA'NIN OĞLU DÖRDÜNCÜ OSMANLI PADIŞAHI YILDIRIM BAYEZİT DÖNEMİ (1389-1402)

MARİA, ANGELİNA, MARİ, ANİTA, OLGA, ALİVERA VE DAHA ÖNCEKİLER, HEM OSMANLI PADİŞAHLARI'NIN SOYKÜTÜĞÜNÜ VE HEM DE GELECEĞİN (OSMANLI KÖLELER DEVLETİ)NİN TEMELLERİNİ ATMIŞ OLUYORLARDI...

Devlet ileri gelenlerinin konaklarından, fakir fukaranın evlerine ve devrin gidişatına yorumlar yapılan türedi zenginler çevresinden, mahalle kahvelerine değin her bir yerde, hep aynı haber çalkalanıp duruyordu.

O gün, yoksul mahallelerin birindeki ize bir kahvede de, gene bu olaydı konuşulup duran:

-Yıldırım Beyazıt Han'a yeni bir gelin gelirmiş, diyordu, ak sakallı bir ihtiyar. Bir yandan da uzun afyon çubuğunu çekiştirip duruyordu.

Çoğu, günlük nafaka peşinden koşan yoksullardı. Bu yüzden de olup bitenlerden habersizdiler.

Biri, ilginç bir soruyla karşılık verdi, haberi yetiştirene:

-Kimin neyi, nesi ola bu gelin?

Haberi ortaya atan aksakallı ihtiyar:

-Hani, dedi. Kosova Savaşı'nda öldürülen Sırp Kralı vardı ya, dur bakayım adı... Hah, Kral Lazar, işte onun kızıymış derler. Adı da (Olivera) imiş!

Bir başkası, laf olsun diye sordu:

-Güzel mi, bari?

-Bir içim su, diyorlar.

Kimileri dalgın dalgın önlerine bakıp susuyorlardı.

Sakal tüyleri birbirinden uzak, akçıl kıllardan oluşmuş bir adam telaşla sordu:

-Bre komşular, hünkârımız efendimiz Beyazıt Han, Germiyan Beyi Süleyman Şah'ın kızı Devlet Hatun'u alıp karı etmemiş midir, kendisine?

-..............!

Adam, geciken karşılğı daha uzun süre bekleyemedi, yine sordu:

-Ve de... Köstendil Bulgar Prensi Konstantin'in kızı Olga'yı da karılığa kabul eylememiş midir?

Şimdiye dek lafa karışmayan biri, sol avucunun içinde döndürüp durduğu tesbihinin iri kehribar tanelerini birbiri üstüne aktarırken:

-Bre köse, diye karşılık verdi az önce soru soran komşusuna, Süleyman Şah'ın kızı Devlet Hatun'u kendine karı etmek ve de ondan doğacak çocuğu Osmanlı tahtına hükümdar eylemek için kapatmadı sarayına.

Hep birden, biraz hayretle sordular:

-Ya, neye?

Beriki, sokağa bakıp susuyordu.

-Söylesene, bre koca Türk! dedi köse.

-İyi ya... Dinleyin öyleyse. Türk Beyi Süleyman Şah'ın kafasını öne yıkmak için kızını aldı elinden yurdunu talep edip koca beyliği yıkmak yeterli görünmemiş olacak ki, kızını da elinden alıp Hristiyan cariyelerine hizmetçi etti.

-..............!

-Bre Müslümanlar, diye sürdürdü konuşmasını. Düşünmez misiniz hiç, bu Osmanoğulların hangisi Türk kızıyla evlenip

tahtına ortak etti? Hiç biri değil mi? Hangisi Türk kadınından doğdu? Gene hiç biri, öyle mi? Şimdiki padişahımızın anası kimdir, deyiverin hele bana!..

Karşılık veren olmadığını görünce, yine kendisi getirdi lafının arkasını:

-Ben söyleyeyim öyleyse; bir Bulgar anadan doğdu. Ya, babası? Ya, babasının babası? Sözün kısası, bunların tümü Rum dölü... Frenk dölü!..

Bir süre, ortalıkta uçuşan sinek vzıltılarından başka bir ses duyulmadı. Neden sonra, iki büklüm bir ihtiyarın korku dolu cılız sesi duyuldu:

-Evlat, Tanrı korusun seni, velakin... Yerin kulağı vardır, zalimin zulmü vardır!..

-Olsun baba, dedi öbürü fütursuz. Benim de hak yoluna, Türk yoluna verilecek bir kafam var. Şu Osmanoğullarının gidişatına, şu feleğin dönüp duran çarkına göz atsanıza bir kez; tüm devlet ve de nimet kapıları, kanı bizden, dini bizden, soyu sopu bizden olmayan Frenk dölleri devşirme tutsak kölelere peşkeş çekilmiştir. Sarayda Rumlar başköşededir, Sırplar Bulgarlar ve de Yahudiler, Arnavutlar, Boşnaklar, Pomaklar padişahımızın en gözde, en güvenli adamlarıdır. Ya, Türkler?

-..............!

Hepsinin yüzünü ezici bir bakışla tarayıp geçtikten
sonra buruk buruk güldü kendi kendine.

-Susarsınız, dedi. Çünkü korkarsınız korkunun bir yararı vardır sanırsınız. Ama Türkler, Sırp cephelerinde, Bulgar cephelerinde, Arnavutluk dağlarında Osmanoğulları uğruna can veriyor, kan döküyorlar. Padişahımıza yeni karı-kız, yeni oğlanlar, yeni topraklar ve yeni servetler kazanmak için, ölüyorlar. İsteyerek mi? Asla ama biz Türkler, Osmanoğullarına tutsak olmuşuz bir kez!..

İki büklüm, ak pak ihtiyarın cılız sesi duyuldu, yeniden.

-Yüce Tanrı yargılasın, korusun biz Türkleri, bilinmez gidişatın şerrinden...

Kahveyi dolduranlar, birbiri arkasına:

-Amin... dediler.

Hepsinin de sesleleri yorgun, bıkkın ve umutsuzdu.

BULGAR KARALININ KIZI OLGA'DAN SONRA SIRP KRALININ KIZI OLİVERA

Kosova Meydan Savaşı'nda ölen Sırp Kralı Lazar'ın kızı Olivera idi; Osmanlı sarayını dolduran sayısız Hristiyan odalık cariyelerin arasına katılacak yeni gelin.

(Germiyanoğlu Beyliği) adıyla anılan Türk devlet kuruluşunun başı Süleyman Bey'in kızı Devlet Hatun bir kaç gece padişahın koynunda sabahlamış, daha sonra yeni çeşnilere meraklı hükümdarın yüzünü görmez olmuştu.

Harem'in kethudası kadının kulağını bükmeyi unutmamıştı, Yıldırım Beyazıt:

-Dileriz yatağımızda hamile kalmamış ola bu Türk kızı; velakin böyle bir hal olursa, tedbirde kusur etmeyesiz. Yani demem o dur ki yaşatmayasız bu Türk dölünü...

-Bu buyruğun başım üstüne, yüce sultanım, efendim!..

Devlet Hatun, bundan böyle en ağır işlere angaryalara koşuldu. Bir süre, Köstendil Bulgar Prensesi Olga'nın oda hizmetçiliğine verdiler.

Osmanlıca'yı eğri büğrü konuşmayı henüz öğrenen Olga, ayaklarını yıkatmak için onu çağırıyordu. Dövme altından yapılmış leğenin içine ayaklarını sokup bağırıyordu:

-Sen var, çok beceriksiz Türk kızı Divlit, hem de pis, bak yıkamıyor iyi... Nasıl şey sen Divlit?

Gözyaşlarının derdine çare olmadığını anlayan Devlet Hatun, ölümü aramaya başladı. Geceleri el ayak çekilince karanlık kuytuluklarda dolaşıyor, içecek bir zehir araştırıyordu.

Sonu nereye vardı bu bahtsız Türk kızının, bilinmedi. Ama geleceğin düzmeci Osmanlı tarihçileri, 5. Osmanlı Padişahı (Çelebi Mehmet)'in anasını, Devlet Hatun olarak gösterecekler, daha öteki yalanlar gibi bu yalan da yüzlerce yıl gerçekmiş gibi benimsenecekti.

Oysa Çelebi Mehmet, Bulgar Prensesi Olga'nın oğluydu.

BAŞKENT SOKAKLARI ACEM HALILARIYLA DÖŞENDİ

Sırp Kralı Lazar'ın kızı Prenses Olivera, Sırbistan'dan yüzlerce kişilik bir kafile ile yola çıkarılmış, Osmanlı padişahına getiriliyordu.

Savaş gücüyle tutsak alınmış bir cariye değildi, Olivera. Osmanlı-Sırp savaşının Sırplıların yenilgisiyle sonuçlanmasından sonra ortaya çıkan Sırp bozgununu giderebilmek, Sırp ülkesine yeniden özgürlük kazandırmak için, savaşta ölen kralın iki oğlunca düzenlenen bir plan gereği sunuluyordu, Yıldırım Beyazıt'a.

Sırp tahtı kralsız kalmıştı, ülke harap ve toplum yoksul düşmüştü.

Bu umutsuz günlerin birinde Prens Stafan'la Prens Vuk kafa kafaya vermiş, bir çıkar yol araştırıp duruyorlardı. İşte bu sırada Prens Vuk, kendinden iki yaş daha büyük kardeşi Prens Stefan'ın karşısına geçip haykırdı:

-Buldum, Tanrı'ya şükür buldum!

-Anlat öyleyse, dedi öbürü.

-Dinle bak, diye sürdürdü konuşmasını Prens Vuk. Kız kardeşimiz Prenses Olivera'yı, Osmanlı hükümdarı Yıldırım Beyazıt Han'a verelim; taç ve tahtımız ve ülkemiz batıp yok olmaktan kurtulur, böylece...

Stefan bir süre düşündü. Daha sıonra kardeşinin gözlerinin içine bakarak:

-Ne biliyorsun, Osmanlı Padişahı'nın isteyeceğini, Olivera'yı? dedi.

Prens Vuk, katıla katıla güldü:

-Şaştım sana Stefan, dedi. Osmanlı hükümdarlarının, Frenk soylu Hristiyan kadın tutkularını hala öğrenememişsin bakıyorum. Zaten aslına bakarsan, hepsinin anaları, Rum, Sırp, Bulgar ve benzeri soylardan; babaları da işte hep böyle kadınlardan doğmuş kişiler. Düşünsene bir, tekinin damarında tek damlacık Türk kanı olsa, Anadolu Türk Beylikleriyle birleşmeleri gerekirken hepsine, hem de hiç duraksamadan saldırırlar mıydı? Bu arada yüzbinlerce Türk'ü kılıçtan geçirtirler miydi?

Prens Stefan kıvançla doğruladı kardeşini.

-Seni kutlarım Vuk, dedi. Tümü gerçek söylediklerinin ve de tutarlı, olumlu. Hemen uygulamaya geçelim önerini.

-Sevindim, diye karşılık verdi Vuk Bak, iyi dinle beni şimdi, ne tür bir yol izleyeceğimizi kararlaştıralım ilkin.

Kalın bir kâğıt destesiyle bir kalem tutuşturdu, Stefan'ın eline:

-Yaz, dedi. "Biz, Sırp Krallığı'nın varisleri Prens Stefan ve Prens Vuk, Kral Lazar'ın kızı ve bizim de kızkardeşimiz Prenses Oliverya'yı, siz, Osmanlı Sultan'ı Yıldırım Beyazıt Han'a eş olarak vermekle kıvanç ve onur duyacağımızı belirtmek isteriz. Ancak, bu kutlu ve onurlu mutluluğun gerçekleşmesi, küçük bir takım isteklerimizin haşmetmeâplarınca kabul edilmesine bağlı bulunmaktadır. Şöyle ki:

.) Osmanlı ordusu Sırp ülkesinden çekilecek,

.) Buna karşılık, Sırp halkını daha fazla yoksul düşürmeyecek oranda, her yıl bir miktar "haraç", Osmanlı devletine verilecek.

.) Ben, Prens Stefan kuzey Sırp ülkesine ve ben, Prens Vuk doğu Sırp ülkesine Kral olacağız,

.) Osmanlı hükümdarlarının büyük düşmanları olan (Anadolu Türk Beyliklerine) karşı, biz, Kuzey ve Doğu Sırp ülkeleri kralları olarak Sırp ordusunu Osmanlı Padişahı'nın buyruğu altına vererek Anadolu Türk Beyliklerinin bir an önce ortadan

kaldırılarak, haşmetmeâplarının huzura kavuşmaları için yardımcı olacağız.

"Siz, yüce haşmetmeâp için hazırladığımız naçiz armağanlarımızla birlikte işbu mektubumuzu sunmakla görevlendirdiğimiz elçilerimiz, vereceğiniz karşılığı bize ulatıracaklardır.

"En derin bağlılık ve........... "

Elindeki kalemi bir kenara bırakan Prens Stefan arkasına yaslanarak:

-Sen bir dahisin Vuk, dedi. Sanırım kurtuluş çanları çalacak yakında.

-Öyleyse, haydi imzalayalım, dedi Vuk.

İki kadeş, mektubun altını imzaladılar.

Sırp Prenslerinin hazırladığı (Dostluk antlaşması), Osmanlı hükümdarı Yıldırım Beyazıt tarafından memnunlukla karşılanmıştı.

İki şey vardı ki ortada, Yıldırım Beyazıt'ın bu öneriye karşı çıkmasına engeldi. Bunlardan biri ve başlıcası: Olivera, öteki ise, babası ve babasının babası gibi kendisinin de "can düşmanı" bellediği (Anadolu Türk Beylikleri'ne) karşı sürdürülüp gitmekte olan savaşlara, Sırpların yardımcı ordu vermeyi, hem de kendiliklerinden öne sürmeleriydi.

Güzelliği, soyluluğu dillere destan(!) olmuş bir prenses Olivera'yı yürekten arzuluyordu, zaten Yıldırım Beyazıt. Şimdi başkent Osmanlı halkının bir an önce yurda gelmesini beklediği böyle bir gelindi.

Sokaklarda meşaleler yakılıyor, çalgılar durmaksızın çalıyordu. Hükümdar sarayına kadar tüm yollar en değerli ve pahalı halılarla döşenmişti.

Halka kesin buyruğu vardı, hükümdarın; herkes en yeni urbasını (giysi) kuşanacak, sokakları doldurup alkış tutacaktı. Zaten, Osmanlı saldırılarında tutsak alınmış "Rum, Sırp, Arnavut,

Boşnak, Bulgar, Pomak, Macar" kızları ve oğlanları allı, morlu, sarılı beyazlı ipek giysileri içinde her yanı doldurmuştular.

Bütün bu yabancı kanlı Hristiyan kız ve oğlanlar Yıldırım'ın "zevk ve sefa" karargâhı durumuna soktuğu sarayını dolduran kız ve oğlan cariyelerinin küçük bir bölümüydü. Çağın Osmanlı anlatımı ve diliyle: daha nice afeti devran ve yürek dağlayan kız ve oğlanlar vardı, Saray'da.

Yakut renkli şarabını altın maşraba ile lıkır lıkır içip yüreğinde çöreklenen Olivera özlemini gidermeye çalışan Yıldırım bu sırada aşk şiirleri okuyordu, çevresindeki "hûri ve gılmanları" bir yandan kucaklayarak...

"Ehli hicrana fitne-i ağyar"

"Ortada bir bahanedir sandım"

"Göz ucuyle kıyın kıyın bakışı"

"Dil alıp kasti cânadır sandım"

Gelin alayı başkent sınırlarına vardığında, gök boşluğunu dolduran bir uğultu kaptı, her yanda.

Olivera'yı getiren yüzlerce kişilik Sırp kafilesi hayret, kıvanç ve mutlulukla, üstelik onurla dopdolu yüreklerinden taşan sevinçlerini haykırmamak için güçlük çekiyordu.

Osmanlı hükümdarı Yıldırım Beyazıt mutluydu; bilinçsiz halkın çoğunluğu mutluydu, Sırp ülkesinden gelen gelin Olivera ve onu getirenler mutluydular!..

TÜRK DÜŞMANI İKİ HÜKÜMDAR KARŞI KARŞIYA...

Daha yüzünü görmeden filizlenen aşk, yüzünü görüp her bir diriliği ile kollarının arasına aldıktan sonra, Yıldırım'ın yüreğinde çevresinde, Olivera'dan başka hiç bir şey kalmadı.

Tüm dünyası yalnız Olivera'ydı, artık!

Barışta ve savaşta, sarayda ve avda, yanından ayırmıyordu, Olivera'yı.

Bu Sırp kızı, üst üste gebe kaldı, Beyazıt'ten. Üç oğlan, iki kız doğurdu. Olga'dan doğan Mehmet, daha sonraları (Çelebi Mehmet) adıyla Osmanlı tahtına padişah olacaktı. Öteki oğulları Ertuğrul ve Süleyman'dı. Fatma ve Melek adlarındaki iki kızın da anasıydı, Olivera.

Kostendil Bulgar Prensi Konstantin'in kızı Olga'dan da bir sürü oğlu ve kızı olmuştu, Yıldırım'ın. Bunlara: Musa, Mustafa, Kasım, adlarını koymuşlardı.

Osmanoğulları'nın devlet kurup hükümdar olarak başa geçmeleri, Anadolu Türkleri için gerçek bir felaket olmuştu. Ne var ki bir başka ulusal felaket daha gelip çatmıştı bu sırada.

1400 yılının 9 Ağustos günü, Moğol soylu (Aksak Timur)un ordusu Sivas önlerine gelip dayandı. Kenti korumakla yükümlü küçük savunma, gücü ancak 18 gün direnebildi. Moğol soylu ilhanlıların yarım bıraktığı cinayetlere aynı soyun bu kez Timur kolu, kaldığı yerden başladı.

Anadolu'da, Türk kanı yeniden oluk oluk akıtılıyordu şimdi. Moğol dölü Aksak Timur'un orduları yüzbinlerce Türk'ü kılıçtan geçiriyor, bir yanını da değişiklik olsun diye diri diri toprağa gömüyorlardı.

Yıldırım Beyazıt, Timur'un giriştiği Türk kıyımı için değil, çünkü nasıl olsa babadan ve dededen kalma Türk düşmanlığı gereği olarak, Timur'un amacına eşit bir hınçla tahta çıktığından ve hatta Şehzadeliğinden beri aynı yoldaydı. Ne var ki, Aksak Timur Türkleri kesmekle yetinmemiş, Osmanlı tahtına karşı saldırıya geçmişti, şimdi. O'na dokunan işin bu yanıydı. Timur'un Mogiol orduları Anadolu Türklerini kılıçtan geçirirken, Yıldırım Beyazıt seyirci kalmıştı. Tehlike, tahtına yöneldiğinde ki iki yıl geçmişti aradan, işte o zaman Timur'a karşı koyma gereğini duymuştu.

Türk düşmanı iki hükümdarın başbuğluluğundaki savaş 17 Temmuz 1402 günü başladı.

Beyazıt, Hristiyan Sırp Prensesi Olivera'yı bu savaşta da yanından ayıramamış. O'nu da getirmişti.

Bu savaşın iç yüzü hem ilginç hem de gülünçtü. Her iki Türk düşmanı hükümdar birbirinin eşitli bir tutumla iki ordu düzenlemiştiler.

Yıldırım, ortadan kaldırabildiği Anadolu beyliklerinin Türk toplulukları içinde eli silah tutan erkekleri silahaltına almış, cepheye sürmüştü. Bundan başka karısı Olivera'nın kardeşleri Prens Vuk ve Prens Stefan'ın gönderdiği yardımcı Sırp ordusunu da çıkarmıştı, Timur kuvvetlerine karşı. Düşmanı yenik düşürecğinden emin olmanın rahatlığını, otağında Olivera ile sürdürüyordu.

Timur da aynı yolu izlemişti. Kesip doğradığı, kuyulara gömdüğü Anadolu Türkleri arasından nasılsa sağ kalanları toplatmış, ilk ağızda kendi Moğol ordusunu kırdırtmamak için, Türkleri, ateşin, kanlı boğuşmanın ön saflarında yer almalarını uygun görmüş, Yıldırım ordusunun üstüne sürmüştü.

Savaş başladığında, karşılıklı saldırılarla birbirlerini öldürenler, zorla savaşa sürülmüş Türklerden başkaları değildi. Bu gerçek çok çabuk ortaya çıktı. Bundan sonra ise, tam bir çözülüş, özellikle Yıldırım ordusunda baş gösterdi. Çünkü yardımcı Sırp ordusu askerleri de bölük bölük Timur kuvvetlerine teslim olmaya başladılar.

Osmanlı bozgunu kısa sürede gelişti. Yıldırım Beyazıt, karısı Olivera ile beraber, Timur'a tutsak oldu. Gün, 20 Temmuz'du, yıl 1402.

Timur, Yıldırım Beyazıt'ı eli kolu bağlı olarak karşısına getirtti. Yanındaki askerlere haykırdı:

-Hele, daha yakın getirin şu Frenk dölünü... Suratını bir iyi göreyim, tükürüğüm de boşa gitmez!

Moğol askerler, Yıldırım Beyazıt'ı iteleyerek Timur'un tam karşısına getirdiler.

Timur, tepeden tırnağa ilgi ile gözden geçirdi. Yıldırım'ı. Sonra birdenbire kahkahalarla gülmeye başladı. Yıldırım hiç ummadığı felaketli bir sonuçtan sonra uğradığı bu ezici hakaretin altında kalmamak için başını daha dikleştirdi:

-Niye gülersin, bre çoban? dedi. Timur bir süre daha katıla katıla güldükten sonra karşılık verdi, Yıldırım'a:

-Nasıl gülmem, a Frenk dölü Osmanlı Şahı, dedi. Bakarım ki, bir gözün gerçekten kör! Eee... Benim de bir ayağım topal! İşte ben şu koca dünyanın bir körle bir topala kalmış olmasına gülerim! Şimdi anladın mı frenk dölü, neye güldüğümü?

Bağlı kollarını zorladı, Yıldırım. Kollarını kurtarıp Timur'un üstüne saldırmak için debelendi. Timur, onun bu umutsuz durumuna bakıp bir süre daha güldü, katıla katıla.

Daha sonra çevresindekilere dönerek: -Nerde, o Frenk kızı? dedi. Bizim de ışısın gözümüz, keyifleniriz belki biraz!..

Yıldırım için en ezici an gelip çatmıştı. Otağın dışından kulaklarına kadar yansıyan çığlıkların Olivera'ya ait olduğunu hemen anladı. Yüreğine bir bıçak saplansa daha fazla olmazdı duyacağı acı...

Olivera'yı sürekleyerek getirdiler. Olivera'nın giysileri paralanmış, iri göğüsleri dışarı fırlamıştı. Uzun sarı saçlarının bukleleri omuzlarına dökülmüştü. Ayakları yalın çıplaktı. Bileklerine yapışmış Moğol askerlerinin arasında çırpınıp duruyor, bir yandan da Sırpça ve Osmanlıca bir şeyler söyleyip haykırıyordu. İri iri açılmış gözlerinden akan yaşlar bütün yüzünü ıslatmıştı. Moğol askerler, Timur'un karşısında Olivera'ya diz çökerttiler.

Yıldırım, bu dayanılmaz durum karşısında ağzına gelen en ağır küfürleri Timur'a savuruyordu, Ama o, hiç umursamaksızın gülüyor, bir yandan da suratına tükürüyordu, Beyazıt'ın.

-Her yanını zincire vurun, şu Frenk dölü Osmanoğlu'nun! diye sertçe çıkıştı. Yöresinde buyruk bekleyenlere.

Örme bir zincir halat getirdiler. Yalnız kafasını açıkta bıraktılar Yıldırım'ın. Üst yanını tepeden tırnağa bu zincirle dolayarak sardılar.

-Yetmez, dedi Timur, pis sesini de kesin!

Kirli bir paçavra ile ağzını da bağladılar. Beyazıt'ın. Şimdi yalnız gözleri görüyordu. Timur, Beyazıt'ın haline keyifle bakıp yeniden kahkahalarını koyuverdi.

Daha sonra ayağa kalkıp Olivera'nın yanına geldi. İri, çıplak memelerini avuçladı, hoyratça sıktı.

-Çıkarın üstündekileri; diye haykırdı. Ne varsa çıkarın, çıplak dolaşsın önümde!

Askerler, Olivera'nın giysilerini göz açıp kapayana dek yırtıp parçaladılar. Olivara yarı çıldırmış bir halde kollarını önünde birleştirerek elleriyle önünü kapatmaya çalıştı. Ama Moğol askerleri engel oldular.

Timur, kalçalarını avuçladı Olivera'nın; sıktı, çimdikledi. Sonra yine memelerini avuçlarının arasına alıp eğildi. Bir yırtıcı hayvan içgüdüsüyle dişledi, fışkıran kıpkırmızı kanı emmeye başladı.

Olivera'nın çığlığı otağın dışında yankılandıkça, bu sahneyi çok ilginç ve zevkli bulan vahşi ve ilkel Moğol askerleri keyifli keyifli gülüşüyorlardı.

Yıldırım Beyazıt bütün bu olanları yattığı yerde görüyordu. Her yanını saran zincir halattan kurtulabilmek için hala debelenmekteydi.

Timur'un emdiği kan sonucunda cinsel istekleri kamçılanmıştı. Olivera'yı kucağına aldı, kesip doğradığı Anadolu Türklerinin evlerinden aşırılıp sahip olduğu halılarla kaplı sedirin üstüne yatırdı.

-Şarap! diye haykırdı.

İçi şarapla dolu bir toprak testi uzattılar. Kafasına dikti testiyi, yarılayıncaya kadar lıkır lıkır gırtlağından aşağı akıttı. Sonra Olivera'nın yanına uzandı.

-Tüm Moğollar birer Osmanlı karısı bulup zevklensin, yesin içsin... Buyruğumca eğlensinler!

Otağın içindeki Moğollar dışarı fırladılar.

Timur, Yıldırım'a baktı.

-Sen de seyrederek zevklen, bre Frenk dölü! dedi. Kahrından baygın yatan Olivera'nın çıplak vücudunu kucalakladı, kendine doğru çekti. Yıldırım Beyazıt gözlerini yumdu, başını toprak zemine vurdu üst üste.

Ertesi gün bir demir kafes yaptırttı. Timur, Osmanlı Padişahı Yıldırım Beyazıt'ı bu demir kafesin içine kapattı. Gittiği her yere onu da götürdü. Olivera'yı her canı çektiğinde, Yıldırım'ın gözleri önünde sahip oluyordu; 78 dinmek bilmeyen bir çeşit ilkel ve en vahşi hayvanın öç alma içgüdüsüyle.

Oysa Yıldırım Beyazıt çoktan aklını yitirmişti demir kafesinin içinde.

Sekiz ay sonra, Akşehir'de, içinde yaşadığı kafesin demirlerine kafasını vura vura parçalayan Osmanlı Padişahı Yıldırım Beyazıt'ın yaşamı, son buldu. (Akşehir: 1403)

Osmanlı tahtına padişah doğuran Hristiyan kadınların ünlülerinden biri olan Olivera'nın daha sonra ne olduğu bilinmedi.

Anadolu Türklerinin ahı yerini bulmuştu bir bakıma. O Yıldırım Beyazıt ki; Menteşoğlu, Germiyanoğlu, Aydınoğlu devletlerinin halkını eze eze yok etmiş, Karamanoğlu Alaettin Bey'i, kendi eliyle öldürmüştü.

Beyazıt, ilkin; Salono Kont'u Louise Fadrque'in kızı Maria'yı kendine karı olarak almıştı. Daha sonra Bizans İmparatoru S. John Paleologos'un kızı Angelina'yı, Macar John'un kızı Mari'yi ve Konstantin'in kızı Anita'yı kendine karı yapmıştı.

Ama az önce de değindiğimiz gibi, gerçekleri tersine çevirmekle kendilerini görevli sayan devşirme Osmanlı tarihçileri, bütün bunları ters-yüz edip Türk ulusuna benimsetmek için ellerinden geleni yapacaklardı. Nitekim Osmanlı geleneğince,

koyunlarına alıp "çocuk doğuran" ve böylece geleceğin padişahı ve şehzadesini üreten bu kadınlara bier Arap-İslam adı takmak töresinden vazgeçilmeyecekti. Yukarıda adlarını saydığımız kadınlardan ikisine de böyle yapılmıştı. Çünkü o kadınlar, Beyazıt'a çocuk doğurmuşlardı. Bunlardan birine: (Devlet Hatun) adını taktılar. Ötekine de: (Hafsa Hatun) dediler. Ve üstelik Devlet Hatun adını taktıkları kadının (Beyazıt'ın ortadan kaldırıp yok ettiği Germiyanoğulları Türk Devletinin başbuğu Süleyman Şah'ın kızı) dediler.

Yine, Yıldırım Beyazıt'ın yakıp yıkarak ortadan kaldırdığı Türk devletlerinden biri olan (Aydınoğulları'nın başbuğu İsa Bey'in kızı) ile evlendiği yalanına yer verip, kadının takma adının (Hafsa) olduğunu savundular.

Baştan sona yalanla örülü bir tarihle, Öztürklerin gözlerini boyayıp onların Türk düşmanlıklarının üzerini örterek unutturmak amacını güdeceklerdi.

Ama bir gün gelir, birileri o örtüyü çekip alır; o renk renk yaldızları kazıyarak altlarındaki pası, kanı ve kapkara tabanı ortaya çıkarır diye, düşünmüyorlardı.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÇELEBİ MEHMET DÖNEMİ (1413-1421)

Devlet; bir yanı savaş tutsağı, öte yanı satın alınmış kölelerin ellerine bırakılmıştı. Ardı ardına Osmanlı Sarayı'na getirilen Hristiyan kadınlar, geleceğin Osmanlı padişahlarını doğuruyorlardı... Veronika, Sofiya Anna bunlardan sadece üçü idi şimdilik...

Yıldırım Beyazıt'ın, Timur'un tutsağı olarak ölümünden sonra, Sırp ve Bulgar analardan doğan evlatları "taht" kavgasına tutuştular.

Bulgar kralı İvan Aleksandr'ın kızı Marya'dan doğan Yıldırım Beyazıt'ın gözdesi Bulgar Prensesi Olga'dan doğan oğlu Çelebi Mehmet'in saltanat tahtına oturması hiç de kolay olmadı.

Çünkü babası Yılırım'ın ölümünden sonra öz anası Olga'dan doğan kardeşlerinden başka, üvey annesi Olivera'dan doğan öteki kardeşleri ülkenin değişik yön ve yörlerinde hükümdarlık tahtı kurup oturmuşlardı.

Kardeşi (Süleyman), kendini (Rumeli Padişahı) ilan etmiş, bu arada saldırıya geçen Macar ordularını bile yenmişti (1410-1413). Ama öte yandan, "Saltanat benim hakkımdır" diye saldırıya geçen Olga'nın oğlu (Şehzade Musa), buyruğu altındaki kuvvetleri Süleyman'ın üzerine püskürterek Süleyman'ın tahtına oturmuştu. Bizans'a karşı savaşa girişerek İstanbul'u da kuşatmıştı üstelik (1402-1404).

Musa'nın öz anası Olga'dan doğan kardeşi (İsa), Balıkesir ve yöresinde hükümdarlığını ilan ederek, O da tahta oturmuştu.

Devlet ve ülke dörde bölünmüştü. Öte yandan dört kardeşini de ortadan kaldırarak ülkeye ve devlete tek başına egemen olmak isteyen bir başka kardeşi vardı ki; bu, Çelebi Mehmet adı ile ve 5. Osmanlı Padişahı olarak tahta oturacaktı.

12 yıl süren bu kargaşa ve kardeş kavgası sonunda Çelebi Birinci Mehmet, kardeşlerinin hepsini öldürterek, ülkenin ve devletin tek padişahı oldu.

Yıl, 1413'tü şimdi.

Bu arada, ünü günümüze değin ulaşan (Simavnalı Şeyh Bedreddin) olayı patlak verdi. Tohumları, (Anadolu Selçuklu Sultanlığı) döeminde atılmış, kökeni Acem diyarında yeşermiş bir amacı gerçekleştirmeye yönelik bir eylemdi, Simavnalı Şeyh Bedreddin'in başını götürdüğü, bu, ilk kominist düşünce ürünü ihtilal.

Onun önayak olduğu bu ilke ve amaç, yüzyıllarca sonra (Evrensel Sosyalizm) diye adlandırılacak, daha açıkçası (Komünizm) adı ile ortaya çıkmasını bir Alman Yahudisi olan (Karl Marks) gerçekleştirecek ve dünyanın büyük bir bölümünde yaşayan insanların ruh ve vicdan yapılarını, ulusal olan her bir kavrama düşman edecekti.

İnançlarını ve inançlarının doğrultusunda benimsediği amcası Pers soylu (İranlı Mazdek)ten olan Simavnalı Şeyh Bedreddin, Anadolu Türklerinin, Osmanoğullarının ellerinde çektiklerini kendi yararına yoruluyordu.

-Osmanoğlu padişahlar, bize zulümden başka ne verdiler? Ekmeğe ve özgürlüğe muhtacız cümlemiz...

Ama o bu doğru ile yetinmiyordu. Ulus, ırk ve soy kavramlarına da karşı çıkıyor ve şöyle söylüyordu:

-Ne demek, Müslüman, Hristiyan ve Musevi? Ne demek, Osmanlı, Türk, Rum, Sırp ve başka kavimler? İnsanlar birbiriyle kardeştirler. Ne ırk ve soy ne din ve mezhep... Bunların hepsi birer zulüm aracıdır. Askerlik ve savaş da zulümdür. Dünya

üzerindeki her bir şeye ortaklaşa sahip olmamız gerekir. Toprak mal ve ürün, kadınlar, ortak malımız olmalıdır!..

Halk, bu korkunç sözleri dehşet içinde dinliyordu.

Simavnalı Şeyh Bedreddin, halkı peşine takmak için bir başka yolu öne sürmekten geri kalmadı.

-Osmanlı zulmüne artık bir son vermek zamanı gelmiştir. Kadın, oğlan, içki ve saz alemleri içinde saltanat süren Osmanoğulları hükümdarlığını ortadan kaldırmak isteyenler, ardıma düşsünler!..

Aç, çıplak ve gerçekten de Osmanlı zulmü altında Osmanoğullarına tutsak olmuş, ezilen Anadolu Türkleri, Tanrı-din ve soy düşmanı Şeyh'in peşine takılmakta gecikmediler.

Osmanlı kuvvetleri, isyancılar üzerine saldırıya geçirildi. Kan döken, can veren yine Türklerdi. Padişah Birinci Mehmet (Çelebi) bir süre sonra isyancı Şeyh'i yakalattı; idam fermanını verdi.

Asıldığını gözleriyle görmek için idam sehpasının kurulduğu yere kadar gitti; elleri arkasından bağlı, saçı sakalı birbirine karışmış bir halde sehpanın altına doğru itelenen Şeyh'e, Çelebi Mehmet gülerek şöyle söyledi:

-Hani sen hiç bir şeyden korkazdın? Oysa suratın korkudan sararmış!..

Az sonra ucunda sallanıp can vereceği yağlı ipi boynuna geçireceklere:

-Durun hele bir yol, dedi Şeyh Bedreddin, Hünkâr'a bir sözümüz var!..

Cellâtlar, Şeyh'in Osmanlı padişahından af dileyeceğini sanarak duraksadılar bir an için. Şeyh başını Çelebi Mehmet'ten yana döndürerek:

-Neye şaştın bre Bulgar dölü? dedi, güneş de batarken sararmaz mı?

Cellâtlar daha çabuklaştırdılar işlerini, Şeyh'in ayaklarının altındaki desteği tekmelediler.

Çelebi Mehmet, ipin ucunda debelenip sallandıktan hemen sonra can veren Simavlı Bedreddin'in ruhsuz cesedini gönül rahatlığı içinde bir süre seyretti.

İçinden, derin bir "Oh" çekti. Saltanatına gölge düşüreren Şeyh'ten kurtulmuştu, artık. Şimdi, bu isyancıbaşıya uyup da henüz sağ kalmışların kıyımına gelmişti sıra. Ama onların işi kolaydı.

Sarayına dönerken, asıl zahmetli işin, (Karamanoğlu Türk Beyliğ)ni ortadan kaldırmak olduğunu düşünüyordu. Babası ve dedesi ile kaldıramamışlardı bu beyliği ortadan; onca saldırıya karşın...

"Germiyan, Candar, Teke, Menteşe, Aydın, Dülkadir" gibi kişisel adlarla anılan ve birer "Beylik" olarak nitelenen, gerçekteyse birer (Türk devleti) olan bu kuruluşları ve bunlardan başka; Sırbistan'ı, Romanya'yı, Osmanlı egemenliğine boyun eğdirmişti ama, büyük ve güçlü oldukları kadar, Türklük bilinçlerine de sıkı sıkıya bağlı (Karamanoğulları), hâlâ ezilememişti!..

Savaşlarda ele geçirilmiş, yabancı kentlerden tutsak alınmış, kimi armağan olarak sunulmuş, kimileri de altınla satın alınarak elde edilmiş Rum, Sırp, Bulgar Arnavut ve daha başka soylardan kız ve oğlanlarla dolu sarayında gönlünün çektiği ile sevişip keyiflendiğinde bile, (Karamanoğulları Beyliği), şaraba katılmış tuz örneğince zevkini yarıya düşürüyordu. Çelebi Mehmet'in...

Çelebi Mehmet bir yandan kardeşleriyle "taht" ve "saltanat" uğruna savaşırken, öte yanda "Anadolu Türk Devletleri" üzerine de, yıkıp-yok etme saldırılarını sürdürüyordu.

Babası Yıldırım Beyazıt, (Germiyanoğulları) adıyla anılan ve Batı Anadolu'da 150 yıl hüküm sürmüş bu Türk devletini ortadan kaldırmıştı. Şimdi sıra, Çelebi Mehmet'deydi. Dönme

ve devşirmelerden oluşturduğu kuvvetlerle (Çankırı, Tosya ve Samsun)'u ele geçirdi. Bu arada yine binlerce Öztürk soyu yok edildi.

Ama gelecekte bütün Osmanoğulları için yaptıkları gibi, Çelebi Mehmet'i de şu sözcüklerle övecek ve yücelteceklerdi. Osmanlı tarih yazarları: "Çelebi Mehmet, son derece dirayetli bir şahsiyet idi. Osmanlı Devleti'nin ikinci müessisi (kurucusu) denilebilecek derecede büyük ve ileri görüşlü bir hükümdardı. Yirmidört defa muharebeye girmek gibi bir cesaret ve azme sahip idi."

"... Kendisi (Germiyan Beyi Süleyman Şah'ın kızı Devlet Hatun)dan doğuştu. Ve de (Dülkadir Oğlu Süleyman Bey'in kızı Emine Hatun) ile evlenmiştir."

Bu yalanlar yüzlerce yıl kitaptan kitaba, kulaktan kulağa aktarılıp duracak; beyinleri bu yalanlarla yıkananlar bunların yüceliğine inanacaklardı. Öte yanda gerçekler, yüzlerce yılın ağırlığı ve karanlığı altından çıkarılıp ortaya konmayı bekleyecekti.

Çünkü O'nlar, birer birer ezip geçtikleri Anadolu Türk Devletleri'nin soylu başbuğlarını ve tüm aile bireylerini kılıçtan geçirip yok ediyor; Türk soyuna karşı olan tükenmeyen hınç ve öç duygularıyla da başbuğların kızlarını ve karılarını tutsak alıp kendi saraylarına getirterek birer kez ırzlarına geçtikten sonra, ya bir paçavra gibi bir kenara atıyor; ya da Frenk dölü gözdelerine hizmetçilik yaptırıyorlardı. Gebe kalıp çocuk doğurma bahtsızlığına uğrayanlarsa, çocuklarıyla beraber boğdurulup öldürülüyorlardı.

Çünkü onlar Türk kadını ile evlenmeyi, Türk kadınından doğmuş olmayı onurlarına yediremiyorlardı.

Ne var ki, Osmanlı tarihçileri için bu tür gerçeklerin önemi ve değeri yoktu. Bunca yalan üst üste katlanarak katmerlenecek ve geleceğin kuşakları nasıl olsa inanacaklardı.(1)

---

(1) Bu düşüncelerinde ve uğraşlarında yanılmadıkları, günümüz Türkiye'sinin bir bölüm gazeteleri ve TRT yayınlarıyla kanıtlanacaktı üstelik..

VERONİKA, ANNA VE SOFYA'DAN YENİ ŞEHZADELER VE SULTANLAR DOĞDU

Sarayını dolduran yüzlerce güzelin içinden seçerek çoğu zamanını onlarla geçirdiği üç esir Hristiyan, cariye, Çelebi Mehmet'e bir sürü kız ve oğlan doğurdu.

Murat, Mustafa, Ahmet, Yusuf, Mahmut, Kasım adları konulan oğullarıyla, Hatice, Ayşe Sultan ve Hafsa adlı kızlarıydı bunlar.

Bunların içinden, (Murat) adını taşıyan oğlu en büyükleri olduğu için kendisinden sonra Osmanlı Padişahı olacaktı. Ama gelecekte, uydurma soy kütüğü düzenlemekte pek usta olduklarını ispatlayacak olan devşirme Osmanlı tarihçileri, akılları sıra Murat'ın hükümdarlığına gölge düşürmemek çabası içinde, Murat'ın anası olarak: (Dulkadiroğlu Süli Bey'in kızı Emine)yi göstereceklerdi.

Oysa devletin ilk başı olarak öne sürülen Osman'dan (Birinci Osman) başlayarak, Türk kadını ile evlenmek, Türk kadınından doğmak, bir soy ve kan yüceliğine erişmek gibi bir eğilim hiç birinde görülmemişti. Tersine davranmaksa, yasal bir kural niteliğinde benimsenmişti. Kan yapıları yüzünden de, katıksız Türk düşmanıydılar.

Birbirine katışan Türk, çeşitli yabancı kan yüzünden de hemen hepsi çirkin, akıl ve bilinç yönünden dengesiz, sadist, zalim ve gaddar, üstelik vücutça yarı sakattılar. Hemen hepsinin burunları, Grek ırkını simgeleyen biçimde "kemerli" denilen, kemik çıkıntılıydı.

Tanrı'nın bir "ceza" anlamında suratlarını bu çeşit damgalaması bile onların akıllarını başlarına toplaması için yeterli olmayacak, kesintisiz 600 yıl süreyle hep yabancı kadınlarla evlenip ana ve baba olarak onlardan doğmuş olmanın onursuz ilkesini sürdürecek ve böylece baştan sona değin, tek birinin damarında Türk kanı'nın zerresi bile bulunmayacaktı.

Zaten, Osmanlı Padişahı Birinci Mehmet'e takılan (Çelebi) lakabı da: Kan, ırk, soy ve din düşmanı Celaleddin-î Rumî'nin kurmuş olduğu sazlı, rakslı (mevlevilik) tarikatının bir üyesi olduğu için verilmişti.(2)

ÇELEBİ MEHMET ÖLDÜ...

Türlü çeşitli oyunların düzenlenip iç içe girdiği, içki ve kadın tutkusunun en aşırı biçimde sürdürüldüğü Osmanlı sarayında Çelebi Mehmet, henüz 32 yaşındayken öldü. Nasıl olurdu, bir padişah 32 yaşında ölür müydü?

Aşırı cinsel ilişkiler sonucunda mı öldü? Yoksa saray entrikaları, ya da kardeş ve oğul ihanetleri sonucundan mı? Bilinmezdi; hiç bilinmeyecekti hem de...

Öldüğünde, Veronika'dan doğan: (Mahmut) ve Sofya'dan doğan: (Kasım) adlarındaki oğullarıyla, (Hatice, Sultan, Ayşe, Selçuk, Hafza, Fatma) adlarını taşıyan kızları vardı.

Şimdi "Hükümdarlık" sırası, Veronika'dan doğan oğlu: Murat'taydı ve o, (İkinci Murat) adıyla, Osmanlı Padişahı olacaktı.

---

(2) Çelebi: Mevlevi tarikatından olan ve tarikatın inançlarını benimsemiş olanları tanımlayan bir deyimdir.

ALTINCI BÖLÜM

VERONİKA'NIN OĞLU 2. MURAT DÖNEMİ (1421-1451)

HER ÇEŞİT OLAYA, SARAYİÇİ VE SARAYDIŞI CİNAYETLERE ÜLKE HALKINDAN HİÇ BİR TEPKİ GELMİYORDU!..

İkinci Murat padişah olür olmaz, amcası Mustafa Çelebi'yi, ardından da kardeşleri: Ahmet, Mahmut ve Yusuf'un gözlerine "mil" çektirerek öldürttü.(1)

Geride, Şehzade Mustafa kalmıştı yalnızca... O da bir rakip sayılırdı. Kendisini sevmeyenler, gün olur; Mustafa'yı tahta çıkarabilirlerdi!..

Bu korku, gece ve gündüz içini bir kurt gibi kemiriyordu, İkinci Murat'ın...

Dört bir yana adamlarını salarak Mustafa'yı yakalayıp getirmeleri buyruğunu verdi. Bu arada kuşkularını da söylüyordu, çevresindekilere:

-Ya, Karamanoğulları ya da Germiyanoğulları gibi Türk Beyleri Mustafa'yı ele geçirirlerse! Ve, hele Bizanslılar. . Nice olur halimiz? Deyin hele ağalar... Beyler... Paşalar?!.. Cümleniz yanarsız! Biliniz mi?..

---

(1) Çağatay Uluçay, Başveren Sultanlar 1961, İstanbul.

Adamları, daha bir korku ile saldırdılar dört bir yana...

Şehzade Mustafa'yı, İznik'te, hamamda yıkanırken çırılçıplak ele geçirdiler.(2)

Ve O'nu çırılçıplak ele geçirenler kucaklayarak atın üstüne atıp yola koyuldular. Henüz 13 yaşındaki Mustafa bir yandan ağlıyor, bir yandan da yakarıyordu:

-Etmeyin ağalar! Beni ağbim Murat'a iletmen, yalvarıyorum size! O zalim kıyar bana... Kanımı içer, yazık eder! Günah işlersiz... kanıma girersiz!..

Atın üstünde onu çıplak vücudunu kucaklayan devşirme "Şaraptar İlyas", Mustafa'yı daha bir sıkıca sararak katıla katıla gülüp atını dörtnal sürüyordu.

Murat'ın otağına vardıklarında, Şehzade Mustafa'yı çırılçıplak Murat'ın ayakları dibine fırlatıp attı, Şaraptar Arnavut İlyas...

Murat, kardeşi Mustafa'nın suratına nefretle şöyle bir baktıktan sonra haykırdı:

-Bre ne durdurursuz bu veledi, hâlâ? Tiz varıp yokedesiz!..

Şehzade Mustafa'yı, İznik surları önündeki bir incir ağacına çırılçıplak astılar. Yırtıcı kuşlar gün boyu, bu cansız çıplak, körpe vücudu üşüşüp delik deşik ettiler.

Amcası Mustafa Çelebi'yi de; kardeşi Mustafa'yı öldürttüğü gibi öldürtmüştü. İkinci Murat. O'nu Edirne Kalesi'nin burcuna astırmış ve öyle öldürtmüştü.(3)

Artık rahattı!

Hiç bir engel kalmamıştı; süreceği saltanatı kimse gölgeleyemezdi!..

---

(2) a.g.e.

(3) a.g.e.

BİR TUTSAK FRANSIZ KIZI CARİYE NACHE DE LA BAZORY(4)

Sultan Murat, bir solukta içip boşalttığı şarap kadehini altın tepsinin üstüne bırakırken, ağzının bir yanından sızan kırmızı şarap damlacıkları, siyah sakalının aralarında boncuk boncuk pırıldıyordu.

Saatlerdir içtiği şarabın etkisiyle küçülmüş gözlerini güçlükle açarak yöresine bakındı. Koca salonun ortasındaki havuzun kat kat oymalı mermer yuvarlağını dolduran su, allı morlu, sarılı, pembeli renk cümbüşünü yansıtarak fışkırıyordu, her bir kuğu ağızlı fıskıyelerden...

Altın sırmalarla işli kalın kadife perdenin ardında, saz takımı, oynak bir Arap raksı çalıyordu.

Pırıl pırıl, renkli ipek giysiler içindeki gül yüzlü kızlar ve ay yüzlü oğlanlar havuzun çevresinde raks ediyorlardı. Fıskıyelerden püsküren renkli sular pul pul yüzlerine serpilip pırıldadıkça daha bir başkalaşıyorlardı sanki.

Sultan Murat süzgün bakışlarını masalların ya da rüyaların bir benzeri olan kişisel cennetinde dolaştırarak bir şiirin dizelerini ağır ağır mırıldandı:

"Saki getür, getür yine dünkü şarabamı
Söylet dil'e, getür yine rübâb'ımı
Ben var iken gerek bana bu zevk ve safa
Bir gün gele ki görmiye kimse türâbımı..."

Sustu bir süre. Başı göğsüne düşmüştü. Neden bilinmez, apansız gelen bir ölüm korkusu çöreklenmişti yüreğinde birdenbire. Son iki dizeyi yeniden mırıldandı yavaşça: "Ben var

(4) Kitabımızın 1. ve 2. baskılarında, 2. Murat'ın karılarından biri olan Neché de la Bazory'nin adı, yanlışlıkla, bir başka Fransız kızı olan (Aimèe) olarak yazılmıştır. Oysa Aimèe, I. Abdülhamit'in karısı olup, II. Mahmut'un annesidir.

iken gerek, bana bu zevk ve safa... Bir gün gele ki görmiye kimse türâbımı..."

Sofraya hizmet eden henüz 15 yaşında var yok, Macar çocuğu altın tepsi üstündeki boş kadehi gördü, Elinde tuttuğu som altın sürahiyi boş kadehe yaklaştırdı, iki dizi üstüne çökerek doldurdu.

Sultan Murat kafasının içinde bir sancı gibi zonklayan ölüm korkusunu yok etmek için yanı başındaki genç ve güzel kadına döndü.

Atlas sedirin üstünde, bir koluna yaslanmış olarak içinde yaşadığı cennetin her bir şeyini ilgi ile izleyen genç kadının üstüne eğildi, göz bebeklerinin içinde kendini görmek istermiş gibi yüzünü yüzüne yaklaştırdı. Karşı koyamadığı bir istekle kucakladı genç kadını. Pahalı frenk esansının içini gıcıklayan kokusunu derin derin içine çekerek kokladıktan sonra:

-Sen ki, dedi. Frençe (Fransa) ölkesinden gelür, bizim kısmetimiz olursun... ne dilersen dile ki, bizim gönlümüz de hoşnud ola!..

Genç kadın yarı çıplaktı, iri ve dipdiri göğüslerini yarıya kadar açıkta bırakan kolsuz bir ipek giysiden başka bir şey yoktu üstünde.

Sıcak bir gülüşle baktı ilkin, Sultan Murat'ın gözlerine. Başını göğsüne yasladı. Öğrenilebildiği bir kaç Osmanlıca sözcüğü güçlükle bir araya getirdi:

-Beli... Sultanım, dedi. Kulunuzun gönlü hoştur. Onu, bir yıl önce korsanlar kaçırmışlar, daha sonra da Osmanlı sarayına getirip satmışlardı. Rivayete göre Adı: (Nache de la Bazory) idi.

Osmanlı saray töresini ve pek az da Osmanlıca sözcükler öğrenebilmişti. O'na, padişah karşısında ne tür konuşulması gerektiğini öğretenler, şöyle demişlerdi: "Yüce hünkârımız her ne derse, (Beli Sultanım) diye karşılık vereceksin. Beli demek,

evet, anladım demektir. Zinhar unutmayasın. Kendinden (ben) diye konuşmayasın. Bizler, hepimiz yüce hünkârımızın kuluyuz çünkü. Kendinden bahsedeceğin zaman (kulunuzun dileği... Veya: kulunuzun niyazı diyeceksin) sakın unutmayasın."

Fransız kızı, unutmadı bu uyarıları; ne kadar güç de olsa onların istediği gibi konuşmaya ve öyle davranmaya çalıştı. Alın yazgısı onu ilkin korsanların ellerine düşürmüştü ama daha kötü olabileceği bir sonuca bırakmayarak Osmanlı padişahının binleri aşan gözde metreslerinin içinden ayırmış, hükümdardan gebe kalma mutluluğuna eriştirip yüceltmişti. Yakında, belki bir prens ya da bir prenses doğuracaktı.

O'na, Osmanlı geleneklerini öğretenlerin şu sözlerini de unutmamıştı: "Eğer hünkârdan gebe kalırsan, bundan böyle artık: (Gözde, Odalık, Cariye) gibi deyimlerle adlandırılan (Padişah Kapatması) olmaktan kurtulur, (Kadın Efendi) olursun. Bu, sizin batılı ünvânınızla: (İmparatoriçeliktir), anlıyor musun?"

Anlamıştı, şu halde çok yakın bir zamanda, imparatoriçelik tacını giyecekti.

Sultan Murat'ın geniş göğsü üstünde bunları düşünüyordu, şimdi.

-İçelim, canım efendim!..

Hayal dünyasından sıyrılarak padişahın uzattığı billur kadehi ince uzun parmaklarının arasına aldı, Murat'ın göz bebeklerine sıcak duygularla bakarak yudum yudum içti.

-Sâzendeler niçün çalıp söylemezler, acep?

Murat'ın sorusu, çevresindekileri korkuyla titretti, eteklediler.

-Emrü fermânınızı bekleyerek ara vermişlerdir. Efendimiz.

-Beli... önce bir "Sûzi dilâra" faslından geçülsün!..

Koca salonun bir yanını örten ağır kadife perdenin ardındaki saz topluluğu, "erman" gereğince "Sûzi dilâra"dan başladı, çalmaya...

Macar oğlanı, Murat'ın ve Fransız kızının boşalan kadehlerini yeniden doldurdu...

Kulaklarını dolduran saz sesleri Nache için yabancı ve de anlamsızdı ama bu çok sesli değişik nağmeler gene de duygulandırıyordu onu. Damağında buruk lezzeti ve kokusu hâlâ kaybolmayan şarabın başını döndüren etkisi yüreğinin atışlarını çoğalttıkça, bilimsiz bir dünyada "Peri Padişahı" ile sarmaş dolaş görüyordu, kendini.

Sarayın kalın duvarları ardında umulmadık olaylara gebe, ama sır vermeyen karanlık bir gece vardı.

Bir kaç saat sonra dünyanın yüzünü ağartacaktı, doğacak güneş; işte o zaman, çok uzaklardan kalkıp Osmanlı ülkesine doğru esen ürkünç bir rüzgârla karşı karşıya kalacaktı, Fransız kızı Nache de la Bazory...

SIRP ÜLKESİNDEN BİR KRAL KIZI MARA DESPİNA

Yıldırım Beyazıt'ın karısı Prenses Olivera'nın kardeşi Stefan Lazaroviç'in tahtında, şimdi (Despot Curac Brankoviç) hüküm sürüyordu.

Mara Despina, işte bu yeni kralın kızıydı.

Sırp Kralı Despot Curac Brankoviç, daha önce denenmiş ve yararı görülmüş bir yolu izliyordu. Prens Stefan ve Prens Vuk, kızkardeşleri Olivera'yı Yıldırım'a vermişler, karşılığında, "taht ve özgürlükle birlikte rahatlık" elde etmişlerdi.

Şimdi kendisi, (Osmanlı-Sırp Barış ve Dostluk Antlaşması) için, kızı: Mara Despina'yı bir armağan olarak Osmanlı Padişahı Sultan Murat'a sunuyordu.

Zaten, Osmanoğulları'yla Sırp hükümdarları yakın akraba idiler; iki hükümdar ailesinin damarlarında dönüp duran kan da, aynı kandı.

Vaktiyle, Olivera'nın gelişinde olduğu gibi, Mara Despina'yı Osmanlı ülkesine getiren düğün alayında da yine yüzlerce Sırp vardı. Hem de kral soylu, yüksek rütbeli kişiler ve aileleri...

Osmanlı Padişahı karşılıksız mı bırakacaktı, böyle bir töreni? Sokaklar, Sırp ve Osmanlı bayraklarıyla donandı. Ayrıca taklar yaptırıldı, fener alayları düzenlendi, yollara halılar serildi. Açların karınlarını doyurmak için develer kurban edilip dağıtıldı.

Öte yanda, kan gövdeyi götürüyordu. Ortadan kaldırılan, başeğdirilen Anadolu Türk Beğlikleri halkından silah altına alınan Türkler, henüz başeğmemiş Türk Beğlikleri üzerine savaşa sokuluyor ve böylece, Türkleri gene Türklere kırdırıyordu Osmanlı padişahı!..

Yeni bir toplum, uydurma bir "Millet" yaratılıyordu; bunun adı: Osmanlı Milleti, olacaktı. Zaten, Osmanlılar başa geçtiğinden bu yana, Türkler, Osmanoğullarının tutsağı olmuştu. Her yanda "Türk kıyımı" yüzyıldan bu yana sürüp gitmişti.

Dünyanın dört bir yanından devşirilmiş yabancı kanı Hristiyan kölelerden türetiliyordu, bu Osmanlı milleti... Devleti de bu devşirme kölelerin ellerine teslim etmek için, Başkent Edirne'de, imtiyazlı bir "Ocak" da kurulmuştu. Daha sonraları bu Ocağa: (Enderûn-u Hümâyun) adı takılacaktı. Rum, Sırp, Bulgar, Arnavut, Boşnak, Rus, Fransız, İtalyan, Romen, Pomak, Arap, Çerkes, Gürcü, Abaza gibi yabancı soylular buralarda beslenip büyütülerek devletin en yüksek organlarına "baş" olarak atanacaklardı. Sadrazam ve vezirler (Başbakan ve Bakanlar) onlardan olacaktı. Paşalar ve beylerbeyi hep onlardandı. Bir adına da: (İç-oğlanları) denilen bu Ocakta, dilediği ve gönlünün çektiği oğlanla yatıp kalkmak hakkına da sahip olan Osmanlı padişahları, devlet-ülke ve ulusu, işte bunların ellerine vermekten utanmayacaklardı; damarlarındaki karma karışık yabancı kan birikimi gereği olarak...

Ta, baştan bu yana damarlarındaki kan, sayısız yabancı ırkların kanlarından oluşmuştu. Acem, Moğol, Rum, Sırp, Bulgar kanı, Osmanoğulları'nın başta gelen hayat kaynakları idi.

Gecelerini içki sofrasında, saz-söz ve şiirle; günlerini av da geçiren Sultan Murat'ın yüreği hızlı hızlı çarpıyor, Sırp güzeli Mara Despina'yı bir an önce koynuna almak için sabırsızlanıyordu.

14 yaşındaydı henüz, Mara Despina...(5)

Güzeldi, Osmanlıcayı da öğrenmişti, Kral kızıydı üstelik.

Başkent'in her bir yanında şenliğin ve sarayda şölenin sürüp gittiği saatlerde, Sultan Murat, yeni karısını kollarının arasına almış, kızın ılık gözyaşlarının süzüldüğü renkli yanaklarını öpüyor, bir yandan da soruyordu:

-Meleğim, bir tanem! Neye ağlar, neden korkarsız bizden?

Despina, içini çekmekle yetiniyordu.

-Biz ki, Osmanlı Hanı'yız... Tüm ülkeler benim buyruğumdadır. En gözde karım ve de en yüce imparatoriçem olacaksın... Düşünmez misiz hiç?

- .... !

-Adını, dinini değiştirip yeniden doğmuş edeceğiz seni!

Mara Despina'nın benzindeki kan uçup gitti. Yüzünün bir yerlerinde seğirmeler oldu. Sonra birden konuştu:

-Hayır, Sultan! Ben kalacak hep Hristiyan ve kendi adımla... hep, hep böyle olacak, ben!

-Sultan Murat, genç kızın dudaklarına uzandı, uzun uzun öptükten sonra:

-Madem öyle olsun istersiz, değiştirmeyiz... Kendi dininde kal, adını da sana bağışladık! dedi.

Kız dudaklarını oynattı. Bir şeyler söylemek istiyor ama o gücü bulamıyordu kendinde.

-Söyle sultanım... Seni dinleriz!

(5) **Yakın bir gelecekte bu kadın, (Mehmet) adı konacak Şehzade'yi doğuracaktı. Bu Mehmet, daha sonra (Fatih Sultan Mehmet) adıyla tarihlere geçecekti.**

Despina bir iki kez yutkundu:

-Ben olmak istiyor sultanın tek karısı... istemiyor başka kadınlar!.

Sultan Murat, önce irkildi, sonra kahkahalarla gülmeye başladı.

Şimdiye kadar hiç bir kadından, böyle bir söz işitmemişti. Uzun uzun, hem de kahkahalarla gülüp yatıştıktan sonra, Despina'yı göğsü üstüne biz de istemeyiz başka bir çiçek koklamak!

Despina, ilk kez sıcak duygularla baktı Sultan Murat'ın yüzüne. Sonra tatlı tatlı gülümseyerek kollarını boynuna doladı. Yüzünü, hükümdar'ın sık, siyah sakalının, üstünde dolaştırarak, kadınca isteklerle kıvrandı.

Sultan Murat, az önce kaşık kaşık yediği "kuvvet macunu"nun etkisiyle bütün vücudunun arzu ile tutuşup yandığını hissetti. Daha fazla sabredemedi; genç kızı, taht örneği yatağına doğru sürükledi.

GÖZDEN DÜŞEN KADINLAR

Padişaha çocuk doğurduktan sonra (padişah karısı) sayılan kadınlardan ikisi, Murat'ın gerdeğe girdiği gece, Harem Dairesi'nin uzak bir odasında diz dize vermiş, ağlaşıyorlardı.

Bunların biri: Fransız kızı, Nache; Öbürü: İtalyan kızı Stella...

Bu iki kadın, Padişah İkinci Murat'ın sarayına doldurduğu yüzlerce tutsak cariyelerinden sadece ikisiydi. Daha sonra gözdeliğe yükselmiş ve gebe kaldıktan sonra da (padişah karısı) sayılmış ve böylece, Kraliçe anlamında: birer "Sultan" olup çıkmışlardı.

Zaten "Osmanlı töresine göre", bütün dünya kadınları Osmanlı padişahlarının meşru karılarıydı. Bu anlayış yüzünden de "nikâhla evlenmek", yataklarına aldıkları "cariye" denilen odalık metreslerine ne ilkin ne de sonradan nikâh yapmak diye

bir yönteme başvurmuyorlardı. En baştan en sona kadar, bir iki sürpriz dışında, bu tutumu sürdürmekten geri kalmayacaklardı.

Sultan Murat'ın Sırp Kralı Brankoviç'in kızı Prenses Mara Despina'yı koynuna aldığı gece, tüm umutlarını ve gelecekle ilgili güvencelerini yitiren bu iki kadının gözyaşlarında, karşı koyamadıkları kıskançlık duygulan daha baskındı.

Onlar, yakın günlere değin birbirlerini kıskanıyor, birbirlerinin gözlerini oymak istercesine diş biliyorlardı, ama şimdi gözyaşlarını birbirine katarak avunmaya çalışıyorlardı.

Stella:

-Kaçalım, durmayalım buradan, Nache, diyordu.

Bizim için hiç bir şey kalmadı artık!

İçinde bulundukları odanın yüksek taş duvarların tepesinde açılmış ufak pencerelerden süzülen gri bir ışık çizgisine dalgın dalgın bakıp duran Nache, içini çeke çeke karşılık verdi, Stella'ya:

-Sanır mısın dururdum, en küçük bir umut olsaydı? Ama görüyorsun işte, hepimiz birer tutsağız, bu kokuşmuş sarayın içinde!

Belki buluruz bir yolunu!

Nasıl? Konuş Tanrı aşkına, olabilir mi böyle bir şey?

Bir süre düşündü, Stella. Neden sonra karşılık verdi:

Niye olmasın? dedi. Dünyada ne kadar millet varsa hepsinden var bu Osmanlı sarayında; hepsi de Hristiyan üstelik bizim gibi. Bizim ülkelerimizde çeşit çeşit hayvanların bir araya geldiği panayırlar olur, bilirsin. İşte o hayvan panayırlarına taş çıkartan, insan panayırı bu saray!..

Doğru, diye karşılık verdi. Nache, doğru ama biz nasıl kaçarız? Onu söylemedin!..

İnsanların karşı duramayacakları bir büyük güç vardır!

-Nedir, o?

-Altın!

-Altın mı?

-Altın ya, altınla satın alınmayacak kimse yoktur bu yeryüzünde Nache!.

-Sende var mı?

-Var, beni her koynuna aldığında bir torba altın verirdi padişah...

Kıskançlıkla titredi Nache, "Demek, ona da veriyormuş" diye geçirdi içinden. "Oysa yalnız sana veriyorum" demişti padişah, içi bir tuhaf burkularak anımsadı o aşk gecelerini. Sonra birden gözlerinin önüne, şimdi padişahın koynunda her öpülüp koklaşmasında aşkla ürperen kral kızı Mara Despina geldi. Sıkıntıdan ter bastı her yanını.

Başını dikleştirerek Stella'nın gözlerinin içine baktı.

-Bende de var, dedi. Saymadım ama bin altından da çoktur sanırım.

-İyi öyleyse, dedi. Stella. Şimdi iyi dinle beni, hani bir zenci oğlan var ya, işte o, Tanrı gibi tapar bana. Bir yerleri burulup ya da çıkarılıp erkeklik duyguları yok edilirmiş derler ya, bu zenciler için, yalan. Hepsi de tam erkek... Kaç tanesini cariyelerle yatarken yakaladım.

-Ben de, dedi, Nache.

-İşte o zenci oğlana açılabiliriz; güvenim var.

-Ele vermez mi, bizi?

-Kesinlikle hayır... Öldürseler bile yapmaz bunu.

-Öyleyse durma, konuş hemen onunla; kaçırsın bizi, 500 altın veririm.

-Ben de veririm o kadar. Yeter ki, Bizans'a kadar yakalanmadan kaçabilelim.

-Evet, Bizans'a kadar...

Sesi dalgındı. Karnında kıpır kıpır oynayan padişah çocuğu, Nache'ye kendi varlığını hatırlatıyordu, çünkü.

Koridorda, giderek yaklaşan yumuşak ayak seslerine kulak kabartıp sustular. Biri, ya da birileri geliyordu. Birbirlerine göz kırptılar.

Stella kalktı, kurtarıcısı zenci oğlanı bulmak için sessizce çıktı odadan.

KIRIK DÜŞLER

Sudanlı genç zenci köle, Stella'nın vücudundan taşan bayıltıcı kokusunu içine sindire sindire koklayarak, yanı başında iki dizi üstüne oturdu; sonra sessizce, genç kadının anlattıklarını dinledi.

Kapkara yüzünün pırıl pırıl parlayan pürüzsüz cildi üstünde iki ak boncuk gibi ışıyan gözlerinden pek belli olmuyordu ama Stella'nın ağzından dinlediği sözler, kara sırtını boncuk boncuk terletmiş, beynini yerinden oynatmıştı.

Saray'dan kaçmak... Padişahın iki karısını yanına alıp kaçırmak!

Zalim padişahın altınla, kadınlarla ve en seçme yemekleriyle beslenen ve bu yüzden de Tanrı'dan daha çok minnet ve korku duydukları bunca silahlı saray muhafızlarını atlatarak kaçmak!

Ufak, sivri kafasının içi almıyordu, bu oyunu. Olacak gibi bir iş görünmüyordu, bu anlatılanlar.

-Sultanım, beni öldür ama... Böyle bir şey isteme benden; altınlarınız sizin olsun, nasıl olsa kimse harcayamaz onları! Diyecekti, kararlıydı böyle konuşmaya. Ama tam bu sırada, Stella onu kendine doğru çekti; kollarını boynuna doladı, diri göğüslerini zenci oğlanın göğsü üstüne bastırdı.

Kara oğlan, Stella'nın kollarının arasına bıraktığı yumuşak vücudunun sıcaklığında tutuşup yandığını hissetti; genzine dolan bayıltıcı kokusunu içer gibi içine çektikten sonra:

-Yaparım Sultanım, bir tanem... dedi, dili dolaşarak; yeter ki sen emret!..

Stella, daha sıkı sarıldı zenci oğlana; kısık bir sesle soluk soluğa getirdi sözlerinin arkasını:

-Yaparsan bu isteğimi karaoğlan, beni kendinin bil, geceler boyunca çırılçıplak koynunda olurum, anlıyor musun? Her. her istediğini veririm sana...

-Sultanım... Sultanım sus, yeter... bu fellah oğlanın canı kurban senin bir tek soluğuna... yalnız bir tek dileğim var senden; padişahımız efendimizin evladını karnında taşıyan sultanı bırakalım, daha kolay ve daha çabuk kaçarız...

-Olur, dedi Stella, hiç duraksamadan. İkimiz kaçalım yeter, ben de sevmem zaten o Fransız kızını...

Zenci oğlanın yanaklarını coşku içinde öptü, ateş gibi yanan dudaklarını zenci oğlanın kalın ve etli dudakları üstüne bıraktı.

Tam zamanında geri çekti kendini Stella, zencinin kafasındaki tüm pürüzleri gidermek için ekledi:

-İkimize yetecek çok altın var bende, dedi. Bizans'ta açılmayacak kapı yoktur altınla... Sonra da memleketime gideriz, İtalya'ya. Buradaki gibi köle olarak değil, Sinyor olursun orda, yani, kendi kendinin efendisi olursun, evleniriz seninle, anlıyor musun?

-Anlamaz mı bu fellah, sultanım? Sen ol, yeter bana... başka bir dileği mi olur kulunun?

-Öyleyse git şimdi, ne gerekiyorsa yap... Kurtulalım. Sakın dost bilip açılma kimseye, ispiyon dolu bu sarayın her yanı; öyle ki, bastığımız şu yerlerin, bizi hapseden şu duvarların bile gözü ve kulağı var sanıyorum, dikkatli ol!..

-Tasalanma Sultanım, bu fellah bilir hepsini...

-Haydi öyleyse, ben de hazırlığımı yapayım. Zenci oğlan kafasını dışarı uzatıp baktı, dört bir yanı araştırdı. Görünürde kimsecikler olmadığını anladıktan sonra başını içeri çekip Stella'nın göz bebeklerine dikti bakışlarını:

-Ben gidiyor şimdi, dedi. Her bir şeyi yoluna koyacak bu kara fellah... Sonra koşup...

Stella sonunu beklemeden konuştu:

-Ne zaman kaçacağız?

-Belki bu gece... El ayak çekildikten sonra!..

-Olur mu?

-Sultanım emrettikten sonra, olur.

-İyi, hemen git haydi, bekliyorum seni.

Oğlan, kara bir yılan gibi süzülüp çıktı, gitti.

Derin bir soluk bıraktı Stella, yalnız kalınca. Sonra, istavroz çıkardı. Gözlerini yumdu, Meryem Ana'ya ve onun, Tanrı bellediği oğlu İsa'yı kutsadı; yakardı bir süre...

Artık, kurtulmuş sayıyordu kendini. Çeşit çeşit kadınları kısa süreler için koynuna alıp gününü gün eden, ırk ve soy, millet ve milliyet, din ve iman ayrımı gözetmeksizin onlardan evlat peydahlayan Osmanlı padişahından kimseye hayır gelmeyeceğini iyice anlamıştı.

Saltanat sürmek, mücevherler içinde yaşamak için başka başka ülkelere saldırttığı Türklerden kurulu ordulara minnet duyması gerekirken tüm Türkleri düşman belleyerek ezip yok eden bir padişahtan kime, ne hayır 104 gelir; diye sordu kendi kendine. Gene kendi karşılık verdi bu soruya: "Hiç kimseye... Hiç kimseye gelmez" dedi.

Zenci köleyi, dişiliği ile dize getirip, bol yalan vaatlerle elde etmekle sağladığı başarı için kendi kendini kutlayan Stella, onu Bizans'ta kolaylıkla başından savacağını düşünerek gülümsüyordu şimdi.

Kalktı, ceviz sandığının başına gidip kapağını kaldırdı. Kabarık ipek bohçaların altına soktu elini, üstü savat işlemeli gümüş bir çekmece çıkarıp göğsüne sakladığı anahtarla kilidini açtı.

Pırıl pırıl çil altın liralarla dolu çekmeceyi baş aşağı döndürüp yere serili acem halısının üstüne boşalttı. Başına oturup bir bir saydı hepsini.

800 altın vardı çekmecede. Tekrar sandığa koştu, elini sokup diplerini araştırdı. Boğum yerlerinden tutup çıkardığı iki büyük torbanın düğümlerini çözerek içlerini boşalttı. Altınları bir yana, mücevherleri bir başka yana ayırdı.

1200 altınla 52 parça mücevher çıktı iki torbadan. Hepsinin toplamı ikibin altındı, ayrıca 52 parça mücevher. "Her kapı açılır bana..." diye düşündü. "Yeter ki, Bizans'a varayım. Oradan ötesi kolay..."

Altınlarla mücevherlerini sandığın en üstüne koyup kapağını örttü. İşlemeli pirinç karyolasının üstünü örten cibinliği araladı, yatağına girdi.

Zenci oğlan gelene kadar gözleri açık bekleyecekti. O gelip de: "Haydi..." der demez yataktan fırlayacak, nesi var, nesi taşınabilirse onları kucaklayıp koşacaktı ardından...

ÇENGELDE BİR KARA ÇİÇEK

İkinci Murat, Zenci oğlanın Stella Sultan'ı kaçırdığını bir gün sonra, gözdesi Despina ile geyik avına çıktığında öğrendi.

Av şenliğinin coşku içinde sürüp gittiği bir sırada, zenci "Harem ağası" telaş ve korku içinde padişahın yanına koşmuş, ilkin atının üzengisini üç kez öpüp başını sürdükten sonra, zencilere özgü dilde olayı anlatmıştı.

İkinci Murat, atının üstünde kasılıp harem ağasına dikmişti gözlerini; inanası gelmiyordu bu olaya bir türlü. Aşiret, devlet olalıdan bu yana duyulmuş bir şey değildi, böyle bir olay...

Harem ağasının başı göğsünün üstünde, gözleri toprağa çakılı, "emrü ferman" bekliyordu.

-Bre ağa, diye gürledi en sonunda Murat, tüm fellah taifesini kazığa çeksinler ve de en başta seni, onlar bulunasıya dek!..

Dünyanın tavanı kafasına çöktü zenci ağanın, dili büsbütün dolaşarak, cılız sesini daha da güçsüzleştirdi:

Bulundular, efendimiz... çok uzaklara ulaşamadan yakaladılar ikisini de...

Murat, atının üstünde sakalını avuçladı ilkin. Kafasının içinde, işkencenin çeşitleri bir bir sıraya diziliyordu. Acaba hangisini uygulatsındı bunlara?

Ham bir limonu ısırmış gibi yüzünü buruşturarak:

-Eyi, öyleyse... dedi. Tiz varasız saraya, emrü fermanımı ulaştırasız bostancıbaşıya, şöyle ki: fellah oğlanı heman zindanda "çengel çiçeği" eylesinler!..

Bir an durup, Stella için bir ceza düşündü. onu ne yapmalıydı? 106

Dört yaban atı buldurtup kollarından ve bacaklarından bu atların kuyruklarına bağlatıp ovaya doğru salıverdirtmeli miydi?

Stella'nın körpecik vücudu parçalanmış olarak gözlerinin önüne geldi.

İyi olurdu ama ayıp olacaktı böyle bir biçimde ceza! Ne de olsa, padişah karılığı mertebesine kadar erişmiş bir hanım sultandı...

En iyisi, alışılagelmiş belli bir yöntemi uygulatmaktı. Harem ağasına döndürdü başını:

-Ve dahi... Stella Hatun'u yağlı bir kementle boğsunlar!

Zenci ağa, Murat'ın altın üzengi içindeki ayağını öptü üç kez, başını sürdü öpüp koklarcasına:

-Emrü ferman sultanımız, efendimizindir! dedi, kendi başını kurtarmış olmanın sevinci içinde...

Murat, kaftanının eteklerini rüzgârlandırarak yanından uzaklaşan zencinin ardından bağırdı:

-Tiz alsınlar canım, fazla incütmesünler! Fellah dönüp yeniden etekledi, Osmanlı hükümdarını, sonra uçarcasına koşup gitti. O günün akşamında ilkin (Stella Sultan)ı boğdular. Sonra da zenci oğlanı çengele astılar.

Zenci oğlana Murat'ın biçtiği ceza, Osmanlı işkence çeşitlerinin en korkunçlarından biriydi. (Çengel Çiçeği) olmak, o kadar korkunçtu ki, bu deyim, halk arasında en kötü bir beddua olarak kullanılırdı.

Cana kıyan, ev basıp mal mülk talan eden kişilerin ardından, böyle yakarılırdı Tanrı'ya:

-Dilerim Allah'tan, çengel çiçeği olasın!

Padişahın ya da Başvezir'in buyruğu ile Çengel çiçeği olacak kişinin bilekleri arkadan iple bağlanır ve bu ip uzun tutularak bir direk tepesindeki makaradan geçirilip yukarı çekilirdi. Boşlukta, ipin ucunda sallanan kişi, uzun direğin tam orta yerindeki yukarı doğru eğik sivri uçlu çengelin üstüne, ip boşaltılarak birdenbire bırakılırdı. Demir çengel adamın göğsünden girip sırtından çıkar, çengele asılı kalırdı.

Debelenerek, çırpına çırpına haykırarak can verene dek çengelde asılı kalan adamın çıplak vücudunun her yanı kıpkırmızı kana bulandığı için, bu işkence çeşidine: Çengel Çiçeği deniliyordu!..

Osmanlı Padişahlarının taşıdıkları çok çeşitli değişik kan gereği, tümünü, zalimliğin ötesinde tipik birer "sadist" yapmış, bu tür yaşam sürmelerine başlıca neden olmuştu.

Babası Çelebi Mehmet'in ölümü üzerine 18 yaşında Saltanat tahtına oturan İkinci Murat, ilk cinayetini, amcası Mustafa'yı öldürterek işlemişti.

Daima iktidarı ele geçirip tahta oturandan yana olmayı görev belleyenlerin başında gelen saray beslemesi Osmanlı tarihçileri, İkinci Murat'a yenik düşüp tahtı ele geçiremediği için, ona (Düzmece Mustafa) adını taktılar.

Oysa Osmanoğulları'na uydurma şecereler (soy kütüğü) düzenleyerek Orta-Asya'dan göçmüş bir Türk Boy'u olan (Kayı) lara dek bağlamaya yeltenen ve bir kısım Osmanlı Padişahı'nı Türk analardan doğmuş gösteren Osmanlı tarihçileri, ne denli düzme ustaları olduklarını kanıtlamıştılar.

(Düzmece) adını taktıkları Şehzade Mustafa'nın dramı bir başka çeşitti aslında. Babası Yıldırım Beyazıt, Aksak Timur'a tutsak olduğunda oğlu Mustafa da yanındaydı. Timur, Anadolu'dan çekilirken Mustafa'yı Semerkant'a kadar götürmüştü.

Mustafa'nın yıllar sonra yurda döndüğünde, din, ırk ve soy düşmanı olan, üstelik: "Mevlevilik" deyimiyle tanımlanan sapık bir tekke düzeninin kurucusu olan Celalettin Rumi'nin tarikat ilkelerini benimsemiş olduğu için (Çelebi) lakabıyla tanınan (Mehmet), Osmanlı tahtında hüküm sürüyordu.

Mustafa, çevresine topladığı bir bölüm taraftarlarını silahlandırarak Çelebi Mehmet'e başkaldırmış, başaramayınca da, Bizans'a sığınmıştı.

Çelebi Mehmet'in ölümünden sonra padişah olan İkinci Murat'a karşı da başkaldırdı, öne sürdüğü gerekçe, Osmanlı töresine uygundu: "Ben, Yıldırım Beyazıt Han'ın oğluyum. Ben yaşarken bir başkası ve hele hiç de hakkı olmaksızın kardeşlerini öldürerek padişahlık tahtını ele geçirip bila hak saltanat sürmüş olan Çelebi Mehmet'in oğlu Murat'ın (Padişah ben'im) diyerek tahta oturmuş olmasına tahammül edemem. Hakkım olan hükümdarlığı elde edinceye dek kan dökeceğim."

Böyle söylüyordu, Osmanlı tarihçilerinin (Düzmece) diye lakap taktıkları Şehzade Mustafa...

Bizans İmparatoru, kendisine sığınmış olan bu şehzadenin, Bulgar Prensesi Olga'nın oğlu olduğunu bildiği kadar, aralarında derinleşen dostluğun Mustafa'nın Osmanlı hükümdarı olmasıyla daha da güçlenerek Bizans'ın yararına olumlu gelişmeler sağlayacağına inanıyordu.

Zaten, Orhan Gazi'den başlayarak sırasıyla Osmanlı Padişahı olanların pek çoğu yüz küsür yıldan bu yana, Bizans İmparatorlarının ve imparatorluk ailesinin en yakın akrabasıydılar. Pek çoğunun damarlarında dolaşıp duran kan, Bizanslı Rum kanıydı.

Gerçi daha sonraları Bulgar ve Sırp kanı da karışmıştı ama Bizanslı Rum kanı daha yoğundu. Bütün bu gerçekleri iyi bilen Bizans İmparatoru, Mustafa'dan yeterince yarar sağlamak için onun Osmanlı tahtını ele geçirmesine yardımcı olmayı bir çeşit görev olarak benimsemişti.

Ama olaylar hiç de bu tür bir gelişme göstermedi. Ne Bizans İmparatoru'nun ve ne de Şehzade Mustafa'nın amaç ve çabası gerçekleşebilmişti. Tersine, güçlü ve düzenli Osmanlı Ordusu karşısında tutunamayan Şehzade Mustafa kuvvetleri, kısa bir süre sonra bozuldu. Bizans'a kaçıp kurtulma fırsatı bulamayan Mustafa'yı İkinci Murat'ın savaş birlikleri ele geçirdiler.

Amcası Mustafa'nın ele geçirildiğini öğrenen İkinci Murat çok sevindi.

-Yüzünü şeytan göresi mel'unu söyletmeyüp heman katledesiz. Zira, bu Düzmece'nin sebeb olduğu gaaileden, Saltanat huzurum kaçmıştır!..

Şehzade Mustafa hemen oracıkta öldürülerek buyruk yerine getirilmişti. Böylece, İkinci Murat'ın huzuru da sağlanmış oluyordu.

Şimdi, sıra son Türk Beylikleri'nin ortadan kaldırılmasına gelmişti. Dedelerinin dedesinden, taa... (Birinci Osmanlı Padişahı) sayılan "Uçbeyi Kara Osman Şah"tan başlayarak giderek yoğunlaşan yabancı "kan çorbası" gereği çoğalan "Türk düşmanlığı" ile girişilen saldırılarla Anadolu Türk Beylikleri'nin çoğu ortadan kaldırılmıştı ama, ne de olsa tümünün kökü kurutulamamıştı!..

Bunların en başında, hala (Karamanoğulları Türk Devleti) vardı. Bir vasiyeti yerine getirmek istercesine, yemin etmişçesine, soy-sopça kesintisiz olarak izleyip durdukları "Türk kıyımı"na, İkinci Murat yeniden girişti.

Bir yanı, ele geçirilmiş Türk ülkelerinden silahaltına alınmış Türklerden, bir yanı da tutsak Rum, Bulgar ve Sırplardan oluşmuş Osmanlı kuvvetlerinin elde ettikleri zafer (!) müjdelerini

her alışında İkinci Murat, şölen ve şenlikler düzenliyor; özellikle, vezir-vüzerayı da yanına alarak avlanmaya çıkıyordu.

Yıllar geçip giderken tüm karanlığını Anadolu Türklerinin üstünde bırakıyordu. O karanlığın içinde Osmanoğulları, kanlı elleriyle, Türklerin alın yazgılarını değiştiriyor, onlara yeni bir kader veriyorlardı: "Zülüm, sefalet ve cehalet" adını taşıyordu, bu yeni yazgı...

Sırp Kralı Brankoviç'in kızı Mara Despina bu arada İkinci Murat'a bir sürü çocuk doğurdu. Bunlardan: (Mehmet) adını taşıyan oğlu, yakın bir gelecekte Osmanlı tahtına padişah olarak oturacaktı. Üstelik, bu Mehmet... Kendi içinde çürüyüp kokuşmuş, kendi kendini batırmış (Bizans İmparatorluğu)nun bir fiskelik gücünü yıkıp tüketerek tarihe gömecek ve böylece (Fatih) ünvanını da alacaktı.

Murat'ın, öteki Hristiyan karılarından da kız-erkek çocukları olmuştu bu arada: Ahmet, Alaaddin, Orhan, Hasan, Ahmet ve ayrıca altı kız...

Ne var ki bunlar: "Şehzade" ve "Sultan"lıktan öteye erişemeyeceklerdi.

Devşirme Osmanlı tarihçileri, Fatih İkinci Mehmet'in Despina'dan doğmuş olmasını, onu yüceltmelerine engel sayarak, bu kadına: (Hüma Hatun) adını takacak ve tarihlerinde, Hüma Hatun'un (Sırp Kralı'nın kızı Despina) olduğunu açıklamaya bir türlü yanaşmayacaklardı.

BİRİ İNDİ... BİRİ ÇIKTI...

Yıl, 1444'e ulaştı bu arada.

Osmanlı Padişahı İkinci Murat, 17 yaşında çıktığı tahtta 23 yıldır hüküm ve saltanat sürüyordu. Şimdi, 40 yaşındaydı.

Bu erginlik çağına ve henüz genç yaşına karşın, 15 yaşından bu yana sürdürdüğü "kadın ve içki" âlemlerinde tükettiği bedensel güç yüzünden, vaktinden çok önce çökmüştü. Ama

geri kalan ömrünü bir köşeye çekilmek ya da aşırı kadın ve içki tutkusunu biraz olsun kesintiye uğratmak yerine, o, daha çok kadınlarla yatıp kalkmak, daha çok içmek ve daha çok av partileri düzenleyerek tüm zamanını zevk ve sefa içinde geçirmekten yanaydı.

Bazı savaşlarda görünmek zorunluluğu, vezir-vüzera ile toplantılarda bulunmak gibi devlet işleri zamanının pek çoğunu -kendine göre- alıp götürüyor; eğlenecek çok az bir vakti kalıyordu!..

Bu yüzden, hükümdarlık, taşınmaz bir yük kadar ağır gelmeye başlamıştı Murat'a.

Bir başka ve en önemli neden daha vardı, tahttan çekilmek istemesinin; bu nedeni: kellesinin gövdesi üstünde kalıp kalmaması ile ilgiliydi!..

Oğlu Mehmet (Fatih), 14 yaşına erişmişti. Osmanlı töresince kendisinden sonra tahta oturması gereken: Veliaht'tı. Yine töre gereğince Mehmet, Manisa'da oturuyordu. Çevresinde kölelikten devlet adamlığına yükseltilmiş bir takım kimseler, en başta: Rum ve Sırp dönmeler vardı. Küçük bir ordu birliği de buyruğu altındaydı, Mehmet'in.

İlk gençlik çağının toyluğundan yararlanmak isteyen bir takım çıkarcılar, oğlunun zihnini çelip taht için babasına karşı ayaklandırabilirlerdi.

Murat, Osmanlı ailesi arasındaki bu çeşit kanlı taht kavgalarında: baba-oğul, amca-yeğen, ağabey-kardeş gibi en yakın kişilerin birbirleri üstüne nasıl saldırmış olduklarının hiç birini unutmuş değildi.

Zaten son bir yıl içinde, güvendiği "muhbir"lerin Manisa'dan getirdikleri haberler, bu kuşkusunu giderek çoğaltmış, özellikle gizliden gizliye böyle bir başkaldırmanın yakın bir gelecekte ortaya çıkacağını belirlemişti.

Canından olmaktansa, tahttan olmayı yeğ tutmak, her halde daha akıllıca olacaktı. Elini çabuk tutarsa "kelle" kurtulacak,

geri kalan ömrünü kendine özgü biçimde: kadın, içki ve av âlemlerinde geçirebilecekti.

İkinci Murat, 1444 yılının Ağustos'unda kararını açıkladı:

-Bundan böyle padişahlık ve dahi saltanat, oğlum Mehmet'indir. Padişah oğlumun ülkesinde bir inzivâye çekilüp geri kalan ömrümü temam eylemek isterim!..

Halk şaştı, inanamadı ama işin iç yüzünü bilenler bıyık altından gülümsemekle yetindiler.

Veliaht Mehmet (Fatih), Manisa'dan Edirne'ye gelerek: (Sultan İkinci Mehmet) adıyla tahta çıktı. Babası, İkinci Murat da Manisa'ya yollandı.

Aradan henüz bir ay geçmişti ki, Osmanlı tahtına 14 yaşında bir çocuğun çıkmış olduğunu haber alan Avrupalılarla, Osmanlı egemenliğindeki Romanya, Macaristan, Sırbistan birleşerek (Haçlılar Ordusu) nu meydana getirdiler.

Saldırı, kısa bir süre sonra başladı.

Ülke halkı ve ordu, tedirgindi. Devleti ve ülkeyi yönetecek yaş ve yetenekte olmayan bir hükümdarın başta kalarak daha çok zararlı olmamasını kulaktan kulağa aktarıyorlardı.

23 yıldan bu yana, neyse ki yönetimin başında bir Türk, Çandarlı Halil Paşa vardı. Çevresine topladığı diğer vezirlere, içinde bulunulan sakıncalı ortamı dile getirdikten sonra vardığı kararı açıkladı:

Devleti ve de ülkeyi korumak istiyorsak, bunun tek yolu, Sultan Murat Han'ın, Sultan Mehmet'i tahttan indirip yerine geçmesini sağlamaktır; başka bir çıkar yol bilen ve de gören varsa, söylesin!..

- ....!

Vezirlerin hiç biri, bir başka çare olmadığını belirlemek için susmayı yeğlediler.

-O halde, diye sürdürdü konuşmasını Çandarlı Halil Paşa. El altından ve de Sultan Mehmet Han ağzından yazılmış bir name

(mektup) ile birlikte ben dahi felaketin gelip çattığını işaret eyleyen bir arizeyi Sultan Murat Han'a iletmeliyim!

Vezirler, ak sakallarını sıvazlayıp: -Maslahat ne gerektürürse, dirig etmeyesüz, elbet... dediler.

Ulaklar, Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'nın mektubunu ve oğlu Mehmet'in ağzından yazılmış öteki mektubu çabuklukla ulaştırdılar, Manisa'daki Osmanlı sarayında eğlencelerini sürdüren İkinci Murat'a.

Her iki mektubu dikkatle ve üst üste bir kaç kez: okuyan Murat, inanmadı. Bir oyundu her halde bunun altında yatan!.. Oğlu Mehmet sınamak istiyor olmalıydı, babasını!

Yüz küsur yıldan bu yana gelip geçmiş Osmanoğlu ailesinde böyle bir olay işitilmiş değildi, çünkü. "Babanız Murat Han'ın, tahtımda gözü kalmış olduğunu size ispatlayalım isterseniz" demiş olmalıydılar, hayatta kalmasını sakıncalı bulan hükümdar dalkavuğu devşirmeler...

Ulaklar, Sultan Murat'ın bu teklif ve daveti kesinlikle reddettiği haberini, Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'ya getirdiler. Bunun üzerine, yine padişahın ağzından bir mektup daha yazdı, Halil Paşa:

"Babamız Murat Han bilmelüdür ki, eğer padişah biz isek, tiz gelip tahta oturup hükmünü yürütmesini ferman ederiz. Yok, eğer hala padişah kendüleri ise, tiz varup devletinin başına geçmelüdür..."

İkinci Murat bu son mektup üzerine, yersiz kuşkulara kapıldığını anladı. O halde, devletin başı dertte olmalıydı!..

İki aydan beri, ağzına bile almamıştı; bıkıp usandığı devlet işlerini. Kulaklarını şiir ve musiki ile doldurmuş; midesini "Frenk işi" içkilerle şişirmiş, yatağını da bir bölümü tutsak, bir bölümü parayla satın alınmış Hristiyan cariyeler arasından kendi elleriyle seçip ayırdığı kadınlarla paylaşmıştı, padişahlığından kalma aşırı ve doyumsuz tutkusu ile...

Pek ender boş zamanlarını da, dağlarda av peşinde koşarak geçirmişti. Bir zamanlar taparcasına tutkunluk duyduğu kral kızı Mara Despina ne olmuştu? Neredeydi? Umurunda bile değildi. Zaten, arayıp soracak vakti de olmamıştı ya...

Şimdiyse oğlu Mehmet ve kocamış Sadrazam'ı Çandarlı Halil bir olup yeniden tahta çağırıyorlardı kendisini. "Devletin başına geç, saldıran düşman ordularını kılıçtan geçir, geri püskürt..." diyorlardı.

Neydi, bu başına gelen?

Gitmekle gitmemek arasında uzun süre kararsız kaldı. Sonra birden aklına gelenlerle titredi: Haçlı Orduları ülkeye girer de, devleti alaşağı ederlerse kendi kellesi de giderdi elden!..

Öyle bir felâket olduğundaysa, ne şiir ve musiki ve ne de güzel kadınlar, bağrındaki ateşi daha da tutuşturup alevlendiren içkiler ve kan akıtmak için düzenlediği av partileri kalırdı ortada!..

Öyleyse kaybedecek vakit yoktu, gitmeliydi hemen ve öyle yaptı. İkinci Murat; kalabalık bir maiyet erkânını da yanına alarak, koruyucu bir asker birliği eşliğinde Edirne'ye yola çıktı.

Sırp Kralı'nın kızı Despina'dan doğan oğlu, İkinci Mehmet (Fatih), babası Sultan Murat henüz Edirne'ye varmazdan önce tüm olanları haber aldı. Tahtın ve devletin devamı için, en başta Sadrazam Çandarlı Halil Paşa ve vezirler, böyle olması gerektiğini söyleyerek yatıştırmaya çalıştılar.

-Şevketlû hünkârımız, demişlerdi bir yandan da. Tüm kullarınızın muradı sizden başkası değildir. Babanız Sultan Murat Han, bilcümle kefere makulesini zir ü zeber edesiye siz sultanımız sabır eyleyesiz... Zira taht-u devlet kıyamete değin efendimizindir!

-Bilürüz, elbet böyledür... Maslahatı devlet böyle gerektürmüş ola her hal!..

14 yaşındaki Osmanlı Padişahı İkinci Mehmet başını ağır ağır öne doğru sallarken böyle söylüyordu, karşısında el pençe

divan iki büklüm duranlara; bir yandan da dişlerini gıcırdatıp dudaklarını ısırıyordu.

Öyle ise, bizim de Magnisa'ya (Manisa) çekülmemüz iktiza eyler, ne dersiz?

Tahttan inen İkinci Mehmet'in bu sorusunu karşılıksız bırakarak, öyle olması lazım geldiğini anlatmış oldular. Çocuk padişah, işin şakaya gelir yanı olmadığını sezinleyerek lafı değiştirdi:

-Anamız Despina Hatun da Magnisa'da mı ikamet eyler?

-Öyledir Efendimiz, diye karşılık verdi Sadrazam Çandarlı Halil Pàşa. Sultanımızın teşriflerini beklerler!..

Üst dudağına kadar erişen uzun ve kemerli Grek burnunu yukarı dikti, daha sonraları (Fatih) anvanıyla yüceltilecek olan İkinci Mehmet; ateş saçan kızgın ve kinli gözlerini sadrazama doğru yönelterek:

-Başka bir diyeceğim kalmamıştır, çekilesüz! dedi. Sesi titrekti, ağlamaklıydı üstelik.

ZORAKİ PADİŞAH...

Devlet ileri gelenlerine, halka ve orduya güven vermeyen çocuk padişah İkinci Mehmet'in tahttan indirilerek babası İkinci Murat'ın yeniden tahta çıkışı, özellikle ordunun moralinde gözle görülür bir güçlenme nedeni oldu.

(Varna Savaşı) diye adlandırılan Haçlılar saldırısına karşı çıkarılan Osmanlı Ordusu, birleşik düşman ordularını kısa bir sürede bozguna uğrattı.

1444 yılının kasım ayında yapılan bu savaşta düşman ordularının büyük bozgununu sağlayan başlıca olay, Polonya-Macaristan Kralı Ladislas'ın savaş alanında kafasının kesilerek buyruğu altındaki orduların başsız bırakılmasıydı.

Zaferin sağlanmasından sonra yeniden Manisa'ya çekilerek padişahlığı oğlu Mehmet'e bırakmak isteyen İkinci Murat'ın bu

isteğine, en başta ordu ileri gelenleri karşı çıktılar. Bu nedenle bir süre daha tahtta kaldıktan sonra Manisa'ya döndü.

Manisa'da, Osmanlı geleneğine göre padişah adına hüküm yürüten (Sancak Beyi) ünvanıyla bulunan İkinci Mehmet de, Osmanlı tahtına yeniden padişah olarak geri geldi.

Aradan henüz bir buçuk yıl geçmişti ki, bu kez, Osmanlı Padişahları'nın (İmtiyazlı Muhafız Alayı) olan yeniçeri örgütü ayaklandı.

Komutanlarından en son erine kadar her biri savaşlarda tutsak alınmış olan Hristiyan askerlerden ve barışta saraya satılmış Hristiyan çocuklardan meydana getirilen bu din ve ırk panayırı örgütün içine tek bir Türk evladının sokulmaması, Osmanoğulları'nın yüzyıl boyu titizlikle sürdürdükleri ilkeler gereğiydi.

(Buçuk Tepe İsyanı) adıyla tarihlere geçen bu ilk yeniçeri ayaklanması üzerine, Sadrazam Çandarlı Halil Paşa, İkinci Murat'ı yeniden padişahlığa dönmesi için çağırdı.

İsyancı yeniçeriler, başkent Edirne'yi ateşe vermiş yakıyorlardı. Bir yandan da, damarlarında taşıdıkları yabancı kan gereği olarak Türklerin oturdukları mahallelere saldırarak ellerine geçirdikleri Türkleri türlü işkencelerle parçalayıp öldürüyorlardı.

Kent, baştan sona yağmalanıyordu. 15 yaşını sürdüren İkinci Mehmet (Fatih), ne yapacağını şaşırmış bir halde, tüm korkusunu sadrazama çıkışmakla gidermeye çalışıyordu. Oysa yeniçerileri kışkırtanların başında, İkinci Mehmet'in (Fatih) hem kayınbabası ve hem de damadı olan: (Rum Zağanos Paşa) vardı.

İkinci Murat, Rum Zağanos'un kızı Kornelya'yı oğlu Mehmet'e karı olarak almıştı. Bu nedenle Rum Zağanos İkinci Mehmet'in kayınbabası idi. Bununla da yetinmemişler, İkinci Mehmet'in kız kardeşi Hatice Sultanı da Rum Zağanos'a eş olarak vermişlerdi. Bu yolla da, Rum Zağanos ikinci Mehmet'in (Fatih) damadı oluyordu.

Yeniçeri ayaklanmasının nedenlerini ve devleti ne tür felaketlere uğratmak üzere olduğunu açıklıkla dile getiren Çandarlı Halil Paşa'nın mektubu üzerine ikinci Murat bir kez daha zevk ve safa âlemlerini kesintiye uğratmak zorunluluğunda kaldı.

İkinci Murat padişahlığına yeniden dönerek oğlu ikinci Mehmet'i tekrar Manisa'ya yolladı. Ne var ki, tahtından bir kez daha ayrılmak zorunluluğunda bırakılmak, ikinci Mehmet'e çok ağır geldi. Çocuk kafası, hiç bir nedeni haklı bir gerekçe biçiminde yorumlamıyordu. Bütün bu "oldu-bitti"lerin başında ve en büyük suçlu olarak: Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'yı görüyordu.

Tahtından inip Manisa'ya giderken sarayın kapısında karşılaştığı Çandarlı Halil Paşa'ya gözlerini ağarta ağarta baktıktan sonra, kendini tutamayarak yüreğindeki kin birikimini kusarcasına:

-Bre Paşa! dedi, bilesün günü geldiğinde yanına komayız bu ettiklerini!..

İkinci Mehmet bu gidişinde, kayınbabası ve aynı zamanda damadı olan Rum Zağanos Paşa'yı da yanında götürdü Manisa'ya. Yıl, 1446 idi.

Üçüncü kez tahta çıkan ikinci Murat, yeniçeri ayaklanmasını kısa sürede bastırdı. Ne var ki bunun ardından bu kez Arnavutlar, Osmanlı egemenliğinden kurtulma savaşına giriştiler. Olaylar daha da gelişti; Romanya'nın batı kesimini meydana getiren Erdel Voyvodalığı (Transilivanya), Varna yenilgisinin öcünü almak amacıyla saldırıya girişti.

(İkinci Kosova Meydan Savaşı) üç gün sürdü bu kez. Savaş, düşmanın yenilgisi ve Osmanlıların zaferiyle sonuçlandı.

Osmanoğulları eliyle yok edilen Anadolu Türk Beylikleri halkından meydana getirilen ordunun bu zaferi de İkinci Murat'ın kişiliğine eklendi. Devlet ileri gelenlerinin ve halkın gözünde bir kat daha yüceldi. Oysa dökülen kan, bu uğurda

solukları tükenip can verenler, Osmanoğulları'nın kölelerden daha aşağı gördükleri, düşmandan daha fazla düşman oldukları öz Türklerdi.

Bir kez daha Manisa'ya dönmek ve oğlunun yeniden tahta çıkmasını sağlamak isteyen Murat'ın bu isteğine karşı çıkanlar, bu zoraki padişahı ömrünün sonuna değin tahtında kalmaya razı etmeyi başardılar.

Ama bu süre hiç de uzun sürmedi. İkinci Murat, 1451 yılında, henüz 48 yaşındayken öldü.

Ölümünü çabuklaştıran, acaba gerçekten: kadın ve içki tutkusu muydu?

Yoksa... Üst üste iki kez tahttan indirilip Manisa'da yaşam zorunluluğunda bırakılan oğlu İkinci Mehmet (Fatih)in çevresindeki çıkarcı dönme ve devşirme kölelikten birer devlet büyüğü olmuş kişilerin el ve işbirliği ederek düzenledikleri bir oyun sonunda mı, öldürüldü?

Bilinmez!..

Bilinen odur ki, 600 kusur yıl, en başta Türkleri ve sonra daha başka ırkları, egemenlikleri altında bin bir zulüm ve cinayetle, türlü, çeşitli hile ve desiselerle ezip tüketen Osmanoğulları yaşamının dörtte üç bölümü, sır vermez bir karanlığın içinde gömülüdür.

Kimileri Saray beslemesi, kimileri de o devşirme Osmanlı tarihçilerinin birçoğu ise; kör, sağır ve dilsizdir.

Gerçi, Orhan (Gazi) döneminden başlayarak birer Türk devlet kuruluşu olan beylikler üzerine girişilen Osmanlı saldırıları sonucunda talan edilen Türk yurtlarında mal-mülkten "başka, kadın, kız ve oğlan çocukları" tutsak-köle olarak alınmış, bu arada öldürülen Türk Beyleri'nin ve çevresindekilerin kız ve karıları da bir kin ve öç alma armağanı olarak Osmanlı Padişahlarına sunulması, bir çeşit Osmanlı geleneği olmuştu.

Ama bunların hiç biri (Padişah Karısı) olmaya layık (!) görülmüş değildi. Öldürülen, ülkelerinde taş üstünde taş

bırakılmayan Türk Beyleri'nin karıları ve kızları Osmanlı Sarayları'na birer halayık (hizmetçi) yapılmıştı. Bunlar, padişahlara erkek çocuk doğuran, daha açık bir anlatımla; geleceğin Osmanlı Padişahlarını peydahlayan Hristiyan kadınların ellerine su döküp, ayaklarını yıkamak, en ağır hakaretlerine boyun eğmekle yükümlüydüler.

Grek, Moğol, Slav karışımı bir soy olarak ortaya çıkan Kafkas yöresi Hristiyan toplumu: Gürcü ve Çerkesler de, hiç bir zaman için padişah karısı ve padişah anası olmaya elverişli görülmemişlerdi. O bölge ve yörelerden ele geçirilen, satınalınan Gürcü ve Çerkes güzelleri de, tıpkı Türk kızları ve kadınları gibi, birer saray halayığı olmaktan başka bir görevde kullanılmazlardı.

Gürcü ve Çerkes kızlarından, daha sonraki dönemlerde (Harem Dairesi) denilen binlerce yabancı Hristiyan cariyenin tutsak yaşadığı bölümde, raks, saz ve hanende toplulukları meydana getirildi.(6)

---

(6) 1. Dünya yüzünde (Çerkes) diye tanımlanacak bir ırk ve ulus olmadığı tüm bilim çevrelerince açıklanmıştır. Çerkeslik; dilleri, kültürleri, töreleri, ırk ve soyları, dinsel inançları birbirinden ayrı olan (Kafkasyalılar) ın tümüne, batı ve doğu dil, ırk ve tarih bilimcilerinin ve Osmanlıların yakıştırdıkları bir tanımlamadır. Büyük ve küçük olmak üzere çok sayıdaki Kafkasyalı kabilelere batılılar: (Sirkas-Sirkasyen), Osmanlılar ve Araplar: (Çerkes-Çerakese) diye, etnik ve etimolojik, ayrıca mitolojik bir değer ve anlamı olmayan bir "ad" vermişlerdir. Yüzyıllarca Yunan ve Doğu Roma egemenliğinde yaşayan Kafkasyalılar, önceleri Putperest, sonraları Mecusi, daha sonraları Hristiyan dinini; dokuzuncu yüzyılın sonlarından bu yana da çoğunluğu, Arap saldırıları sonucunda İslam dinini benimsemiştir. Hâlâ (Çerkes) diye tanımlanan bu değişik Kafkasya kabilelerini oluşturanların pek çoğu, örneğin: Abhazlar, Basklar, Adigeliler, Çeçen, Lezgiler, Laklar, Gürcüler, Kabartay, Ubuhlar, Şapsıglar Osmanlı döneminde Türkiye'ye göç etmiş, yurdun değişik yörelerine, özellikle: Sakarya-Adapazarı ve dolaylarına, Adana, Amasya, Bilecik, Bolu, Bursa, Çorum, Eskişehir, İstanbul, Kayseri, Manisa, Samsun, Sivas, Sinop, Afyon ve Yozgat il ve ilçelerine yerleştirilmişlerdir.

Osmanlı Padişahlarına önce: odalık (metres) görevini yapan ve gebe kalıp çocuk doğurduktan sonra da: birer (Kadın Efendi), bir başka deyimle: (Valide Sultan) ünvanı ile yüceltilen yabancı ırk ve soylu Hristiyan kadınlarını eğlendirmek, padişah huzurunda raksedip çalmak, söylemek; işte bu Gürcü ve Çerkes kadınlarının başlıca görevleri oldu.

Padişah anası olmak için, en başta: Rum, ya da Sırp, Bulgar, Rus, Fransız ve giderek Yahudi ve Ermeni olmak gerekiyordu. Osmanoğulları, 620 yıl boyunca, Türk düşmanlığını simgeleyen bu ilkeye bağlı kaldılar.

YEDİNCİ BÖLÜM

SIRP PRENSESİ (DESPİNA)'DAN DOĞAN FATİH İKİNCİ MEHMET VE DÖNEMİ (1444-1481)

17 YABANCI HIRİSTİYAN KADININ ADI FATİH MEHMET'İN KARISI OLARAK TARİHSEL BELGELERE GEÇİRİLDİ. DÖNMELER VE DEVŞİRMELER ELİNDEKİ DEVLETTE TÜRKLERE UYGULANAN SOYKIRIMI İSE BATANA DEK SÜRÜP GİDECEKTİ...

İkinci Mehmet (Fatih), karşısında iki dizi üstünde oturan Rum dönmesi, devşirme Saray kâtibine:

-Yazasız, dedi, Kanunname-i Âl-i Osman'a şu derkenarı da düşesiz: Her kimesneye ki bundan böyle saltanat müyesser ola, nizâmı âlem için kardeşlerini katlaylemek (öldürmek) münasiptir. Ekseri ulema dahi bunun böyle olmasına razı olup tasvip etmiştir.

Bu, batana dek izlenecek bir (cinayet yasası) idi. Oysa, taa... Selçuklulardan bu yana, bunlar ve onlar, böyle bir cinayet yasası olmadan da, ana baba, amca kardeş, evlat ve soy sop demeden birbirlerini öldüre öldüre bu günlere gelmişlerdi.

Büyük Selçukluların ilk hükümdarı Tuğrul Bey, İbrahim Yenal'ı, Alpaslan, Kutalmış'ı, Melikşah, Kavurt'u, Birinci Osman, amcası Dündar'ı, Birinci Murat, Orhan'ın oğulları Halil'i ve İbrahim'i ve yine Birinci Murat, kendi oğlu Savcı'yı, İkinci Murat, Kardeşleri Ahmet, Mahmut ve Yusuf'un gözlerine mil çektirmiş, Mustafa'yı ağaca asarak öldürtmüştü. Yunan, Acem, Arap, Rum, Sırp, Bulgar, Rus, Fransız, Ermeni melezlerinin

oluşturduğu ve adına (Osmanoğulları) denilen, bu, bir benzeri olmayan uydurma aile, batana kadar bir yandan birbirlerini, öte yandan da: Öztürkleri öldüreceklerdi.

Şimdi, yıl: 1451'di. İkinci Mehmet yeniden ve üçüncü kez tahta çıkmıştı. Bu günden başlayarak kesintisiz 30 yıl süreyle Osmanlı tahtında hüküm yürütecekti; yedinci padişah olarak...

Çocukluk dönemi gerilerde kalmıştı, 21 yaşındaydı şimdi. Kabına sığmayan, atak, çevresine korku veren bir hükümdar görünümü içindeydi.

Ülkede her bir yetkili organın başına dönmeler ve kölelikten yetiştirilmiş devşirmeler oturtulmuştu. Sarayın içiyle ülkenin içi birbirine eşitti. Resmi ve özel yazışma dili: Arapça ve Acemce (Farsça) idi. Sarayda ve başkent sosyetesini meydana getiren dönmeler ve devşirmeler arasındaysa: bu iki yabancı dilin karmasından uydurmaca olarak oluşturulmuş: (Osmanlıca) konuşulup yazılıyordu.

Türkçe yazmak ve konuşmak en büyük ayıp ve birine (Türk) demek, en ağır hakaretti.

İkinci Mehmet (Fatih), Osmanlı ailesinin bilerek ve isteyerek hazırladıkları böyle bir ortamda hükümdarlık tahtına oturmuştu.

Yüreğindeki en büyük hınç, 30 yıldan bu yana devlete sadrazamlık yapan Çandarlı Halil Paşa'ya karşı idi. Onun, kendisini iki kez tahttan indirip babasını yeniden tahta çıkarmış olmasını hiç unutmamıştı.

Öcünü hemen alacak, kellesini gövdesinden ayıracaktı ama Çandarlı'nın büyük ününden, halkın ve ordunun tepkisinden çekiniyordu. 126

İkinci Mehmet (Fatih) için bir başka dert daha vardı. Kardeşi Ahmet!.. Ahmet; tahtına göz dikenler tarafından bir düzen aracı yapılabilirdi!..

Hem de, Çandarlı Halil Paşa, bu düzene ön ayak olabilirdi pekala...

Manisa'da yedi yıl boyunca kendisiyle birlikte sürgün hayatı yaşayan kayınbabası ve damadı Rum Zağanos Paşa, bu konuda, yüreğindeki kuşkuları çoğaltan ne öyküler anlatmıştı!..

Horasan Türklerinden (Ebâ-Müslim), başına geçtiği bir ayaklanma sonucunda (Emevi Saltanatı)nı yıkıp (Abbasi egemenliğini) kurmamış mıydı?

Çandarlı Halil de Türk'tü; o halde yapardı!..

Düşündüklerini kendisinden hiç bir kez saklamadığı Rum Zağanos'a döktü içini; kardeşi Ahmet'in hemen öldürülmesi gerektiğini anlattı.

Osmanoğullari'nın yıkarak ortadan kaldırdıkları Türk Devletleri'nden tutsak alınan gerçek soylu Türk Prensesleri, resimde görüldüğü gibi, Hristiyan gözdelere hizmetçilik yapmakla yükümlü idiler.

Henüz iki yaşında, bir meme çocuğu olan Şehzade Ahmet'i bir gece, anasının kucağından kaparak boğdular. Bu şehzadenin anası, İkinci Murat'ın son gözdelerinden bir Rum'du. Onu da, İshak adında bir Arnavut köleye verip saraydan uzaklaştırdılar.

İkinci Mehmet (Fatih), bu cinayetini işlemezden önce, Rum Zağanos'un önerilerine uyarak halka karşı, işin yasal olması için, bir kanunname (yasa) çıkartmıştı.

Bu kanunnamede, "Osmanlı Padişahları'nın bundan böyle taht ve saltanatın güvenliğini korumak için kardeşlerini öldürebilecekleri" yazılıydı!..

Zamanın en yüksek din otoritesi olan (Şeyhülislam) katında oturan din bilgini, hocaların hocası (!) bu cinayet yasasının din ve imana uygun düştüğünü belirtirken, Tanrı'ya karşı, Tanrı adına, cinayet ortaklığı yapmaktan utanmamıştı.

Şimdi sıra, hâlâ ayakta ve hâlâ egemenlik sürdüren (Karamanoğlu) Türk Devleti'ndeydi. Babası, dedesi, dedesinin dedesi birer Türk devlet kuruluşları olan (Anadolu Beyliklerini) nasıl olsa yıkıp tarihe gömmüşlerdi. Yurtlarını talan etmişler, eli silah tutan Türkleri, saltanatlarına gerekli ülkeler ve hazineler elde etmek için giriştikleri savaşlara sürmüş ve bu yoldan büyük çıkarlar sağlamışlardı.

Ama (Karamanoğulları Türk Devleti) hâlâ yıkılmamıştı. Şimdi sıra, bu Türk kuruluşundaydı işte...

Öte yanda varlıklarını hiç bir engel görmeden sürdüren Kürt ve Ermeni Beylikleri vardı. Osmanoğulları için bunlar değil, Türk devlet kuruluşlarının ortadan kaldırılmaları amaçtı.

Karamanoğulları üstüne İkinci Mehmet'i körükleyenlerin başında gelen Rum Zağanos Paşa:

Osmanoğulları'nın geleceği, dört bir yanda tek bir Türk Beyliğinin kalmaması ile güven altına alınabilir, şevketlûm!.. diyordu.

Sadrazam Çandarlı Halil Paşa, padişahın bu isteğinin nedenlerini iyi bildiği için:

Bu işi daha sonraya bırakmak uygun düşer sanırım, dedi. Önümüzde, daha önemli bir mesele vardır ki, bu da Bizans'ın fethidir. Gücünü kendi kendine, kendi içinde tüketen bu devletin bize karşı daha fazla dayanma gücü kalmamıştır. Aldığım haberler öyledir ki, yıkılmak için bahane bekler!..

Kinini, hıncını gizlemesini iyi bilen İkinci Mehmet:

-Doğru dersiz Paşa... dedi. Ben dahi Karamanoğullarını ortadan kaldırmayı daha sonraya bırakmak isterim. Zira Bizans elbet daha ehemmiyetli bir meseledir.

Öyle ise tiz davranıp maslahatı tedarike koyulalım; himmetin bizce pek değerlidir... İhtiyar Çandarlı, padişahı etekledi:

-Ferman, efendimizindir sultanım! dedi.

-Baka Paşa... diye sürdürdü sözünü İkinci Mehmet, ilkin ne gibi tedbir ve de maslahat gerekür? Bilmek isteriz...

Çandarlı bir an duraksadıktan sonra düşündüklerini açıkladı:

-Bizce ilk tedbir, Yıldırım Beyazıt Han'ın vaktiyle yaptırmış olduğu Anadoluhisarı'nın karşısına düşen Rumeli yakasına bir hisar yaptırmaktır. Bu suretle, düşmanı perişan eylemek mümkün olur, sanırız.

-Eyi, dedi. İkinci Mehmet, biz de öyle düşünürüz...

Çandarlı bir yandan Rumelihisarı'nı yaptırıyor, öte yandan, Bizans'ın, aşılmaz denilen surlarını dövecek ve aşacak çapta olmak üzere çağın en büyük toplarını döktürüyordu.

Ama gelecekte İstanbul'un fethini yazacak olan Osmanlı melezi tarihçiler, her bir hazırlığı, savaşı ve zaferi İkinci Mehmet'e mal edecek ve yaldızlı yalanlarla yalnız onu yüceltecеklerdi.

FATİH MEHMET'İN ANNESİ VALİDE SULTAN MADAM DESPİNA'YI, BİZANS İMPARATORU KENDİNE "EŞ" OLARAK İSTEDİ!..

İkinci Murat'ın ölümü üzerine, (Valide Sultan Madam Despina) genç yaşta dul kalmıştı. Ama Osmanlı geleneği, şehzade ve üstelik veliaht doğurmuş, hele oğlu hükümdarlık tahtına

oturmuş böyle bir kadının yaşamının sonuna dek evlenmesine karşıydı.

Ne var ki bu geleneği bilmeyen ya da bilmezlikten gelen Bizans İmparatoru XI. Konstantin Dragozes, çoktan yıkılmış, ama henüz Osmanlıların son saldırıya geçmedikleri Bizans'ı bir süre daha korumak amacıyla olacak, güvendiği en seçme elçilerini Osmanlı İmparatoru İkinci Mehmet'e gönderdi.

İmparatorlarının en değerli armağanlarını İkinci Mehmet'e sunan elçiler, geliş nedenlerini kısaca anlatarak Bizans İmparatoru Konstantin Dragozes'in, Osmanlı hükümdarının annesi saygı değer dul Valide Sultan Despina'yı kendisine "zevce" olarak istediğini bildirdiler.

İkinci Mehmet, Bizanslı elçilere karşılık vermezden önce, çevresinde buyruk bekleyenlere döndü:

-Bize armağan olarak her ne getirmişlerse cümlesini elçilere geri veresiz... giderken alıp götüreler!..

Daha sonra Bizanslı elçilere baktı, hırslı hırslı:

-Kralınız Konstantin bilmezse biz bildirelim; dedi, ve Yunanca sürdürdü konuşmasını. Hükümdarın dul karıları ölünceye dek evlenmezler. Hiç olmayacak bir iş için gelmişiz, böyle söylersiz kralınıza!..

Elçiler, başları önlerinde çıktılar Osmanlı Padişahı'nın huzurundan...

Bu olayı izleyen günlerde, annesi Madam Despina, kendisinin bundan böyle anayurdu Sırbistan'da yaşamak istediğini söyledi, oğlu Mehmet'e.

Doğru düşünürsüz validem, karşılığını veren Osmanlı hükümdarı, annesinin bu isteğini sevinçle karşıladı. Ve ardından da annesinin (Valide Sultan)lığına yaraşır bir görkem içinde yolculuk etmesini sağlayacak tedbirlerin alınması yolunda buyruk verdi, ilgililere.

Hükümet erkânından kalabalık bir grup, annesi Despina'ya eşlik edecek ve Sırp ülkesine kadar gideceklerdi.

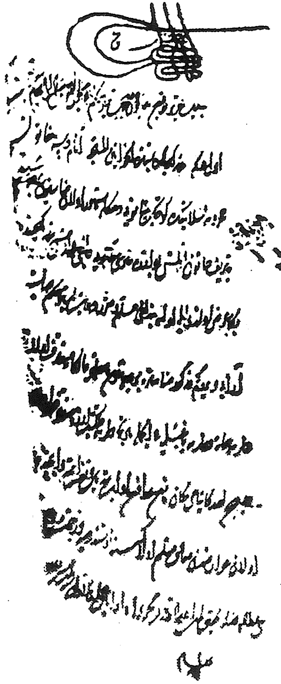
Fatih'in annesi Prenses Despina'nın aile resmi... (Aynaros'da Estigmen Manastırı'nın 1429 tarihli Vakıfnamesi üzerinde Sırp Despotu Curac ailesine ait bir minyatür. Sağdan sola Mara Despina Sultan, annesi Yerina, baba Curac ve kardeşi Gırgur)

Daha sonra giyecek ve yiyeceklerin en bulunmazlarından, halı, altın ve mücevherlerin en değerlilerinden seçilip derlenen armağanları, anasının babası ve kendisinin de büyük babası olan Guraç Brankoviç'e sunulmak üzere kafile ile birlikte yola çıkarttı.

Ayrıca, babası İkinci Murat'ın zaptettiği Sırp ülkesinin (Topliça) ve (Gluboçitsa) bölgelerini de büyük babası Brankoviç'e geri verdiğini açıklayan fermanını da annesine verdi.

Bir kaç yıl sonra Brankoviç'in ve Yerina'nın ölümleri üzerine, İkinci Mehmet, annesi Despina ile (Grigur ve Torna) adlarındaki

dayılarını yeniden Osmanlı ülkesine getirtti. Selanik ilinin güney batısındaki (Yejovo) dolaylarında büyük bir bölgeyi, bu bölgede bulunan bütün emlâkle birlikte annesi Despina ile anasının kardeşleri ve kendi dayıları olan Grigur ve Toma'ya bağışladı. Bu arada, Selanik'te (Küçük Ayasofia) manastırını da verdi.(1)

Selanik'teki bir Manastırı annesi Despina'ya bağışlayan Fatih Mehmet'in bununla ilgili fermanının fotokopisi (2)

(1) Fatih Sultan Mehmet'in annesi Despina 1487 yılında adı geçen bölgedeki malikânesinde öldü. Kosanitsa Manastırı'na gömüldü. Bazı kaynaklar. Yıldırım Beyazıt'ın karısı Olivera ile aynı aileden olan Fatih'in annesi Despina'ya ait kemiklerin Bursa'ya getirilerek özel bir türbeye gömülmüş olduklarını belirtirler.

(2) Bu fermanın aslı (Topkapı Sarayı) arşivindeki belgeler arasındadır.

Fermanın Osmanlıcası:

Sebebi tahriri tevdii hümayun ve mucibi testin hükmi nafizi meymûn ve enfezehû Allâhu Tealâ ilâ yövmi yub'asune oldur kim, şimdiki hâlde seyyidetül havatinil mesihiyye, anam Despina Hatun, mahrûsai Selanik'te küçük Ayasofiye dimekle meşhur olan manastırı ber vechi şer'i şerif satun almuş, bu Uzre şer'i mektubu dahi varmış.

"Şimdiki hinde bana arzolundu. Öyle olsa ben dahi müsellem ve mukarrer tutup işbu hükmi cihânârâyı virdümki, mezkûr manastıra ber vechi şer'i mutahhar mutasarrıf ola. Dilerse sata, dilerse bağışlaya, filcümle her nice dilerse mülkiyyet üzre mutasarrıf ola. Hiç ehad kâinen min kân mani ve dâfi olup tebdil ve tağyir etmeye. Ve içinde olan avarızdan muaf ve müsellem ola. Kimesne öşüdürmiye ve zahmet virmiye. Biti muttali kılanlar tahkik bilüp itimat kılalar."

"Tahriren fi evâili cemazülevvel sene selâse ve sittine ve semâne miye. 863. Be Mekaamı Edirne."

Ferman'ın dilimize çevirisi:

"Bu fermanın hükümdar olarak tarafımdan yazılmasına sebep şudur: Bu zamandaki Hristiyan kadınlarının en yücelerinden biri olan (anam Despina Hatun), Selanik'te, Küçük Ayasofya adıyla ünlü bulunan manastırı, şeriat kurallarına uygun olarak satın almış. Gerekli belgesi de varmış."

"Durumu bana arz ettiler. Ben de uygun bulup bu fermanı verdim ki, bu manastıra sahip olsun. Dilerse satsın, dilerse bağışlasın, nasıl isterse öyle yapmak üzere sahip olsun. Hiç bir kimse engel olmaya kalkışmasın. Bozmasın ve değiştirmesin. İçinde olanlardan vergi alınmasın, kimse tedirgin etmesin, zahmet vermesin. Bu fermanı görenler gerçek olduğuna inansınlar".

"Yıl: 863. Hükümdarlık katı, Edirne'de"(3)

(3) Bugünkü takvimle, bu "ferman"ın, İstanbul'un alınışından on yıl sonra, 1463 yılında, Fatih Mehmet'in padişahlığının 13. yılında yazıldığı sanılmaktadır.

ÇOKTAN YIKILMIŞ BİZANS'IN, YALNIZCA ADI KALMIŞTI AYAKTA...

6 Nisan 1453 günü, Bizans başkenti İstanbul kuşatıldı. Karadan ve denizden abluka altına alınan koca kent, 29 Mayıs günü, 53 günlük kuşatma sonucunda Sadrazam Çandarlı Türk Halil Paşa'nın komutası altındaki Osmanlı kuvvetlerinin giriştiği savaşla ele geçirildi.

Baştan sona, Osmanlı benzeri karma karışık soyluların hüküm sürdüğü imparatorluk, özü ve kökü kendi içinden kemirile kemirile çürümüş bir ağaç gövdesi gibi büyük çatırtı ile yıkılıp göçtü.

Gerçekte yıkılan bir imparatorluk değil, sadece küçük bir eyaletti. Bizans İmparatorluğu yüzlerce yıl önce, başında bulunan imparatorların ve Bizanslı halkın elbirliği ile parça parça edilerek zaten yıkılmıştı.

Osmanlıların devirdiği büyük görünümlü gövde, aslında, eski bir kalıntıdan, başka bir şey değildi.

250 yıl önce Latinlerin ele geçirdiği Bizans başkentinden kaçan Teodor Laskaris İznik'te ve Aleksiyos Komnenos da Trabzon'da birer Rum İmparatorluğu kurmuş ve böylece Doğu Roma İmparatorluğunu daha o zamandan bölüp parçalamışlardı. Mora'ya Fransız Prensleri sahip olmuş. Karadeniz'de Cenevizliler egemenlik kurmuş. Akdeniz adalarını teker teker ele geçiren Venedikliler, Galata ve Beyoğlu gibi Bizans var oluşlarını almışlardı. Bizans ordusunun soluğu kesilmiş, deniz gücünün adı bile kalmamıştı.

Daha sonraları Sırplar saldırıya geçmiş, bütün Makedonya ve Epir'i alarak, Sırp Kralı (Bütün Balkanların Çar'ı) unvanını elde etmişti.

Bizans İmparatorluğu'nun iki yüz elli yıl öncesinden bu denli yolunmuş bir kaz durumuna gelmiş olması yüzündendir ki, Osmanlılar ilk kuruluş döneminden başlayarak Bizans kentlerini birer ikişer sınırları içine katabilmiştiler.

Yıkılmak için bir fiske bekleyen Bizans'a yapılacak bu son saldırıyı düzenleyen Çandarlı Halil Paşa'ydı. Orduyu yöneten, büyük zaferi sağlayan yine oydu. Ama bu tarihsel olayın tüm onuruna sahip çıkan İkinci Mehmet'ti. Kendi kendisini yüzyıllar öncesinden yıkıp çökerterek bu güne ulaşan İmparatorluğun tarihe gömülmesi 21 yaşındaki İkinci Mehmet'in dönemine rastlamış olması gibi talihsizlik, Türk Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'nın büyük başarısına kapkara bir gölge düşürülmesine neden oluyordu.

Çünkü baştan sona Türk kanı ve Türk canı karşılığında yücele yücele koca bir imparatorluk durumuna ulaşan Osmanlı Devleti'nin tek sahibi: Osmanlı Padişahlarıydı. Osmanlı ülkesinde canlı-cansız her ne varsa onlarındı. Tüm toplum, özellikle Öztürk ulusu, bu ırklar panayırında baş olmuş soysuzların tutsağı, kulu ve kölesiydiler.

Bizans'ın Osmanlı İmparatorluğu'na katılmış olması. İkinci Mehmet'e yeni bir unvan kazandırdı. Bundan böyle: (Fatih Sultan Mehmet) olarak anılacak ve tarihe böyle geçecekti.

Yalnız bu kadar da değil, Fatih Mehmet'e göre Bizans batmamıştı. Sadece imparatoru değişmişti. Bundan böyle Bizans'ın da imparatoru kendisiydi!

Aynı zamanda Bizans Kilisesi'nin de en büyük ruhani lideriydi!..

Doğu Roma Rumları'nın hem dinlerinin, hem sosyal varlıklarının koruyucusu ve yüceltici̇si olacaktı!.

Osmanoğulları'nın baştan sona taşıdıkları Rum ve Sırp kan karışımının en tipik örneği, Fatih Sultan İkinci Mehmet'ti. Her bakımdan kişiliği, inanç ve karakteri İstanbul'a ilk girdiği gün, davranışı ile belirlenmiş oldu.

Fatih Mehmet, Bizans başkenti İstanbul'a girer girmez ilk iş olarak (Ayasofya) Kilisesi'ne gitti. Hristiyan Ortodoksların en büyük lideri Patrik Grigorios'un yerine, hemen orada,

Gennadios'u patrikliğe atadı, elini öperek (Patriklik Asası)nı kendi eliyle verdi.

Kiliseyi dolduran papazlar hayret ve takdirle(!) izlediler Osmanlı Padişahı'nın davranışlarını; korku dolu yürekleri güvenle doldu.

Fatih Mehmet'in Patrik'le ve öteki papazlarla Yunanca konuşması çevresindekilere daha da ilginç geldi. Sırp Prensesi Despina'nın oğlu olduğunu biliyorlardı ama Yunancayı ana dili Sırpça'dan daha güzel konuştuğunu hiç duymamışlardı.

Oysa Manisa'da yedi yıl beraber yaşadığı kayınbabası ve damadı Rum Zaganos Paşa'dan öğrenmişti, Yunanca'yı? Bu dilden başka, Latince de öğrenmişti, ondan...

Artık, bütün Rumlar bundan böyle özgürdüler. Bu özgürlük yalnızca din ve ibadet konusunda değil, bütün iş ve sosyal yaşamları için de geçerli idi. Kişisel ve toplumsal güvenceleri ise, doğrudan doğruya Padişah İkinci Mehmet'in teminatı altındaydı.

İstanbul Fatihi diye anılan İkinci Mehmet, bu arada, Ermenileri de unutmamıştı. Bursa'da oturan Papaz Yuvakim'i İstanbul'a davet ederek, Ermeni Patriği yaptı. Bir süre sonra, Ermenistan'dan 250.000 Ermeni'yi İstanbul'a getirtip yerleştirdi. İş ve mesken sahibi olmalarını sağladı.

Sıra, Yahudilere gelmişti. Rum ve Ermenilere bağışlanan din, ibadet, her çeşit işte çalışıp kazanma güvencesi onlara da verildi. 13 yıl sonra Bavyera'dan kovulacak olan Yahudiler İstanbul'a, Selanik'e ve Sakız Adası'na, yine, ikinci Mehmet tarafından yerleştirileceklerdi.

Ya, Türkler?

Türklerin tek bir görevi vardı. Osmanlı tahtı ve saltanatı için yeterli serveti, saraylara doldurulacak kadınları, oğlanları ve devlet adamı yetiştirilmek üzere (Enderun-u Hümâyun) denilen ocakta eğitilecek yabancı soylu oğlanları elde etmek

için açılan savaşlarda can vermek, kan dökmek ve bir daha geri dönmemek...

Çadırdan çıkarıp mermer saraylara kavuşturduğu Osmanoğulları'na tutsak, kul, köle yığını olmakla kalmayıp, savaşlarda tutsak aldığı Frenk dölü yabancılara, yurdunda tutsak olmak... Ezildikçe ezilmek!..

Hepsi, bu kadardı işte...

Taa... Selçuklulardan başlayan tutsaklık ve eziklik, Osmanlılar döneminde katmerleşmişti. Yüzyıllardır bu yüzden Arap'ın dinine, Acem'in mezhep ve tarikatlarına dört elle sarılmıştı.(4)

Daha yüzlerce yıl, kurtuluşu ölümde; mutluluğu ölümden sonraki "öte dünya" da bulma umudunu sürdürecek; boyun eğdiklerinin ona verdiği kahrı ve sefaleti, cehaleti ve en ilkel yaşamı, "kader" deyip sineye çekecekti.

SADRAZAM ÇANDARLI HALİL PAŞA BİZANS KALINTISI YEDİKULE ZİNDANI'NA ATILDI

Fatih 2. Mehmet'in hem damadı ve hem de kayınbabası olan Rum Zağanos Paşa'dan öğrendikleri, yalnızca yabancı dillerle ilgili değildi.

Zulüm ve cinayetlerin çeşidini, siyasal entrikaların daniskasını da ondan öğrenmişti.

Bir "ferman"la kardeşini öldürterek işin içinden nasıl çıkılacağını öğrenmiş ve böylece "taht" güvenliğini sağlamışsa, yedi yıldır yüreğinde çöreklenmiş kin birikimi sonucunda, büyük "öç"ünü. Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'dan nasıl alacağını ve onu nasıl ortadan kaldırabileceğini de yine o, Rum Zağanos Paşa'dan öğrenmişti.

---

(4) Kur'an'da: 41. (Fussilet ve Secde) Suresi'nin 2. 13. ve 44. ayetleri ile (Meryem) Suresi'nin 97. ve (İbrahim Suresinin 4. ayetini okuyunuz.

Nasıl olsa Bizans başkenti Konstantinopolis (İstanbul) alınmıştı artık. Ülkenin dört bir yanındaki halk, bu yenginin coşkusu ile kendinden geçmişti.

Fatih Mehmet ve Zağanos için, Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'dan öç alıp rahatlamak için bundan daha iyi bir fırsat olamazdı.

Gerçi, 150 yıldan bu yana Osmanoğulları'na en bilinçsiz bir tutumla büyük yararları dokunmuş "Çandarlı Ailesi"nin halk üzerindeki etkisi yadsınamayacak kadar büyüktü ama, Sadrazam Halil Paşa'yı bir anda halkın gözünden düşürüp gönlünden silip yok edecek bir entrika bulunacaktı elbet...

"Beni iki kez tahtımdan indirip yerime babamı geçirdiği için bu adamı öldürüyorum" diyecek değildi kuşkusuz.

O halde, geçerli "makbul" bir neden bulmak gerekliydi. İşte bu nedeni de öğreten, yine o akıl hocası Rum

Zağanos oldu.

-Bir söylenti çıkarırız yüce padişahım, dedi Zağanos, meğer Halil Paşa, Bizans İmparatorun'dan rüşvet alarak Konstantinopolis'i kurtarmaya çalışmış deriz!..

Osmanlı Padişahı Fatih Mehmet, Rum Zağanos'un yüzüne hayranlıkla baktıktan sonra kendini tutamayarak boynuna sarıldı.

-Bre sevgili damadım ve dahi kayınbabam! dedi, Sen bir eşi daha bulunmayacak âdemsin! Ne Platon, ne Eflatun ve ne de Sokrates senden daha akıllı değillerdi sanırım. Bundan daha eyisi can sağlığı olsa gerektür. Tiz davranıp gidesin paşa babam, âdemlerinin kulağına fıslayasız heman, ne mene gerektürürse!..

Rum Zağanos, padişahını etekleyerek keyif içinde çıktı, gitti.

Henüz üç gün geçmişti ki aradan, ülkenin dört bir yanında konuşulan, bu inanılmaz söylentiydi!..

Halkın dili tutulmuştu. Şaşkın, üzgün ve tedirgindi herkes!

Yüce soylu Türk Sadrazam Çandarlı Koca Halil Paşa. Bizans İmparatoru'ndan rüşvet almıştı, öyle mi? Hem de, içleri çıkarılmış koca koca torik balıklarının karınlarına yerleştirilmiş Bizans altınlarıymış bunlar!..

Olacak şey miydi, bu?

Olmayacak şeydi ama olmuştu, işte!..

Ateş olmayan yerden duman çıkar mıydı? Çıkmazdı elbet!..

Kahvelerde, sokaklarda ve evlerde başka hiç bir şey konuşulmuyordu, bundan başka...

Bazıları:

-Bre din kardeşleri, diyorlardı yüreklerinden vurulmuşçasına yanık yanık; hele külahımızı önümüze koyup bir soluk alaraktan düşünelim, koca Halil Paşa'nın soyundan şimdiye dek bir hain kişi çıkmış mıdır?

-Hâşâ! Diyordu her bir dinleyen, hem de hiç duraksamadan.

-Bir soru daha; koca Halil Paşa altına elmasa muhtaç bir yoksul mudur?

-Yoo... Karun kadar serveti var. Sayısız mülkü ve mülklerinden elde ettiği gelirle yedi ced ve sülalesi daha bi yüz yıl ve belki de bin yıl yaşar...

-Eee... Ne yapsın üç beş yüz altını? Kendinde binlercesi varken? Söylesenize bre ağalar! Bu işte bir bit yeniği görmez misiniz? Bir düzmece oyun sezmez misiniz?

-Sezeriz sezinlemesine ya, koca hünkârımız, efendimiz, yüce padişahımız ne düşünür, inanır mı inanmaz mı, ve dahi ne etmeye kararlıdır? Bilmeyiz.

Çandarlı Halil Paşa'yı savunan adam kırık kırık güldü, yüzlerine ayrı ayrı bakarak hepsinin. Sonra birden sesini sertleştirerek konuştu:

-Efendimiz, hünkârımız ve de yüce padişahımız diye diye göğe vardırdığımız kişi ne ola ki? Ayasofiya Kilisesin'de sakalına tükürmesi gereken Rum Patriği'nin elini öpüp asasını eline

tutuşturan kimesne değil mi? Ve de tüm Rumları himayesi altına alıp kıllarına dokundurmayan, yine o kimesne değil mi? Yedikule'deki Rum Manastır'ın genç papazını kendisine arkadaş edinen yine o değil mi? Kızkardeşini Rum Zağanos'a veren kim? O Zağanos'un kızını karı olarak alan başkası mı? Düzen ustası, akıl hocası hep Rum Zağanos'tur, derler... Duymuşluğunuz yok mudur? Ve sonra... Anası kimdir. Padişahımızın? Sırp dilberi Despina Hatun! Öyle mi?

Tüm soyları sopları bu Osmanoğulları'nın hep Rumlar ve de Sırplar ve de yalnızca Frenkler değil mi? Saray hep böyleleriyle, tüm devlet ve hükümet kapıları bunların ellerine verilmiş değil midir? Edirne'deki (Enderun-u Hümayun) denilen ocakta, gani nimetler içinde beslenip zevk ve safa içre yetiştirilen kefere dölleri, piç oğlanlar birer birer vezir ve vüzera katına ve dahi yine onlar beylerbeyliğine, Kaptan-ı Derya'lığa, Sancak beyliklerine, paşalıkla ordunun başına getirilmekte değiller midir? Kala kala bir tek Türk kalmıştı şunun şurasında, Çandarlı! İşte, dönmeler ve devşirmeler bu kez onun başını da yerler. Haydi, varın gidin, beni daha söyletmeyin bre ağalar!..

Kalabalıktakilerin başları göğüslerine düşmüştü. Yüreklerinin bir yanı korkuyla, öte yanı umutsuzlukla dolu olarak birer ayrı yöne dağılıp uzaklaştılar.

O gece, Sadrazam Çandarlı Halil Paşa'nın tutuklanıp Yedikule'deki Bizans zindanına atıldığı duyuldu. Hemen herkes bu işin artık nereye varacağını anlamıştı.

Osmanlı devletinin kurulduğundan bu yana ilk kez, bir sadrazam zindana atılıyordu!

Ne var ki, Türklerin tümü Osmanlı boyunduruğunda tutsaktı, ezilmişti; sefil, eğitimsiz ve yoksuldular. Devletin ne başında, ne de içindeydiler. Hepsi de dışında bırakılmıştı.

Çandarlı Halil'in büyük ve gerçekten affolunmaz suçu vardı. Ama bu suç, Osmanlı düzmesi (balık karnındaki altın rüşvet) uydurması değildi.

Çandarlı Halil'in suçu, daha önce sadrazamlık katında oturan babasının dedesinin işledikleri suçun devamıydı.

Çandarlı ailesi, kanıbozuk Osmanoğulları'nın kan yapıları gereği sürdürdükleri Türk düşmanı politikaya, sadrazamlıkları uğruna hep boyun eğmişler, hiç karşı çıkmamışlardı.

Oysa devlet, padişah adına kendi ellerindeydi. Türklerin kesilip doğranıp yok edilmelerine seyirci kalmak yerine başkaldırabilirlerdi. Yönetimin, devşirme tutsak köle oğlanlar eline düşmemesi için çok şey yapabilirlerdi.

Ama 150 yıldan beri devlete, padişahlardan sonra baş olan Çandarlı sadrazamların hiç biri, bu gidişe:

"Artık, yeter!" dememiştiler.

Baştan sona Frenk kanı taşıyan Osmanoğulları'nın her ters ve sapık eğilimlerine, sınırsız Türk düşmanlığına karşı sadece:

"Emrü ferman, zatı Şahanelerinindir" demekle yetinmiştiler.

Türk ırkına karşı sürdürülen büyük gaflet, giderek bu ailenin son sadrazamı Çandarlı Halil Paşa'nın boynuna, yağlı bir kement olup dolanacaktı!..

Nitekim Fatih İkinci Mehmet zindana attırdığı Çandarlı'nın ardından kırk gün süreyle halkın tepkisinin ne ölçüde baş göstereceğini bekledi.

Ülkedeki Türklerin ayaklanıp ayaklanmayacağını merak ediyordu. Oysa, Türklerin ne başı, ne de bir ırk ve soy bilinçleri vardı, böyle bir davranışa kalkışmak için...

Kırkıncı gün Çandarlı'nın zindandaki bölmesine saldıran cellâtlar, koca sadrazamın sırtına atlayarak yere çökerttiler. Cellâtların biri yağlı bir kementi boynuna dolarken, öbürü daha çevik davranıp elindeki bilenmiş satırı boynuna indirip kafasını gövdesinden ayırdı.

Osmanoğulları, cinayetlerin ve rezaletlerin her birini deneyip işledikten sonra, buna bir yenisini katmıştılar bir sadrazam öldürerek...

Bu günden başlayarak yeni bir Osmanlı geleneği biçiminde sürdürülecekti yüzyıllarca. Sadrazam kellelerini kesmek, kimilerini de yağlı kementlerle boğdurmak!..

HIRVAT SOYLU BİR TUTSAK KÖLE SADRAZAM OLDU

Babası İkinci Murat'la başlayan (Dönmeler ve devşirmeler saltanatı), oğlu Fatih İkinci Mehmet'le zirveye ulaşıp yerleşti ve kök saldı.

Türk soylu sadrazam Çandarlı Halil Paşa'nın kafasını kestirdikten ve bu, gövdesinden koparılmış kafayı bir altın tepsi üstünde görüp içi rahatladıktan sonra, Paşa'nın bütün para ve mallarının üstüne oturan Fatih Mehmet, bu kez Hırvat soylu tutsak bir içoğlanını sadrazamlığa getirdi.

Hırvatistan savaşları sonrasında, "insan ve mal yağmacısı" yeniçerilerin ele geçirdikleri tutsaklar arasından seçilerek Osmanlı Padişahı'na satılmış kölelerden biriydi, bu Hırvat. Onu ilkin, Osmanlı geleneğince sarayın "İçoğlanları" örgütüne yerleştirmiş ve bu örgütte, adını: Mahmut, koymuşlardı.

İstanbul'un alınışından hemen sonra bu tutsak köleyi: Vezir (Bakan) yapan Fatih Mehmet. Çandarlı Halil Paşa'nın kafasını kestirdikten sonra, Vezir-i azam (Başbakan) yaptı.

Onu, Anadolu'nun bağrından toplanmış öz Türklerin oluşturduğu ordunun başında, yeni savaşlara çıkardı. Bütün Osmanlı Padişahları gibi, Fatih Mehmet'in de bu savaşlardan beklediği tek bir şey vardı. Ele geçirilen yabancı ülkeleri yağmalamak!

O ülkelerin hazinelerini Osmanlı sarayına taşımak... O ülkelerdeki yakışıklı genç oğlan çocuklarını, güzel körpe kızlarını tutsak alıp sarayına doldurmak!

Dilerse oğlanlarla yatmak ve sonra, koynundan çıkardığı bu Frenk dölü yatak oğlanlarını "Vezir, başvezir, beylerbeyi, kara ve deniz kuvvetlerinin başına komutan" olarak atamak!..

Binlerce yabancı kız arasından gönlünün çektiğini koynuna alarak onlardan yeni yeni "piç"ler peydahlamak; bu çocuklardan, dilediklerini boğdurup öldürtmek, dilediklerini sağ bırakarak, onlardan birinin kendisinden sonraki padişahlığını sağlamak...

Altın yaldızlı görkemli saraylarda, altın tabaklarda yemek yemek; bin bir renk cümbüşü içinde renk renk ışıkların pırıldayıp kırıldığı kristallerden içkisini yudumlarken, havuzlarda çırılçıplak yıkanan, birbirleriyle cıvıldaşarak oynaşan sayısız yabancı ülkelerden devşirilmiş Frenk kızlarını seyrederek cinsel isteklerini kamçılamak!..

Bütün bu ve benzeri yaşam saltanatını sürdürebilmek için en başta altına, mücevherlere, yeni yeni ele geçirilecek ülkelerden alınacak "haraç"lara ihtiyaç vardı. Ancak ondan sonra olabilirdi bütün bunlar. Sarayların kurulup en değerli Frenk işi eşya ile dayanıp döşenmeleri, bu sarayların içlerine yetmiş yabancı ülkenin oğlanlarını, kızlarını doldurup zevklenmenin başka bir olanağı yoktu çünkü.

Ve, en önemlisi... Bu akılları durduran saltanat harcamalarına yetecek altın parayla saray hazinesini tıka basa doldurmak için durmaksızın yeni yeni savaşlar açmak gerekliydi. Bu savaşlarda başarı aracı olarak kullanılması gereken büyük asker gücü ise, batırıp ortadan kaldırdıkları, irili ufaklı Anadolu Türk devletlerinden arta kalmış Öztürk Budun'u(5) idi, elbet!..

Osmanoğulları'nın saltanat, kadın, oğlan ve içki tutkularını tatmin edebilmeleri uğrunda milyonlarca Türk can ve kan verecek, eriyip tükenecekti. Savaşlara sürülüp kırdırılamayacak çağdaki: yaşlı, hasta ve küçük çocuklarla kadınların kaldığı Anadolu kentlerinin içine ve yanı başlarına; Yahudiler, Ermeniler, Rumlar, Sırplar, Bulgarlar, Gürcüler, Çerkesler, Kürtler,

(5) Budun: Göktürkçe (ulus/millet) anlamındadır.

Moğollar, Araplar, Zenciler, Pomaklar, Boşnaklar, Acemler, Arnavutlar, Tatarlar, Çingeneler ve kılıç zoru ile İslam dinine giren ve "laz" diye adlandırılan Müslüman olmuş Rumlar yerleştirilecekti!..

Osmanlı Padişahlarının Türk düşmanlığını körükleyen: dönme ve devşirme tutsak kölelerden ibaret devlet erkânı, padişahlarla elbirliği ederek, Türk soyunun kan yapısını kendi bozuk kanlarına benzeterek kan yolu ile Türk ırkını eritmek, ulusal bilincini yok etmek için yüzyıllar boyunca bu amacı gerçekleştirmeye yönelik çabalarını batana dek sürdüreceklerdi.

Sırp soylu Hırvat köle Mahmut Paşa, buyruğu altındaki Türk Ordusu'nu, Fatih Mehmet'in isteğine uygun olarak; 150 yıldan beri Osmanoğulları'nın saldırılarına karşı koyan ve bir türlü batırılamayan (Karamanoğuları Türk Devleti) üstüne saldırıya geçirdi.

Saldırıya geçen Osmanlı Ordusu, bir yanı ile Sırp ve Rumlardan, öte yanı da Anadolu Türklerinden meydana gelmişti. Saldırıya uğrayanlar da Türklerdi. Böylece bir kez daha bir taşla iki kuş birden avlanmış olacak, Türkler, Türklere kırdırılacaktı. Pek çok zaman olduğu gibi...

Konya'dan Larende üzerine yürüyen Osmanlı Ordusu, Türk Karaman hükümdarı (Pir Ahmet Bey)in kuvvetleriyle karşılaştı. Rum ve Sırp devşirmelerin yönettiği Osmanlı Ordusu, Karaman ordusunu bozdu. Karaman devletinin savunma kaleleri birer birer düştü. Türk Beyler ve Türk komutanlar, Sırp soylu Hırvat Mahmut Paşa'nın tutsağı oldular. Mahmut Paşa, bütün tutsak olmuş Karaman büyüklerini, askerlerini zincirlerle birbirlerine bağlatarak kırbaçlata kırbaçlata sürüyerek Fatih Mehmet'in huzuruna kadar gönderdi.

Osmanlı Padişahı'nın keyfine keyif katan manzara korkunçtu. Tüm giysileri sırtlarından soyulmuş, çırılçıplak bırakılmış binlerce soylu Türk'ün kırbaçlar altında parçalanmış

vücutlarından kanlar akıyor ve hala da kırbaçlanarak padişahın önündeki geçit törenine sürükleniyorlardı.

Buyruğunu daha baştan vermişti, Fatih diye ünlü İkinci Mehmet:

Karamanoğullarından tek bir Türk'ü sağ koman!.. demişti, kılı kıpırdamaksızın...

Bu buyruğa uyarak, binlerce Türk'ü hemen oracıkta, kafalarını kesip gövdelerinden ayırarak öldürdüler.

Sağ kalan "yaşlı, çocuk ve kadın" Karaman ülkesi Türkleri, yurtlarından alınarak İstanbul'a yollandı. İçlerinden işe yarayan sanat erbabı, köhne Bizans'ın bayındırlık işlerine karın tokluğuna ve kırbaç altında çalışmak zorunda bırakıldılar.

Fatih Mehmet bu zafer(!)den sonra Hırvat Mahmut Paşa'yı sadrazamlıktan aldı, yerine: (Rum Mehmet Paşa) yı sadrazam yaptı. Türk Karamanoğlu devletinin başkenti Konya'ya gönderdi. Çünkü bu Türk ülkesinin yağmalanması ve geride kalan Türklerin tümünün ezilip yok edilme işi yarım kalmıştı!

Yeni Sadrazam (Rum Mehmet Paşa) buyruğu altındaki Ordu ile Karamanoğulları ülkesine daha varmadan önce geçtiği her bir Türk köyü ve kasabasında Türkleri kesmekle işe başladı. Bir yandan öldürüyor, bir yandan da ordusunun başında ilerliyordu.

Bir Sırp dölü Hırvat sadrazam gitmiş, bir Rum dölü sadrazam işbaşı yapmıştı, Fatih Mehmet'in Osmanlı ülkesinde...

Konya ve dolaylarına girdikten sonraysa, Türklere karşı zulüm ve işkencenin bütün çeşitlerini denedi. Adı anılan, gözü takılan, kulağına gelen ne kadar Türk varsa tümünü soyu ve sopu ile ortadan kaldırıyordu. Bir yandan ülkenin her bir köy kasaba ve kentlerini talan edip yakıp yıkarak mal ve mülklerini ellerinden alıyor, öte yandan alınacak canlarından başka bir şeyleri olmayanları, Bizans örneği işkencelerin en kötüsüne uğratıyordu.

Olanlara, yapılanlara daha fazla dayanamayan, ne olursa olsun çıkacak bir can değil mi? Demek yürekliliğini gösteren ak saçlı ve aksakallı ihtiyarlardan bir araya gelen bir kaç kişi, Sadrazam Rum Mehmet Paşa'nın yoluna çıkarak:

-Bre devletlû, dediler. İşlediğin bunca zulüm ve cinayetin sonu yok mudur? Daha ne zamana dek sürüp gider? Merhamet gerekmez mi?

Fatih Mehmet'in sadrazamı Rum Mehmet Paşa, baştan sona gümüşle kaplı eyer takımının üstünde şöyle bir kasılarak, aynen şu karşılığı verdi:

-N'eye şaşarsız, n'eye sızlanırsız bre akılsız Türkler? Yüce Osmanlı Padişahı ve dahi ben, ırkımızın öcünü alırız sizden!..

Ağızları açık kalan yaşlı Türklerin akıllarını başlarına toplamasına meydan kalmadan, Rum Mehmet Paşa ardındakilere seslendi:

-Ne durursuz? Urun, kellerini!.

Ak saçlı, aksakallı kocamış Türklerin üstüne atıldılar, kafalarını kesip yolun bir yanına attılar.

Ama Rum Mehmet Paşa'nın Türklere ettiklerini az bulan, ganimetlerin çoğunu kendisine, azını Osmanlı hazinesine getirdiğini öğrenen Fatih Mehmet için yeni bir sadrazam gerekliydi, şimdi.

Bu kez, yine bir tutsak köle olan, iç oğlanlar arasında yetişmiş Arnavut İshak'ı, paşalık ünvanıyla sadrazamlığa getirdi.

Ne var ki, o da isteklerini karşılayamadı, Fatih Mehmet'in!..

Bu nedenle de, Sırp soylu Hırvat Mahmut Paşa'yı yeniden sadrazamlığa getirdi. (Akkoyunlu Egemenliği)nin ortadan kaldırılmasından sonra ona da ihtiyaç kalmadığını düşünen Fatih Mehmet, Mahmut Paşa'nın da kellesini vurdurdu, az bir süre sonra...

Bu çark ve bu "bostan dolabı" örneği yöntem, böyle dönüp duracaktı.

NE KADAR TÜRK DEVLETİ VARSA HEPSİ BİRER BİRER YIKILDI...

Yeryüzünde tek bir Türk devlet kuruluşunun kalmasına tahammül edemeyen, bu nedenle de tümünü yıkıp yok etmek amacını 150 yıldan bu yana sürdüren Osmanoğulları'nın yedincisi Fatih Mehmet bunu gerçekleştiriyor ve böylece, Öztürklerin dünyası üstüne, Moğollardan sonra Osmanoğullarının elleriyle "sefalet, cehalet ve cinayet"le örülü ağır ve karanlık bir perde örtülüyordu.

Fatih İkinci Mehmet 1461'de Candaroğulları Türk Beyliği'nin son kalıntısını da ortadan kaldırdıktan sonra, 1464'te var gücüyle Karamanoğulları Türk devletine karşı yeni saldırıya geçerek, 150 yıldan daha uzun bir süre Osmanlı düşmanlığına göğüs geren, kan ve can vere vere gücü tükenen; bu, ulusal bilince sahip Türk devlet kuruluşunu bir daha dirilmemek üzere tarihe gömdü.

Ama ötede, (Mısır-Suriye Türk Memluk İmparatorluğu) vardı. Türklerin kurup egemen oldukları, gerçek adıyla: (Devletüt-Türkiye)nin de yıkılması gerekliydi. 7. Osmanlı Padişahı Fatih İkinci Mehmet için...

Onu da yıktı... Ve ardından (Akkoyunlu Türk devleti ni...

Bu arada, (Trabzon Rum-Pontus İmparatorluğu)nu da ortadan kaldırdı. 1453'te aldığı, Prenses İren'i de aynı yıl öldürttü.

İmparator'un Davit Komnen'in kızı Anna'yı kendisine eş olarak aldı. 1470'de onu da öldürttü.

Bununla da yetinmedi; Mora Despot'unun kızı Helen'le ve Phrantezes'in kızı Tamara ile evlendi. Bütün bunların kendine özgü birer öyküsü vardı, elbet;

"Frenk dölü Osmanoğulları ailesine" katılan bu kadınların her biri, birer (Hanım Sultan) idi. Padişahları, şehzadeleri; kendilerinden öncekilerin eşiti olan bu kadınlar doğurarak, Osmanoğulları ailesini genişleteceklerdi.

Gün gelecek, bu aileden gelenlerin tümü Tanrı katında da seçkin ve kutsal birer yaratıkmışçasına yüceltilecek; kandırılıp inandırılan Türkler bile bunların mezarlarına mumlar yakacak, ruhlarından, kendileri için "şefaat" dileyeceklerdi!..

Asıl hazin olan, buydu, işte...

(FATİH) İKİNCİ MEHMET'İN İLK KARISI RUM ZAĞANOS'UN KIZI: HATİCE SULTAN TAKMA ADLI (KORNELYA) İDİ...

Rum Zağanos Paşa'nın kızı Hatice Sultan (gerçek adıyla: Kornelya), Fatih 2. Mehmet'in ayaklarına kapanmış, hem ağlıyor, hem de yalvarıyordu:

-Yapmayınız... Hünkârım efendim, kulunuzun yüreğini dağlamayınız; bilmelisiniz ki bu yürek yanıp kül olur...

Canı sıkılan hükümdar, kendi hiddetini yatıştırmak için bir eliyle karısının saçlarını okşadı.

-Siz kadınlar, dedi. Neye hep böyle ağlayıp sızlanırsız?

Hatice Sultan (Kornelya) ağlamaktan kızarmış ıslak gözlerini Osmanlı Padişahı'ndan yana çevirerek:

-Ben ağlamayım da, kimler ağlasın yüce sultanım? dedi. Artık sevilmeyen, nefret edilen bir kadın n'apar?

Hala hükümdarın ayakları dibindeydi. Kumral saçları omuzları üstünde ışık ışık dalgalanıyordu. İri kestane rengi gözlerinden yuvarlanan yaşlar, padişahın altın sırma işlemeli terlikleri üstüne düşüyordu.

-Bu güne dek gözyaşlarımı içime akıttımsa da artık gücüm tükendi. Hele yüreğimi bir görseniz sultanım... nasıl kan ağladığını bilseniz hünkârım... Kulunuza acırdınız!

Fatih, kesik kesik güldü:

-Biz hala severiz sizi... Nefret ettiğimizi de nerden çıkarırsız?

Bu soruyu, boşalmak için bir fırsat sayan Hatice Sultan (Kornelya):

-Nerden olacak, dedi. Her şey ayan-beyan değil mi? Bir kadın bilmez mi ki sevildiği müddetçe, kocası bir başka kadın arzulamaz!

-Bizi, arzuladık sanırsız...

-Elbette... Trabzon Kralı David'in kızı Anna ile evlenirmişsiniz, gelin alayı deryada (denizde) pupa yelken, Payitahta (başkent'e) yaklaşırmış... Ben kulunuz, gece ve gündüz Tanrı'ya yakararak: gemileri batsın, duvağı kefen olsun, diye dua ederim!

Fatih Mehmet'in yüzünde bir renk değişmesi oldu. Sakalının bir kaç telini çekiştirdi.

Eski sarayın kalın duvarlarını çınlatıp yankılanan güçlü sesin haykırışı duyuldu.

-Bre hatun; yakışır mı bu bed sözler size? Ağuşumuzda bir bebek gibi az mı öpüp kokladık sizi? Yürekten sevdiğimiz uğruna, baban Zağanos'u Paşa eyledik, yüce makamlara layık gördük! Sen, Rum Zağanos'un kızı Kornelya'yı (Hatice Sultan) ettik. Karındaşımız Aişe (Ayşe) Sultan'ı, baban Zağanos'a verdik!..

Fatih Mehmet, sözlerinin burasında kendini tutamayarak gülmeye başladı.

-Ve de böylece, bir garip hal oldu. Kayınpederim Rum Zağanos, aynı zamanda damadımız, eniştemiz oldu. Biz bütün bu hizmetleri, yüreğimizi dağlayan aşkınızla yaptık... Şimdi, inkâra mı kalkışırsız?

-İnkar ne haddimiz, hünkâr'ım... Ama, bakınız... Duyduklarım için: yalandır, diyemiyorsunuz...

Bir çağı tarihe gömüp yeni bir çağ açmış sayılan hükümdar, başını iki yana sallayarak konuştu:

-Haşa gerçeği inkara mı kalkışacağız? Ne mümkün? Elbet, doğru söylersiz... Amma, bildiğiniz gibi değildir, devlet işidir, öyle olması gerekmiştir.

Hatice Sultan (Kornelya) doğruldu. Islak gözleri şimdi daha da irileşmişti.

-Anladımsa, Arap olayım Sultanım! dedi. Ne ola bu devlet işi dediğiniz?

-Şöyle ki: Trabzon Kralı'nın kızı Prenses Anna ile evleniriz; fakat, bildiğiniz bir evlilik değildir, bu... Aklınız ermez. Çünkü, devletimin mukadderatını ilgilendiren bir mesele vardır ortada...

Genç kadın, tuhaf tuhaf güldü:

-Evlenmek, evlenmektir Sultanım, dedi. İster devlet işi deyiniz, ister gönül işi deyiniz, ne fark eder ki?

-Biz, demek isteriz ki...

-Bırakınız sultanım... Ağuşunuza alıp da sevip okşadıktan sonra, o eksik de tamamlanır!

-Bakarız, siz çok şey bilirsiz! Atlas sedirin birer köşesine iliştiler.

Neden sonra, Hatice Sultan konuştu. Sesi, içinin yıkılmışlığını ve tüm umutsuzluğunu belirtiyordu:

-Kulunuz, Kornelya n'olacak, sultanım?

-Siz bilirsiz...

-Fermanınız bu yoldaysa, biz deriz ki... Taşra çıkıp (saray dışına) babamla oturmak isteriz. Hünkârım neden derse, nicedir boğuluruz bu sarayda... Çünkü sarayın tüm duvarları anadan doğma üryan (çıplak) kadın resimleriyle donanmıştır. Biz Hristiyanlar, (azizler) çarpacak diye korkarız bunca çıplak resimlerden...

Sustu. Bir süre karşılık bekledikten sonra yeniden konuştu:

-Bu kadar da değil, sarayın her bir köşe bucağı, başka başka diyarlardan tutulup getirilmiş gencecik oğlanlar ve körpecik kızlarla dolup taşmıştır; Bütün bunlar, sultanımız efendimizin gönül eğlenceliğidirler. Her an, dilediğinizin tadına bakmanız mümkün olup, çeşni değiştirirsiniz!

2. Mehmet ayağa fırladı. Hatice Sultan (Kornelya)da onu izledi, doğruldu.

Güçlü ses:

-Yeter, diye haykırdı. İrademiz odur ki, babanız Zağanos'la birlikte eyaletlerimizden birine yollanasız.

Yıllar geçti, aradan...

Pırıl pırıl bir yaz gününün akşamında, (Yeni Saray)ın Harem dairesinde, Fatih 2. Mehmet'in kolları arasında, bir başka kadın ağlıyordu.

Osmanlı saraylarında 620 yıl süreyle oynanacak olan trajedinin henüz ilk örnekleriydi bunlar!

-Hayır, sultanım... Hayır, dayanamam ben! Hıristos

hakkı için, kıyarım canıma!

Bu ağlayan kadın, bir zamanlar Rum Zağanos'un kızı Kornelya'yı (Hatice Sultan'ı) ağlatan, Trabzon Kralı David Komnen'in kızı: Prenses Anna'ydı!

-Siz kadınlar, hep böyle ağlarsız... İsyan edersiz; düşünmezsiz ki, bizi müteessir edersiz!

Osmanlı Hükümdarı Fatih 2. Mehmet'ti böyle konuşan...

-Hiç aklıma gelmezdi sultanım, bir gün bana ihanet edip bir başka kadınla evleneceğiniz...

-Mora Despot'unun kızı Helen'le izdivacımız, devlet işidir, Anna!

-Olmaz böyle şey, yüce Sultanım efendim... Olamaz!

-Olur... Böyle olması gerekmiştir, zira ki civar ülkelerin kral kızlarını almayla, devletimizin geleceğini güçlendiririz. .

Prenses Anna, bir yandan hıçkırıklarla boğulurcasına ağlarken, kollarını Fatih Sultan Mehmet'in boynuna doluyor, kesik kesik konuşuyordu:

-Hepsi bahane bunların, hünkârım! N'eyi değiştirir bu ettikleriniz? Siz, kadınlar eliyle mi elde ediyorsunuz ülkeleri? Elbet,

hayır, öyleyse, niçin, bıkıp usanmadan kadın değiştirirsiniz? Ama ben biliyorum; değişik kadınlar arzuluyorsunuz... Hepsi o kadar işte!

-Yanlış düşünür, yanlış söylersiz Anna. Bilmezsiz ki sarayımızda her bir yabancı ülkeden devşirilmiş nice körpecik bakireler vardır; dilediğimizde çeşnilerinden tatmak hakkımızdır...

-Öyledir ama, onlar birer köledirler nihayet... Oysa siz, kral kızlarına tutkunsunuz!

-Sonra, onlardan da bıkıp usanıyorsunuz ama... benden nasıl bıktınızsa, Helen'le evlendikten sonra, ondan da bıkıp bir köşeye atacaksınız!.

-Kabahat bizim midir?

-Ya, kimin sultanım?

-Bıkıp usandıranlardadır, fikrimizce... Bilirsiz, çok söyleştik vaktimiz kıymetlidir; bırakınız da varıp bir parça da devlet işiyle uğraşmaya vakit bulalım!

Mora Despotu'nun kızı Helen de, bir süre sonra Fatih İkinci Mehmet'in gözünden ve gönlünden silinip gitti. Yeni kadınlar, yeni aşklar ve onlardan doğacak yeni Sultanlar ve şehzadeler gerekliydi, şimdi ona...

İşte bu sırada bir yeni Hristiyan gelin daha girdi, Osmanlı Padişahı ve Fatih unvanı ile ünlenmiş İkinci Mehmet'in yaşamına...

Phrantzes'in kızı, Tamara idi bu yeni gelin!

İkinci Mehmet, Tamara'yı kollarının arasına aldığı ilk gece, genç kızın yumuşak kulaklarına, bilmiş olmaktan onur duyduğu Yunan diliyle aşk sözcükleri fısıldıyordu. Oysa bu sözcüklerin her birini veliahtlığından bu yana kollarına aldığı binlerce kız ve kadına tekrarlayıp durmuştu.

-Nice günler ve geceler hep sizi düşünüp durduk, bir tanem... Yüreğimiz bir kucak ateşle tutuşmuş sanırız. Ömrümüz oldukça bu ateş bizi yakacaktır, bilesiz sultanım...

Tamara da inandı, öncekilerin her biri gibi bu sözlere. İnanmamak mümkün müydü? Bu seçilmiş aşk sözcüklerini kulaklarına fısıldayan kişi: İki imparatorluğu tarihe gömmüş, 14 devleti buyruğu altına almış, iki yüze yakın kenti ordularına çiğnetmiş, egemen olmuş bir imparatordu; hem de çağın en büyük tanınan imparatoru!..

Kornelya gibi, Anna gibi, Helen gibi, Tamara da gebe kaldı Osmanlı İmparatoru Fatih İkinci Mehmet'ten, ve o da doğurdu ötekiler gibi...

Yalnız bu dört kadın mıydı, İkinci Mehmet'e çocuk doğuran? Belgelere. 17'sinin kimliğini geçirmiştiler.

Kuşkusuz, sarayları dolduran yüzlerce kadından niceleri gebe kalmış ve doğurmuştular. Ama her Osmanlı Padişahı gibi o da, yalnızca: Rum, Sırp, Bulgar, Fransız, İtalyan ve hatta Yahudi ve Ermeni soylu olmayan kadınların doğurdukları çocuklara sahip çıkmamak geleneğine inanıyordu.

Bu ırk ve soyların dışında kalan kadınlar, aşağılık soylu idiler!..

Öyle aşağılık (!) kadınlar hükümdarlardan gebe kalır da çocuk doğururlarsa, çocukları ellerinden alınarak boğulur ve kendileri saraydan kapı-dışarı edilirlerdi.

Bu gelenek böyle sürmüştü, batana dek böyle sürecekti!..

Nasıl olsa arkalarında saray dalkavuğu, Osmanlı devşirme dölleri tarihçiler gerçeklerin üstüne oturacaklar, birer yalan makinesi gibi, gerçekle taban tabana zıt ve hiç olmamış şeyleri olmuş gibi göstereceklerdi.

Bütün bu düzmelerini, bu tarihçi yamakları, akılları sıra Osmanlı Padişahları'nı yüceltmek için yapacak ve yücelmeleri için de en ünlülerini "Türk soylu analardan" doğmuş göstereceklerdi!..

Hem de, yeryüzünde tek bir Türk devletinin kalmasına asla tahammül edemeyen Osmanoğulları'nın, hiç aksamadan, taa

baştan başlayarak ortadan kaldırdıktan, kılıçtan geçirttikleri soylu Öztürk Beylerinin kızlarıyla evlenmiş ve onlardan doğmuş göstererek, düzeceklerdi, bu yalanlarını...

Oysa 36 Osmanlı Padişahı'nın bir teki böyle bir yalanı hayatta iken duymuş olsaydı, bu dalkavuk tarihçi yamaklarını karşısına getirtir, şöyle söylerdi:

-Bre kaltaban düzmeci makulesi... Ne mene cesaretle bazılarımızı Türk analardan doğmuş gösterirsiz? Osmanoğulları'nı bu denli aşağılık kimesnelerden peydahlanmış yazıp göstermeğle şanımıza nâ lâyık bir bühtanda bulunursuz. Ol sebeple, kellelerinizi gövdeniz üstünde fazlaluk görürüz!.

Sonra da, bir yanda el pençe divan bekleyen bostancıbaşıya döner ve buyruklarını verirdi:

-Bre ne durursuz? Şu bed-mâyelerin kellelerini hemence önümde düşüresüz!..

Fatih İkinci Mehmet, 1481 yılında ve henüz 51 yaşındayken öldü. Ardında, Kornelya'dan doğan Beyazıt'la, Trabzon İmparatoru Davit Komnen'in kızı Anna'dan dünyaya gelen: Cem (Sultan) adındaki oğlundan başka iki kız bıraktı.

Ölümünü 20 gün saklı tuttular. Bu süre içinde cesedini buzlayarak kokuşmasını önlemeye çalıştılar. ölümünün gizlenmesinin nedeni, oğlu Beyazıt'ın Amasya'dan İstanbul'a gelip tahta oturduktan sonra açıklanması geleneğindendi.

Fatih İkinci Mehmet'in ölümünü izleyen günlerden başlayarak yüzyıllarca sürdürülecek bir söylentinin oluşturduğu ilginç bir soru, hala ortada durur;

Gerçekten zehirlenerek mi öldürüldü, bu Osmanlı Padişahı?

Yoksa kendisinden öncekilerin ve daha sonra bu tahtta hüküm yürütecek olanların birbirine eşit yaşamlarında izledikleri "kadın, oğlan, şarap, afyon" gibi ters tutku ve aşırı eğilimlerin yüzünden mi öldü?

Her iki ölüm türünün de olağan sayıldığı ve kendilerine özgü bir gelenek olarak sürdürüldüğü Osmanlı Sarayı'nda, birini

ötekinden ayırmanın olanağı olsaydı, belki bir doğruya ulaşılabilirdi.

Ama, ne fark ederdi ki?..(6)

Doğu ve Batı Roma İmparatoru olmak en büyük tutkusu ve amacı idi. Bu düşü, kendisi ile beraber tarihe gömüldü.

FATİH MEHMET'E VELİAHT, ŞEHZADE VE HANIM SULTAN DOĞURAN BİZANSLI KADINLAR KİMDİ VE NASIL ÖLDÜLER?

İlkin, Fatih İkinci Mehmet'in, tarihsel belgelere "karısı" diye nitelenerek geçmiş kadınlarına bir göz atalım. Çünkü bu kadınlar, Fatih 2. Mehmet'e, geleceğin padişahlarını, şehzadelerini ve hanım sultanlarını doğurdular.(7)

Osmanlı geleneğine göre, padişah sarayından ve başkentten uzaklaştırılarak bir başka ilde oturmaya zorunlu tutulmak bahtiyarlığına -çünkü pek çoğu hemen öldürülürdüerişen- şehzadeye, bir küçük saray dolduracak çoklukta "uşak, hizmetçi, aşçı, şaklaban, seyis" ve korucularla birlikte en az yirmi kadar

(6) Doktor'u, Yakup Paşa adında, bir Yahudi idi. Asıl adı: Maestro Jakobo idi.

(7) Fatih 2. Mehmet padişah olduğu gün, ilkin kardeşi (Şehzade Hasan)ı öldürttü. Hasan, 2. Murat'ın Osmanlı boyunduruğuna vurduğu (Candaroğulları Türk Devleti'nin başbuğu İsfendiyar)ın kızı Hatice'den doğduğu belgelerde yazılıdır. Fatih 2. Mehmet, babasının ölümünden sonra onu (İshak) adında bir devşirme Arnavut'a vermiş ve ondan doğan kardeşi Hasan'ı öldürtmüştü. Bin bir yalan şecere ve bin bir yalan olay düzmede rekor kıran Osmanlı tarihçileri, bu cinayeti de şu acayip sözcüklerle vermekten utanmamışlardır: "Emir İsfendiyar kızından vücuda gelmiş Sultan Hasan nam bir birader gihteri vardı. Nizamı âlem için (dünyanın düzenini korumak (!) için) onu saliki dâr-ı âhiret kıldı, (öldürdü). "Kaynak: Künh ül Ahbar, İstanbul 1277, V. cilt" Fatih Mehmet padişah olduktan sonra 17 Frenk kadınlarından ikisini de öldürdü. Bunlardan biri: 1453'te aldığı ve aynı yıl öldürdüğü (İren)di. İkinci; 1470'te öldürdüğü (Anna)dır.

"genç kız ve kadın" verilirdi. Bu kız ve kadınların ya tutsak olarak elde edilmiş, ya da para ile satın alınmış yabancı soylu olmaları Osmanlı kural ve koşulu idi. Bunlara: "Cariye, Odalık, ya da: Gözde" deniliyordu. Türkçe tanımı ile bunların her biri şehzadenin "yatak kadını" idiler. Bugünün anlatımı ile metresleri...

Fatih 2. Mehmet'in oğlu Beyazıt'ı doğurduğu için adı belgelere: (Gülbahar Hatun) diye takma adıyla geçirilen bu kadın da, daha önce adı geçen (Kornelya)dan başkası değildi. Ne var ki, bu kadının, aslının: "Rum-Arnavut" kökenine bağlı olmasını Osmanlı tarihçileri ilginç ve üst düzeyde görmedikleri için, ona bir başka soy kökeni yakıştırdılar; bir efsane uydurdular: "... Fransız hanedanına mensup bir soylu (!) kadındı," dediler!..[8]

Başka Osmanlı tarihçileri bu yakıştırmayı da beğenmemiş olacaklardı ki, "...İkinci Beyazıt'ı doğuran kadın, Dülkadir Oğulları Türk Beyi Süleyman Şah'ın kızı (Sitti Mükrime Hatun) dur," dediler.[9]

Ve bu kez bir başka efsane düzdüler: "...rivayete göre 2. Murat, Kosova Savaşı'nı kazandıktan sonra Karamanoğulları'nın muhtemel bir hıyanetini engellemek için bir tedbir olarak (Dülkadiroğlu Süleyman Bey'le bir akrabalık kurmaya karar verdi. İşte bu yüzden, Amasya Beyi Hızır Ağa'nın karısını Süleyman Bey'in kızını istemek üzere Elbistan'a gönderdi. Bu suretle (Sitti Mükrime Hatun)u, oğlu Mehmet'e (Fatih 2. Mehmet) aldı, bir muhteşem düğün icra edildi, ölünceye kadar Edirne'de yaşadı. Sitti Hatun'un mesut (mutlu) bir hayat yaşamadığı anlaşılıyor. Fatih Sultan Mehmet'ten çocuğu olmadığı sanılmaktadır."[10] denildi.

---

(8) Osman Nuri Peremeci, Edirne Tarihi, 1940.

(9) Sicilli Osmani, I, 64-65.

(10) Tayyib Gökbilgin, XV. XVI. asırlarda Edirne ve Paşalivası, İstanbul 1952, 320-321.

Bu, baştan sona uydurma öyküde, Sitti Hatun'un çocuğu olmadığı ve üstelik mutsuzluğu öne sürülürken, öte yanda bir başka Osmanlı tarihçisi, Fatih Mehmet'in oğlu 2. Beyazıt'ın bu kadından doğduğunu savunacaktı.(11)

Bütün bu yalanlar, düzmeceler tek bir amaca yönelikti. Anadolu Türk devletleri başkanlarının sülaleleriyle beraber talan edilen "aile yuvaları" içinden tutsak alınıp rezil ve perişan edilen kız ve kadınlarına karşı, Osmanoğulları'nın reva gördükleri zulüm ve işkenceleri örtbas etmek!..

Fatih 2. Mehmet'in (Gülşah Hatun) takma adıyla anılan "devşirme, tutsak cariye"de, Bizanslı bir Rum'du. Şehzade Mustafa'yı doğurduktan sonra belgelere: "Gülşah Hatun Mâder-i Sultan Mustafa..." diye nitelenerek Fatih Mehmet'in karısı olarak geçirildi.

İstanbul'un fethini izleyen 1453'ten sonra ise Kral ve Despot kızları ard arda Fatih Mehmet'in karıları oldular.

1453'te hareme alınan ve Akide adı takılan bir Fransız kızı; Mora Despotu Dimetrius'un kızı Helen, Turgatir'in adı bilinmeyen bir kızı, Bizanslı Prenses Tren,(12) 1455'te Lespos Adası yargıcı I. Dorine'un kızı Maria, 1456'da George Phrantzes'in kızı Tamara, Trabzon İmparatoru Davit Komnenos'un kızı Anna, -bu kadın Aleksandr Komnenos'un karısı idi. Ancak, Trabzon'un fethinde bu kadını tutsak alıp kendisine karı olarak haremdekilerin arasına kattı.- 1470'te yine bir savaş tutsağı olarak sunulan, fakat kendisini zehirleyeceği kuşkusuna kapılarak öldürttüğü Anna... Ayrıca, kim ve ne olduğu bilinmeyen (Esma-han) adı takılmış bir kadın ile, Sırp mı? Venedikli mi? Fransız ya da Rum mu? Olduğu üzerinde Osmanlı tarihçilerinin bir türlü uzlaşamadıkları (Çiçek Hatun)!.. Bu kadının kimliği üzerinde

---

(11) İ. Hami Danişmend, Osmanlı Tarihi Kronolojisi, İstanbul 1947, c. I, 202-205.

(12) Ali Künh ül Ahbar, İstanbul 1277, c. V.

yüzyıllarca tartışılmasının nedeni, ünlü (Cem Sultan)ı doğurmuş olmasıydı!..

Bu yüzden de, Cem'in annesi olarak kimi tarihçilerimiz Venedikli dediler. Bir başkası, Fransız olduğunu savundu; daha başkaları: Rum ya da Sırp dediler...

Ne mutlu ki, birçoğuna yaptıkları gibi bir düzmece olay yaratarak, Cem'i de soylu bir Türk ailesinden bir Türk kadınının doğurmuş olduğu yalanına bu kez başvurmadılar.

Ama "Şehzade Cem", padişah olarak Osmanlı tahtına oturmuş olsaydı, pek çoğuna yaptıkları gibi ona da bir soylu Türk kadınını "ana" gösterecek ve bir uydurma olay düzmekten geri kalmayacaklardı.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

(FATİH) MEHMET'İN GÜLBAHAR HATUN TAKMA ADIYLA ANILAN KORNELYA'DAN DOĞAN OĞLU İKİNCİ BEYAZIT VE DÖNEMİ (1481-1512)

BAŞLICA TUTKUSU "KADIN VE İÇKİ" OLAN BU OSMANOĞLU'NA "BAYEZİD'İ VELİ" DİYEREK YÜCELTTİLER

Fatih Sultan Mehmet'in öldüğü sırada, oğlu Beyazıt 31 yaşındaydı; Amasya'da "Vali" olarak bulunuyordu. Gerçekteyse, bu gibi görev yakıştırmalarının nedeni, padişah oğullarının başkentten ve saraydan uzaklaştırılarak ayrı bir yerde ve gözaltında bulundurulmaları idi.

Çünkü yeni yeni olanaklar ve çıkarlar elde etme peşinde olan dönme ve devşirme devlet adamları, apansız bir baskınla padişahı tahtından indirip, nasılsa sağ bırakılmış bir kardeşi, ya da oğlu varsa onu, tahta çıkarabilirlerdi.

Bilinçsiz, ülküsüz ve köksüz Osmanlı saltanatını meydana getiren Osmanoğlu ailesinde her şey acımasız, sevgisiz ve yakınlıksızdı. Dede torununa, baba oğluna, oğullarsa kardeşlerine doğuştan düşmandılar ayrıca.

Can korkusu, taht tutkusu ile birlikte yürüyor; baştan bu yana her fırsatta birbirlerini öldürüyorlardı.

Damarlarında taşıdıkları, binbir çeşit ırk karışımından meydana gelen kan, en belirgin bir anlatımla: (kan çorbası)ydı çünkü.

Osmanoğulları'nın tümünün çelimsiz, eğri büğrü, biçimsiz, kambur, sakat ve çirkin bir fizik yapısına sahip olmalarından başka, öldürmek tutkusuyla yanıp tutuşan, acımasız, zalim ve sadist eğilimlere yürekten tutkun olmaları bu bakımdan doğaldı.

Beyazıt'ın kardeşi, Fatih Mehmet'in ikinci oğlu Şehzade Cem, abisi gibi: Vali sıfatıyla Konya'da gözaltında yaşıyordu babası öldüğünde. Haberi, el altından ona da ulaştırmışlardı.

Beyazıt, Amasya'dan İstanbul'a doğru yola çıkarken, Şehzade Cem de Konya'dan Bursa'ya geçmişti. Biri İstanbul'da: (İkinci Beyazıt) unvanı ile Osmanlı tahtına oturuyor; öteki de Bursa'da yeni bir taht kurarak: (Padişah benim!) diyordu.

Ama yeniçeriler, Beyazıt'ı istiyorlardı. Çünkü Beyazıt, kendileri gibi içkici, zampara ve afyonkeşti.

Padişah hangisi olursa olsun, Osmanlı boyunduruğuna vurulmuş, inim inim inleyen Türkler için değişecek bir şey yoktu. Türk ulusuna, Tanrının vermediği kötü kaderi, Osmanoğulları en korkunç biçimde vermişlerdi.

Onların Türklere reva gördükleri bu yazgıysa: sapık Osmanlı eğilimleri uğruna savaşlarda kırılmaktı; devşirme içoğlanı Hristiyan çocuklarının ülkenin her bir yanına (Bey, Paşa, Vezir, Komutan, Derebeyi, Subaşı, Sancakbeyi, Beylerbeyi) yapılarak, onların elinde zulüm ve işkencelere boyun eğmekti. Eğitimden yoksun olarak cehaletin karanlığında kör kalmaktı. Çorak toprakları ekip biçmeye çalıştıktan sonra elde ettiğinin elinden alınarak aç kalmalarıydı.

"Nedir bu zulüm... Ve de bu sefalet? Sonsuza dek sürsün mü böyle? Biz Türklere zindan eylediniz dünyayı!" diyerek, hak arama yoluna düşüldüğünde ise, Osmanlı Padişahı'nın:

-Düşüresüz kellelerini asi kullarımın! diye buyruk verdiği cellâtlarına boyunlarını uzatmaktı.

Osmanlı tahtına şu ya da bu geçmiş, hiç mi hiç, bir önemi yoktu Türkler için...

Fatih Mehmet'in iki oğlu, İkinci Beyazıt'la Şehzade Cem arasında çıkan taht kavgası pek uzun sürmedi. Cem, Bursa'da ancak bir ay süreli hükümdarlık yapabildi. İkinci Beyazıt'ın buyruğu altındaki kuvvetler karşısında tutunamayan Cem'in savaş

birlikleri yenik düştü. Anası, Trabzon Kralı Davit Komnen'in Kızı Anna'yı ve iki oğlunu da yanına alan Cem, kaçtı; ilkin Mısır'a sığındı. Daha sonra Rodos Şövalyelerine, oradan da İtalya'ya göçtü.

İkinci Beyazıt, durumu adım adım izletiyordu. Kardeşinin öldürülmesi, ya da en azından tutsak olarak ellerinde kalması için torba doluları altın gönderiyordu Papa'ya!..

Cem'in hala sağ kalmış olması yüzünden uyku uyuyamıyordu, İkinci Beyazıt. Ya apansız yurda girer de etrafına topladığı kimselerin elbirliği ile bir baskın düzenler ve tahtı ele geçirirseydi Şehzade Cem!?..

Bu kuşku ile yatıp kalkıyordu. Bu yüzden de, sarayını dolduran her biri dünyanın bin bir köşe bucağından elde edilerek kendisine satılmış binlerceyabancı kız ve kadınlardan dilediği ile yatıp seviştiğinde bile, yüreğini sıkıp duran bu korkudan bir türlü kurtulamıyordu.

En sonunda, bir yük altın karşılığında Cem'in öldürülmesine Papa'yı razı edebildi. Cem'i zehirleyerek öldürecekler, cesedini yurda göndereceklerdi. Cesedini görmezse inanamayacaktı çünkü!..

Ve her şey istediği gibi oldu ikinci Beyazıt'ın. Bursa'da hazırlanıp bekleyen mezara gömdüler Şehzade Cem'i...

Artık içi rahattı İkinci Beyazıt'ın. Sayıları bir kaç bini aşkın Hristiyan metreslerinin tadını daha iyi çıkaracaktı bundan böyle.

İkinci Beyazıt'ın tüm ülkede yaygın ünü, taa... Şehzadeliğinden bu yana: "ayyaş ve afyonkeş"ti. Ama o buna da çare bulmuştu; saraydan beslenen hocaların yardımlarıyla: (Bayezid-i Veli) ünvanı ile anılmasını sağlamıştı.

Artık içkiyi, afyonu ve esrarı gizli gizli içiyordu. Dalkavuk hocalar özellikle diretmişlerdi böyle davranması için. O da öyle yapıyordu nice zamandır.

Anadolu'da sürüp giden çaresizliğin, zulüm ve sefaletin ağır baskısı yüzünden başkaldırmalar yeniden başladı bu arada. Ne

var ki, Osmanoğulları'na isyan için başa geçenlerin pek çoğu, her zaman olduğunca Türklük bilincini, Türk töresini yitirmiş, buna karşın Acemlerin Şii Mezhebi'nin inançlarını benimsemiş kimselerdi.

Türklerse, başa geçen, inançları ve kişilikleri ne olursa olsun, yeter ki ön ayak biri çıksın diyerek başı çekenlerin ardına düşüp Osmanoğulları'na karşı var güçleriyle savaşıyorlardı.

(Şahkulu) adındaki kişi de bu "baş"lardan biriydi. Kendisini, İran tahtında oturan (Safevi Devleti Hükümdarı) Şah İsmail'e adamış olan bu adam, Şah İsmail gibi fanatik bir "Şii" idi. Acemlere özgü bir mezhep olan bu inanca bağlı olarak pek çok sayıda "tarikat"lar, Selçuklular döneminden bu yana bu Türk yurduna yayılmış, Türk ırk bilinci, Türk dili ve eski Türk dini zaten yok olup gitmişti.

Osmanlı zulmünden bıkıp usanmış, yanıp yakılmış olan Anadolu Türklerinin başına geçerek ortaya çıkan Şahkulu, gerçekte, Türklerin felaket ve sefaleti ile birlikte yürüyen cehaletini, kendi Şii inançlarına basamak yapıyordu.

-Ben, Şah İsmail'in vekili, Hz. Ali'nin halifesiyim. Sizleri Osmanoğulları'nın zulmünden kurtarmaya geldim. Ey, bunca zaman Osmanoğulları'nın taç ve tahtı için, körpe Rum dilberleriyle sarmaş dolaş zina etmeleri için, saltanat sürüp afyon çekmeleri için Rum diyarlarında can ve de kan verenlerin evlatları, işte bu kez kendi kurtuluşunuz için dövüşeceksiniz! Diyordu.

Bu toprakları yurt edindiğinden beri kimi zaman Selçuklulardan, Moğollardan ve şimdilerde de Osmanoğulları'ndan çekmediği çile ve görmediği zulüm kalmamış olan Anadolu Türkleri, bu sesin ardına düşmeyecekler miydi?

Olacak şey miydi bu?

Ve can havli ile bu kez de bu sesin ardına düştüler.

Ne var ki, Şahkulu denilen, Tanrının kulluğunu bırakıp Acem Şahı'nın kulluğunu kabullenmiş adam, daha ilk başta Osmanoğulları'na başkaldırıyı, mezhep ve tarikat savaşına dönüştürdü.

Şii Mezhebi'nden olmayan kimler varsa onlara saldırıyor, evler köyler basıp kimilerini öldürüyor, kimilerini de kazığa oturtuyordu.

Şahkulu üstüne çıkarılan Osmanlı kuvvetleri (Sancakbeyleri ve Beylerbeyleri) denilen Enderun yetiştirmesi dönme ve devşirme komutanların yönetiminde idi. Buna rağmen, Şahkulu'nun ardında toplanan ve yüreklerinde çöreklenmiş kinlerinden başka silahları olmayan kalabalıkları yenik düşüremiyorlardı.

Burdur, Kütahya ve Isparta illeri, Şahkulu egemenliğine teslim oldu. Anadolu Beylerbeyi Karagöz Paşa'yı tutsak alan Şahkulu, bu devşirme Osmanlı Paşası'nı kazığa oturttu. Şehzade Ahmet, Amasya'da "sözde vali" idi. Onun gönderdiği kuvvetleri de yenik düşürdü. Osmanlı Padişahı İkinci Beyazıt, bu kez sadrazam-devşirme köle-Ali Paşa'yı, Şahkulu ile savaşmaya gönderdi.

Bu süre içinde, Şahkulu'nun peşine takılanlar iyice çoğalmış ve savaşa gerekli araç-gereç ve silah, yeterince sağlanmıştı. Bu arada bir alay sipahi de Şahkulu'na katılmıştı.

Sadrazam Ali Paşa komutasındaki Osmanlı kuvvetleri de bir olumlu sonuç alamadı. Şahkulu kuvvetlerinin eline düşen Sadrazam Ali Paşa, işkence ile öldürüldü.

Her savaşta, bir daha dönmemek üzere yurdundan alınıp, Osmanlı uğruna ölüme gönderilen Anadolu erkeği için kaybedilecek zaten bir şey yoktu. Osmanlı padişahları iki yüz yıldır Türkleri nasıl olsa savaşlarda kırıyordu. Birer "Arap adı" verilip ülkenin ve toplumun başına geçirilen ve üstelik beylik ve paşalık rütbeleri ile yükseltilmiş olan dünün tutsak köleleri, "haraç" diye "vergi" diye ne bulurlarsa ellerinden ve evlerinden alıyor, kuru bir dilim ekmeği: "bu sana yeter" diye, Anadolu Türkü'ne bırakıyorlardı.

Zulüm, işkence, ölüm; zaten her bir dönme ve devşirme bey ve paşaya bağışlanmış birer "hak"tı. Zulüm gökyüzüne uzanmıştı ama gök kubbede yankılanan feryatları yalnızca Tanrı duyuyordu.

2. Beyazıt'ın yabancı soylu karılarından biri olan ve (Gülruh Sultan) takma adı ile anılan kadının şu mektupları ilginçtir:

"... Köylüler geldi. İskender adındaki bir Subaşı'ndan yakındılar. Her bir şeylerini ellerinden aldıklarını, zulüm ve işkence eylediklerini söylediler. Ve oğlum Alemşah'ın ettiklerini anlattılar. Yirmi bin akçe veremeyen adamları zincire vurup Ağustos güneşinin altında bırakmışlar. Benim padişahım, benim feryadıma medet eyle. Oğlumun hocası ve hekimi fesat ehlidirler. Oğlumuzu doğru yola yöneltecek kimseler gönder ki, doğru yolu bulsun. Beni, analıktan çıkardılar. Kendi bildikleri gibi yaşıyorlar."

Ülke ve toplum, her zaman olduğunca, birbirine eşit durumu sürdürüp gidiyordu.

İkinci Beyazıt, 11 yıl önce 1501'de 200 yıldan beri kesintisiz olarak Osmanoğulları'nın sürdürdükleri saldırılara direnen (Karamanoğulları) Türk devlet kuruluşunu bir daha dirilmemek üzere tarihe gömmüştü.

İşte, bu mektup oradan geliyordu. Ama kim kime idi?

Bir yıl sonra doğuda, Acem potasında Türklüğünü yitirmiş, bir başka tür Selçuklu ve Osmanlı benzeri Şah İsmail, Akkoyunlu Türk devletini ortadan kaldırmıştı. (Sünni), (Şii) deyimleriyle tanımlanan; bu, Arap ve Acem mezheplerinin yıkıcı inançları Türk yurdunu öylesine sarmış ve bu mezheplerden kaynaklanan (Tarikatlar), öylesine yaygınlaşmıştı ki, Anadolu Türk'ünün bir daha kendi Öztürk benliğine dönüşü, hiç bir çağ ve dönemde belki de mümkün olmayacaktı.

Irkının soy kökenini, tarihini, töresini ve dilini, kendi Öz (Gök dini)ni bilmeksizin, varlığının düşmanları olan başka başka ırk ve soyların dinsel ve toplumsal inançlarının çemberi içinde sıkışıp kalacaktı.

OLAYLARIN PERDE ARKASI

2. Beyazıt, (Cem Sultan)ın işini bitirip yok ettikten sonra, Cem'in "Padişah" olması için yardımcı olduğu bilinen (Gedik

Ahmet Paşa)yı da ortadan kaldırmak için, Edirne'deki sarayında görkemli bir şölen düzenletti.

Tüm devşirme "vezir ve komutan"lar ve en başta Gedik Ahmet Paşa şölenin özel çağrılılarıydı.

Gece yarılarına kadar yenilip içildikten, saz ve söz faslı bittikten sonra, şölendekilerin tümüne "samur kürk"ler giydirildi. Sıra, Gedik Ahmet Paşa'ya geldiği zaman, onun sırtına "siyah kaftan" geçirildi. Bir anda kollarını iki yandan sıkıca tutan cellât bostancılar Gedik Ahmet Paşa'yı sürükleyerek hünkâr salonunun hemen kapısı önünde boğazladılar.

Kanıbozuk devşirmelerin utanmadan "Veli" ve "Sofu" ünvanlarıyla yücelttikleri 2. Beyazıt, olayın ardından (İskender Paşa'ya) şu "hattı hümayun"u gönderdi:

"... Gedik Ahmet'i tepeledüm. Gerekür ki, sen dahi tiz davranıp Cem'in oğlunu mecal vermeyüp boğdurasun..."

İskender Paşa, buyruğu alır almaz (Cem)in küçük oğlu "Oğuz"u boğdurdu!.. (Yıl: 1483).

Cem'in büyük oğlu Murat, Rodos Adası'na kaçarak canını kurtardı. Rodos'ta, din değiştirip Hristiyan oldu.(1)

Ama bu kaçış bile Murat'ı kurtarmaya yetmeyecekti. Çünkü daha sonra saltanat tahtına oturacak olan (Kanuni) Süleyman, Rodos'u aldıktan sonra; Murat'ı da ve Murat'ın oğlunu da öldürtecek ve ne kadar "Kanuni(!)" olduğunu kanıtlayacaktı!..

Dönemin ozanları, Cem'in ağzından, Beyazıt'ı yeren, taşlayan manzumeler yazıyorlardı. Bunlardan bir kaçı şöyle idi:

1) Yürü... Var, ey Bayezid,
sen sür devranını,
"Saltanat baki kalır derlerse ol yalandır..."

2) "Sen pisteri gülde yatasun şevk ile handan...
"Ben kül döşenen külhân-ı mihnette.
sebeb ne?"

---

(1) Topkapı arşivi, D. No: 8003-9629.

BİR İÇ SAVAŞ

2. Beyazıt henüz tahtında oturuyordu ama kardeşleri ve oğulları tahtı ele geçirmek için gece gündüz kanlı planlar yaparak işe girişmişlerdi. Bu, içten pazarlıklara çok sinirlenen yeniçeriler dört bir yörede bar bar bağırıyorlardı:

-Şehzade Korkut ve de Şehzade Ahmet de kim ola? Padişah olacak adem mi (adam mı)dır onlar? Vezir vüzera ayan'da cem olup (toplanıp) hüküm yürütmeye yeltenirmişler! Biz ne güne dururuz, bre namertler? Hükmü biz verirük... Padişahı gene biz seçerük! Bize ağzında kemik tutan köpek diyesi imiş vüzera! Biz köpek değül, aslanız! Vallaha bize yiyecek kelle gerek! Cümlesi bilmiş olalar, kellelerini bir bir düşürür, sıcak kanlarında el ıslarız! Biz, padişahı seçtik... Padişahımız Sultan Selim Han'dır! Duyduk, duymadık diyen olmasın... Böyle bileler!..

Ne ki, Şehzade Ahmet'in padişah olmasını kendi aralarında karara bağlamış olan vezirler ve paşalar. Yeniçerilerin başkaldırısına aldırış etmiyorlardı.

"Yularkıstı Sinan Paşa" ve ona bağlı olanlar Ahmet'i Üsküdar'dan İstanbul yakasına getirecek saltanat kayığı hazır edilmiş, atlas bayraklarla süslenmişti.

Ahmet, ondan yana olanların -sözde hükümet eder görünen devşirme devlet erkânı- programına göre ertesi gün "tahta" oturtulacak ve ülkenin padişahı ilan edilecekti.

Olup bittileri izleyen ve gerçekte her dönemde devletin ve ülkenin tepesinde hüküm yürütmeye alışmış bin bir kan bulamacının ürünü yeniçeriler hemen ayaklanıp "kazan kaldırdılar". Böylece, yeniçeri isyanı başlamış oluyordu.

(Ahmet)'in padişah olmasından yana olan kimler varsa, yeniçeriler, onları ortadan kaldırmaya hazırdılar, İlkin, Vezir Mustafa Paşa'nın, Kazasker Müeşşetzade Abdurrahman'ın, Rumeli Beylerbeyi Hasan Paşa ile Nişana Cafer Çelebi'nin köşklerine, konaklarına saldırdılar. Her birini yağma ve talan ettiler.

Aradıklarının kaçıp bir yerlere gizlenmiş olmaları yüzünden kellelerini kesemedikleri için çılgına dönmüşlerdi.

Bilinçsizliğin, kara cehaletin kör edip güçsüzleştirdiği zavallı halk, korku içinde evlerine kapanmış, alışageldikleri bu kasırganın da durulmasını bekleşiyordu.

Saltanat tahtına oturup padişahlığının gerçekleşeceğini uman Şehzade Ahmet, bu durum karşısında, Üsküdar'da kurulmuş otağını toplatıp, yanındakilerle birlikte Anadolu'nun içlerine doğru kaçtı.

Umulan saltanat ve iktidarın ortakları olan vezirleri ve paşaları karşısına alan Ahmet:

-Bre ağalar, dedi, bilmiş olasız bundan böyle Anadolu'nun padişahı benim! Hükmüm bu yoldadır, bir diyeceği olan var ise ortaya çıkmaludur!..

-Biz de öyle düşünürüz, hünkarımız, efendimiz! dediler.

Adamlarını, Anadolu'nun değişik yörelerinin beylerbeyliğine, Sancakbeyliğine, kadılık ve komutanlıklarına atadı.

Oğlu Alaeddin, Anadolu'nun il, ilçe ve kentlerini basarak, Moğolların eşiti zulüm ve cinayetlerini birbiri ardına diziyordu.

Ne var ki, Ahmet'in ve oğlunun hüküm yürütmeleri pek uzun sürmedi.

Henüz Osmanlı tahtına oturan İkinci Beyazıt, Ahmet'in küçüğü olan Şehzade Selim'i, ordunun başında, Ahmet'in üstüne gönderdi.

Türk ırkının ne kara yazgısıydı ki, her iki Osmanlı Şehzadesi'nin buyruğu altındaki ordular, Anadolu'nun Öztürk yurtlarından zorla tutsak alınarak savaşa sürülmüş Öztürklerden oluşuyordu!..

Akan kan, uçup giden, yok olan canlar Türklerindi; ama saltanat Osmanoğulları'nın ve yörelerindeki devşirme dölleri devlet erkanı ile kanı bozuk yeniçerilerin olacaktı, her zamanki gibi...

"Kardeşler ve oğulları," Anadolu'nun değişik yörelerinde azgın bir savaşa girişmiş ve bu kanı bozuk Osmanoğulları uğruna,

Türk, Türk'le boğaz boğaza vuruşuyordu!. (Yıl: 1512).

Sonuçta, yengi, Şehzade Selim'in; yenilgi ise Ahmet'in oldu.

Gerideyse, bir kez daha yakılıp yıkılmış, yağma ve talan edilmiş, yeniden kan gölüne dönüştürülmüş Öztürk köyleri, kasabaları ve kentleri kaldı. Bir de, Osmanoğulları'nın zorla asker edip birbirlerine karşı savaşa sürdükleri Öztürklerden bir daha geri dönmeyeceklerin anıları...

Birinci Selim, 9. Osmanlı Padişahı olarak babasının yerine oturur oturmaz ilk buyruğu:

-Pederim Beyazıt Han'ı, Urumeli'nde (Rumeli) bir yere süresüz!..

Oldu. Balkanlarda (Dimetoka) bölgesinde barındırmayı düşündüler, ilkin. Yanına 5-10 cariye ve bir kaç hizmetçi uşak verdiler İkinci Beyazıt'ın; yola çıkardılar.

Selim'in çevresine üşüşen yeni yeni devşirme dalkavuklar, bir süre geçtikten sonra:

-Ferman sizindir yüce hünkarımız, dediler. Velakin rivayet şöyle ki: pederiniz Beyazıt Han boş durmayıp geçtiği yerlerde kendüsüne taabi silahlı kimesneler tedarükten geri durmaz denülür!..

-Bilürüz, dedi, Selim. Tiz varıp icabını görsünler, amma kimesne bilmeye ne olduğunu!..

İkinci Beyazıt henüz yoldaydı. Edirne'nin güneydoğusu dolaylarındaki Havsa Kasabası'nın Abalar Köyü'nde gecelediği sırada, Selim'in gönderdiği cellâtların elinde boğularak can verdi.

YÜZLERCE YABANCI KADINDAN YALNIZCA SEKİZ KADIN

İkinci Beyazıt'ın yatıp kalktığı yüzlerce devşirme saray kadını içinden yalnızca sekizi çocuk doğurduğu için "karısı" sayıldı ve belgelere geçirildi.

Şu var ki, Osmanlı tutkunu tarihçiler, hemen her Osmanlı Padişahı'na yaptıkları gibi, 2. Beyazıt'a da, iki Öztürk kadınını karısı olarak göstermekten geri kalmadılar.

Bunlardan (Ayşe) takma adını taşıyan kadının (Dülkadiroğullarından Alâüddevle)nin; (Hüsnüşah) takma adını taşıyan kadınınsa, (Karamanoğullarından Nasuh Bey'in) kızları olduğunu savundular.

Bu düzmeceler hep aynı amaç doğrultusundaydı. Ünlü Osmanlı Padişahlarını "Türk soyundan doğmuş" olmalarını kanıtlamak!..

Nitekim Yavuz Selim'in (Alâüddevle)nin; (Şehzade Şehinşah)ın da, (Karamanoğlu Nasuh Bey)in kızlarından doğmuş olduklarını, böylece Osmanoğulları'nın Türk soyuna karşı ne kadar önem ve değer vermiş olduklarına (!) Türkleri inandırmak...

Oysa (Ayşe) adını taşıyan devşirme, Bizanslı bir Rum kızıydı. Trabzon Rum Pontus İmparatorluğu'nun ortadan kaldırılmasında tutsak alınıp İstanbul'a getirilen bir Rum ailesindendi. Ölümü de, anayurdu (Trabzon)da, 1505'tedir.

Yalanla örülü şu 600 yıllık tarihin gerçeklerden ne denli yoksun; hem de kasıtlı olarak yoksun bırakılmış olduğunu belirlemek için, bir kez daha örnek vermenin zorunluluğuna inanıyorum:

1) Tarihçi Franzs Babinger ve Halil Ethem'e göre: (2. Beyazıt'ın çocuk doğuran kadınlarından Ayşe Hatun) Dülkadiroğlu Alaüddevle'nin kızıdır ve (Yavuz Selim)'in annesidir.

2) Prof. Tayyib Gökbilgin'e ve Çağatay Uluçay'a göre ise, (Yavuz Selim)in annesi: devşirme yani Rum ya da Sırp kızı (Gülbahar) takma adlı cariyedir.

Tarihsel gerçeklerin ışığında ve belgelerle Türk düşmanlıkları kanıtlanmış olan Osmanoğulları, Orhan'dan başlayarak geçen 212 yıl içinde ve bundan böyle geçecek 410 yıl ki, top-

lam: 622 yıl boyunca, hiç biri, bir Türk anadan doğmamış ve doğmayacaktı.

2. Beyazıt'ın büyük oğlu -Yavuz Selim tarafından öldürülen- Ahmet, Abdullah, Korkut, Şehinşah, Şahsultan, Alemşah ve gelecekte (9. Osmanlı Padişahı) olarak tahta çıkacak ve üstelik (Yavuz) lakabıyla da yüceltilecek olan (Selim) ve 12 kızı da, sırasıyla: (Ayşe, Bülbül, Ferahşad, Gülbahar, Gülruh, Hüsnüşah, Nigar, Şirin) takma adlarıyla tarihsel belgelere geçirilen yabancı soylu (Sırp, Rum, Romen, Bulgar) kökenli devşirme "odalık/cariye" Beti, Anita, Suzi, Liliana, Katherin, Nina, Martha, Danilova'dan doğmuşlardı.(2)

Düşünmek gerekmez mi?

Hangi gerçek, birbirinin karşıtı -dayanaktan yoksun, belgesiz- yakıştırmalarla ortaya çıkarılabilir?

Özellikle, Osmanoğulları'nın Öztürkler ve Anadolu'nun sayıları 22'yi aşan yöresel Türk devletlerine karşı tutum ve amaçları baştan sona bilinirken, bu yakıştırmaların değer ve anlamı olabilir mi?

Şunu da vurgulamakta yarar vardır, sanırım; gerçekleri yazma yürekliliğini göstermiş bir kaç tarihçi, tezkireci ve salnameci dışında, Osmanlı'ya tutkun hiç bir tarihçi gösterilemez ki, o yıkılıp yakılan, talan edilen Öztürk devletleri halkının Osmanoğulları'na tutsak olduktan sonra uğradıkları felaketi, zulmü, soykırımını dile getirmiş olsun. Ve o Türk başbuğlarının ve aile bireylerinin akıbetlerini tüm açıklığı ile gözler önüne sererek bugüne bırakmış olmanın onurunu taşısın...

---

(2) Âşıkpaşa Tarihi, 1490
Selina Ballance, Early Turkish Buildings in Trabzon, Belleten, 29.
Franz Babinger, Mehmed der Eroberen, Münih, 1953.
Tayyip Gökbilgin, Türkiyat Mec., 9, 1951.

DOKUZUNCU BÖLÜM

DOKUZUNCU OSMANLI PADİŞAHI BİRİNCİ SELİM DÖNEMİ VE DÖNÜP DURAN BOSTAN DOLABI (1512-1520)

DEVLET, DEĞİŞİK IRK VE SOYDAN GELEN DEVŞİRMEKÖLE PAŞALARIN, ZENCİ SARAY AĞALARININ ELLERİNE BIRAKILMIŞTI... PADİŞAHLARSA, BABALARINI, KARDEŞLERİNİ CANAVARCASINA ÖLDÜRÜYORLARDI!..

Yavuz Sultan Selim de aynı çığırı izlemekte gecikmedi. Babası 2. Beyazıt'ı alaşağı edip boğdurduktan sonra "Taht" a çıktığı ilk gün, yeniçerilerin ortadan kaldırılmasını istedikleri bir "Sipahi Beyi"ni, önüne diz çöktürerek hemen orada kafasını kestirdi.

Babası 2. Beyazıt'ın tahttan indirilip kendisinin padişah olmasında en etkin yardımlarını gördüğü yeniçerileri böylece sevindirip, onlara olan minnet borcunu ödemiş oluyordu.

Bu iki cinayetinin hemen ardından; babası 2. Beyazıt'ı önce sürgüne götürmesi ve sonra da, boğup öldürmesi için buyruk verdiği ve üstelik en güvendiği "Cellât başı"nı, Dimetoka'dan döner dönmez bir başka cellâda kafasını kestirdi. Bu adamı ortadan kaldırmakla "Baba Katilliği"nin örtbas edileceğine inanıyor, hiç kimsenin bu cinayetini öğrenemeyeceğini sanıyordu.

Oysa o, babasından sonra iki erkek kardeşini, beş yeğenini de öldürtmüştü. (Fatih 2. Mehmet'in) padişahların dilediğinde soy-sülale öldürmelerini öngören ünlü yasası, her bir Osmanoğlu'nu sınırsız cinayet işlemeye yönelten bir tutkunun kökeni olmuştu.

Birinci Selim, bu kadar cinayetle yetinmeyecekti.

Kana susamış bir canavarın örneğini veren bu Osmanlı padişahı, bu kez, Sadrazam Koca Mustafa Paşa'yı çağırtarak, eline bir liste tutuşturdu.

Bu liste, yeni kurbanların adlarını içeriyordu.

-Baka Paşa, dedi. Bunda yazılı ademlerin (adamların) cümlesini, tiz ulaklar gönderüp getirtesün!..

Sadrazam Koca Mustafa Paşa, çocuk yaşta Osmanlı sarayına satılmış bir Sırp'tı. (Enderun-u Hümayun) denilen: İçoğlanlar Örgütü'nde (Mustafa) adını takmışlar, bir parça okuma yazma ve Osmanlıca konuşma öğretmişlerdi. İkinci Beyazıt, bu güzel yüzlü Sırp oğlanını çok sevmiş, erkek odalıkları arasına onu da katmıştı!..

Osmanlı geleneği, padişahların koyunlarından çıkan bu oğlanlara; devleti, milleti ve ülkeyi padişah adına yönetimin en yukarı katına kadar çıkma olanağını hayâsızca peşkeş çeken bir gelenekti.

İkinci Beyazıt, bu Sırp oğlanını önce vezir yapmış, daha sonra da başvezirliğe (sadrazam) getirmişti.

Birinci Selim için, babasından kalan bu adam, ilk fırsatta ortadan kaldırılması gereken biriydi. Ama tüm düşmanlarını bu adamın aracılığı ile yok edecek, daha sonra onun hesabını görecekti.

(Koca Mustafa Paşa) adını taşıyan Sırp, Birinci Selim'in uzattığı listeye şöyle bir göz attıktan sonra korku ile irkilerek hükümdarın yüzüne baktı:

-İrade devletlu hünkârımındır, dedi. Velâkin...

Birinci Selim'in gözlerinin akları büyüdü, bir kulağına takılı uzun sarkancalı küpe şıngır şıngır sesler çıkararak yerinden oynadı:

-Susasız... Bizi dinleyesüz deyu beşvezirimüzsüz, bilesüz bunu Paşa!..

Sadrazam korkuyla titredi. Eğildi, eteğini öptü Selim'in:

-Beli, Sultanım! dedi. Ferman, efendimizindir.

-Gayetle doğrudur, diye karşılık verdi, Osmanlı Padişahı; daha sonra yavaştan konuştu:

-Eline verdüğümüz listede bir bir esamisi (adları) kayıtlı devlet erkanına, kendi konağında bir azim (büyük) ziyafet tertipleyeceksiz. Ve dahi konağında hazır bekleyen bostancılarıma (Cellatlar) teslim edesiz!..

Sırp asıllı sadrazam, bu zalim Osmanoğlu elinde kendi sonunun da, bu tür bir oyunla sonuçlanacağını sezinlemekle beraber, başka çıkar bir yol olmadığını bildiği için:

-İrade şevketlu hünkârımındır, diyerek eğilip Selim'in ayak dibini öptü, yüreği çarpa çarpa huzurdan çıktı.

Kırktan fazla adamın kafaları, o gecenin sabaha yakın saatlerinde, Cellatbaşı Arnavut Sinan'ın ve yamaklarının bilenmiş yağlı kılıçlarıyla gövdelerinden ayrıldı.

Şimdi sıra, öteki kardeşlerine gelmişti.

Abisi Korkut'u, Ahmet'i, Abdullah'ı, Şehinşah'ı, Şahsultan'ı, Alemşah'ı, Mahmut'u ve Mehmet'i öldürttükten başka, bunların bütün çocuklarını ve kanlarını da öldürttü.

Bir çeşit rahatlıkla derin derin soludu, cinayetlerinin ardından...

Bu arada, Sadrazam Koca Mustafa Paşa'yı da öldürtmeyi unutmamış, onun da kafasmı kopartmıştı.

Anadolu yine inim inim inliyor, ama sesine ses verenin çıkması bir yana, devşirme iç oğlanları arasında yetişmiş; sancakbeyi, beylerbeyi, derebeyi, sipahi ağası olmuş: Rum, Sırp, Bulgar, Arnavut, İtalyan, Fransız, Rus, Çerkes, Gürcü soyluların zulmü altında aç, sefil, çıplak, bilim ve kültürden yoksun, işkencelerin en beterleri altında eziliyordu.

Selim, padişahlığının ikinci yılında komşu İran'la savaş hazırlıklarına girişti. Çünkü saltanatını görkem içinde sürdürebilmesi için sarayının hazinesine altın gerekliydi. Sonra, yeni

kadınlar ve yeni oğlanlar lazımdı, zevkini sonsuza vardırmak için...

İran tahtında, Türk soylu bir hükümdar olan (İsmail Safevi) vardı. 14 yılda 14 devleti yıkmış; güçlü ve büyük bir İran devleti meydana getirmişti.

Ama Perslerin (Acemler) kültürel ve dinsel inançları doğrultusunda özbenlik bilincini yitirmişti. Acemlerin Şii mezhebini benimsemiş, bu tarikatın en büyük şeyhi olmuştu, üstelik.

Arapların dini ve dili bir yanda, Acemlerin Şii mezhebi bir yanda, zaten tüm Türklerin nice zamandır vicdanlarına çöreklenmiş, özbenlik bilincinin yerine bu yabancı akımlar oturmuştu.

Yüzyıllardır bir uyarıcı çıkmıyordu. Daha da çıkmayacaktı, taa... Kemal Atatürk, Anadolu'nun bağrında ortaya çıkana dek, böyle bir uyarı duyulmayacaktı.

Birinci Selim'e devşirmeler, cinayetlerin ve saldırganlıklarının ölçüsünce, (Yavuz) lakabını takmışlardı. Bu kez de güçlü bir ordu hazırlatarak başına geçmekte gecikmedi.

Ama, büyük savaşa başlamadan yapılması gereken bir başka ve en önemli sorun vardı Selim için...

Anadolu'nun dört bir yanında (Şii Mezhebi)ni benimsemiş Türkler, ne olacaktı?

Bir araştırma ve sayım yapıldı el altından; kırk bini aşkın Türk belirlendi, Anadolu'da Şii ve Şafii mezhebinden...

-Hiç birini sağ koman! diye buyurdu, Selim. Hepsini kılıçtan geçiresüz... Ve dahi çoluk çocuklarını da kesip bitüresüz!..

Binleri aşkın, yabancı soylu devşirme Saray Celladı Anadolu'ya gönderildi. Ve kırk bini aşkın şii ve şafii mezhep yanlısı Türk, çoluk çocuklarıyla birlikte kılıçtan geçirildi.

Kanı bozuk soylarından kalan Türk düşmanlığı yeniden hortlamış, öç fırsatı bir savaş ve "mezhep" bahanesiyle ortaya çıkmış ve alınmış oluyordu, böylece...

Taa... Dedesinin dedesi Osman'dan, hem de büyüyerek gelen "Kin" O'nun yüreğinde de yaşıyordu.

Kuduz bir köpek benzeri iştahla saldırıyor, ardı arkası gelmeyen cinayetlerini işliyordu. Kimseyi konuşturmuyordu karşısında, konuşmak cesaretini gösteren kim olursa olsun, kafasını hemen orada vurdurup gövdesinden ayırtıyordu.

Ama, baygın bakışlı bir oğlan gözüne dayanamıyordu, yüreği!..

Nitekim "altın, kadın ve oğlan" tutkusuyla giriştiği İran Savaşı'na giderken, yüz binlerce Türk'ün can ve kan verdiği (Çaldıran) dolaylarındaki bir köyde rastladığı bir acem oğlanının karşısında uzun uzun durup, tutkusunu şu iki dizeyle dile getirmekten kendini alamadı:

"Şirler (aslanlar) pençe-i kahrımdan olurken lerzan,

Beni bir gözleri ahuya zebûn etti, felek!.."

Evet... Osmanlı tarihçilerinin (Yavuz) ünvanı takarak yüceltmeye çalıştıkları Birinci Selim'in gerçek ruh ve vicdan yapısı böylesine kanla ve en ters tutku ve eğilimlerle yoğrulmuştu; tıpkı kendinden önceki Osmanoğulları gibi...

Dünyanın neresinde, başında Türklerin bulunduğu bir devlet varsa, Osmanoğulları için bunları yıkmak ve egemenlikleri altına almak gerekliydi!..

Böyle bir sonucu gerçekleştiremezlerse hep tedirgin, hep diken üstünde oturur sayıyorlardı kendilerini. Anadolu toprakları üstündeki tüm Türk devlet kuruluşlarını, bir türlü unutamadıkları Türk düşmanlığının sürüp giden etkisiyle ortadan kaldırmışlardı. İran'a da bu yüzden saldırmıştı, Selim. Çünkü devletin başında bir Türk vardı. Nasıl olsa Türk'ü, Türk'e kırdıramıyordu. Böylece bir taşla iki kuş vurmuş olmanın tadını çıkarmış olacaktı.

İran Savaşı'ndan sonra, Mısır'a yöneldi. Çünkü Filistin'den başlayarak Suriye toprakları, Halep'e kadar tüm Mısır, Türk Kölemenlerin egemenliği altındaydı.

Halep, Şam üzerinden Suriye ve Filistin topraklarına girdi. Ve ardından tüm Mısır'ı ele geçirdi. O zamana değin Mısır'a bağlı olan Hicaz'ın da ele geçirilmesiyle (İslam Halifeliği) de Osmanlı Padişahı Yavuz Selim'e geçmiş oldu.

Gerçekte hiç bir dinle, hiç bir Tanrısal inançla uzak ve yakın ilgi ve ilintileri olmayan Osmanoğulları'nın Dokuzuncu Padişahı Selim'in bir yeni ünvan olarak elde ettiği (İslam Halifeliği) Türkler için büyük bir bela olacak ve bu yolda, Araplar uğruna milyonlarca Türk, kum çöllerinde yüzyıllar boyu can verip kan akıtacaklardı.

Birinci Selim'e (Yavuz) ne vezir ne de sadrazam dayanıyordu. Sırp soylu tutsak köle Koca Mustafa Paşa'yı öldürttükten sonra onun yerine atadığı Arnavut köle Sinan Paşa'yı da harcamış, ardından: yine iç oğlanlardan biri olan Arnavut Yunus'u Paşalık rütbesiyle yücelterek sadrazam yapmıştı.

Birinci Selim (Yavuz)un "Mısır"ı ele geçirme isteğini kamçılayan en büyük amaç, Mısır'da "Türk" adını taşıyan devletin bir an önce ortadan kaldırılmasıydı. Çünkü Mısır'da, ilkin Türklerin başa geçtiği, daha sonraları "Türk Çerkes" karışımı bir iktidarın egemen olduğu bir devlet vardı. Bu devletin adı: (Ed devlet-üt Türkiye) idi.(1) 267 yıl egemenlik süren bu büyük Türk devleti'nin resmi dili de Türkçe'ydi, üstelik. Türk ırkının adını-sanını dünya üzerinden kaldırıp yok etmeye and içmiş Osmanoğulları'ndan biri olan Yavuz Selim, 1517'de tüm güçleriyle Mısır üstüne saldırıya geçerek bu büyük Türk devleti'ni de tarihe gömdü. Mısır hükümdarı (Kansu)yu öldürdü. İki milyar altınla dolu hazinesine de sahip oldu.

Mısır'ı ele geçirmek için girişilen savaşta Osmanlı ordusunun başında yer almıştı, bu devşirme Sadrazam Yunus. Zafer sağlandıktan sonra da, yine adam, buyruğu altındaki

(1) Tarih-i Nişancı Mehmed Paşa, İstanbul 1279, s: 83.

yeniçerilere Mısır'ı yağma ve talan ettirmiş; hükümdarının: altın, kadın ve oğlan tutkusunu karşılamak için, bin deve yükü altın ve gümüş elde ederek, yüzlerce Arap kız ve oğlanıyla birlikte Birinci Selim'e sunmuştu.

Yavuz Selim'in amacı gerçekleşmişti, böylece. Mısır'ı, Çerkes soylu bir derebeyinin yönetimine bırakarak başkent İstanbul'a doğru yola çıktı.

Osmanlı hükümdarı kafilenin en önündeydi. Az gerisinden de Sadrazam Yunus Paşa geliyordu. Bin deve yükü altın ve gümüş kervanını tutsak Arap kızlarıyla Arap oğlanları izliyordu. Ordu dört bir yanı kuşatmış olarak yol alıyordu, peşleri sıra.

Yavuz Selim, altın ve gümüş kakmalarla bezenmiş görkemli atının üstünde, yeri-göğü küçümseyen bakışlarını yörede dolaştırıyordu.

Gazza'ya yaklaşıldığı bir sırada atının dizginlerini kasarak, Sadrazam Yunus Paşa'ya döndü:

-Baka Paşa, dedi. Mısır'ı ardımızda koduk... Gazza önmüzdedir!

Sadrazam:

-Beli devletlû, diye karşılık verdikten sonra arkasını getirdi. Velâkin bunca kan döküp can telef ettikten sonra ülkeyi bir Çerkes beyinin eline bırakıp döneriz!..

Şöyle bir irkildi, Birinci Selim. Gözlerinin bebeği görünmez oldu, akları daha bir irileşti.

-Bre nâmert... Bre kendin bilmez! diye haykırdı. Sen gibi bir köle mi, ettiğimiz işi beğenmezlik eder?

Sağına soluna çevirdi kafasını, koruyucu güvenlik birliğinin komutanını gördü:

-Bre ne durursuz? Tiz varın, urun kellesini şu kendin bilmezin! diye haykırdı.

Bir anda, yirmiyi aşkın yeniçeri saldırdı sadrazamın üstüne, çölün kumları üstüne çökerttiler adamı; kafasını gövdesinden ayırıp bir yana fırlattılar.

Selim, tek kulağına takılı uzun sarkancalı, yakut ve pırlantalarla işlenmiş altın küpesinin yuvarlak halkasını şıngırdatarak zevkle baktı, çölün sıcak kumları üstünde oradan oraya zıplayan kafaya. Sonra sertçe mahmuzladı atını, hızla uzaklaştı.

Polonya Yahudi'si Helga'yı (Mehdi-Ülyâ)lıkla yücelterek (Hafsa Sultan) adını taktılar. Sırp kızı Aleksandra'ya (Ayşe Sultan) dediler. Ya, Taçlı Hatun?

Mısır dönüşünde, bin deve yükü altın ve gümüş ganimeti sarayının hazinesine yerleştiren zulüm ve cinayette Yavuz, Birinci Selim, tutsak Arap oğlanları "iç oğlanlar" örgütündeki öteki oğlanların arasına, körpe Arap kızlarını da "Harem-i Hümayun" denilen kadınlar panayırındaki binleri aşkın Hristiyan cariyelerin arasına kattı.

1517'de, Kudüs'ü ve dolaylarını ele geçiren Yavuz Selim, Yahudilere tüm özgürlüklerini bağışlayarak, soyunun yolunu izledi.

Sarayın ses ve sır vermeyen kalın duvarları içinde yeni eğlenceler birbirinin peşi sıra düzenleniyordu. İri kara gözlü, fildişi tenli Kıpti ve Arap melezi kızların, kuğu ağızlı fıskiyelerden suyun pul pul döküldüğü havuz başında çırılçıplak sürdürdükleri kıvrak rakslarını soluk soluğa izleyen Selim, kızlardan dilediğinin bileğine yapışarak kaim perdenin ardındaki sedire doğru sürüklüyordu.

Osmanlı hükümdar müessesesinde "nikâh" diye, evliliğin kayıt ve sicile tescili diye bir işlem, söz konusu değildi. Yalnız, titizlikle korunan bir ilke vardı ki, hiç biri bu ilkeyi ayakaltı etmeyi aklının ucundan bile geçirmemişti. Bu ilkeye göre, geleceğin padişahını doğurma hak ve yetkisi, o binlerce yabancı kadın arasından, sadece: Rum, Sırp, Bulgar, Yahudi, Rus ve Fransız kadınlarına özgüydü.

Bunların dışında kalan ırklar, Osmanoğulları için: "aşağılık" sayılıyordu. Bu nedenle Çerkes, Çeçen, Lezgi Gürcü ve daha

başka cariyelerden ve hele bir tesadüfle saraya sokulmuş tutsak Türk kadınlarından biri padişahtan gebe kalmışsa, hemen öldürülürdü.

Bu tür ırklardan gelen kadınların doğuracakları çocukların gelecekte Osmanlı tahtına padişah olarak oturmalarını engellemek için bu cinayetler, fütursuzca işleniyordu.

Padişahların koyunlarına alıp cinsel isteklerini giderdikleri binleri aşkın cariye kadınlardan doğan "piç"ler arasından, en başta: Rum, Sırp, Bulgar-Yahudi, Rus, Fransız, İtalyan ve hatta Ermeni asıllı kadınların doğurdukları bir yana ayrılarak, ötekilerin doğurdukları ellerinden alınıp yok ediliyorlardı.

(Yavuz) lakabı takılarak zulüm ve cinayetleri örtbas edilmeye çalışılan Birinci Selim'in de kendisinden önceki Osmanlı Padişahları örneğince, koynuna aldığı binlerce yabancı soylu Hristiyan kadınlardan yüzlercesiyle yatmış ve bunlardan bir sürü evladı olmuştu.

Ama bunca yabancı soylu kadın arasından sadece biri Leh Yahudi'si ve öteki Sırp asıllı iki kadının takma adı yazıldı, dönemin devşirme tarih yazarlarınca, belgelere: Hafsa Hatun, Ayşe Hatun!.. Gerçek adlarıysa:

Helga ve Aleksandra'ydı bu kadınların... Bir de, Taçlı Hatun vardı!

Ama yalnız iki kadından doğan çocuklar geçirildi, belgelere: Süleyman adlı Şehzade ile Fatma, Hatice, Şah, Hafize adlı dört kız.

Ya, öteki yüzlerce kadından doğan kız ve erkek çocuklar ve onların anaları?.

Kalın ve kapkara bir duvar örülüdür, gerçeklerin önünde; ne sır ve ne de renk verir, ne de bir ışık tutar bilinmezlerin ışımasına yardımcı olacak...

1520 yılında, yeni bir serüvene hazırlık buyruğu verdiğinde, kader çizgisinin noktalandığının, farkında bile değildi Selim.

Günlük giderlerine binlerce altın harcanan sarayın eğlence, zevk ve ihtişamı, hazineyi yeniden boşaltmıştı. Üstelik sarayı dolduran binlerce kadın ve oğlanın alışılmış varlıkları, giderek tılsımlarını yitirmiş, heyecan vermez olmuştu, Osmanlı Padişahı Selim'e...

Bu nedenler, yeni bir savaşı gerektiriyordu!..

Ama Selim'in sırtında kocaman bir yara çıkmıştı. Ağrısı ve acısı yüzünden oturamaz, yatamaz olmuştu. Sarayın Frenk hekimleri, "Şir pençe" adını koydular bu yaraya. Bu Farsça deyimin anlamı: Aslan pençesiydi.

Hekimler, yaranın acısını ve dayanılmazlığa varan ağrısını giderebilmek için günde bir kaç kez "afyon" yutturuyorlardı Selim'e.

Ordunun önünde giden "Otağı Hümayun" Çorlu'ya vardığında, Osmanlı Padişahı Selim, can çekişiyordu. Henüz 52 yaşındaydı; ama kaderi, can vereceği yeri öylesine seçmişti ki, son nefesini vermezden önce vaktiyle yine burada, Çorlu'da, babası İkinci Beyazıt'la, taht ve saltanat uğruna yapmış olduğu savaşı tüm burukluğu ile anımsadı.

Bir zamanlar taht ve saltanatı elde ettiği yerde, haykıra haykıra öldü.

(TAÇLI HATUN) VE (HAFSA HATUN) DİYE ANILAN KADINLAR KİMDİ?

(Taçlı Hatun) diye geleneğe uygun takma bir ünvanla anılan kadın, Kırım Tatarlarının o dönemdeki hükümdarından birinin kızıydı. Selim, bu kadını (Çaldıran Savaşı'na giderken elde etmişti. Savaş süresince otağında hevesini aldıktan sonra da, dönüşte (Taci-zade Cafer Çelebi) adındaki adama vermişti.(2)

(2) Lütfi Paşa Tarihi, s: 237

Yavuz Selim'e, gelecekte (Kanuni Sultan Süleyman) diye anılacak olan Birinci Süleyman'ı doğuran Hafsa Hatun) takma adlı kadının ise, "yalan düzme ustaları" olan Osmanlı tarihçilerinin birçoğu tarafından: "Türk asıllı" olduğu uzun süre savunuldu.

Ne var ki, (Vakfiye)sinde (Hafsa binti Abdülmuin diye adı geçmiş olması ile Hafsa Hatun'un da "devşirme cariye" olduğu anlaşılmış oluyordu. Çünkü (Abdullah, Abdüssamed, Abdülmuin) ve benzeri; baba adları ile anılanların, devşirme oldukları bilinen yabancı soyluları belirlemek için kullanılması, bir Osmanlı ilkesiydi. Hem de kuşkuya, tartışmaya yer bırakmayan bir ilke idi.

ONUNCU BÖLÜM

YAVUZ SELİM'İN GÖZDESİ MEHDİ ULYA HAFSA SULTAN TAKMA ADIYLA ANILAN HELGA'DAN DOĞAN KANUNİ BİRİNCİ SÜLEYMAN DÖNEMİ (1520-1566)

ÜLKENİN BÜTÜN DOĞU YÖRESİ, KÜRT AŞİRETLERİNİN EGEMENLİĞİNE BIRAKILMIŞTI...

Rumların, Ermenilerin, Yahudilerin her alanda koruyuculuğunu üstlenen, 22 Anadolu Türk devletini bin bir düzenbazlık ve acem taktikleriyle ortadan kaldırıp tarihe gömen, nice hanlıklar, krallıklar ve imparatorluklar batıran ve egemenliği altına alan Osmanoğulları, (Biz Kürt'üz) diyen, özgür ve özerk aşiret yönetimlerini sürdüren doğuya ilişmemişlerdir. Bu Osmanlı politikası, (Yavuz Selim ve Kanuni Süleyman) diye anılan baba-oğul Osmanlı padişahları dönemlerinde en üst düzeye çıkarılmış ve batana dek sürdürülmüştür.

Bu konu, bu bölümde belgelerle açıklanacaktır.

Osmanoğulları, Anadolu Türk devletlerini birbiri ardına yıkıp ortadan kaldırıyorlardı; ama Doğu Anadolu'nun bağrında yurt tutmuş (38 Kürt Beyliği) imtiyazlı, özerk varlıklarını hiç bir engelle karşılaşmaksızın sürdürüyordu. Yasaları, töreleri yüzyıllardan bu yana özbenlik bilinçleri doğrultusunda yürürlükte idi. Ne Selçuklular ve ne de Osmanlılar, Kürtleri, kendi karmaşık potalarında eritemedikleri gibi, yurt tuttukları bölgelere (Kürdistan) diyerek soyları ile birlikte ülkelerine de bir ayrı "kimlik" vermişlerdi. Dört bir yandaki savaşlara Anadolu Türkleri sürülüyor; onlar ölüyor, o Türkler kan döküyordu

yalnızca. Kürtler ise, kendi aşiret düzenlerinde kendilerine özgü ayrıcalıklı yönetimlerini sürdürüyorlardı.

(Kanuni) diye anılan Birinci Süleyman, babası Yavuz Selim gibi, "Kızılbaş" diye tanımladıkları (Alevi) inancını benimsemiş Anadolu halklarına karşı hınç ve kin dolu idi. İran acemlerinin (Şii)lik mezhebinden kaynaklanan bu inancı taşıyanları yok etmek için (Kürt Beylikleri) ile işbirliği yapıyorlardı.

Ne var ki Kürtler, Acemlerin "Şii" mezhebinin, törelerinin pek çoğu ile özellikle dil (lisan) gibi kültürlerinin baskısı sonucunda her bakımdan acemleri kendilerine daha yakın buluyor ve onlardan yana, Osmanlılara karşı savaşa bile girişiyorlardı.

Bu Kürt Beyliklerinin arasında en ünlüsü, (Bitlis Beyliği) idi. Bu beyliğin başında yer alan aşiret beyleri, "Kral-Padişah" gibi, sıra numaraları ile anılıyor ve belgelere öyle geçiriliyorlardı. Örneğin, Kürtler hakkında ilk "Kürt Tarihi"ni yazan (Şeref Han), (I. Şeref Han) diye tanımlanmaktadır. Onun oğlu III. Şemseddin'in İran'a sığınıp I. Tahmasap ile birlik olmasını bile bağışlayan Kanuni Süleyman, yeniden Bitlis Emirliği'ni kendisine vermiş olmasına rağmen geri dönmemiş ve İran'ın (Kazvin) kentinde ölmüştü.

İşte, ünlü (Kürt Tarihi) yazarı Şeref Han, bu Kürt beyi. III. Şemseddin, İran'da, (Safevi)lerin sarayında yetişmiş ve orada çeşitli valiliklerde bulunmuş bir kişi idi.

(Kanuni) Süleyman, İran üzerine giriştiği saldırılarda ordu düzenine ayrı bir ilke de getirmişti Van'ın Kürt Beyi askerleri artçı olarak; onun önünde de Hakkari Kürt Beyi "Uç Beyi" olarak yürüyecekti. Onun ilerisinde de "Mahmudiler" "keşif kolu" görevini yapıyordu. "Binyaniş Beyleri" yancı oluyorlardı ki, bunların görevi: tutsak olurlarsa konuşamasınlar diye bir takım askerlerin "dillerini" kuşkulu görülenlerin "kafalarını" keseceklerdi. Hepsinin arkasında da "artçı" olarak "Bitlis Kürt Emiri=eyalet başkanı" olarak yer alacaktı.(1)

(1) Evliya Çelebi, c: IV, 179.

Bütün doğu bölgelerini "Kürtlerin egemenliğine", ülkelerinin ve yurtlarının tek ve değişmez sahibi olduklarına ilişkin aşağıdaki "Hüküm" (Kanuni) Süleyman'ındır:(2)

"Kızılbaşların yenilmesinde yararlılıklar gösteren Kürt beylerine, gerek devlete karşı gösterdikleri öz kulluk ve dilâverlikleri karşılığı olarak ve gerek kendilerinin vaki müracaat ve istirhamları göz önüne alınarak, her birinin öteden beri ellerinde ve tasarruflarında bulunan eyalet ve kaleler geçmiş zamanlardan beri yurtları ve ocakları olduğu gibi ayrı ayrı beratlarla ihsan edilen yerleri de kendilerine verilip musarrıf oldukları eyaletleri, kaleleri, şehirleri, köyleri ve mezraaları bütün mahsulleriyle, oğuldan oğula intikal etmek şartıyla kendilerine temlik ve ihsan edilmiştir. Bu münasebetle aralarında asla anlaşmazlık ve geçimsizlik çıkmamalı, dışarıdan müdahale ve taarruz edilmemelidir. Bu emr-i celile riayet edilecek, hiç bir suretle üzerinde kalem oynatılmayacak hiç bir yeri değiştirilmeyecektir. Bey öldüğünde eyaleti kaldırmayıp bütün hududu ile mülknâme-i Hümayun uyarınca oğlu bir ise ona kalacak, eğer müteaddid ise istekleri üzerine kale ve yerleri aralarında paylaşacaklardır. Uzlaşamazlarsa Kürdistan beyleri nasıl münasip görürlerse öyle yapacak ve mülkiyet yolu ile bunlara ebediyete kadar ilâ ebeddevran mutasarrıf olacaklardır. Eğer bey, vârizsiz, akrabasız ölmüşse o zaman eyaleti hariçten ve yabancılardan hiç bir kimseye verilmeyecek, Kürdistan beyleriyle görüşülüp ve ittifak edilip, onlar bölgenin beylerinden veya beyzadelerinden her kimi uygun görürlerse ona tevcih edilecektir. Cenab-ı Hakkın birliği üzerine yemin ederek bu muahede-i Hümayunumu, emr-i cehlimi tekrar eder

(2) Top. S. Arşivi, E. 11969. (Osmanlıcadan Sadeleştirilmiş çeviri).

ve mühürlerim. Ulu peygamberimizin nübüvvet ve risâleti hakkı için mademki Kürt beyleri doğruluk üzere dostuma dost, düşmanıma düşman olmaktadırlar, devletime sadık kaldıkları müddetçe ferman-ı şerifime riayet etmelidirler. Bu emrime karşı gelenlerin, Allah'ın izniyle hesap gününde suçlu ve günahkâr ve zalimlerden olmalarını niyaz eylerim amma asıl isteğim doğruluk yolundan ayrı düşülmemesidir. Bu yolda üzerlerine din ve devletime ait işler düştüğü zaman Diyarbakır ve Bağdat beylerbeyleri ve etrafta bulunan Kürt beyleri birlik ve beraberlik içinde olmalı, cümle askerleri ve savaş araçları ile düşman üzerine saldırmak için dakika kaybetmemelidirler. Şeriat ve kanun dairesinden ayrılmayıp emirlerindeki reayaya zulüm ve her türlü fenalıklardan kesinlikle sakınmalıdırlar. Her zaman Devletimize itaati, hayatın sermayesi, saadetin süsü bilip doğruluktan ve bağlılıktan kaçınılmamalıdır. Cenab-ı Hakkın lütuf ve keremiyle, benden sonra, her kim hilafet ve saltanat tahtına geçerse can ve gönülden doğrulukla ona tabi olmalı, tahta geçmeyip hariçte kalan oğullarımı düşmanım bilip yardım isteyecek olurlarsa kabul etmemeli..."

Hiçbir Osmanlı Padişahı döneminde, Kürtlere karşı gösterilen bu farklı, ayrıcalıklı tutum değişmemiştir.

Üçüncü Murat, 1587'de (Hakkâri Kürt Beyi)ne şu hükmü göndermişti:

"... emrinizde bulunan Kürt askerleriyle kusursuz ve eksiksiz bir halde cenge (savaşa) hazır olasız. Tebriz'de bulunan Vezir'im Cafer Paşa'dan haber gelir gelmez acele hareket edip Tebriz'de ona mülâki olasız (buluşunuz)."

"Kürt Emirleri (yöre başkanları) şimdiye kadar "Kızılbaşlara" (Alevi-Şiiler) kılıç sallayarak Allah yolunda gaza ve cihat

(din yolunda savaş edegelmişlerdir. Abbas Mirza'nın etrafında toplanan şeytan tabiatlı askerler tek durmayıp muhalif hareket ederek onun başına bela getirseler gerekür. Artık hamiyyet vaktidir. İnşaallah uğuru hümâyunumdaki hizmetiniz zayi olmayacaktır (unutulmayacaktır). Kat be kat çoğalarak inayetlerime mazhariyetiniz (bağışlayacaklarıma kavuşmanız) muhakkaktır. Din uğrunda çalışıp Kürt Emirlikleri arasında faideli ve adı anılır olasız."(3)

Bu hükmün birer suretinin gönderildiği "Kürt Beyleri" şunlardı:

> *Bitlis Hâkimi Şerefhan, Mahmudî Hüseyin Beyoğlu Şîr, Albak Beyi İbrahim, Hizan Beyi Hasan, Müks Beyi Abdal, Serviz Beyi Zeynel, Bradost Beyi Ali, Erbil Beylerinden Mehmet, Keşap Beyi Mehmet, Muş Beyi Ahmet, ... Beyi Elvend, Bradost Beylerinden Nacir, Bradost Beylerinden Zeyneddin Kardeş oğlu Hızır, İstor Beyi Nur-Âli, Serfani Beyi Koç, Kutur Beyi Veli, Meraga Hâkimi Mirî Paşaya, Adü-cevaz Beyi Mehmet, Erciş Beyi Kılıç, ... Beyi Mansur, Selmas Beyi As, Palu Beyi Vehbi kardeşi Alâeddin, Hoy Beyi Ali, Milo Beyi Elvan, Diyadin Beyi (adı okunamamış), Kotur Beyi Veli kardeşi Kılıç, Ağalis Beyi Vahit, Aralık Beyi Hasan, Mondos Beyi Mircan kardeşi Hasan, Gerukân Beyi Mehmet, ... Halit, Benişeyh Beyi Rüstem, Hizan Beylerinden ... Beyi Yusuf.*

Şu "Hüküm ve fermanlar"da da açıkça görüldüğü gibi, 622 yıl içinde hüküm sürmüş 36 Osmanlı padişahı, Türk'ten başka bütün ırk ve soyların dostu ve koruyucusu olmuşlardır. Türk ırkına ise, asla...

---

(3) Topkapı S. Arşivi, 64

DEVLETİ, RUS PAPAZI'NIN KIZI (HÜRREM SULTAN) DİYE ANILAN ROKSALAN YÖNETİYORDU...

Babası Yavuz Selim'in (Mehd-i Ulyâ) deyimiyle yüceltip (Hafsa) adını takmış olduğu tutsak Leh Yahudisi Helga'dan doğan Birinci Süleyman (Kanuni), veliahtlık yıllarını geçirdiği Manisa'dayken konağını dolduran yüzü aşkın yabancı soylu kız ve oğlanlar arasından, en çok Polonyalı Anna ile düşüp kalkmıştı.

Kimi tutsak edilerek, kimileri de dünyanın çeşitli "esir pazarları"nda satın alınarak Osmanlı saraylarına birer "yatak kadını" olarak yerleştirilen binlercesinin arasından seçilen yüzlercesi, hayatta kalabilme mutluluğuna erişen "Veliaht ve Şehzade" konaklarına gönderilirdi. Bu da, bir Osmanlı geleneğiydi.

Anna'nın gebe kaldığını öğrenen Veliaht Şehzade Süleyman, ona hemen: evreni ısıtan ay, anlamına gelen (Mâhidevrân) adını koydu.

Cariye Anna, gebe kalmıştı çünkü bundan böyle karısı sayılacaktı.

Mâhidevrân takma adlı Anna'dan doğan çocuğa: Mustafa, adını koydu, babası Süleyman.

Bu sıralarda Veliaht Süleyman'ın bir gözdesi daha vardı. Manisa'da, bir kadının parayla satın aldığı Pargalı bir Rum köleydi bu. Henüz 15-16 yaşlarında güzel yüzlü bir delikanlıydı. Manisalı dul kadının konağında onun gayet güzel keman çaldığını, bir gece kulağıyla duyarak öğrenmişti. Bir tesadüfle güzelliğini de yakından gördükten sonra daha fazla dayanamamış, dul kadına torba dolusu altın verip, Pargalı Rum delikanlısını satın alarak konağına yerleştirmişti.

Gün ve gecelerinin çoğunu, bir yandan (Mâhidevrân) takma adlı (Anna), öte yandan Pargalı Rum köle ile geçiriyordu. Veliaht Süleyman. İkisi de gözdesiydi, ikisine de doyamıyordu bir türlü.

(Mehdi Ulyâ Hafsa Sultan) takma adlı Leh Yahudisi (Helga) Yavuz Selim'e, Kanunî Süleyman'ı doğurdu!.

Pargalı Rum delikanlısına da bir ad taktı bu arada. Bundan böyle: (İbrahim) adını taşıyacaktı bu Rum oğlan!.

Yakın bir gelecekte Osmanlı tahtına padişah olarak çıktığında, bu köle Rum çocuğu devletin başına: Sadrazam olarak oturacaktı. Devşirme tarihçileri, örtbas edemedikleri bu gerçek karşısında ona: (Frenk İbrahim Paşa) diye kayıt düşürmek zorunda kalacaklardı.

Bu sıralarda, Veliaht-Şehzade Süleyman'ın konağına bir tutsak cariye daha sattılar.

Ele avuca sığmaz, söz dinlemez, asi ruhlu bir kızdı bu. Konağı birbirine kattı. En sonunda, Harem'in Kethüdası kadın ve yanında haremağası zenci köle, Veliaht Şehzade Süleyman'ın huzuruna çıkıp dert yandılar:

-Bir cariyeniz köle vardır ki haremde, cümle alem baş edemez olmuştur. İzniniz olursa, kapı dışarı etmek gerekür şehzademiz!..

Süleyman şimdiye dek böyle bir şey işitmiş değildi, inanamadı; hayretle baktı karşısında el-pençe divan duranların suratlarına.

-Hele bakındı dedi. Getürün şu kimesneyi, bir de biz görelim!..

Az sonra, asi cariyeyi Veliaht Şehzade'nin karşısına getirdiler.

Bir kucak, başak sarısı saçları vardı karşısında dikine durup yüzüne bakan kızın.

Koyu lacivert gözleri, duru beyaz yüzüne esrarlı bir anlam veriyordu. İnce, uzun yapılıydı. Karşısına gelirken gördüğü yürüyüşünde bir başkalık, baş döndürücü bir hava vardı. Göğüsleri dolgun ve diriydi, kalçaları yuvarlaktı. İpek giysileri, vücudunun yuvarlak bölümlerini taşırırcasına göz önüne sermişti. Henüz 17 yaşında olmalıydı.

Süleyman, haremini dolduran yüzü aşkın cariye arasında şimdiye dek böyle bir "afeti devran" görmemiş olduğunu kendi kendine yakınarak itiraf ettikten sonra; harem kethüdası kadınla, zenci harem ağasına döndü:

-Gidesiz, dedi. Bizi yalnız koyasız; kimesnedir; muratı nicedir, bilmemüz gerekür!..

Yalnız kalır kalmaz kıza el etti.

Kız, korkusuzca salına salına Süleyman'a sokuldu. İri lacivert gözlerini veliahttın göz bebeklerine dikti. Dipdiri vücut yapısının her yanından taşan dişilik kokusunu, henüz otuz üç yaşındaki Süleyman'a iyice duyurmak, onu bu koku ile sarhoş etmek istercesine, bir karışlık ara bırakarak durdu karşısında.

Bunca kız, kadın ve körpe oğlanlar arasında yıllardır yaşayan Süleyman, şimdiye dek böyle bir dişiye rastlamamış olduğunu içinden geçirdi. Güçlükle konuştu:

-Bre hatun, dedi. Niçün kimesne senden hoşnut değüldür? Neden ola rahat durmaz, isyana meyil eylersüz?

- .... !

-Niçün cevap vermezsiz? İsmin nedür, hangi milletten olursuz?

Gözbebekleri ışıl ışıl ışıklar saçan genç kızın kıpkırmızı dudakları sıcak bir gülüşle aralandı:

-Ben daha pek güzel konuşmuyor Osmanlıca, dedi. Anam ve de babam Rusyalı... Babam Ortodoks Papaz, adımı koymuşlar: Roksalan!

-Ya... Demek, Roksalan'dır ismin. Şimdi deyesiz bize, neye rahat durmazsız?

Roksalan'ın dudaklarındaki gülüş daha tatlı bir sıcaklıkla genişledi.

-Ben yapamaz bir şey sevgili şehzadem, dedi. Ama yaparlar hep bana eziyet... Hep yasak söylerler, ne istesem ve ne yapsam. Ama ben sıkılıyor burada. Sizi var hep uzaktan görmek, ben istiyor sizi yakın görmek, çok çok yakın olmak size!..

Süleyman kızı omuzlarından tutarak kendine çektikten sonra gevrek gevrek güldü:

-Baka Roksalan, dedi. Böyle mi istersiz? Genç kız kollarını Süleyman'ın sırtına dolayarak sıkıca sarıldı, başını göğsüne yaslayarak:

-Beli, Şehzadem... dedi. Ben ister hep böyle sizinle olmak!..

-Bizim gönlümüzde de bir sıcaklık, bir muhabbet başlamıştır, daha şimdiden, ne bilürdük, bunca değersizin cem olduğu haremimizde sen gibi âfet, kuş misâli gelüp konmuştur!..

Roksalan, iyice anlamıyordu şehzadenin ne demek istediğini ama iyi ve güzel sözler söylediğini sezinliyordu.

Süleyman, Rus kızı Roksalan'ı bileğinden tutarak yürüdü:

-Hele gel, dedi. Oturup bir nebze sohbet edelim. Gök mavisi atlas üstüne altın sırmalarla işlenmiş sedire oturan Süleyman'ın

ayaklarının dibine oturdu, Roksalan. Ellerini genç şehzadenin dizleri üstüne bıraktı.

Süleyman, bir eliyle kendi yanını işaret etti:

-Biz, yanımızda oturmanı isteriz, dedi.

-Yok öyle, var böyle oturmak... Ölenece böyle olmak, yüzünüze bakıp bakıp sizi sevmek., yetecek cariyenize şehzadem!..

Otuz üç yıllık ömrü içinde hiç bir kimseden, hiç bir kez böyle bir yakınlığı, bu tür bir içtenlikle ve duygusallığı görmeyen Süleyman, kurnaz Rus kızının gerçek amacına ulaşabilmek için bu tür bir oyuna başvurduğunu sezinlemeksizin, içi titreyerek eğildi, genç kızı kucaklayıp yanına aldı.

Başak sarısı saçlarının arasına gömdü yüzünü, kokusunu derin derin içine çekti. Yüreğinin hızlı ve sık çarpıntıları başını döndürüyordu.

Biraz soluklanmak için durdu, genç kızın iri lacivert gözlerine uzun uzun baktıktan sonra:

-Sana yakışan bir isim bilürüz, dedi. (Hürrem) koruz ismini... Bundan böyle Hürrem'siz, bilesiz ve de unutmayasız bir tanem!..

Rus papazının kızı Roksalan, derin bir "oh" çekti içinden. Kendi kendini kutladı. "Hiç de zor olmadı, çok kolay başardım" dedi, kendi kendine.

Çünkü şehzadenin haremini dolduran cariyelerden duymuştu. İster padişah, ister şehzade olsun, cariyeler arasından birini seçip kendilerine "gözde" yaptılar mı, adını değiştirir ve ona, ya Acem'ce, ya da Arapça bir ad takarlardı. Artık o cariye, padişah anası olmaya namzet sayılırdı. Bütün sorun, şehzadeden ya da padişahtan gebe kalıp çocuk doğurmaktan ibaretti. Çocuk doğurunca da, şehzadenin ya da padişahın karısı olmuş olurdu. Hristiyan dünyasındaki (Kraliçe)nin karşılığı olan: (Hanım Sultan) olunurdu. Doğurduğu çocuk erkek olur ve tahta çıkarsa, batıdaki (Ana Kraliçe)liğin eş anlamı bu Osmanlı ülkesinde (Valide Sultanlık)tı.

Rus kızı Roksalan, kısa sürede öğrendiği bu gerçekleri, şimdi Şehzade Süleyman'ın kolları arasında çabuklukla anımsadı; bu yüzden de yüreği mutlulukla dolup taşarak Süleyman'ın yüzüne baktı, inci beyazı dişlerinin tüm güzelliğini ortaya koyan tatlı bir gülüşle gülerek sordu:

-Hürrem, ne demek sevgili şehzadem?

-Senin gibi can yakıp yürek tutuşturucasına gülen demektir. Ne dersiz, bir tanem!

Kulaklarına inanamıyordu, Roksalan. Coşku içinde sarıldı Süleyman'ın boynuna.

-Siz ne der ve ne yaparsanız, nasıl diyorlar... güzelin en... güzelidir sevgili şehzadem... cariyen Hürrem, senin bir küçük, evet, oh... küçük bir parçandır, çünkü...

Hiç duymadıklarını duyuyordu, Süleyman. Bu ne duygulu, bu ne yürek dağlayıcı bir kızdı, böyle?

Duygulardan örülü bir kement atmış, geleceğin: Kanuni Sultan Süleyman'ını şimdiden avlamış, tutsak etmişti, kendisine!..

Şehzade Süleyman, sedirin sağ yanındaki sedef kakmalı sehpa üstünde duran, içi kırmızı şarap dolu kristal sürahiye uzandı. Som altından yapılmış iki kupa bardağı kendi eliyle ağızlarına kadar doldurdu.

Bardağın birini Roksalan'a uzattı:

-İçelüm Hürrem'im... bir tanem, dedi. Seni can yoldaşımız, gönül ortağımız eyledik, bundan böyle zevkimizi ve de can sıkıntımız olursa her bir şeyimizi seninle paylaşmak muradımızdır. Meğer bunca zaman bin bir değersizle ömür geçirmişiz. Senin hasretini çeker durur da farkında olmazmışız...

Şarap bardağını bir yudumda boşalttı, Roksalan.

Dudaklarının üstünde kalan kırmızı damlacıkları diliyle yaladı.

-Aferin, güzel içersiz, dedi. Roksalan'ın içip bitirdiği boşalmış şarap bardağına bakarak. Sonra yeniden uzandı, sürahiye.

-İçelim, öyleyse... dedi.

Roksalan, sürahiyi Süleyman'ın elinden kaptı...

-Şehzadem, Hürrem'in ne güne durur? dedi. Benim elimden içiniz ki yüreğimin ateşini anlayasınız olur mu şehzadem?

Başını sallayarak gülümsemekle yetindi Süleyman. Daha fazla dayanamayacağını anlıyordu artık... Altın kupayı Roksalan'ın elinden alırken, yüreği gibi ellerinin de titrediğini fark etti.

Yine karşılıklı ve aynı anda boşalttılar altın kupa şarap bardaklarını...

Süleyman ellerinin avuç içlerini birbirine vurdu. Bir zenci köle kalın kadife perdelerin ardından iki büklüm, başı önünde çıkıp el-pençe durdu.

Süleyman:

-Halvete çekülürüz, dedi. Kimesne bizi izaç etmiye!

Haremin zenci ağası, gözerini pabuçlarının ucundan ayırmaksızın, ince ve cılız sesiyle karşılık verdi:

-Emrin baş üstüne şehzadem... Allah ömrüne ömür katsın!..

Süleyman, Roksalan'ın ufacık yumuşak ellerini avuçları içine aldı. Genç kızın vücudundan taşan büyüleyici ten kokusu, burun deliklerinden girip kendi soluğuna karıştıkça, şarabın etkisi daha da çoğalıyordu.

Kurnaz Rus kızı bu anı sonsuza ulaştırmak istercesine Süleyman'ın kolları arasına bıraktı kendini, ateş gibi yanan ıslak dudaklarını onun dudaklarına uzattı.

ANNA'YA (MÂHİDEVRAN SULTAN), ROZALINA'YA (GÜLFEM SULTAN), ROKSALAN'A (HÜRREM SULTAN) ADLARINI TAKTILAR.

Beş yıl geçti, aradan...

Yıl, 1520 olmuştu. Babası Yavuz Selim'in ölümü üzerine taht yolu, Veliaht-Şehzade Süleyman'a açılmış oluyordu.

Manisa'dan İstanbul'a doğru yola çıktığında, ardından gelenlerin en başında, beş yaşını dolduran oğlu Mustafa ile oğlunun

anası (Mâhidevran) takma adlı Polonyalı Anna ve Pargalı gözde (İbrahim) takma adlı Rum oğlanı ile karnında Süleyman'ın çocuğunu taşıyan Rus kızı Roksalan (Hürrem) vardı.

Büyük şenlik ve şölenlerle saltanat tahtına oturan Birinci Süleyman, dünyanın üzerinde ne kadar millet varsa -Türkler dışında- binlercesinin kendi sarayının her yanını doldurmuş olduğunu gördükten sonra, Padişahlık onuru daha da çoğaldı.

Ama sarayı dolduran onbinlerin görkemli yaşamlarını sürdürmek için yapılan harcamalar sonucunda, saray hazinesi boşalmış tam-takır kalmıştı.

Bu nedenle de, yeni ülkeler üstüne yürünmesi, yağma ve talan edilerek Saray hazinesinin altın-gümüş ve mücevherlerle doldurulması gerekiyordu.

İlkin Macaristan ve Belgrat'a saldırılacak ve bu arada Rodos adasına da hücuma geçilecekti.

Nasıl olsa, savaşlar için gerekli insan gücü ve tükenmez "kaynak", Anadolu Türkleriydi. Onların canları ve kanları karşılığında şimdiye dek nice savaşlar başarıyla sonuçlandırılmış, ülkeler üzerinde egemenlikler kurulmuş ve bu sayede saray hazinesine doldurulan servetlerle on binlerce cariye kız, kadın ve bir o kadar iç oğlanı, zenciler ve daha bir sürü yabancı soylu devşirme lüks ve bolluk içinde yaşama olanağı elde etmişti.

Bu kez, yine aynı yol izlenecekti. Osmanlı egemenliğindeki topraklar üzerinde zaten Türklerin, savaşlarda kırılmaktan ve savaş dışında devşirme yabancıların zulüm ve işkenceleri altında ezilmekten ötede tanınmış ve tanınacak bir hakları yoktu.

Bu sırada Rus kızı Roksalan (Hürrem Sultan), Mehmet adı verilen ilk oğlunu doğurdu. 9 ay sonra da kızı Mihrimah'ı doğurdu. Ama Hürrem'i çileden çıkaran hiç ummadığı bir doğum olayı daha yine bu sırada meydana geldi: Kendisi gibi tutsak edilerek, oldukça büyük bir altın para karşılığında Süleyman'a satılan Sicilyalı (Rozalina) adındaki Katolik cariye de bir erkek

çocuk doğurmuş ve bu Şehzadeye (Murat) adı konulmuştu.

Şimdi Osmanlı sarayında, Padişah Birinci Süleyman'ın karılarının sayısı üç olmuştu. Birbirine diş bileyen, birbirinin can düşmanı üç yabancı Hristiyan kadın.

(Kanuni) ünvanıyla anılan Birinci Süleyman'ın (Hürrem Sultan) takma adıyla tarihlere geçirilen karısı Rus Papazı'nın kızı Roksalan (Roza)...

Süleyman'ın ilk çocuğu Mustafa'yı doğuran Polonyalı Anna'nın saraydaki adı: (Mâhidevran Sultan)dı. Şehzade Mehmet'i doğuran Rus kızı Roksalan'ın adı: (Hürrem Sultan) olmuştu. Şehzade Murat'ı doğuran Sicilyalı Rozalina'ya da Gülfem adı takılmış ve o da: (Gülfem Sultan) olup çıkmıştı!..

Ne var ki, (Veliahtlık) daha açıkçası gelecekte Süleyman'ın ölümü üzerine tahta çıkmak, Padişah olmak hakkı, en büyükleri olduğu için, Polonyalı Anna'nın (Mahidevran) oğlu Şehzade Mustafa'nındı, işte, Rus kızı Roksalan'ı (Hürrem Sultan) asıl deli eden de bu gerçeğe boyun eğmek zorunluluğu idi.

Oysa Süleyman'ı kendisine çılgınca âşık ederek avucunun içine almıştı. Gecelerini ve gündüzlerini onunla birlikte geçiriyor, öteki kadınların yanına bile göndermediği oluyordu. Süleyman savaşlara gittiğinde, Osmanlıcayı okuyup yazmasını iyi bilen birisini karşısına alarak en ateşli aşk mektupları yazdırıyor; sarayın atlı ulaklarıyla çok uzaklardaki Süleyman'a gönderiyor ve karşılığını da alıyordu.

Rus papazın kurnaz kızı şöyle söylüyordu, yazdırdığı mektuplarında:

"Canımın ta kendisi Sultanım,

'Yüce Tanrıya yalvarıyorum ki, artık sizi benden ayırmasın. Mübarek yüzünüzü çok geçmeden göreyim. Bizi ayrı olup kalmaktan kurtarsın ulu Allah'ım.'

'Bütün denizler mürekkep ve bütün ağaçlar kalem olsa, bu ayrılık hasretinin acısını yine de anlatamazlar. Sultanım, melek yüzlüm; gece yoktur ki hasret ahimin ateşinden ve yüreğimden kopan kıvılcımlardan dünya tutuşmasın. Ağaran gün yoktur ki güneş yüzünüzün hasretiyle ben feryat ettikçe felekler parçalanmasın...'

'Sultanım, beni yakan ayrılık ateşinin sınırı yoktur. Siz de bu dertliyi düşünerek mektup göndermekte gecikmeyesiniz. Yüzünüzü görmekten uzağım, bari mektubunuzla içime ferahlık gelsin.'

'Benim Sultanım, buyurmuşsunuz ki (eğer yazdıklarımı okuyabilse, ona olan hasretimden daha çok bahsederdim.) Bana bu kadarı da yeter, canıma değdi. Mektubunuzu okurken, oğlum Mehmet ve kızım Mihrimah da ayrılık acısıyla ağlaştılar. Onların ağlayışları beni deli ediyor. Hep birlikte yas tutar gibiyiz.'

Her iki cihanda mesut olunuz, Sultanım."(4)

---

(4) Çağatay Uluçay, Harem'den Mektuplar, İstanbul 1959.

Bir başka mektubu:

"Ayağınızın bastığı toprağı yüzlerce öptükten sonra, benim güneşim ve saadetimin sermayesi Sultanım:"

"Eğer siz, bu ayrılık ateşi ile yanmış, ciğeri kebap, sinesi harap olmuş, gözleri yaşla dolmuş, gecesini gündüzünden ayıramayacak kadar hasret denizinde boğulmuş biçareyi; aşkınızla, Ferhat ve Mecnun'dan beter olmuş âşık kölenizi sorarsanız, Sultanımdan ayrı olduğumdan beri bülbül misali ahım ve feryatlarım dinmemiştir. Öyle bir hale düştüm ki, bu hasretin verdiği kahrı ve acıyı, Tanrım düşmanlarıma bile vermesin."

"Benim devletli Sultanım, düşününüz ki bir buçuk aydır sizden bir haber alamamıştım. Allah bilir ki, gündüzden geceye ve geceden gündüze kadar ağlıyordum. Yaşamak haram oldu, dünya daraldı. Gözlerim kapılarda, sizden gelecek haberi beklerken çok şükür, "fetih ve zafer" haberiniz yetişti.

"Tanrı sizi inandırsın; benim Padişahım, Sultanım. Sanki ölmüştüm de, taze can gelip dirildim. Tanrıya şükür olsun gözümün nuru Şahım, Sultanım."[5] *Daha sonraki mektupları: "Sultanım hazretleri,*

Eğer benim nasıl olduğumu soruyorsanız, vallahi benim canım ne gecem gecedir, ne gündüzüm gündüz. Padişahımın sohbetinden ayrı kalınca benim halim nice olabilir? Vallahi ve tallahi ayrılık ateşinde gece ve gündüz yanıyorum. Benim derdimi Tanrı'dan başkası bilemez.

Benim canımın parçası, gözümün nuru ve iki cihanda tek sahibim, vallahi bütün dileğim yalnız sizsiniz. Benim halim ne dil ile anlatılır, ne de kalemle yazdır.

Vay ne müşkül dert olurmuş Padişahın firkati, Yaktı yandırdı beni bu nâr-ı hicrin mihneti, Kimseye kılma

---

(5) a.g.e.

nazar devletli Sultanım benim, bir dahi görmek nasip ola mı âlemde seni?.."(6)

* * *

"Hazretti Sultanım,

Yüzünüzden ayrı kalmanın hasretiyle selamlar, dualar ederek ellerinizi öptükten sonra, benim devletli Sultanım; eğer hasretiniz ateşi ile yanan bu cariyenizin ne hâlda olduğunu zerre kadar öğrenmek isterseniz, söyleyeyim:

İznik'te, dikili taş yanına gelip, Mekke'den dönen hacılarla size mektup gönderdim. Bütün dileğim sağlığınızın haberini alıp sevinmektir.

Şimdi, benim canım, devletlim, saadetim, bildiresiniz: Sıhhatiniz nicedir? Zira yüreğim hasretten kanla dolup taşmıştır. Gece ve gündüz Tanrı'dan dileğim, güzel yüzünüzü görmek ve ayağınızın toprağına yüzümü sürmeği nasip etmesidir."(7)

BİR ERKEK GÖZDE: FRENK İBRAHİM.

Steplerin kurnaz Rus kızı Roksalan (Hürrem Sultan), "muhteşem" ve "kanuni" gibi yakıştırmalarla yüceltilen Osmanlı Padişahı Birinci Süleyman'ı büyük aşkına (!) inandırmış, onu avucunun içine almayı başarmıştı.

Hele, Veliaht-Şehzade Mustafa'nın annesi (Başhaseki Sultan Mâhidevran) takma adlı Polonyalı Anna ile saç saça, gırtlak gırtlağa dövüşerek -kasten yüzünü gözünü tırmık içinde bıraktıktan sonra- bu büyük rakibesini padişahın gözünden silmiş ve geriye, ezip yok edeceği tek bir, Sicilyalı Rozalina (Gülfem Sultan) kalmıştı.

İlk fırsatta, onun da üstesinden gelecekti: buna inanıyordu.

---

(6) a.g.e.

(7) a.g.e.

Ama ortada bir başka büyük rakip daha vardı: Rum köle, Frenk İbrahim'di bu! Kanuni Süleyman için her şey bir yana, Rum dölü Frenk İbrahim bir yanaydı. Taa... Şehzadeliğinden bu yana gözdesi İbrahim'i yanından, meclisinden, sohbetinden ayıramıyordu. Manisa Sarayı'nda koynunda büyütüp beslediği bu oğlanı, paşalık rütbesi vererek (Vezir) bile yapmıştı!

En iyi cins şarapla ve devrin en ünlü saray sazendelerinin musikisi ile sarhoş olduğu gecelerde bu Rum oğlanı karşısına alıp, ona Baki'nin aşk şiirlerini okuyordu:

"Hep senin içündür benim dünya cefasın çektiğim,"

"Yoksa ömrüm varı sensiz neylerim dünyayı ben?"

İşte Hürrem (Roksalan), Süleyman'ın bu sapık tutkusunu bir türlü alt edememiş olmanın büyük üzüntüsüyle çılgına dönüyor, kendi kendisini yiyip bitiriyordu.

Hürrem (Roksalan) bu hırs ve hınçla kurnazlığını son çizgiye ulaştırdı. Sarayın en saygın kadın sultanı olmak için Süleyman'dan üst üste gebe kaldı. Erkek oğlu Mehmet'le kızı Mihrimah'dan sonra: Abdullah'ı, Selim'i, Beyazıt'ı ve Cihangir'i doğurdu.

Böylece, beş erkek şehzade ve bir hanım sultan doğurarak, üstünlüğü elde etti.

Ama, gelecekte adı, tarihlere: (Makbul damat Frenk İbrahim Paşa) olarak geçecek olan Rum oğlanı İbrahim, Süleyman'ın tahta çıkışının üçüncü yılından bu yana (Sadrazam)dı!..

Devleti, ülkeyi ve milleti; koyunlarından çıkardıkları içoğlanlarına teslim etmekten sıkılmayan her Osmanoğlu gibi Süleyman da aynı yolu tutmuş ve öyle yapmıştı. Bununla da yetinmemiş, kız kardeşi Hatice Sultan'ı da karı olarak bu Rum oğlanına vermişti!..

Ülkede her şey, İbrahim'in dediği ve dilediği türde oluyordu. Yabancı devletlerin elçilerini, kendisi için yaptırdığı bir tahta üstüne oturarak kabul ediyor, bir ve mutlak hükümdar gibi buyruk veriyordu.

Sarayın büyük ve egemen kraliçesi ise, Hürrem Sultan denilen Papaz kızı Roksalan'dı.

Ne olursa olsun, Hürrem için en büyük amaç, Pargalı Rum oğlanı Sadrazam İbrahim Paşa denilen köleyi ortadan kaldırmaktı. Bir büyük amacı da, Mâhidevran takma adlı Anna'nın oğlu Veliaht Mustafa'yı yok etmekti.

Kızı Mihrimah'ı, Sırp soylu Hırvat dönmesi Rüstem Paşa'ya vererek, entrikalarına yardımcı olacak bir kişi daha elde etmeyi tasarlıyordu.

Şu halde, öldürülmeleri gerekenler:

En başta, İbrahim ve ondan sonra Mustafa ve daha sonra da Rozalina (Gülfem Sultan)dı!..

Öte yandan, Anadolu Türklerinin bütün dertlerine sırt dönmüş, feryatlarına kulak tıkamış Osmanoğulları'nın ve kendileri gibi kanı bozuk devşirme devlet erkânının (Celali İsyanları) diye tanımladıkları, gerçekteyse: böyle yaşamaktansa ölmek daha iyidir diye başkaldıran Türklerin Anadolu'daki ayaklanmaları birbirini izliyordu.

Tokat, Amasya, Ankara ve dolaylarında, sayıları yüz bini bulan Türkler, "hak ve adalet" istedikleri için, Pargalı Rum oğlanı Sadrazam Frenk İbrahim Paşa komutasındaki Osmanlı Ordusu'nca kılıçtan geçiriliyordu.

Bunun ardından, Malatyalı bir Ermeni, (Deli İbrahim Paşa) takma adıyla Sivas'a vali tayin edilmişti. Ülkenin dört bir yanındaki Ermeniler Sivas'a çağrılmış ve her birine: Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin ve daha başka birer Arap adı takılarak Sivas ve dolaylarına yerleştirilmişti.

Bu imtiyazlı Ermeniler, Türk halkının ellerinde neleri varsa alıyor, karşı koyanları öldürüyorlardı.

Ermeni Vali'nin kız kardeşi, Osmanlı Padişahı'nın Sarayında haremin kâhyasıydı. Osmanlı geleneğince adını: (Canfedâ) koymuşlardı. Ermeni Vali bu kadının sayesinde makamına

oturmuş ve tüm Ermenileri Sivas ve dolaylarına Türk'ten öç alma fırsatını elde etmek için yerleştirmişti.

Osmanlı sarayı bir başka çeşit değildi ki; onbinleri barındıran sarayın içi ve bütün devlet ve hükümet katları en açık ve en gerçek anlatımla: bu çeşit kişilerin ellerindeydi.

Birinci Süleyman, 1522'de (Rodos Adası)nı egemenliği altına aldıktan sonra, Sakız Adası'ndaki Yahudileri, daha iyi şartlarla yaşamlarını sürdürmeleri için Rodos Adası'na getirtti. İncirli Adası'ndaki kükürt madenlerinin işletme hakkını Yahudilere bağışladı. 1525'te Budapeşte'yi fethettikten sonra ise, oradaki Yahudilerin kötü şartlar içinde bulunduğunu öğrendi. İstanbul'dan özel gemiler göndererek, Yahudilerin, İstanbul'da en iyi şartlar içinde yaşamalarını sağladı.

1554'te, dünyanın değişik yörelerinden göçen kalabalık bir Yahudi kafilesini, bu kez, Kanuni Süleyman Edirne'ye yerleştirdi.

En geniş özgürlükler ve üstelik imtiyazlarla korunan Rumlar, Ermeniler ve Yahudiler, tüm yurdu ekonomik ve siyasal egemenlikleri altına aldılar.

Ekonomik çöküntüye ve bağımlılığa giden en kara çağı; zaten, (Kanuni) ünvanlı Birinci Süleyman açmıştı. İlkin Fransa'ya, ardından Venedik ve Leh krallıklarına ticari imtiyazlar verdi. Ne var ki bu kara yol, daha sonraki, Osmanoğulları'nca hep sürdürülecek ve (Kapitülasyonlar) adı altında büyüyen ekonomik ve siyasal felaketlerimizin kahrını, yüzyıllarca, yine sadece Öztürkler çekeceklerdi.

Devlet, görünürde bir imparatorluktu; başındaki hükümdar ise, (Muhteşem) (Kanuni) gibi yakıştırmalarla yüceltilen Birinci Süleyman'dı. Ama ne kendisi ve ne de iktidara getirdiği devlet ve hükümet erkânı arasında dünyanın kaç bucak olduğunu bilen yoktu.

Kör ve sağır bir cehaletti, gerçekte hüküm süren...

Bu yüzdendir ki, İngiltere Krallığı'na yazılan mektuplarda (İngiltere Vilayetinin Kraliçesine), Fransa Kralına yazılanlardaysa (Sen ki Françe Vilayetlerinin Kralısın...) diye yazılıyordu.

Her biri, "dünyanın bir öküzün boynuzları üstünde durduğuna" inanan ve bunu savunan sarıklı kara cahillerin ellerinde yetişmişti.

Yüreklerinde çöreklenen Türk düşmanlığının yanı sıra şuna inanmışlardı ki, canları ve keyifleri uğruna analarını, babalarını, evlatlarını ve kardeşlerini ve bunlarla birlikte herkesi öldürmek, zulmetmek, başka başka ülkelere saldırarak mal ve mülklerini yağma ve talan etmek, körpe kız ve oğlanlarını ellerinden alarak kendi saraylarına doldurmak, bunlarla yatıp kalkmak, koyunlarından çıkma oğlanlara devleti ve ülkeyi teslim etmek, ancak yabancı Hristiyan kadınlardan doğan evlatlarının padişah olmalarını sağlamak, Tanrısal bir hak olarak kendilerine verilmişti!.. Çünkü, (Ulema) denilen ak sakallı, ak sarıklı hocaları, böyle söylemişlerdi onlara...

GÖZDE VE MAKBUL DAMAT İBRAHİM PAŞA: (MAKTUL FRENK İBRAHİM PAŞA OLDU...[8]

Kanuni ve muhteşem (!) Süleyman'ın sadrazamı ve kızkardeşinin kocası Damat Frenk İbrahim Paşa'nın yıllık tahsisatı, akıllara durgunluk verecek oranda: üç milyon akçeydi!..

Bir akçe, birbuçuk gram gümüş olduğuna göre, üç milyon akçenin tutar karşılığı; dörtbuçuk milyon gram gümüştü.

Günümüzdeki para birimiyle: 80 milyar Türk lirasıydı.

---

(8) Günümüzde (Galatasaray Lisesi) diye anılan okul, İbrahim Paşa tarafından yaptırıldı. Ancak, bu okula Türkler değil, Rum, Sırp, Bulgar, Arnavut, Ermeni, Yahudi olmak üzere devşirmelerin çocukları alınacaktı. Yıl: (1528).

Sahip olduğu atlara biçilen değer, yüzelli bin altın liraydı. Sultanahmet'teki konağında yüzlerce cariye ve içoğlanı ile zevk ve lüks içinde yaşıyordu üstelik...

Bütün bu servetler, savaş açılan yabancı ülkeler topraklarında can ve kan döken Anadolu Türklerince sağlanıyor, ama bir gramı bile onlara verilmiyordu.

Yağma ve talanlardan hisse almak, kız ve oğlan tutsak edip saraya ve esir pazarlarına satmak hakkı, Hristiyan kölelerden kurulu (yeniçeri örgütü)ne verilmişti.

Kanı bozuk dönme ve devşirme Osmanlı tarihçilerince, pek çok gerçekler gibi bu gerçekte yüzyıllarca örtbas edilerek Osmanlı savaş orduları olarak yeniçeriler gösterilecek ve bu korkunç yalan günümüze dek, Okul kitaplarından Türk çocuklarının kafalarına gerçekmiş gibi aktarılacaktı.

Rus papazının kızı Roksalan (Hürrem Sultan'ın derdi bunlar değildi elbet. O, gece ve gündüz, Süleyman'ın gözdesi ve damadı, aynı zamanda sadrazamı Pargalı Rum Frenk İbrahim Paşa'yı alt etmek planlarıyla uğraşıp duruyordu.

Duvarları renk renk çinilerle bezeklenmiş sarayın görkemli odalarında durmaksızın dolaşarak tırnaklarını yiyor, nedimelerinin her hizmetine binbir bahane bularak, saçlarını bileğine dolayıp basıyordu tokatları...

Artık sabrı kalmamıştı, ne olacaksa olmalıydı bir an önce. Hafiyeleri aracılığı ile elde ettiği bilgilere kendinden de bir şeyler katarak Süleyman'a söyleyecekti.

En uygun an olarak, sevişmeye başladıkları zamanı seçti. Hükümdarı zevkten çıldırttığı bir gece, apansız konuştu, Hürrem Sultan (Roksalan):

-Sultanıma bir haberim var, ama canınızı sıkmayacağınıza söz veresiz isterim önce...

Süleyman, haberin önemli olduğunu sezinlemesine rağmen belli etmek istemiyerek:

-Neler söylersiz, Hürrem? dedi.

-İbrahim Paşa'dan söz edecektim, sultanım!

-Ne olmuştur, İbrahim Paşa'ya?

Taşı gediğine koymanın tam sırası olduğunu kestiren Hürrem:

-İbrahim Paşa, sultanlığım ilan eylemek üzreymiş, sevgili hünkârım! dedi.

Kanuni Süleyman dehşetle irkildi, birden:

-Doğru mu söylersiz, sevgili hatunum?

-Beli, sultanım... sizden başka duymayan kalmamıştır, her bir âdemin ağzında ve kulağındadır!

İri iri açıldı, Süleyman'ın gözleri:

-Baka hele, dedi. Baka şu kendin bilmez nanköre!

-Öyledir, sultanım... Bunca ihsanınıza, bunca nimetler içre olmasına karşılık yüce tahtınıza göz dikmiştir köleniz Frenk İbrahim!

-Demek, böyledir?

-Beli, Sultanım... Hilâfsız böyledir... Sefere çıktığında da "Otağı Hümayun" kurdururmuş!

-Hayret!

-Elçilere hüküm yürütür, (ben ne dersem o) olur. Benim sözüm sultan sözüdür) dermiş!

-Baka, hele kaltabana!

-Defterdar İskender Çelebi'yi de, kendisine haraç vermediği için öldürmüş...

Can alıcı son darbeyi en sona bırakan Roksalan (Hürrem) hiç duraksamadan ekledi:

-Yeniçeri ağalarını altınla satın alıp taifeyi ayaklandırıp tahta çıkmak için sultanımın mübarek canına kast eylemek istermiş!

Kanuni Süleyman, yatağın içinde bağdaş kurup oturdu. Gözleri yuvalarından çıkmıştı. Göğsü, sık soluklarla inip

kalkıyordu. Alnında biriken boncuk boncuk olmuş ter damlalarını elinin tersiyle sildi. Boğuk boğuk konuştu:

-Tiz hesabını görmek gerek... Amma...

-Ben de bileyim, sultanım!.. Neye, amma dersiniz?

-Amma... şöyle ki, azletmeyeceğime yemin ettirmişti bana, Sadrazam eylerken bunu düşünürüm!

Roksalan (Hürrem) tatlı tatlı güldü:

-Neye gülersiz a sultanım?

-Nasıl gülmem, hünkarım? diye karşılık verdi. Hürrem. Siz, onu sadrazamlıktan atmayacağınıza yemin ettiniz, öyle mi?

-Beli, öyledir.

Hürrem tüm dişiliği ile Süleyman'ın boynuna doladı kollarını, yüzünü gözünü öperek konuştu:

-Kafasını kesip öldürmeyeceğinize yemin ettiniz mi?

-Hayır.

-İyi ya işte sultanım. Bu nankörün kellesini gövdesinden kopartır, artırırsınız; ya da yağlı bir kementle soluğunu tıkatıp boğdurursunuz, olur biter!

Deminden beri ilk kez rahatlıkla gülümsedi, Süleyman. Karısının sarı saçlarını okşadı içtenlikle:

-Aklınla bin yaşa Hürrem! dedi. Bir ağırca yükten kurtarmışsızdır yüreğimizi...

Derin bir "oh" çekti içinden Hürrem... Nihayet Pargah Rum köle, makbul sadrazam ve padişah damadı Frenk İbrahim'i, tarihlere: Maktul Frenk İbrahim Paşa olarak geçirtecekti...

Saray bostancıları, İbrahim Paşa'yı o gece yatağında boğup öldürdüler. Yıl, 1538'di.

Rum İbrahim'den boşalan sadrazamlığa, Arnavut köle Ayaş Paşa getirildi. Onun ardından, yine bir Arnavut köle olan Lütfü Paşa ve daha sonra bir Zenci-Arap kırması Hadım Süleyman Paşa adındaki köle sadrazam oldular.

Hürrem Sultan (Roksalan), hiç birini beğenmiyordu bunları, birer birer attırdı, Sadrazamlıktan. Bütün amacı, kızı Mihrimah'ın kocası Sırp soylu Hırvat köle Rüstem Paşa'yı sadrazamlığa getirmekti.

1544 yılı bu amacını da gerçekleştiren Hürrem (Roksalan), bu kez en büyük isteğine yöneldi: Süleyman'ın ilk gözdesi (Mahidevran) takma adlı Polonyalı Anna'dan doğan Veliaht-Şehzade Mustafa'yı ortadan kaldırarak, kendi doğurduğu oğullarından birini, geleceğin padişahlığına aday yapacaktı.

Damadı, Hırvat soylu köleyi bunun için sadrazamlığa getirmişti. Bu amacını gerçekleştirmenin kolay olmadığını Hürrem de biliyordu ama sonuna değin uğraşacaktı. Veliaht Mustafa bu sıralarda 38 yaşındaydı, Amasya'da, Osmanlı töresince vali olarak bulunuyordu.

Kendi oğullarından Selim (Sarı Selim) ayyaşın tekiydi. Kadın ve içkiden başını kaldırdığı yoktu, öteki oğlu Cihangir sakat ve kanburdu üstelik. Mehmet ölmüştü. Geriye kalan Beyazıt ise... İşte, diyordu Hürrem, padişah olmaya gerçekten layık olan oğlum odur!..

İran'la savaş bu sıralarda başladı. Süleyman'ın sefere çıkmasına engel olan Hürrem (Roksalan), damadı Rüstem Paşa'nın orduların başına geçmesini istedi.

Son gün, Rüstem Paşa'yı karşısına alarak:

-Baka, sevgili kızım Mihrimah'ın zevci kıymetli damadım Paşa, dedi. Bilirsiz ki veliaht Mustafa cümlemize diş biler. Daha şimdiden padişahımızın canına kast eyleyerekten tahta göz dikmiştir. Böyle bir hal olduğunda başlarımızın gövdelerimiz üstünde kalmayacağını bilesiz!

-Beli, Sultanım... diye karşılık verdi, karşısında elpençe duran Rüstem Paşa.

-Öyleyse, bir tedbir gerekmez mi?

Elbet, gereklüdür sultanım... Kulunuz, emreyleyeceğiniz her bir tedarükü ifaya hazırdır. Esasen, refikam Mihrimah Sultan dahi kulunuzu bu yolda uyarmıştır.

Hürrem, bir süre sustuktan sonra:

-Baka, Paşa... dedi. Bugün sefere çıktığınıza göre, beş gün sonra yoldan güvenli bir ulak çıkarırsız, Sultan Süleyman Han'a...

-Beli sultanım, aynen öyle yaparım.

-Ulakla gönderdiğiniz namede (mektupta) şöyle yazarsız: (Geçtiğimiz her bir yerde asker toplandığını görüp merak eyleyip sorup soruşturduk. Öğrendik ki, Şehzade Mustafa oğlunuz Amasya yöresinde karargâh meydana getirüp, bir gani kuvvet cem edermiş.

Meramı, Payitaht üstüne yürütüp zatı şahanelerini tahttan indirip yerinize geçmekmiş. Ve dahi, Payitahtta yeniçeriler arasına nifak salınmış olup onlar dahi kazan kaldırmaya pek hevesli imişler. Rivayet şöyledir ki: Pederiniz Yavuz Sultan Selim Han'ın büyükbabanız İkinci Beyazıt Han'a yapmış olduğu düzenlemeyi, bu kez Şehzade Mustafa kendisine rehber eylemiştir.)

Hürrem, damadı Rüstem Paşa'nın gözlerinin içine baktı:

-Anladın mı? dedi.

Kaynanasının zekası karşısında daha da küçülen Hırvat soylu sadrazam yerlere kadar eğilip eteğini öptü, başına koydu:

-Sultanım, dedi. Ne emreylemişsiz cümlesi kafama yazılmıştır. Harfi harfine yerine getirilecektir.

-Hadi, göreyim seni damadım!

-Kulunuzu ihya ettiniz validem, sultanım! Rüstem Paşa yanından çıkar çıkmaz, kızı Mihrimah'ın yanma koştu, Hürrem. Bir bir anlattı, yakın günlerde neler olacağını...

Aradan bir hafta geçmemişti ki, bir gece yarısı (Sipahi Şemsi Ağa, yollarda bir kaç at çatlattıktan sonra Sarayın kapısına gelmiş, hemen huzura alınmasını istemişti.

MİHRİMAH SULTAN (Kanuni) diye anılan Birinci Süleyman'ın kızıdır. (Hürrem Sultan) takma adlı Rus kızı Roksalan'dan doğdu. Anasının ölümünden sonra ülkeyi ve devleti kocası Sırp-Hırvat devşirmesi Rüstem Paşa ile beraber yönetti. Dilediğince hüküm ve saltanat sürdü. (Bu resim, Osmanlı sarayında bir yabancı ressam tarafından yapılmıştır.)

Saray ağaları hayret ve hiddetle Sipahi Şemsi Ağa'ya bakıp şöyle söylediler:

-Bre ağa, bu vakte değin görülmüş ve dahi eşitilmiş midir, Şevketlû efendimizin böyle nâ münasip bir saatte iz'aç edildiği, zahmet verildiği?

Onu bunu bilmem ağalar, diye bağırarak karşılık verdi, Sipahi Şemsi Ağa. Bilmiş olasınız ki, beni huzura girmekte geciktiren, bir dakika dahi kaybettiren her kim olursa gün ağardığını görmez olur!..

Ağaların sırtı ürperdi, birbirlerinin yüzlerine baktılar korkuyla...

-Ne dersiz? dedi içlerinden biri. Ötekiler:

-Kimden gelür, kimden name getürür bilmek gerek, dediler.

-Veziriazam Rüstem Paşa'dan gelürüm, dedi Şemsi Ağa ve hemen sözünün sonunu getirdi:

-Bre ağalar, tatlı canınızdan mı olmak istesiz? Vakit nakittir bu ân... Vakit tatlı can ve değerli başlarınızdır bu saat, fehmeylediniz mi?

-Madem öyle, her bir silahını ve dahi hançerlerini şu sedir üstüne yığ ve sonra ardımızdan yürü! dediler.

Hürrem (Roksalan) Kanuni Süleyman'ın koynundaydı, ama uyumuyordu. Kaç gecedir gözlerini kırpmadan ve Süleyman'ı kuşkulandırmamak için kıpırdamadan yatıyor, Rüstem Paşa'dan gelecek haberciyi bekliyordu.

Yatak odasının kapısı üst üste üç kez fiskelendiğinde doğrulup yatağın içinde oturdu; kulak kabarttı. Yeniden tıkladı kapı. Saate baktı, daha sonra ağır ve kalın sırmalı kadife perdelerin aralığından gökyüzüne...

Evet, sabah yakındı. Bu saatte ancak ve ancak çok önemli bir haber için Pâdişah'ın oda kapısı tıklatılabilir, uyandırmaya cesaret edilirdi.

Kapı üçüncü kez üstüste tıkladığında, Süleyman'ın koynundan yavaşça sıyrılıp aşağı kaydı. Kapıya yaklaşarak seslendi:

-Hangi densizdir o ki, bu saatte devletlû Hünkârı iz'aç eylemeğe kalkışmıştır?

Korku dolu bir ses karşılık verdi, Hürrem'e:

-Bağışla sultanım... Veziriazam Rüstem Paşa'dan bir name gelmiştir; tizden hünkârımızın huzuruna kabulünü ister getüren âdem!

Rahat, geniş bir gülüşle aydınlandı Hürrem Sultan'ın yüzü. Yüreği güven ve huzurla hızlı hızlı çarpmaya başladı.

-Bekle! diye bağırdı hoşnutsuzmuşcasına. Sonra; yatağa yöneldi.

Süleyman doğrulup oturmuştu yatağın içinde gözlerinde korkunun karanlığı ürperiyordu.

-Hürrem, ne olup biter etrafta? Hürrem sükûnetle karşılık verdi:

-Harem ağasıdır sultanım...

-Ne olmuş? Ne istermiş?

-Rüstem Paşa'dan bir name varmış... Sabaha kalması gerekmezmiş... Huzura gelmek istermiş nameyi getiren âdem!

-Acep ne ola, dersiz Hürrem?

-Belki gayetle mühimdir, sultanım. Heman getirsinler âdemi, münasipse...

-Beli Hürrem, heman gelsün!

Sipahi Şemsi Ağa, boynuna dolanmış meşin urgana bağlı olarak zırhının içinde saklı meşin keseden mektubu çıkarıp, padişahı üç kez etekledikten ve saygıyla uzattıktan sonra, geri geri giderek odanın dışına çıktı.

Daha ilk satırlarda oturduğu yerden ayağa fırlayan Kanuni Süleyman, dehşetle haykırdı:

-Aman... aman! Şu denâate bakındı, hele! Hürrem, yanına sokuldu; olanlardan habersizliğini belli eden bir hayretle sordu:

-Sultanım, kulunuz da bilsin ne olduğunu; acep nedir devletlu hünkarımı tedirgin eyleyen?

-Daha ne olsun? Hele dinle de gör! Süleyman, titreyen parmakları arasında tutmaya çalıştığı mektubu baştan sona yüksek sesle okuduktan sonra, iri iri açılmış gözlerini Hürrem'e çevirdi:

-Dinlemişsiz, veliaht oğlumuz can ve tahtımıza göz dikip elimizden almak ister!..

Hürrem, içinden "Aferin Rüstem, bu hizmetini unutmayız elbet..." diye geçirirken, öte yandan iki elini yüzüne kapatarak hıçkırırmış gibi sesler çıkardı.

-Canım sultanım... Sevgili hünkârım! diye haykırdı. Böyle bir namert evlat düşman başına aman Tanrım! Medet, Tanrım!

Süleyman ayakta, şaşkın şaşkın yöresine bakınıp duruyordu. Can ve taht korkusu ile tir tir titreyen Osmanlı Padişahı:

-Giyindiresiz bizi Hürrem, dedi dili dolaşarak. Bize uyku ve dahi istirahat haram ola artık!

-Ne yapmayı düşünürsüz sultanım? dedi Hürrem.

-Ne mi? Can ve tahtımız elden gitmeden icabını görmek gereklüdür sanırız!

-Yüreği sevinçle dolup taşan Rus Papazın kızı Roksalan (Hürrem), Süleyman'ın boynuna doladı kollarını:

-Tanrı korusun sizi Sultanım, dedi, taç ve tahtınızla birlikte korusun kıyamete dek, sevgili hünkarım...

Sabaha dek oturup başbaşa dertleştiler. Bu arada, gergin sinirlerini yatıştırmak için meyve yiyip şarap içtiler.

Osmanlı Padişahı, günün ilk saatlerinde sefer hazırlığı buyruğunu verdi. Yanına, Hürrem'den doğan Şehzade Selim'le Şehzade Cihangir'i ve önde gelen hükümet erkânını da alarak yola koyuldu.

SÜLEYMAN, VELİAHT OĞLUNU VE ONUN TÜM SOYUNU YOK ETTİ...

Otağı Hümayun (Padişah meskeni), bir süre sonra Konya Ereğlisi'nde kuruldu.

Çevresindeki hükümet erkânına sır vermek istemiyordu, bu nedenle de en uygun bir bahane sürdü öne:

-Acem diyarına savaşa gideriz, dedi. Veliaht oğlumuz Mustafa'yı dünya gözüyle görmek isteriz. Dönmek nasip ola ya da olmaya. Tanrı bilür çünkü! Varın, haber eyleyün heman... Görmek dileriz yüzünü... diyeceklerimiz de vardır!

Haberciler, güçlü atlarını kırbaçlayarak rüzgârla yarışırcasına Amasya'ya doğru yollandılar. Geride kalanların hiç biri, Padişahın söylediklerinin dışında bir şey bilmiyordu. Bu tuzağı bilen iki kişi vardı yalnız. Biri, (Kanuni ve Muhteşem) gibi ünvanlarla yüceltilen Osmanlı Padişahı Birinci Süleyman'dı; öteki ise, Hürrem Sultan takma adıyla devleti ve ülkeyi egemenliği altına almış olan Rus papazının kızı Roksalan!

On gün geçti aradan....

Babasının çağrısı üzerine Amasya'dan yola çıkan Veliaht Mustafa, Konya Ereğlisi yöresinde kurulu olan babasının otağına vardı.

Atından iner inmez babasının elini öpmek, sağlık ve başarı dileklerini sunmak için otağdan içeri giren Mustafa'yı başları usturayla kazınmış, birer ellerinde yeni bilenmiş kısa saplı satır, öteki ellerinde yağlı kementler halkalanmış dilsiz cellâtlar karşıladı.

Hemen üstüne atılarak yere çökerttiler Mustafa'yı. Biri, bileğine dolanmış yağlı kementi boynuna doladı, sonra hep birlikte canı çıkana dek var güçleriyle yağlı sırıma asıldılar.

Babası, Osmanlı Padişahı Kanuni(!) Süleyman, otağın öte yanını örten kadife perdelerin ardında gizlenerek gözünü uydurduğu bir aralıktan, 38 yaşındaki veliaht oğlunun bütün

çırpınışlarını, yüzünün mosmor kesildikten sonra can verip sessiz ve kımıltısız kalışını bütün ayrıntılarıyla kesintisiz seyretti. Yıl, 6 Kasım 1553'tü.

Daha sonra Mustafa'nın oğlunu getirdiler. İncecik boynunu satırla vurup kafasını gövdesinden ayırdılar. Torununun yerde zıplayıp duran gövdesini de uzun uzun seyretti. Arkadan, torunun anasını getirdiler ve onu da iple boğdular. Sıra, oğlu Mustafa'nın sivil ve asker ileri gelen yardımcılarına gelmişti. Onları da teker teker öldürdüler. Süleyman, kadife perdenin aralığından hepsini sonuna kadar ilgiyle izledikten sonra, otağın iç bölümlerine doğru yürüdü, gitti.(9)

Beklenmedik cinayet dizisi, kısa sürede ülkenin dört bir yanında duyuldu. Kazan kaldırmaya fırsat kollayan, bahane arayan Hristiyan köle tutsaklar birliği ocağının yeniçerileri, bu kez, Veliaht Mustafa'nın öldürülmesiyle padişahtan yeni bir haraç koparma olanağı ortaya çıkmış olduğunu sezinleyerek, bu cinayetlere karşı çıkmış göründüler.

Süleyman, sus payı olarak yeniçerilere bol altın dağıttı. Üstelik bu cinayetleri işleyen sanki sadrazammış gibi, Hırvat soylu ve Mihrimah'ın kocası damat Rüstem Paşa'yı da sadrazamlıktan atarak yerine: Arnavut Kara Ahmet'i atadı.

Hürrem'den doğan sakat ve kambur Şehzade Cihangir, Veliaht Mustafa'nın öldürülmüş olması haberine uzun boylu dayanamadı. Eşit akıbetin pek yakında kendisine de gelebileceği korkusuyla hastalandı, kısa bir süre sonra öldü.

Rus kızı Roksalan'ın (Hürrem Sultan) tüm amacı gerçekleşmişti artık. Kendisinin doğurduğu Şehzade Selim (Sarı Selim) Veliaht'tı bundan böyle!..

Yakın bir gelecekte, babasının yerine Osmanlı Padişahı olacaktı. Kendisi de Ana-Kraliçe (Valide Sultan) ...

---

(9) Busbeq, Türk Mektupları, H.C. Yalçın, çev. S, 51-52.

Ne var ki, kızının kocası ve aynı zamanda Mustafa'nın ortadan kaldırılmasında unutulmaz yardımını gördüğü Rüstem Paşa'nın sadrazamlıktan atılarak yerine Arnavut Kara Ahmet Paşa'nın getirilmiş olmasına bir türlü boyun eğemiyordu. Ne yapılması gerekirse yapılarak yine damadının iktidara getirilmesini istiyordu.

Damadı Rüstem Paşa da boş durmuyor, Hürrem'e gizli gizli haberler gönderiyordu: (Validem Sultanım, eğer tiz davranmazsanız bilmiş olasınız ki, Kara Ahmet denilen bu Arnavut sergerde pek yakın bir zamanda yeniçerileri ayaklandırarak cümlemizi kılıçtan geçirtir. Varın, siz düşünün encamımızı...)

Hürrem, artık sabah-akşam Süleyman'a sert sert çıkışıyor, damadından duyduklarını daha da abartarak:

-Sultanım, gaflet toprağı mı serpilmiştir üzerine? Bu koca kavuklu Arnavut gece uyumaz, gündüz durmaz nifak saçar, Âli Osman yurduna! Diyordu.

-Güzel söylersiz Hürrem'im, diye karşılık veriyordu Süleyman, velâkin bunca hizmet vermiştir devlete... Azletmek reva mıdır?

Gittikçe yaşlanan, ama hâlâ güzelliğini koruyan Hürrem sarı saçlarını dağıtarak bağırıyordu:

-A benim sultanım, sadrazamlıktan at diyen var mı, sana?

-Pekiy... Ne yapmamı istersiz güzelim?

-Öldür, Sultanım! Böyle bir yılanın kafası ezilmedikçe bize rahat, bize huzur mu kalır?

Ama...

-Hâlâ mı ama? Yoksa siz, taht ve saltanatınızla birlikte canınızdan mı olmak istersiz sultanım?

-Demek bir tehlike vardır ve siz bizden saklarsız!

-Niye israr ederim, anlayasız sultanım...

-Öyleyse, tiz hesabını görsünler. Kara Ahmet denilen nâmert kölenin!..

Kanuni(!) Süleyman'ın buyruğu ile Sadrazam Arnavut Kara Ahmet Paşa'nın da boynu vuruldu... Yerine, ikinci kez yine damat Sırp soylu Hırvat Rüstem Paşa getirildi.

Hürrem Sultan denilen Rus kızı Roksalan'ın yüreği rahatlamıştı artık. Bundan böyle halkın gözünde yücelmek için yine halkın gözünü boyamak gerektiğine inanarak bu yolda eylemlere girişti. Camiler ve Medreseler yaptırdı. Aşocakları kurdurdu. Fakir halkın parasız muayene olup ilaç alabileceği bakım yerleri açtırdı.

Kızı Mihrimah Sultan adına da Üsküdar'da ve Edirnekapı'da camiler ve kervansaraylar yaptırdı. Ve her bir gerçekten habersiz bırakılan halk, yüzyıllarca bunların ve benzerlerinin mezarlarına adak adayacak, dualar okuyacak, onlardan medet ve şefaat umarak yakaracak ve mezarlarını ısıtmak için, sevap olur diye mumlar yakacaklardı!

Bir süre sonra Hürrem, ortağı Gülfem Sultan (Rozaline) ile uğraşmaya başladı. Birbiri arkasına sıraladığı yalanlarla Süleyman'ı her zaman olduğu gibi kandırmakta güçlük çekmiyordu.

-Bilinmez bir sebebi ola, sultanım... diyordu. Rozalina (Gülfem Hatun) her bir kulunuzdan para toplar! Vermeyenleri cezaya sürer... Şimdiye değin etek dolusu altın toplamıştır. Herhal, bir fitne fesat hazırlar! Tanrı sizi korusun böylelerin şerrinden sultanım!..

Süleyman için Hürrem'in bu kadarcık uyarısı, bir çeşit buyruk niteliğindeydi. Taht ve saltanatına karşı yeni bir düzen korkusu doldurdu yüreğini yeniden. Sadık ve vefalı, vazgeçilmez Hürrem uyarmıştı kendisini!..

Harem'in zenci ağasına gerekli buyruğu vermekte gecikmedi, Süleyman.

Murat ve Mahmut adını taşıyan oğullarının anası Sicilyalı Rozalina (Gülfem Hatun), haremde boğularak öldürüldü. Yıl, 1561'di.

Ama, ona hâlâ (Kanuni ve Muhteşem) diyeceklerdi!.

Bu olayın hemen ardından, inanılmaz bir başka olay çıktı ortaya. Bunca doyumsuz aşk ve ihtirasla rakipsiz kraliçelik tacını taşıyan Rus papazının kızı Hürrem Sultan öldü!

Niçin? Nasıl? Neden?

Osmanlı saraylarının kan ve cinayetle örülü kör, sağır ve dilsiz duvarları bu büyük sırrın üstüne abanmış, tüm ağırlığını koyarak gizlemiştir.

Osmanlı Padişahı Birinci Süleyman, bir yeni gözde buldu da, artık bıkıp usandığı ve bir yandan da korktuğu bu kadını tuzağa düşürüp öldürerek dizi cinayetlerine bir yenisini mi kattı?

Bu sorunun da karşılığı yoktur!

Hürrem'i, Süleyman'ın adıyla anılan (Süleymaniye Camisi) yanındaki özel türbeye gömdüler.

Rus papazının kızı Roksalan'ın (Hürrem Sultan) en büyük amaçlarından biri de, oğlu sarhoş Selim'in değil, en çok sevdiği oğlu Beyazıt'ın padişah olmasını sağlamak ve bunu görmekti.

Ama onun ölümünün hemen ardından, daha babalarının sağlığında birbirleriyle taht kavgasına tutuştu iki kardeş. İkisinin arasındaki kavga kısa sürede savaşa dönüştü. Savaş, Şehzade Beyazıt kuvvetlerinin yenilgisiyle sonuçlandı. Beyazıt İran'a kaçtı. Karısı ve 4 oğlu ile beraber orada, Kanuni(!) Süleyman'ın dileği üzerine, İran Şahı Tahmasp tarafından öldürüldü.

Süleyman ölümün eşiğinde bulunduğu bir sırada, bu oğlunu da 4 torunu ile birlikte öldürterek Osmanoğulları'na özgü cinayet rekorlarını kırmış oluyordu.

En sonunda o da öldü. 1 Mayıs 1566'da yeni vurgunlar, yağma ve talanlar için çıktığı yeni seferde, Sigetvar Kuşatması sırasında hastalanarak öldü. 71 yaşındaydı.

Ölümünden önce sadrazamlık katına, yine Sırp soylu bir Hırvat olan (Sokullu Mehmet Paşa) adındaki devşirmeyi atamıştı.

Ne var ki, yüzyıllardan sonra, 20. yüzyılın son çizgisinde Atatürk adına gerçekleştirilmiş bir devrimin sonrasında, yeni bir dönem gelecekti. İşte o dönemde bütün bu Türk düşmanları yeniden yaratılacaklar ve her biri kutsallaştırılarak ve Türklüğün simgesi olacaklardı. O kadar ki, 25 Ocak 1987'de, Amerika'da (Kanuni Sultan Süleyman Sergisi) açılacak ve bu adam, "Yücelerin yücesi Türk Sultanı" diye nitelenerek ululaştırılacak; Osmanoğulları bir kez daha arındırılıp aklandırılacaklardı.

MEDRESELER VE SARIKLI MEDRESE ÖĞRENCİLERİ OLAYLARI

Osmanlı ülkesine (Şeyhülislamlar, Kadılar, Müftüler, Vaizler, Kur'an yorumcuları, İmamlar) yetiştiren medreseler; Anadolu'nun dört bir yanını doldurmuştu. Buralarda da, toplumun her kesiminde ve yönetimin her bir katında olduğu gibi imparatorluğun değişik yörelerinden değişik ırk ve soy kökenliler, yüzde doksan gibi bir çoğunluktaydı. Özellikle Arnavutlar, ilk başta yer alıyordu.

Bu, Arapçı, dinci eğitim ocakları medreselerde; Türk dili, Türk kültürü, Türk tarihi yoktu. Buna karşın; Arapça ve Acemce vardı. Arap ve Acem mezhepleri vardı. Tarikatları vardı. Arapların gelmiş geçmiş tüm sülalerinin tarihi vardı. İslam tarihi, Mantık ve Fıkıh, Mecelle, en belli başlı derslerdi. Ayrıca İslam savaşları okutuluyordu. Dört Halife dönemi, (Ashab-ı Kiram) dedikleri Peygamber Muhammed'in yakınında bulunmuşların tüm yaşamları vardı. Ayrıca, birer uluğ kişi olarak tanıtılan binlerce Arap'ın yaşam öyküleri ve serüvenleri vardı.

Kur'an'da, hiç bir ayette (Türk) adı geçmemesine karşın, Muhammed'in hadisleri arasındaki Türkleri aşağılayan ve Türklerle savaşılıp yokedilmedikçe hüküm günü gelmiş olmayacaktır, diyen sözleri en başta okutulan hadislerden biriydi.

8. yüzyılda Türk devletlerine karşı açılmış Orta Asya savaşlarında Türklere karşı kazanılan zaferler öne sürülerek Araplar yüceltildikçe yüceltiliyorlardı. Türk soyu ise, yine Muhammed'in hadislerine dayanılarak, Türklerin, Kur'an'da adı geçen (Yecüc ve Mecüc) oldukları; dünyanın en iğrenç ve en aşağılık yaratıkları oldukları ve kaynak olarak, Arap tarihçisi imam Al Balkî'nin kitabı gösteriliyordu.

Üçüncü Murat'ın karısı ve Üçüncü Mehmet'in anası (Venedikli Bafo). Tarihlerimizde (Safiye Sultan) diye anılan bu İtalyan asıllı kadın, Padişah karısı ve Padişah anası olarak yıllarca devleti tek başına dilediği gibi yönetti.

Başları ak sarıklı, sırtları kara cübbeli, ayakları mes lastikli, belleri kuşaklı medrese öğrencilerinin yüzde doksanı Arnavut, Boşnak (Hırvat), Pomak, Arap ve Acem'di. Bu öğrenciler, seks

gereksinmelerini, kadınsızlık nedeni ile birbirlerinin ırzına geçerek gideriyorlardı. Daha azgın dönemlerinde ise, köy ve kasabalara saldırarak, kız ve oğlan çocuklarını kaçırıp onların ırzlarına geçiyorlardı.(10)

(Enderun) denilen "köle oğlanlar ocağı" çıkışlı yeniçeri eskileri, Sipahiler, Silahtarlar; bütünü ile devşirme kapıkulları, zaman zaman Osmanlı Padişahı buyruğu ile Anadolu'ya yerleştiriliyordu. Bu imtiyazlı devşirmelere, Türk yurdu Anadolu'nun dört bir yanında çiftlikler, bağlar ve bahçelerle birlikte ekime elverişli en değerli büyük topraklar da veriliyordu.

Elleri silah tutan, ocağını savunacak gücü ve yeteneği olan Türk erkekleri, yüzyıllardan bu yana her zaman olduğu gibi üç kıtada açılmış savaşlarda oldukları için, yaşlılar, kadınlar ve çocuklardan başka kimsenin kalmadığı Anadolu toprakları üstünde yaşayan Türkler, çil yavrusu örneği yurtlarından kaçışıyor, kaçamayanlarsa bu devşirme köle döllerinin tutsak köleleri oluyorlardı.

Türk kadınları ve Türk çocukları; savaşlardan nasılsa sağ olarak dönebilmiş, birer kollarını, bacaklarını yitirmiş sakat Türk erkekleri, bu devşirme kölelerin ırgatlığını yapıyorlardı.(11)

---

(10) Bursa Ş. Sc. A 32/29, s: 160-161, 1521 tarihli tutanak ve başka kaynak belgeler. Ayrıca bkz: Mühimme defteri 7, s: 449, 532, 650, 894.

(11) Topçular kâtibi Abdülkadir Efendi, Vekayi-i Tarihiye Süleymaniye kütüphanesi, Esat Efendi yazmaları, no: 2151,

Koçu Bey (aslı: koço), yazdığı ünlü risalesinde şöyle der: "Kapı kulları, evvelce İstanbul, Edirne ve Bursa yörelerinde otururlarken, daha sonra memleketin her tarafına dağılmışlar, köy ve kasabaları zaptettiklerinden ümera ve kadılar ve vilayet idarecileri görevlerini yapamaz olmuşlardır." s: 14.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

KANUNİ SÜLEYMAN'IN GÖZDESİ RUS KIZI ROKSALAN'DAN DOĞAN OĞLU (SARI SELİM) DÖNEMİ (1566-1574)

OSMANOĞULLARI BİR KEZ DAHA HEM BİRBİRLERİNİ YOK EDİYOR HEM DE ANADOLU TÜRKLERİNİN KANLARINI AKITIYORLARDI...

Rus papazının kızı Hürrem sultan, oğlu Selim'in Padişah olması için "Veliaht"lığına gölge düşürecek kim varsa ortadan kaldırmak uğrunda her bir düzene başvurmaktan geri kalmamıştı.

"Osmanlı tahtına benden başkası oturamaz!" diyen Şehzade Beyazıt, 15-20 bin kişilik bir kuvvetle ilkin Konya üzerine yürüdü.

"Para ve asker kaynağı", yine Anadolu'ydu elbet! Başsız kalıp Osmanoğulları'na tutsak olmuş Anadolu Türklerini hem yurt dışı "yağma ve talan" savaşlarına ve hem de kendi aralarındaki savaşlara sürüyorlardı durmaksızın. .

Öte yanda Roksalan'm oğlu Sarı Selim de, Anadolu'nun başka başka yörelerinden binlerce Öztürk evladını peşine takmış; kardeşi Beyazıt'ın üstüne harekete geçmişti. Yıl, 1559'du.

"...Beyazıt 29 Mayıs 1559 günü akşamı Konya önüne geldi. Derhal Konya ovasına ordugâhını kurarak askerlerine istirahat verdi. Pek neşeli idi. O gece sabaha kadar uyumadı, bu günleri gösteren tanrıya şükürler etti. Çünkü ömrü boyunca hep bu günü düşünmüş ve yaşamıştı. Artık Selim ile karşı karşıya idi. Bu sefer onu ne babası, ne de herhangi bir kuvvet elinden kurtaramazdı. O Selim ki, babasının ve devlet adamlarının yanında şerefini kırmış, Kütahya'dan Amasya'ya sürdürmüştü. Bu yüzden deli gibi olmuş, sinirleri bozulmuştu. Artık Selim avuçlarının içinde idi. Yarın ordusunu da kendisini de perişan edecek,

tahtın yolunu kendisine ve oğullarına açacaktı. Gerçi Selim'in askeri, topu kendisininkinden fazlaydı amma adamlarının hepsi de cesur ve yiğit kimselerdi. Tıpkı kendilerine komuta eden şövalye şehzadeye benziyorlardı. Bilhassa Sultan Mustafa'nın adamları ve süvarileri, Selim'den öç alacaklarını düşündükçe yerlerinde duramıyorlardı.

Beyazıt bu düşüncelerle sabahı güç etti. Güneş ışıkları Konya Ovası'nı okşarken ordusunu savaş düzenine koydu. Sonra karşılarına geçerek, savaş güçlerini arttıran şu dokunaklı ve sürükleyici nutku söyledi: *"Şimdi o kadar zamandan beri beklediğimiz dakika geldi. Artık değerinizi göstereceksiniz. Mertçe hareket ediniz ve bana mükâfat vermek zahmetini bırakınız. Bütün talihim sizin elinizdedir. Talihsizliğim bir müddet pek can sıkıcı hal almıştı. Fakat şimdi açık bir cidal içine atılıyoruz. Fena talihi değiştirebilirim, çektiklerimi unutabilirim. Galip gelirsem benden şeref, mansıp ve her türlü mükâfat bekliyebilirsiniz, yararlık gösteren kimselerin hakkı budur. Bu safer sizin, bütün ümitlerinizi file çıkaracaktır. Yüksek değerlerinizle bunu temin etmek elinizdedir. Gözünüz önünde duran Rüstem'in(!) kuvvetlerine gelince bunlar tembel bir kumandan idaresinde bir takım müstevliler ordusundan ibarettir. Kılıçlarınızla onların arasından kendinize kolayca yol açabilirsiniz. Babamın yolladığı kuvvet kalben benimle beraberdir. Karşınıza dikilen yalnız Selim'den ibarettir. Müşterek bir düşmandan intikamımızı alalım. Onun kalabalığından korkmayınız. Zafer kalabalıkla değil, değerle kazanılır, Cenab-ı Hak iyilere yardım eder, kalabalığa değil. Nasıl bir vahşi düşmanın kanınıza susamış olduğunu düşünecek olursanız, onların canını alarak kendi hayatınızı kurtarmak lazım geleceğini anlarsınız. Ben yalnız söz söyleyecek değilim, kendim de savaşa katılacağım. Size temin ederim ki, zafer bizim olacaktır."*

Beyazıt, bu güzel nutkuyla erlerini bir zenberek gibi kurduktan sonra, hücum emrini verdi. Kendisi en önde, aç bir kurdun sürüye saldırdığı gibi Selim ordusunun üzerine atıldı.

Bir dağ gibi ilerleyen Beyazıt kuvvetleri bütün hatları ile Selim kuvvetlerine yüklendi.

İki tarafın da mehterleri savaş marşları çalıyor, kılıç şakırtısından, at kişnemesinden top ve silah sesinden Konya Ovası inim inim inliyordu. Beyazıt daha ilk ağızda, Adana ve Karaman askerlerini perişan etti. Beyazıt, ortada kanatlarda, hülasa ordusunun tehlikeye girdiği her yerde kahramanca dövüşüyordu. Nerede ise Beyazıt neticeyi alıyordu. Fakat gece Selim'in imdadına yetişti ve onu büyük bir felaketten kurtardı.

Beyazıt, o gece, bütün komutanlarını ve erlerini cesaret ve başarılarından dolayı tebrik etti. Ertesi günü zaferi kazanacağından emin olarak deliksiz bir uyku uyudu. Ertesi sabah, yine aynı şiddetle savaşa devam etti.

Selim'in kuvvetleri bir türlü Beyazıt'ın cesur askerlerini durduramıyorlardı. Onun yiğit komutanları, şehzadelerini galip getirmek için her fedakârlığı yapıyorlardı. İki taraftan da çok ölen ve yaralananlar vardı. Karaman Beylerbeyi Ferhat Paşa, Adana Beyi Piri Paşa yaralanmış, Tarsus Beyi Ferruh Bey'le Ankara Beyi Yahya Bey ölmüşlerdi.

Beyazıt'ın talihi o gün öğleye kadar kendisine yardım etti. Zafer hâlâ Beyazıt'a gülüyordu. Fakat biraz sonra işler bozulmaya başladı. Beyazıt'ın askerleri kahramanca çatışmalarına rağmen neticeyi bir türlü alamıyorlardı. Çünkü Selim'in askeri pek çoktu, öldürmekle bitmiyordu. Sonra Beyazıt bir kısım Selim askerinin kendi tarafına geçeceğini ummuştu, hâlbuki Beyazıt'a katılmamışlardı. Bundan başka Selim'in topları Beyazıt askerlerine çok kayıp verdiriyordu. Öğleye doğru Beyazıt kuvvetlerine karşı çok şidetli bir rüzgâr esmeye başlamıştı. Top dumanlarını ve toz toprağı Beyazıt ordusundaki askerlerin gözlerine doldurdu. Bu yüzden Beyazıt'ın askerleri, değil düşmanlarını, önlerini bile göremez oldu. O zamana kadar Beyazıt'a gülen talih, tekrar suratını asmış... Bahtsızlığını bir daha yüzüne çarpmıştı. Orada kalmak, rüzgârın dinmesini beklemek, Beyazıt ordusunun Selim'e esir düşmesi demekti. Beyazıt, derhal

kuvvetlerini düzgün saflar halinde rüzgâr fırtınasından kurtarmaya çalıştı. Ordusunu toz deryasından kurtardıktan sonra da süratle Amasya'ya doğru geri çekildi (31 Mayıs 1559).

Kanuni, Selim'in sözde zaferine çok sevindi, Selim ve Sokullu Mehmet Paşa'ya Beyazıt'ı takip etmelerini... Anadolu'daki beylerbeyleri ve sancak beylerine de bütün yolları ve geçitleri kapatmalarını, asi şehzade Beyazıt'ı ölü veya diri yakalamalarını emretti.

BEYAZIT İRAN'A SIĞINDI

Beyazıt, Amasya'ya geldiği zaman herşeyini kaybettiğini anladı. Çünkü arkasından Selim ile Sokullu Mehmet Paşa'nın geldiğini haber aldı. Yanında 9000 kişi kalmıştı. Bu kuvvetle Selim'le savaşması ve bir zafer kazanması imkânsızdı. Derhal hazinesini ve dört oğlunu yanına alarak doğuya doğru ilerlemeye başladı. Gürcü Boğazı'na gelince babasına ve ablası Mihrimah Sultan'a birer mektup yazarak affedilmesini rica etti. Bu Beyazıt'ın ilk mektubu idi ki, babası önünde eğiliyor, ileri süreceği her şartı kabul edeceğini bildiriyordu. Ablasına yazdığı şu mektup acıklı olduğu kadar, nedamet bakımından da çok enteresandır: "... *İşte şimdilik Gürcü Boğazı'na geldim. Hak âlimdir ki, bu taraflara gelmekten yad vilâyete gitmek muradım değildir. Gördüm karındaşım ve Mehmet Paşa vesair cümle asker Amasya'ya geldiler, sahih bana kast olduğunu bildim, zaruri kendi canım tedariki için Amasya'dan çıktım, şimdilik Gürcü Boğazı'na geldim. Kendimi kurtarmak için mümkün oldukça ileri giderim, bir münasip yerde eğlenirim. Eğer ol asker yine ardımca gelirlerse beherhal bir tedarik ederim. Eğer padişah hazretleri sahih günahımı affederlerse ve yemin edip beni inandırırsa vallah billâh hergîz yabana gitmem, emr-i şeriflerine muti olup Amasya'ya varırım. Şimdengeru hergîz padişah hazretlerinin emr-i şeriflerine muhalefet etmem. Hemen günahımı affeylesinler, bana zulmeylemesinler. Orhan ve Osman ve Mahmut ve Abdullah'ı bile götürürüm. Bu oğlancıklar ile nereye gideyim? Bunun sonu külli fesat olur. Size ne*

demek gerek malûmunuzdur. Bana zulmetmesinler; hele yine bu defa dahi padişah hazretlerinden af rica ederim, günahımı affeylesinler, itimat eyledikleri ağalardan, paşalardan, ya mevlâlardan göndersinler; ol gelen kimsenin! Yanında ant içeyim, inandırayım. Bana yine Amasya Sancağı'nı versinler. Varayım Amasya'ya padişahın hayır duasına meşgul olayım. Benim sultanım el benim, etek sultanımın bir çare edesiz, padişah hazretlerine yalvarasız. İşte bu defa dâhi padişah hazretlerine kâğıt gönderdim, yalvardım..."(1)

Fakat artık iş işten çoktan geçmişti. Beyazıt'ın ölü veya diri yakalanması emri bütün Anadolu'ya gönderilmişti. Kanuni affetse bile Selim ne yapar yapar taht rakibi, amansız düşmanı Beyazıt'ın hakından gelirdi. Bunun için son süratle Beyazıt'ı kovalıyor, bir an evvel yakalayıp öldürmek istiyordu. Tutulan yol ve geçitlerde bir kaç defa ölüm kalım savaşı yapmış, fakat her çarpışmada da önüne dikilen sedleri delerek öbür tarafa geçmişti. Beyazıt, İran sınırına pek çok macera geçirdikten sonra ulaştı, Selim'in peşinden gelmekte devam ettiğini görünce İran'a sığındı ve Revan Hanı Şahkulu Sultana siyasi mülteci olarak teslim oldu. Selim, sınıra gelince atının dizginlerini çekti, Beyazıt'ı kendi kaderiyle başbaşa bıraktı.

BEYAZIT VE OĞULLARI

Şahkulu Han, Kazvin'de bulunan Şah Tahmasb'a bir mektup yazarak durumu bildirdi. Şah, derhal Beyazıt'ı Kazvin'e davet etti. Beyazıt 9000 kadar olduğu söylenen adamları ile Kazvin'e gitti. Büyük bir merasimle karşılandı (24 Kasım 1559).

Şah, Beyazıt'ı güler yüzle karşıladı. Onu evladı gibi bağrına bastı, babasına mektup yazarak af ricasında bulunacağını, Kanuni'ye teslim etmeyeceğini yemin ile temin etti. Bu yeni başlayan dostluğun nişanesi olmak üzere, Beyazıt'a çok kıymetli taşlardan işlenmiş hediyeler takdim etti. Bilhassa Kazvin Sarayı'nda Beyazıt'a çektiği ziyafet pek şahane olmuştu.

---

(1) Top. Arş. E. No. 6057

Dört beş gün sonra, Beyazıt da Şah'a çok mükemmel bir ziyafet verdi. Takdim ettiği hediyeler, ikram ettiği yemeklerle şahınkileri gölgede bıraktı. Aynı gün Beyazıt'ın askerleri savaş gösterileri yaptılar Türlü savaş oyunları ile İranlıların hayret ve dikkatlerini üzerlerine çektiler.

İranlılar, Çaldıran Meydan Savaşı'nda Yavuz Sultan Selim'e yenilmişlerdi; bu yenilginin acısını hâlâ çekiyorlardı. Yavuz'dan sonra Kanuni Sultan Süleyman İran'a üç sefer yapmış, başşehir olan Tebriz'e kadar ilerlemişti. Şah, Kanuni ile savaşa cesaret edememiş, tacını tahtını bırakarak İran çöllerine kaçmış, milleti ve kendisi diğer devletler gözünde kötü duruma düşmüştü. Daha dört sene evvel de İran için yüz karası olan Amasya Barışı'nı yapmış, birçok İran topraklarını Osmanlıar'a terk etmek zorunda kalmıştı. İşte şimdi bunların hesabının sorulacağı zaman gelmişti.

Beyazıt ucuza satılmamalı idi. Elde bir koz olarak tutulmalı ve son derece faydalanılmalı idi. Tembel ve hırslı Selim, Beyazıt için her şeyi feda edebilirdi. Eğer Şah bu kozu iyi kullanırsa devletine çok şeyler kazandırabilirdi.

Kanuni, asi oğlunun yakalanmadan kaçtığına çok kızıyordu. Bilhassa Beyazıt'ın; baş düşmanı olan İranlılara sığınmasını, hiç affedemiyor, ne pahasına olursa olsun bu asiyi Şah'ın elinden alıp öldürtmek istiyordu. Mohaç ve Preveze Meydan Savaşları'nda düşmanlarını yere seren Muhteşem Süleyman(!) kendisine meydan okuyan Beyazıt karşısında susacak, elini beline bağlayıp Şah'ın önünde diz mi çökecekti? Asla! Bu savaş hatta ölümü pahasına bile olsa, mutlak surette yapılacak Beyazıt Şah'dan alınacak ve öldürülecekti.

Selim ise babasından daha üzgündü. Kekliği elinden kaçırmıştı. Bu bulunmaz fırsatı elinden kaçırmamalı idi. Eğer Beyazıt ülkede olsaydı nasıl olsa hakkından gelirdi. Çünkü Osmanlı İmparatorluğu'nun bütün kuvvetleri emrinde idi. Fakat Beyazıt yurtta değil, düşman ülkesinde idi. O hayatta kaldıkça tahtı

da hayatı da tehlikede idi. Bu kâbustan kurtulmanın tek çaresi Beyazıt'ı Şah'ın elinden almaktı.

Sultan Süleyman ve Selim, Beyazıt'ın İran'a sığınması üzerine Şah Tahmasb'a elçiler göndererek Beyazıt'ın teslimini istediler. Şah Tahmasb, Beyazıt'ın yaptıklarına nadim olduğunu ileri sürerek affını ve Bağdat'ı istedi. Kanuni, Beyazıt'ı affettiğini, Bağdat'ı İranlılara veremeyeceğini, Beyazıt'ın bazı adamlarının öldürülmesini, oğlunun da Amasya'ya gelip oturmasını Şah'a yazdı.

Şah, gittikçe artan Osmanlı baskısı karşısında bazı tedbirler almak zorunda kaldı. Şah, güya Beyazıt'a yük olmasın diye askerlerini aşiretlerini yanına dağıttı, böylece evvela Beyazıt'ı tehlikesiz hale soktu, sonra da bunları öldürttü. Beyazıt'ın kaçmasını önlemek için de oğullarını ve kendisini hapsettirdi.

Selim ve Kanuni, Şah'a elçiler ve ağır hediyeler göndererek Beyazıt'ın verilmesi hususunda ısrar ediyorlardı. Bilhassa Selim, Şeyhülislam Veliyyüddin Efendi'nin, Beyazıt'ın öldürülmesine dair verdiği fetva'yı Şah'a göndermiş, Beyazıt'ın verilmesini istemiştir.

Şah; (Selim ve Kanuni Sultan Süleyman)ın vaad ettikleri zengin hediyelere, dayanamamış, aynı zamanda bir savaşın da çıkmasından korkuyordu.

Yalnız, Beyazıt'ı Kanuni'ye vermemeye yemin ettiğinden, şehzade ve oğullarını Selim'in adamlarına teslim edecekti. Bunun üzerine İran'a, Van Beylerbeyi Husrev Paşa ile Kapucubaşı Sinan Bey ve Selim tarafından da Çavuşbaşı Ali Ağa ile Müteferrika Firuz Ağa gönderildi.(2)

Heyet, Kazvin'e varınca, Şah'ın yemini gereğince, Beyazıt ve oğulları, Şehzade Selim'in adamı Ali Ağa'ya teslim edildi. Beyazıt, öldürüleceğini anlayınca oğullarını görmek istemiş ise de bu izin kendisine verilmemiştir. Ali Ağa ilk olarak 35 yaşındaki Beyazıt'ı daha sonra da oğulları Orhan, Osman, Mahmut ve Abdullah'ı boğarak öldürdü (25 Eylül 1561).

---

(2) Şah'ın Kanuni Süleyman'a namesi; Top. Arş. E. No. E. No. 6319

Cesetler donduruldu tabutlara yerleştirildi, tahterevanlara yükletilerek Anadolu'ya getirildi, verilen emir üzerine Beyazıt ve oğulları Sivas'taki Melik Acem Türbesine gömüldü.

YAHUDİ KIZI RAŞEL (NURBANU SULTAN) OLDU...

Selim, Osmanlı Padişahı olarak tahta oturduğunda 42 yaşındaydı.

(Hürrem Sultan) takma adıyla anılan, Rus papazının kızı Roksalan'dan doğan Selim, tıpkı anası gibi sarı saçlı, mavi gözlü olduğu için, Başkent halkı, ona (Sarı Selim) diye ad takmıştı. Yine aynı halk, gece ve gündüz sarhoş gördüğü bu Şehzade'ye, bir başka adudaha yakıştırmıştı (Sarhoş Selim)!..

Şehzade ve Veliaht olarak yaşadığı süre içinde yüzlerce "cariye" ile yatmış ve ayrıca, gözüne kestirdiği güzel kadınları kocalarının elinden zorla alarak ırzlarına geçmişti. Bunlardan doğan çocuklar boğdurulup denize atılmıştı.

Yalnız bir tek kadın, duygularına ve tüm yaşamına egemen olmuştu, Selim'in. Bu, kadın: Yahudi kızı Raşel'di. ona çılgınca tutkundu. Raşel'in adını, Osmanlı geleneğince değiştirerek: (Nurbanu) adını koymuştu.

Raşel, Selim'in, henüz veliahtlığında, ilk oğlunu doğurduğunda, çocuğa (Murat) adını koydular. Bu oğlan, gelecekte babasının yerine geçtiğinde (Üçüncü Murat) adıyla hüküm yürütecekti...

İkinci Selim, doğuştan kekemeydi. Bu yüzden de doğru dürüst konuşma yeteneğinden yoksundu. Üstelik şarap ve afyon düşkünü bir ayyaştı. Karısı sayılan ve (Nurbanu Sultan) ünvanı ile tarihlere geçirilen Yahudi Raşel'den, İkinci Selim'in 11 çocuğu olmuştu. 4'ü kız, 7'si erkekti bu çocukların...

Padişahlığının ilk yılında, kızı (Esmahan)ı Hırvat soylu, Enderun yetiştirmesi devşirme kölelikten sadrazamlık katına getirilmiş olan: Sokullu Mehmet Paşa'ya verdi. O günden başlayarak, "devlet, ülke ve toplum" üzerinde egemenlik ve tüm

nimetler, karısı Yahudi Nurbanu Sultan'la, damadı Hırvat Sokullu Mehmet arasında bölüşüldü. Kendisi, Harem-i Hümayun'unda günde bir kaç kez cariye değiştiriyor, başucundaki şarabını yudumlayarak afyon çubuğunu tüttürüyordu.

-Sevgili Hünkarım, diyordu Nurbanu, Selim'e. Ben derim ki, bunca zamandır büyük büyük makamlarda oturup keselerini doldurup karun kadar zengin olmuş, ama Padişah hazinesine zırnık kadar bile altun ve de elmas vermeği düşünmemiş bunca ademi indirip yerlerine kendi ademlerimizi geçirelim.

-Sen ki, benden iyisini bilirsin, diyordu Selim.

Bundan böyle devletin tüm katları, irili ufaklı memurlukları, beylerbeyliği, sancakbeylikleri, derebeylikleri, kadılıklar, şeyhülislamlıklar, torba torba altın karşılığı rüşvetle satılmaya başlandı.

Nurbanu takma adlı Padişah karısı Yahudi Raşel kendi ırkından, kendisi gibi bir Yahudi olan (Kira) adındaki kadını saraya yerleştirmişti. Rüşvet pazarlıkları, rüşvet alışverişleri bu kadının aracılığı ile yapılıyordu.

Kızı Esmahan, öteki kızı Gevhermüluk ile Selim'in kızkardeşi Mihrimah Sultan, Harem Kethüdası Canfeda ve Rukiye adlarındaki devşirme Hristiyan kadınlardan meydana gelen bir komite, her bir yetkiyi eline almış, yürütüyordu.

Öte yanda Sırp soylu Hırvat Sadrazam Sokullu, en başta Fransa ve İngiltere'ye ve öteki yabancı devletlere, para karşılığında, ticaret ve politik imtiyazlar veriyor; büyük servetine daha büyük servetler katıyordu.

Rus kızı Roksalan'ın oğlu, Yahudi Raşel'in kocası İkinci Selim, şaraba afyon katarak içiyor, haremde koynuna almadık kadın bırakmamak için çaba harcıyordu.

Zaten, tahta çıktığı ilk gün, başkent İstanbul'da tellallara şöyle bağırttırmıştı:

"Ey ahaliiii! Duyduk, duymadık demeyin, ha! Padişahımız efendimiz Sultan Selim Han Hazretleri Osmanlı tahtına

cülusları şerefine, bütün Osmanlıların içki içip zevklenerek eğlenmelerini irade buyurdular! Duyduk, duymadık demeyin, ha!"

Sarayın havuzlu salonlarında, renk renk sular püsküren fıskıyeleri altında çırılçıplak kız ve oğlanların raksları yetmez olmuş, Bizans kalıntısı bir tutku olan (saray hamamında eğlenceler) başlamıştı.

KIBRIS KRALI YAHUDİ YASEF NASSİ...

Bu kez, Osmanlı Padişahı İkinci Selim'in saltanatı için yeni fetihler ve yeni fetihlerle elde edilecek servetler ve ganimetlerle birlikte yeni cariyeler gerekliydi. Nasıl olsa, bu Türk düşmanı soysuzlar uğruna can ve kan vermeye zorunlu, Osmanlı tutsağı Anadolu Türkleri vardı!

Yeni savaş gemileri yapıldı. Bu gemilere Anadolu'nun öz Türk evlatları doldurularak, Kıbrıs'ın fethi savaşı başlatıldı.

1570 yılında Kıbrıs'a yapılan çıkarma, ancak 1571 Ağustosunda tamamlanarak adanın tamamı ele geçirildi. Binlerce Öztürk bu savaşta can vermiş, onbinlercesi yaralanmıştı ama elde edilen ganimetler her zamanki gibi yine sadece Osmanoğulları'yla, binbir yabancı ırk karması yeniçerilerin ve devşirme devlet adamlarının arasında paylaşıldı.

Sıra, Kıbrıs'ta kimin egemen olup, bu adanın kimler tarafından sömürüleceği tartışmasına gelmişti.

Bir başka önemli konu daha vardı: Kıbrıs'a kimler yerleştirilecekti? Geleceğin Osmanlı benzeri bir toplum yaratılması için nasıl bir yol izlenmeliydi?

Hamamların göbek taşında yan gelip afyon çubuğunu tüttüren, şarabını lıkır lıkır gırtlağına boşalttıktan sonra çevresindeki soytarıların şaklabanlıkları arasında çıplak kız ve oğlanlarla sarmaş dolaş olan Padişah İkinci Selim için bu ve benzeri konular yoktu ama karısı Yahudi Raşel (Nurbanu Sultan) için bu konular dikkatle inceleniyordu.

Çünkü o, bir Osmanlı İmparatoriçesi'ydi...

Saray'a, her gerektiğinde yüksek faizle borç olarak altın paralar veren (Yahudi Banker Yasef Nassi), ırktaşı Yahudi Nurbanu Sultan'a en cazip öneri ile başvurdu:

Beni Kıbrıs'a kral yaparsanız, yüce imparotoriçem, elde ettiğim her gelirin yarısı sizindir.

Sana inanıyorum, Yasef Nassi! dedi, Nurbanu, çünkü sen, benim kanımdan, benim soyumdansın!..

Kıbrıs'ın yeni Kralı Yahudi Yasef Nassi'ye krallık tacını, Osmanlı Padişahı İkinci Selim ile İmparatoriçe Nurbanu Sultan, kendi elleri ile koydular.

İkinci önemli konu, Kıbrıs'a kimlerin, hangi toplumun yerleştirileceği idi. Evet, geleceğin Kıbrıs toplumunun çekirdeğini, kaynağını kimler oluşturmalıydı?.

Ne var ki, bu konu ne Yahudi Nurbanu'yu, ne de ayyaş ve afyonkeş İkinci Selim'i ilgilendiriyordu.

Onlar, bu günü yaşıyorlardı: gelecek zaman, diye bir

şey yoktu ki...

Bu konu, baştan sona devleti ele geçirmiş olan, kölelikten devlet adamlığı katlarına çıkartılmış Frenk dölü devşirmelerin işiydi.

Şöyle bir karar aldılar:

"Yeniçeri Ocağı'ndan onbin kişi seçip Kıbrıs'a gönderilsin orada yerleştirilip yerli kadınlarla evlendirilerek bir Osmanlı toplumu da Kıbrıs'ta meydana getirilsin..."

Devşirme, Frenk dölü devlet erkânının bu kararı hemen uygulandı. Kurulduğundan bu yana Türk soyundan tek bir Türk'ün ayak bastırılmadığı Yeniçeri Ocağı'ndan, her biri yabancı ırk kökenli Hristiyan çocukları oldukları halde, gerçek adları değiştirilerek birer Arap-İslam adı takılmış onbin yeniçeri Kıbrıs'a gönderildi. Bunlar, adanın yerli ve kendileri gibi değişik ırklardan olan Hristiyan kadınlarını İslam dinine sokarak

evlenecekler ve kendilerine yapıldığı gibi, onlar da bu kadınlara birer dişi Arap-İslam adı takacaklardı.

YAHUDİLER DE KIBRIS'A YERLEŞTİRİLİYOR...

Yıl, 1571'di.

Sarı Selim'in, (Nurbanu Sultan) olan gözdesi Yahudi Raşel, ırkdaşlarını unutmuş değildi. Dünyanın nerelerinde Yahudi varsa, kendisini, onları koruyup kollamakla yükümlü sayıyordu. Bir Osmanlı İmporatoriçesi olarak da bu yükümlülüklerini rahatça yerine getiriyordu.

Bu sıralarda, Fransa'da halk, Yahudileri istemiyor ve onların Fransa topraklarından çıkarılmalarını istiyordu.

Olayı haber alan Nurbanu, çılgına dönmüştü. Irkdaşları Fransa'dan kovuluyorlardı, çünkü!..

Kocası (Sarhoş Selim), seks partileri düzenlediği hamamlardan dışarı bile çıkmıyor, gün ve gecelerini dünyanın dört bir yöresinden satın alınmış renk renk cariyelerin cıvıl cıvıl kaynaştığı saray hamamında geçiriyordu.

Nurbanu Sultan/Raşel, Osmanlı Padişahı İkinci Selim'in ağzından bir "ferman" yazdırarak, özel ulaklarla (Trablus-şimdiki Libya) Beğine ve yine Trablus Kadısı'na gönderdi.

20 Zilhicce 978 (15 Mayıs 1571) tarihli bu fermanda, bugünün diliyle yahudiler için şu buyruklar yer alıyordu:(3)

Trablus Sancağı Beğine ve Mevlana Trablus Kadısı'na Hüküm ki:

"France vilâyetinden (!) sürgün edilen yahudi taifesinden çoğunun Kıbrıs adasına yerleşmek ve orada ticaret yapmak istediklerini bana bildirdikleri için buyruğum şöyle ki:

İşbu yüce hükmüm, Hasan ve yahudi Samoil adındaki kişilerle eline vardığında, sürgün yahudilerin belli başlılarından Yakob

(3) Top. S. Arşivi, fermanlar.

ve Musa Bodvan ve Avraham ve İzak Hazan ve Davut Davekemhel ve Destile adlı Yahudileri getirtip onlarla konuşup danışarak kendi istekleriyle Kıbrıs adasına geçip yerleşmek arzu edenleri aileleri halkı ve bütün mal ve eşyalarıyle birlikte, adı geçen Hasan ve Samoile teslim edip Kıbrıs'a gönderesiniz. Göçen yahudiler kaç kişi ise listesini yaparak mühürletüp, Kıbrıs'ta Vezirim Lala Mustafa Paşa'ya gönderesiniz. Amma... Kendi istekleriyle gitmeği arzulamayanları zorla göndermekten ve bu bahane ile bir kimseden bir şey (rüşvet) almaktan, son derece sakınasınız."(4)

Ne var ki, bu açık seçik fermana karşın, gelecekte, hem de Atatürk Türkiyesi'nde Osmanlı tarihi yazanlar, Osmanoğulları'nın Türk'e düşman tüm davranışları gibi, bu olayı da yaldızlayarak onların ne kadar uygar ve ne kadar insancıl duygularla dopdolu olduklarına kanıt olarak bu belgeyi öne süreceklerdi.

Bunu yaparken, karanlığın, açlığın, zulmün ve işkencenin, eğitimsiz, yolsuz ve bakımsızlığın en ilkel koşulları içinde ezile ezile yok edilen Öztürklere Osmanoğulları'nın o uygar(!), o insancıl ellerinin(!), o şefkat ve merhametlerinin(!) hiç mi hiç uzanmamış olmasına değinilmeyecekti.

KİMDİ BU, YASEF NASSİ?

Yahudi Yasef Nassi, daha İkinci Selim'in şehzadeliğinde, sonradan (Nurbanu) adı takılan Raşel'i, cariye olarak Selim'e satan adamdı. Bu yüzden de hem Osmanlı Şehzadesi'nin ve hem de soydaşı Raşel'in daha o zamandan can ciğer dostu olmuştu.

Bu dostluk, Selim'in Padişah olmasıyla daha da güçlenmiş; bu Yahudi, babasıyla birlikte bir "özel banka" kurmuştu. Bankanın büyük hissedarlarından biri de Yahudi Nurbanu Sultan'dı.

Yaptıkları en büyük iş, devleti, dolayısıyla Osmanlı Padişahı'nı borçlandırmaktı. Oztürklerin canları ve kanları karşılığında ele geçirilen Kıbrıs Adası'nın Krallığı, Yahudi Nurbanu uğruna Yasef Nassi'ye armağan edilmişti.

---

(4) Kıbrıs'a, Mora Hristiyanlariyle Ermeniler de bu arada yerleştirildiler.

Öte yanda, içki ve afyon tutkusundan başka, Bizans geleneğine uygun, kızlı-oğlanlı hamam eğlencelerini kesintisiz sürdüren Selim; yine bu uğurda, hamamda, kızlardan birini kovalarken ayağı takılarak düşüp, beyin kanaması sonucu öldü. Zaten ölümüne yaklaşan günlerde yarı deli bir durumdaydı. Sözde ve görünürde bile olsa, bir imparatorluğun hükümdarı olduğunu çoktan unutacak bilinçsizliğe düşmüş, olur olmaz herkesin karşısında, ölüm korkusu ile ağlayacak duruma gelmişti.

İkinci Selim, Yahudi karısıı Nurbanu Sultan'ın kolları arasında can verir vermez, kurnaz Yahudi kızı, sarayın tüm ileri gelenlerini karşısına toplayarak, şöyle konuştu:

-Padişahımız, efendimiz, devletlu Selim Han öldü! Şimdi, kulağınızı açıp iyi dinleyesiz beni... Onun ölümünü hiç bir adem duymayacak!

Karşısındakiler:

-Canımız yoluna kurbandır, sultanımız! dediler.

-Oğlum Şehzade Murat, Manisa'dan gelinceye ve tahta çıkana dek Selim Han'ın cesedini sarayın buzhanesinde saklamak gerekir!

-Öyle olması gerektir, sultanımız!

-Bu işi, her bir kem gözden, kötü kulaktan sakınarak yapmalıyız...

Emrin başlar üstüne sultanımız! Uçan kuşların, yerdeki karıncaların bile haberi olmayacaktır!..

-Bilmiş olasınız ki her ne işlersek; devleti Âl-i Osman ve mülkü millet hayırı içün işleriz!..

Kurulmuş bir makine gibi hep birden karşılık verdiler:

-Ona ne şüphe sultanımız! Sizin gibi umuru devleti dirayetle yürüten, Tanrı indinde muteber, ismi şerifi gibi nurlu ve paha biçilmez Valde Sultan'ı Allah başımızdan eksik etmeye... Amin!..

Nurbanu takma adlı Valde Sultan Yahudi Raşel, karşısında el bağlamış ve başları göğüslerine sarkık, gözleri pabuçlarının ucunu görenleri bir kez daha tepeden tırnağa süzdükten sonra:

-Şimdiii... dedi, damadımız Sokullu Paşa hazretlerine gizliden bir haber uçurup tiz varıp bizi görmesini bildiresiz!

Yahudi Kira kadın öne fırladı:

-Emrin olursa ben kölen, görürüm bu işi? Çakmak çakmak ateş saçan mavi gözlerini Kira'ya dikti, Nurbanu:

-Göreyim seni Kira, dedi. Tiz varıp gelesiz!..

Kira yere kapanıp eteklerini öptü Nurbanu'nun...

Valde Sultan bir kolunu kaldırıp elinin tersini gösterdi karşısındakilere. "çekilip gidin" anlamına gelen bu işaret üzerine, hep birden yere kapanıp eteklediler Valde Sultanı!..

MURAT TAHTA OTURDUĞU GÜN, OSMANLI SARAYI'NDAN YEDİ CENAZE ÇIKTI...

Şehzade Murat'ı Manisa'dan alıp yola çıkanlar arasında silahtar ağası, çuhadar ağası, rikapdar ağasıyla hocası Saadettin Efendi de vardı.

22 Aralık 1574'te zorlukla Mudanya'ya ve oradan, bir buz kayığına doluşarak dalgalarla boğuşa boğuşa (Ahırkapı)ya ulaştılar.

Sadrazam Sokullu Mehmet'in Bahçekapı'da kendilerini beklediğini öğrenince, bu kez oraya gittiler.

Şehzade Murat, tahta çıkıp padişah olacağına hâlâ inanamıyordu. Çünkü kendisinden başka daha beş kardeşi vardı. Hepsi de saraydaydılar.

İçlerinden birinin kendisi gelene kadar tahtı ele geçirmiş olabilirdi. Böyle olduğunda ise, hiç bir karşı koymayla karşılaşmaksızın yürüyüp giden Osmanlı geleneğince öteki kardeşleriyle birlikte kendisinin de öldürülmesi, Fatih İkinci Mehmet Yasası gereğiydi.

Murat bu korku ile iskeleye çıktı. Karşısında duranların en önünde, Sırp soylu Hırvat Sadrazam Sokullu Mehmet vardı. Yanına koşup Sokullu'nun elini kapan Murat, öpüp başına koyduktan sonra yalvaran bir sesle:

-Bana acıyın, dedi. Canımı bağışlayın! Etraftakiler fena halde bozularak birbirlerinin yüzlerine baktılar.

Sokullu hemen Murat'ın önünde eğilerek elini öptü, başına koydu:

-Sultanımız vehme kapılmasınlar, dedi. Âl-i Osman tahtı efendimizi bekler!

Korkudan tir tir titreyen, çeneleri birbirine vuran Murat'ın içi biraz olsun ferahladı ama hâlâ kuşkusu tam olarak geçmiş değildi.

Sabah namazını bütün devlet erkânı ile birlikte Ayasofya Camisi'nde kıldıktan sonra, Osmanoğulları'nın: "fuhuş, kan ve cinayet karargâhı" olan (Topkapı Sarayı)na girdiler.

Anası Yahudi Raşel (Nurbanu Sultan), dört gözle beklediği oğlunun boynuna sarıldıktan sonra, herkesten uzak bir odaya çekildiler.

-Sevgili oğlum, iki gözüm, bir tanem, padişahım, dedi, şimdi söyle bana, emrin nicedir karındaşların: Mustafa, Süleyman, Cihangir, Mehmet ve Abdullah haklarında?

Daha bir kaç saat öncesine kadar ölüm korkusu ile ter döken, kendisini acındırmak için sadrazama yalvaran, elini öpüp başına koyan Murat, tahtı eline geçirmiş olduğunu anlar anlamaz, mazlum kişiliğinden çıkıp, zalim kişliğine bürünmüştü.

Korkusuzca anasının gözlerinin içine bakarak karşılık verdi:

-Validem Sultan, dedi. Bilirsiz Osmanlı maslahatını, ne olması lazım ise yine öyle olacak elbet!.

Anasının ıslanan gözleri daldı. Karnında taşıyıp doğurduğu beş oğlu, demek hepsi birden öldürülecekti, öyle mi?

Son bir gayretle konuştu:

-Demem şudur ki, küçük-büyük hepsinin de mi öldürülmelerine ferman vereceksin?

Murat bir hükümdar edasıyla kasılarak baktı anasının yüzüne ve ardından gücenmişcesine sordu:

-Başka bir yol mu tutulmuştur, bunca zaman? Nurbanu'nun başı göğsüne düştü:

-Beli Sultanım... Padişah oğlum, beli! Gerçek buydu, işte!

Halkın gözünü boyamak için camiler, mescitler yapar, her bir yere ayetler yazdırır, fuhuş ve cinayet yuvası saraylarının, duvarlarını çiniler üzerine yazılmış ayetlerle süsler ve sonra, zevk ve saltanatlarını, kadın ve oğlan tutkularını tatmine yarayan tahtları: ve doymazlıkları uğruna, analarını, babalarını, kardeşlerini, evlatlarını ve diledikleri her bir kişiyi öldürmeye yetkili sayarlardı kendilerini. Tanrı buyruğunun yorumlayıcı ve uyarıcıları geçinen, din bilgini olduklarını savunan koca koca ak sarıklı hocalar ve en başları (şeyhülislamlar), bu cinayetlerin hiçbirine karşı çıkmak şöyle dursun, kanı bozuk soysuz Osmanoğulları'nın işledikleri her bir cinayete: (şeriata uygundur) mührünü basıp tastik ediyorlardı!.

Valide Sultan Nurbanu (Yahudi Raşel), altı oğlunun yanına koştu, hepsi uykudaydılar. Her birini öptü, kokladı sessizce. Sonra koşup kendi dairesine kapandı.

Murat bu arada, kardeşlerinin boğularak öldürülmeleri buyruğunu veriyordu.

Dilsiz cellâtlar, uykudaki şehzadelerin odalarına üşüştüler. Her birinin boğazına doladıkları yağlı sırımları pekçe çekip canlarını aldılar.

Topkapı Sarayı'nın (Bâbüssaade) kapısı önüne kurulan taht üstüne oturan Üçüncü Murat'ı, en başta Sadrazam Sokullu Mehmet ve yanında sıraya dizilmiş koca kavuklu devlet ileri gelenlerinden de önce şeyhülislam, teker teker yeni padişahın ellerini öpüp ayaklarına yüz sürüyor, bağlılıklarının bir çeşit andını yerine getiriyorlardı.

Tören biter bitmez Üçüncü Murat, Bâbüssaade kapısından geçip saraya girdi.

Şimdi sıra, günlerdir sarayın buzluğunda bekletilen babası İkinci Selim'in ceseti ile altı kardeşinin cesetlerine gelmişti!..

Ak sarıklı, kara kara cübbeli, yalan dolan ezbercileri, din ve iman düzmecisi Tanrı düşmanı hocalar, kara cübbelerini rüzgârlandırarak telaş içinde saraydan yana koşuşuyorlardı, şimdiden. Bir yandan da göz ve gönül boyayıcı ustalıklarını tamamlamak için, Tanrı'ya yakarırmışcasına, sakal ve bıyık kalabalığı içinde kalan ağızlarını büyük büyük oynatıp duruyorlardı.

Bir hafız kafilesi ilahiler okuyor, bir başkaları yüksek perdeden "tekbir" getiriyorlardı.

Ağızlar kilitli, yürekler kara, bomboş kafatasları örümcek ağlarıyla örülüydü; düşünceler tamtakırdı. Tek bir yöne yönelikti her bir şey, öteki dünya'ya...

Ama bu dünyada bir hesap soran, yanlışı ve eğriyi gösteren, ışıktan ve gerçekten yana yön gösteren çıkmıyordu, bir türlü...

Belki daha yüzlerce yıl çıkmayacaktı da!

Yüzlerce yıl sonra bile çıkan olursa; bu kanları bozuk, soysuz, Türk düşmanı Osmanoğulları'nın bütün ahlâksızlıklarının, namussuzluk, zulüm ve cinayetlerinin üstüne bir sünger çekilecek ve bütün bu olumsuzluklar, onları ortadan kaldırana yüklenecekti.

Bu, gerçek Tanrı düşmanı, sadist, deli, saralı, afyonkeş, zalim, katil ve budala güruhunun her biri, "Tanrının yeryüzündeki gölgesi, masum, adil ve zaferler ilahı" olarak yeniden diriltilip yüceltilecek, bir taraftan Türk soyunun en ünlü boyundan oldukları savunulacaktı.Bu soysuzların egemenliklerine son verip onları tarihe gömen büyük Türk Mustafa Kemal, aşağılandıkça aşağılanacak ve yine ağızlar kilitli, yürekler kara, örümcek yuvası kafalar tam-takır, düşünceler paslı ve diller koparılmışcasına sus-pus olup, karanlığa göz dikilerek kalınacaktı!..

ON İKİNCİ BÖLÜM

İKİNCİ SELİM'İN YAHUDİ RAŞEL'DEN DOĞAN OĞLU ÜÇÜNCÜ MURAT VE DÖNEMİ (1574-1595)

3. MURAT'IN 130 CARİYEDEN 112 ÇOCUĞU OLDU. OSMANOĞULLARI AİLESİ BÜYÜYORDU!..

Keçe külahlı, takkeli; sarı, yeşil ve ak sarıklı; şalvarlı, poturlu, zıpkmlı ve daha türlü çeşitli giysileri kadar değişik ırk ve soydan oluşan İstanbul halkı, Sultanahmet Meydanı'nın Topkapı Sarayı çevresini hıncahınç doldurmuş, Üçüncü Murat'ın tahta çıkışının törenini izleyecek şenlikleri bekleşiyordu.

Tam bu sırada, kanatları ardına kadar açılan saray kapısından, birbiri ardına yedi cenaze, kafaları usturayla kazınmış, koca koca bıyıklı "bostancıların" omuzlarında, savrula savrula dışarı çıkarıldı.

En öndeki tabutta, tahta çıkan Üçüncü Murat'ın babası: (Sarı Selim-Sarhoş Selim) diye ünlü İkinci Selim'in buzluktan çıkarılmış cesedi vardı.

Onu izleyen öteki tabutlarda, Üçüncü Murat'ın boğdurduğu öz kardeşlerinin henüz yeterince soğumamış cesetleri...

Devlet düzeninin yalan ve dolanla uyuttuğu ülke halkının bir bölümünü meydana getiren kalabalık arasında, ilkin bir derin sessizlik oldu. Hemen ardından ölümcül bir uğultu ağızdan ağıza yayılarak tüm meydanı doldurdu; gök boşluğunca yankılandı.

Halk, ağlaşıyordu; oysa saltanatları boyunca daha niceleri birbirlerini öldüreceklerdi.

Şölen ve şenlik bekleyen halk, korku ve üzüntü karışımı duygularla dağılırken, sarayda, yeni padişahı eğlendirmek için hazırlıklar yapılıyordu.

Padişah anası Raşel (Valide Sultan Nurbanu), varlıkları bir anda ortadan kaldırılmış altı oğlunun acısını, yanına koşup gelen Yahudi Kira kadın ile öteki yakınları paylaştılar:

-Sultanımız, devletlimiz., bilirsiz, Âl-i Osman kanunu böyledir; haşa karşı koymak mı ola? Tahta çıkan padişah, mülkü millet uğruna işler her bir işi... Siz daha iyisini bilesiz, ne demiş Cennetmekân Fatih Sultan Mehmet Han Hazretleri? (Her kime ki saltanat müyesser ola, karındaşların katleylemek caizdir). Hal böyle olunca, hâşâ Osmanlı kanunu ayakaltı edilir mi hiç? Siz daha iyisini bilersiz, niceleri kardeşlerini, niceleri evlatlarını, niceleri ana ve babalarını ve de erkânı devleti katleylemiştir bu güne. Niçin? Hep, nizâmı âlem için... Hep, mülkü millet ve de tahtü saltanat içün! İmdi siz, Valide Sultan... Cümlemiz, her kimesne yolunuza yüz sürüp emir bekler sultanımızdan!..

Nurbanu, haklı buldu karşısındakileri... Kendini toparladı. Bu günden başlayarak, padişah oğlundan sonra tek ve rakipsiz hâkimiydi, Osmanlı Sarayı'nın. O ne derse, nasıl isterse öyle olacaktı her bir şey!.

Ancak, Valide Sultan Nurbanu'yu çileden çıkaran bir başka kadın daha vardı sarayda. Bu, oğlunun şehzadeliğinde gözdesiyken, şimdi padişah karısı sayılan, dört şehzadenin anası (Safiye Sultan)dı!..

(Safiye) adıyla anılan bu kadın, gerçekte Venedikliydi. Asıl adı: (Bafo)ydu. Yıllar önce genç ve körpe olduğu kadar güzelliğiyle de gözleri üstüne çeken bir kızken, Adriyatik'te bir deniz yolculuğunda Osmanlı korsanlarının ellerine düşmüştü. Daha sonra esir tüccarları tarafından saraya satılmış, Şehzade Murat'ın Manisa'daki konağını dolduran yüzlerce benzerinin arasına katılmıştı.

Bir başka ülkenin havasını, bir başka denizin kokusunu taşıyan bu yeni cariye, ötekilerden baskın çıktı. Ötekilerle birer ikişer kez yattıktan sonra bıkıp usanan ve yeni yeni cariyeler arayan Murat, Venedikli Bafo'yu yanından ve koynundan ayırmaz olmuştu.

Daha o zamanlar, üst üste gebe kalarak bir sürü kız ve oğlan çocuk doğurmuştu Murat'a. Bu çocuklardan biri, babasından sonra Osmanlı Padişahı olarak saltanat tahtına oturacaktı.

Venedikli Bafo'ya, daha genç bir kızken Venedik'te bir falcı kadın, bütün parlak geleceğini avucunun çizgilerine bakarak söylemişti.

"... bir deniz yolculuğuna çıkacaksın, çok, çok korkunç olaylar geçecek başından, Tanrı korusun... Ama hemen sonra bir büyük uşaklı yol açılacak önünde... Dur bakayım... Aman aman! Ey Bafo! Sen bir taç giyeceksin başına! Evet... evet, kraliçe olacaksın! Çok... çok çocukların olacak... Onlar da hep taçlı! Oğullarından biri de kral olacak... Hayır, daha büyük; imparator olacak! Saraylar... hep saraylarda geçecek ömrün... Anlıyor musun?"

Katıla katıla gülerek dinlemişti, falcı kadını. Büyücek bir para vermişti, iyi şeyler söylediği için kadına.

"Hiç olmayacak şeyler söyledin ama gene de al şu parayı. Hiç olmazsa fena şeyler söyleyip yüreğimi hoplatmadın..." demişti.

Sonra unutup gitmişti falcı kadını da... Söylediklerini de. Ne var ki bir kaç ay sonra bir yaz gezisi için çıktığı deniz yolculuğunda, bindiği geminin korsanlar tarafından önü kesildiğinde anımsayıvermişti birden falcının söylediklerini.

Bir başka dünyanın yaratıklarını andıran vahşi suratlı korsanlar gemiyi ve yolcuları soymuş, karşı koyanları öldürmüş, güzel kız ve kadınları tutsak almışlardı.

Başına gelenlerden, gözlerinin önünde olup bitenlerden çok korkmuştu; tıpkı falcı kadının söylediği gibi olmuştu her şey!..

Hiç bilmediği, adını duymadığı bir ülkeye getirilmiş, öteki kız ve kadınlarla beraber esir pazarında satılmıştı. Bir Yahudi esirciydi onu satın alan...

Sonra bir gün, bir masal şehzadesinin sarayında buldu, kendini! Bir yığın kız ve kadın doluşmuştu çevresine. Kara suratlı zenciler de vardı bu sarayda. Ama kızların ve kadınların hepsi de Avrupalıydılar. Hepsi de Hristiyandı. Yahudi kızlar da vardı ama onlar ötekilere oranla daha azdılar.

Hiç de yabancılık çekmedi. Üstelik yemeklerin en güzeli, giysilerin ve takıların en değerlisi elinin altındaydı. Her Hristiyan cariyenin, kendileri gibi Hristiyan olan Çerkes ve Gürcü kızlardan hizmetçileri vardı, Kafkasların bu dağlı kızları Avrupalı kızlardan... Aşağı bellendiği için onlar ancak Avrupalı cariyelere hizmet etmekle görevliydiler.

Saz çalmak, raks öğretmek ve Osmanlı geleneklerine göre giyim göstermek, Osmanlı dilini ve töresini belletmek de bu Gürcü ve Çerkes kız ve kadınlarının görevlerindendi.

Sonra bir gün Şehzade Murat'ın kolları arasında buldu kendini. Bu genç ve azgın şehzade bir türlü doymak bilmiyordu cinsel ilişkilere. Onun bu eğiliminden yararlanmak gerektiğini düşünen Venedikli Bafo, insanüstü bir çaba ve direnç göstererek, onun eğilimine istediğince karşılık verdi.

Bütün öteki kız ve kadınları unutmuş, yalnız Bafo ile yaşamaya başlamıştı, Şehzade Murat. Gece gündüz başbaşa kalmış ve üstüste kız ve erkek çocuklar doğurmuştu Murat'a...

Padişah olup başkent İstanbul'daki tahta oturduğunda da yalnız Bafo'yu getirmişti, Manisa'dan!..

Valide Sultan Yahudi Raşel'i (Nurbanu Sultan) deli eden, egemenliğini paylaşmak zorunda kaldığı bu kadındı işte. Gerçek adı ve kimliği ile Venedikli Bafo'ydu. Takma adıyla (Safiye Sultan) diye anılan kadın.

Nurbanu'ya göre Safiye Sultan'ı gözden ve gönülden düşürmenin tek yolu, oğlu Üçüncü Murat'ın bir başka güzele tutulmasını sağlamaktı.

Ama süsleyip püsleyerek, kulaklarına gizli gizli bir şeyler fısıldayarak oğlunun yatağına gönderdiği cariyelerin hiç birine tutulmuyor, bir yattığı ile bir kez daha yatmak istemiyordu Üçüncü Murat!

Binleri aşkın kadınla yatan, tüm doymazlığına rağmen Murat, öyle bir duruma geldi ki, koynuna girenlere artık ilişemiyordu.

Haremin kethüdası, Canfeda takma adıyla tanınan devşirme kadın, durumu, Murat'ın annesi Nurbanu'ya, padişahın erkeklik gücünden yoksun kaldığını yana yakıla anlattığı zaman, Osmanlı Sarayı yerinden oynadı.

-Ne dersiz siz, bre kadın? Aslan misali oğlum Sultan Murat Han, dimek koynuna aldığı kızlara ilişemez olmuştur, öyle mi dersiz?

-Beli sultanım... her bir kız öyle söyler!

-Dimek, bunca yıl binlerce cariyenin hakkından gelen oğlum, şimdi böyle olmuştur!

-Biz de şaşıp kalmışızdır, Sultanım...

-Şaşacak bir şey yok! diye bağırdı, Nurbanu. O Venedikli aşifte "büyü" yapmıştır oğluma! Erkekliğini bağlamıştır büyü ile.

-Biz de böyle düşünürüz, sultanım!

-Yanına kormuyum sanırsız, o âşifte Venedikli'nin? Komam elbet... Kadın, söyle bana kime ettirmiş ola bu büyüyü?

-Kime olacak sultanım, efendimizin rüya tabircisi, yıldıznâmeci (Şeyh Sücâ) denilen hilekâr olsa gerek! Çünkü nicedir Safiye Sultan'la gizli gizli fısıldaşırken görülmüştür!

-Ya... demek böyle?

Böyledir sultanım. Amma, kasavet çekmeyesiz hiç, nica allâme hoca vardır ki, şöyle bir okuyup üflediğinde, kaf dağlarını yerinden oynatır!..

-Tiz davran kadın! Heman böyle bir derin hoca bulup icabım yaptırasız. Altında kalmazıs, ihya ederiz!

-Bizim dileğimiz, efendimizin şifa, bulması ve de sizin başımızda daim olmanızdır sultanım...

-Hadi git, göreyim seni...

Canfeda kadın çekilip gitti.

Birkaç gün sonra, Canfeda kadının bir derin(!) hocadan alıp getirdiği "okunup üflenmiş" bir bulamaç, Osmanlı Padişahı Üçüncü Murat'a yedirildi. Bu bulamaç gerçekte, erkeklik gücünü kamçılamaya yarayan çeşitli bitki kökleri bal ve anberle karıştırılarak meydana getirilmiş bir "kuvvet macunu"ydu!

"Okunup üflenmiş cennet taamı" diye sunulan bu macun, üst üste bir kaç kez tekrarlandıktan sonra, Üçüncü Murat'ın eski durumunu da aşan bir azgınlığa kavuştuğu görüldü.

Koynuna kız girip dul çıkanlar arasında gebe kalanların sayısı 130'du!

Bu 130 gebe kadından 112 çocuk geldi dünyaya.

Bunların arasından sadece beş kadının adı duyuldu. Biri, Polonyalı Mona idi. Adını değiştirip (Mihriban) koydular. Öteki, Macar Ninuşka'ydı. Bunun da adını değiştirip (Nazperver) yaptılar.

Üçüncüsü Rus kızı Olga'ydı. O'na da (Şahhûban) adını taktılar. Dördüncüsü, Romanyalı Meri'ydi. Adı (Fahriye) oldu. Hepsini, padişah karısı (Hanım Sultan) olarak tarihe geçirdiler.

Yalnız (Safiye Sultan) denilen Venedikli Bafo ile, bu dört kadının doğurduğu çocuklara sahip çıktılar. Yüzün üstündeki öteki çocuklar, analarıyla beraber öldürülüp cesetleri denize atıldı.

Bu arada Murat'ın doyumsuz azgınlığı başa çıkılmaz bir duruma gelmişti. Sarayı dolduran binleri aşkın cariye yetmez olmuş, mahalle aralarından kız ve evli kadınlar toplanmasını sağlayacak "zorba" ekipler peydahlanmıştı. Göze kestirilen,

kulaktan kulağa güzelliği duyulan kızların ana ve babalarına bir avuç para verilip zorla alınarak saraya götürülüyorlardı.

Evli kadınlar, kocalarının sızlanmalarına bakılmayarak, karşı koymaya yeltenenler öldürülüyor; kadınlar evlerinden zorla kaldırılıp padişah koynuna sokulmak üzere kupa arabalar içinde saraya gönderiliyorlardı.

Şaşkın ve çaresiz İstanbul halkı, toprağından fuhuş ve cinayet buharlanan köhne Bizans artığı kentin sokaklarında ellerini göğe açarak, Tanrı'ya yakarmaktan başka çıkar bir yol bulamıyorlardı.

-Yarabbi! Diyorlardı, bu nasıl iş? Bu nasıl encam. Bu ne serencam ola ki, karılarımız elimizden alınıp padişah koynuna sokulup ırzına geçiliyor! Can ve malımızı, ırz ve namusumuzu korumak için başa çıkan bir hükümdar, ırz ve namusumuzu keyfine ram ederse, bunun sonu nice olur? Neden yarabbi, taş yağdırıp kıyamet koparmazsın? Neden cümlemizi suya gark edip tufan vermezsin?

Osmanlı Sarayı'ndan beslenen, çıkarları için Tanrı'yı bile ellerinden gelse satmaya hazır olan ak sarıklı hocalar mahalle mahalle dolaşarak, bir baş bulsalar isyana çoktan hazır olan halka şöyle söylüyorlardı:

-Bazı kendin bilmez zındıklar, kız evlatlarıyla karılarının ellerinden alınarak padişahımız efendimiz Sultan Murat hazretlerine takdim olunmalarını bahane eyleyerek ortalığa nifak sokup velveleye kalkışmışlardır. Bu zındıklara şöyle söyleriz: Bre mankafalar... Padişahı zişân efendimiz, hiç bir suretle dinü imana ve şeriata aykırı hareket eyler mi? Allahü Teala'nın yeryüzündeki gölgesi ve peygamberimiz efendimizin halifeleri bir güna günah işler mi? Hâşâ! Öyleyse bu velvele ne ola? Biz cümle mahlûkat ve insan taifesi, hepimiz, Padişahımız efendimizin kulları ve köleleri değil miyiz? O halde, kul taifesinin kızları ve karıları esasen kendilerinin helalidir. Ben söylemiyorum, kitabı mübin böyle söylüyor. Akan sular durur, öyle mi ey ahali?

Hâşâ, bir diyeceğiniz mi var, kitabı mübine karşı? İşte böyle... Kitap der ki: Ne mutlu o kız ve kadınlara ki, padişahı zişanın mübarek koynuna girmek ve onun keyfini yerine getirmesine yardımcı olmak gibi bir bahtiyarlığa erişmişlerdir. Bilmiş olasız ki, bu kız ve kadınlar, daha bu günden "evliyalık" mertebesine erişmişlerdir. Yarın ahirette, eteklerine sarılıp onlardan şefaat dileyeceğiz. Allah, cümlemize nasip eyleye, âmin!

Nurbanu takma adlı Valide Sultan Yahudi Raşel ve Venedikli katolik Bafo, (takma adıyla Safiye Sultan ve Sırp soylu hırvat köle Sokullu Mehmet'in yönetip egemen oldukları ülkede iş başına getirdikleri şeyhülislamlar, müftüler, binbir diyardan devşirilmiş medrese softaları, çıkarları uğruna din adına dine karşı, Tanrı adına Tanrı'ya karşı bu yalanları uydurup, halkın namusuna el atan hükümdarın pezevenkliğini yapıyor, bu pezevenkliğe dinsel bir kılıf uyduruyorlardı.

İstanbul mahallelerinden toplanan kız ve kadınlar da yetmiyordu, sapık Osmanlı Padişahı Üçüncü Murat'a. Devlet erkânı ile tüm devlet organlarının tek görevi padişaha yeni yeni kız ve kadınlar bulmaktı. Bu durum, ülkede "kadın piyasası"nın görülmemiş oranda yükselmesine yol açtı. O zamana kadar en güzel esir kızlar, iki, üç yüz altına satılırken, şimdi en kötü kız ve kadın, üç bin altına müşteri buluyordu. Bütün bu paralar Osmanlı devletinin hazinesinden ödeniyordu. Hazine boşalmış, tam takır kalmıştı.

Boşalan hazineyi, Valide Sultan Raşel'in (Nurbanu)! Irktaşı ve özel banka sahibi, Kıbrıs Kralı Yahudi Yasef Nassi devleti borçlandırarak karşılıyor, duyulmamış yüksek faizlerle Osmanlı Padişahı'na borç olarak altın para veriyordu.

Murat, bir bölümü saraydan, üst tarafı mahallelerden zorla kaldırılmış evli kadınlarla genç kızları Sultan Beyazıt hamamına doldurtup, beşyüzü aşkın kadını anadan doğma soydurarak aralarından seçtikleriyle, kuduz bir hayvan gibi hepsinin içinde cinsel münasebette bulunuyordu.

Venedikli Bafo (Safiye Sultan), bütün bu olup bitenleri kaynanası Nurbanu Sultan'ın tertibi olduğunu biliyorsa da, bütün hıncını, Murat'ın koynuna giren kız ve kadnlardan alıyor, pek çoğunu öldürtüp-denize attırıyordu.

Valide Sultan Nurbanu (Yahudi Raşel), bu sıralarda Sadrazam Sokullu'ya düşman oldu. Onun, kendisinden daha çok vurgun vurup büyük servetler yapmış olmasına dayanamaz olmuş, ortadan kalkmasını istiyordu. Oğlu Üçüncü Murat'ın karşısına geçip, şöyle çıkıştı:

-Sen borçlanıp yaşarsın, biz sıkıntı içre gün geçiririz. Velâkin kölen Sokullu azim servet biriktürüp saltanat sürer. Padişah sen misin, yoksa o mudur? Mülkü devlet senin ise sahip çıkıp, bu doymaz köleyi ortadan kaldırasız. Bilesin padişah oğlum... Senin kahır çekmen, benim yüreğimi dağlar. Tiz davranman gerekür!

Sokullu'yu bir kaç gün sonra hançerleyip öldürdüler. Katil de bir köleydi. Sır çıkmasın diye, onu da ortadan kaldırmak gerekiyordu. Adamın ellerini, ayaklarım dört katırın kuyruklarına bağlatarak hayvanları kamçılattılar. Adamın dörde bölünen parçalarını daha sonra toplatıp gömdüler.

Boşalan sadrazamlık katı, şimdi iki "Hanım Sultan" arasında paylaşılacaktı. Hangi devşirme köle daha çok altın verir ve üstelik gücünün zoruna toplayacağı altınlardan büyük payı hanım sultanlara vereceğini vaad ederse, işte o, sadrazam olacaktı.

Yapılan pazarlık sonucunda, devşirme Arnavut kölelerden (Semiz Ahmet)e paşalık rütbesi verilerek sadrazamlığa getirildi. Aradan dörtbuçuk ay geçmişti ki, Yahudi Valide Sultan Nurbanu, altınların arkası gelmediği için Arnavut Sadrazam Semiz Ahmet'i alaşağı ederek yerine, Hırvat soylu Lala Mustafa Paşa diye anılan bir başka devşirme köleyi getirdi. Bu da ancak dört ay dayandı. Bu kez, padişah karısı Venedikli Bafo (Safiye Sultan) az buldu adamın verdiği altınları, sadrazamlıktan indirerek yerine, daha çok altın vereceğine söz veren Arnavut köle

(Sinan), paşalık rütbesiyle sadrazamlığa getirildi. Bu Arnavut, ülke halkını soymasını ve hanım sultanlara dolgun haraç verme işini iyi yürüttüğü için bir buçuk yılı aşkın bir süre sadrazamlıkta kaldı!..

Bu kez iki hanım sultana el altından haberler göndererek "azim ve gani miktar altın" vermekte kusur etmeyeceğini bildiren bir başka köle çıktı ortaya: Kanijeli Sırp dölü (Siyavuş Paşa)!..

Hemen onu da atadılar sadrazamlığı...

"Devlet, ülke ve toplum", Fatih İkinci Mehmet'ten bu yana Rumlar, Sırplar, Hırvatlar ve Arnavutlar elindeydi. Köle devşirmelerin egemenliği altına düşürülen ülkede devlet ve toplum bu tür adamların boyunduruğuna vurulmuştu.

İki yıla yakın bir süre zulüm ve kan karşılığında elde ettiği altınlardan saraya iyi pay ayırdığı için sadrazamlığını yürüten bu Sırp dölü Siyavuş Paşa'nın da defterini dürdüler en sonunda. Yerine, Çerkes bir baba ile Arap anadan doğmuş -Arap, Çerkes melezi- köle, Özdemiroğlu Osman Paşa'yı getirdiler.

Ardından yine ikinci kez, Arnavut Sinan Paşa sadrazam oldu. Daha sonra bir başka devşirme Arnavut köle buldular. (Arnavut Ferhat Paşa)!..

Bu köle, padişah karısı ve Veliaht anası Venedikli Bafo'nun (takma adı ve ünvâmyle Safiye Sultan'ın) adamıydı. İki kadın sultan arasındaki açık-kapalı çekişme yeniden başladı. Nurbanu, kendisine yakın adamların aracılığı ile Arnavut Ferhat Paşa aleyhinde bir sürü dedikodu çıkartmakta gecikmedi. Yeniçeriler ayaklanmış, Sadrazam Arnavut Ferhat'ın kellesini istiyorlardı!

Saraya ve özellikle Valide Sultan Nurbanu'ya yakınlığını bildiği ve üstelik Valide Sultan'ın kendi ırkından Yahudi Salamon ve Eskenazi aracılığı ile Nurbanu'ya keseler dolusu altın gönderen Arnavut Ferhat Paşa, bir süre için kellesini kesilmekten kurtarmış olduğuna inandı.

Oysa Safiye Sultan'a olan hıncını Nurbanu, Arnavut Ferhat Paşa'dan almaya kararlıydı. Bir kaç gün sonra, sarayın adam öldürmek işiyle görevli bostancıları, Arnavut Ferhat Paşa'yı çiftliğinden alıp Yedikule Zindanı'na götürdüler. İran savaşlarında elde ettiği altınlar ve kölelerle Üçüncü Murat'ın gözünü doyurmaya çaba harcamış, daha çok kadınla yatması ve daha çok kız-kadın satın alabilmesi için hazineler getirip sunmuş olan bu Arnavut kölenin de tüm hizmetleri bir anda unutulmuştu.

Cellât bostancılar, yağlı kementi sadrazamın boynuna dolayıp, her zaman yaptıkları gibi birbirlerini güçlendirmek için bastılar, narayı:

-Hayy... bre! Pekçe asılın urgana!..

Boşalan sadrazamlık katına, üçüncü kez yine Sırp Siyavuş Paşa getirildi. Onun ardından da yine üçüncü kez Arnavut Sinan Paşa Sadrazam oldu.

Öte yanda, Osmanlı Padişahı Üçüncü Murat içki ve kadın âlemlerine sabahın ilk saatlerinden başlıyor, gece yarısından sonraya değin sürdürüyordu. Yatmak için odasına çekileceği sırada, sarhoş bakışlarını yöresinde gezdirerek:

-Şükür, diyordu. Bu günü de zevk ile tamam eyledik!

ÇINGIRAKLI YILAN ZEHİRİ

Devlet çarkı nasıl olsa, bir Yahudi Valide Sultanla, Venedikli bir katolik hanım Sultan'ın elinde dönüp duruyor, Onların iktidara getirdiği Rum, Sırp, Arnavut, Arap asıllı köle sadrazamlar daha çok vurgun ve daha çok yağma için açtıkları savaşlarda Türk kanı akıtıp Türk canı harcayarak zulüm ve egemenlik keyfini çıkarıyorlardı!..

Osmanlı Sarayı gerçek görünümüyle çalgılı bir büyük meyhaneden başka bir şey değildi. Sarayın her bir yanı hanendeler, sazendeler ve maskaralarla dolmuş, taşıyordu. Ayrıca, dünyanın dört bir yanından devşirilmiş cüceler, ayak altında türlü şaklabanlıklar yaparak dolaşıyorlardı.

Ama bütün bunlarla bile avunup eğlenemeyen iki kadın vardı ki, onlar için birinden biri ortadan kalkmadıkça rahat ve huzura kavuşmak olanaksızdı.

Bunların başında, Valide Sultan Nurbanu geliyordu. Ona göre Safiye Sultan ortadan kalkmalıydı. Safiye Sultan içinse, Nurbanu yaşadıkça, hiç bir şeyin tadı, hatta saltanatın keyfi bile olamazdı.

Safiye Sultan (Bafo), oğlu, Veliaht Mehmet'i karşısına aldı bir gün, düşündüklerini anlattı, ona:

-Ah!.. Ah, oğlum, şehzadem, veliahtım benim... Bilemezsin sen, o çıfıt Yahudi Nurbanu'nun bana ettiklerini! Koca Saray, bunca saltanat zindan olmuştur gözümde. O yaşadıkça, şehzademin sağlığı da, hatta tahta geçmesi de pek mümkün değildir sanırım.

Veliaht Mehmet bir süre düşündü, sonra:

-Anacığım, dedi. N'apabiliriz ki? Valide Sultan... O!.

Gözlerinin içine uzun uzun baktı, oğlu Mehmet'in, Venedikli Bafo (Safiye Sultan):

-Ölümsüz müdür? dedi.

-Değildir, elbet...

-Zehire panzehirli midir?

-Sanmam...

-Çıngıraklı bir yılan zehiri, öldürmez mi bu çıfıt karıyı?

Ya, babam duyarsa?

Baban mı? O'nda bir şey duyacak hal mi var oğlum?

-...........!

-Neye susarsın? Senin için, tahtın için, saltanatın için çare ararım, ben!..

-Bilirim anacığım, ne yaparsan benim için yaparsın.

-Sen bil olacakları ve arkamda ol, yeter bana.

-Elbet, anacığım...

-İyi öyleyse, sen rahatına bak sevgili veliahtım! Ben sağ kalıp görmesem de aklından çıkarma sakın, tahta çıktığında bu kadının bütün oğullarını öldürt, anladın mı?

-Elbet, anacığım... Hep böyle olmuştur, bilirsiz!

Bir kaç gün geçti, aradan. Valide Sultan Nurbanu'nun aniden hastalandığı duyuldu. Başucuna koşanlar, onu tanıyamadılar ilkin. Yüzü mosmordu, bütün vücudu şişmişti. Yatağa düştüğünün ilk gecesi öldü.

Cenazesini, Ayasofya'da kocası ikinci Selim'in yanına gömdüler.

Safiye Sultan ilk kez rahat bir uyku uyudu o gece, ertesi gün, Osmanlı Sarayı'nın tek egemen imparatoriçesi olarak uyandı. Bir süre yatağının içinde tatlı tatlı gerinirken yıllarca önce Venedik'teki falcı kadını ve tüm söylediklerini bir kez daha anımsadı.

"Ey Korfo Valisinin kızı Senyorita Bafo!" demişti, falcı kadın. "Başında taç görüyorum, sen bir imparatoriçe olacaksın... Oğullarından biri de İmparator olacak... İnanmıyorsun değil mi, Senyorita?"

Doğru... inanmamıştı ya. Ama, ne demişse hepsi de tek tek doğru çıkmıştı, falcı kadının...

Dudaklarında tatlı bir gülüş vardı, Safiye Sultan'ın. "Artık hep güleceğim bundan böyle." diye geçirdi içinden.

Yakın bir gelecekte Valide Sultan olacaktı, çünkü...

Üçüncü Murat, Safiye Sultan takma adlı Venedikli Bafo'dan doğan oğlu, Veliaht Mehmet'i geleneğe uyarak Manisa'daki "Veliaht Sarayı"na gönderdi.

Oğlu Mehmet 28, kendisi 49 yaşndaydı, bu sırada. Ne var ki, 90 yaşındaki bir adamdan daha tükenmiş hissediyordu kendini.

Hayvanların bile dayanamayacağı, ancak delilere özgü bir cinsel istek tutkusuyla sürdürdüğü eğilimin sonucunda cinsel doymazlığını bir türlü tatmin edememişti ama kendisini tüketmişti.

Ensesinde soluyan ölümün soğuk nefesini duydukça korkuyla sarsılıyordu. Sarayın Yahudi hekimleri de bir çare bulamadılar.

Üçüncü Murat can çekişe dursun, devleti tek başına ele geçiren Safiye Sultan'ın tüm gücünü ortaya çıkaran bir olay bu sırada patlak verdi.

Yeniçeriler Trablus'ta kazan kaldırmış, Ramazan Paşa'yı öldürmüşlerdi. Rüşvetle, zorbalıkla büyük servetler yapan bu devşirme köle, benzerleri gibi paşalıkla yüceltilmiş bir Osmanlı devşirmesiydi; sağ kalan karısı, yanındaki 40 cariyesi ve 400 tutsak kölesi olduğu halde, 800 bin duka altınıyla dolu, kocasında kalan hazineyle İstanbul'a dönerken, bindiği gemi, Venedikli korsanların saldırısına uğramıştı.

Kadının ve cariyelerinin ırzına geçen korsanlar, karşı koymaya kalkışan kızlardan çoğunun memelerini keserek denize atmışlardı. 800 bin duka altınla dolu hazine de korsanlar tarafından götürülmüştü.

Başkent İstanbul, bu olayın yankılarıyla çalkalanıyordu.

Sadrazam, Venediklilerin İstanbul elçisini tutuklamaya kalkışmış, Venedik devletine karşı savaş açılması için vezirleri toplantıya çağırmıştı.

Venedik'in İstanbul Elçisi, Safiye Sultan'ın (Korfo Valisi'nin kızı Venedikli Bafo) olduğunu bildiği için, durumu hemen saraya bildirerek Safiye Sultan'ın yardımını istedi.

Olanlardan kendisine haber bile vermek gereğini duymadan kendi başına harekete geçen sadrazama fena halde içerleyen Bafo, sadrazamı toplantıdan kaldırtarak yanına getirtti.

-Baka Paşa! diye avaz avaz bağırdı: Sen ki ne oldum delisi bir fena âdemsin, dedi. Âl-i Osman'ın bir kölesiyken seni ben veziriazam ettim. Sen kim ola ki, bana danışmadan, buyruğumu almadan kalkıp Venedik gibi bir devlete harp açmaya yeltenirsin? Üstelik sefiri zindana atmağa kalkışırsın! Biz ne güne dururuz? Eşşek başı mı sanarsın yoksa bizi?

-Doğru söylersiz sultanım... fakat...

-Sus, bre ne oldum delisi köle! Bilmezsin ki, hükmü ben veririm Âl-i Osman ülkesinde? Sen değil!..

-Beli sultanım, kulunu bağışla...

-Sen bilmezsin mi, Osmanlı korsanları nice Venedikliye baskın yapıp mal ve can telef etmişlerdir! İrademiz odur ki, Venedik devletine neman bir "Hattı Hümayun" yazıla, zarar ve ziyan istene ve bu kadarla kalma!..

Ferman sultanımındır!

-Eğer kelle vermek istemez isen, bundan böyle irademize boyun eğile! Haydi, var git şimdi!..

Kısa bir süre sonra Üçüncü Murat öldü. Tarihlere adı geçirilen beş Hristiyan cariyeden 25 evladı olmuştu. Bunlardan: Ayşe Sultan adını taşıyan bir kızla; Mehmet, Hasan, Abdurrahman, Abdullah, Cihangir, Osman, Mustafa, Beyazıt ve Selim adını taşıyan oğulları, Safiye Sultan takma adıyla tanınan Venedikli Bafo'dan doğmuşlardı. Ahmet, Yakup, Alemşah adındakiler, Mihriban Sultan takma adıyla tanınan Polonyalı Mona'dan; Yusuf ve Hüseyin adındaki oğulları, Nazperver Sultan takma adıyla tanınan Macar Ninuşka'dan; Korkut ve Ali adındakiler; Şahhubân Sultan takma adıyla tanınan Rus kızı Olga'dan; İshak, Ömer, Alaaddin, Davut, Fatma Sultan, Murat, Mihrimah ve Fakriye Sultan adındaki kız ve oğlanları, Fahriye Sultan takma adıyla anılan Romanyalı Meri'den doğmuşlardı. Anaları kraliçeliğe, evlatları şehzadeliğe ve sultanlığa layık görülmeyerek öldürülen 130 kadın ve 112 çocuk çoktan unutulmuştu. Ama Üçüncü Murat'ın öldüğü gün, bir başka gerçekle karşılaşıldı. Daha 10 cariye kadın, gebeydi padişahtan "... cümlesin icâbın görmek", Safiye Sultan'a düşüyordu! Sağır ve dilsiz cellâtlar ne güne duruyordu? Padişah çocuklarına gebe kadınları birer birer boğup cesetlerini denize attılar. Safiye de, Nurbanu gibi yaptı, kocası Üçüncü Murat'ın ölümünü duyurmadı kimseye. Manisa'daki veliaht oğluna haber uçurdu el altından.

Oğlu gelene kadar halkın dikkatini hem başka yöne çekmek ve hem de gözdağı vermek için zindandan çıkarttığı bir yığın mahkûmu Sultanahmet Meydanı'nda astırdı.

Manisa'dan gelen Şehzade Mehmet, 13. Osmanlı Padişahı'ydı. (Üçüncü Mehmet) adıyla tahta çıkıp Osmanlı geleneği uyarınca yeniçerilere gerekli "haracı" verip rahatladı.

Şimdi sıra, taht ve saltanatına rakip olabilecek kardeşlerinin ortadan kaldırılmasına gelmişti.

Biri tahta çıkacak, ötekiler öldürülecekti! Çünkü Fatih Mehmet'in yasası böyleydi!

Kim, kimler ölmüyorlardı ki bu kan bulamacı ürünü Osmanoğulları uğruna, ülkede?

Bu her biri soysuz, her biri soy düşmanı, her biri

Frenk dölü Osmanlı Padişahları, baştan bu yana bütün Türk devletlerini ortadan kaldırmış, başsız ve yurtsuz kalan Türkleri kılıçtan geçirtmiş, geri kalanlarını saltanatları ve saltanatlarına gerekli serveti ve yataklarına gerekli kız ve oğlanları elde etmek için açtıkları savaşlara sürmüş, Türk kanı ve Türk canı karşılığında elde edilen servet ve egemenlikleri hep Türk'ten başkalarıyla paylaşmamışlar mıydı. Şimdiye kadar?

Rum, Ermeni, Yahudi ve daha başka ırklardan gelenlerin beyliklerine, din, dil ve tarihsel törelerine ve varlıklarına ilişmemişler; ama Türklerin nesi varsa eritip tüketmeyi, bir amaç olarak sürdürüp gelmişlerdi bu güne...

Türk yurtlarına yabancı ırklar yerleştirmişler, o yurtların dolaylarına da yine yabancıları göçürmüş, böylelikle Türk soyunu kendi kan çorbasına, çevirmek, bu kan bulamacından soyu sopu karma karışık bir melez toplum meydana getirmek için durmadan çaba harcamışlardı.

Ama bütün bu gerçekler yüzlerce yıl Türklerden gizlenecekti; bu Frenk dölü, kan bulamacı ürünü Osmanoğulları, üstün yeteneklere sahip ve Türk soyunun ünlü bir boyundan gelmiş

gösterileceklerdi. Türklere uygarlık vermiş, Türklere bir büyük İmparatorluk bırakmış, en değerli ve kutsal birer hükümdar olarak tanıtılacak, ölümden sonraki yaşam için bile, onlardan şefaat dilenmesi gerektiğine Türk ulusunu inandıracaklardı. .

TARİH NE DİYOR? ÜÇÜNCÜ MURAT, SARAY VE OLAYLAR ZİNCİRİ...

"Nurbanu Sultan, Safiye Sultan'la cepheden mücadele edemeyeceğini anlıyordu. Çünkü bunu kaybetmeye mahkûmdu. Bu sırada Mihrimah Sultan bir tarafa çekilmiş, artık hiç bir şeyle ilgilenmez olmuştu.

III. Murat'ın iki kız kardeşi Gevhermüluk Han Sultan ile Şah Sultan, her türlü mücadelenin dışında kalmayı tercih ediyorlardı. Nurbanu Sultan, bunun üzerine hünkârın en büyük kızkardeşi ve Sokullu Mehmed Paşa'mn karısı Esma Han Sultan'la bir oldu. Canfeda Hatun, Radiye Hatun ve Kira Kadın esasen onun emrinde idiler.

Bu ekip düşündü, taşındı ve Safiye Sultan'ın hünkâr üzerindeki nüfuzunu kırmak için tek çıkar yol olarak III. Murat'ın zihnini başka; güzellerle çelmeyi buldu. Bunun üzerine son derece (rana ve müstesna) genç körpe cariyeler tedarik edilerek takdim edildi ise de, hünkâr bunlara asla iltifat etmeyip geri yolladı. Nurbanu Sultan hiddetinden köpürüyor, Safiye Sultan'ın nüfuzunu kıramadığı için ne yapacağını bilmiyor, hatta cinayetler tasarlıyordu.

Sonunda Esma Han Sultan, bu işin kendisine bırakılmasını rica etti. Hünkâr arasıra kızkardeşini görmek için, sultanahmet camimin yerinde bulunan, Sokullu Mehmed Paşa'nm muhteşem sarayına giderdi. Bir gün yine pek sevdiği Esma Han Sultan'ı ziyarete gelmişti. Birlikte bahçede dolaşırlarken çiçek tarlaları arasından iki cariye göründü. İkisi de çarpıcı güzellikte birer afetti. Hünkâr, büyülenmiş gibi onları yanına çağırdı. Bu güzel kızları yakından doyasıya seyretti. Sonra kızkardeşine:

-Acep, bunların bir hüneri yok mudur? diye sordu. Esma Han Sultan,

-Olmaz olur mu? Elbette vardır. Ancak hünkârımın emirlerini beklerler... dedi. Bu emir, gecikmedi:

-Görelim.

Ulahyalı olan bir tanesi yere oturup gayet ustaca lavta çalmaya, Macar asıllı olan öbürü ise bir yılan gibi kıvranarak raksetmeye başladı.

Baştanbaşa işve ve cazibe idi. III. Murat, bu raksı kendinden adeta geçmiş olarak seyretti. Sonra saraya döndü. Ancak Esma Han Sultan hünkârın pek beğendiğini sezdiği, bu iki cariyeyi, ağabeyine hediye olmak üzere arkasından saraya gönderdi.

Padişahın aklı, bilhassa Macar kızında kalmıştı... Her iki cariyenin peşinden saraya gönderilmiş olduğunu duyunca pek memnun kaldı. Durumu haber alan. Nurbanu Sultan'ın da etekleri zil çalıyordu.

III. Murat, iki cariyenin o gece odasına gönderilmesini emretti. Yine biri lavta çaldı, öbürü başdöndürücü oyununu oynadı. Ancak hünkâr (tam rağbet edip visallerinden kam) olmak isteyince muvaffak olamadı. İşte, Nurbanu Sultan o vakit hiddetinden ne yapacağını bilemedi. Oğlunu tanırdı. Genç ve sıhhatliydi. Böyle bir başarısızlığa uğramasına imkân yoktu. Cariyeleri hapse attı. Harem ağaları elinde işkence ettirdi. Lakin bir şey öğrenemedi. Genç kızların kabahati yoktu. Onlar ellerinden geleni yapmışlarsa da maksat hâsıl olmamıştı. Sonunda Canfeda Hatun imdada yetişti: -Sultanım, bu işte başka bir cihet var. Nurbanu merak ve heyecanla sordu:

-Nedir?

-Arslanımıza büyü edip bağlamışlar.

-Bunu kim edecek?

-Kimin edeceği malum... Arslanımızı kim pençesine geçirip bunca yıl kendisine kul kurban ettiyse...

Canfeda Hatun, Safiye Sultan'ı kastediyordu. Nurbanu Sultan yine sordu:

-Ya bu işi, kime ettirdi?

-Şeyh Suca denilen koca papaza...

-Şeyh Suca, Hünkâr Mağnisa'da Sancakbeyi iken bahçıvanlık ederdi. Ötekine berikine rüya yorumlamakla da tanınmıştı. Şehzade bir gece bir rüya görüp kalfasına anlattı. O da Şeyh Süca'ya yorumlattı. Şeyh yedi güne kadar saltanat müjdesi alacağını söyledi. Hakikaten o hafta içinde II. Selim'in vefatı haberi geldi. III. Murat, bir müddet sonra onu İstanbul'a getirtti. Kendisine köşkler, konaklar, cariyeler ihsan etti. İradlar bağlattı. Şeyh "Padişahın has duacısı" diye her tarafta şöhret buldu. Nüfuzu gittikçe arttı. Az zamanda büyük servet sahibi olarak bahçeler, bağlar edindi, kayıkhaneler, meyhaneler işletmeye başladı. Kendisi de zevk ve safaya düşkündü. İstanbul'un namlı güzelleri ile düşüp kalkmaya başladı.

"Padişah Şeyhi"nin bu hali bütün şehirde duyuldu... Hatta hünkârın kulağına kadar gittiyse de buna inanmadı. Çünkü onu evliyadan sayıyordu. Bir defasında padişaha bir kâğıt sunuldu. Bunda:

-Şeyh hazretleri şu anda filan bahçede; saz ve işret âlemi kurup güzellerle eğlenmektedir. Eğer itimad buyurulmazsa inanılır adamlar gönderip tecessüs (gözlensin) buyuruldu.

Diye yazılı idi. Hünkâr buna hiç aldırmadı. Şeyh her zamanki gibi saraya geldi, yine ceplerini altın doldurup döndü ve zevk ve safasına devam etti. İşte Canfeda Kadın'ın bahsettiği Şeyh Suca bu idi ve onun büyü yaptığını Radiye Kadın haber vermişti. Nurbanu dehşetle:

-Vah arslanım vah...

diye döğünmeye başladı. Lâkin Canfeda Kadın yine imdada yetişti:

-Hiç tasa değil sultanım. Burası Mağnisa (Manisa) değil. Daha âlâ hocalar var. Hele bu meseleyi bana bırakın.

Narbanu Sultan'da yeni bir ümid doğmuştu.

-Seni ihya ederim kadınım.

-Hemen siz sultanım sağ olun. Canfeda Kadın, ertesi günü müjdeyi verdi:

-Büyü varmış sultanım, adamını bulup bozdurduk. Ancak hünkârımız ilkin, başkasının nikâhında olan bir hatuna meyletse gerektir.

Bunun üzerine saraya gizlice başkasının nikâhında bulunan kadınlar taşınmaya başladı. Derken, hünkâr bunlardan birisini beğendi ve mesele hal edildi.

Lakin III. Murat, bu sefer kadına doymaz oldu. Hem de bir tanesini bir daha istemiyordu. Saraya akın akın cariyeler taşınmaya başladı. Bu hal, esir pazarlarındaki cariye fiyatının görülmemiş derecede artmasına sebep oldu. İkiyüz altına alınıp satılan cariyeler üç dört bin altına fırladı. Onlarda yetmeyince (şehirden genç ve rana) dullar getirilmeye başlandı. Hünkâr, hepsine birer kere iltifat ediyor, yalnız Esma Han Sultan'ın takdim ettiği Macar rakkaseyi sık sık istiyordu.

Safiye Sultan, bu duruma sabırla seyirci kalmakta idi. Ancak, Hünkâra fazla yakınlık peyda edip kendisine karşı gelen cariyeleri gizlice ortadan yok ediyor, böyleleri, kısa zamanda denizin dibini boyluyordu.

III. Murat'ın bu kadın iptilası devam etti. Onlardan tam yüziki çocuğu oldu. Sarayda elli beşiğin birden sallandığı olurdu. Tabii, bunların hepsi yaşamadı... O sırada çocuk ölümü yüzde ellinin üstündeydi. Buna rağmen, yirmi oğlu ve yirmi yedi kızı hayatta kalmıştır.

Ancak, bütün bu mücadeleden Nurbanu Sultan yine de mağlup çıktı. Çünkü III. Murat, bütün bu güzeller ordusu arasında Safiye Sultan'ı unutamamıştı. Bu kadınlar onu sadece eğlendiriyor, yalnız zevkine hitab ediyorlardı. Kalbine hükmeden ise yine Safiye Sultan'dı ve bu yüzden onun bir dediği iki olmuyor, her arzusu derhal yerine geliyordu...

Nurbanu Sultan, sonunda kaderine razı olarak mücadeleyi terk etti. Yenilgiyi kabul etmekle beraber Canfedâ Hatun, Radiye Hatun, hatta Kira Kadın'ın bile kendisinden uzaklaşıp Safiye Sultan'ın yakınları arasına girdiğini gördü. Kanuni'nin oğlu Şehzade 'Mehmed'in kızı ve Ferhad Paşa'nın zevcesi Hümaşah Sultan, II. Selim'in kızı ve Siyavuş Paşa'nın zevcesi Fatma Sultan, Esma Han Sultan'm kızı ve Silahdar Cafer Ağa'nın zevcesi esasen bu mücadelelerin dışında kalmışlardı. Kocası Sadrıazam Sokullu Mehmed Paşa'nın Divan'da bir meczup tarafından hançerlenip öldürülüşü üzerine kocasız durmaya tahammül edemeyen Esma Han Sultan ise, yakışıklılığı ile maruf Budin Valisi Kalaylıkoz Ahmed Paşa'ya varmayı aklına koydu. Paşa evli idi. Buna rağmen İstanbul'dan gelen emir üzerine karısını boşadı. Çocuklarını terk edip onların feryatları arasında yola çıktı.

Tarihçi Peçevi, diyor ki:

-Ailesini bırakıp ayrıldıkta feryad ve figanlarıyla Budin'in dağ ve taşlarını ağlattıkları o esnalarda halkın lisanında bir büyük vaka diye anılırdı.

Lakin kadıncağızın ahı tuttu. Bir yıla varmadan Esma Han Sultan çocuk doğururken öldü. Mahmud adı konulan oğlu da ancak elli gün yaşadı. Ahmed Paşa da Budin'e döndü ve eski karısıyla yeniden evlenip ailesine kavuştu.

III. Murat ise keyfine devam ediyordu. Sabahtan ikindiye kadar eğlenir, sonra:

-Bu günler dahi böylece geçti, diye şükrederdi. Kırktan fazla hasekisi, beş yüzden fazla cariyesi vardı. Saray hanendeler, sazendeler maskaralarla dolu idi. Bütün bunların vazifesi, sadece hükümdarı eğlendirmekti.

Bir maskara günün birinde padişahı çok eğlendirmişti. Herkes dağılacağı sırada padişah ona ihsanda bulunmak istedi. Maskara:

-Hünkârım dedi. Bugün akçe istemem, yüz değnek isterim.

Hünkâr hayretle sebebini sordu. Lâkin maskara israr etti.

-Hele ellisini vurun ve ondan sonra sual buyurun.

Bunun üzerine maskara falakaya konuldu ve tabii hafif tarafından elli değnek vuruldu. Maskara:

-Durun, dedi. Bir ortağım var. Ellisini de ona vurun.

Hünkâr:

"Ortağın kim?" diye sordu. Maskara güldü:

"Her gün beni davete gelen bostancı ne zaman ihsan alsam giderken. Seni ben getirdim. Yarısı benimdir diye elimden alır. Bugün de değneğin yarısı onun hakkı olmak gerek" dedi.

Hünkâr, bu latifeden pek memnun kalarak maskaraya iki misli ihsanda bulundu. Bostancı da falakaya yıkılıp adam akıllı elli sopa çekildi.

Maskaralardan Cüce Cafer, Cüce Çıfıt pek meşhurdular. Ancak Cüce Çıfıt pek şımarıp ağıza alınmaz edepsizce sözler söylemeye başladığı için sonunda saraydan kovuldu.

Nurbanu Valide Sultan'ın kızı ile evlenmiş olan Siyavuş Paşa, en nüfuzlu vezirlerdendi. Safiye Sultan, onu bir türlü bertaraf edemiyor, padişahın üzerindeki nüfuzunu kıramıyordu. Hünkâra durmadan onun aleyhinde söylerdi. Hatta Nurbanu Sultan'la bir olup onun yerine kendi oğlunu tahta çıkarmak istediğini bile iddia etmişse de hükümdar buna pek ihtimal vermemişti. Arkasından Valide Sultan'ın birdenbire şiddetli bir ishale tutulup ölmesi üzerine hünkâr, onun Safiye Sultan ile oğlu Mehmed tarafından zehirlendiğinden şüphelendi ise de elde kesin bir delil yoktu. III. Murat, büyük şehzadesini sancakbeyliği ile saraydan uzaklaştırmakla yetindi.

Valide Sultan'ın vefatı ile Safiye Sultan artık haremin ve sarayın tam hâkimi olmuştu. Nurbanu Sultan'ın kızı Fatma Sultan da çocuk doğururken ölünce Siyavuş Paşa'nın da yıldızı söndü. Safiye Sultan ise bu sırada kızı Ayşe Sultan'ı İbrahim Paşa ile evlendiriyor pek muhteşem bir düğün yapıyor, gelin alayını

bütün İstanbul kadınları seyrediyordu. Aynı yıl İran elçisi Haydar Mirza'nın gelişi dolayısı ile yine bütün hanımlar seyir için sokaklara dökülmüşler, elçinin gelişi geciktiği için birçokları geceyi sokaklarda veya ahbap evlerinde geçirmeye mecbur olmuşlardı.

Tarihçi Selaniki diyor ki:

-Nice ırz ehli hatunlar yollarda kalıp yarından niceleri zevk ve safaya nail olup hatta Sultan Beyazıt Hamamı'nın içine beşyüzden fazla kadın girip sabaha kadar kaldılar ve çok kimselerin hatunu ile arası soğuyup niceleri kabul etmeyip hatunundan ayrıldı. Hâsılı azim temaşa olup ve niceleri misafir kabul edemeyiz içeride avret vardır, diye zen dostlar acip doyum oldular."

III. Murat, böylece yirmi yıl saltanat sürdü. Daima sıhhatli bir insandı. Lakin birdenbire mide ağrısına yakalandı. Ne ilaç, ne perhiz fayda ediyor, günden güne zayıflayıp halsiz düşüyordu. Bir gün avunmak için Sinan Paşa'nın deniz kıyısında yaptırmış olduğu köşke inip hanendeler meclise girince her zaman ne çalarlarsa onu dinleyip şunu okusunlar demek âdeti değilken:

"Bîmarun ey ecel bu gece bekle yanım al,

Derdim ziyade olmadan ey yar canım al." diye başlayan nakış yörük semainin okunmasını istedi ve hanendeler okurken ağlayıp hazır bulunanları da ağlattı.

Tarihçi Naima diyor ki:

-O sırada Mısır'dan iki kadırga gelip köşkün karşısında adet olduğu üzere toplar atıp şenlik ettikte padişah meclisinin camları, oturdukları minderin üzerine rize rize döküldü. Biz dahi şenlik ettik te öbür camlar döküldü.

-Bu kâfir yıkılır mı yoksa? diye buyurdular. Bu kadar donanma şenliklerini de muazzam kalyonlar topundan âlem zelzeleye vakarken bir cam kımıldayıp şimdi kadırga topundan parçalanmalarını hayra yormayıp ve müteessir olup,

-Bu köşke son gelişimizdir ancak... diye gözlerinden yaş dökülmeye başladı.(1)

ÜÇÜNCÜ MURAT, KIZI AYŞE SULTAN'I SIRP DEVŞİRMESİ KANİJELİ İBRAHİM PAŞA'YA VERDİ. DİLLERE DESTAN OLMUŞ BİR DÜĞÜNDÜ BU...

İtalyanca bir surnâmede(2) Kanijeli İbrahim. Padişahının III. Murat'ın kızı Ayşe Sultanla 1586 Mayıs'ında yapilan düğünü şöyle anlatılmaktadır:

Kanijeli İbrahim Paşa, Osmanlı Padişahlarına, damad-ı şehriyari olan birkaç İbrahim Paşa'dan biridir. Silahdarlık, valilik etmiş, III. Mehmet çağında sadrazam olmuştur. Düğünden az önce Kahire'den dönüşünde İbrahim Paşa, padişaha çok değerli armağanlar getirmişti. Bu armağanlar arasında pırlantalarla bezenmiş bir taht ve çok büyük bir zümrüt vardı. Bu zümrüt dört köşe olmak üzere her biri bir gözlük camı büyüklüğünde sekiz parçaya bölünmüştü. İbrahim Paşa'nın dönüşünden birkaç gün sonra padişah İbrahim Paşa'ya kızını vereceğini bildirmiş ve düğün hazırlıklarına başlanılmasını buyurmuştu. Paşa'ya da armağan olarak giyim kuşam, altından bir kılıç incilerle süslü bir at göndermişti. İbrahim Paşa müjdeyi getirenlere değerli armağanlar vermiştir. İbrahim Paşa, Kaptan-ı Derya'yı kendisine sağdıç olarak seçmişti. Padişah, İbrahim Paşa'ya armağan olarak At Meydanı üzerinde bir de saray bağışladı. Bu saray, daha önce

(1) Osmanlı Sarayları'nda Entrikalar Ansiklopedisi, s: 141-144.

(2) Feste Fatte in Costantinopoli per occasione delle noz-ze deîla figliola prima di Sultan AMurat, Imperator de Turchi ibram Bassa alli 15 Maggiö 1586, Vicenza. XVI. yüzyılda Osmanlı tarihi yazmış olan Lewenklaw'hun bu tarihine ek olarak aynı düğünü daha geniş olarak anlatan bir başka surnâme daha vardır. Başlığı şöyledir: Verzeichnuss der Hochzietlichen Fest die der İbrahim Vezier Bassa mit des Türkischen Keisers altern Tochtern Huma Kızzı genammt im Monat May dess 1586 Jars zu Constantinopel gehalten, Franckfurt am Mayn 1590, sayfa 582 ve sonrası.

Makbul İbrahim Paşa'nındı, idamından sonra padişaha geçmişti. Kaptan-ı Derya da İbrahim Paşa'ya Boğaz'da bahçeli çok güzel bir yalı armağan ettiği gibi ayrıca Atmeydanı'ndaki saraya gelin hamamı olarak kullanılmak üzere birkaç oda yaptırttı. Bu saray çok büyüktü, içinde bahçeleri, küçük köşkleri, hamamları, mermer döşeli, çeşmeli odaları vardı. Bahçenin ortasında çok güzel bir havuzu vardı. Odalar zemin katında olduğundan, boştu. Bunu göz önünde tutan Kaptan-ı Derya, gelin için çinili güzel bir salon yaptırttı ve çok gösterişli bir şekilde döşetti. Ayrıca bu salonu güneşten korumak için kafesli bölmeler, zarif localarla çevreledi. Kaptan-ı Derya bu yapılar için onbeşbin fındık altını harcamıştır. Sarayın bu ek bölmelerinin yapımı bitince düğün hazırlıkları başladı. Padişah kızına annesinden kalma çok değerli altın ve pırlantalarla çok güzel küçük bir at verdi.

15 Mayıs'ta Valide Sultan ile Ayşe Sultan yeni saraydan eski saraya taşındılar. Ayrıca buraya harem kadınları, padişahın yakınları da geldi. Kadınlar kendi aralarında cariyelerin çaldığı çalgıların eşliğinde oynayıp eğlendiler. Bu eğlenceler tam sekiz gün sürdü. Dokuzuncu günü Ayşe Sultan, kocasının sarayına taşındı. Paşalar, devlet ileri gelenleri armağanlarını gönderdiler. Kaptan-ı Derya'nın armağanlarını 300 kişi taşıdı. Başında yeniçeri ağası ve bir beylerbeyinin bulunduğu bu alayda 50 yük armağan vardı. Bunlar içinde denizcilerin taşıdığı kale biçiminde büyük bir pasta, pırlantalı çizmeler, taçlar ve süs eşyası vardı. Ayrıca beş yük, sırmalı ipek giyim kuşam, bir yük kına, dört yük şekerleme bulunuyordu.

Ayın 17'sinde kadın-efendi de armağanlarını saraya taşıttı. Bu armağanlar bir çalgı takımı eşliğinde sırıklar üzerinde taşınıyordu. Bu dışı gümüşten, içi firuze taşlarıyla süslü bir nahıldı. Yüksekliği 20 kulaç, genişliği bir buçuk veya iki kulaçtı. Değeri yirmi bin fındık altınından yüksekti. Bunu otuz kadar küçük nahıl izliyordu. Daha arkadan ipekli ve sırmalı sekiz at yükü

kumaş geliyordu. Bunu beş atlas cibinlik altında harem kadınları izliyordu. Padişah kızını görmek için yalnız kadınların bulunduğu eski saraya geçti. Gelinin çeyizi ve gelen armağanlar buradaydı.

Ertesi günü ayın 18'inde İbrahim Paşa, sarayında düğün ziyafetleri vermeye başladı. İlk önce yeşil yün ehram giyinmiş seyyid ve şerifler, ayın 19'unda ulema, hocalar, din adamları geldiler. Aynı gün şeyhülislam, padişah ve İbrahim Paşa adına 'mihr-i müescel'i konuştu. 300 bin fındık altını üzerinde anlaştılar. (Bu konuda özel bir kitaplıkta bulunan Nimeti Efendi Kanunnamesi ile Selaniki tarihinde bilgi bulunmaktadır. Yemekten sonra bütün paşalar İbrahim Paşa'yı tebrik ettiler.

Çeyiz ve armağanlar bir alayla damadın sarayına taşınmaya başladı. Devlet ileri gelenlerinin, paşaların kimi at üzerinde, kimi yaya gidiyordu. En geride süslü kırmızı bir araba içinde harem kadınları geliyor, bunu elli araba izliyordu. Bu kadınlar yeni evlilerin yatak odasını hazırlamak, eşyayı düzene sokup yerleştirmek için İbrahim Paşa'nm sarayına gidiyorlardı. Çeyizden sayılmak üzere elli cariye vardı, bunlar yoldan geçerken, sağa sola avuç dolusu para saçıyorlardı. Her bir atın dizginini bir köle tutuyor; ayrıca elli zenci haremağası at üstünde kadınlara kolculuk ediyorlardı. İncilerle bezenmiş altın bir rahle üzerinde bir Kur'ân taşınıyor, bunun ardından, meşaleler, altı nahıl, billur iki kutu içinde değerli taşlar ve gene içinde değerli taşlar bulunan üç altın kutu, gümüşten yapılmış firuze taşlarla süslü sekiz fener geliyordu. On kişi, altın işlemeli, gümüşten gelin yatağını ve yastığını taşıyordu (Tanık bu karyolayı pek beğenmediğini belirtiyor). Karyolanın ardından "İnci kakmalı, gümüşten kılıç taşıyan biriyle ellerinde gümüşten çeşitli silahlar taşıyan üç kişi geliyordu.

Daha arkadan padişahın "harbende-başı" denilen baş katırcısı, onun ardından çeyizi taşıyan katırlar geliyordu. Bunlar içinde 25 katırın taşıdığı 50 sandık sırmalı ipekli kumaş, on

katırın taşıdığı 20 denk altın nakışlı yastık ve gelin yatağı takımı, ayrıca 20 sandık gümüşten ev takımı, yüz katırın taşıdığı iki yüz denk yastık ve perde gibisinden eşya vardı. Bunların hepsi ipek örtülere sarılıydı, törenden sonra bu örtüler armağan olarak katırcılara verilecekti. Arkadan elli yük halı, seccade, elli yük yemek odası ve mutfak takımı geliyordu. Bunların hepsini kadınlar İbrahim Paşa'nın sarayında hareme yerleştirdiler.

Ayın 21. günü Rumeli Beylerbeyi'si, yeniçeri ağası ve Kaptan-ı Derya'nın yaptırdığı iki büyük nahıl taşındı.

Bu nahıllar öyle büyüktü ki, dar sokakalarda, bazı evlerin cumbalarını yıktırtmak gerekti. Bu arada gösterilen bütün özene rağmen, nahılların Birinin tepesinde bulunan bir mum, yüksek bir ağacın dallarına takılarak devrildi. Bu olay üzüntü doğurdu, bir uğursuzluk belirtisi olarak yorumlandı. Bu iki nahıl ince kadırga direklerine tutturulan, tahta ve saçtan yapılmıştı. Çeşitli renklere boyanmış çiçekler, ipek el-işleri ve mumlarla süslüydüler (Yerli kaynaklar bu iki nahıldan birinin üstünde 60 bin, ötekinin üzerinde 46 bin mumdan dökülmüş süs bulunduğunu belirtir). Nahılların tabanı bütün caddeyi kaplıyordu. Bir ehram biçimde olup tepeye doğru daralıyordu. Omuzlar üstünde taşınıyor, devrilmemesi için uzun dilme ve kargılarla destek yapılıyordu. Bu iki büyük nahılın önünde gençler, yirmi küçük nahıl taşıyorlardı. Bu nahıllar eski saraya götürüldü ve görülsünler diye dışarıya yerleştirildi.(3)

Ayın 22. günü Ayşe Sultan, gelin alayıyla İbrahim Paşa'nın sarayına götürüldü. Beş yüz kadar devlet ileri geleni eski sarayda toplandı. Bu alayda kimi yaya, kimi atlıydı. Bütün bu servete, görkemli yaşama onları kavuşturan Türkler, o Anadolu Türkleri, acaba nasıl acılı ve yoksul bir yaşamı sürükleyip gidiyorlardı?

---

(3) Nahıl: Çeşitli mücevherle süslenmiş ağaçlar.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TARİHLERE (SAFİYE SULTAN) ADIYLA GEÇİRİLEN VENEDİKLİ BAFO'NUN OĞLU ÜÇÜNCÜ MEHMET DÖNEMİ (1595-1603)

MEHMET, 19 KARDEŞİNİ BİR GECEDE BOĞDURTTU!..

Binbir yabancı "kan ve soy melezi" Osmanoğulları'ndan biri daha saltanat tahtına oturmuştu. Bu, Venedikli Bafo'nun (Safiye Sultan) oğlu Üçüncü Mehmet'ti.

Sarayı dolduran karaderili Afrikalı zencilerin başı ve üstelik sarayın en egemen kişisi olan kızlarağası ile sağır ve dilsiz cellâtların yöneticisi Bostansıbaşı, Üçüncü Mehmet'in karşısında buyruk bekliyorlardı.

29 yaşındaki Osmanlı Padişahı:

-Hele söyleyin ağalar, dedi. Ne miktar karındaşım vardır?

Karaderili Sudanlı zenci kızlarağası hiç duraksamadan, cırlak sesiyle karşılık verdi:

-Beş büyük... Ve de on dört küçük erkek karındaşınız vardır. Tamamı, 19 candır, şevketlu hünkârım!..

Üçüncü Mehmet, huzur dolu sakin bir sesle konuştu.

-Ceddimiz cennetmekân Fatih Mehmet Han buyruğunca ve de nizâm-ı âlem üzre cümlesin heman kaydı dürülmeli (öldürülmeli) deriz!..

Kızlarağasının kara yüreği bile azıcık sızlamış olmalıydı ki, ellerini oğuşturarak:

-Şevketlu hünkârımız, dedi. Velâkin 14 karındaşınız henüz pek küçücüktür... Bir kaçı ana memesi emer, bir kaçı yeni ayaktır... Ve de şimdi salıncakların da mışıl mışıl uyurlar!..

Üçüncü Mehmet, tahtının altın-zümrüt kakmalı kenar başlarına abanıp kızlarağasının üstüne üstüne eğildi.

-Baka ağa, dedi. Senle birlikte Kethüda kadına irademizi sabah bildürdük. Amma, yapılmamıştır, sana soran oldu mu? Ben, her ne irâde eylersem... Bir başka hisap ve de meşveret caiz olmaz! Bunca yıl Âl-i Osman'a hizmet ettiğün bülürüz... Amma şimdi kalkar acaip nesne yersin!.

Kızlarağası padişahı etekledi. Ama içinden, "çok gördük senin gibilerini" diye geçiriyordu.

Üçüncü Mehmet, bostancıbaşıya çevirdi başını:

-Baka ağa, dedi, her ne tedbir gereklü ise, alasız!..

Bostancıbaşı iki kat eğildi.

-Kasavet gerekmez, şevketlu!.. dedi, cem'an 19 karındaşınızı âhiret yoluna revân eylemek üzre, dilsiz yoldaşlarımız heman icabını göreler!..

-Ve de sen, her bir karındaşım boğulurken başlarında ol ki, bir yanlışlık olmaya!..

-Elbet, sultanım. Her bir mevtanın cesedi soğuyana dek başuçlarında olurum, bilesiz sultanım!

-Hadi, göreyim sizi... Aha, şu bir kese altın senin, ve de şu kese altın senin. Hizmetiniz daha da karşulanur elbet!..

Biri Sırp, öteki zenci iki ağa, padişahın ayaklarını öperek geri geri çekildiler.

Cellâtlar, ilk olarak, Üçüncü Mehmet'in beş büyük kardeşini yataklarında uyurken boğarak öldürdüler.

Bunlar: Süleyman, Mustafa, Cihangir, Abdullah ve Osman adlarındaki şehzadelerdi. Daha sonra, kimileri ana koynunda, kimileri salıncaklarında mışıl mışıl uyuyan küçük kardeşlerini boğdular.

Her birinin cesetini, Topkapı Sarayı'nın içine, daracık loş koridorlarından sırtlayarak Bizans kalıntısı küflü mahzenlere taşıdılar.

Bostancıbaşı, Osmanlı Padişahı'nın huzuruna koşarak, tekmil haberini ulaştırdı:

-19 karındaşınızın işini temam eyledik, hünkârım, dedi ve sözünün arkasını getirdi, irâde-i Şahaneleri mucibince...

Üçüncü Mehmet, hemen bir kese altın daha sıkıştırdı, bostancıbaşının avucuna:

-Bir eyi maslahat görmüşsüzdür, heman birlikte varup karındaşlarımın cesetlerini bir de biz görelüm!..

Üçüncü Mehmet, en zevkli ve en neşeli gününü yaşıyordu. Bir kat daha huzur ve güvenle dolan yüreği hızlı hızlı atıyordu. Telaş içinde koşa koşa mahzene indi. İrili ufaklı kardeşlerinin üstüste yığılmış cesetlerine birer birer baktı; soğumuş ve morarmış cesetleri üstünde ellerini dolaştırarak, gerçekten ölüp ölmediklerini inceledi.

Elleri arkasında, koridorları geçerek tahtına yan gelip kuruldu.

-Baka ağa, dedi sol yanında el-pençe divan bekleyen kızlarağasına, imdii.... Bir möhim mes'ele daha vardır ki, bu dahi heman icra oluna!

Yanıbaşındaki kristal sürahiden billur bardağa, yakut renkli şarap boşalttı, bir dikişte bardağın dibini gördükten sonra, konuşmasını tamamladı:

-Saray-ı Hümayunumda, 24 kız karındaşım var imiş., az önce miktarını bildürdüler. İşte bu kız karındaşlarımın cümlesinü (Eski Saray)a neman götürüp, sarayın kâfi miktar bir kısmısına yerleştüresüz!..

-Orda bir eyü muhafaza edilüp, kimesne ile görüştürülmeyüp her dâim ne ettikleri bilünmelüdür!..

Sudanlı zenci haremağası, padişahını etekledi:

-Emrü ferman, efendimizindir... Hünkârım!..

Ertesi gün, Topkapı Sarayı bahçesinde 19 şehzadenin tabutu yan yana getirildi. Bunlardan beşini İkinci Selim'in mezarının

yanına 14'ünün cesetini de Üçüncü Murat'ın mezarının bulunduğu yere gömdüler.

24 kızkardeşini de, Beyazıt'taki eski sarayın bir bölümüne hapsettiler.

Akılları yoktu ki, utansınlar!

Vicdanları yoktu ki, sızlasındı!.

Tüm evrenin yaratıcısı bir Tanrı'nın varlığına inançları yoktu ki, ondan korksunlardı; günah kavramına dönük yaşasınlardı...

Hiç bir konuda bilimin zerresine aşina olmamışlardı ki, kanlı katil birer suçlu olduklarını kavrayıp düşünsünlerdi. Hepsinden, her şeyden yoksun ve habersizdiler.

Her "sevaba günah" her "günaha sevap" diyen aksakallı, kallavi sarıklı, çağdaş bilime ve uygarlığın tümüne düşman ve cahil hocalardan sadece Osmanlıca okuyup-yazma öğrenmişlerdi.

Devlet, ne demekti? Millet, ne idi? Milletlerin bir kökeni var mıydı? Irk ve soy, dil ve din ne demekti? Dünyadaki devletlerin adları, ne idi, ülkeleri nerelerdeydi? Neler olmuştu, bugüne değin bu yeryüzünde? Bu soruların bir tekine bile, ne Osmanlı Padişahlarına ders veren hocaları, ne de devleti, ülkeyi ve toplumu yönetmek üzere sadrazamlık katına getirilen karacahil devşirme köleler cevap verebilirlerdi.

Dünyanın dört bir yanından satın alınan, tutsak edilen frenk dölü Hristiyan çocuklarının eğitilip yetiştirildikleri "Kapı-Kulu, Acemi Oğlan Ocağı" denilen bir örgüt daha vardı ki, bunlar, Osmanh Padişahlarının barışta ve savaşta güvenliğini sağlamakla görevli (Yeniçeri Ocağı) nın bütün er ve subaylarını ve komutanlarını yetiştiriyordu.

Türk düşmanı Osmanoğulları'nın izledikleri saltanat politikaları gereğince, ne (Harem-i Hümayun)a, ne (Enderun-u Hümayun)a ve ne de Yeniçeri Ocağı)na tek bir Türk soylu alınamaz, adım artırılamazdı!..

Türk'ten doğmamak, Türklere yönetimde yer vermemek, Türk'ü kendilerine uzak tutmak için bu kural ve koşuldan ayrılmıyorlardı.

Türklerin tek görevi; Osmanoğulları'na yeni yeni ülkeler kazanmak için sınırlardan ötelerde savaşmak... Kanlarının ve canlarının karşılığında elde ettikleri ülkeler ve servetlerle Osmanoğulları'nın "fuhuş ve cinayet" eylemlerine daha güçlü olanaklar sağlamaktı!..

Venedikli Bafo'nun oğlu Üçüncü Mehmet, babası: Yahudi Raşel'in oğlu Üçüncü Murat'tan tam-takır bir hazine devir almıştı tahta çıktığında. Sarayları dolduran binlerce yabancı kız ve kadınla bir o kadar iç oğlanını ve daha başkalarını beslemek, giydirmek ve görkemli yaşamlarını mücevherler içinde sürdürmelerini sağlamak için yeni ve büyük servetler kazanılması gerekiyordu. Bütün bunlar, şimdiye değin izlenen yoldan, yani yeni savaşlar açarak Türkleri savaşa sürerek sağlanacaktı! Yağma ve Talan ürünü ganimetlerle hazine tıka basa doldurulacaktı.

(Erdel, Boğdan, Eflâk) gibi Osmanlı deyimleriyle anılan, bugünkü Romanya ve dolaylarına saldırılacaktı bir kez daha. Elinin altındakini yeniden soymak için, Osmanlı egemenliğine başkaldırmış olması, bahanelerin en önde geleni yapılacaktı yeniden.

Ama Üçüncü Mehmet için sarayın zevk ve eğlencelerinden ve binlerce cariyenin sıcacık havasından bir süre için bile olsa ayrılmak güç geliyordu. Ne var ki, savaşı yapan ve ülkeleri fetheden Türk ordusunun ardından ele geçirilen kentlere girip kız ve kadınları tutsak almak, üstelik yağma ve talan hakkına da sahip olan, padişahların göstermelik muhafız ordusu (yeniçeriler), padişah savaş alanına gitmediği takdirde kendilerinin de başkentte kalarak "yağma, kız ve kadın devşirmek" gibi olanaklardan yoksun kalacakları için, padişahın da sefere çıkmasında direniyorlardı.

Gitmezse, Yeniçeri Ocağı kazan kaldırıp isyan edecekti! Yeniçeri isyanı demek, padişahlığın, tahtın ve saltanatın bir anda elden gitmesinden başka, daha dün kardeşlerini boğdurttuğu dilsiz cellâtların ellerinde can vermek demekti!..

Üçüncü Mehmet'in içini kemiren bir kurt daha vardı: Ya, kendisi seferde iken düşmanları ya da bir takım çıkarcılar, henüz 15 yaşındaki oğlu (Mahmut)u tahta çıkarıp padişahlığını ilan ederler de, kendisini de ilkin zindana atar ve sonra da oğlunun buyruğu ile ortadan kaldırırlarsa?!..

O halde, sefere çıkmazdan önce, öz oğlunun "icabını görmek" gerekiyordu!..

Sefere çıkacağı günden bir gece önce, buyruğunu verdi: Oğlu Mahmut'u uyurken boğup öldüren cellâtların başı "işin tamam" olduğunu gelip bildirdiğinde, ne olur ne olmaz, belki sağ bırakılıp bir oyun ederler, diyerek oğlunun cesetini görmeye gitti. Elini, oğlunun mosmor yüzüne ve alnına koyarak yokladı. Vücudu sımsıcacıktı henüz oğlunun. Kuşkulandı, öldürmeyip bayıltmış mıydılar yoksa?

Bir ayna istedi, ardında bekleşip duranlardan; getirdiler. Aynayı oğlunun ağzına ve burnuna tutarak bir süre bekledi. Sonra aynayı kaldırıp ışığa tuttu. Hayır, buğulanmamıştı aynanın yüzü. Öyleyse ölmüştü!..

Ya ölmediyse? Ya bir kaç saat sonra ayılıp kendine gelirse?

Cellât başına çevirdi, kafasını:

-Pekçe çekilmemiştir sanırız yağlı urgan! Canı çıkmamışa benzer... Ne dersiz?

-Çıkmıştır, efendimiz. Dört dilsiz kulunuz pekçe asılmıştır urgana ben dahi yardım ettim, canı çıkana dek burda kaldım!..

Üçüncü Mehmet hâlâ kuşkuluydu; eğildi, oğlunun pençe pençe kararan soluksuz ve cansız yüzünde dolaştırdı elini bir kez daha:

-Soğumamıştır henüz... Niçin acep?

-Tazedir, ondan Sultanım! Kanlı canlı, pek de tüvâna idi rahmetli, biraz geççe soğur sanırız!..

Kapıya yöneldi; odadan çıkmazdan önce geri dönüp:

-Bir eyi soğuyunca, dedi. Bana haber edesiz, varıp görmek isteriz!..

-Ferman efendimizindir, sultanım!..

Bir kaç saat sonra cellâtbaşı huzura çıkıp haber verdi:

-Buz misâli soğuyup, bedeni mübâreki ispermeçet mumu gibi bir sarı renge bürünmüştür, efendimiz!..

-Eyi... Varıp görelim öyleyse, dedi Üçüncü Mehmet.

Gitti, elini oğlunun çıplak yerlerine değdire değdire her yanını yokladı.

Gerçekten de buz örneği soğumuştu ceset. Göğsü, çıplak bacakları balmumu sarısıydı.

İçi ferahlayarak doğruldu, Osmanlı Padişahı! Artık sefere çıkabilirdi rahatlıkla. Gerçi bir oğlu daha vardı ama o henüz küçüktü. Bununla beraber ne olur ne olmaz, onu da anasıyla beraber götürecekti giderken.

Öldürdüğü oğlu Mahmut'un anasını şehzadeliğinde sevmiş, veliaht olarak gönderildiği Manisa'ya giderken onu da birlikte götürmüştü. Güzeldi, ince uzun vücudu vardı bu İspanyol kızının. İri iri kara gözleri, kanlı ve kalın dudakları aşk ve şehvet taşırıyordu. Büyüleyiciydi üstelik. Adı: Sinderella Violetta idi. Bilinen Osmanlı geleneğine uyarak (Mahpeyker) koymuştu, Üçüncü Mehmet!..(1)

Bu arada, Manisa'da bir başka kız daha vardı, karşı konulmayacak kadar güzel, ılımlı ve doyumsuz geceler geçirmesini sağlayan Üçüncü Mehmet'e. Helen'di adı.

(1) Şehzade Mahmut'un annesi Violetta (Mahpeyker Sultan'ı da öldürttü. Naima Tarihi, C, I., 325.

Yunan adalarından tutsak edilip esirciden esirciye ve giderek dolu altın keseleri karşılığında Osmanlı Sarayı'na satılmıştı. O da gebe kalıp karısı olmuştu. Üçüncü Mehmet'in. Adını: Handan koymuştu Üçüncü Mehmet.

Padişah olarak tahta oturduğunda iki karısı vardı. Bunlardan biri: (Mahpeyker Sultan) adıyla anılan İspanyol Sinderella Violetta, öteki de: (Handan Sultan) adıyla anılan Helen'di.

Öldürülen Mahpeyker Sultan adıyla anılan İspanyol kadının oğlu Veliaht Mahmut'tu. Sağ bırakılansa, Yunanlı kızın oğlu Ahmet'ti.

26 Ekim 1595 günü (Haçova Meydan Savaşı) sürüp giderken, savaşın genlerindeki Osmanlı Padişahı Üçüncü Mehmet, korkudan tir tir titreyerek atına atlayıp kaçmaya başladı.

Ardından yetişenler onu güç bela dönmeye razı ederek geri çevirdiler.

-Bırakmalısınız beni!.. Göz göre göre ölüme sürersiz padişahınızı! Diyor bir yandan da ağlıyordu.

-Yanılırsız efendimiz, diyorlardı ötekiler. Meydanı harp çok ıraktır henüz... Hâtır-ı şerifinizi hoşça tutmalısınız. Siz gidersez kim kalır meydanı harpte? Cümle kulların duyar ve dahi harbetmezler...

Hıçkıra hıçkıra konuşmaya çalışıyordu, Üçüncü Mehmet:

-İyi, hoş dersiz ya bre ağalar, can vermek istemeziz bu mahşer içre... Dönüp Al-i Osman tahtında kalmak isteriz!..

Makamınız sabit ve bakidir sultanımız, velâkin sabreyleyesiz. Evvelallâhü Teâlâ zafer bize müyesserdir!..

-Acep, doğru mu söylersiz?

-Efendimizin şüphesi olmaya... Biiznillâh doğru söyleriz...

-Eyi... Bir emin ve mahfuz yerde saklayasız beni.

-Elbette sultanımız, elbette...

Üçüncü Mehmet'i savaş meydanının çok uzağında bir yerde kurulu çadırının çevresinde bir kaç yüz yeniçeri güvenlik için görevlendirildi.

Anadolu Türklerinin kanları ve canları karşılığında sağlanan düşman yenilgisi sonucunda, 6 milyon Türk lirası karşılığındaki 10 bin duka altını ve ayrıca bir yığın ganimet elde edildi.

-Yeter! Diyordu, Üçüncü Mehmet. Payitahta dönelim. Gayetle cefa çekmişizdir, kâfidir!..

Her biri yabancı soylu birer devşirme olan sadrazam ve vezirler, ordunun çeşitli katlarındaki komutanlar, bir an önce görkemli yaşamlarını süsleyen cariyeleriyle köle oğlanlarına kavuşmak ve yarıda kalan zevk âlemlerine kaldığı yerden başlamak için padişahtan yana oldular.

Oysa başkent İstanbul'da tüm devleti, padişahın annesi Valide Sultan Safiye (Venedikli Bafo) yönetiyordu. O ne derse o oluyor; yüksek görevlere en fazla altın verenleri oturtuyordu. Yabancı devletlerin elçilerini huzuruna kabul ederek dış politikayı ve ticaretle ilgili ayrıcalıkları yine altın karşılığında onlara peşkeş çekiyordu.

Oğlu, Üçüncü Mehmet'in, bir göstermelik olarak katıldığı savaş alanından döndüğünde de durum değişmedi. Sarayın olduğu gibi, devletin tüm dış işlerinde de tek egemen olan: Valide Sultan Safiye idi.

Devşirmeler egemenliğindeki Anadolu bu sıralarda da, yine için için kanıyor ve kaynıyordu. Sadrazam Cağaloğlu Sinan Paşa adıyla tanınan adamın buyruğundaki kuvvetler, Anadolu Türklerine kan kusturuyordu.

Kimdi, bu Cağaloğlu Sinan Paşa?

Babası, Venedik kaptanlarından (Sigala) adında biriydi. Oğlu (Eskipyon)la birlikte tutsak edilerek İstanbul'a getirilmişti. Sigala'nın oğlu Eskipyon (Enderun-u Hümâyun)a alınmış, adı değiştirilerek (Sinan) olmuştu!..

Devlet, ülke ve millet üçlüsünü ve tüm nimetlerle birlikte tüm yetkilerin kendileri gibi yabancı, kendi kanları gibi bozuk soysuzlara peşkeş çekmeyi ilke olarak benimseyen

Osmanoğulları'ndan biri olan İkinci Selim, Üçüncü Murat dönemlerinde işte bu Venedikli tutsak köle, paşalık rütbesiyle yüceltilmiş, deniz kuvvetleri komutanlığına atanmıştı.

Üçüncü Mehmet'in boy gösterdiği (Haçova) Savaşı'nda da komutan olarak bulunduktan sonra devletin en yüksek katı olan sadrazamlığa getirilmişti.

Üçüncü Mehmet'in başyaveri Gazanfer de, aslında (Enderun-u Hümayun) yetiştirmesi, Cenevizli bir tutsak köleydi. Bu adamın da yardımıyla, iktidardaki Hırvat soylu Boşnak ibrahim Paşa, sadrazamlıktan indirilerek onun yerine geçirildi. Sevmediği, hoşlanmadığı, kendisine engel ya da rakip olabilecek kimler varsa teker teker öldürtmeye başladı.

Anadolu Türklerinin ellerindeki toprakları da alarak frenk asıllı Hristiyan döllerine dağıttı. Osmanoğulları yönetimine karşı (Anadolu İsyanları) yeniden başladı.

Osmanlıların (Celâli İsyanları) adını taktıkları bu başkaldırmalar, gerçekte devletin kurulduğu 1300 yılından başlayarak 300 yıldan bu yana Osmanoğullarınca tutsaklık boyunduruğuna vurulmuş Öz Türklerin sonu gelmeyen insanlık dışı zulüm ve sefaletle örülü yaşamdan kurtulmak için giriştikleri ulusal kurtuluş savaşlarının devamından başka bir şey değildi.

Venedikli Sigala oğlu Eskipyon, (Sadrazam Cağaloğlu Sinan Paşa) olmuş; kendi kanından ve soyundan gelen Valide Sultan Bafo (Safiye) ile kafa kafaya vererek hem ülkeyi soyuyor, hem de Türkleri kesip doğrayarak öç alıyorlardı.

Bir süre sonra Sadrazam Sinan, rüşvet ve zorbalık yolu ile elde ettiği servetlerden Valide Sultan Safiye'ye yeterince pay vermekten kaçınmaya başlayınca, Safiye Sultan sadrazama düşman kesildi.

Oğlu Üçüncü Mehmet'in karşısına geçip:

-Şu kendin bilmez köle Sinan işi azıtmıştır, dedi. Hep kendi kesesini düşünüp doldurur. Bunca ağır masrafımız vardır,

hazinemiz tamtakırdır, aldırmaz; hisse vermez olmuştur. Yeni bir sefer açıp ganimet getirmeğe de yanaşmaz. Tiz davranıp bu kölenin işini temam itmezses, nizâm-ı âlem bozulur, bilesiz bunu...

-Haklısız Sultan Validem, dedi Üçüncü Mehmet anasına. Çok haklısız, zira hazinemizde ne altın ne mücevher kalmıştır. Mesârif-i Hümayunumuza karşılık bir şeyimiz kalmamıştır. Velâkin, daha eyi ve de muktedir olmağa ahd-ü peymân eylemiş bir âdem bilir misiz acep?

-Elbet biliriz, dedi anası Venedikli Bafo (Safiye Sultan), Enderun-u Hümâyun yetişmesi bir kölemiz vardır ki, bir zaman içre hazinedarlık eylemiş ve de Mısır Beylerbeğliği'ni dirayetle ifâdan sonra Şirvan ve Tebriz Beylerbeğliği'nde bulunup çokça ganimeti esirgememiştir.

-Aman Validem, ziyade memnun edersiz beni, dedi.

Üçüncü Mehmet sevinerek.

-İşte bu âdem, diye sözünü sürdürdü Safiye. Bize elaltı haberler gönderip durur. Der ki: "duyduklarım doğru ise, nankörlüğü cümlece malum köle Cağaloğlu Sinan Paşa nerden gelip ne olduğunu unutup bunca zorbalıkla elde ettiklerini yalnız kendüsüne saklayup, size koklatmazmış ve siz sıkıntı içre kıvranıp durumuşsuz. Bu hâl yüreğime pek fena dokunmuştur. Bu nankörü def eyleyüp beni sadrazamlığa lâyık görürsez, bilmiş olasız ki, Hazine-i Hümâyun altınla dolup taşar ve de artanı nereye komalı deyu düşünüp durursuz" böyle der, işte bu kulumuz gözümün bebeği evlâdım!..

Kim ola bu âdem Validem sultanım? dedi gözlerinin içi pırıl pırıl sevinçten parlayan Üçüncü Mehmet.

-Hadım Hasan Paşa kulumuz...

-Eyi ya anacığım, velinimetim, sultanım. Heman irâde eyle, gidip getireler Hadım Hasan Paşa kulumuzu... Virelim sadaret mührünü, görelim neyler.

N'eylerse güzel eyler sanırız padişah oğlum, benim... dedi Safiye Sultan tatlı tatlı gülerek...

Bir kaç saat sonra Sinan Paşa'nın elinden Sadrazamlık mührü alınarak (Hadım Hasan Paşa)ya verildi.

Erkeklik yeteneğinden yoksun edilmiş Sudanlı devşirme bir köle olduğu için (Hadım) lakabıyla anılan bu adam, bütün öteki Osmanlı Paşaları gibi (Enderun-u Hümayun) denilen, tutsak-köle Hristiyan çocukların eğitilip yetiştirildikleri ocaktan çıkmaydı. Tek bir Türk evladının adım attırılmadığı bu ocaktan yetişenler Osmanlı devletinde padişahlık dışında her bir yüksek göreve atanıyor, ülke ve topluma egemen oluyorlardı.

(Sancak beyleri, beylerbeyleri, deniz ve kara kuvvetleri başkomutanları, paşalar, vezir ve vezir-i azam denilen bakan ve başbakanlar, yeniçeri ağaları, sipahi ağaları, Türklerden kurulu savaş ordularının bütün komutanları, irili ufaklı bütün hükümet memurları) hep bu yabancı kanlı Hristiyan dölü tutsak kölelerden seçiliyor, bütün Osmanlı ülkesini sömüıüyorlardı. Yabancı kanlarının gereği olarak Anadolu Türklerine kan kusturmak, asıp kesmek, malını, canını, ırz ve namuslarını ellerinden alıp rezil ederek hüküm sürmek, en büyük tutkularıydı bunların.

Ne yazık ki, zavallı halkın gözünde, bunların her biri "âsü ve en yüksek düzeyde kimseler" olarak büyütülürdü. Bu yüzdendir ki yüzlerce yıldan bu yana "Paşalar, paşa çocukları, paşa kızları ve paşa karıları" gökten inmiş ya da belirli bir ırk ve soyun temsilcileri imişcesine bir korkulu saygı ile anılır, onlardan ya da onların döllerinden birinin adı geçtiğinde; "biliyor musunuz, o bahsettiğiniz kimse, falan paşanın oğlu imiş, torunu imiş..." gibi saygılı bir anlatımla yüceltilirlerdi. Halk, bu soysuzları soylu saymaya alıştırılmıştı çünkü. Gerçekleri söyleyen, yazan olmamıştı ki...

Oysa hepsi de: dünyadaki "yetmiş iki buçuk millet" deyimiyle tanımlanan her bir yabancı soy ve kökten gelmiş, kimi

parayla, kimileri zorla ele geçirilmiş Hristiyan tutsak kölelerden ve onların döllerinden başka bir şey değillerdi.

Hadım Hasan Paşa da bunlardan biriydi işte. Anası Çerkes, babası Sudanlı bir zenci idi. Bu zenci ve Çerkes melezi Köle, Sadrazam olur olmaz ilk iş olarak o zamana değin çalıp çırptıklarından ayırdığı 10.000 altını ve bir kaç torba dolusu değerli mücevheri Osmanlı Padişahı 3. Mehmet'le, anası Venedikli Bafo'ya (Safiye Sultan), el ve eteklerini öperek verdi.

Çağın içinde her hangi bir büyük kentin nüfusundan daha çok sayıda ve üstelik yabancı onbinlerce "kız, kadın ve oğlan" vardı sarayda. Özellikle zenci ve Arnavut görevliler çoğunluktaydı. Yeni bir gelir kaynağı bulmuş olmanın mutlu sevinci içinde günlük eğlencelerine yeniden başladı, Osmanlı Sarayı!..

En başta Üçüncü Mehmet olmak üzere herkes memnundu. Biliyorlardı ki, bu kadarla kalmayacatı yeni sadrazamın verdikleri. Arkası gelecekti, elbet.

Nitekim Hadım Hasan Paşa kolları sıvamış, hem kendine ve hem de Osmanlı Sarayı'na büyük servetler kazandırmak için, yeni planlar hazırlıyordu. Sadrazam Cağaloğlu Sinan Paşa'nın rüşvet karşılığında sattığı büyük görevdekileri birer birer yerlerinden atarak, sırada bekleyen, rüşvet karşılığında bu yerleri ele geçirmeye hazır kişilerden torba torba altın alarak onları işbaşına getirmeye başladı.

Sarayı, haftalığa bağlamıştı. Bir hafta içinde vurduğu vurgunların, aldığı rüşvetlerin dörtte birini Üçüncü Mehmet'le, anası Safiye arasında bölüştürüyordu. Kimse karışmıyordu artık ne yapıp ne ettiğine.

Asıyor, kesiyor, çalıp çırpıyordu!..

En küçük esnaftan, en büyük tüccara kadar hepsini haraca bağlamıştı. Ayrıca, zengin tanınanları öldürtmek ve sürgüne göndermekle korkutarak onların da icabına bakıyordu.

Bir yandan da, Anadolu'yu kasıp kavuran sancak beylerine, beylerbeylerine haberler göndererek vurgunlarının yarısını her ay kendisine göndermelerini istiyordu.

Kim, kime yakınacaktı?

Kim kimi, hangi zalim vurguncuya, hangi katil soyguncuya şikayet edecekti?

Bir deli-divane düzen, bir çılgın kanlı-katil yönetim, akıl almaz, karşı konulsa da başa çıkılmaz bir türde yürüyüp gidiyordu, işte...

Ne var ki, Hadım Hasan Paşa'nın sadrazamlık saltanatı çok sürmedi. Safiye Sultan'ın kandaşı ve soydaşı Venedikli köle (Gazanfer) takma adıyla padişahın başyaverliğine kadar yükselmişti. Sadrazam Hadım Hasan'ın bu adama dil uzatması, onu ölüme göndermeye kalkışması her şeyi alt üst etti.

-Devletlûm, diyordu başyaver Gazanfer ağa, kendi soydaşı Safiye Sultan'a, Bu mel'un hadım köle Hasan, siz sultanıma olmadık iftiralar eyler. Ben gibi bir sadık kulunuzu öldürüp efendimizi ve sultanımızı yalnız koyup bir belâ içre bırakmak ister!..

-Sen kasavet çekmeyesiz ağa, dedi Safiye. Biliriz tüm ettiklerini o mel'unun... Bize miskal zerre koklatıp böyük servetler peydah edip kendisi Karun olur! Biliriz... Her bir olanı kulağımıza fısıldayanımız biiznillâh pek çoktur. Düreriz defterini, olur biter bre ağa!..

-Gece ve gündüz duacınızım, başımızdan eksik olmayasız, âmin!

-Sen gibi bir soydaşım ki hurdadır, benim de gönlüm hoştur. Seni gördükçe vatanımın ve de denizlerimin kokusu gelir burnuma... Hadi git, huzur içre kal!..

Venedikli köle Gazanfer, valide sultanın eteğini öperek geri geri çıkıp gitti.

Valide Sultan Safiye, kendisinden önceki hanım sultanları ve valide sultanları örnek almış, halkın gözünü boyamak için bir cami yaptırmaya girişmişti.

Nasıl olsa halkı, bu dünyadan umut kestirip soğutmuş ve her bir mutluluğun öteki dünyada olduğunu umdurarak kandırmışlardı. Bu dünyadaki her bir servet ve saltanat, zevk ve safa, en görkemli yaşam kendilerine ve kendileri gibi kanı bozuk soysuz devşirme döllerine özgüydü. Geri kalan, Osmanlı boyunduruğundaki Türkler için rahat ve huzur; giyim kuşam ve karın tokluğu; hak ve adalet öteki dünyada idi. Onun için gece ve gündüz Türkler, hem beş vakit ve hem de doğmadıkları zamanlara ait kaza namazları kılmalıydılar durup dinlenmeden!..

Geri kalan zamanlarında da "tekke ve zaviye"lerdeki şeyhlere "mürit" olmalıydılar!..

Osmanlı hocaları, Osmanoğulları ve devşirme dölleri böyle istiyorlardı.

Türklere hep öteki dünyayı gösterip, öteki dünyanın cennetini peşkeş çekerek avutmaya ve bir yandan da öteki dünyanın cehennemiyle korkutmaya çaba harcıyorlardı.

Üst üste camiler, mescitler, tekkeler yaptırıyorlardı bu nedenle; Hristiyan kadınlarının dölleri Osmanoğulları ve onların frenk kadınları.

Valide Sultan Safiye'nin yaptıracağı cami, kendi ününe uygun çapta, büyük olacaktı. Eminönü'nde bir geniş alan seçti Safiye Sultan diye anılan Venedikli Bafo, adını kendisi koydu: (Yeni Cami)...

Caminin temelini bir an önce atmak ve inşaatı hemen başlatmak istiyordu Safiye Sultan; ama bu o kadar kolay iş değildi. Çünkü, ilkin

"Müneccimbaşı"na sorup soruşturmak gerekiyordu!..

O, yıldıznameye bakacak, hangi gün ve hangi saatte temelin atılmasının hayırlı ve uğurlu olabileceğini söyleyecekti!:

Nihayet söyledi münecimbaşı: Ramazanın 6. günü yapılmalıydı bu iş!..

Bütün devlet ve hükümet erkânının en başında Sadrazam Hadım Hasan Paşa yer almış, temele ilk taşı koymak için müneccimbaşının vereceği işareti bekleşip duruyorlardı. Halk, daha gerilerden izliyordu töreni.

İşte tam bu sırada bir gürültü koptu. Ne olduğunu anlamak için başlarını çevirenler, sarayın insan avcısı katil bostancılarını görüp titrediler korkudan.

20 kadar bostancı kendilerine özgü kıyafetleri içinde yalın kılıç kalabalığa yaklaşarak Sadrazam Hadım Hasan Paşa'nın çevresini kuşattılar.

Hiç kimsede çıt çıkaracak güç kalmamıştı. Vezirler, paşalar, ileri gelen devlet ve hükümet erkânı sapsarı bir yüzle kalıp taşlaşmışlardı.

En öndeki bostancı ağası, sadrazamı yakasından tutup:

-Efendimize hıyanet, ha! dedi. Yürü bre mel'un... Katline ferman çıktı!..

Kollarından, bacaklarından kavrayıp yere yıktılar ilkin sonra sürüklediler yoldan aşağı...

Kafasını Yedikule Zindanı'nda kestiler. Kana bulanmış kesik başını saraya getirip Üçüncü Mehmet'e ve anası Safiye Sultan'a gösterdiler.

Daha sonra herkes görsün diye sarayın dış kapısı önüne attılar.

Halkın bir yanı memnundu böyle bir zalim vurguncudan kurtuldukları için. Ama bir yanı buruk buruk gülerek yarıda bırakıyorlardı, karşı taraftakilerin kıvançlarını:

-Bre neye zevklenirsiz? Diyorlardı. O, şunu bunu vurup kırıp, kesip öldürüp soyduğu için mi kelle verdi, sanırsız? Ne mene öyle bir hak ve adalet? Kimi sadrazam padişahı memnun eder, valide sultanı edemez., kimi de bunun tersini yapar. Kimi az verir, sırada bekleyen daha çok pey sürer. Bu dümen hep böyle döner, bu kâhne gemi böyle yalpalar, gider! Ve dahi gelen gideni aratır, keyiflenmeyin boşuna!..

Üçüncü Mehmet ancak 8 yıl sürebildi taht ve saltanat keyfini. 29 yaşında padişah olmuş, 37 yaşında birdenbire ölmüştü.

Neden? Niçin? Nasıl?

Karşılığı olmayan bu sorulara, ne Osmanlı tarihleri, ne belgeler ve ne de kaynaklar ışık tutar. Ama nerden ve kimden olursa olsun; 19 erkek kardeşini ve yetişkin bir oğlunu gözünü kırpmadan öldüren Üçüncü Mehmet'in tepesine de bir anda dikilen ölüm, bir anlamda öç alırcasına onun da canını almıştı.

O da kendinden öncekiler gibi, yüzlerce cariye ile yattı; bunların çoğu gebe kalmış, kız ve oğlan çocuklar doğurmuştular. Ama anası Venedikli Bafo (Valide Sultan Safiye), hiç birini yaşatmadı. Bunlardan hiç birini, "Padişah karısı ve padişah anası" olmaya layık görmemişti çünkü...

Bu nedenle iki kadının adını geçirdiler belgelere ve yalnız bu iki kadından doğan çocukların adlarını yazdırdılar.

Bunlardan biri, (Mahpeyker) adı takılan İspanyol Sinderella Violetta idi. Öldürülen Veliaht Mahmut'la; Selim ve Mustafa'nın anası...

Öteki, (Handan) adı takılan Yunanlı Helen'di ve yakın gelecekte (Birinci Ahmet) adıyla Osmanlı tahtına geçecek olan Ahmet'le, Süleyman ve Cihangir'i doğurmuştu.

Yıl, 1603'tü henüz, önlerinde 319 yıllık geniş bir zaman vardı daha. Bu 319 yıl içerisinde daha nice frenk kanlar padişah doğuracaklardı. Osmanoğulları'nın boyunduruğunda tutsak ve ezik Türkler hak ve adalet dışında, bilim ve kültürden yoksun ve kapkaranlık bir yaşama boyun eğip duracaklardı. Üstelik bu Türk düşmanı kaatil, zalim ve sapık Osmanoğulları'nı büyük ve kutsal birer hükümdar olarak hayırla, övünçle ve saygıyla anmak gibi bir gafleti sürdürüp izleyerek babadan oğula aktarıp gideceklerdi!..

Düşmanını dost belleyerek, zalimi masum yerine koyarak yapacaklardı bunu...

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ MEHMET'İN YUNANLI HELEN'DEN DOĞAN OĞLU BİRİNCİ AHMET DÖNEMİ (1603-1617)

BOSNALI ANASTASYA (MAHPEYKER KÖSEM SULTAN) OLDU...

Birinci Ahmet'in yaşamı, belgelerde sadece 2 Rum kadının arasında geçmiş gösterilir.

Niçin?

Çünkü bu iki Rum devşirmesi kadın, Birinci Ahmet'e 7 oğlan, 5 kız doğurmuştur. Ya öteki kadınlar?

O, yüzlerce yabancı soylu cariyeler?

Acaba onların hiç biri, Ahmet'ten gebe kalıp çocuk doğurmamışlar mıydı? Kuşkusuz, niceleri doğurmuştular ama o çocukların ve o kadınların kim ve ne oldukları belgelere geçirilmemiştir.

Baştan sona binlerce yabancının hüküm ve saltanat sürdüğü, demir çubuklar ve demir perdelerle örülü o görkemli Osmanlı saraylarında gün yüzüne çıkarılmadan karanlığın gayyasına nice giz gömülmüş ve yok edilmiştir, çünkü.

Birinci Ahmet'in ilk karısı diye belgelere geçirilen (Mahfiruz Sultan) takma adlı kadın da, bir Rum devşirmesiydi. Gerçek adı: (Evdoksia) idi. Genç Osman'ı, Mehmet'i, Süleyman'ı, Beyazıt'ı ve Hüseyin'i doğurdu.

Ne var ki, Birinci Ahmet 19 yaşına geldiğinde, Bosna Beylerbeyi'nin bir değerli armağan olarak sunduğu (Bosnalı Rum Anastasya), tüm yaşamını altüst etti Birinci Ahmet'in...

Birinci Ahmet, Bosnalı Rum Papazı'nın kızı Anastasya'nın adını (Mahpeyker Kösem Sultan) koydu. Doğurduğu (Murat ve İbrahim)[(1)]) gelecekte Osmanlı Padişahı olacaklardı. Bir Rum cariye daha karısı oldu Sultan Ahmet'in; Evdoksia idi adı, değiştirip (Mahfiruz Sultan) yaptılar. Onun doğurduğu Osman da padişah olacaktı...

Uzun boyluydu, dalgalı kumral saçları vardı, Anastasya'nın. İncecik beli, vücudunun yuvarlak yerlerini daha belirgin bir biçimde ortaya koyuyor, öngöreni bir kez daha baktırıyordu başını döndürüp...

Daha 15 yaşlarındaydı Anastasya. Bosna dolaylarında doğmuştu. Tek bir Türk kızının ayağını Osmanlı haremine bastırtmamak ilkesini birbirinden devir alarak yürüten tüm Osmanoğulları'nın bu tür sapık eğilimlerini ve Türk düşmanlıklarını iyi bilen bütün devşirme paşalar gibi, Bosna Beylerbeyi de Anastasya'yı görür görmez kafasında bir şimşek çakmıştı.

Bu Rum kızına el koyup Osmanlı Sarayı'na peşkeş çektiği takdirde, daha bir kaç yıl bu görevde kalabilir ve gelecekte sadrazam bile olurdu.

Osmanlı Padişahı'nın bu kızı görür görmez aşık olup el ve ayaklarının titreyeceğini iyi biliyordu. Padişah karısı ve padişah anası olmaya layık bulacaktı Anastasya'yı hiç kuşkusuz Valide Sultan Yunanlı Helen... (Handan Sultan).

Gerçi, Osmanlı tahtına padişah olarak çıkan Birinci Ahmet (Sultan Ahmet), henüz 13 yaşındaydı ama anası (Handan Sultan) takma adlı Yunanlı Helen, binlerce Hristiyan cariye arasından kendisi gibi Yunanlı bir cariye olan (Evdoksiya)yı oğlu Birinci Ahmet'in koynuna koymuştu. Üstelik Evdoksiya gebeydi bu sırada!..

---

(1) 4. Murat ve Deli İbrahim diye tarihlere geçen bu iki Osmanoğlu, işte bu Rum kadının oğullarıydı.

Devleti baştan sona dönme ve devşirme kölelerin ellerine verip Türkleri devlet dışı bırakan ve üstelik padişahların kardeşlerini, evlatlarını, sadrazamları öldürmeleri çığırını açan (Fatih) 2. Mehmet.

Ama 13 yaşındaki çocuktan gebe kalınır mı? diyen olmadı.

Bosnalı Rum dilberi Anastasya'nın Osmanlı Sarayı'na satılarak öteki cariyelerin arasına katıldığı günlerde Yunanlı Evdoksia ilk oğlunu doğurdu. Hemen adını değiştirip (Mahfiruz Sultan) yaptılar. Doğurduğu oğlana da (Osman) adını koydular. Bu Osman, gelecekte Padişah olacak ve (Genç Osman) adıyla anıldıktan başka yeniçerilerin ellerinde can verecek ve ardından acıklı türküler yakılacaktı.

Birinci Ahmet 13 yaşında tahta oturduğunda, zaten anası Yunanlı Helen (Handan Sultan)ın elinde bir oyuncaktan başka bir şey değildi. Anası tüm egemenliği ele geçirmek için Büyük Valide Sultan, Safiye'nin (Venedikli Bafo) saraydan uzaklaştırılmasını istedi oğlundan.

Birinci Ahmet, anasının bu isteğine uyarak babası Üçüncü Mehmet'in anası: Büyük Valide Sultan Safiye'yi (Venedikli Bafo) Eski Saray'a gönderip gözaltına aldırdı. Bu suretle iktidar egemenliği tümüyle, bu kez kendi anası Yunanlı Helen'in eline geçmiş oluyordu.

Şimdi devlet, ülke ve toplum üçlüsünü dilediği gibi yönetmek sırası bu Yunanlı Valide Sultan'ındı!..

Kendinden bir yaş küçük kardeşi Mustafa'yı öldürtmemişti Birinci Ahmet; bu inanılmayacak bir davranıştı. Osmanlı yasası ilk kez uygulanmamış oluyordu.

(Venedikli Bafo)dan doğan kardeşi Mustafa'yı öldürtmeyişinin bir başka nedeni vardı Birinci Ahmet için. Küçük Mustafa akıldan yoksun, zavallı bir deliydi. Bunun hayatta bırakılması, tahta çıkan Birinci Ahmet bakımından hiç de sakıncalı bir yanı yoktu.

Ne var ki yine de, saray içindekilerle dışındakiler hayret ve şaşkınlıkla karşıladılar bu davranışı. Büyük Valide Sultan Venedikli Bafo'nun (Safiye Sultan), bir ihtilal çıkartıp her bir şeyi altüst edeceğinden korkarak Mustafa'yı sağ bıraktıkları biçiminde de yorumlayanlar oldu.

Gerçekteyse, düzensizliğin sürüp gittiği ülkede zaten her şey alt üsttü. Bundan başka, saraya ve kendilerine yetecek gelir kaynağı bulmak için girişilmiş "ganimet savaşları", alabildiğine hızla sınır boylarında sürüyordu.

Birinci Ahmet'in ilk gözdesi Evdoksia (Mahûruz Sultan), Osman'dan sonra yeniden gebe kaldı. Mehmet'i, Fatma'yı, Kasım'ı doğurdu üst üste.

Öte yandan, Bosnalı Rum dilberi (Anastasya) ilk oğlunu dünyaya getirdi. Adını (Murat) koydular. Anastasya'nm adını da (Mahpeyker Kösem Sultan) yaptılar!.

Bir çocukla mı kalacaktı bu dilber? O da üst üste gebe kaldı ve doğurdu. Daha üç oğlan ve iki kız doğurdu. Adlarını, İbrahim, Beyazıt, Süleyman, Ayşe, Atike koydular.

Saray hazinesi yine boşalmıştı. Savaşlardan elde edilen altınlar, türlü çeşitli ganimetler, onbinleri barındıran bu soysuzlar karargâhı saray tarafından silinip süpürülüyordu. İran'a, Macar ve Hırvat ülkelerine karşı bu yüzden yeniden savaşlar açılmıştı. Ama savaşların sonucu henüz alınmadığı için saray hazinesine giren bir şey yoktu.

En başta Handan Sultan (Yunanlı Helen) ve sonra Osmanlı Padişahı Birinci Ahmet, görkemli sarayı dolduran bunca Hristiyan dölü yabancı kız ve kadınların, oğlanların, zenci harem ağalarının, bunca Arnavut, Sırp ve Rum asıllı bostancı ve kapı kulunun günlük ihtiyaçlarını hiç bir kısıntı yapmaksızın karşılamak ve alışagelmişi olduğu gibi sürdürmek zorunda olduklarını biliyor, bu yüzden de sıkıntı içinde bunalıyorlardı.

Günde binlerce koyunun, yüzlerce teneke en iyi yağın, şekerin, balın, kaymağın ve türlü çeşitli en nadide turfanda meyve ve sebzenin girdiği saray mutfağında bütün bunlar yenip içildikten sonra, daha var mı? deniliyordu üstelik.

Sarayın (Harem-i Hümayun) denilen yabancı kız-kadın panayırı bölümü, Afrikalı kara zencilerin egemenliği altındaydı. Bu zencilerin başı: (Kızlarağası), bir diğer deyimle de (Dârüssaade ağası) ünvanı ile anılıyordu.

Osmanlı padişahlarının yataklarına sokulmaya hazır bekleyen kız ve kadınlarla dolu bu panayırın zenci ağaları, bir sadrazamdan daha güçlü egemenliğe, daha etkin bir iktidara sahiptiler. Dilerlerse, türlü entrikalarla, padişahları bile tahtlarından ve canlarından edebilirlerdi. Sarayın büyük haracını yiyen bu zencilerin her biri karun kadar zengindiler.

İşte onları da, alışageldikleri bahşişlerden, değerli armağanlardan yoksun bırakmamak gerekliydi!..

Bu köle zenciler, Mekke ve Medine'deki vakıf mal ve mülkün en yetkili tek Nazırı(bakan)ydılar. Bu kadarla da bitmiyordu. Bu köle zencilerin üstün ayrıcalıkları, padişahlarla yakınlarının kurdukları bütün "Vakıf" işlerini yürütme hakkı da bunlarındı. Padişahların kızlarına, oğullarına, analarına ne kadar aylık vermek gerektiğini saptamak ve ödeme yapmak bu zencilerin yetkisindeydi. Ayrıca, devletin eyaletlerdeki ileri gelen kişilere her yıl gelenek olarak sürdürdüğü "bahşiş ya da armağan" niteliğindeki para ve hediyelerin ölçüsünü ve biçimini seçmek ve belirlemek ve dağıtımını yapmak yetkisi ve görevi de bu köle zencilerindi.

Dünya yuvarlağının üstünde bir tek benzeri olmayan "sapık Osmanlı Saltanatı", böyle sürdürülüyordu işte. Topkapı Sarayı'ndan başka, Fatih Mehmet'in Beyazit'ta yaptırdığı ve öteki padişahlarca "sürgün ve gözaltı" yeri olarak kullanılan (Eski Saray) da bu zencilerin egemenliğindeydi ayrıca.

Bütün bu kanıbozuklar güruhuna ve onları en iyi türde besleyip semirtmek için katır ve deve yükleriyle para gerekliydi. Tüm savaşlar, bu parayı elde ederek "Kan çorbası-insan panayırı" Osmanlı Sarayı'nın hazinesine doldurmak içindi. Birer birer yıkıp yokettikleri, tarihe gömdükleri "Türk Beylikleri"nin yıkıntısı içinde başsız kalan Öz Türkler zorla silahaltına alınıyor, cepheden cepheye kesintisiz ve soluksuz, savaşlara sokularak ele geçirilen yabancı ülkeler yağma ve talan edilerek vurgun ve ganimetler Osmanlı Sarayı'na aktarılıyordu. Bu yağma ve talanların büyük payı yeniçerilerindi. Kız, kadın ve oğlanları tutsak alarak bunları esir tüccarlarına ya da Osmanlı Sarayına satmak hakkı da bu savaş dışı örgütündü.

Üstelik kazanılan bu savaşlarla, egemenlik boyunduruğuna vurulan yabancı ülkeler sanki yeniçerilerin kanları ve canları karşılığında elde edilmiş gibi, tüm onur da onların oluyordu.

Daha acısı vardı; günümüze dek yazılmış Osmanlılarla ilgili tarih kitaplarında bu gerçekler örtbas edilerek yeniçeriler savaş ordusu olarak gösterilecekti. Osmanoğulları'na ülkeler kazandıran gerçek savaş ordularını meydana getiren ve bu uğurda zorla can ve kan döken milyonlarca Türk'ün adı-sanı anılmayacaktı.

Osmanlı Sarayı'nın (Has Ahır) denilen padişah atlarına ve arabalarına bakmak için gereken paranın tutarı bile, günde binlerce liranın üstündeydi. Ama bunun da çaresi vardı. Böyle zamanlarda padişahlar, sadrazam kellesi kesiyor; sadrazamların mallarına, mülklerine, çalıp çırparak meydana getirdikleri katır yükü altınlarına el koyup kendi hazinelerine aktarıyorlardı!..

Şimdi, içinde çırpındıkları parasızlığı yine bu yoldan karşılayacaklardı bu kez de...

Bostancıbaşılıktan "Paşa" olmuş, Enderun-u Hümayun yetiştirmesi tutsak köle Arnavut Derviş Paşa böyle bir ortamda yetişti, Birinci Ahmet'in (Sultan Ahmet) imdadına.

-Devletlum, dedi Birinci Ahmet'in karşısında diz çöken Derviş Paşa: Sadrazam Lala Mehmet Paşa, kıymet ve dahi kendin bilmez bir âdem olup kısa müddet içre pek azim servet edinmiştir. Kulağımıza gelenler doğru ise, hazine-i hümayununuz boşalmış olup siz dahi ziyade sıkıntı çekermişsiz. Hâl böyle iken, sadrazam nankör Lala Mehmet kendüsünden gayrisine kulak vermez olup zevku sefasındadır. Siz velinimetine sırt çevirmiştir!..

Arnavut Derviş Paşa kasten susup bekledi bir süre. Daha sonra yeniden konuştu:

-Demem şudur ki, hünkarım... Sadrazam bir kaza ve belaya uğrarsa, bilcümle mal ve mülküne ve de azim milyon akçesine sahip olaraktan ferahlarsız!

-Olur, mu, dersiz?

-Olmuşluğu pek çoktur, sultanım...

- ....!

-Ve esasen cümle serveti Âl-i Osman ülkesi halkının sırtından edinmiş, canlar yakıp ocaklar söndürerek peyda eylemiştir. Devlet siz hünkarımın... Ülke siz sultanımın. Âl-i Osman halkı siz devletlumun... Her bir şey sahibine intikal eyler böylece!.

-Nasıl edersiz?

-Ferman efendimindir, sultanım! Kulun, üstesinden gelür ve dahi kimesnenin kulağı duymaz!..

-Eyi ya, dedi Birinci Ahmet, tiz tutmalısız her bir işi. Niye dersiz, ziyade sıkıntı içreyiz!

-Kasavet çekmeyesiz, hünkarım. Kulun yarına komaz bu günün işini.

-Göreyim seni, paşa... Kimse bir şey duymasın. Hizmetin elbet bilinür bizce...

-Kulun kurbandır, ayak tozuna sultanım... Padişahın ayaklarına yüz sürüp huzurdan çıkıp gitti Derviş Paşa.

Bir gün sonra, Sadrazam Lala Mehmet Paşa'nın beyin kanaması ile yatağa düştüğü haberi başkent İstanbul'un her yanında duyuldu.

Derviş Paşa, Portekizli bir doktor bulmuş, erkeklik gücünü çoğaltan bir ilaç diye yutturduğu hapla sadrazamı zehirletmişti. Zehirin dozu az gelmiş olacak ki, hemen öldürmemişti. Sadrazamın; önce her yanına felç inmişti.

Birinci Ahmet, bir kaç gün sonra ölen Sadrazam Lala Mehmet Paşa'nın bütün servetine el koydu. Paşa'nın konağındaki hazinesi, Osmanlı hazinesinde olmayan servetle doluydu. Elli bin duka altını vardı. Ayrıca, on milyon akçeden başka İstanbul'un çeşitli yerlerinde sayıları kırkı aşkın konağı, yalısı ve gelir getiren bir sürü dükkan padişahın malı oldu... Şimdi sıra, Derviş Paşa'nın bu büyük iyiliğine(!) karşılık vermeye gelmişti. Arnavut Derviş Paşa'yı sadrazamlığa getirdi.

Bundan böyle Arnavut Derviş vuracaktı büyük vurgunları. Bu vurgunlardan bir pay da Osmanlı Padişahı'na verecekti elbet. Ama çok sürmeyecekti, Arnavut Derviş Paşa'nın iktidarı.

Çünkü zemin ve zaman kollayan bir başka devşirme köle vardı arkada. Sırp soylu, bir Hırvat'tı bu. Osmanlı devletine "büyük adam" yetiştiren Enderun-u Hümayun'dan çıkmaydı... Ötekiler gibi bu tutsak köle de.

Ama Birinci Ahmet düşünüyordu; bir inanılır ve hiç değilse etrafın gözünü boyayabilir bir neden bulmak istiyordu, sadrazamlığa getirdiği Derviş Paşa'yı ortadan kaldırmak için.

Derviş Paşa'nın büyük, görkemli bir konak yaptırdığını, mimarının da bir Yahudi olduğunu duymuştu ama bu bir neden olamazdı. Her sadrazam çalıp çırpıyor, padişahın payını verdikten sonra dilediğince saltanat sürüyordu.

Ne yapmalıydı acaba?

Haraç ve vurgunlardan daha çok pay vereceğini söyleyen ve üstelik peşin olarak torbalar dolusu altın ve mücevheri hemen vermeye hazır olan Hırvat Murat Paşa'yı sadrazam yapmak için...

Bunun çaresini de, Derviş Paşa gibi, Murat Paşa buldu.

-Devletlum, dedi Murat Paşa. Bir çare bulmuşsuzdur. Zat-ı Şahaneleri müsaade ederlerse arz eylemek kuluna düşer!..

-Hele söyle Paşa, dedi Birinci Ahmet. Söyle ki ne mene bir geçer sebebdir bilelüm.

-Efendimiz, bilirsiz Derviş Paşa kulun bir konak yaptırmıştır, bir küçük saraydır adeta!..

-Duymuşluğumuz vardır, dedi Birinci Ahmet.

-İnşaatı temam eyleyen kimesne usta bir Yahudi taifesindendir.

Onu da biliriz...

-İşte bu çıfıt der ki, Derviş Paşa bir iş daha vermiştir kendisine. Saray-ı Hümayu'na dışardan bir tünel kazdırmak ve böylece Zat-ı Şahanelerine bir baskın düzenlemek sevdasında bulunduğu anlaşılur.

Birinci Ahmet keyifli keyifli güldü, Sadrazam Derviş Paşa'nın defterini dürmek için yeterli bir düzen kurduğunu anlıyordu. Doğrusu, kendisi kırk yıl düşünse böyle bir bahane uyduramazdı.

İşte ona, kafası çalışan böyle zeki adamlar lazımdı!

Gözlerinin içi gülerek baktı Murat Paşa'nın yüzüne:

-Bu çıfıt, huzurumda da böyle konuşur mu dersiz?

-Elbette, hünkârım.

-Vezir Vüzeraya da anlatır mı, böyle olduğunu?

-Elbet sultanım... her ne dersek papağan misali tekrar eyleyüp durur her bir yerde!.. Çünkü, canından bezmiş değildir henüz!..

Birkaç saat sonra Birinci Ahmet'in karşısında tir tir titreyerek yerlere kapanan Yahudi, Murat Paşa'nın ezberlettiklerini, dili dolaşarak tekrarladı.

En sonunda da:

-Canımı bağışla, başka istemem bir şey, gözünü sevdiğim padişahım, dedi. Ama, Derviş Paşa sağ kalırsa işte o zaman yaşamak haramdır bana... Kellemi kim bilir nasıl keser boynundan kör testereynen...

-Bre çorbacı dedi, Birinci Ahmet. sen ki benim canımı korumuşsundur, biz de senin kelleni koruruz!..

Yanı başında duran sedef kakmalı sehpa üstünden bir ufak torba altını alıp, hâlâ iki büklüm yerde sürünen Yahudiye fırlattı.

-Haydi git dedi, Murat Paşa'ya misafir ol... Seni göz bebeğimiz gibi korusun!.

Yahudi yüzükoyun yattığı yerden iki kolunu uzattı, ellerini açtı:

-Yukarida Allah var ya, işte o nasin bilirse öyle yapsin... başımızda kaldıkça biliriz nassin olacak halimiz...

Geri geri sürüklenerek dışarı çıktı. Odanın dışında bekleyen Murat Paşa'nın ayaklanna kapandı, bu kez:

-Nah, dedi, yalanim varsa Allah canimi alsin... Git sor, sen ne öğretmişsin, ben işte onlari söylemişim padişaha eksiksiz, hem de bir bir, anladın mı Paşa? Murat Paşa sırtını okşadı yahudinin.

-Bre çorbacı, dedi. Gel hele, bu gece misafirim ol bizim konakta.

-Ne dedin? diye ağlamaklı bir sesle konuştu Yahudi. Padişah efendimiz diyor ki, Derviş Paşa'nın kellesi kesilinceye kadar Murat Paşa kulumun misafirisin, anladın mı?

-Hele gel sen, diye karşılık verdi Murat Paşa. Beraber yürüdüler.

Kardeşi Beyazıt'ı ve oğullarını öldürttükten sonra tahtta oturan İkinci Selim...

Sultan Ahmet, bostancıların yere çökerttiği Sadrazam Derviş Paşa'nın göğsü üstüne oturup, eğri büküm hançeriyle kafasını kestikten sonra kanlı kafayı saçlarından kavrayarak odanın bir yanına fırlatıp attı...

Derviş Paşa, "Zat-ı Şahane Sultan Ahmet Hazretleri" nin görüşme arzusunda olduğu haberini alır almaz konağının kapısında bekleyen özel "kupa-fayton" arabasına kurularak arabacısına seslendi:

-Tiz kırbaçla atları, dedi. Kestirmeden varalım Topkapı Sarayı'na...

Yeleğinin cebinden altın "enfiye" kutusunu çıkarıp kapağını açtı; baş ve işaret parmaklarının arasına bir tutam toz enfiye aldı, burnuna götürdü. İki parmağının arasındaki enfiyenin yarısını burnunun bir deliğine, kalan yarısını da öteki deliğine doldurup genzinden yukarıya çekti, keyifli keyifli.

-Ohh... dedi, sesli sesli. İcat eden nur içinde yatsın, ne de içe işleyici... Ne de ferahlık verici mübarek nesne!..

Kafasının içi daha bir aydınlanmıştı sanki, Tüm düşünceleri pırl pırıl...

Henüz koynuna almadığı yeni cariyesini anımsadı bu an. "O ne gözler, o ne ahu bakışlar... O ne iri ve de canlı göğüsler, aman Allahım sen neler yaratırsın... O ne yusyuvarlak, üstelik oynak mı oynak kalçalar! Yemin-i billahi bir içim su, bir afet-i devran", diye söylendi kendi kendine.

Moralı bir Hristiyan Rum kızıydı, düşündüğü cariye. Onu 1500 altın sarı liraya satın almıştı bir esirciden. Kırkı aşkın öteki cariyelerinin arasına katmıştı. Henüz 14'ünde var yada yoktu.

Sırada, bu gece işte o afet vardı...

"Bir zümrüt gerdanlık takarım, o kuğu kuşu boynuna... O nadide pırlanta küpeleri de gül goncası kulak memelerine incitmeden iliştiriveririm... O mermerden dökülmüş gibi beyaz ve zarif parmaklarına birer tek taş pırlanta yüzük geçiririm ve dahi..."

Düşünün bu en tatlı yerinde, arabacının kaim sesini duydu:

-Saray-ı Hümayun'a vasıl olmuşuzdur, biiznillâh devletlu paşam!..

Arabadan inerken kendi kendine:

-Neye ki, hiç düşünmemişsizdir Zât-ı Şahâne'nin bizi davet sebebini... diye geçirdi içinden.

Yürüdü, büyük kapıdan azametle geçti. Her yandaki silahlı, paralı nöbetçiler, o geçerken yol verip selam duruyorlardı. Kafasını daha bir dikleştirip kaşlarını çatarak tepeden bakıp geçti, hepsine.

Sarayın "Selâmlık" bölümündeki "kabul odası"nın tam önüne gelmişti ki, nereden çıktığı belirsiz bostancılar saldırdılar bir anda, Sadrazam Derviş Paşa'nın üstüne.

İçlerinden dördü bir koluna, daha bir dört kişi öteki koluna yapışıp kıvırdılar. Arkadan üşüşenlerin biri yağlı bir ipi boynuna doladı.

Ardından tekme ve diz vurup padişahın bulunduğu odaya sürüklediler. Gözleri yuvalarından fırlamıştı Derviş Paşa'nın. Birinci Ahmet'in yüzüne baktı hayretle!..

-Tiz yıkın bre bostancılar, ne durursuz?

Osmanlı Padişahı Sultan Birinci Ahmet'ti böyle bağıran.

Bostancılar, sille tokat, tekmeyle yıktılar yerdeki acem halısının üstüne Arnavut Derviş Paşa'yı... Osmanlı Padişahı, sadrazamın göğsü üstüne bağdaş kurup oturdu. Daha önceden kınından çekip eline aldığı eğri büküm, altın savat işlemeli hançerini, Derviş Paşa'nın damarları oluk oluk kabarmış boynunun ense kökünden sapladı, kendine doğru asılarak ağır ağır kesmeye başladı kafasını!..

Derviş Paşa'nın boynuna sıkı sıkıya dolanmış ip, sesinin çıkmasını engelliyordu. Dört bir yanını kuşatıp kol ve bacaklarını tutmuş bostancılar kıpırdamasına bile olanak vermiyorlardı. Birinci Ahmet yüzünü bile buruşturmadan keskin hançerini doladığı kafayı, öne arkaya sallanarak kesiyordu bir yandan.

Daha canı çıkmamıştı, Derviş Paşa'nın ama kafası gövdesinden ayrılıp bir yana düştü. Sultan Ahmet, her yanından kan fışkıran kesik kafayı saçlarından tutup kaldırdı, şöyle bir baktıktan sonra odanın bir yanına fırlatıp attı.

Tüm sapık, kanlı kaatil ecdadının, tüm bozuk kanlı sülâlesinin rekorunu kırmışcasma kıpkızıl kana bulanmış elerine, huzur ve güvenle bakarak homurdandı:

-Leğen ibrik getiresiz... ellerimiz melunun kanıyla boyanmıştır.

Som altından dökme leğen ve ibrik getirdiler. Birinci Ahmet çömeldi. Yöresindekilerden biri ibrikten su akıttı, bir başkası bu kanlı elleri avucunun içine alarak özene bezene yıkadı.

İlkin sarayın her bir yanında, daha sonra ve hızla başkent İstanbul'un dört bir tarafında duyuldu, Sadrazam Derviş Paşa'nın kafasını kendi eliyle kestiği Osmanlı Padişahı'nın...

-Padişahımız efendimize tuzak hazırlamış o nankör, o bednam sadrazam!

-İyi olmuş öyleyse... Cezasını bulmuş mel'un!

-Nasıl bir tuzak ola ki bu?

-Al-i Osman Sarayı'na hariçten lağım kazdırırmış... Pek az bir şey kalmış girmeye Saray-ı Hümayuna!

-Kul kısmı böyledir işte... Allahü Teâlâ'nın yeryüzündeki gölge-i mübâreki ve dahi Peygamber-i Zişân Efendimizin Halifeleri olan mukaddes Âl-i Osman sülalesine karşı ne azim bir günah işlenilmeğe yeltenilmiştir... Tövbesi dahi caiz olamaz!

-Elbette, yansın şimdi kıyamete dek cehennemde de görsün gününü!..

Böyle konuşuyorlardı olayı duyanlar; fuhuş ve cinayet yuvası Bizans artığı kentin, insan panayırı İstanbul sokaklarında!.. Ama Anadolu'da, her bir Osmanoğlu'nun ölüm haberi geldiğinde, bayram ediliyor, köklerinin kuruması için Tanrı'ya yakarılıyordu.

Birinci Ahmet, Derviş Paşa'nın baş ve gövdesini sarayın dış kapısı önündeki "ibret taşı" üstüne atmaları buyruğunu verdikten sonra, öldürdüğü sadrazamın bütün altınlarına, konağına, cariyelerine el koydu. Kanlarıyla çocuklarını da öldürtmeyi unutmadı bu arada...

Sırada, sadrazamlığını bekleyen Murat Paşa, "30.000" altın lirayla birlikte Osmanlı Padişahı'nın huzuruna çıktı. Altınları önüne serdi.

Birinci Ahmet, soluğunu kesen bu altın yığını karşısında kendini güçlükle alıkoyarak umursamaz görünmek için başını öte yana çevirdi, azımsadığını belirtmekten de geri kalmadı üstelik.

-Hepsi bu mu, Paşa? dedi.

-Evet, Sultanım... Tam tamına 30 bin altın; eksiği yok, fazlası var, diye karşılık verdi Murat Paşa. Çenesini yukarı kaldırıp ağzını buruşturan Birinci Ahmet: -Azmış! dedi. Daha çok umardık senden Paşa!.. -Efendimiz, kulun bu kadarla bırakmayacak ki; Mâlum-u devletiniz, nicedir umur-u devletten el çekip bir kenarda otururuz. Vezir-i azamlığı bahşeylediğinizde, biiznillâh pek azim altun cem eyleyüp ay be ay Zât-ı Şahanelerine taktim eylemek vazifesini müdriksizdir.

-Eyi... eyi, dedi Birinci Ahmet. Sonra yanıbaşında duran, Derviş Paşa'nın ceplerinden çıkarılmış sadrazamlık mühürünü Murat Paşa'ya uzattı.

-Al hele, dedi. Mührü şerifimizi bir iyi kullanasız, şeytana uymayup sıtk üzre hizmetin görmek isteriz!

Sadrazamlık mührünü üç kez öpüp başına koydu, Murat Paşa. Koşup ayaklarına kapandı. Osmanlı Padişahının; geri geri yürüyerek huzurdan çıkacağı sırada padişahın sesini duydu:

-Baka Paşa, unuturduk az kalsın; Anadolu'da Türkmenoğulları gene azmıştır deyu duyarız. Bıkup usanmışızdır bu asi kullarımızdan, bilesüz! Bir eyü ibret gösteresüz ki, bir dahi baş kalduracak takatleri kalmaya!..

İki kat olup diz çöktü Murat Paşa:

-Ferman üzre oluruz hünkârım, dedi. Cümlesin hakkından gelür, solukların keseriz sultanım! Türk komayız Âl-i Osman ölkesinde dilersez...

-Yok pek öyle değil, bilirsiz kâfirler üstüne açtığımız harpler içün gereklüdür bu âsi kullarım... Bunca muharebelere hep onları sürmüşüzdür. Kavi bir kavimdir, amma başka bir işe yaramazlar; makbul saymasız biz onları. Yeni bir «sefer» düzenleye değin susturasız bunları. Hadi git, başkasını aratmayasız bize Paşa!.

Murat Paşa, yine geri geri yürüyüp çıktı, huzurdan.

Bu da bütün ötekiler gibi, devlet-ülke ve toplum yönetiminde belirli ve üstün yeri, en akıl almaz aşırı yetkileri olan tüm Osmanlı devlet erkânı gibi (Enderun-u Hümayun) yetiştirmesi, satın alınıp tutsak edilmiş, bir devşirmeydi. Osmanlıca ve Osmanlı görgü kuralları belletildikten sonra "Paşalık" rütbesi verilerek devletin ve milletin tepesine çıkartılmış biriydi.

Sırp soylu bir Hristiyan Hırvat'tı, yeni Sadrazam Murat Paşa. Osmanlı geleneğince bütün ötekilere, saray içi ve saray dışı bütün kadın ve oğlanlara yapıldığı gibi, buna da bir "Arap-İslam" adı takmayı unutmamışlardı elbet.

Taa... kıruluştan bu yana özellikle üç yabancı ırktan gelenleri, orduda, devlet ve hükümette en yukarı katlara çıkarmayı ısrarla benimsemişlerdi, bütün Osmanlı Padişahları.

Bu üç yabancı ırk: Rum, Sırp ve Arnavutlar idi. Kendi damarlarında dönüp duran kan çorbasının yüzde yetmiş beşi, bu üç ırk ve soy birleşimiydi çünkü. Geri kalan yüzde yirmi beş kan artığının içindeyse, dünyadaki bütün yabancı ırk ve soyların kanları vardı.

Devşirme Murat (Paşa)ya iki bakımdan gün doğmuştu. Biri, otuz bin altın rüşvet karşılığında sadrazamlığı kolaylıkla elde etmiş olmasıydı Osmanlı Padişahı'ndan; öteki daha önemliydi Tüm Öz Türk soylulardan öç alma fırsatı geçmişti eline. Bir taşla iki kuş vurmuştu...

Hemen harekete geçti. Rum, Sırp, Bulgar ve Arnavutlardan meydana gelen bir ordu düzenledi. Ankara ve dolaylarından, Konya ve dolaylarına dek yayılmış isyanları bastırıp yok etmek için ordusunun başında yola çıktı.

Bütün Osmanoğulları'nın ağzından ve yörelerini kuşatan tüm devşirme devlet erkânının dilinden düşmeyen (Celali İsyanları), gerçekte; haktan, adaletten, ekmek ve özgürlükten yoksun bırakılmış ve yalnızca zulüm ve işkenceler içinde yaşamaya mahkûm edilmiş Anadolu Türklerinin yaralı yüreklerinden kopup gelen feryatlarıydı.

Türk soyunun düşmanı Osmanoğulları ve çevrelerindeki yabancı soylu devşirmeler, bütün bu feryatlara, daha çok öldürüp, daha çok asıp keserek karşılık vermişlerdi şimdiye dek. Yine öyle yapacaklardı.

Bu başkaldırmalardan bir bölümünün başına geçen Ankaralı Kalender Mehmet, halka yaydığı bir bildiride şöyle söylüyordu:

"Sergüzeştim, âleme malumdur. Zalim Osmanoğulları'nın Anadolu Türklerine reva gördüğü eza ve cefa, kahır ve sefalet cana tak etti. Sabır taştı. Can tende kaldıkça bundan böyle onlara boyun eğmeyeceğiz.

Üsküdar'dan berisini Osmanoğulları'na haram edeceğiz. Eğer, fırsat yine onların olursa nidelim? Baş koyduğumuz serencamın dillere destan ve ibret olup kalması bize yeter."

Bu bildirilerden biri, Sırp soylu Hırvat Sadrazam Murat Paşa'nın da eline geçmiş, kara yüreği daha da kararmış, cehennem zebanisi olup öyle girmişti ardındakilerle birlikte Anadolu topraklarına...

Her bir adımda kan döküp ölüm saçarak geçiyordu, her bir yöreden. Kazma, kürek ve paslı yatağanlarla kırık dökük kılıç eskileriyle, orak ve tırpanları ibaret gereçlerle başkaldırı savaşma girişmiş Türk kuvvetleri kesilip doğranarak hızla yok edildikten sonra, sıra kadın ve yaşlı erkeklerle çoluk-çocuğa geliyordu.

Türk halkı yol boylarına yan yana dizdiriliyor, en baştan başlatarak az sonra gömülecekleri çukurları kazdırtıyordu, onlara! Daha sonra kafaları kesiliyordu. Kesik kafalar, kafasız kalan gövdeler kazdıkları çukurlara atılarak üzerlerine toprak dolduruluyordu. Ayrım yoktu. Başkaldırıya katılmış ya da katılmamış olmak, kurtulmak ya da ölmek için bir neden değildi. Türk soylu olmak, yetip artıyordu öldürülmek için.

Kundaktaki meme çocuklarını sağ bırakmıyor, hançerletip çukurlara attırıyordu. Ancak, dağlara kaçıp canlarını kurtaranlar sağ kalmak mutluluğuna erişmişlerdi...

Sırp soylu Hırvat Murat Paşa'ya, kesimden kurtulup sağ kalabilen zavallı Türkler, bir yeni lakap taktılar: (Kuyucu Murat Paşa) dediler.

Osmanlı Padişahı Birinci Ahmet, Türk kanları ve Türk cesetleriyle dolup taşan kuyuları icat eden sadrazamının bu başarısını ve üstelik ortada başkaldıracak Türk bırakmamış olmasını duyduğu zaman, havuzda çırılçıplak yıkanan kızları seyrediyordu. Çok keyiflenmişti aldığı haberle. Kızlardan birinin bileğine yapışıp kucağına oturttu. Bir Arnavut oğlanının doldurup diz çökerek uzattığı altın maşarapadaki kırmızı şarabı son yudumuna dek lıkır lıkır içip, boş kabı oğlanın eline tutuştururken:

-Tiz haber salasız, hanendeler ve de sazendeler çalıp söyleyeler, hep bir avaz olup... dedi.

Sırp soylu Hırvat Sadrazam öldü, bir Rum onun yerine sadrazamlığı satın aldı, 40.000 altın liraya...

Öldürdüğü onbinlerce Öz Türk'ün cesetlerini kazdırdığı çukurlara gömen ve bu yüzden de (Kuyucu lakabıyla anılan Sırp soylu Hırvat Sadrazam Murat Paşa, 1611 yılında öldü.(2)

(2) Bu Türk düşmanının adını hâlâ taşıyan bir mahalle İstanbul'un Aksaray semtindedir.

Başkent İstanbul halkının gözlerini boyamak için süregelen gelenek uyarınca, kendi adıyla anılan mescitler, medreseler ve camiler yaptırmayı unutmuş değildi sağlığında; o da yaptırmıştı!..

14. Osmanlı Padişahı Birinci Ahmet (Sultan Ahmet) yeni bir sadrazam aramaya koyuldu...

Hazine yine boştu. 22 yaşının en ateşli dönemkideydi henüz. Ne var ki, gerek kendi saltanatına ve gerekse saraylar dolusu devşirmeye yetecek altını bulmak zorunluğu en önemli bir sorundu.

Bu sırada, (Nasuh Paşa) adında biri çıktı ortaya... Osmanlı Padişahı'na sunduğu bir mektupta, şöyle yazıyordu Nasuh Paşa: "... sadrazamlığı, şayet Nasuh kulunuza vermek lutf-u şahaneleri olursa, ordunun seraskerliğinin de (başkomutanlık) bana ait olması dileğimdir. Bu takdirde, Zât-ı Şahanelerine (kırk bin altun) vermekle kalmayup, muharebe zuhurunda iktiza eyleyen bilcümle ordu masrafları da tarafımdan karşulanur."

Birinci Ahmet üst üste bir kaç kez okudu mektubu. En sonunda da:

-İşte aradığım böylesi bir ademdi, dedi.

40.000 altını ayakları dibine sayan Nasuh Paşa'ya sadrazamlığı da, ordunun başkomutanlığını da verdi. Tüm tedirginliği kalkmış, kırk bin altının verdiği güvence yüreğini doldurmuştu.

Ama kimdi bu Nasuh Paşa denilen adam?

Gümülcineli bir Rum'du gerçekte. Küçük yaşta babasından satın alınıp (Enderun-u Hümayun)la yerleştirilmişti. Bir yıllık bir dil ve gelenek eğitiminden sonra (Baltacı)lıkla Osmanlı Sarayı'nda görevlendirilmişti.

Baltacılık, adıyla ilintisi olmayan bir görevdi (Teber-darân-ı Saray-ı atik) diye de anılan bu örgütte yetişen yabancı soylu Hristiyan devşirmeler, şehzadelerle hanım Sultanların özel hizmetçileri idiler. Her bir padişah karısının, padişah kızlarıyla oğullarının böyle bir baltacısı vardı.

Osmanlı Saraylarının en büyük ve egemen efendisi olan Sudanlı-Afrikalı zenci (Harem Ağaları), baltacıların da sorumlu efendileriydiler.

Nasuh adı takılan bu Rum köle, kısa süre sonra (Çavuş rütbesi almış, Divan-ı Hümâyun) denilen padişah başkanlığındaki Vezirler Meclisi'nde hizmetçiliğe atanmıştı.

Şehzadelerle ve sultanlarla içli-dışlı yakınlığı, ona daha büyük kapıların açılmasını sağlamış, Diyarbakır Valisi olmuştu. Kurnaz Rum oğlanı, rüyasında görse yorumlayamayacağı böyle bir göreve atanır atanmaz, Vilayetin dört bir yanını haraca bağlayarak büyük servetler yapmayı da başarmıştı kısa sürede.

Yöredeki Kürt beyleriyle de sık sık görüşerek ilişkilerini geliştiren Nasuh, valiliğe atandığından bu yana, (Paşa)ydı, üstelik.

Tüm Osmanlı ülkesindeki halkın beyinlerine yerleşen inanca göre de, paşalıkla birlikte asiller sınıfından olmuştu!..

Diyarbakır'daki yaşamı, dillere destandı Nasuh Paşa hazretlerinin... Gerçek bir Kral, gerçek bir Osmanlı Padişahı yaşamı sürdürüyordu. Kentin en uzak yörelerinde bile. (Vali Paşa)nın görkemli konağındaki eğlence âlemleri konuşuluyordu. Gerçekte, (Kürt Beyliği'nde padişah temsilcisiydi.

Ne il sınırları içinde ve ne dışında hesap vereceği hiç bir kişi ya da herhangi bir makam vardı. Kurnaz Rum oğlanı, her kapıyı kapamıştı, kendisinden şikâyetçi olabileceklere. Her ay, Osmanlı Padişahı'na torbalar dolusu altın gönderiyordu, çalıp çırptıklarından bir ufak bölüm ayırarak...

Vali Nasuh Paşa'nın bu durumu, yörenin Kürt beyi (Şeref Han)ın ilgisini çekti. Böyle bir kişiyle akrabalık kurabildiği takdirde, yapamayacağı bir şey olamazdı.

Kızını, bu Rum oğlanına verdi Kürt beyi (Mir Şeref)!..

Sadrazam Kuyucu Murat Paşa'nın öldüğünü duyar duymaz İstanbul'a geldi. Açık artırmada en yukarı fiyatı vererek, bir bakıma sadrazamlıkla birlikte başkomutanlığı da ele geçirdi.

Bu, Rum-Sırp-Bulgar-Arnavut ve benzeri devşirmeler bir şeyi unutuyorlardı yalnız. Osmanoğulları'nın "para, eğlence, oğlan, kadın ve içki" tutkusu ve saltanattan başka hiç bir şeye ve kimseye vefaları olmadığını...

Bu gerçeği düşünmüyorlardı bir türlü. Önlerine konan daha çok altın, daha güzel kadın ve oğlan, daha belirgin güvence veren bir başka biri uğruna, canını almayacakları, alaşağı etmeyeckleri kimse olmadığını, olamayacağını anlamıyorlardı.

Olaylar bu türde gelişti, kısa bir süre sonra!..

Birinci Ahmet, (Sultan Ahmet) Sadrazam Nasuh Paşa'nın her hafta gönderdiği "kadın, altın ve elması" azımsıyor, daha çok istiyordu. Çünkü kendisini de sıkıştıranlar vardı. Bir yandan (Mahpeyker Kösem Sultan) takma adıyla hüküm süren karısı (Anastasya), öte yandan (Mahfiruz Sultan (takma adıyla Saraya ve Saltanata ortak olan ilk karısı Evdoksiya, hiç durmadan altın ve elmas istiyorlardı.

Savaşlardan da bir şey gelmez olmuştu üstelik. Bu nedenlerle yükleniyorlardı, Sadrazam Nasuh Paşa'ya. Ver... daha çok ver, diyorlardı.

Nasuh Paşa, hem kendisine, hem de Osmanlı Sarayı'na "kadın, altın ve elmas" bulmak için çalışıyordu, gece ve gündüz. Verenden alıyor, vermeyenden zorla alıyor, öldürüyordu. Son zamanlarda bir başka çeşite dökmüştü işi: Rüşvet karşılığında yüksek görevler satıyor, hemen ardından o adamları öldürterek, yerlerini yeniden satıyordu, başka para ve elmas verenlere...

Haftalık haracını şimdilerde üç günde bire çıkarmıştı Nasuh Paşa; Sarayın hissesini böyle çoğaltmıştı. Birinci Ahmet memnundu artık. Bu memnunluğu öylesineydi ki, henüz 7 yaşındaki kızını, gözünü kırpmadan Nasuh Paşa'ya nikâhladı.

Aradan kısa bir süre geçti. Sadrazamlığa göz koyan bir başka devşirme çıktı ortaya... (Öküz Mehmet Paşa)!..

O da ilkin el altından düzenlemelere girişti. Padişahın kulağına değecek, iştahını artıracak söylentiler yaydı ortalığa:

"Sadrazam Nasuh Paşa'nın konağındaki hazine, Acem Şahlarının hazinelerinden daha çok ve paha biçilmez altın ve elmaslarla tıka basa dolup taşmakta imiş" Söylentiler birbirini izliyordu:

"Nasuh Paşa'nm bunca azim serveti peyda etmekten maksadı, Cengiz soylu Kırım Han'ı Mehmet Giray'ı Osmanlı tahtına çıkarıp padişahlığını ilan eylemek yolunda gerekli masrafı yapmak içinmiş..."

Birinci Ahmet, kulağına gelen bu söylentilerin acaba gerçekleşme olanağı var mı? Yok mu? diye düşünmedi. Sadrazamı harcamak için iyi bir fırsat geçmişti eline. Hele, Nasuh Paşa'nın konağındaki hazine ile ilgili söylentiye dört elle sarıldı.

-Tiz tahkik edüp bildiresiz... dedi güvendiği kişilere. Sonra ardından ekledi:

-Azim serveti bir rivayet değil de hakikat ise, hıyaneti bizce de anlaşulmuş olup, bize miskal ile virüp kendüsüne okkayla hisse ayurduğu belli ola. Ol zaman, bilürüz yapacağımızı!..

Araştırıcıların raporları, söylentileri doğruluyordu. Sadrazam Nasuh Paşa'nın hazinesi milyon değerdi; daha da çoktu bir olasılığa göre...

Elleri, ayakları titredi Osmanlı Padişahı Birinci Ahmet'in, duyduğu büyük servetin sıcaklığı karşısında. Kaşlarını çatarak bir süre düşündü.

Hemen ardından, karşısında el pençe divan durup buyruk bekleyenlere çevirdi gözlerini:

-Bre bostancıbaşı, dedi. Yüz kadar yavuz âdem al yanına, var git Nasuh Paşa kulumun konağına, bir kelâm (söz) ettirmeyüp kaydını görüp (öldürüp) kellesin getiresiz!..

-Ferman efendimizindir, sultanım... dedi bostancıbaşı. Rüzgâr gibi çıktı huzurdan.

İki saat sonra, Sadrazam Nasuh Paşa'nın kellesini gümüş bir tepsi içinde Osmanlı Padişahı'na sundular.

Gözleri yuvalarından fırlamış kanlı kafaya şöyle bir baktıktan sonra Birinci Ahmet:

-Şimdi. dedi. Hazinem kethüdasına varıp söyleyesiz, tiz davranıp Nasuh Paşa'nın konağına koşa... Ve dahi tüm servetini yükleyüp getire. Haydi, durmayasız!.

Nasuh Paşa'nın hazinesi gerçekten akıllara durgunluk verecek çokluktaydı:

Bir milyon duka altını, kilerler dolusu inci, türlü çeşitli mücevherat, katır yükü ile altın ve gümüş kapkacak, bin onsekiz tane kabzaları altın ve elmasla kaplanmış kılıç, dükkânlar dolduracak çoklukta Acem, Mısır ve Buhara halıları, dörtyüzbeş Arap ve Macar kanlı soylu at, binyüz tane altın üzengili eğer takımı, 18 bin deve, dörtbin baş hayvan, altıbin sığır, beşyüzbin koyun, ayrıca satın alınmış, tutsak edilmiş yüzlerce oğlan ve yine yüzlerce kız ele geçti, konağında ve çiftliğinde...

Bütün bu canlı ve cansız mallara sahip çıkan Birinci Ahmet, sevinçten ne yapacağını şaşırdı. Hem kendi saltanatına, hem saraylarındakilerin saltanatlarına en azından bir iki yil yetecek bir servete kolaylıkla sahip olmuştu!..

Ama, yine de, ancak 50.000 altın karşılığında (Öküz Mehmet Paşa)yi sadrazam yaptı!..

Üç yıl geçti aradan...

Yıl, 1617 olmuştu. Birinci Ahmet henüz 27 yaşındaydı. Hiç umulmadık bir günde içki sofrası başında sancılandı. Karısı Anastasya (Mahpeyker Kösem Sultan) ve öteki karısı Evdoksia (Mahfiruz Sultan), başucuna koşuşup derdine çare bulmaya çalıştılar. Ama geçer çeşitten bir sancı değildi bu. Sarayın Rum, Ermeni ve Yahudi doktorları da bir şey yapamadılar.

27 yaşındaki Osmanlı Padişahı Sultan Ahmet, o üstüne titrediği saltanatını ve tahtını, binlerce kız ve oğlan yuvası (Harem-i Hümayun)unu, eritip tükendikçe yeniden tıka basa doldurduğu hazinesini ve bu uğurda işlediği cinayetleri ardında bırakarak öldü.

"Bir ziyade karın ağrısından öldü!" dediler.

Öyle miydi, acaba?

İki Rum karısından biri... Ya da bir başkası, bir tutam baldıran otunun suyunu içkisine katmış, ya da bir engerek yılanının zehirini «"kuvvet macunu"na akıtmış olamazlar mıydı?

Dili yoktu ki o kalın duvarların... O kaim duvarların içlerini süsleyen görkemli eşyanın ki, söylesindi!..

UYANANLAR BİRBİRLERİNE SORUYORLARDI: "BU, NE BİÇİM DEVLET?"

"Olup bitti"leri görüp, ya da kulaktan kulağa fısıldananları işiterek kahrolan Türklerin sayısı Anadolu'da pek çoktu ama Osmanlı Payitahtı İstanbul'da olsun, gaflet uykusundan silkinerek biraz olsun Öz Türkler, tek bir ağız gibi hep aynı soruyu birbirlerine yöneltiyorlardı:

Bu ne biçim devlet? Sonu nereye varır bu gidişatın?

Nasılsa okumuş, bir şeyler bellemiş olmak gibi bir umulmadık mutluluğa erişmiş olanlarsa karanlığı aralayıcı sözcüklerle gerçekleri dile getiriyorlardı:

"Dinle, imanla hiç bir yakınlıkları olmayan ve üstelik gece ve gündüz "zina" içre keyif sürüp ve de cinayet üstüne cinayetler işleyen Osmanoğulları, biz Türklerin gözlerini boyamak için cami, mescit, türbe yaptırıyor, dünya nimetlerini kendilerine, ahiret gibi öte dünya korkusunu bizim içimize sokup bu güzelim dünyadan elimizi eteğimizi çektiriyorlar. Ve biz, işte bu yüzden Türklüğümüzü, Türk yaratıldığımızı öylesine unutup özbenliğimizden kopmuşuz ki, beş vakit namazdan ötesini göremez olmuşuz. Birbirine düşman mezhepler, tarikatlar ve törelerle iç içe kalıp bir yanımız Arap, bir yanımız Acem olup çıkmışız. Şöyle bir çevremize bakıp aklımızı başımıza toplayamıyoruz. Eğer toplayacak olsak göreceğiz: Arnavut, Tatar, Moğol, Pomak, Boşnak, Kürt, Laz, Çerkes, Gürcü ve daha bir çok yabancılar da Müslüman olmuşlar ama bunların hiç biri

biz Türkler gibi Araplaşmamışlar. Özbenliklerinden kopmamışlar. Müslüman olduk diye ırk ve soylarını unutup kendilerini Arap'tan saymaya kalkışmamışlar. Biz Türkler öyle miyiz ya? Her kavmin (ulusun) bir ayrı ırkı, soyu, töresi olduğunu hiçe sayıp kendimizi Arap ümmetinden, Yahudilerin atası İbrahim'in milletinden, Arap'ın ve Acem'in mezheplerinden saymışız. Arnavut'u, Boşnak'ı, Kürt'ü, Laz'ı, Tatar'ı, Moğol'u, Çerkes'i, Gürcü'yü, Pomak'ı Müslüman diye bağrımıza basıp hiç bir ayrıcalık gütmeyip "din kardeşi" demişiz. Ya onlar? Öyle mi demişler acaba? Öyle mi davranmışlar? Yoo... Onlar, ırk ve soy kökenlerini İslam'ın hamurunda yoğurmamışlar. Müslümanlığın yalnızca ibadet töresini benimseyip kalmışlar. Birbirlerinden kopmamışlar. Kendi ırk ve soylarından olanlarla bir ve beraber olmayı yeğlemişler. Birbirlerini her zaman, her durumda tutmuşlar. Bak şu İstanbul'a, bakın Anadolu'nun dört bir yanına, hepsi iç içedir, hepsinin mahalleleri ayrı ayrıdır. Bizimle kaynaşırlar mı? Bizimle can ciğer olurlar mı? Bizim derdimize koşarlar mı? Ne gezer... Nasıl ve ne olarak yaratılmışlarsa, öyle yaşar ve öyle de ölürler. Ya biz?

Birbirlerinin üstüne doğru eğilip seslerini kısarak dert dökenler, bir yandan da kellelerini koltuklarına almış oluyorlardı:

Anadolu'da Türk soyunun ocağı çoktan söndü, içoğlanlığından yetişme beyler, subaşıları ve daha başkaları, kanıbozuk yeniçeri eskileri, Öz Türklere kan kusturuyorlar. Ama şu: (Dersaadet, Deraliyye İslambol ve İstanbul) diye Osmanlı'nın ad taktığı köhne Bizans'ın Konstantinopolis'inde her şey Rum, Yahudi, Ermeni ve Arnavutların elinde. Rumlar, Haliç'in iki yakasına yerleşip yeni Bizans'ın krallığını Fener Patrikhanesi'nde kuruyorlar. (Beyoğlu) denilen o koca semt ise Osmanoğulları'nın bilerek ve isteyerek "fethetmedikleri", Yunanlı'nın (Pera)'sıdır, hâlâ! Üstelik bu saydığım yabancı soylu "ekalliyet" dediğimiz yığınlar, Öztürklerin tepesinde "hora" tepiyorlar, eziyorlar, sömürüyorlar. Her bir nimete, zevke, keyfe ve saltanata tıka

basa doymuş olarak yaşıyorlar. Hele sıkıysa bir tekinin kılına dokun, bir tekinin burnunu kanat... Gör o zaman Osmanoğulları'nın seçip yüceltip her pâyeye ulaştırdığı görevlilerden oluşan devleti ve devlet görevlilerini!.. Gör, nasıl yavrusunu koruyan dişi aslan kesilirler! Ve seni ya kırbaçlar altında cansız kor, ya da zindanlarda çürütürler.

Başlarını umutsuzca önlerine doğru acı bir tevekkülle sallayanlar, konuşanın gözlerinin içine bakıp:

"Doğru söylersin..." diyorlardı. "Yenik kim? Konstantinopolis'i ele geçiren kim? belli değil. Yalnız bu kadar mı? Bu devlet bizim kanlarımızla mı, yoksa Osmanoğulları'nın dört bir yana yerleştirdiği, devleti ellerine teslim ettiği dönme ve devşirmelerin sayesinde mi kurulmuş belli değil. Patrikhane'nin papazlarına, kilise adamlarına, Osmanlı Sarayı: (Fener Beyleri) diyor. Bir kibritle tutuşan tahta kulübelerde yarı aç, yarı tok ve de hep korku içinde yaşayan biziz. Onlarsa, Boğaz'ın, Haliç'in kıyılarında yalılarda, konaklarda, köşklerde saltanat sürüyorlar. Savaşlarda can verme görevi bizim... Onlara askerlik yok, vergi yok. Külfet bizde, işkence bize, zulüm bize, sefalet ve cehalet bizde... Ticaret onlarda, serbestlik onlarda... Bu nasıl devlet?"

Neyin ne olduğu bilinmeyen bu kargaşada, Türk'e düşman, Türk'süz devlette, Osmanlı Padişahları'nın ve çevrelerindeki Hristiyan dölü devlet adamlarının eliyle bir takım Rumlar, bir üstün "aile topluluğu" olarak ortaya çıkmıştı bile...

(Mavro Kardato), (Kantarade), (Buziti), (Panayoti), (İspilanti), (Maruzi), (Aristarhi), (İskarlet), (Musuros) bunlardan sadece bir kaçı idi. Bunların her birinin arkasında devletin en yukarlarında hüküm süren adamları vardı. Kimi sadrazamdı, kimi vezirdi. Örneğin bu ailelerin ünlülerinden biri olan: (Kantakuzin) ailesini, rüşvet karşılığında koruyan, her çıkar sağlanacak işi onlara veren: Sırp soyu Hırvat Sadrazam Sokullu Mehmet Paşa idi. (Mavro Kordato) ailesinin koruyucusu ise: Sırp kökenli Arnavut Köprülü Fazıl Ahmet Paşa idi.

Osmanlı Sarayları'nın doktorları, devletin yabancı dil çevirmenlerinin tümü, sarayların, camilerin, köprülerin mühendis ve mimarları: Rum, Yahudi ve Ermenilerdi.

Kimdi, bu (Kantakuzin) ailesinin başı?

(Mihail Kantukuzin) adını taşıyan bir Rum'du. "Kanuni Sultan Süleyman" diye anılan Osmanlı Padişahı Birinci Süleyman döneminde servete kavuşup adı anılır duruma gelen bu Rum, 2. Selim ve 3. Murat dönemlerinde hep zirvede yaşam sürmüş, devlet içinde devlet kurmuş bir adamdı. Bu adamın yaptıklarına, elde ettiği servetlere, sürdüğü saltanata bakıp şaşıran halkın aklı başında olanları, ona: (Şeytanın oğlu) adını takmışlardı.

Osmanlı imparatorluğu diye tarihlere geçirilen bu devlete hükmedip onu fırıldak gibi döndürenlerden biri de işte bu Rum'du. Sokullu Mehmet Paşa'nın sayesinde dilediğini yapmakta özgür ve yetkiliydi.

Her Beylerbeyi'nin, her Sancak Beyi'nin, vezirlerin, sadrazamların, deniz ve kara kuvvetleri komutanlarının yanlarında sürüyle "Rum çevirmenler" bir ayrı saltanat sürüyor, devletin en gizli sırlarını yabancı devletlere rahatlıkla satabiliyorlardı.

(Beyoğlu) gibi, Büyükada, Heybeli, Kınalı vb. adalar, tıka basa Rumlarla dolup taşıyordu.

Osmanlıların (Boğdan) diye ad taktıkları, Romanya'nın Moldavya yöresine ve (Eflâk) diye adlandırdıkları Tuna ve Karpatlar yöresine birer eyalet vali olarak atadıkları adamlar da, birer Rum'dular. Bu Valiler, etraflarına yığınla Rum alarak görev yerlerine gidiyor ve ırktaşlarını diledikleri görevlere getiriyorlardı.

620 yıllık Osmanlı dönemi içinde adına yer, kendine yetki verilmeyen tek bir ırk vardı; bu ırk ve soyun adı: Türklerdi.

620 yıllık o dönem, Rumlar, Sırplar, Arnavutlar, Kürt, Ermeni ve Yahudilerle iç içe örülmüştü. Ama gün gelecek bu devlete, bu İmparatorluğa, tarih kitaplarında ve ansiklopedilerde (Osmanlı-Türk Devleti) denilecekti!..

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ MEHMET'İN (HANDAN SULTAN) ADIYLA ANILAN İSPANYOL VİOLETTA'DAN DOĞAN OĞLU BİRİNCİ MUSTAFA DÖNEMİ (1617-1618)

HİÇ BİRİ TAM AKILLI DEĞİLDİ AMA MUSTAFA (PADİŞAH) OLARAK TAHTA ÇIKARILDIĞINDA ZIR DELİYDİ...

(Handan Sultan) takma adıyla tarihlere adı geçirilen Yunanlı Helen'in oğlu Birinci Ahmet (Sultan Ahmet)in ölümü ile boşalan Osmanlı tahtına, 26 yaşındaki kardeşi Mustafa'yı (Birinci Mustafa) ünvanıyla çıkardılar. Mustafa'nın anası (Handan Sultan) adıyla anılan, İspanyol asıllı Violetta idi.

Abisi Ahmet, padişah olduğunda "zararsız bir deli" olduğunu bildiği Mustafa'yı, kendisine bir rakip olarak görmediği için öldürtmemiş ve bu yüzden de tüm saray halkını, devlet erkanını ve ülke toplumunu hayretler içinde bırakmıştı!..

Çünkü (Fatih Mehmet)in bıraktığı "Saltanat Yasasına" göre, Osmanlı Padişahları tahta çıktıklarında ne kadar kardeşi varsa hepsini öldürmeleri gerekliydi!..

Yüzlerce yıl hiç aksatılmadan uygulanan bu yasayı, evlat öldürmeyi de katarak, daha da geliştirmişlerdi, Osmanoğulları...

Saray ve saray dışı cinayetlerin her türlüsünü göre göre, duya duya bir çeşit "cinayet tiryakisi" olan halk ve saray içi "insan panayırı", bu yüzden şaşırmıştı.

Bir Osmanoğlu Padişah olacak, kardeşini sağ bırakacaktı... İnanılır bir şey değildi bu. Üstelik, hiç görülmüşü de yoktu böyle bir davranışın!..

Mustafa öldürülmemişti ama başıboşta bırakılmamıştı. Sarayın bir odasına hapsedilmiş, demir bir kapının ardında tutulmuştu. Yemeklerini belirli saatlerde getiriyorlardı. Bakımı yerindeydi. Ayrıca, gönlünü hoş geçirsin diye, erkeksiz kalmış, erkeğe doymamış cariyelerden gönüllü olanlar seçilip yanına da gönderiyorlardı ama o hiç birini sokmuyordu odasına.

14 yıl sürmüştü Şehzade Mustafa'nın korku dolu hapislik yaşamı...

Yarım akıllı bir budala olarak kapatıldığı yerdeki korkunç yaşam, geri kalan aklını da alıp götürmüş, zır deli olmasına neden olmuştu.

(Birinci Mustafa) ünvanı ile tahta çıkarıldığında bu durumdaydı. Açılsın, eğlensin de belki aklı yerine gelir diye Boğaziçi'nde kayıkla gezmeye çıkardıklarında, yanında bulunanlara şöyle söylüyordu:

-Neye ki, ulufe (bahşiş) atmazsız balık kullarıma? Biz ki padişahız, balık kullarımızı da sevindirmek muradımızdır! Tiz, bir kaç torba altın serpesiz denizdeki kullarıma...

Padişah olup tahta çıkarıldığında, 3 milyon duka altınının (yaklaşık bir buçuk milyar Türk lirası) yeniçerilere bahşiş -aslında zorbalara haraç, bir çeşit can ve saltanat karşılığı "fidye"- olarak dağıtıldığını görmüş, o törenden aklında kalmıştı.

Dünyanın ayrı ayrı ülkelerinden kimileri satın alınan, tutsak edilen ve sonra da Osmanlı Padişahlarına (otağ koruyuculuğu görevi verilen yeniçerilere, yüzyıllardan bu yana her Osmanoğlu'nun padişah olarak tahta çıkışında (bahşiş) adı altında milyonlar tutarında "haraç" vermesi değişmez ve karşı konulmaz bir ilke olarak sürüp gidiyordu.

Hele vermesinlerdi bu haracı, Osmanoğulları!..

Yeniçeri Ocağı ayaklanır, devletin tepesine çıkıp tepinir, saltanat tahtını zelzele olmuşcasına sarsar, dilerse padişah indirip, padişah çıkarırdı, o tahta. Vezir-vüzeranın başlarını ister, alıp keserdi. Başkent İstanbul'da taş üstünde taş bırakmaz

dilediklerini soyar, dilediklerini asıp-keser, ırzına geçmedik kadın-kız bırakmazlardı.

Bu, kanı bozuk canavarlar örgütünü Osmanoğulları yaratmışlardı ama egemen onlar değildi. Kendi kendilerini yöneten, üstelik her bir şeye egemen olmuş; başa çıkılmaz, karşı konulmaz bir örgüttü bu!..

Onların baş eğdikleri tek yasa, kendi çıkarlarıydı...

Budala ve deli Osmanlı Padişahı Birinci Mustafa'nın harap belleğinde işte bu, binlerce torba dolüları altının yeniçerilere dağıtılışı kalmıştı.

"Denizdeki balık kullarına bahşiş verilmesini" bu yüzden gerekli görmüştü, deli Mustafa!..

Bir soru, Osmanlı geleneğini bilenler arasında tartışılıp duruyordu. Niçin? diyorlardı onlar, Birinci Ahmet'in oğlu Osman varken, bu deli kardeşi padişah ilân edilmiştir?

Osmanlı geleneğine göre, gerçekten oğul, babasından boşalan tahta çıkar. Padişah olurdu. Öyleyse, niye yeni bir gelenek çıkarılmıştı ortaya?

Sultan Ahmet'in (Mahpeyker Kösem Sultan) takma adlı karısı Anastasya'dan (1612 yılında), Murat adı konulan bir oğlundan başka, (1615 yılında) doğurduğu, İbrahim adı konulan evlatları vardı. Daha da vardı, Beyazıt ve Süleyman adları konulan iki oğlanla, Ayşe ve Atike adları konulmuş iki de kızı.

Sonra, ilk karısı sayılan ve (Mahfiruz Sultan) takma adıyla anılan Rum kızı Evdoksia'dan da: Osman, Kasım, Mehmet adları konulmuş oğullarıyla, Fatma adını taşıyan bir de kızı vardı.

Mahfiruz Sultan takma adlı (Evdoksia)dan doğan Osman (Genç Osman), 1604 yılında doğmuş en büyük oğluydu Sultan Ahmet'in. Padişahlık hakkı, geleneğe göre, onundu.

Ama, Sultan Ahmet'in sevgili gözdesi (Mahpeyker Kösem Sultan Anastasya), nefret ettiği ortağının oğlu Osman'ın padişah olmasını engelleyerek, kocasının deli kardeşi Mustafa'yı tahta çıkarıvermişti!..

Çünkü bu takdirde yine hüküm kendisinin olacaktı. Şayet Osman tahta çıkacak olsa, (Eski Saray)a atılıp bir köşeye çekilmek zorunda kalacaktı, Anastasya (Mahpeyker Kösem Sultan).

"Padişah karısı" olmuş Rum kadınlarının saray içi savaşı hızlandığı bir sırada, devrin, padişahlardan da üstün imtiyazlara sahip iki "kafa"sı, baş başa verip Mustafa'yı tahttan indirmeye karar verdiler. Bunlardan biri, Afrikalı kara suratlı cahil zenci kızlarağası (Harem Ağası)ydı. Öteki, Tanrı adına Tanrı'ya karşı çıkıp Osmanoğulları'nın cinayetlerine: "uygundur" fetvası veren (Şeyhülislam)dı!..

Mustafa'yı tahttan indirdiler.

Ancak, 3 ay 10 gün kalabilmişti padişahlıkta. Yine demir kapılı odaya hapsettiler, Mustafa'yı!..

Ama, Mustafa'nın çilesi bitmemişti henüz... Bir süre sonra onu yine tahta çıkarıp padişah yapacaklardı...

ON ALTINCI BÖLÜM

MAHFİRUZ SULTAN TAKMA ADIYLA ANILAN EVDOKSİYA'NIN OĞLU İKİNCİ OSMAN DÖNEMİ (1618-1622)

GENÇ OSMAN

13 yaşındaki padişahın koynuna, anası (Mahfiruz Sultan) kendi ırkından bir Rum kızı koydu. Bu Rum kızı gebe kalınca (Meylişah Sultan) adını taktılar.

13 yaşındaki Osman, (İkinci Osman)ünvanı ile padişah olduğu gün, yeniçerilere de gün doğmuş oldu. Çünkü daha üç ay önce Birinci Mustafa tahta oturduğunda bir buçuk milyon duka altını haraç, (bahşiş) adıyla dağıtılmış, yüzleri gülmüştü.

Şimdi, bir o kadar daha alacaklardı!.. Ve yeniden, bir buçuk milyon duka altını haraç dağıtıldı yeniçerilere. Gerçekte bu kadarla kalmıyordu dağıtılan altınlar. Osmanlı Sarayı'nın içinde daha nice örgütler vardı. Bunların en başında, kara derili yüzlerce Afrikalı zenciden meydana gelen (Harem ağaları) örgütü ki, başları olan "Kızlar ağası" denilen zencilerin başına en büyük "pay" verilmez, en büyük saygı ona gösterilmezse, bu kusuru(!) işleyen kişi padişah bile olsa, başına gelmedik felaket kalmazdı.

Sonra (Bostancılar) vardı. Padişah buyruğu ile: padişahların evlatlarını, kardeşlerini, karılarını, artık bıkıp usandıktan ya da koşkulandıktan gözde cariyeleri, sadrazamları ve daha başka devlet adamlarını öldürmekle görevli ve o bostancıların yardımcıları olan "Sağır ve dilsiz" katiller vardı. Ayrıca, şaklaban denilen palyaçolar, cüceler vardı.

Ayrıca, çeşni değişiği 12-15 yaş arası oğlanlar vardı! Bir yanı satın alınarak, bir yanı zorla el konarak saraya kapatılan bu yabancı Hristiyan çocukların örgütüne (İç Oğlanları) deniliyordu. Padişahlar, diledikleri zaman koyunlarına aldıkları bu oğlanları biraz büyüdüklerinde, "Paşa" yapıyor; ülkenin bir yanına (Sancak Beyi), (Beğlerbeyi) yapıyor; daha sonra da tüm ülkeyi ve milleti bu oğlanların ellerine teslim ederek, sıra ile (Sadrazam) lık katına oturtuyorlardı.

Öte yanda (Saraylılar) vardı. Bütün bunlara, tahta çıkan padişah, torbalar dolusu "çil çil sarı altın lira!" bahşiş dağıtmak zorundaydı.

Bu nedenle de, her padişahın tahta oturduğunda hazine boşalır ve tam takır kalırdı. Bu yüzden, başka başka devletlere yeni savaşlar açılır; ülkelerin yağma ve talanından elde edilecek "ganimet" sabırsızlıkla beklenirdi.

Bir yandan da, yabancı Hristiyan dölleri devşirmelerin sancakbeyliği, beğlerbeyliği, derebeyliği yaptıkları Anadolu'da Türklerden kılıç ve kırbaç zoru ile ellerindeki son lokma nafakaları da alınır, yarısı devşirmelerin öte yarısı sarayın payı olarak bölüşülürdü.

Böyle gelmiş, böyle gidiyordu Osmanlı düzeni...

13 yaşındaki Osman'ın padişah olmasıyla dağıtılan haraçlar ve bahşişler yüzünden hazine yine boşalmıştı.

Bu durum, çocuk padişahı çileden çıkardı.

5 yaşından 13 yaşına kadar öğrenim gördüğü hocası (Ömer Efendi), bütün bunların nedenlerini çok önceden anlatmış, çocuk kafasına yerleşecek biçimde sıralamıştı Osman'a. Sarayın içinde ve dışında tutulacak, inanılacak tek bir kişi olmadığını ondan öğrenmişti.

Tahta oturduğu günden başlayarak hocası (Ömer Efendi)yi yanından ayırmaz olmuştu bu yüzden, danışmanı oydu. O ne derse yapmaya hazırdı.

Bunca yıl düşündüklerinin gerçekleşmesine olanak sağlayan böyle bir fırsatı elde eden Hoca Ömer Efendi, sürüp giden bu bozuk düzenin temelden yıkılarak yerine yepyeni bir düzen kurulması gerektiğini, en inandırıcı ve anlayabileceği bir dille anlattı, bu çocuk padişaha...

-İyi söylersiz, güzel söylersiz hocam ama, tek tek yazıp koyasız önüme ki, ne yapıp edeceğimizi belleyelim, dedi çocuk padişah.

-Hele siz yazınız, söyleyeceklerimi sevgili hünkarım, diye karşılık verdi Hoca Ömer Efendi. Çünkü dedi, siz yazarsaz bir başkasının fikrini değil, kendi fikrinizi zikretmiş olursuz. Başlayalım hele, ben tek tek sıralarım gerek gördüklerimi.

-Olur hocam, siz söyleyesiz.

-Besmeleyle başlayıp, bir diyelim. Çizgi koyalım önüne.

-Öyle yaptım hocam...

-Osmanlı Padişahları bundan böyle nikahla evlenip, nikahlı kadından doğan çocuklara baba olup ancak nikahlı kadınlardan doğan çocuklar babalarının yerine padişah olmalıdırlar.

-Yazdım hocam...

-Şimdi, iki diyelim ve önüne bir çizgi koyalım.

-Öyle yaptım hocam.

-Gerek Anadolu'da ve gerekse Rumeli'nde ve gerekse Âl-i Osman hâkimiyeti altına alınan yabancı ülkelerde devlet-i Aliyye'yi temsil eyleyecek kimselerin bundan böyle yabancı soylu dönme ve devşirmelerden olmamasına bilhassa dikkat edilecektir.

-Yazdım hocam...

-Üç deyelim ve bir çizgi çekelim.

-Evet hocam.

-Ülkenin ve müstemlekelerin her biri tek bir ahkâm ile idare olunacaktır. Ve bilhassa, gelip geçmiş Âl-i Osman'ın cümlesince kulak tıkanıp göz bağlanıp dert ve şikâyetlerine bigâne

kalınmış olan Anadolu Türk halkına Devlet-i Aliyye'nin şefkat ve himâyesi bahşolunacaktır.

-Bunu da yazdım hocam.

-Eyi, şimdi, dört diyelim, gene bir çizgi çekelim: Âl-i Osman buyruğunda müsellâh (silahlı) olup Osmanlı Padişahlarının muhafaza ve müdafaalarına mahsus olmak üzere tesis olunmuş olan Yeniçeri Ocağı, esas olan bu gayeden tecerrüt ederek bir fitne ve fesat ocağı haline gelmiş olması sebeblerinin başında, bu ocağa kaydedilenlerin çeşit be çeşit Hristiyan ve yabancı soylular arasından devşirilmiş kişilerden meydana getirilmiş olduğu hakikati inkâra ve tevile mahal bırakmadığından, bu fitne ve fesat ocağının kaldırılması bir zaruret olmuş bulunmaktadır. Bunların yerine, Anadolu Türklerinden meydana getirilen bir Osmanlı Muhafız Ordusu kurulmalıdır. Esasen, asırlardır bunca küffar (Kâfirler) ile muharebe ederek, kan döküp can vererek Âl-i Osman'a bunca ülke, Anadolu Türklerinden tesis kılınan muharebe ordularıyla elde edilmiştir. Hal böyle iken, şan ve şeref, yağma ve talan, esir zaptı, padişahlardan zorla "ulufe" hakkı, hep bu nesebi gayri sahih (soysuzlar) ocağına ve bu ocağın kendin bilmez müfsit zorbalarına mahsus olmuştur...

-Güzel söylersiz, bir aynı hakikat söylersiz, yazdım hocam.

-İyi beş, deyelim, önüne çizgiyi unutmayalım: Mel'anet yuvası Yeniçeri Ocağı'nın bir benzeri olan (Zenci Harem Ağaları), sebeb oldukları bunca rezalet ve desise nazar-ı dikkate alınarak cümlesi kapı dışarı edilip, asla caiz ve lazım olmayan zenci taife memleketlerine iade olunacak, zenci hâkimiyetine son verilecektir;

-Ve dahi, altı deyelim: Enderun-u Hümayun denilen teşkilata bugüne değin hep dönme ve devşirme kafirlerin çocukları yerleştirilmiş olup, devleti, milleti ve ülkeyi bunlara teslim eylemek gibi bir gaflet ve dahi hıyanet irtikâp olunmuş ve binnetice uğranılan zarar ve ziyan bir yana, örf ve âdad (töre ve

gelenek) tamamen ortadan kalkmış olup, hiç bir düvel-i ecnebide ve kainatta bir benzeri mevcut olmayan bir sakim müessese meydana gelmiş olmağla, gerek İç oğlanlarının ve gerekse Enderûn-u Hümayun'un tesfiyesi cihetine gidilecektir.

-Ağzın, dilin nur olsun, ömrün daim olsun hocam.

-Yedi, deyelim... Çizgiyi çekelim sultanım: Bir accip manzara arz eyleyen halkımızın kıyafeti ehemmiyetle nazarı dikkate alınarak yaraşır bir kıyafet benimseyip bu tuhaf giyim ve kuşam ıslah olunmalıdır.

-Ve dahi sekiz deyelim sultanım, noktayı koyalım: Ulema zümresinde de (din bilginleri) bir islahata tevessül olunması unutulmamalıdır. Şöyle ki: Devlet ve hükümet işlerinden el ve eteklerini çekip: kendi mevzuları içinde kalarak vazife-i diniyelerini ifadan gayri bir ahval ile meşgul olmamaları, bunca hadisat ile sabit ahvale nazar kılınarak temin olunmalıdır.

Çocuk padişah İkinci Osman'ın gözleri parlıyordu kıvançtan. Heyecanlı, titreyen bir sesle konuştu:

-Hocam elini ver, öpeyim. Zira bunca Âl-i Osman içinde şu mütefessih (kokuşmuş) gidişata bir "dur"; diyen çıkmamıştır. Çünkü hepsi de kendilerini bu yolda tenvir eyleyecek (aydınlatan) siz gibi bir hocadan mahrum (yoksun) idiler. Benim küçücük kafama çok zaman evvel (önce) şu Cemiyet-i Osmaniye'nin (Osmanlı toplum düzeni) ne denlû mütefessih olup Âl-i Osman Saraylarının bir mezbele-i kerihe ve meydan-ı zina olduğunu (sarayların pis kokulu insan çöplüğü ve fuhuş yuvası) tek be tek sokmuş ve belletmiştiniz. Sizin ayaklarınızı bile öpsem, hakkınızı ödemiş olduğumuzu zannetmeyiz yine de...

Hoca Ömer Efendi ayağa kalktı, geri geri çekilerek ellerini iki yana açtı.

-İki gözüm, sultanım, efendim, dedi. Siz ki artık, Âli Osman tahtına çıkmış bir Padişah-ı Zişansınız. El öptürmek siz gibi bir hükümdara, ne haddimize... Maksadı acizanem, mülk-ü millet

ve devlete nafi (yararlı) olmaktan ibarettir. Kor misali yürek yakıp diken misali vicdana batan her ne varsa, cümlesini tashih ve tasfiye etmek zat-ı devletinizin himmetiyle mümkün kılmaktır.

-İki cihanda aziz olasın hocam, diye karşılık verdi çocuk padişah İkinci Osman. Bunca hayra mail teceddüdü irsal ve icra (her bir iyilik ve güzelliğe yönelik yenilikleri getirmek ve uygulamak) bana nasip olursa cümlesi benden bilinecektir. Nasıl olur da şükranımı arza müsaade eylemezsiz, ey hocam?

-Estağfirullâh... Aman efendimiz esteğfirullâh, diyerek bir adım daha geri çekilen Ömer Efendi, başını göğsü üstüne sarkıtarak sustu.

Çocuk padişah İkinci Osman'ın içine doğmuştu sanki, yüzlerce yıl sonra bile, bir dönemin içinde gerçekleştirilmesine kalkışılmış 9 maddede özetlenen büyük "devrimlerin" kendisinin kafasından çıkmış düşünceler olduğunu savunacak kadar sapık, Osmanlı tutkunu, yalan düzmece usta, tarihçi taslaklarının var olabileceği!..

Oysa bunların tümünün ne olduğu ortadaydı. Hiç birinin ulusal bir bilinci yoktu. Yetişme koşulları yüzünden; her biri kara cahildi. Her biri fiziksel sakattı. Beyin hücreleri hayvansal düzeyde kalmıştı. Her biri canavarları gölgede bırakırcasıha kanlı-katildi.

Ama bu gerçeklerin üstüne en ağır ve en kalın örtüler çekilip saklı tutulacaktı. Osmanoğulları'nın Türk düşmanlığını gizlemeyi "din" gibi kutsal belleyip sürdüren Osmanlı tarihçileri, Türklerin kendi öz benliklerinin bilincine erişememeleri, kendi düşmanını tanıma olanağı bulamamaları için yapacaklardı bütün bunları...

Bu kadarla da kalmayacaklar, 36 Osmanlı Padişahı'nı: usta, erdemde, bilim ve kültürde, yiğitlik ve cengâverlikte üstün ve erişilmez, insanüstü Tanrısal birer varlık niteliğinde ve hepsini ince ruhlu bir şair olarak tanıtacaklardı. Üstelik okul kitaplarına kadar geçireceklerdi bu yalanları. Daha da ileri gidecek; bu

binbir yabancı kan melezi soysuzların, Türk soyunun en yüce ve kutsal ecdadı (ataları) olduklarını söyleyeceklerdi.

İkinci Osman (Genç Osman)ın hocası Ömer Efendi'nin vicdanında derleyip toparlayarak tasarı haline getirdiği devrimi bile, 13 yaşındaki çocuk padişahın kafasından çıkmış göstereceklerdi.

Oysa ilkin zenci "Kızlar Ağası" duymuş, yeniçerilerin kulağına gitmiş, şeyhülislam duyduklarına inanamamış, tüm softa güruhu, Hoca Ömer Efendi'nin; padişahın kafasına sokarak gerçekleştirmek istediği "yenilik"ler fuıyasında başlarının koparılıp canlarına ot tıkanacağını haber almışlardı.

Gizliden gizliye bir kazan kaynıyordu, başkent İstanbul'da. Kulaktan kulağa fısıldananlar, Hoca Ömer Efendi'yle ilgiliydi yalnızca.

Düzenin değişmesiyle çıkarlarının alt üst olacağından kuşkuya düşenler:

-Duydunuz mu? diyorlardı. Melanet kumkuması Ömer Efendi, padişahımızın yüreğini ve de fikri şerifini fesat ile doldurup gavur icadı bir ıslahata meylettirilmiş?.

Dünyanın gördükleri gibi kurulduğunu, her bir şeyin görüp bellediklerinin dışında olmaması gerektiğini sanan ak sakallı ihtiyarlar, başlarını sallayarak:

-Bilesiz ki, diye karşılık veriyorlardı. Kıyamete yakın bir zamanda fesat erbabı ortaya çıkıp yol gösterir olurmuş! Amma hiç kasavet çekmeyesiz, o da belasını bulur!

Bir başkası:

-Pek benzemez belasını bulacağa, diye karşılık veriyordu. Neden dersen; padişahımız efendimiz, hocası Ömer Efendi'ye, saçmış olduğu fesattan dolayı (Meşihat) payesi vermiştir. Böylece, şeyhülislam bir kenara itilip, sadrazamlık payesiyle müsavi bir dergeye ulaştırılmıştır. Şimdiye değin böyle bir şey görmedik, dersek yalan söylemiş olmayız...

Öte yanda, Osmanlı Sarayında daha başka şeyler oluyordu.

(Mahpeyker Kösem Sultan) takma adıyla tanınan, gerçek adı ve kişiliği ile: Bosnalı Rum dilberi (Anastasya), Hoca Ömer Efendi'nin çocuk padişahın kafasına sokarak yürürlüğe gireceği söylenen (Islahat) haberine çok sevindi. Bu, arayıp bulamadığı bir fırsat olacaktı onun için, çünkü sıradaki veliaht, kendi oğlu Murat'tı. Murat'sa, henüz küçük bir çocuktu. O, tahta çıkınca tüm iktidar egemenliği kendisinin olacaktı.

En başta (yeniçeri) örgütünü ortadan kaldırmak, ulema sınıfının elini eteğini devlet işlerinden çektirmek, kızlarağasını bütün zenci harem ağalarıyla saraydan sürgün etmek gibi hiç duyulmamış, akıl ve hayale gelmemiş bir ıslahata girişmenin ne demek olduğunu, bunun koparacağı fırtınanın ne korkunç olacağını Birinci Ahmet'in (Sultan Ahmet) karısı Bosnalı Rum Anastasya (Mahpeyker Kösem Sultan) iyi biliyordu.

Kendisi gibi bir Rum olan ve (Mahûruz Sultan takma adı ile tanınan (Evdoksia)nın oğlu Osman'ın hocasına kapılarak girişeceği yenilik söylentilerinin estireceği borada taht ve tacının silinip süpürüleceğini hemen sezinledi Kösem Anastasya...

Ama Osman'ın (Genç Osman) annesi Evdoksia (Mahûruz Sultan) neler olup bittiğinin, ağızdan ağıza dolaşıp kulaklara fısıldanan bu söylentilerin yakın bir gelecekte ne belalar getireceğinin farkında bile değildi. O şimdi, (Mahfiruz Valide Sultan Hazretleri) olarak oğlu adına hüküm yürütüp saltanat sürüyordu. Kimi nereye, neyi daha önceye aldırmak isterse oluyordu. 16. Osmanlı Padişahı görünen Osman, gerçekte anasının ve hocası Ömer Efendi'nin ellerinde yönetiliyordu.

Rum, Sırp, Arnavut, Pomak, Hırvat soylu sadrazamların biri indirilip, öteki çıkarılıyordu. Bir yandan da, Hoca Ömer Efendi'nin planlayıp düzenlediği doğrultuda tasarlanan "devrim"in eyleme dönüştürülüp uygulanması hazırlıkları sürdürülüyordu.

Osman, 13 yaşında tahta çıkar çıkmaz anası kendi eliyle 15 yaşında körpe bir kız koymuştu koynuna. Enderun yetiştirmesi bir Sırp'ın kızıydı; daha ilk geceden gebe kalmıştı Osman'dan. Bu Sırp soyu kızın Mariça olan gerçek adını geleneğe uyarak hemen değiştirip: "Meylişah Sultan" yapmışlardı.

Şimdi, hocası Ömer Efendi bir başka biçim evlenmeyi öneriyordu Osman'a:

-Islahata, Osmanlı hükümdarı olarak ilkin kendinden, kendi nefsinden başlamalısınız hünkârım, diyordu. Dine aykırı bir gelenek şimdiye değin sürüp gitmiştir Osmanoğulları'nda, velâkin kıyamete dek bunun böyle gitmesi yüce Tanrı'yı gücendirir. Demek istediğim şudur ki, nikâhla evlenmelisihiz; düşündüğümüz ıslahatın ilk maddesini nefsinizde tatbik ederek bundan böyle bütün Osmanoğulları'na misal (örnek) olmalısınız. Böylece, Saray-ı Hümayu'nu dolduran ne idüğü belirsiz binlerce cariyeden herhangi birisi bir daha padişah karısı ve anası olma imkânı ve de ihtimali ortadan kalkmış olur, irâde, siz padişahımındır elbet, hünkârım!..

-Doğru söylersiz hocam, dedi Genç Osman. Hem din üzre konuşursuz. Mademâ ki halife-i ruy-i zeminiz (İslam Peygamberi'nin yeryüzündeki vekili) ve dahi böyle olması bizce de istenür... Acep, böyle bir kimesnenin münasip kızı var mıdır hocam?

Ömer Efendi, başını göğsüne sarkıtıp bir süre düşünür gibi yaptıktan sonra:

-Vardır Hünkârım efendim, dedi.

-Kim ola acep? Biz bilir miyiz?

-Evet efendimiz, şeyhülislam Esat Efendi'nin kerimeleri, ismi gibi Âkıle'dirler.

-Genç Osman yüzü kızararak sordu:

-Acep gönlümüzü hoşnûd tutarlar mı?

-Bir içim su olup, padişah zevcesi olmaya her suretle layıktırlar sultanım...

-İrşadınızla, bir kez daha bizi ihya etmişsizdir, kıymetli hocam...

Böylece, tasarlanan devrim ilkin Osmanlı geleneğini de yıkıyordu. Bundan sonra Osmanlı Padişahları, "damızlık harası"na çevirdikleri saraylara doldurdukları onbinlerce kız ve oğlandan dilediğinin ırzına geçemeyeceklerdi !..

İlk kez bir Osmanlı Padişahı nikâhla evleniyordu. Önce sarayın içi allak bullak oldu... Daha sonra ülkenin dört bir yanında bu olayın söylentileri günün konusu olup çıktı.

Oysa, Sırp kızı (Meylişah Sultan)dan Ömer ve Mustafa adları konmuş iki oğlu vardı Genç Osman'ın!..

Şeyhülislam Arnavut Esat Efendi'nin kızı Akile ile nikâhla evlenen Genç Osman, hocasının tek tek ezberlettiği devrimlerin tümünü gerçekleştireceğine iyice inanmıştı. Ama soyundan aldığı kan gereği, beyninin içinde tatmin bekleyen cinayet isterisine karşı koyamıyordu bir türlü. 12 Ocak 1621'de, 16 yaşındaki kardeşi Şehzade Ahmet'i boğdurttu.

Görgüsüz, bilinçsiz halk yığını bundan sonraki tüm olumsuzlukları, sanki ilk kezmiş gibi, tüm olumsuz olayları bu cinayetin neden olduğu "uğursuzluk" olarak yorumladı. Oysa ne ilkiydi, ne de sonuncusuydu. Osmanlı Padişahlarının işlediklerine eklenen bu cinayet yüzyıllardan bu yana en yakınlarından başlayarak öldüre öldüre bugüne gelmişlerdi. Onlar tıpkı yırtıcı hayvanlar gibiydiler. İçgüdüsel bir isteri ile yaşamak için öldürmeye en yatkın ve en alışkın bir melez soyun devamıydılar. Hepsi buydu işte!..

Sıra, devrimin en tehlikeli aşamasına gelmişti.

Yeniçeri örgütü nasıl kaldırılacaktı, ortadan?

Hangi kuvvetle söndürülecekti, bu kokuşmuş soysuzlar ocağı?

Hoca Ömer Efendi, bu yolu da gösterdi Genç Osman'a:

-Hac'ca gidiyorum diye yola çıkacak ve Anadolu'ya ulaştığında Türklerden bir ordu düzenleyeceksin hünkarım. Bu orduyu silahlandırıp İstanbul üstüne yürüteceksin, bu fesat ocağını ancak Türkler yerle bir edip ortadan kaldırabilir.

Ama kim inanacaktı, bu hac masalına?

Kulakları kirişte bekleyenler çoktan işin gerçeğini öğrenmiş, bir işaret bekleşiyorlardı. Sırp, Hırvat-Arnavut, Bulgar, Rus ve Rum soylu devşirmelerden meydana gelenYeniçeri Ocağı'na ilk işaret sarayın içinden ve ardından: softa-yobaz kırması sarıklı, Arapçı hocalardan verildi.

GENÇ OSMAN'I TAHTINDAN İNDİREN YENİÇERİLER, DAHA SONRA IRZINA GEÇTİLER!..

Devrime karşı koymaya hazır bekleyen karşı devrimciler ihtilali, bir günün içinde patlak verdi. Genç Osman'ı anadan doğma soyup yerlerde sürükleyen kudurmuş yeniçeriler, daha sonra bir atın üstüne bindirerek İstanbul sokaklarında dolaştırdılar. Etrafını çevreleyen kanı bozuk soysuz yeniçeriler, bir yandan tutsak aldıkları Osmanlı Padişahı ile alay ediyor, öte yandan çıplak bacaklarına çimdik atıyorlardı. Ellerindeki sigaraları, Osman'ın yanaklarında söndürüyorlardı. Vücudunun göze batan yerlerini öpüp ısırmaya kalkışanlar görülüyordu. Ama, halk hiç bir şey demeden ve hiç bir şey yapmadan seyrediyordu bütün bu olup bitenleri...

Yerden göğe, gökten tüm kentin üstüne doğru abanıp uğuldayarak büyüyen korkunç gürültü, kudurmuş yeniçerilerin gülerek, küfrederek, zafer naraları atarak, tüm ülke halkına ve devlete meydan okuyarak çıkardıkları korkunç seslerden oluşmuştu.

Yedikule zindanına kadar süren bu görülmedik olay, Osman'ın içeri kapatılmasıyla sonuçlandı. Onbinlerce yeniçeri sokaklarda hâlâ hora tepiyordu!..

Zindanın taşları üstüne çırılçıplak fırlatılan Genç Osman'ın üzerine elliyi aşkın yeniçeri hep birden saldırıya geçti. Tekmeleyip tokatlayarak yüzükoyun yatırdılar Osmanlı Padişahı'nın sırayla, ard arda ırzına geçtiler.

Vücudunun her yanı bir çirkef çukuruna dönen Genç Osman'ı daha sonra boğdular. Cesedini, zindanın kuytu ve karanlık bir izbeliğine sürükleyip bir kenara fırlattılar.

Görünür yerlerden kaçarak evlerinin bulunduğu sokak başlarında üçü beşi bir araya gelen yaşlı-genç İstanbulluların yüzleri korkudan sapsarı kesilmişti, elleri ve ayakları tutmaz olmuştu sanki. Olup bitenleri bir iki sözcüğün içine sığdırmaya çalışarak hep aynı soruyu tekrarlayıp duruyorlardı birbirlerine,

-Duydunuz mu olanları?

-Nedir bu başımıza gelenler?

Oysa olup bitenlerin tek bir açıklaması vardı. Her şeyi gören ve bilen yüce Tanrı'nın Osmanoğulları'na gerekli görüp uyguladığı ibretlik bir ceza idi bütün olanlar. Tanrı'yı unutup, Tanrı adına işlenen bunca cinayetlerin, fuhuş ve rezaletlerin, bitip tükenmeyen zulüm ve işkencelerin öcünü tek bir Osmanoğlu'ndan alırken, bundan sonrakilere uyarışıydı. Tanrı'nın onlara vatan ve ülkeler kazandıran, taht ve saltanat yolunu açan Türklere yaşama hakkı tanımayan özgürlük ve adalet yüzü göstermeyen, devlet kapısına yanaştırmayan, Rum'a, Ermeni'ye, Bulgar'a, Kürt'e, Arnavut'a ve Sırplara verdikleri değer ve güvenin bir tek damlasını bile Türk ırkına çok görüp esirgeyen Osmanoğulları'ndan öç alan bir Tanrı vardı.

İşte, oydu her şeyi böyle bir anda tüm çıplaklığı ile ortaya koyan...

Sanki şöyle diyordu:

"Taht ve saltanatınızı, tüm egemenliğinizi borçlu olduğunuz Türklerin varlığını sadece savaşlarda harcamak için gerekli gördünüz. Ama devlet kapısını onlara kapattınız. Rum, Sırp, Bulgar,

Arnavut, Hırvat, Rus ve tüm Frenk döllerine devleti, milleti ve ülkeyi teslim ettiniz, saraylarınızı onlarla doldurdunuz. İçlerinde bir tek Türk bulunmayan Yeniçeri ve Sipahi Ocaklarını kurdunuz, büyük aylıklarla, üstelik bahşişler ve haraçlarla, yağma ve talanlarla besleyip tepenize çıkardınız bu ocakları, öyle sandınız ki, şahsınızı, saraylarınızı koruyacaklar, savunacaklardır. Soysuzlara barınaklık yapan bu ocaklar, düşmandan daha düşman olduklarını pek çok kez davranışlarıyla ortaya koydular ama, hiç biriniz anlamadı. İşte, şimdi görün ve anlayın!.."

Ama, tümü batıp yok olana dek Tanrı'ya kulak veren bir Osmanoğlu görülmeyecekti yine de...

DELİ MUSTAFA'NIN İKİNCİ PADİŞAHLIĞI

Dışarıda yer yerinden oynarken, Beyazıt'taki eski sarayın görkemli dairesinde nedimelerine buyruklar veren Bosnalı Rum dilberi Mahpeyker Kösem Sultan (Anastasya)nın yüreği tatlı tatlı çarpıyordu.

10 yaşındaki oğlu Murat'a "taht ve saltanat" kapısı açılmıştı, artık... Oysa olaylar ters yönde gelişti birdenbire. İkinci hapis hayatına dört yıl önce Osman'ın tahta çıkışında yeniden başlayan Deli Mustafa (Birinci Mustafa), demir kafesinden çıkarılıp yeniden padişah ilan edildi.

Bu umulmadık olayı ortaya koyan, Mustafa'nın annesi (Handan Sultan) takma adıyla anılan İspanyol kızı (Violetta) idi. Çünkü damadı Arnavut Davut Paşa Sadrazam'dı. Her şey bir anda oldu bittiye getirilmiş, Deli Mustafa ikinci kez Osmanlı Padişahı olmuştu.

Ne var ki, Anastasya (Mehpeyker Kösem Sultan), rakibesinin oynadığı bu oyuna uzun süre seyirci kalacak, kadere boyun eğip bir köşeye çekilecek cinsten bir kadın değildi. Onun da güvendiği, her dilediğini, kelleyi koltuğa alarak yerine getirecek güçlü adamları vardı.

Yapılacak ilk işin, Deli Mustafa'yı tahta çıkaran Sadrazam Davut Paşa'nın ortadan kaldırılması olduğunu düşünen Kösem Anastasya, sipahilere el altından büyük paralar dağıtarak, (Sultan Osman'ın katili Davut Paşa'dır, kellesini isteriz) bahanesiyle başkaldırmalarını sağladı.

Öte yanda, Deli Mustafa'nın annesi Handan Sultan'dan (Violetta) torbalar dolusu altınla doyurulmuş yeniçeriler, Valide Sultanın damadı Davut Paşa'yı tutuyor ve sonuna kadar savunmaya kararlı görünüyorlardı.

Kösem Anastasya'nın sipahiler üstündeki baskısı daha ağırdı. Gelecek için büyük vaadelerle şartlandırılmıştılar. İşlerin sarpa sardığını gören Sadrazam Davut Paşa bilinmeyen bir yere kaçıp ortadan kayboldu. Kösem'in kışkırtıcı adamlarıyla işbirliği yapan sipahiler, gruplara ayrılarak kentin dört bir yanında Davut Paşa'yı aramaya balşadılar.

Casuslar, Davut Paşa'nın saklandığı yeri öğrenerek haberi yıldırım hızıyla sipahilere bildirdiler. Topkapı dışında, Topçular köyünde güvendiği bir adamm evine sığınmıştı. Damadını kurtarmak ve sadrazamlıkta kalmasını sağlamak için elinden geleni yapan Deli Mustafa'nın annesi Handan Sultan, (Violette), Osmanlı padişahlığını ikinci kez sağladığı oğlu Mustafa'nın ağzından bir "ferman" yazarak, Sultan Osman'ın başına gelenlerle hiç bir ilgisi olmayan Sadrazam Davut Paşa'nın suçsuzluğunu belgelemiş ve bunu, Davut Paşa'ya göndermişti. Bu fermanı gerektiğinde gösterecek, kimse Davut Paşa'nın kılına dokunmayacaktı. Ama her ne olursa olsun sadrazamı ortadan kaldırarak Mustafa'yı tahttan indirip oğlu Murat'ı padişah yapmaya kararlı olan Kösem (Anastasya'nın görevlendirdiği sipahiler, Davut Paşa'yı tutukladılar.

Onbinleri aşkın soysuz yeniçerilerin topyekün birlikte işledikleri bir cinayet, enderun yetiştirmesi Arnavut köle Davut Paşa'nın sırtına yüklenmişti. Tüm yeniçeriler ayaklandı:

-Bre yoldaşlar, dediler sipahilere. Ne istersiz. Günahsız ve de masum sadrazamdan? Tez koyverin yakasını koca devletlûnun; bizi birbirimize düşürmek isterler anlamazsız?

Oysa, Davut Paşa'nın yerine sadrazam atanmıştı bile... Şimdi bu yeni sadrazam da Davut Paşa'nın bir an önce öldürülüp ortadan kaldırılmasını istiyordu... O da, tüm ötekiler gibi bir enderun yetiştirmesi, Gürcü ırkından devşirmenin biriydi.

Yeniçeriler, daha fazla direnmenin kendileri bakımından zararlı olacağını anlayarak Davut Paşa'yı savunmaktan vazgeçtiler.

Davut Paşa, kurtulduğuna inandığı bir sırada, yapayalnız bırakıldığını hayretle gördü. Bir padişahın ırzına geçip öldüren gerçek katillerin yerine, Davut Paşa'yı boğdular. Kafasını keserek saraya getirdiler.

Osmanlı tahtında padişah görünen zavallı bir deli salyaları akarak annesinin dizi dibinden ayrılmıyor, her ayak sesi duyduğunda annesinin boynuna sarılarak haykırıyordu:

-İşte bak... Duydun mu? Beni öldürmeğe gelirler!

Bir yılını doldurmadan, Mustafa'yı alaşağı ettiler. Onu bir kez daha ölene dek kalmak üzere sarayın demir kapılı bir odasına kapattılar. Öldüğünde de, Ayasofiya'nın bodrumundaki, Hristiyanların "Vaftiz yeri" olarak kullandıkları mahzene gömdüler.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

17. OSMANLI PADİŞAHI DÖRDÜNCÜ MURAT DÖNEMİ (1623-1640)

ÜLKEDE YENİ BİR ZULÜM VE CİNAYET KASIRGASI PATLAMAK ÜZEREYDİ.

Murat'ın babası, Birinci Ahmet'ti. Annesi (Mahpeyker Kösem Sultan) adı takılmış, (Bosnalı Rum Papazı'nın kızı) Anastasya idi.

Birinci Ahmet'in "Odalık-Cariyelerinden" biri olan Anastasya, (Murat'ı) doğurunca Osmanoğulları töresince (Mahpeyker Kösem Sultan) adı yakıştırılmış ve böylece, Birinci Ahmet'in "karısı" sayılarak belgelere ve belgelerden tarihlere bu takma adla geçirilmişti.

Baştan sona yabancı kanlardan oluşmuş kromozomlarla aşılanarak, dal-budak salmış Osmanlı soyağacı, daha yüzyıllarca bu biçimde uzayıp gidecekti, kuşkusuz...

Gerek Dördüncü Murat ve gerekse ondan sonra gelecek olanlar da daha öncekiler gibi, elbet, aynı çığırı izleyeceklerdi.

Ne var ki, Murat, Osmanlı tahtına: "Padişahımız bundan böyle sensin..." denilerek oturtulduğunda, henüz 11 yaşında bir çocuktu.

Ama "ölüm korkusu"nun ne olduğunu çok iyi biliyordu. Çünkü ağbeyi (Genç Osman), yeniçeriler tarafından "ırzına geçilerek" öldürülmeden önce, taht ve saltanat tutkusu yüzünden, kardeşlerinden biri olan "Şehzade Mehmet'i" boğdurup öldürtmüştü. Murat ve öteki kardeşleri o sırada hep beraberdiler.

Şehzade Mehmet'in bostancılar elinde sürüklenip götürülürken sarayı çınlatan haykırışlarını duymuştu. O haykırışlar kulaklarında hâlâ yankılanıp duruyordu. Kardeşleri Beyazıt, Süleyman, Kasım ve İbrahim'le kucaklaşıp ağlaşarak "öldürülme sırası"nın kendilerine geldiğini algılayarak (Fatih Mehmet Yasası)na lanetler yağdırmışlardı.

Oysa babaları Birinci Ahmet, o yasayı yürürlükten kaldırmış; "Padişahlar kardeşlerini öldüremezler" diye Osmanoğulları'nın bundan böyle uygulamaları için bir ayrı "veraset yasası" çıkarmıştı.

Ama (Genç Osman) babasının yasasına göre değil, (Fatih Mehmet'in): "tahta çıkan padişahlar, nizamı-âlem için kardeşlerini öldürebilirler" diyen Yasa'ya dayanarak, Şehzade Mehmet'in öldürülmesine "ferman"çıkartmış ve dönemin şeyhülislamından da, bu cinayete (olur fetvası)nı almıştı.

Dördüncü Murat, o ölüm korkusu yüklü yılların acılarını henüz unutmamıştı. Ne ki, çok yakın bir gelecekte öylesine unutacaktı ki, gelmiş geçmiş Osmanoğulları'nın içinde, ondan daha çok adam öldüren birisini göstermek kolay olmayacaktı. Bir zulüm ve cinayet anıtı gibi tarihin tepesinde dikili duracaktı.

Murat'ın "padişah" olması, annesi (Anastasya Mahpeyker Kösem Sultan'ı) delicesine sevindirmişti. Birinci Ahmet'in karısı sayıldığı günlerden başlayarak, tüm amacı, (Valide Sultan) olmaktı. Yıllar yılı bu düşle yaşamıştı.

Çünkü o, Osmanlı sarayına bir cariye, olarak getirildiği günden bu yana, içinde yaşadığı bu sarayda tüm yetkilerin, olanakların "Valide Sultan" elinde olduğunu görmüştü.

Valide Sultan, beş-on kese altını, zenci (kızlarağası)nın, Silahtar ağası)nın, (Bostancıbaşı) ile (yeniçeri ağası)nın avuçlarına tutuşturur ve de onların türlü çeşitli rezillik, keyfilik ve sorumsuzluklarına karşı "görmezlik ve anlamazlıktan" gelip

hoşgörülü davranacak olursa; özellikle de "padişah", Dördüncü Murat örneği "ağzı süt kokan" bir çocuk padişah olursa, tüm devlet, ülke ve eyaletler ve cümle halk, Valide Sultan'ın buyruğu altına giriyordu.

O ne derse, nasıl isterse, kimi hangi rafa yüceltirse karşı koyacak kimse çıkamazdı. Karşı çıkmaya yeltenenleri dilerse binbir işkence ile öldürtür, boğdurturdu.

Ve o, yine görmüştü ki, padişahlar, ister savaş açılan ülkelere doğru seferde olsunlar, ister sarayda otursunlar, birer "korkuluktular". Her biri birer "göstermelik"tiler.

Padişahlar, "kadın, oğlan, saz ve söz meclisleri"nden ötede bir dünya bilmiyorlardı nasıl olsa...

"Sarayağası, kızlarağası, haremağası" gibi değişik ünvanları olan Afrikalı Zenciler; Silahtar ve yeniçeri ağaları ve Bostancıbaşı denilen "ruhsatlı cinayet örgütünün başı, bu Sırp soylu Arnavutlar ve "din" adına cinayet "fetvaları" veren devşirme, karacahil, karanlığın bekçileri olan şeyhülislamlar, padişahları "şamar oğlanları" örneği indirip çıkarıyor; kaldırıp götürüyor ve üstelik herbir dediklerini, padişahların ağızlarından tekrarlatıyorlardı.

Murat'ın anası (Anastasya Mahpeyker Kösem Sultan) bütün bunları görmüştü. Ve o, üvey oğlu (Genç Osman'ı) bu düzenlemelerle ortadan kaldırmış ve öz oğlu Murat'ı, Osmanlı tahtına çıkartmıştı. İlk iş olarak Osman'ın annesi (Mahfiruz Sultan) takma adlı (Evdoksiya)yı, karısı sayılanlardan (Meylişah Sultan) adı takılmış Rum kızı (Mariça)yı ve nikâhlı karısı (Müftü Esat Efendi'nin kızı Akile)yi ve çocuklarını, cariyelerini ve Osman'a hizmet etmiş kimler varsa tümünü (Eski Saray'a) sürdü.

Artık her şeye, tek başına egemendi...

En büyük dayanağı ve güvencesi, oğlu Murat'tı. O'nu gözden kaçırmamak da, en önemli görevlerinden biriydi. Bir düzenbaz kişi oğlunun zihnini çeldiğinde ise, tüm çabaları ve amacı uçup gidebilirdi. Bunu önlemenin tek çaresi ise, 11 yaşındaki oğlunu

"kadın ve afyon" tutkusuna tutsak etmekti, Anastasya Kösem Sultan için...

Sarayı dolduran binlerce yabancı soylu Hıristiyan cariyeler arasından en körpe, en çekici güzelleri tek tek seçip gece ve gündüz oğlunun koynuna sokuyor; şarap kadehini ve afyon çubuğunu yine kendi elleriyle Dördüncü Murat'ın eline tutuşturuyordu.

Murat, annesine minnetle ve içtenlikle dopdolu idi artık.

Batı dünyasındaki "İmparator naibesi"ne demekse, "Ana Kraliçe" her ne ise, bütün bunların karşılığı olan (Valide Sultanlık) katında, şimdi, Anastasya Mahpeyker Kösem Sultan vardı.

Gündüzleri, padişah oğlunun elinden tutup (Divanı Hümayun)a giriyor; Hristiyan piçlerden oluşmuş devşirme devlet erkânının karşısına dikilerek, kimlerin yüceltilmelerini, kimlerin öldürülmelerini gerekli görmüşse bunların adlarını, önceden ezberlettiği oğluna tekrarlatıyordu.

İşte bu, "İrade-i Seniyye-i Şahane" idi!

Türkçe anlamı ile: "Padişah Buyruğu" alınmış oluyor ve hemen uygulanıyordu.

"Enderun devşirmesi" Arnavut Kara Ali'yi "Paşalık rütbesi" ile yücelterek, bu düzenlemelerle (sadrazam) yapan Valide Sultan Anastasya Kösem Sultan, Kara Ali'den (20.000 Duka altını) rüşvet almakla kalmamış, her hafta sadrazamın elde edeceği rüşvet ve soygun haracının yarısını da kendisine getireceğinin "yeminli, şartlı sözünü" almıştı.

Ne var ki, paranın sıcak yüzüne dayanamayan Kemankeş Arnavut Sadrazam Ali Paşa, Valide Sultan Anastasya Kösem'e, ancak elde ettiklerinin yüzde onunu göndermeye başladı. Olacak şey değildi bu!

Bu para, görkemli sarayın ve o sarayı dolduran onbinlerce yabancı soylu devşirmelerin saltanat, zevk ve safa âlemlerinin giderlerine merhem bile olmaya yeterli değildi.

Bu durum, Valide Sultan Anastasya Mahpeyker Kösem Sultan'ı çileden çıkardı.

Karşısında başını öne eğmiş, el-pençe divan duran sadrazam Arnavut Kemankeş Kara Ali Paşa'ya ateş püskürerek haykırdı:

-Sözünün eri olmayan kimseyi, babam bile olsa yanıma komam, Paşa!

Yüzü al aldı Kösem'in.

-Tez yıkıl karşımdan, bre nankör köle! Kösem Sultan'ın eteklerine yüz sürüp geri geri huzurdan çıkan sadrazamın ardından, Kösem, "cellat bostancılar"ın başı olan Bostancıbaşı'ya haber saldı.

-Tedbir alınıp, saraydan çıkmasına engel olunup sadrazamın işi bitirile!..

Korku ve telaş içinde kürkünü rüzgârlandırarak bir an önce sarayın dışına çıkmak için iç içe, dar ve loş koridorlardan geçip giden sadrazam, en dar bir dönemeçte dilsiz cellât bostancılarla burun buruna geldi. Göz açıp kapayana değin yağlı kement boynuna dolandı.

Bostancıbaşı haykırdı:

-Bre pekçe çekin kemendi!

Daha canı çıkmadan başını kestiler. O kanlı başı gümüş bir tepsi içinde, Valide Sultan Anastasya Mahpeyker Kösem Sultan'ın önüne koydular.

"Kardeş katli"! gibi, sadrazam kellelerinin kesilmesi, Osmanoğulları'nın içtenlikle benimseyip bir türlü vazgeçemez oldukları töresel bir ilke idi.

Bu ilkenin "koyucusu", ününü hâlâ sürdüren, hâlâ kesintisiz övülüp duran (Fatih Sultan Mehmet)ti!

Ali Paşa'nın ardından, eski sadrazam, yine Arnavut soylu bir devşirme olan (Mere Hüseyin Paşa) boğduruldu.

Ne gariptir ki, Fatih Sultan Mehmet'ten başlayarak sadrazamların kafalarının kesilmesi, böyle bir sonla yaşamlarının noktalanması gerçeği bile, sırada bekleyen sadrazamlığa göz dikmiş "Enderun" yetiştirmesi yarım akıllı devşirmeleri

korkutmuyordu. Bir öncekinin başına gelenlerin, en küçük bir sürçmede, sudan bahanelerle kendi başlarına da geleceğini umursamıyorlardı.

Yine, bir Enderun yetiştirmesi olan devşirme Abhaza-Çerkes Mehmet Paşa bu kez sadrazam oldu.

Anastasya Kösem Sultan, Çerkes Mehmet Paşa'nın o güne kadar rüşvet ve zorbalıklarla çalıp çırparak biriktirdiği altınların yarısını, peşin rüşvet olarak almayı unutmadı.

Bütün bu olaylar sürüp giderken, anasının seçip koynuna koyduğu cariyelerden (keti, gebe kaldı, bir erkek çocuk doğurdu. Çocuğa (Ahmet) adını koydular. Anası Keti'ye de (Raziye Sultan) takma adını taktılar. Raziye Sultan dokuz ay sonra bir de kız doğurdu. Ona da (Rukiye) dediler.

Cariyelerden (Anna)da bir erkek ve bir kız doğurunca, oğlana (Alaattin), kıza (Gevherhan) adlarını yakıştırdılar. Çocukların annesine de (Atıfet Sultan) dediler.

Bir "insan satıcısı" esirciden torba dolusu altın karşılığında satın alınan (Helena) üst üste gebe kalıp bir oğlan, üç kız doğurdu. Oğlana (Mehmet) adını koydular. Kızlara ise: Safiye, Hafize ve Kaya adlarını uygun gördüler. Anaları Helena'ya da (Gihannüma Sultan) dediler.

Ama gelecekte, bütün bu gerçeklerin üstüne sünger çekilecek, Dördüncü Murat'ın tek bir karısı olduğu ve o Hanım Sultan'ın adının da (Ayşe Sultan) olduğu öne sürülecekti.

Kimdi, bu Ayşe Sultan?

Keti mi? Anna mı? Yoksa Helena mıydı?

Belgeler ve tarih kitapları bu soruyu karşılıksız bırakacaklardı.

BİRİNCİ BAĞDAT SAVAŞI VE SONRASI...

Yeniçeriler ve Sipahiler, Osmanlı Sarayının kapısına dayanmış, hep bir ağızdan haykırıyorlardı:

-Bu, ne mene maslahattır? Hüsrev Paşa gibi bir sadrazam nasıl olur da alaşağı edilip, Hafız Paşa gibi namert o makama

oturtulur? Fitne fesat işidir bu! İstemezük! Biz âdem yerine konup rızamız almak gerekmez miydi ki? Biz, bu işin fitne fesat ehli olan Sadrazam Hafız Paşa'yı, Şeyhülislam Yahya Efendi'yi, Defterdar Mustafa Paşa'yı, yeniçeri ağası Hasan Halife'yi, Musahip Musa Çelebi'yi vesair fesat erbabını isterüz! Bunların cümlesinin kellelerini ellerimizle koparacağız!

Kanı bozuklar alayı yeniçeriler ve Sipahiler sayısız "kazan kaldırmalarına" bir yenisini eklemişlerdi.

Nasıl olsa sorumsuzdular. 18 yaşındaki Osmanlı Padişahı (Genç Osman)ın ırzına geçen ve öldüren bu adamlara hesap soracak bir makam çıkmamıştı. Çünkü onlar yargılanamaz, onlar cezalandırılamazlardı.

Gerçekte, bu isyanın başı, sadrazamlıktan alınan Hüsrev Paşa ile Sadaret Müsteşarı Recep Paşa idi. İktidarı yeniden ele geçirmek istiyorlardı.

Osmanlı sarayının içinde yaşayanlar korkunun pençesinde kıvranırlarken, orta kapı önündeki isyancılar, son sözlerini haykırıyorlardı:

-Listemizde 17 isim vardır. Şayet bunlar bize verilmeye, gayri ötesini düşünmeliler!

Valide Sultan Anastasya Mahpeyker Kösem Sultan, bu son sözler üzerine oğlunun yanına koşup boynuna sarıldı:

-İki gözüm civanım, bir tanem. Padişah oğlum! dedi, yeniçeri ve de Sipahi kulların şimdiye değin her ne istedilerse almaya alışkındırlar. Biraderin Sultan Osman Han'ın başına gelenler henüz hiç birimizce unutulmamıştır. Ver, iki gözüm aslanım! Her kimesneyi istiyorlarsa, ver! Cümle kulların senin murdar kılına bin kez fedadır! Azgın kulların kan döküp ferahlarlar bir eyi... Hep kana susayan, kan içen bir bela taifesidir. yeniçeri ve dahi Sipahi kulların... Bilmez değilsin iki gözümün nuru padişahım, evladım! Osmanlı maslahatı böyle kurulmuş, böyle gider civanım. Ver, her kimi isterlerse, ver!

Az sonra, sadrazamı da, ötekileri de, saray bostancıları yerlerde sürükleyerek kapıdışarı tekmeleyip avluya attılar.

Kanıbozuklar, soysuzlar ocağı ürünü yeniçeriler, ellerine geçirdikleri -kendileri gibi devşirme- devlet erkanına kuduz köpekler gibi saldırarak hemen orada binbir işkence ile kol ve bacaklarını, kafalarını kopara kopara parçalayıp öldürdüler.

Biraz rahatlamış olarak zevk içinde gülüşüp birbirleriyle şakalaşarak saraydan uzaklaştılar.

Sadrazamlığa, yeniçerilerin istekleri doğrultusunda, Hırvat asıllı Recep Paşa getirildi. Ama bütün bu olup bitenleri (Kösem Valide Sultan Anastasya) önceki sadrazam Hüsrev Paşa'nın düzenlediğini haber almıştı.

Öç alma sırası, şimdi kendisine düşüyordu. Gizlice gönderdiği bostancılar, Hüsrev Paşa'yı ele geçirip öldürdüler.

Azgın yeniçeriler, Hüsrev Paşa'nın öldürüldüğünü duyunca yeniden ayaklandılar. Osmanlı Sarayı bir kez daha kuşatıldı.

Dördüncü Murat'ın anası Kösem Sultan Anastasya, bir kez daha oğlunun imdadına yetişti:

-Devletlû oğlum, dedi. yeniçeri kullarını bu defa ayaklandıran, sadrazam eylediğimiz o nankör, Recep Paşa kulundur. Bizi yalnız koyup ve dahi kul taifesini bize düşman kılmak ister. Taç ve tahtımız tehlike içredir oğlum!..

-Ne durursuz, Validem? Ursunlar kellesini betnâmın!..

O gün, Recep Paşa'nın da kafasını keseceklerdi.

DÖRDÜNCÜ MURAT, OSMANLI İŞKENCE ÇEŞİTLERİNİ İYİ BİLİYORDU...

Dördüncü Murat, yeniçerilerin ayaklanmasına öncülük eden Recep Paşa'yı karşısına almış, soruyordu:

-Bre nankör köle!.. Seni ademden (adam yerine koyup) Paşa etmişiz, nimet ve paye vermişiz, mührü hümayunumuzu verip sadrazam eylemişiz; ama sen, yeniçeri kullarımı fitne fesat ile ayaklanmaya teşvik edermişsiz, bu ne mene iştir?

Zorba Recep Paşa, Dördüncü Murat'ın ayaklarına kapandı.

Cümle rivayetin aslı yoktur padişahım! Düzmece bir iftiradır, efendimiz...

Biz bir eyi tahkik eyledik... Gördük ki, ne söylenmişse doğrudur. Şimdi bir eyi düşün deriz sana, nasıl bir ölüm istersiz? Yağlı kementle boğulmak mı, yoksa bir kör balta ile kafanın kesilmesini mi? Böyle istemez isen, bir toy atın üstüne seni üryan (çıplak) edip bağlatıp atın kırbaçlanaraktan salıverilmesini mi istersiz? Bu da hoş değilse, bir kızgın atın kuyruğuna bağlanıp dağ taş dolaşmak mı? İsterses (istersen) çıplak vücuduna mumlar diktirip yaktıralım bu da hoş değilse, seni bir eyi yağlı kazığa oturtalım... yahut, karnını yardırıp bağırsaklarını söktürerek her bir bağırsağını makasla kestirelim... Baka, şimdiii... Bir eyi maslahat gelmiştir aklıma, tüm derini yüzüp bir eyi tutuşmuş fırına atalım seni, ne dersiz? Bu da olmadıysa, şu kalın gövdenden damarlarını bir bir ayıklayıp her bir tanesini tek tek kestirtelim!?

Hemen yanı başında buyruk bekleyen saray bostancıları, Dördüncü Murat'ın bir işareti üzerine, iki büklüm yalvarıp yakaran adamı sürükleyerek alıp götürdüler.

Sadist Osmanlı Padişahı'nın ağzı sulanarak, çakmak çakmak ateş saçan gözlerini süzerek sıraladığı işkenceli ölümlerden bostancıların acaba hangisini uygulayacaklarını kendi kendine sırıtarak düşünüyordu!..[1]

REVAN SAVAŞI

1516'da Yavuz Selim'e ve O'nun kanlı zulüm dönemine (Bozoklu Celal) önderliğinde ortaya çıkan büyük ayaklanmanın en kanlı biçimde bastırılmasından sonra, Anadolu Türklerinin her

(1) Yaşadığı sürece zıpçıktı devlet adamlarını ve bozuk düzeni şiirlerinde dile getiren "taşlamaları" ile ünlü (Şair Nef'iyi, 27 Ocak 1635'te öldürttü. Cesedini, Sarayburnu'ndan denize attılar.

feryadına, yakınmalarına: "Celaliler yine ayaklandı" damgası vuruluyor; Rum ve Sırp dölü Osmanlı Paşaları komutasındaki "kanıbozuklar" Anadolu üstüne yürüyüp Öz Türkleri kılıçtan geçiriyorlardı.

Yavuz Selim, (Türk soyundan olduğu halde Türklüğünü) unutup Acemleşmiş ve Şii mezhebini bir din gibi yaymayı ülkü edinmiş olan Şah İsmail Safevi'ye savaş açıp İran'ın üstüne yürürken geçtiği yörelerde, Anadolu'nun kırkbin Alevi "Öz Türk'ünü": Bunlar da düşmandır, çünkü bunlar da Şii diye kılıçtan geçirtmişti.

Bu kez Dördüncü Murat İran üstüne yürüyordu. Şimdi aynı bahane ile "Öz Türk ırkına soykırım uygulaması" sırası onundu!

Ve nitekim yüzbini aşkın Anadolu Türk'ünü Dördüncü Murat bu savaşa giderken "kadın, çocuk, yaşlı, genç" ayırt etmeksizin kılıçtan geçirtti.

İran'ın (Revan) bölgesini ele geçirdi. Bu yengi ve başarı ile başkent İstanbul'a, bir (Fetihname) müjdelerken, bir de (Ferman) gönderdi. Bu Ferman, "Beyazıt ve Süleyman" adlarındaki iki kardeşinin öldürülmesine ilişkin fermandı!

Yüzbinlerce "dönme ve devşirmeler"den oluşan başkent İstanbul halkı, Revan'ın zaptedilmiş olması onuruna düzenlenen şölen ve şenliklerde coşarken, iki şehzade öldürüleceklerdi. Çünkü Murat bu cinayetin işlenmesi için Sadrazamlık Müsteşarı devşirme Arnavut Bayram Paşa'yı görevlendirmişti.

Bayram Paşa'nın elinde, Sarayın Bostancıbaşı'sına, Dördüncü Murat'ın mührünü taşıyan bir mektup vardı. Mektup şöyle başlıyordu:

"... Sen ki, bostancıbaşısın! Bayram Paşa'ya bir ahval emrim olmuştur. İçeriye, yanındaki âdemlerle (adamlarla) koyuveresin. Şöyle ki, eğer koyvermeyesin, valla, cümlenizi katliam iderim (öldürürüm).(2)

---

(2) Top. Arş. No: 7012.

Saraya yanındaki adamlarla beraber giren Bayram Paşa bir gerekli ve büyük devlet görevini yerine getirmek istermişçesine telaş içinde, Şehzade Beyazıt'la Şehzade Süleyman'ın kapalı tutulduğu odanın demir kapısını açtırarak içeri daldılar.

Haykırışlarına, yalvarıp yakarmalarına bir an bile aldırmayarak, şehzadelerin üzerlerine çullanıp kendi elleriyle her ikisini de orada boğdular. Bu işi, "adam öldürmekten başka görevleri olmayan bostancılara" bile bırakmadılar (1635).

21 yaşını doldurup anası Anastasya Kösem Sultan'ı saraydan uzaklaştırdığından bu yana iki yıl geçmişti aradan; şimdi 23 yaşındaydı. Ülkeye, iktidara ve saltanata tek başına egemendi artık.

Kardeşlerinden ikisini öldürmüş olmakla beraber, yine de huzursuzdu. Çünkü geride iki kardeşi daha vardı. "Şeyhülislam, yeniçeri ağası, zenci kızlarağası, sarayın Silahtar bölüğünün ağası" anlaşıp birleşirlerse geride kalan iki şehzadeden birini "taht"a çıkarıp kendisini alaşağı edebilirlerdi. Murat'ın huzursuzluğu bundandı.

Baştan sona, kendilerinin yaratıp kendi üzerlerine çıkardıkları ve altında kalıp ezildikleri, işte bu "yabancı soylu devşirme köle örgütleri"ne ve o örgütlerin başına kendi atadıkları adamlara karşı onları savunacak, koruyacak bir güçten yoksundular.

Öztürk soylulara yer vermeyen, Öztürk soyunu düşman sayarak güvenliklerini ve tüm devleti kanıbozuk yabancı soylu devşirmelere teslim eden bu görülmedik "düzensiz düzeni"! kurup yerleştiren, kök saldıran; (Orhan)dan başlayarak batana dek sürdürecek olan, Osmanoğulları'ndan başkası değildi.

İşte bu yüzden yapayalnızdılar.

Ve işte bu yüzden, "baba, ana, kardeş, evlat" demeden, hüküm ve saltanat uğruna kim olursa olsun öldürüp yok etmekten başka bir yol, bir türlü akıllarına gelmiyordu. Hele, Türk soyuna yönelmek, hiç mi hiç anımsanmıyordu.

Dördüncü Murat, bu kez (Bağdat) üzerine saldırıya geçmeyi düşünüyordu. Ama geride, (Kasım ve İbrahim) adındaki iki kardeşten birini, ya yokluğunda, "taht"a çıkarırlarsa, ne olacaktı?

Öyleyse, onları da öldürmeliydi!

Annesi, Anastasya Mahpeyker Kösem Sultan durumu haber alınca, kendi adamlarını ortaya koydu:

-Varın gidin ağalar, dedi. Oğlum Murat'a deyin ki, ortada Kasım ve İbrahim'den başka bir Osmanoğlu kalmadı; bu iki şehzadeyi de öldürürse, Âl-i Osman tahtına gelecekte kim oturacak? İlla... bir kardeş daha öldürülmesi nizâmı-âlem için(!) pek gerekli ise, Şehzade Kasım'ı feda eylesin! Amma velakin... Şehzade İbrahim "sağ" kalmalı ve böylece Âl-i Osman tahtına bir "Veliaht" bırakılmış olmalı... Zinhar ola ki, oğlum İbrahim'in kılına dokunulmaya...

Murat, Şehzade Kasım'ı da öldürttü. Anastasya Kösem Sultan'ın özoğlu İbrahim, veliaht olarak sağ bırakıldı.

SONU GELMEYEN SAVAŞ

Osmanlı İran savaşları sürüp gidiyordu. Anadolu her zamanki gibi yine aç, susuz, yolsuz, ışıksız, kültürsüz; mağara ve taş devri yaşamını sürdürüyor, bitip tükenmek bilmeyen zulüm ve işkence ile örülü çilesini çekip duruyordu. Ama kime neydi, bundan?

Osmanoğulları, yeryüzündeki bütün yabancı ırklardan yığın yığın milyonlarca kişi doldurmuşlardı ülkeye. Bunların karışımından, bir: (Osmanlı Milleti) meydana getirmiştiler. Ülkeyi kazanan, temel unsur olan (Türkler), sürüp giden savaşlarda ve içerde derebeylerinin boyunduruğunda yok edilerek, bu uydurma (Osmanlı Milleti), ülkeye sahip kılınacaktı. Amaç, buydu...

Yıl, 1633 oldu. Şimdi Dördüncü Murat 21 yaşındaydı. Artık anası Valide Sultan Anastasya (Mahpeyker Kösem)den de, kurtulmuştu. Tek başına gerçek hükümdarlığını yaşıyordu.

Kendisi afyonunu çekiyor, şarabını içiyor, onbinlerce saray kapatmasından dilediğini koynuna alıyordu ama Osmanlı ülkesini dolduran kulları...(!), böyle bir şey yapamayacaklardı bundan böyle!..

Bir ferman çıkardı:

Kent kent, kasaba kasaba, köy köy tellallar çıkıp bar bar bağırdılar:

-Padişahımız, efendimiz irade buyurdular ki, bu günden tezi yok, her kim ki içki içer, her kim ki kahve ve de tütün içerse, heman orada kafası kesilecektir. Meyhaneler ve de tüm kahvehaneler yıkılıp yok edilecektir. Yıkılmayan meyhane ve kahvehaneler içindekilere mezar olacaktır. Duyduk, duymadık demeyin ey ehali! Olacakları eyi belleyin, haa!..

Zaptiyeler bir yandan; giysi değiştirip halktan biri gibi başkent mahallelerini sokak sokak dolaşan Dördüncü Murat bir yandan, her yanı tarıyorlar; evlerin, dükkânların, izbe kuytuların kapı, duvar ve pencere altlarını "içki, tütün, kahve" kokusu alabilmek için havayı içlerine çekip kokluyorlardı.

Tütün, şarap ya da kahve kokusu duydukları her neresi olursa olsun kapıdan, bacadan, pencerelerden içeri dalıp "pala, gürz, kılıç ve hançerlerle" her yeri kan gölüne çevirip "ölüm" yağdırıyorlardı.

Bu, ölüm kasırgası yalnız başkent İstanbul'da değil, ülkenin dört bir köşesinde esiyordu. Yabancı soy kökenli beylerbeyine, sancak beylerine, derebeylerine, subaşılarına, Öztürklerin kıyımı için, yeni bir öç alma fırsatı çıkmıştı.

-Kahve içtin, tütün içtin, şarap içtin! diye kentlerde, kasabalarda, köylerde Anadolu Türk'ü kesilip doğranıyordu.

"Kan dökmek, türlü çeşitli işkencelerle öldürmek" bütün Osmanoğulları gibi Dördüncü Murat için de önüne durulmaz, vazgeçilemez bir tutku idi. Orhan'dan başlayarak sürdürüle gelen yabancı kan bulamacından peydahlanmıştılar. Damarlarında dolaşıp duran ve beyin hücrelerini besleyen bu karmaşık

kan yapısı, Murat'ı da, insan kanına susamış ve bir türlü doyuma ulaşamayan "bir sadist bir dejenere psikopat" yapmıştı.

"Duygulanmak, acımak ve sevmek" gibi, insanı insan yapan ruhsal olgulardan yoksunluk, bu, 17. Osmanlı Padişahı'nı da canavarlaştırmıştı.

Ruh ve vicdan yapısında "Tanrı" korkusunun tek zerresi yoktu. Zaten başlangıçtan sona, en ilkleri olan "Osman"ın kişisel adıyla yürüyorlardı. Hiç bir belirli soya, ırk yapısına, aile şeceresine ve dolayısıyla ulusal bir bilince sahip değildiler.

Neyi, izleyeceklerdi?

Kuşkusuz, bir öncekinin ve ondan öncekilerin izledikleri çığırı...

O çığır belirliydi, "ana, baba, kardeş, evlat, amca, dayı" ve önüne geleni, "taht" uğruna, saray ve saltanat uğruna öldürmekti. Saray saltanatını daha görkemli yapabilmek için, "yağma ve saldırı savaşlarını" birbiri üstüne sürdürmekti.

Ele geçirilen ülkelere ve uluslara aktarıp benimsetebilecekleri, ne bir "ulusal ülküleri ve ne de kaynaştırabilecekleri bir ulusal potaları" vardı. Bilim, kültür, düşünce ve inanç yoksunlukları yüzündendir ki, Anadolu Türklerinin kanları ve canları karşılığında ele geçirilen o yabancı ülkelerde göstermelik "Arap dini" doğrultusunda birer "cami" diktikten sonra, yönetimi yine onlara bırakıyor ve "yıllık haraç"a bağladıktan sonra geri dönüyorlardı.

Murat, bir başka türlü olabilir miydi?

UNUTULAN GERÇEK: ÖLDÜRENLER DE ÖLÜR...

Dördüncü Murat öldüğünde, babası Birinci Ahmet gibi, 27 yaşında idi. Nedeni belirsiz sancılar içinde tıpkı babası gibi kıvrana kıvrana öldü. Öldürürken hiç aklına getirmediği ölüm, nihayet onu da bulmuştu (7 Şubat 1640).

10 yıl, ana koltuğunda, anasının yaptıklarına küçük bir çocuk olarak seyirci kalan; bu arada anası Anastasya Mahpeyker

Kösem Sultan'dan çok şey öğrenen Dördüncü Murat, 7 yıl tek başına hüküm ve saltanat sürdü.

Topluma yasakladığı "şarabı, tütünü, kahveyi, afyonu" kendisi gece ve gündüz içerek; sarayı dolduran binlerce yabancı tutsak cariyelerden dilediğini koynuna alarak keyif sürdü.

Yüzbinlerce Anadolu Türk'ünü savaşlarda kırdırdıktan sonra, "başkaldırdılar" diye; "yasaklarıma karşı geldiler"; diye bir o kadarını da ayrıca öldürttü.

Yalnız başkent İstanbul'da "yüzbin" kişiyi, damarlarında tutuşmuş öldürme isteğini giderebilmek için öldürttü.

Bütün bunlardan başka: Ahi Türklerinden Şeyhülislam Hüseyin Efendi'yi de öldürdü. Bu cinayetin bir özelliği, Osmanlı devletinde bir şeyhülislamın ilk kez öldürülmüş olmasıydı.

Bir "Kral", bir "Han", Bir "Patrik", bir "Voyvoda", beş "sadrazam"...bir yığın "Vezir" ve ayrıca: üç kardeşini öldürdü.

Bu gerçekleri, en tutucu, en bağnaz Osmanlıcı tarihçiler bile gizleyemeyecek ve açıklayacaklardı. Ama yine de, içlerinden bir kaçı, bu zulüm ve cinayet tutkunu, sadist ve sapık Osmanoğlu'nu, övecek ve savunabilecekti. . Hem de bu ülkede!

Üstelik, Atatürk Türkiyesi'nde, gözlerimizin içine baka baka, utanmadan... Sıkılmadan ve korkmadan...(3)

---

(3) Dördüncü Murat'ın bir eğlence gecesinde içki sofrasının başında sancılanarak ölmesine bakılacak olursa, birçok Osmanoğlu'na oynanan "zehirle yok etme" oyununun bir kez daha sahnelendiği anlaşılıyor.

Dördüncü Murat'ın, değişik kadınlardan 32 çocuğu olduğunu, ama bunlardan yalnızca (Kaya Sultan) adını taşıyan bir tek kızının öldüğünü, ünlü gezgin. (Evliya Çelebi) Seyahatname'sinde yazar. Peki...
Ya, ötekiler? Onlar ne oldular?

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ İBRAHİM DÖNEMİ (1640-1648)

ANASTASYA (KÖSEM SULTAN) BİR KEZ DAHA DEVLETİN TEPESİNDE HÜKÜM SÜRECEKTİ...

Dördüncü Murat'ın apansız ölümü üzerine, 'Taht" yolu, geride nasılsa sağ kalmış olan (İbrahim'e) açıldı.

Ne var ki, "İbrahim", yıllardan bu yana, demir kapılı bir odada, kilit altında, yaşatılmıştı.

Murat'ın ölümü, "Eski Saray"da bir çeşit sürgün ve tutsak yaşamı sürdüren annesi Anastasya (Mahpeyker Kösem Sultan) a hemen ulaştırıldı. Bu, Rum kadını bir kez daha güçlenmiş bir "Valide Sultan" olarak (Topkapı Sarayı)na doğru, altı at koşulmuş bir "kupa" araba ile yola çıktı.

"Dönmeler ve devşirmeler yuvası" sarayda, tüm ağalar yerlere kadar eğilip, eteğini öperek karşıladılar, Valide Sultan Anastasya Kösem Sultan'ı...

"Enderun" yetiştirmesi devşirme Sadrazam (Kara Mustafa Paşa)da, korku ve telaş içinde Valide Sultan'ı bekliyordu.

Ama o, hiç birine aldırmayarak, yöresinde halka halka dizilmiş, başları önlerine eğik, el-pençe divan olup, buyruk bekleyenlere haykırdı:

-Tiz önüme düşüp, oğlum İbrahim'in yanına götüresiz beni!..

Hep beraber, İbrahim'in yıllardır içinde yaşatıldığı "demir hücre"nin önüne geldiler.

Kösem Anastasya, gözlerinden akan sevinç yaşlarına engel olamıyordu. Hıçkırıklar arasında oğluna seslendi:

-Ciğerparem! Bir tanem oğlum, İbrahim'im! Başımız sağolsun... Biraderin Murat Han, öldü! Osmanlı tahtı senindir! Artık, padişah sensin, oğlum!

İbrahim, inanmadı. Olacak şey değildi, bu!

Üç kardeşini aynı hücreden sürükleyerek ölüme götürmüşlerdi. "Zalim Murat, şimdi beni sınıyor. İnanıp sevinirsem, beni öldürecek bu kez diye düşünüyordu. "Murat, niçin ölsündü. Demir gibi güçlü ve sağlamdı. Hiç bir derdi yoktu. Hayır... Yalandı, bütün bunlar, ölüm korkusu içinde tir tir titriyordu. İbrahim, İçerden karşılık verdi:

-Açmayın kapımı... Yanıma gelmeyin! Bu düzmece bir oyun! İnanacağımı mı sandınız? Karındaşım sağ olsun... bana taht gerekmez!

Saray ağasının açtığı kapıdan, anası içeri girdi. Boynuna sarıldı İbrahim'in...

-Her ne dersek, gerçektir oğlum! Sultan Murat öldü. Padişah sensin, oğlum... Neye inanmazsın ki, anana? Bana nankörlük eden Murat'a hizmet mi ederim, sanırsın?

İbrahim yavaş yavaş toparlandı. Anasını "Eski Saray"a sürüp, göz hapsinde tuttuğunu duymuştu. Rezil ettirmişti anasını... Bir, başını vurdurmadığı kalmıştı.

Yüreği genişledi. Gözbebekleri ışıl ışıl parladı birden...

-Doğru söylersin, değil mi anacığım? Murat'ın düzmecesi değil, öyle mi?

-Elbet doğru söylerim, padişah oğlum! Senin benden, benim senden gayri bir can yoldaşımız mı kalmıştır?

İbrahim anasının ardında, onun arkasına gizlenerek, iri iri açılmış, içleri korku dolu gözlerini dört bir yana çevire çevire dışarı çıktı.

Boğuk, titrek bir sesle:

-Beni heman karındaşım Murat Han'ın yanına götüresiz! dedi.

Karşısında "elpençe divan" durup bekleşenler, hep bir ağızdan karşılık verdiler:

-Emrü ferman, efendimizindir sultanım!

En önde Valide Sultan Anastasya Kösem, ardında İbrahim ve daha arkada şeyhülislam, sadrazam, kızlarağası, sarayağası ile Dördüncü Murat'ın cesedinin bulunduğu odaya girdiler.

Bir sedir üstünde, kefene sarılı cesedin yüzünü açan Anastasya Kösem Sultan, yana çekildi.

-İşte, devletlu oğlum, dedi, İbrahim'e dönerek, karındaşın Murat Han!..

İbrahim eğildi, Murat'ın kara-sarı bir renge bürünmüş yüzüne dikkatle baktı. Bir elini alnına koydu, sonra birden geri çekti, buz gibi soğuktu Murat'm alnı...

-Doğru söylersiz Validem, dedi, Anastasya'ya. Karındaşım ölmüştür!

Sonra birden dikleşip, yöresini çevreleyenlerin yüzlerine dik dik baktı.

-Âl-i Osman tahtı bize nesipmiş deriz, siz ne dersiz kullarım?

-Beli, Devletlu! dediler, hep bir ağızdan. İbrahim, birden dönüp annesi Anastasya Kösem'in elini tutup öptü, başına koyduktan sonra:

-Validem daha eyisini bilür, siz ne dersiz anacığım?

Kösem Sultan, İbrahim'in koluna girdi.

-Yürü, Hünkârım, dedi. Devlet bize kalmıştır. Kimesneye söz düşmez!

Yenilikler uğruna baş veren III. Selim

RUS KIZI NADYA (HATİCE TURHAN SULTAN) OLDU

İbrahim, 18. Osmanlı Padişahı olarak "taht"a çıktığında 25 yaşındaydı. O da, bu yaşa gelene kadar, pek çok "Veliaht-Şehzade" gibi, demir kafesten bir oda içinde hapsedilmişti.

Üç kardeşi, Murat'ın buyruğu ile yanından alındığında, katil bostancıların onları nasıl boğduklarını, cesetlerini nasıl sürükleyip götürdüklerini görmüştü.

Daha sonraki günler ve geceler içinde gözüne uyku girmemişti. Demir kapısının önünden geçenlerin her ayak sesi ile irkilmişti.

"Ölüm korkusu" beyninin içini kemiriyor, boğazını sıkıyordu hâlâ...

Gündüzleri kendinden geçip şöyle bir dalacak olsa, ölüm cellâdı bostancıları karşısında görüyordu.

Çırpınarak, haykırarak uyanıyordu.

Bir ayak sesi kapısının önünde duraksayacak olsa, "İşte, diyordu, geldiler! Şimdi alıp gidecekler beni... ya da içeri dalıp şuracıkta boğacaklar!"

O, aklı erdiğinden bu yana, 25 yaşına gelene değin, bir kez değil, gece ve gündüz, binlerce kez ölüp ölüp dirilmişti. Ama tahta çıkan her Osmanoğlu gibi, bütün bunları unutacak ve öldürecekti!

Çünkü Osmanlı geleneği içinde yetişme biçimi, yaşama koşulları, sağ kalma şansının binde birden daha küçük olması yüzünden, ancak delirdikten sonra hükümdar olabiliyorlardı.

İbrahim de bu koşullar içinden gelen bir deliydi elbet...

Ama öldürülecek Osmanoğlu yoktu. Hepsini, daha önce ağbisi 4. Murat öldürmüştü. Yapacak bir şey olmadığına, devlet çarkının nasıl olsa anası Anastasya (Mahpeyker Kösem Sultan) ve onun tarafından işbaşına getirilen dönme ve devşirme vezirler elinde olduğuna göre, İbrahim de kendisinden öncekiler gibi kendi dünyasında yaşayacaktı.

Topkapı Sarayı'nın içi binlerce yabancı soylu kadın-kız ve bir o kadar yabancı soylu Hırıstiyan oğlanla dolup taşıyordu. Ülkenin tüm nimetleriyle beslenip semirtilen, altın ve mücevherlerle, ipekler ve atlaslar içinde yaşatılan bu tutsaklar, tahta çıkma bahtiyarlığını elde eden Osmanoğulları'nın keyif ve eğlencelerine hazırdılar, her zamanki gibi...

İbrahim'in anası Anastasya, bunların içinden en güzelini, en körpesini seçti oğlu için...

Bir Rus kızıydı bu. Henüz 14 yaşındaydı. Adı, Nadya idi!..

İbrahim, çılgınca tutuldu, Nadya'ya. Gece, gündüz koynundan çıkarmaz olmuştu bu körpe Rus kızını...

İnce uzun boyluydu Nadya, sarışındı. Yüzündeki hafif "çiçek-bozuğu" izleri daha bir başka güzellik vermişti. Omuzları

üstünde dalgalanan sarı saçları, gözlerinin koyu mavisini daha büyüleyici bir anlamda ışıklandırıyordu. Yürüyüşü kıvrak, gülüşü sıcacıktı. Zeki ve kurnazdı üstelik. Osmanlıca'yı çok az belleyebilmişti henüz. Ama bir hükümdar gönlünü sözcüklerle değil, dişiliğinin çıldırtıcı olmasıyla elde edebileceğini içgüdüsüyle ve saray odalarında kendi ırkından olan kadınlardan duyduklarıyla sezinlemişti.

Daha ilk geceden gebe kaldı İbrahim'den, Rus kızı Nadya...

Artık o da, daha başkaları gibi bir (Kraliçe) idi. Hemen ona da bir Müslüman Arap adı bulup taktılar. (Hatice Turhan Sultan)dı bundan böyle!..

15 yaşında, ilk çocuğunu doğurdu, Adını (Mehmet) koydular. Bu oğlan, çok yakın bir gelecekte, hem de daha 6 yaşındayken Osmanlı Padişahı olacaktı. (Dördüncü Mehmet) ünvanını taşıyacak ve Osmanlı tarihlerinde alışıla gelen övgülerle birlikte, "av" tutkusunu ölesiye dek sürdüren bu Rus dölüne (Avcı Mehmet) diye de ayrı bir yer vereceklerdi.

Nadya (Hatice Turhan Sultan), bir de kız doğurdu İbrahim'e; (Beyhan) adını koydular.

Valide Sultan Anastasya (Mahpeyker Sultan), bir güzel cariye daha seçip oğlu Sultan İbrahim'in koynuna koydu bu arada. O da körpe, o da sarışındı. Saray'a satılmış bir Sırp dilberiydi. Adı: Katrin'di. Dokuz ay sonra, bu Sırp kızı da bir erkek çocuk doğurdu. (Süleyman) koydular adını. Şimdi, Katrin de padişah karısıydı. O da kraliçe ve Sultan'dı artık. Hemen bir ad bulup yakıştırdılar: (Saliha Dilaşup Sultan) oldu!..

Bu, Sırp kızı Katrin'in doğurduğu Süleyman da, Nadya'nın oğlu Mehmet'ten sonra Osmanlı tahtına padişah olarak çıkıp oturacaktı. (İkinci Süleyman) diyeceklerdi, O'na da...

Ama ilk gözdesi Rus kızı Nadya'yı (Hatice Turhan Sultan) unutmuyordu. İbrahim; en çok yakınlığını ona veriyor; onunla

sohbetten ayrı bir zevk alıyordu. Valide Sultan Anastasya (Mahpeyker Kösem)in koyduğu gözcüler:

-Yüce Valide sultanımız, bilesiniz olup bitenleri, diyorlardı telaş içinde, Kösem Sultan'a. Padişahımız efendimizin gözünde hiç bir âfetin değeri yoktur... illâ, bu Rus kızı Nadya!..

Kösem Sultan, bunca devlet işi arasında(!) ne yapıp yaparak padişah oğlunun gönül işleriyle de ilgilenmek zorunda kalıyordu. Oğlunun koynuna elleriyle koyduğu bu Rus kızı Nadya'yı kendisine en güçlü bir rakip görüyordu. O'na (Hatice Turhan Sultan) adını koyan da kendisiydi ama onun bakışlarında kendisini ezen bir şeyler göreli beri iş değişmişti. O şimdi, (Veliaht) anası olmanın verdiği bir yıkılmaz üstünlükle Kösem'in karşısında dolaşıyor, hatta... Bazı devlet işlerine(!) bile karışmaya yelteniyordu.

Vakit geçirmeden bir şeyler yapmanın gerektiğine inanan Kösem Valide Sultan Mahpeyker (Anastasya), oğlunun gönlünü fethedecek ve böylelikle Hatice Turhan'ı (Nadya'yı) gözden düşürecek bir afet aramak zorundaydı.

Kendisinden tir tir titreyen binlerce cariyenin arasında günlerce dolaştı, bir görülmedik güzel araştırdı. En sonunda, bulduğuna inandı.

Kendi gençliğini, bir tılsımlı aynada seyreder gibi oldu; Polonyalı Eva'nın karşısında...

Uzun kirpiklerle gölgelenen iri lacivert gözlerine hayranlıkla baktı genç kızın. Gür kumral saçlarının dalga dalga bükümleri üstünde tepedeki pencereden yansıyan ışıkların titreşimleri altında bir tuhaf etkilendi. Onu kucaklamak, çırılçıplak soyduktan sonra her yanını okşayıp koklamak gibi karşı konulmaz bir sapık istekle dolup taştığını hissetti.

"İşte bu..." diye geçirdi, içinden. "Bu kız, İbrahim'i alır Nadya'nın elinden!"

Polonyalı Eva'yı gönlünce süsleyip hazırlayarak, oğlu Sultan İbrahim'in koynuna verdi.

Gerçekten de, İbrahim günlerce bırakmadı Eva'yı...

Gözcüler, Anastasya Kösem Valide Sultan'a, iyi haberler getiriyorlardı.

-Padişahımız efendimiz, yatağından çıkarmaz olmuştur, cariyeniz Eva'yı... Sanırız, Nadya'nın (Hatice Turhan Sultan)ın pabucu dama atılmıştır!

Dokuz ay on gün sonra, Eva da bir oğlan doğurdu. Adını: (Ahmet) koydular. Valide Sultan Anastasya Kösem Sultan günlerce Eva için, ona yakışır bir ad araştırdı. En sonunda: (Hatice Muazzez Sultan) adını yakıştırdı. Artık o da, padişahın karısı idi. Çünkü "çocuk" doğurmuştu!

Gelecekte, şimdi (Hatice Muazzez Sultan) diye anılan Eva'nın oğlu Ahmet (İkinci Ahmet), adıyla Osmanlı tahtına çıkıp padişah olacaktı.

Ne var ki, İbrahim, şehzadeliği süresince kapatıldığı demir kapılı odada, yaşadığı "ölüm korkusu" yüzünden tutulduğu sinir krizlerini tedavi edecek bir hekim bulunamamasının acısını çekiyordu.

Sadrazam'a yazdığı aşağıdaki mektup, her bakımdan ilginçtir:

"Selamdan sonra, senin, aklın var mı yok mu? Kendi derdine düştün, bu kadar sana yazarım, dünyada üstaz adamlar kalmadı mı? Şu yerde gökte bulasın. Şöyle sıkılıyorum ki hiç olmaz, günden güne yediğim doyunman, süzüldüm, Etraf-ı eknafa haber sal, bilen adamları huzura getir, sen bilirsin. Sen kendi eksiğine yararsın! Benim bunda çenem ilikleniyor; başımda yağmur gibi yağar, ne şekil dertdir kimse bilmez, tanrı emaneti olsun, bulasın."

"Senin nene yarar? Senin gönlün sürurdadır, bir kulağından çıkar, bir kulağıma satarsın. Biz zan zan feryat ederiz, bize yazık değil mi? Kendine nice tekayyut edersin, doğruluk satarsın, Allah'tan korkmaz mısın? Şöyle bilesin![1]

(1) Sultan ibrahim'in Hatları, Top. Arş. E. No. 7012

CİNAYET VE RÜŞVET SALGINI

Bir yandan anası Anastasya Kösem Sultan... Öte yandan İbrahim, ülkeyi, özellikle başkent İstanbul'u kasıp kavuruyorlardı. Rüşvet verenler dilediğini elde ediyor, vermeyenler öldürülüyordu.

Hiç kuşkusuz, baştan bu yana açıklanan nedenlerle, İbrahim de, tüm öteki Osmanoğulları gibi bir "sadist"ti. Öldürmek ve "kadın, içki, eğlence" tutkuları eşitti, karşı konulmaz bir gereksinimdi, İbrahim için...

Ağabeyi Murat gibi, öldürmek için artık o da bahane arıyordu. Örneğin, başkentte araba ile geziye çıkmayı yasakladı.

Davutpaşa'da bir "üfürükçü hoca"ya okunmaya gittiği bir gün, karşısına bir arabanın çıkmış olması, İbrahim'i çileden çıkardı.

-Ben ki, yasaklamıştım, dedi. Amma, buyruğum yürümemiştir. Tiz varın, Sadrazam Salih Paşa'yı çağırasız bana!

Az sonra Padişah'ın yanına koşan sadrazamı, üfürükçünün bahçesinde boğdurdu.

İbrahim, fiziksel ve ruhsal hastalığını biliyordu. Bu yüzden de, sadrazamlarına sık sık yazdığı mektuplarında, derdinin ilacını bulacak doktorlar bulmasını istiyordu.

Öte yandan sarayı dolduran kadınlardan da bıkmış; saray dışından, güzel kadınların bulunmasını ister olmuştu.

Başkentte araba ile dolaştığı bir gün, sokakta rastladığı 140 kiloluk bir Ermeni kadınına âşık oldu. Adı: Maryam'dı, bu Ermeni kadınının...

İbrahim'in gözünde bu 140 kiloluk kadın bir tulum şekerdi. Bu gözdesine: (Şekerpare) adını kendisi taktı. Artık gözünde, Şekerpare'den başka kimse yoktu İbrahim'in.

-Dile benden, ne dilersen Şekerparem, sultanım? Diyen İbrahim'e, Ermeni Maryam'ın verdiği karşılık, Osmanlı Padişahı'nın zevkten dört köşe olmasına yetiyordu.

Telli duvaklı gelin olmak isterim padişahım! Başka bir Muradım yoktur!.

Katıla katıla gülüyordu, Sultan İbrahim ve ardından:

-Niye ki olmasın? diyordu. Madema sen istedin, ben de irâde eylerim, olur biter. Başka ne istersiz?

-Sağlığını, padişahım...

-Hele söyle, ülke benimdir, veremiyeceğim yoktur!

-Bilmem ki sultanım...

Dur hele, Şam eyaletimi sana bağışlayım, ne dersiz?

-Olur mu?

-Ben irade eyleyince olmaz olmaz!

-El çırptı İbrahim, perdenin ardında buyruk bekleyenler koşup el bağladılar.

-Tiz bana çağırasız Reis-ül küt'tâb'ı! diye bağırdı İbrahim. Az sonra huzura gelen, saray kâtiplerinin başı İbrahim'i eteklerken:

-Yaz! dedi. Şam eyaletimi gözdem Şekerpare Sultanım'a bağışladım... Dilerse gelürünü ala, dilerse sata, dilerse bağışlaya ve illa ki, kimesne karışmaya... Duydun mu, koca göt?

-Evet, efendimiz... İrade-i şahaneleri aynen kaleme alınmıştır.

-Eyi ver de mühr-ü Hümâyunumuzu basalım! Şam eyaleti, Ermeni Maryam'ındı, artık. O da gebe kalmıştı İbrahim'den. Bir süre sonra, doğuracaktı. Ama daha önce, Şekerpare Maryam'ın arzusu gereğince "Telli-duvaklı düğün" yapılacaktı!..

Padişah düğünü, İstanbul'u yerinden oynattı. Düğünün ardından, Şekerpare Maryam'a, padişah karısı ve şehzade anası olmasının gerektirdiği bir ad daha taktılar:

"Hümâşah Sultan"!.. Ama halkın ağzında (Telli Haseki) diye anıldı.

O da üst üste doğurdu. İlki, kızdı. Adını (Gerherhan) koydular. Daha sonra doğurduğu iki oğlana: (Selim ve Murat) adlarını koydular.

Bu arada, Mahpeyker Kösem Sultan (Anastasya) üst üste sadrazam ve daha başka devlet erkânını dilediğince indirip çıkarıyor; sözlerinde durmayarak çalıp çırptıklarının yarısını vermeyenleri birer birer öldürtüyordu. İlkin, bir Macar çingenesi olan kara cahil (Kemankeş Kara Mustafa Paşa)yı öldürttü. Bu Macar çingenesi öldürülünceye kadar kendisi gibi nice kanı bozuk devşirme Osmanlı Paşası'nı haraç vermeyip, yerine göz diktikleri için öldürtmüştü.

Ardından, Yusuf Paşa'yı, Salih Paşa'yı ve eti kemiği bin parçaya doğranarak yeniçeriler tarafından "her derde devadır" diye satılan ve bu yüzden (Hezarpâre) diye anılan Ahmet Paşa'yı öldürttü.

Sultan İbrahim'in kadın tutkusuna giderek bir başka tutku eklenmişti: Samur ve Amber...

Samur ve amber getirmeyen, ya da göndermeyen her kim olursa, kafasını kestiriyordu!..

Sadrazamlar, vezirler ve onların buyruğundaki tüm devlet erkânı ve görevliler evleri basarak "samur ve amber araştırıyor, bulduklarını hemen Osmanlı Padişahı Birinci İbrahim'e sunuyorlardı.

Samur ve amber adına yürütülen zulüm Anadolu'ya da yayılmış, bu kez bu bahane ile Türkler yine ezilmeye başlanmıştı. Cephelerde sürdürülen savaşlar yenilgilerle son buluyor, düşman donanması Çanakkale Boğazı'nı kapatarak İstanbul'u abluka altına alıyordu.

Ne, Padişah İbrahim'i, ne de valide sultanları, vezir ve vüzerayı ilgilendiriyordu bu durum. Esir pazarlarından satın alınmışların doldurduğu saray ve devlet ve onlardan peydahlanan Osmanlı Padişahları için önemli olan günlük çıkarlar, günlük zevk ve eğlencelerdi. Saray hazinesinin altınla dolu olmasıydı. Saray ve devlet, bu çıkarların, tadılmadık zevklerin sağlanması için var olmuştu!..

"Har vurup harman savrulan" hazinenin bu arada boşalmış olması, İbrahim'i büsbütün delirtti. Bolu ve dolaylarını bir gözdesine, Niğbolu ve dolaylarını bir başka gözdesine bağışlayan İbrahim, Sadrazam Mehmet Paşa'ya Şu mektubu yazdı: "Bre karpuz götlü pezevenk!

Ecdadım, (Medine)ye bunca cevahir ve bunca paha biçilmez değerde mal göndermişlerdir. Tiz, âdemler gönderüp, anda mevcut emval ve cevahiri getürtesün. Ve illâ gecüktürdüğünde, senin derini soyup içine saman dolduracağımı bilesin."(2)

Sadrazam Sofu Mehmet Paşa'nın yüzü, Sultan İbrahim'in yazdığı mektubun her satırında pancar gibi kızarıyordu. Hemen bir kaç adam bulup Medine'ye yolladı.

Bir yandan da, ne yapıp yaparak Sultan İbrahim'i tahttan indirme çarelerini düşünüyordu.

Anası, Valide Sultan Mahpeyker Kösem (Anastasya) yavaş yavaş oğlu İbrahim'den yüz bulamaz olmuş ve bu durum, sadrazamın kulağına kadar gelmişti.

İlk gözağrısı Rus kızı Nadya (Hatice Turhan Sultan), giderek gözü açılmış ve Valide Sultan Kösem'e iyice karşı çıkmaya ve devleti kendi eline almaya yeltenir olmuştu. Kösem'in her dediğine o zamana kadar uygunluk gösteren, ne derse yapan İbrahim, artık anasını dinlemez olmuş, ilk gözde karısı Nadya'yı savunmaya ve kendisini Dördüncü Murat gibi, Eski Saray'a göndermekle tehdit etmeye başlamıştı.

Hatice Turhan Sultan'ın doğurduğu Veliaht Mehmet, altı yaşındaydı; oğlu İbrahim'i alaşağı eder de torunu Mehmet'i tahta çıkarırsa, Büyük Valide Sultan olarak padişah adına devleti yönetmek (nâibelik) yetkisi, yine kendisinin olacaktı. Kendisi hayatta oldukça, Mehmet'in annesi Hatice Turhan Sultan (Nadya) hükümdar nâibesi olamazdı. Gelenek böyleydi!..

---

(2) Sultan İbrahim'in Hatları, Top. Arş. E. no: 7012.

Ülkede zulüm ve cinayet kasırgası estiren 4. Murat

O halde, hilebaz devşirme köle Sadrazam Sofu Mehmet Paşa ile işbirliği yapmalıydı...

Kanı bozukların egemenliğindeki Osmanlı Sarayı'nın "fitne fesat kazanı" bu türde kaynayıp dururken, her şeyden habersiz bir halde "kadın-samur ve ambar" tutkusunu sürdüren İbrahim, yeni ve büyük derdine çare aramakla meşguldü.

Günde 30-40 kadınla yatan padişahın erkekliği tükenmişti, çünkü!..

Sarayın altını üstüne getiriyor, devlet erkânına haykırıp duruyordu:

-Bre kodoşlar! N'ye ki deva aramazsız derdime? Erkekliğim yok olmuştur!.. Koynuma kız giren kız çıkmaktadır! Aşifteler

büyü yapmış olalar bana! Tiz frenk hekimlerini bulun... Derin(!) hocalar peydah edin... Derdime deva bulmazsaz, bilesiz topunuzun kıçına kezzap akıtırım!..

Külahının üstüne koca bir yeşil sarık sarılı, uzun kumral sakallı, gözleri ışıl ışıl parlayan bir hoca getirdiler, saraya. Huzur-u Şahane'ye soktular.

-Ne varsa, işte bu âdemde vardır, dediler. (Cinci Hoca) derler adına. Cin tâifesiyle hemhal olmakta üstat bir derin ulemadır ki, eşi menendi diyar-ı Arap'ta ve Acem'de yoktur!

OSMANLI SARAYINDA İLK KEZ BİR TÜRK YER BULUYOR BU KURNAZ VE AKILLI TÜRK, OSMANLI PADİŞAHI'NI AVUCUNUN İÇİNDE OYNATIYORDU...

Cinci hoca, ne el, ne etek ve ne de ayak öpmeYe kalkıştı. Yanındakilere dönüp sertçe çıkıştı:

-Savulun bre âdemler, dedi. Yalnız koyun bizi hünkârla başbaşa. Ne dikilip duruyorsunuz tepemiz de!

Adamlar çekilir çekilmez İbrahim'in yanı başına yürüdü

-Derdini biliriz, dedi. Devasını vermeğe gelmişizdir, bilesin. Gelmeden önce, yıldıznâmeye bakıp, Cin tâifesiyle de sohbetimiz olmuş, ne olup bittiğini öğrenmişizdir!..

İbrahim, ağlamaklı bir sesle sordu: -Yine erkekliğimize kavuşup kızları dul eylemek nasip ola mı, hoca?

-Hele sen şimdi bir yol yere çök! İki diz üstünde ol, ellerini dizlerin üstünde kavuştur!

Sultan İbrahim hayretle baktı, korkusuz hocanın suratına, sonra sertçe konuştu:

-Bre hoca, dedi. Sen ki Âl-i Osman Padişahı'nı dize vardırıp çökertirsin! Bu ne iştir?

Cinci Hoca Hüseyin, göz bebeklerinin üstünde uçuşan kıvılcımları İbrahim'in yüzüne püskürtürmüş gibi başını iki yana silkeleyerek karşılık verdi:

-Bre Hünkâr! dedi. Sen Tanrı'dan daha mı büyüksündür? Okuyup üfleyeceklerim Tanrı kelamıdır!

İbrahim karşılık vermeden iki dizi üstüne oturdu, ellerini de hocanın dediği gibi dizlerinin üstüne bıraktı.

-Bre hoca, dedi. Tok sözlüsün anladık... Ve illâ sen kulum hangi diyar halkındandır?

-Ben Tanrı kulu hoca Hüseyin, Kastamonulu bir Türk'üm! dedi.

Demek, Türk'sün?

-Beli, hünkârım... Türk olduğum için de doğru ve öz konuşurum!

-Çare mukadder midir, acep?

-Onu, Cin taifesi bilir ancak... Hünkâr iradesi geçmez onlara! Şimdi, çağırıp seni yoklatacağız... Bir iyi muayene edecekler her bir yerini ve sonra bana söyleyecekler ve devasını bir iyi belletecekler!..

-Ya! demek böyle?

-Beli, hünkâr!

Cinci Hüseyin, cebinden bir kavanoz çıkardı. Kapağını açtı ve başladı bir şeyler okumaya...

İkide bir durup önce elindeki kavanozun içine, sonra da İbrahim'in suratına güçlü ve sıcak nefesini üflüyordu. Yerde, kaim Buhara halısının üstünde karşılıklı, diz dize oturmuştular.

Hoca, Osmanlı Padişahı'nın iki omuzunu avuçlamış, var gücü ile sıkıyor, zencefil kokulu sıcak nefesini güçlü güçlü üfürüp duruyordu, İbrahim'in suratına.

Kırk bir kez okuyup üfledikten sonra cinci hoca, başını göğsü üstüne düşürüp gözlerini kapadı. Bir süre sonra çırpınıp haykırmaya başladı:

-Medet bre Tâife-i Cin! Medet ola! Yar ola! Deva bula!

Gene göğsünün üstüne düşürdü, kafasını. Sustu, öyle kaldı.

Osmanlı Padişahı tir tir titriyor, yerinden kıpırdayamıyordu.

Hoca'nın güçlü sesiyle irkildi, neden sonra...

-Ve illâ deva! Ve illâ deva! diye haykırıyordu, cinci hoca...

İçine üfleyip durduğu boş kavanozu, İbrahim'in tam gözlerini yumduğu sırada cebine sokup cübbesinin altındaki dolu kavanozu eline almıştı.

Kavanozu İbrahim'e uzattı:

-Mübarek tâife-i Cin, dedi. Doldurup sana gönderdiler bu nesneyi! Ye! Kaşık kaşık ye! Ve illâ kimse görmeden ye! Öyle dediler. Gösterir veya sırrı ifşa eylersen, tılsrım bozulacak, bilesin!

Boşken kendi kendine dolan(!) kavanoza hayretle baka kaldı, İbrahim. Hoca'nın elinden kavanozu kaptı. Kaşık yerine parmağını daldırarak yemeye başladı.

Yedikçe yiyesi geliyordu...

Cinci, saraya çağrıldığında hazırlamıştı bu kuvvet macununu!

İçinde misk ve amberle karıştırılmış elli çeşit kök ve tohum vardı; bunların hepsi balla yoğrulmuştu üstelik!.. O, bu macunla şimdiye kadar nice kadın düşkünü, çaptan düşmüş vezir vüzerayı ilk gençlik çağlarına döndürmeyi başarmıştı.

Macunun, İbrahim'e de yeterince güç vereceğini iyi biliyordu. Göz ucuyla İbrahim'e baktı. Osmanlı Padişahı dolu kavanozun içini parmaklaya parmaklaya bitirmiş, yarıya dek ağzının içine soktuğu işaret parmağını yalıyordu şimdi.

Cinci Hüseyin, ermişliğini kanıtlamak için bir kez daha korkusuz ve tokça sesiyle:

-Hiç durma! dedi. Var git halvet ol dilediğin hatunla!

-Heman mı hoca? Yüzüm kızarmaya?

-Kulağıma fıslayıp durur Cin taifesi... Temam eylemiş olalar gücünü ve de erkekliğini!

İbrahim ayağa fırladı, altın kakma yaldızlarla bezekli kapıya yöneldi. Çıkacakken durdu; hocadan yana döndürdü kafasını:

-Baka hoca, dedi. Gücüm gelmiştir öyle mi?

-Git bre Hünkâr! diye çıkıştı, Cinci. Ne duymuşsak Cin taifesinden, işte anı söyleriz sana. Var git, sen gelene değin ben de ecinnilerimle sohbet eylerim şuracıkta ve illâ sana güç vermelerini söylerim, gücendirmezler beni, bilirim.

Eyi, bre namlı koca Türk! Bir yerciğe ayrılma, gelirim şimdi.

İbrahim, altın sırma işlemeli entarisini savurarak çıktı, gitti.

Cinci, cübbesinin altından bir dolu kavanoz daha çıkardı, yanı başına koydu. Belindeki kuşağının arasından her tanesi ceviz büyüklüğündeki en iyi cins kehribar tesbihini çekip, şakır şakır birbiri üstüne düşürmeye başladı, sarı tesbih tanelerini. Gözlerini yumdu. Bir gören ya da güzetleyen olur diyerek ününe yaraşır biçimde bir ileri bir geri sallanarak hafif bir sesle, bir şeyler okuyup üflüyor ve arada bir yüksek sesle birileriyle kavga edermiş gibi yapıyordu.

Neden sonra, yanıbaşında top gibi patlayan bir sesle irkilip sıçradı:

-Bre koca kavuk! Dile benden, ne dilersen?

Osmanlı Padişahı İbrahim'di bu! Hiç istifini bozmadan yüzüne baktı, İbrahim'in. Yüzü al al, gözleri ışıl ışıldı, padişahın. "Tamam, işler yolunda..." diye geçirdi içinden.

-Hele gözün aydın ola, Hünkâr! dedi, bilgiç bilgiç.

İbrahim.

-Bre alnından öpmeliyim seni, hoca! İki hatun haklamışım şunca kısa zamanda! Sen, gökten mi inmişsindir, nedir? Şimdi de bana bakalım, ne dilersin?

Cinci, şöyle bir düşündü. Yüreğinde yatan ve nicedir sabredip bekleyen bir muradı vardı. O iri iri ak sarıklı, kara cübbeli, burunları havada, "Ulema" geçinen "medrese-i ulûm" hocalarına nisbet olsun, onları çatır çatır çatlatmak için aradığı fırsat nihayet gelip çatmıştı, işte.

-Hünkârım, dedi. Madem ruhsat verdin ben de söylerim. Bana, muteber bir medresede, muteber bir müderrislik (Profesörlük) verirsen, bir nebze faydam dokunur, irşada muhtaç bunca talebeye...

Baka sen, dedi şunun düşündüğüne! Sultan Birinci İbrahim, verdim gitti, bre hoca! Başka ne dilersin?

Eh... dedi, cinci. Biraz da dünyalık akçe (altın para) ihsan eylersen, dörtbaşı mâmur olurum!..

-O da hazır... Başka?

-Yeter, hünkârım...

-Baka, hele... Sen bana yok olup gitmiş en değerli erkekliğimi geri vermişsin... Ben sana daha ne verdim ki? Yetmez, sana (Galata Kadılığı)nı da verdim. Ve de bir yalı ve bir konak verdim. Gönlün hoş mudur? Dur, hele... Unuturdum az kalsın, sana on tane âhu bakışlı, sedef tenli ve körpecik nazenin taze câriye verdim!

-Aman, Hünkârım... Bunca ihsan bana çokça gelir!..

İbrahim el çırptı, koşup gelenlere avaz avaz bağırarak:

-Bre koca göt pezevenkler, ne durursuz? dedi.

O mendebur defterdarı sırtlayıp getüresüz! Tiz olasız! Ağzımızdan her ne çıkmışsa, bittemam kayıt görüp virile!

-Emr-ü ferman zat-ı haşmet penanındır, sultanımız!..

Cinci Hüseyin'e döndü, yeniden:

-Seni her dâim ve de hiç bir kimesneye danışmana gerek olmaksızın burda olmanı isteriz, hoca!

Cinci, tam sırasıdır, diyerek, ikinci kavanozu uzattı İbrahim'e:

-Sen halvetteyken, getirdiler. Hünkârım. Ve illâ eksik etmeyip daim getiresiz, dedim. Madem sen öyle istersin, bize de öyle yapmak gerektir, dediler.

İbrahim, boynuna sarıldı cincinin. Sakallarını, bıyıklarını öptü şapur şapur.

O günü izleyen tüm gün ve geceler boyunca, Osmanlı sarayında alışıla gelen cümbüş yeniden başladı. Fıskiyelerinden renk renk sular püsküren havuzlarda "binbir gece" masallarının gerçeği yaşanıyordu, yeniden. Kara, esmer, kumral, sarışın bir yığın genç kız, anadan doğma çıplak soyunup birbirleriyle cilveleşerek, kuğular örneği havuza dalıp çıkıyor, kimileri, ülkelerinin değişik oyunlarını kalçalarını kıvıra kıvıra oynuyorlardı.

İbrahim, dişiliğini en gıcıklayıcı, ya da büyüleyici biçimde ortaya koyan kızın bileğine yapışarak perdenin ardına çekerek hemen oracıkta ona sahip oluyordu.

Bir sürü aylar geçti aradan...

ÜÇ KANIBOZUK YABANCI KÖLE OSMANLI PADİŞAHI'NI TAHTTAN İNDİRDİLER!..

Yıl, 1648'di...

18. Osmanlı Padişahı Birinci İbrahim, 8 yıldır Osmanlı tahtının saltanatını sürüyordu. 32 yaşındaydı, henüz. Ama anası Anastasya'ya (Mahpeyker Kösem Sultan) yüz çevirip karşı koymaya başladığından bu yana, gizliden gizliye düzenlenen bir oyun, Osmanlı sarayında bir kez daha sahneye konuyordu.

8 Ağustos 1648 günü, devleti ve tahtı çoktan avucunun içine alıp egemen olmuş olan Valide Sultan Mahpeyker Kösem (Anastasya)nın buyruğu ile en başta zenci kızlarağası ve onun ardından şeyhülislam ve en arkada yeniçeri ağası ansızın Sultan İbrahim'in karşısına dikildiler.

Arkalarında bir sürü baldırı çıplak saray bostancısı cellâtlar sıralanmıştı.

-Kısmet bu kadarmış, devletlû! dedi, yeniçeri ağası Bulgar devşirmesi, korkusuz ve saygısızca. Seni tahttan indirmeğe geldik! Millet seni istemezmiş... Hakkında fetva var!

İbrahim, ilkin şaşkın şaşkın baktı her birinin suratına, sonra birden olanca gücüyle haykırdı.

-Ulan pezevenkler! Hangi millet? Ne milleti, ulan? Sizmisiz yoksa millet? Sen, ulan Bulgar dölü kölem yeniçeri ağası! Tafrasını sürdüğün ocağa seni ben "baş" eylemedim mi?

Beli, Hünkârım... senin, kulun ve de çırağınım! Amma, (yanındakileri gösterdi parmağıyla) cümlesi ittifak edip seni tahttan indirir, oğlun Mehmet'i tahta çıkarırlar. Benim elimden ne gelir?

İbrahim, kızlar ağasına döndü:

-Ulan kara derili, kara yürekli pezevenk! Seni kızlarağası eyleyen, bunca nimeti sana ihsan eden ben değil miyim?

Sudanlı zenci haremağası, incecik sesiyle karşılık verdi:

-Ben ne diyeyim? Fetva var, hünkârım! İbrahim, bir ayağını yere vura vura haykırdı.

-Ulan kansız kodoşlar! Devlet size mi kaldı? Ben padişah değil miyim? Siz mi çıkardınız beni Âl-i Osman tahtına? Beni nasıl indirirmişsiz? Daha 6 yaşında var yok sübyan oğlumu nasıl padişah eylersiz? Bildiğiniz gibi at oynatmaya mı? Nerde o anam olacak karı? Ya, oğlum Mehmet'in anası ne der bu işe? Zenci haremağası cırlak sesiyle karşılık verdi:

-Büyük ve küçük valide sultanlar da böyle münasip görürler hünkârım...

İbrahim'in renginin alı uçtu, sapsarı kesildi.

-Demek o kahpe dölleri de böyle ister ha?

-Beli devletlû...

Ak kavuklu şeyhülislama döndü, Sultan İbrahim:

-A, sarığı boynuna dolanası koca deyyus! diye haykırdı. Bre Arnavut Abdürrahim! Seni, ben şeyhülislam eylemedim mi? Nasıl, fetva vermeğe yeltenürsün bre zındık?

Şeyhülislam Abdürrahim başını iki yana salladı:

-Beni, dedi. Cenab-ı Mevlâ getirdi bu makama! İbrahim, buz gibi sırıttı.

-Bre deyyuslar! dedi. Gelip geçen Osmanoğulları'nın ne bok yediklerini bilmezliği değil midir, Cenab-ı Mevlâ'nın bu belâları yağdırmasına sebep? Sen gibi Arnavutları, şu kara derili gibi soysuzları ve şu yeniçeri ağası gibi Bulgar tohumlarını âdemden sayıp ellerine devleti ve de kellelerimizi verip hayır beklemek gafletine karşı Cenab-ı Mevlâ elbet gazaba gelip, bize lâyık olduğumuz cezayı verecekti! Karı diye evlât paydahladığımız, anadır diye bağrımıza bastığımız diyar-ı Rum yosmaları sizlerle bir olup fitne fesat kaynatırsa, n'eye şaşmalı?

Üçyüzelli yıldan bu yana ilk kez bir Osmanlı Padişahı en acı gerçeği kavramıştı. Üstelik apaçık dile getirmiş oluyordu.

İlk tokatı şeyhülislamın suratına patlattı. Sonra kızlarağasına ve onun yanında duran yeniçeri ağasının suratına. Göğüslerinden iteledi.

-Bre yıkılın karşımdan! diye haykırdı. Gidinin deyyusları... Pezevenkler!

Şeyhülislam, kapı önünde bekleyen bostancılara seslendi:

-Fetva üzre alasız devletlu'yu! Götürüp bir eyî ve de muhkem kapatasız!

Bir kaç dakika öncesine değin eteği ve ayakları öpülen, verdiği ölüm fermanlarına boyun eğilip yerine getirilen, bastığı yerlerde secdeye varılan, "kulun, kurbanınızız, Sultanımız"; denilen Osmanlı Padişahı İbrahim'in üstüne, şimdi fütursuzca saldırdılar. Cellat bostancılar; kollarına, ayaklarına yapışıp havaya kaldırarak sırtlayıp çıkardılar odadan dışarı...

İbrahim çırpınıyor, ellerinden kurtulmak için umutsuzca çaba harcıyordu. Bir yandan da, Topkapı Sarayı'nın her bir yöresinde yankılanan güçlü sesiyle haykırıyordu:

-Ulan... Bunca nimet, bunca devlet verdiklerim nerdesiniz? Bir Osmanlı Padişahı'na, görmezmisiz, duymazmısız neler edilir?

Kim, kime'ydi... Sağır ve dilsiz Osmanlı Sarayı'nda!.

Gününü gün edenlerin barınağında, binbir diyardan devşirilmilşerin insan panayırında, kim, kimi kendinden sayıp, imdada koşacaktı?

İçinde, onbinlerce yabancı soydan devşirilmiş, tutsak kölelikten zevk ve saltanatın zirvesine tırmanmış zıpçıktıların yaşadığı sarayın loş koridorlarında kimsecikler yoktu.

Herkes bir yana kaçışmıştı. Çıt yoktu ortalıkta.

İbrahim'i, sarayın bodrumunda, bir zindana kapattılar. Zindanın demir çubuklu kapısının önüne duvar ördüler.

Sahipsiz, güvencesiz, koruyucusuz, yapayalnız bir adamdı artık o!

Bir saat öncesine kadar, her buyruğu uygulanan koca İmparator, şimdi, "kölelerin kölesi" olmuştu!..

Gür ve güçlü sesiyle haykırıyor, feryat ediyor, imdadına geleceğini umduğu birilerini çağırarak hıçkıra hıçkıra ağlıyordu!..

Sarayı çınlatan haykırışlarına dayanamayanlar, yalnızca zenci haremağaları ve enderun ağası idi...

İbrahim'in yanına kapatılan iki cariye de feryat ediyordu...

Sarayın içinde "korku ve yas" birbirine karışmıştı. Birileri yüksek sesle yakınmaya başladılar.

-Bu ne maslahattır? Diyorlardı. Bir padişahı zişân, göz göre göre ve diri diri mezara gömülür? Osmanlı tahtına, 6 yaşında bir sabi (çocuk) oturtulur. Ne dururuz? Heman ittifak idip (birleşip) sultanımızı kurtarıp tahtına çıkaralım!

Öte yanda, şeyhülislamı avucunun içine almış olan Valide Sultan Anastasya ve İbrahim'in karılarından Rus kızı Nadya (Hatice Turhan Sultan), Şeyhülislam Arnavut Abdürrahim'e haber saldılar: İbrahim'in oğlu, 6 yaşındaki Mehmet, babasının öldürülmesine "ferman" çıkartmıştır! Sen de dahi "fetva"nı ver. Tiz davranıp icabını göreler! dediler. Ve o iki kadının dediği olacaktı!..

ON DOKUZUNCU BÖLÜM DÖRDÜNCÜ

MEHMET DÖNEMİ (1648-1687)

KÖLELER DEVLETİ OSMANLI İMPARATORLUĞU İDİ BU! VALİDE SULTAN, HANIM SULTANLA BİR OLMUŞ; TAHTINDAN İNDİRİP ZİNDANA KAPATTIKLARI PADİŞAHIN BİR AN ÖNCE ÖLDÜRÜLMESİNİ İSTİYORLARDI.

6 yaşındaki Mehmet, padişah oldu!.. On gün önce tahtından indirilerek zindana kapatılan Sultan İbrahim'in bir an önce öldürülmesini isteyen anası, Mahpeyker Kösem Sultan (gerçek adıyla: Anastasya), ve karısı Hatice Turhan Sultan (gerçek adıyla: Nadya), Şeyhülislam Abdürrahim'i sıkıştırıyorlardı.

-Rahat uyku uyuyamaz olmuşuzdur, bilesin Hoca! Diyorlardı. Bir an önce işini bitirmek gerek... Şeyhülislam Arnavut Hoca Abdürrahim: -Yook, bre sultanlar! diye karşılık veriyordu. Ben var iken olmaz hiç bir şey! Neden dersez (derseniz), zindanının kapısını söktürmüş ve dahi taş duvar ördürtmüşüm... Dört duvar taştır ve de penceresizdir. Nasıl çıkar içinden? Yok, yok... Ne bir sinek girer içeri, ne bir sinek çıkar dışarı!..

Valide Sultan Mâhpeyker Kösem'in içi yine de rahat değildi.

-İyi söylersin, güzel söylersin hoca, amma bizim korkumuz ondan değildir; bizim korkumuz, bir fettan kişi peydah olup oğlum İbrahim'i zindandan halas edip tahtına sahip kılmasıdır ki, ol zaman, cümlemizin kellesi koparılır diyedir. Anladın mı, Arnavutzade Hoca Abdürrahim?

-Bir eyi anlamışım sultanım. Velâkin ben, hocaların hocası Arnavut Abdürrahim var iken olmaz böyle bir düzenbazlık...

Bu kez, Sultan İbrahim'in karısı (Hatice Turhan Sultan) diye anılan Rus kızı Nadya konuştu:

-Sen hele bir yana dur, dedi yüksek sesle: Biz ne dersek o olur, bildin mi hoca? Sen var git, Sultan İbrahim'in hemen katli gerektir, (fetva)sını yaz ve dahi getir, biz de oğlum Mehmet'in eline mührü Hümâyunu virip bir eyi mühürletelim ve dahi bostancıbaşıya iletip İbrahim'in işini bitirtelim!..

Arnavut Şeyhülislam Abdürrahim iki kat eğilerek hanım sultanları etekledi, geri geri yürüyerek dışarı çıktı.

Şeyhülislam, (Divan-ı Hümayun)a koştu. Hiç kimsenin bir soru sormasına fırsat vermeden haykırdı:

-Sultan İbrahim öldürülüp ortadan kaldırılmadıkça, Âl-i Osman ülkesinde nizam-ı âlem olmaz! Ol sebeble, ben fetvâmı yazıp, padişahımız Efendimiz Sultan Mehmed-i Râbi (Dördüncü Mehmet) Hazretlerine irsal eyledim!..

Divan-ı Hümayun üyeleri, kavuklu kafalarını ağır ağır öne doğru salladılar. Bu divân, padişah adına devleti yönetenlerin meclisi idi. Devlet, ülke ve imparatorluğu meydana getiren tüm eyaletler ve... tutsak Türk ulusu ve dönmelerle devşirmelerden meydana getirilmiş Osmanlı toplumu, işte... bunların yönetimindeydi.

Ya, bunlar kimdi?

Bunlar, Osmanlı sarayının (İç-oğlanları) idiler.

Her biri dünyanın dört bir köşesinden kimi parayla, kimi savaş sonralarında tutsak alınarak Osmanlı sarayına kapılanmış yabancı soylu frenk dölü kölelerdi.

(Enderun-u Hümâyun) denilen -Türk soyundan olanlara yasak- Ocakta, Osmanlı devlet adamı olmak üzere, sadece Osmanlıca konuşma belletilmişti bunlara.

Gelip geçmiş ve geçecek bütün sadrazamlar bunlardandı. Vezirler bunlardandı. Zavallı halkın gözünde hâlâ bir soyluluk simgesi gibi anılan tüm (Osmanlı Paşaları) bunlardandı. Deniz

kuvvetleri komutanları bunlardandı. Kara kuvvetleri komutanları bunlardandı. Türklerin savaşarak can verdikleri Osmanlı ordularının bütün subayları bunlardandı. Şeyhülislamlar, (Kadı) denilen yargıçlar bunlardandı. Beylerbeyleri, sancakbeyleri, derebeyleri, subaşıları, saptiye nazırları bunlardandı.

Ülkenin nimetlerini, servetlerini, Türklerin kan ve can karşılığında zaptettikleri yabancı ülkelerden ele geçirilen ganimetleri, çağın kültür, eğitim ve uygarlığını paylaşanlar, işte bunlardı...

6 yaşındaki Dördüncü Mehmet'e:

-Baban Sultan İbrahim'i öldürmek gerek... Sen onu öldürtmezsen, o seni öldürür, diyenler; "bas şuracığa mührü hümâyununu oğlum" diyerek bileğinden tutup ferman'a mühür bastıranlar, yine bunlardandı.

İbrahim'in boynuna yağlı kement atıp onu boğanlar, Genç Osman'ın önce ırzına geçip sonra öldürenler, bunlardandı. Bütün bir sarayı ve giderek bütün bir ülkeyi "insan panayırı" ve "kan bulamacı" durumuna getirenler, hep bunlardı, bunlardandı.

Şimdi, Osmanlı tahtında: 6 yaşında bir çocuk oturuyordu. 19. Osmanlı Padişahı Dördüncü Mehmet, diyorlardı O'na...

Gerçekten "hüküm" yürütüp saltanat sürenlerse: Büyük anne (Mahpeyker Valide Kösem Sultan) adı ile ünlü Anastasya ile, anne (Hatice Turhan Sultan) adı ile anılan Nadya idi!..

Anadolu Türklerinin yeni bir başkaldırısı, bu sırada başladı. Dönme ve devşirmelerin acımasız yönetiminde ezilen ve kahrolan Türkler, umutsuz başkaldırılarına bir yenisini daha ekliyorlardı.

"Osmanlı'nın boynumuza doladığı bu tutsaklık zincirini kırmadıkça, zulümden kurtuluşumuz olamaz" diyen korkusuz kişilerin ardına takılanlar, derebeylerine, sancakbeylerine meydan okuyarak başkent İstanbul üzerine yürüyorlardı.

Türklerin genç ve güçlüleri, her zaman olduğunca yine ülke dışı savaşlara sürülmüştü.

Venedik Savaşı'nın en ön saflarında, dönüşü olmayan bir savaşa sokulmuşlardı. Geride, ancak dağlara kaçıp saklananlarla, yaşlı adamlar, kadınlar ve çocuklar bırakılmışlardı.

Ama yine de, İstanbul üstüne yürüyerek Osmanlı boyunduruğunu kırmaya girişenlerin sayısı yüzbini aşıyordu. Ne var ki, savaş taktiğinden, güçlü silahlardan yoksundular.

-Artık yeter olsun çektiklerimiz, Osmanoğulları'ndan!. Ölüm, bir ölüm! Zaten yaşamıyoruz ki! Diyenler, devletin kuruluşundan başlayarak 350 yıldan beri devletin dışında bırakılarak, Rumların, Sırpların, Arap ve Acem soyluların, bütün yabancı frenk döllerinin ayaklarının altında ezildikçe ezilen, sömürülen, tutsak aldıklarına tutsak edilen, kölelere kölelik etmeye mahkûm olmuş Öztürklerdi.

Bu ulusal varlık, Osmanlı'dan çok önce Anadolu'yu yurt tutmuş ve bu topraklar üzerinde irili ufaklı kara ve deniz devletleri kurmuştu.

Osmanlı'nın kozmopolit devlet yapısının çarkının dişlileri arasında ezilen ise, yalnızca, işte bu Öztürkler olmuştu.

Osmanlı devletine başkaldıran isyancı Türkler, Üsküdar ve Çamlıca sırtlarına yayıldılar.

İlkin, devşirme devlet erkânı ve ardından saray, korku ile irkildiler. Olayları daha yakından izleme gereğini duydular.

-Bu gürültü ne ola ki? Diyorlardı. Bir yandan da taht, saltanat tutkusu ve can korkusu ile herkes birbirini suçluyordu.

Bir yandan ağlaşıyor, bir yandan da ne yapmaları gerektiğini birbirlerine soruyorlardı.

Padişah adına hüküm yürütmeye yetkili Büyük Valide Sultan çabuk toparladı kendini; vezir-vüzerayı saraya çağırarak karşısında sıraya dizdi. Bir ayağını yere vura vura haykırdı:

-Baka, Paşalar! Bu nasıl iştir? Konaklarınızda keyif çatıp çubuk tüttürürsüz, civanlar ve huriler içre üryan olup cennet misâli hem hâl olursuz... Amma, cümle nimeti sizlere bahşeyleyen Âl-i Osman tahtına bigâne kalırsız! Deyin bana şimdiii... Bu nasıl iştir?

Kökleri bir türlü kazınıp tüketilmeyen asi Türkler, Âl-i Osman'ın payitahtını kuşatmış ve illâ Üsküdar'a değin varmalarına seyirci kalınmıştır! Bu nasıl iştir? Sizler uyurmusuz?

Enderun-u Hümayun yetiştirmesi devşirme köle Sadrazam Mehmet Paşa:

-Sultanımız... Efendimiz, dedi. Kulunuz ilk tedbir olarak...

Büyük Valide Sultan bir kolunu kaldırıp sadrazamı susturdu.

-Sus, bre Paşa! diye haykırdı. Ruhsat verdim mi ki konuşmağa yeltenirsiz? Senin tedbirinden ne ola? Asiler varana değin uyumuşsuz, şimdi tedbirden dem vurursuz!

Yeniçeri ağasına döndü:

-Baka ağa, dedi. Tüm yaya ve de atlı kapıkullarım (yeniçeriler ve sipahiler) dirayet üzre asi Türklere karşı çıkarıla ve cümlesi kılıçtan geçirilip tüketile! Cümlesinin kelleri dağ misali birbiri üstüne yığılıp bize gösterile!

-Emrü ferman sultanımındır!

-Cümle kapı kullarıma diyesiz ki, gayretleri her zaman olduğunca bittemam altunla mükâfatlandırılacaktır!

-Yeniçeri ve sipahi kullarınıza müjdelerim, sultanım.

-Ve yine kapı kullarıma diyesiz ki, hafezen Allah (Tanrı korusun) göstermesin en baş düşmanımız Türkler tizden yok edilemez, Payıtahta ulaşurlarsa birimizin cânını tende (sağ) komazlar! Bunu böyle bileler ve de öyle davranalar!

Yeniçeri ağası yere kapandı, Büyük Valide Sultan Anastasya'nın ayaklarını öptü.

-Haydi, göreyim sizi. Cümleniz baş başa virip iradem üzre tedbir yürütesiz!

Her biri bir başka yabancı diyardan, bir başka yabancı ırktan devşirilerek soysuzlar ordusunu meydana getiren yeniçeriler ve sipahiler, Üsküdar ve dolaylarına, Çamlıca sırtlarına kadar yayılan Türkler üstüne saldırıya geçirildi.

Başsız, silahsız Türk birlikleri kısa sürede bozguna uğradı.

Geceleri yön değiştirip kaçabilenler kurtulabiliyordu, sadece. Geri kalıp direnenler, kaçamayanlar, her ne olursa olsun savaşı sürdürmek isteyen Türkler, yığın yığın pusulara düşürülerek kılıçtan geçiriliyorlardı.

Frenk dölü Osmanoğulları'nın, taht ve saltanat yöresinde çöreklenmiş frenk dölü sadrazamların, saray ve Ocak ağalarının gözleri aydın olsundu!..

Büyük Valide Sultan Rum Anastasya'nın buyruğunca, yüz bini aşkın Türk kuvvetlerinin dörtte üçü kesilip doğranmıştı. Üsküdar'dan başlayarak Anadolu'nun içlerine kadar öldürülen Türklerin cesetleri gerçekten dağ örneği yığılmıştı.

Türk isyanı bastırılarak güvence sağlandıktan sonra iki Valide Sultan yeniden birbirine düşman kesildi. Altın para ve mücevher karşılığında büyük ve yetkili makamları diledikleri kişilere satıyor, ama yine de birbirlerini çekemiyorlardı.

Ne var ki, Osmanlı sarayının en yetkili başı, zenci kızlarağası idi. Bu kara derili ağayı Hatice Turhan Sultan elde etmiş, dilediğinde Kösem'i ortadan kaldırmasına yardımcı olacak duruma getirmişti.

Dördüncü Mehmet'in 8 yaşını doldurduğu 2 Eylül 1650 gecesi, Hatice Turhan Sultan'ın buyruğu ve kızlarağasının yardımı ile sarayın sağır ve dilsiz cellâtları, Büyük Valide Sultan Kösem'i apansız bastırarak boğdular.

Hatice Turhan, Kösem'in dairesine koşarak her şeyine el koydu. 20 sandık dolusu altın, 12 sandık dolusu mücevher kalmıştı, Kösem Anastasya'dan...

Bir sandık altınla, bir sandık mücevheri kızlarağasına verdi, padişah anası Rus kızı Nadya (Hatice Turhan Sultan)!..

Artık, Rus kızı Hatice Turhan Sultan'ın egemenliği başlamış oluyordu.

Oğlunun eğlenmesini, vakit geçirmesini sağlamak için de "av partileri" düzenliyor, vezirleri yanına katarak avlanmaya gönderiyordu.

14 yaşına girdiğinde, anası Hatice Turhan Sultan, haremin en güzel cariyesini kendi eliyle seçerek oğlunun koynuna koydu. (Evemia) adında bir Rum kızıydı bu. Bir yıl sonra ilk çocuğu Mustafa'yı doğurduğunda, (Emetullah Gülnuş Sultan) adını taktılar. Daha sonra bir oğlan daha getirdi dünyaya; Ahmet adını koydular.

Bu oğlanların ikisi de, gelecekte Osmanlı Padişahı olarak tahta çıkacaklardı.

Yıllar, hızla geçip gitti.

Çocuk padişah Dördüncü Mehmet'in anası ve devletin gerçek sahibi ve yöneticisi Valide Sultan (Hatice Turhan), biraz da keyfince yaşamak istiyordu, artık, Milyonca altını, sandıklar dolusu mücevheri vardı. Henüz 29 yaşındaydı. Gece ve gündüz koca imparatorluğun yönetimini elinde tutmaktan yorulmuştu da.

Öyle bir sadrazam istiyordu ki, oğlunun taht ve saltanatına ve kendi egemenliğine gölge düşürecek, güvencesini sarsacak kişiliği olmasındı!..

Böyle birini buldular, Valide Sultan Hatice Turhan'a. 80 yaşında bir kocamış Arnavut devşirmesiydi buldukları adam!..

Arnavutluk'ta, (Rodnik) köyünde doğmuştu. Osmanlı tutsağı kul kölelerinden (Mehmet) adında biriydi.[1] Padişah anası ve padişah nâibesi Hatice Turhan Sultan, huzuruna getirilen bu kocamış Arnavut'la bir kaç dakika sohbetten sonra, aradığının

(1) Okul kitaplarında, siyasal tarihlerde bala övgü ile adı geçen (Köprülü Mehmet Paşa) işte bu cahil Arnavut, devşirme idi.

işte böyle biri olduğunu kendi içinden geçirdi.

-Baka, efendi... dedi, Hatice Turhan Sultan, Arnavut Mehmet'e. Sohbetinden memnun olmuşuzdur; sen gibi bir nâdir kimesneden Âl-i Osman devleti fayda görür deriz. Paşalık rütbesiyle taltif eder ve Vezir-i azam eyleriz. Ve illâ... sıdk-u sadakattan fariğ olmayasız! Al, mührümüzü... Bizi rahat ve huzur içre koyup cümle fesada nihayet veresiz.

Arnavut Mehmet'in kafasına hiç umulmadık bir zamanda devlet kuşu konmuştu. Valide sultanın ayaklarına kapandı; eteğini, bastığı yeri öptü, ayağa fırladı. Geri geri yürüyerek odadan çıkarken bir yandan da Arnavut şivesiyle bir şeyler mırıldanıyordu.

Arnavut Mehmet'in sadrazamlığa atanmış olması... Adında da bir değişiklik yapılmasına yol açtı. (Köprülü Mehmet Paşa) oluverdi birdenbire!..

Arnavutluk'tan tutsak alındıktan sonra, Samsun'un (Vezirköprü) kasabasında bir süre bahçıvanlık yaparak yaşamını sürdürmüştü.

Osmanlı tarihinde (Köprülüler dönemi Köprülüler saltanatı) diye anılan, 27 yıl süreli yeni bir dönem başlamış oluyordu böylelikle...

Oysa Osmanlı devletinde ilk kez bir Arnavut sadrazam oluyor değildi. Yüzlerce yıl içinde ellerine devlet, ülke ve millet teslim edilen sadrazamın dörtte üçü, Arnavut tutsak kölelerdi. Geri kalanları: Rum, Sırp, Bulgar, Hırvat, Arap, Gürcü, Rus, İtalyan ve Fransız gibi satın alınmış, tutsak edilmiş "iç-oğlanlar"dı.

Arnavut Mehmet (Köprülü Mehmet Paşa), 5 yıl hüküm sürebildi. Ama bu beş yıl içinde on binden çok kişiyi öldürttü. Onun ardından 25 yaşındaki oğlu Ahmet'i, (Köprülü Zade Fazıl Ahmet Paşa) ünvanı ile sadrazamlığa getirildi.

15 yıl Hatice Turhan'la birlikte devleti yöneten Köprülü Fazıl Ahmet Paşa, eceliyle öldü. Oysa Dördüncü Mehmet'in

padişah göründüğü yıllar içinde Köprülüler dışında kalan 16 sadrazamdan 7'si, valide sultanın buyruğu ile boğdurularak öldürülmüştü.

Bütün bu işler olup biterken yine altın, yine kadın, yine oğlan ve yine yeni ülkeler haracı uğruna dört bir yanda savaşlar sürdürülüyor; zulümden, sefaletten ve cehaletten başka bir şey vermeyen Osmanoğulları egemenliği için zorla cephelere sürülen Türkler, Rus, Sırp, Avusturya, Venedik, Polonya ve Girit savaşlarında kırdırılıyorlardı.

Dördüncü Mehmet, Ordunun moral gücünü yükseltmek için kendisinin de katılmasını ısrarla isteyen Sadrazam Kara Mustafa Paşa'nın bu arzusuna karşı koyamayarak, göstermelik olarak Belgrat Seferine çıkmak zorunda kaldı.

Ne var ki ilerleyen düşman ordusunun top seslerinden fena halde ürken Osmanlı Padişahı atına atlayarak:

-Kullarım yörüyün! dedi. Bize gerek yok bu muharebe yerinde... Biz olmadan da asker kullarım dövüşür bir eyi!..

Atlı yeniçerilerin bir bölüğünü yanına alarak İstanbul'a doğru kaçtı. Yıl, 1683'tü...

İstanbul'a varır varmaz bir "av seferi" düzenleyerek (Istranca) ormanına avlanmaya gitti!..

Tanrı'ya; ruh ve vicdana, akıl ve idrake, ulus bilincine, insanı insan yapan her bir olguya ve özdeğerlere sırtını dönmüş bir avuç soysuz ve bir avuç Türk düşmanı devşirme köle elindeki devlet, ülke ve millet; daha beter, daha karanlık bir sona doğru hızla koşturulup duruyordu.

Yıl, 1687'ydi.

Osmanlı Padişahı Avcı Mehmet (Dördüncü Mehmet), 39 yıldır saltanat sürüyordu. 45 yaşındaydı. Yeni bir av partisine hazırlandığı günün sabahında, zenci haremağası Ali, ardında bir sürü bostancı ile karşısına dikiliverdi, Dördüncü Mehmet'in...

Korkusuz, saygısız cırlak sesi çın çın öttü koca odanın içinde avuçlarını birbirine vurup şaklattı, zenci ağa:

-Saltanat bitti! Tahttan indiririz seni, fetva var! Haydi, yürü! Karşı koymaya kalkışma sakın, kellenden de olursun, hele bilmiş ol! dedi.

Ağzı açık, kala kalmıştı Dördüncü Mehmet! Her yanı ürperdi korkudan; sakalı bıyığı titriyordu. Karşısında duran ak gözlü zencinin sırıtan kara suratına baktı ilkin, sonra kapıya döndürdü gözlerini. Sekiz on bostancının kaskatı suratlarını daha da korkunç gösteren düşük kalın bıyıklarını gördü. Birer ellerinde, geniş ağızları yalım yalım parıldayan kısa saplı satırlar vardı.

Güçlükle sordu, kızlarağasına:

-Nereye götürürsüz beni?

Daha şımarık, daha küstah bir sesle, daha korkusuz bir karşılık verdi, zenci ağa:

-Nereye olacak? Zindana elbet!

-Öldürülmek de var mıdır?

-Onu bilmem... Hele seni bir zindana kapatalım da!

Kim geçer yerimize?

Baban, Sultan İbrahim Han'ın oğlu Sultan Süleyman hazretleri!

-Ya! Demek kısmet bu kadarmış... Zencinin cırlak sesi duyuldu yeniden:

-Haydi, ne durursun? Yürü! İşimiz gücümüz var bir yığın...

Dördüncü Mehmet'in bir kolunu kaparak koltuğunun altına sıkıştırdı, zenci ağa; kapıya doğru sürükledi. Bu sırada, ak bir güvercin açık pencerenin pervazına kondu; şaşkın, ürkek gözlerini odaya çevirerek, sürüklenip götürülen Osmanlı Padişahı'nın ardından baktı. Kuşun gözlerinde bir garip inanılmaz hüzün vardı. Bir şeyler düşünen, duygulanan bir insanın gözlerindeki hüzündü bu!..

Sanki kendi kendine kahroluyor ve şöyle demek istiyordu: "Tanrım, ne iştir bu Osmanoğulları'nın başına gelenler? Ne akıllanmaz, birbirlerinin başlarına gelenlerden ibret dersi

almaz mahlûktur bunlar? Bu zencileri, taa... Afrikalardan alıp getiren, saraylarının kadın pazarına, "seni bu pazara ağa yaptım" diyen kendileri değil mi? Sonra nasıl oluyor da bu zenci köle, bir hükümdarı tahtından alıp "artık sen padişah değilsin" diye sürükleyip götürebiliyor? Bir yabancıyı yeniçeri ağalığına, bir başka yabancıyı şeyhülislamlığa getirip oturtan bu adamlar, bu üç kafanın vardığı bir yargı ile "in aşağı" diyebiliyorlar! "Ana düşman, karı düşman, kendileri birbirlerine düşman! Bu nasıl iş Tanrım? Nasıl sürer de gider böyle bir düzen, Tanrım?"

Ak güvercin, acelesi varmış... Bir yerlere bu olup bitenlerin haberini ulaştıracakmış gibi kanatlarını geniş geniş açarak uçup gitti.

Dördüncü Mehmet'i zindanına kapatıp demir kapıyı üstüne çekerek kilitlediler. Bir başka zindan odasına koşuyorlardı, şimdi. İbrahim'in oğlu Şehzade Süleyman'ın yıllardan beri içinde mahpus yaşadığı zindandı, koşarak gittikleri...

Odanın demir kapısı üstündeki zinciri çabuk çabuk açtılar. Gürültüden korkarak bir köşeye sinen, yılların çilesiyle delirmiş olan Şehzade Süleyman, gözyaşları içinde haykırdı:

-Durun! Yaklaşmayın! Önce iki rekât namaz kılayım, sonra kemendi boynuma dolar, işimi bitirirsiz!

Kızlarağası, yeniçeri ağası ve şeyhülislam odaya girdiler.

-Hünkârım, dediler. Âl-i Osman tahtına oturmak nasiptir! Bu maksatla gelmişizdir huzuruna, cümle kulların devletlu hünkârını bekler durur.

-Yalan söylersiz, diye haykırdı Süleyman. Taht ve saltanat bizim nemize? Canımı bağışlayın bana yeter ağalar! Taht, Mehmet Han'ındır... Yalana ne gerek var?

Varın, gidin... Bizim saltanatta gözümüz yoktur!..

Yemin ettiler, ayaklarına kapandılar. Güç bela ancak inandırabildiler, Şehzade Süleyman'ı.

Ve, ona da, öteki göstermeliklere yaptıkları gibi, elpençe divan durdular karşısında...

-Padişahımız sensin devletlû! dediler.

İçlerinden de: "Biz, yeter..." diyene kadar diyor, kıs kıs gülüşüyorlardı.

Dördüncü Mehmet'in babası İbrahim, Rum Papazı'nın kızı Anastasya'dan doğmuştu. O kadına; (Mahpeyker Kösem Sultan) takma adını koymuştular. Anası; Rus kızı (Nadya) idi. Babası ona: (Hatice Turhan Sultan) adını takmıştı. Kendisi de, tüm soyu sopu gibi yabancı soylu kadınlarla yatıp kalktı. Gebe kalıp çocuk doğuranlardan Rum kızı (Evemia) (Mehmet) adını koyduğu oğlunu doğurunca, Osmanlı töresince artık karısı sayıldığı için, (Evemia)ya; kendisi bir ad bulup taktı: (Emetullah Gülnuş Sultan) olsun, dedi ve öyle oldu.

Korsikalı (Bella), oğlu (Beyazıt)ı doğurunca, ona da (Afife Sultan) dediler. Romanyalı (Cesika), oğlu (Süleyman)ı doğurdu. O'na da (Güner Sultan) adını taktılar. Ermeni-Gürcü melezi (Flora), (Fatma ve Güner) adı konulan iki kız dünyaya getirince, ona Gülbeyaz Sultan) adını yakıştırdılar.

Rum kızı (Helen), (Ümmügülsüm) adı verilen kızını doğurunca, Helen'e (Hatice Sultan) olsun dediler.

Dördüncü Mehmet, 6 yaşında, babası için (ölüm fermanı) çıkarıp oturduğu Osmanlı tahtı'nda, 39 yıl kalmayı başaran tek Osmanoğlu'dur. Ama 1687'de, pek çoğu gibi, onu da "üç kişilik bir devşirme-köle Saray erkânı (!)" alaşağı ederek (Edirne)'ye sürdüler. Bir süre sonra da: (öldü) dediler.

YİRMİNCİ BÖLÜM

İKİNCİ SÜLEYMAN DÖNEMİ (1687-1691)

BİR AVUÇ YENİÇERİ HER İSTEDİĞİNDE DEVLETTEN HARAÇ ALIYORDU...

Bir Osmanoğlu tahttan indirilip zindana atılıyor; bir başka Osmanoğlu, zindandan çıkarılıp tahta oturtuluyordu. Zaten hiç bir zaman için devlete egemen olanlar gerçekte Osmanoğulları değildi. Kendi soysuzluklarının benzeri olsun diye meydana getirdikleri insan panayırına, devşirme kölelerden ibaret (Osmanlı devlet erkânı) ile sarayın içini dolduran yabancı soylu padişah anaları ve padişah karıları, harem ağaları ve ötekiler, egemendi.

Bu kuklalar olsa da birdi, olmasa da... adına (devlet) denilen uyduruk çark, gemi batana dek dönecekti!..

Acı olan daha başka bir şeydi: Yüzyıllarca sonra bir dönem gelecek; bütün bu tarih gerçekleri ayak altı edilerek, bu dejenere psikopat Osmanoğulları yeniden ilâhlaştırılacak ve bu uyduruk yapıya (Âl-i Osman Devleti) denilecekti. Uyduruk ve devşirme Osmanlı toplum kalıntıları, Türklerin haklarını, yine ellerinden alacaklardı.

Sultan İbrahim'in oğlu İkinci Süleyman, Dördüncü Mehmet'in yerine tahta çıkarıldığında 46 yaşındaydı.

Zindanında yıllarca kapalı kaldığı için şiştikçe şişmiş, bir yağ tulumuna dönmüştü. Yıllarca her an ölümü beklemek korkusu yüzünden "erkeklik" gücünden de yoksun kalmıştı.

Yanına sokulan, yatağına konulan cariyeleri kovuyordu. Tüm tutkusu yemekti. Oburca yiyordu. Ne dünyadan, ne devletten, ne de millet denilen Osmanlı yığınından haberi vardı.

Sarayın dışında bir başka hava esiyordu. Osmanlı tahtına her padişah çıktığında "Ulufe-bahşiş" adı altında haraç almaya alışkın yeniçeri örgütü yine kazan kaldırmış, sarayın önüne yığılmıştılar:

-Bu nasıl iştir? diyorlardı. Ne bunca muharebe ganimetinden bize bir hak dağıtılmıştır ve ne de yeni padişahın "cülus bahşişi" verilmiştir! Şehri yağmalamadan gayri bir çâre kalmamıştır, bunu böyle bilesiz!..

Sadrazam Siyavuş Paşa:

-Bre yoldaşlar, diyordu. Ne saray hazinesinde ve ne de devlet hazinesinde akçe kalmıştır. Nidelim? Olmayınca nerden verelim?

-Biz anlamazız! diyordu yeniçeriler. Size var da bize mi yok? Konaklarınızda bunca yâr ve ağyar ve bunca gılman (oğlan) ve bunca tıflı nazenin (cariye) beslersiz!

Dediklerini, istediklerini vermekten başka yapacak şey yoktu. Bu bir avuç devşirme-zorba muhafız alayına karşı koyacak, bir başka gücü yoktu ki, devletin...

Anadolu Türklerini bir yandan savaşlarda, bir yandan da bu devşirme soysuzlar ordusuna kırdırıyorlardı. Ya bu orduyu, hangi orduyla kırdıracaklardı?

Siyavuş Paşa, 150 okka altınla sekiz yüz okka gümüşü erittirerek para bastırdı, yeniçerilere haraç olarak dağıttı. Ne ki, bu da yetmemişti onlara:

-Biz, buncağız akçeyi nidelim? Diyorlardı. Daha isteriz!

Devlet erkânı baş başa verip bir karar aldılar. Zenginler, devletin bu zor zamanında keselerinin ağızlarını açıp devlete yardım etsinler ki, bu asi yeniçerileri susturalım, bir tedirginlik çıkmasın!

Bu dilek, daha varlıklılara ulaşmadan yeniçerilerin kulağına gitti.

-Devletin istemesine gerek yok! dediler. Biz alırız zenginlerden...

Tüm yeniçeriler beşer onar kişilik gruplar halinde İstanbul'un dört bir yanına dağıldılar. Ev, konak, zengin, fakir demeden bütün şehir halkını zorla ve ulu orta soymaya, ne bulurlarsa almaya başladılar. Vermeyenleri, karşı koyanları öldürüyorlardı.

Halk feryat ediyor, devlet seyrediyordu!

Padişahıyla, Sarayı ile devleti ve hükümeti ile ülkede her ne varsa bunlarındı hepsi. İşte şu, mezarlarını kendi elleriyle kazan Osmanoğulları'nın icadı, (yeniçeriler) denilen örgütündü. Her biri esir pazarlarından satın alınmış, yabancı ülkelerden kaçırılmış, bin diyar artığı kanı bozuk soysuzlar güruhu yeniçerilerindi. Padişahlarsa, hem oyuncağı, hem de kurbanlık koyunlarıydı bunların...

Yeniçeriler, Abaza Çerkes devşirmesi Siyavuş Paşa'yı parçalayarak öldürdüler. Nesi varsa yağmalayarak aralarında bölüştüler. Karılarını, kızlarını, cariyelerini birer ikişer sırtlayarak alıp götürdüler.

İkinci Süleyman, bol bol yiyip içerek 4 yıl yaşadı ve öldü.

Egemenliği ellerinde tutan, saltanat süren, nimetleri bölüşen yeniçerilerle, onların eş anlamdaki benzerleri olan "soysuzlar yurdu Enderun" yetiştirmesi devlet erkânı (!) yaşıyorlardı. Ve onlar, adından başka bir "varlığı" olmayan Osmanlı Devleti'ni diledikleri sürece yaşatacaklardı. Çünkü bu devlet, onların "nimet ve saltanat" kaynağı idi.

Nasıl olsa, tahta çıkan Osmanoğulları'nın her biri başta olmak üzere, kendileri kadar, Öztürk düşmanı idiler. Hem savaş cephelerinde ve hem de yurt içinde yüzyıllardır Öztürkler kırım kırım kırılıyorlardı. Devlet, üç kıtada, o Öztürkler sayesinde bayrak dalgalandırıyordu. Ama ağızlardan kulaklara, kitaplara,

tüm bu zaferlerin, yengilerin "yeniçeri alaylarınca" elde edildiği aktarılıp yazılıyordu ve daha yüzlerce yıl, öyle yazılacak, beyinlere öyle kazılacak ve Türk soyunun adı bile anılmayacaktı.

Üstelik hâlâ, "taht ve can güvenliklerini", Türk soyundan oluşan bir "Muhafız alayına" teslim etmenin kaçınılmaz gereğini algılayamıyorlardı.

Damarlarında dolaşıp duran o yabancı bozuk kan, en büyük engeldi, böyle bir yargıya varabilmeleri için...

Ve batana dek, devletiyle, sarayı ile Türk ırkına düşman olarak yaşayacaklardı.

Belgelere, "çocuğu olmadı" diye kayıt düşürülen bu Osmanoğlu'nun, 7 karısı olduğu öne sürülerek, Osmanlı geleneğine ters düşen bir tutum izlenmişti. Çünkü "Çocuk doğurmayan kadınlar" her ne olursa olsun, padişahların karıları sayılamazdı.

Belgelere, İkinci Süleyman'ın "karıları" diye geçirilen ve kuşkusuz bir teki bile "Türk soy kökeni" ile ilintisi olmayan, bu kadınlar, şu takma adlarla anılmışlardı.

(Ümmi Sultan), (Hatice Sultan), (Zeynep Sultan), (Behzat Sultan), (Şehsuvar Sultan), (Süğlün Sultan), (İvaz Sultan).

İkinci Süleyman, bu kadınlara, anası, (Saliha Dilâşup Sultan) diye anılan Sırp soylu Katrin'den kalan tüm "altın, elmas, inci" gibi değerli mücevherleri vermişti. Ölümünden sonra tahta çıkan (İkinci Ahmet) kardeşi Süleyman'ın karılarını Topkapı Sarayı'ndan sürgün ederken, bu mücevherleri ellerinden alarak kendi "gözdelerine" dağıttı.(1)

---

(1) Top. Arş. No: 7004-7005.

Osmanoğullarının, 600 yıl boyunca devletin tepesine oturttukları üç zorba: Padişahları işte bunlar çıkarıp indirdiler; öldürdüler. Sadrazamları bunlar seçtiler. Devleti bunlar yönettiler. 1) Zenci harem ağası, 2) Sırp soylu yeniçeri ağası, 3) Arnavut soylu silahtar ağası. Bu düzen hiç değişmedi.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

İKİNCİ AHMET DÖNEMİ (1691-1695)

ARABACILAR BİLE SADRAZAM OLUYOR, DEVLETİN TEPESİNDE SALTANAT SÜRÜYORLARDI...

İkinci Ahmet, tüm akıllılar arasından nasılsa bir "deli" çıkmış gibi, tarihlere: (Deli) tanımı ile kayıt düşülen, Birinci İbrahim'in 3. oğluydu.

Annesi, babası İbrahim'in sayısız "yatak kadınlarından", gözdesi, Polonyalı Yahudi kızı (Eva) adında biriydi. (Eva), Ahmet'i doğurunca, İbrahim'in anası (Anastasya Kösem Sultan), ona: (Hatice Muazzez) adını koymuştu.

İkinci Ahmet de, birçok Osmanoğlu gibi tüm gençliğini "demir kafes"te, öldürülmeyi bekleyerek geçirmişti.(1)

---

(1) Demir kafes, Osmanlı Sarayı'nın bir özel hapishanesiydi. Tahta çıkıp padişah olan Osmanoğulları'nın, oğulları ve varsa kardeşleri, bir bakıma "ölüm hücresi" olan bu özel hapishaneye kapatılırlardı. Kalın duvarlar ve demir kapılarla örtülü bu hücrelerin sayısı 12 kadardı. Ana ve babaları bir olan şehzadeler aynı odaya; ötekiler, ayrı bölmelere konulurdu. Bunların yanına "cariyeler"de verilebilirdi. Su ve yemek gibi gereksinimleri, demir kapıdaki bir delikten içeri iletilirdi. Bunlara, sarayın sağır ve dilsiz bostancılarından başka hiç kimse hizmet edemez, o bölüme giremezlerdi. Birçoğu, okuyup yazmayı, yanlarına verilen okuyup yazma öğretilmiş yabancı soylu cariyelerden öğrenmişti. Bu yüzden de, her biri kara cahil ve üstelik ölüm korkusu ile yarı yarıya delirmiş olarak buradan tahta çıkarılırdı. Ötekiler, boğdurulup öldürülürlerdi.

"Demir kafes"in önüne gelip:

-Biraderiniz Sultan Süleyman Han vefat etti! Âl-i Osman tahtı seni bekler devletlû! Dediklerinde, o da, ötekiler gibi bu habere inanmadı.

-Katlimiz ferman olunduysa, açık söyleyesiz... Yalana ne hacet vardır ki? diye haykırdı.

-Hâşâ... yalan değildir bilesiz sultanımız! dediler ama o yine de inanmadı.

Bu mahpeste gece ve de gündüz yoktur ki, bin kez ölüp bin kez dirilmeyelim... Yalın kılıçla mı, yağlı kementle mi, her ne ile öldürülmekliğimiz "irade" olunduysa, heman yerine getiresiz, ağalar!

50 yaşındaydı, İkinci Ahmet. Olup bitenlerden, devletin gidişatından ve tüm dünyadan habersiz, bilgisiz yaşatılmıştı, kendisinden öncekiler gibi...

Saatlerce yalvarıp yakardılar.

-Şevketmeâp efendimiz; taht ve devlet, zat-ı şahanelerine nasip olmuştur. N'eye ki inanmazsız?

-Yoo... rahat bırâkasız! Ya da bu canı "tenden" alasız... Ve illâ biz inanmazız böyle bir fesada! Çünkü, hep görmüşüzdür, duymuşuzdur ceddimizin ettiklerini!..

İkinci Ahmet'in kollarına girerek zorla çıkarttılar demir kafesinden... sürükleyerek götürdükleri "tâht"ına zorla oturttular.

Oturduğu tahtın üzerinde o hâlâ korku içinde yöresine bakıp bakıp bir yerlerden çıkıverecek sandığı kardeşi İkinci Süleyman'ı araştırıyordu.

Ama "niçin ve neden" sorularının hâlâ boşlukta sallanıp durduğu bir anlaşılmaz durum vardı, ortada.

İkinci Ahmet'i "padişah" olduğuna inandırdıktan sonra, hemen (Edirne)'ye götürdüler. Ve Topkapı Sarayı'nın bir eşiti olan (Edirne Sarayı)ndaki "taht"a oturttular.

O, sarayın içi de İstanbul'dakinin eşiti; binbir diyar artığı "devşirme kadın ve oğlanlar"la doluydu!..

(Avusturya Macaristan) devletine karşı girişilen savaş hızla sürdürülüyordu bu sırada. Arnavutzâde Köprülü Mustafa Paşa "Serdar-ı Ekrem ve sadrazam" olarak Ordu ile birlikte (Slankamen) dolaylarındaydı. Hangi taraftan atıldığı bile anlaşılamayan bir kurşunla vurulup öldü.

Osmanlı ordusu bozguna uğradı. Öte yandan; Girit, Belgrat ve Dalmaçya'da da savaşlar sürüp gidiyordu. Amaç, belirliydi. Hem Osmanoğulları saltanatına ve devşirme devlet erkânına yeni servetlerle birlikte güzel ve körpe kızlar kazanmak ve hem de yeniçerilere "yağma ve talan" olanağı vererek gönüllerini yapmak ve bu suretle de devlete karşı başkaldırmalarına engel olmaktı...

Ama Dalmaçya'daki bazı kalelerle, Ege denizindeki Sakız Adası, Venedikliler tarafından ele geçirildi.

Sadrazam Köprülü Mustafa Paşa'nm ölümü üzerine (Arabacı Ali) ye paşalık rütbesi verilerek (sadrazamlığa) getirildi!..

Bir Hırvat'tı, arabacı Ali. Hristiyan dininden İslam dinine geçen Hırvatlara: (Boşnak) deniliyordu. O da, tüm ötekilerin eşiti (Enderun) yetiştirmesi kara cahil bir tutsak köleydi. Sadrazam olana değin bir kaç Osmanlı Padişahı'nın arabacılığını yapmış, bu yüzden de (Arabacı) lâkabı ile anılmıştı.

Bir Osmanlı şairi, Osmanlı devlet yapısı için: «Bir eşşek bile olsa bu devlet çarkını döndürür» anlamında. (Çarhı devleti bir har da olsa dönderir) demişti, bir dizesinde...

Bundan daha gerçek bir tanımlama olamazdı, Osmanlı devlet yapısını ve bu yapıya egemen olanların zihniyetlerini belirleyen!..

(Arabacı Ali)den sonra, Arnavut (Çalık) Ali, Ermeni (Mustafa), Bulgar (Dimetokalı Sürmeli Ali) sadrazam oldular.

Türk Anadolu'nun evlâtları sonu gelmeyen savaşlara böyle gönderiliyordu...

Niçin, başkent İstanbul'un, içi tıka-basa dolu (Topkapı Sarayı)ndan Edirne'ye göçülmüş, Osmanlı Padişahı orada yaşamaya zorunlu bırakılmıştı?

Savaş yüzünden miydi?

Oysa savaş, Osmanoğulları'nın "ekmek ağacı", servet kaynağı, saltanatlarına gerekli görkemi sağlayıcı bir eylemdi. Türklerden kurulu ordular kırıla kırıla eriyip tükenecek; ama bunun sonucunda Osmanoğullan, devşirme Osmanlı erkânı ve bin soy artığı yeniçeriler "yağma, talan ve haraç"la besleneceklerdi.

Bu, hiç bir değişime uğramadan sürdürülecek bir Osmanlı ilkesiydi. O halde, niçin?

Gerçek o idi ki, devşirme devlet erkânı, Osmanlı Padişahını başkent halkının gözünden uzakta tutarak onu yüceltmek amacındaydılar. Yarı deliliğini, zavallılığını örtbas etmek istemişlerdi.

Upuzun yıllar boyu, yalnızca ölümle burun buruna yaşamaktan tüm aklını, kardeşi Süleyman gibi, erkekliğini o da yitirmişti. Ama koynuna koydukları cariyelerden ikisini, gebe kalıp çocuk doğurmuş gösterdiler.

Giritli Rum kızı (Yeremiye) bir oğlan doğurunca, hemen adını değiştirerek. (Rebia Sultan) yaptılar. Oğlanın adını (İbrahim) koydular. Öteki cariye, Moralı (Diyana) idi. O da bir oğlan doğurunca, Diyana'nın da adını değiştirip: (Şayeste Sultan) dediler. Oğlana (Selim) adını taktılar.

3 de kız doğurdu, bu Rum cariyeler: Adlarını, Asiye, Atike, Hatice koydular.

Ama bu çocukların babaları, acaba gerçekte İkinci Ahmet miydi?

Yoksa iç oğlanlarından biri miydi?

O, insan panayırı Osmanlı Saraylarında olmadık ne vardı ki?..

Zindandan çıkarılıp tahta oturtulan ağabeyi İkinci Süleyman) 3 yıl yedi ay süreyle padişahlıktan sonra ölmüştü. (İkinci Ahmet) de, 3 yıl yedi ay saltanattan sonra öldü!.. (1695)

"Nasıl olur, böyle bir raslantı?" diyen olmadı!..

"Yeter, bu kadar!" diyen birileri de yoktu. Kendi kazdıkları çukurlara gömülüyorlardı Osmanoğulları! Ama hiç biri, kökleri kazınana kadar, bunu anlamayacaklardı...

Onbinlerce yabancının, salınıp durduğu, cinsel gereksinim sonucunda birbirlerinin ırzına geçtiği, bu (insan panayırı)nda gözlerini dünyaya açan Osmanoğulları, yörelerini dolduran tersliği kavrayamadan, "bu ne biçim düzen?" diyebilmelerine olanak sağlayacak bir bilince kavuşamadan geçip gideceklerdi.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

İKİNCİ MUSTAFA DÖNEMİ (1695-1703)

BU DÖNEMDE DE, SADRAZAMLARIN KAFALARI KESİLDİ...

İkinci Mustafa, Babası, (Hatice Turhan Sultan) adıyla anılan Rus kızı Nadya'nın oğlu Dördüncü Mehmet'ti. Anası, (Emetullah Gülnuş) adı takılmış olan Rum soylu (Evemia) idi.

İkinci Mustafa, Dördüncü Mehmet'in büyük oğluydu. (padişah) olduğunda, 31 yaşındaydı.

O'na, "Taht senindir, buyur padişahım!" diyen olmadı. Çünkü o, böyle bir çağrıyı beklememiş, hiç bir törene gerek görmeksizin, amcası (İkinci Ahmet)in ölüm haberini alır almaz, Osmanlı tahtına oturmuştu.

Bir süreden beri, nedendir bilinmez, (Edirne) başkent olmuştu. Dönme ve devşirme paşalar ve saray ağaları, İstanbul'u beğenmez olmuşlardı. Belki de Edirne sarayında olup bitenleri örtbas etmek, daha kolay oluyordu.

İkinci Mustafa, biçimsiz fizik yapısına sahip birçok Osmanlı Padişahı örneği, bir kamburdu.

(Feyzullah Efendi) diye anılan, "Arapça ve Farsça"dan başka bir şey bilmeyen kişinin öğrencisi olarak yetişen İkinci Mustafa için hocası Feyzullah, en üstün bir bilgindi.

Her bir Osmanoğlu gibi, sarayın dışındaki dünyadan, çağın tüm bilim ve kültüründen, tekniğinden, İkinci Mustafa da yoksundu.

Ama, gerek yaşadıkları ve hüküm sürdükleri zamanlarda ve gerekse tarihten silindiklerinden sonra bile, onların tümünü;

bilim ve kültürde, her alanda deha sahibi gösterecek ve hepsini "âlim ve şair", şefkat ve erdemde benzersiz, devlet idaresinde eşi olmayan en üstün kişiler olarak tanıtacak, yücelttikçe yüceltecek kişiler, ortaya çıkacaktı!..

İkinci Mustafa tahta oturur oturmaz hocası Feyzullah Efendi'yi (Şeyhülislam) yaptı. Bu kadarla da yetinmedi; onu yanından ayırmaz oldu. Devletin ileri kademelerine kimlerin getirilmesini Feyzullah Efendi uygun görüyorsa, kimlerin alaşağı edilerek defterlerinin dürülmesini istiyorsa, İkinci Mustafa hemen uyguluyordu bu istekleri...

Dimetokalı Bulgar devşirmesi Sürmeli Ali (Paşa) sadrazamdı ama Feyzullah Efendi, bu adamı beğenmiyordu. Bu sırada yeniçeriler yine başkaldırmış.

-Bu nasıl iştir? diye ortalığı birbirine katıyorlardı. 2. Mustafa Han padişah olup tahta oturmuş ve illâ yeniçeri kullarının hakkı olan "Cülus bahşişi"ni dağıtmamıştır. Bu nasıl iştir?

Hoca Feyzullah Efendi için bir fırsattı bu. Hemen 2. Mustafa'nın yanına koşarak:

-Hünkârım, dedi. yeniçeri kullarını kışkırtıp cülus bahşişi bahanesiyle ayaklandıran, kölen Sürmeli Ali Paşadır, bilesin! Maksadı seni tahtından ve dahi canından etmektir, tedbir gerekir!

-Demek, bu habis böyle mel'anet içredir?

-Beli, devletlûm!

-Nasıl bir tedbir gerekür, hocam?

-Fikrimce heman katli ve cümle mal ve mülkünü ve pek ziyade olan altun ve mücevheratını zapteyleyerek bir kısmını yeniçeri kullarına cülus bahşişi deyu tevzi eylemek bir eyi maslahattır. Ve illâ zat-ı şahanelerinin iradelerine ben dahi (dinen ve şer'an muvafıktır) deyu fetva veririm, temam olur!

2. Mustafa keyifli keyifli güldü. Hocasının ne güçlü bir akıl ve zeka sahibi(!) olduğuna bir kez daha inandı. Böyle bir değerli kişiyi yanından ayırmadığına için için sevindi.

-Getürsünler, tiz alıp gelsünler mel'unu, mühr-ü Hümâyunu elinden alıp icâbını görelim!

Sadrazam Dimetokalı Sürmeli Ali (Paşa) Sadaret mührünü padişaha verdikten sonra sürgün yerine giderken "kelleyi" kurtarmış olmanın sevinciyle mutlu hissediyordu kendini. Nasıl olsa ömrünün sonuna değin bitiremiyeceği kadar çok altını, elması, konaklar dolusu acem halıları ve daha bir sürü değerli malları, İstanbul'un çeşitli yerlerinde köşk ve yalıları vardı. Kendisinden öncekiler gibi o da kısacık zamanda çalıp çırparak yapmıştı bütün bunları. Konağının içi en güzel cariyeler ve körpe oğlanlarla doluydu üstelik. Keyfince yaşayacaktı bundan böyle...

Ne var ki, yaylı kupa arabasının içinde böyle tatlı tatlı düş kurup giderken, arabacının kalın sesiyle irkildi:

-Bre paşa! Atlı bostancılar yalın kılıç gelir ardımızdan!

Eli ayağı boşandı, Sürmeli Ali Paşa'nın... Ne demekti, bu? Yoksa dedi, kendi kendine. Kahpe dölü Osmanoğlu öldürmeye mi gönderir bostancılarını?

Fazla düşünüp yorum yapacak zaman bulamadı. Önce arabacının kafasını kestiler. Sonra, Ali Paşa'nın kafasını! Üstünden şırıl şırıl kanlar sızan her iki kafayı Osmanlı Padişahı'na sunmak üzere bir kıl torbaya atarak içlerinden birinin atının terkisine bağladılar. Atlarının başlarını Edirne'ye doğru döndürerek dörtnala sürüp gittiler.

Oysa, kafası kesilen Bulgar devşirmesi Sadrazam Sürmeli Ali oldukça iyi işler başarmıştı, İkinci Mustafa'ya... Sakız Adası'nı Venediklilerin ellerinden geri almış, onları yenilgiye uğratmış; Sakız'dan, gemiler dolusu körpe kız ve oğlan tutsak alınarak Osmanlı Sarayı'na sunulmuştu!..

Ayrıca, Venedik gemilerinin çoğu, top ve tüfekleri ile ele geçirilmişti. En önemlisi, Sakız Adası'ndan altın, gümüş ve elmas gibi değerli hazine de elde edilerek, saray hazinesi tıka basa

doldurulmuştu. Ne var ki, Osmanoğulları için hizmetin, iyiliğin hiç bir değeri ve anlamı yoktu.

-Cülus bahşişi isterük! diye başkaldıran yeniçerilere, Sürmeli Ali Paşa'nın altınlarının bir bölümü dağıtıldı. Üst tarafı Osmanlı Padişahı ikinci Mustafa'nın oldu.

Her dilediklerinde çeşitli bahanelerle Osmanlı Padişahlarından "haraç" almaya alışkın yeniçeriler bir kez daha istediklerini alarak bir süre için yatıştılar.

Mustafa'nın hocası, Şeyhülislam Feyzullah Efendi, sadrazamlığa çoktandır pehlediği (Daltaban Mustafa)yı peşkeş çekti!

-Bu ademden daha muktediri bulunmaz, hünkârım! dedi. Âl-i Osman devletini bir ehil ele vermek muradın ise, bu âdem'e ver mühr-ü Hümâyunu...

Daltaban Mustafa'ya sadrazamlık mührüyle birlikte (Paşalık) rütbesi de verildi.

(Enderun yetiştirmesi, bu kara cahil adam bir Sırp'tı. Daha önce Bağdat'ta Beğlerbeyliği yapmıştı. Bağdat'ı zulüm ve hırsızlığı ile yıldırmış deve yükleriyle taşınan bir büyük hazine yapmıştı. Bu hazineden 100 torba altınla 20 torba mücevheri İkinci Mustafa'ya; 30 torba altınla 10 torba mücevheri de kendisinin sadrazamlığa atanmasını sağlayan şeyhülislam Feyzullah Efendi'ye verdi.

Geride, daha tonla altını ve mücevheri kalmıştı. Zaten, verdiklerinin en az on katını sadrazamlığı süresince çalıp çırparak, rüşvet alarak, savaş ganimetlerinden büyük payları kendine ayırarak nasıl olsa elde edecekti.

Sadrazam Daltaban Mustafa Paşa ilk iş olarak Yahudi ve Hristiyanların giyim kuşamlarına el attı. Tellâllar sokak sokak bağırmaya başladılar:

-Duyduk, duymadık demeyin, ha! Vezir-i azam Mustafa Paşa hazretlerinin emirleridir: Bundan böyle Yahudi taifesi (yahudiler) sarı pabuç ye kırmızı çuhadan kalpak giymeyecekler.

Hristiyanlar, siyah pabuç ve siyah takke giyeceklerdir!. Her kim ki emre karşı kor ise, katli vacip olacaktır! Ve dahi Müslüman kadınlar geniş ve kalın ferace giyip yüzlerini kaim yaşmaklarla örteceklerdir! Duyduk, duymadık demeyin ha!..

Daltaban Mustafa Paşa giyim-kuşam işinden sonra Rusya'ya ve Avusturya'ya yeni savaş hazırlıklarına girişti.

-Nerde hareket, orda bereket! diyordu, sadrazam. Boşa zaman harcamak ne ola? Harp ganimetleri olmazsa, hazine tam takır kalır ve de saltanatsa rayı masrafları, ne ile karşılanır?

İkinci Mustafa, babası Dördüncü Mehmet'in yolundaydı. Onun av tutkusunu eksiksiz benimsemişti. Günlerini İstranca ormanlarında avlanarak geçiriyordu.

Öte yanda Şeyhülislam Feyzullah Efendi, kendisine sadık kalacağına inanarak sadrazamlığa getirdiği Daltaban Mustafa Paşa'ya düşman kesilmiş, bir an önce alaşağı etmek için yeni düzenlemelere girişmişti.

Çünkü yeni bir sadrazam adayı bulmuştu. Eğer sadrazam olursa, Feyzullah Efendi'ye hem torbalar dolusu altın verecek ve hem de her dediğini yapacaktı, (Rami) adındaki Arnavut!..

Sarayın baş tercümanı Yahudi Mavro Kordato da Feyzullah Efendi'nin avucunun içindeydi. Arnavut Rami (Paşa)yı ve baş tercümanı yanına alarak, avdan yeni dönen İkinci Mustafa'nın karşısına çıktı.

-Hünkârım, dedi. Yanılmak kul içindir; ben de bu Daltaban denilen kimesne içün yanılmışım... Bir eyi âdem sanırdım, alçağın biri çıktı. Devletin başına bin bela açmağa hazırlanır. Gereksiz muharebelere girişir, hiç kimseye danışmadan ve iradelerinizi dahi almağa tenezzül etmeden!

Zinhar, muharebe istemeyiz! diye gürledi, 2. Mustafa, ne gereyüğ vardır muharebenin? Sulh-ü sükûn içre yaşamak isteriz, bilmez midir bu Daltaban olacak kölemiz?

-Bilir, bilir ya, dedi. Feyzullah Efendi, maksad-ı mefsedeti Osmanlı kullarına dünyayı zehir eylemek ister. Âl-i Osman'ı tedirgin kılmak ve de gaaileler peydah etmek diler!

-Tiz getürsün mührümü! diye bağırdı, İkinci Mustafa. Ve dahi bir eyi kimesne bul hocam, sadrazam eyleyelim!

Arnavut Rami (Paşa) el pençe divan duruyordu, Feyzullâh Efendi'nin arkasında.

-Hazır, Efendimiz... dedi. Feyzullah Efendi. Her müşkülün üstesinden gelecek bir dirayettedir kulunuz Rami!

İkinci Mustafa şöyle bir baktı, Arnavut Rami'ye.

-Münasip gördük, dedi. Verelim mühr-ü Hümayunumuzu, maslahat yürüsün!

Sadrazam Daltaban Mustafa Paşa'yı o akşam yatağında boğdular, kafasını keserek gümüş bir tepsi içinde Osmanlı Padişahı'na sundular.

Sırp sadrazam daha öldürülmüş, bir Arnavut onun yerine sadrazam olmuştu, Âl-i Osman(!) devletinde!..

Yıl, 1703 oldu.

Yeniçeriler kudurmuşcasına ayaklandılar!

Edirne Sarayı isyancılar tarafından kuşatıldı. Sadrazam Rami Paşa'yı, Şeyhülislam Feyzullah Efendi'yi ve bunların işbaşına getirdiği kişileri istiyorlardı. Hepsini öldüreceklerdi!..

-Bize böyle bir padişah ne gerek? İstemezük! Mustafa Han inmeli... Biraderi Şehzade Ahmet padişah olmalıdır. Biz böyle isterük, bilmiş olasız!

Osmanoğulları'nın kendi elleriyle kazdıkları kuyunun ağzı, yine açılmıştı!.. Kendi yarattıklarına kul-köle olmuşlardı ama farkında bile olmamışlardı.

-Türk olmasın da, hangi milleten olursa olsun yeniçeri kullarım! Demişlerdi.

Kuruldüğundan bu yana devlete, ülkeye ve Osmanlı tahtına egemen olan, işte bunlardı. Saraylar bunlarla doluydu; devletin

başına geçenler bunlardandı. Ülkenin irili ufaklı tüm yetkili kademelerinde her görevli yine bunlardandı.

İndiren onlardı, çıkaran onlardı, Osmanoğulları'nı ama bu bilinçsiz kuklalar bir türlü uyanmıyorlardı. Bu kez, İkinci Mustafa'yı indirdiler tahttan; yerine, İbrahim'in oğlu Ahmet'i geçirdiler.

Sadrazam Arnavut Rami Paşa kaçtı, yakalanmadı. Feyzullah Efendi'yi ele geçirdiler. Burnunu, kulaklarını kestiler. Önce bir beygirin üstüne ters oturtarak Edirne sokaklarında dolaştırdılar. Daha sonra kafasını kestiler.

İkinci Mustafa'nın dört cariyesinden çocukları olmuştu. Çocukları olunca da, Osmanlı geleneğince karıları sayıldı bu cariyeler; bütün öteki Osmanoğulları'nın yaşamında olduğu gibi...

Bu kadınlardan (Mahfiruze) adı takılanın gerçek adı (Vera) idi ve bir Rus'tu. (Hafize) adı yakıştırılan kadın, bir Sırp ve gerçek adı (Mari)ydi. (Saliha) adını taşıyan Giritli bir Rum'du ve asıl adı (Aleksandra)ydı. Bu kadınlardan: Mahmut, Osman, Murat, Ahmet, Hasan, Hüseyin ve Selim adlarını koydukları erkek Şehzadelerle; Zeynep, Ümmügülsüm, Safiye, Ayşe, Emine, Fatma, Rukiye, Emetullâh, Esma adlarını verdikleri Hanım Sultanlar dünyaya geldi; Osmanoğulları ailesine bir sürü frenk dölü daha katılmış oldu böylece.

İkinci Mustafa tahtından indirildikten bir kaç ay sonra "eceliyle öldü" dediler. Sanki ölmek için tahtından indirilmesini bekliyordu. Oysa Âl-i Osman tahtına gölge düşürmesin diye öldürdüler. (Yeni Cami)de yatan babası Dördüncü Mehmet'in yanına gömdüler. (1703).

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

23. OSMANLI PADİŞAHI ÜÇÜNCÜ AHMET DÖNEMİ (1703-1730)

BAŞKENT İSTANBUL'DA İLGİNÇ OLAYLAR BİRBİRİNİ İZLİYORDU?

Üçüncü Ahmet'in babası da, Dördüncü Mehmet'ti. Anası, (Emetullah Gülnuş Sultan) takma adıyla anılan, Rum kızı (Evemia) idi.

İlk gözdesi cariye Margret bir kız çocuğu doğurunca, Üçüncü Ahmet bu kadına anasının adını koydu; böylece Rum Margret, Rum soyu anası gibi, (Emetullah Sultan) oldu!..

Çok sevdiği bu kadına, Galata'da bir ekmekçi fırını, İstanbul'da, Beyazıt semtinde bir iş hanını bağışladı. Ayrıca, dünyada bir eşi çok az bulunan "kara elmas" bir yüzük verdi. Bu büyük taşlı elmas yüzüğün üzerine hanım sultanın adı yazılarak mühür gibi kullanılması da mümkündü.(1)

Osmanlı padişahlarının birçoğu gibi, Üçüncü Ahmet de, bir seks manyağıydı. Uzun hükümdarlık süresi içinde binlerce yabancı soylu kadınla yattı. Ama tarihsel belgelere "karısı" diye nitelediklerі yalnızca 13 kadının adlarını yazdılar ve yalnızca o 13 kadından doğan çocukların adlarını belgelere geçirdiler.

Ya, öteki her biri yabancı soylu Hristiyan cariyelerden doğan çocuklar ve o kadınlar kimdi ve ne oldular?

Ne ki, övülen ve öve öve yüceltilen 600 yılın Osmanlı Sarayı kütüklerinde bir kayıt yok ki, yanıtlanabilsin, bu soru...

---

(1) Topkapı Arş. D. no: 2808.

BU DÖNEM SADRAZAMLARININ SAYISI DA 13 OLARAK TARİHE GEÇECEKTİ...

Padişahları "barışta ve savaşlarda korumakla yükümlü" olan ve üstelik, savaşa girmemek, fakat Türklerden kurulu savaş ordularının elde etikleri yabancı ülkeleri yağma ve talan etmek, kız ve oğlan çocuklarını tutsak almak, işledikleri hiç bir cinayetin, saldırının, her bir suçtan hiç birinin hesabını vermemek gibi imtiyazlarla donatılmış bir "Yasa"ya sahip olan (yeniçeriler), yüzlerce yıldır Osmanlı devletinin tepesinde "hora" tepiyorlardı. Ama bu soysuzlar ocağının karşısına, hâlâ bir "Türk gücü" çıkarmayı, Osmanoğulları akıllarının ucuna bile getirmiyorlardı.

Tarihlere: (Birinci Edirne Vak'ası) diye geçirilen isyanla, İkinci Mustafa'yı tahttan indirip, Üçüncü Ahmet'i onun yerine padişah yapan, yine onlardı elbet!..

Başkentin (İstanbul) olmasında direnip, Edirne'den İstanbul'a yeniden dönülmesini sağlayan da yeniçerilerdi.

Kendileri gibi birer devşirme olan, (Enderun yetiştirmesi) soysuzların içinden dilediklerini sadrazamlığa, silahtar ağalığına, şeyhülislamlığa, yeniçeri ağalığına getiren ve fakat istedikleri "haraç"ı aksattıklarında da sarayın kapısına dayanıp: her birinin kellesini isteyen, ele geçirdiklerinin kanını içip parçalayan yine bunlardı.

Şimdi "taht"a çıkıp sözde "hüküm" süren Üçüncü Ahmet, gerçekte, bunların dilediği kadar; onlara yararlı olduğu, onların dediklerini yerine getirdiği sürece o tahtta oturabilirdi ancak!..

İlkin, Üçüncü Ahmet'ten yüklüce bir haraç'ı, (Cülus bahşişi) adı altında aldıktan sonra, bir yıl içinde 3 sadrazam değiştirttiler.

Bunlar: Enişte Hasan Paşa, Kalaylıkoz Ahmet Paşa, Baltacı Mehmet Paşa adındaki Arnavut, Hırvat, Rum devşirmesi kişilerdi.

Daha sonra, Çorlulu Ali Paşa, Köprülüzade Numan Paşa ve 18 Ağustos 1710 tarihinde (Baltacı Mehmet Paşa) ikinci kez, sadrazamlığa atandı.

KİMDİ BU, BALTACI MEHMET PAŞA?

Osmancık kasabasında doğan bir "Ermeni" çocuğu idi. Binlerce Rum, Sırp, Bulgar, Arnavut ve daha başka yabancı soylular arasından seçilip ya da satın alınıp Osmanlı Sarayı'nın "Enderun-u Hümayun" denilen "eğitim bölümü"ne verilmiş bir "devşirme" idi. O'nu ilkin, (Zülüflü Baltacı) yaptılar. Saçlarının perçemleri (kahkülleri) iki yanağına sarkıtılmış, İçoğlanların bir başka çeşiti idi. Görevleri çok değişik olan bu saray hizmetçilerinin esas uğraşları şehzadelerle, hanım sultanların saraydışı hizmetlerini, haberleşmelerini sağlamaktı.

Üçüncü Ahmet, (Baltacı Mehmet)i, şehzadeleğinden tanıyordu. Sesini çok beğendiği bu Ermeni çocuğuna sık sık şarkı söyletirdi. Aralarında o dönemden başlayan yakınlık öylesine büyük ve vazgeçilmez olmalıydı ki, Osmanlı Tahtına padişah olur olmaz, Baltacı Mehmet'i (Kaptan-ı Derya'lığa) atadı. Bu görevin günümüzdeki karşılığı (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'dır).

Dört ay sonra da, (sadrazamlığa) getirerek devletin ve ülkenin yönetimini onun ellerine verdi.

O, artık zirveye ulaşmış, güçlü bir Osmanlı Paşa'sıydı. Ancak, birbuçuk yıl sonra -bilinmeyen bir nedenle- Baltacı Mehmet'i sadrazamlıktan aldı, yerine: (Ağa Yusuf Paşa) adında bir başka devşirmeyi getirdi. Ne var ki, Baltacı Mehmet'i açıkta bırakmadı. (Halep Eyaleti Beylerbeyliği) gibi büyük yetkilere sahip, üstelik sorumsuz ve üstelik büyük servetler edinmeye açık bir görev verdi ona.

Baltacı, 4 yıl Halep Beylerbeyi olarak hüküm ve saltanat sürdükten sonra, Üçüncü Ahmet onu yeniden sadrazamlığa getirdi.

Çünkü bu sırada, İsveç Kralı 12. Charles, Poltava'da, Rus Çar'ı Petro'ya yenik düşmüş ve kaçarak Osmanlı Devleti'ne sığınmıştı.

Bu durum, yeni bir (Osmanlı-Rus) savaşının nedeni oldu!..

Üçüncü Ahmet'in çok güvendiği "Ermeni devşirmesi" Baltacı Mehmet Paşa bu savaşı yönetecek ve yenilgi değil, yengi elde edecekti (1710).

Savaş, 23 Kasım'da başladı. Kırılıp dökülen, kan akıtıp can veren, her zamanki gibi yine Anadolu'nun Öztürkleri idi. Ve umulmadık bir sonuca ulaşıldı. Rus Ordusu dört bir yandan kuşatıldı.

Rus Ordusu, Çar I. Petro ve karısı Katerina ile beraber, bu kuşatmanın içinde sıkışıp kaldılar.

Bu durum; Ruslar için, Rusya Çarlığı için, giderek tarihten silinmelerini bile gerektirecek bir ölüm-kalımın apaçık bir göstergesiydi.

Çar Birinci Petro'nun, karısı Katerine'nın ve tüm Rus ordularının kılıçtan geçirilip yok edilmeleri, Baltacı Mehmet Paşa denilen adamın iki dudağının arasındaydı.

Ama sarayın "zülüflü oğlanlığından" yüceltile yüceltile zirvelere ulaştırılmış bir devşirmeden bu eylem, bu sonuç beklenebilir miydi?

O ve tüm onun gibi olanlar için "hıyanet"; damarlarında taşıdıkları kanlarının gereğiydi kuşkusuz...

Evet... Sadrazam Baltacı Mehmet Paşa, (200 bin Rus altını) ve Çariçe (Katerina)nın koynunda sabahlaması uğruna, Rusya'yı kurtaracaktı.

Ve (Enderun) yetiştirmesi Ermeni kökenli bu devşirmenin kılına dokunulmayacak, hesap sorulmayacaktı üstelik.

O günden bu yana geçen 280 yıl boyunca bu serüven, tüm dünya dillerinde yazılmış tarihsel kitaplarda ayrıntılarıyla ortaya konmasına karşın, bu ülkede ne o dönemler, ne o padişahlar

ve ne de bu ve benzeri devşirmeler yerden yere vurulmaksızın daha da yüceltileecklerdi.

OLAYIN GERÇEK İÇYÜZÜ

Kimdi bu, Çariçe Katerina?

Baltık'ta, Divonya'da dünyaya gelmişti. 20 yaşlarında iken İsveçli bir çavuşun metresi olmuştu.

Marlenburg Savaşı'nda Ruslara tutsak düştü. O'nu tutsak alanlar, Rus Prensi Mençikof a savaş tutsağı olarak sundular. Katerina güzeldi ve üstelik cin gibi, şeytanca içgüdüleri olan bir kadındı.

Tarih kitaplarına (Deli Petro) diye geçirilen, gerçekteyse, Rusya'nın, hangi tür rejimle yönetilirse yönetilsin benimsenip izlenecek olan geleceğin yüzyıllarını kapsayan bir "plan ve programın ve de vazgeçilmez bir ülkü"nün sahibi idi. O'nun tüm ilkelerini ve istemlerini içeren "Vasiyetname", gün gelecek, SSCB.'nin kızıl önderlerince bile "ulusal" amaç ve yöntem olarak izlenecekti.

Çar I. Petro, Katerina'yı ilk gördüğü gün, Prens Mençikof'un elinden aldı. Evlendiler.

Rusya'nın Çar'ı Petro'nun sarayı da, dünyanın başka başka ülkelerindeki saraylardan hiç de farklı değildi. Her sarayın iç dünyasını meydana getiren "entrika, fuhuş, ihanet ve cinayet" rüzgarlarıyla çalkanıp duruyordu, sorumsuzca...

"Namus" gibi, "erdem", gibi inanç ve eğilimleri hiçe sayan Çar Petro ve Katerina, yaşam güvenceleri ve saltanatları için, Rusya'nın geleceğine ve dolayısiyla birbirlerine sıkı sıkı bağlıydılar.

Çar I. Petro, Katerina'yı savaşlarda da, yanından ayırmıyordu. Nitekim, (Prut Savaşı) adıyla tarihlere geçen (1710-1711) Osmanlı-Rus savaşında da Katerina yanındaydı.

Hızla ilerleyen Rus orduları, Tuna'ya vardıklarında Anadolu'nun Öztürklerinden oluşmuş Osmanlı ordusu ile karşılaştılar.

Bu, 250 bin kişilik bir orduydu. Prut'ta başlayan meydan savaşı Rusların umduklarının tersine gelişti. Osmanlı savaş planı nasılsa olumlu bir sonuç vermiş ve Rus ordusu, Çar Petro ve Çariçe Katerina ile birlikte dört bir yandan kuşatılmıştı. (21 Temmuz 1711).

Şu, kesinkes belirlenmişti ki, Rus orduları için yapacak hiç bir şey kalmamıştı. Osmanlı ordusu tüm Rus kuvvetlerini ya kılıçtan geçirecek; ya da tümünü tutsak alacaktı.

Aynı gün, Çar I. Petro'nun Rusya Devlet Senatosu'na gönderdiği şu belge, gerçeği her yanı ile ortaya koyacak niteliktedir:

"... Aldığım bilgilerin gerektirdiği savaş düzenini uygulamış olmamın sonucunda gördüklerim ve olup bitenler, aldatılmış olduğumu gösterdi. En azından dört kat üstün sayıda düşman kuvvetleriyle kuşatıldık. Tanrısal bir yardım olmazsa, kurtuluş yok. Osmanlılara tutsak olursam, beni, Rusya'nın Çar'ı olarak tanımayınız!

"İmzamı taşıyan bir buyruğum size ulaşırsa o buyrukta yazılı olanları yerine getirmeyiniz!"

"Bu kuşatmadan kurtulur, dönersem... Rusya'nın Çar'ı olarak gerekenleri yapacağım. Ölürsem, en uygun olan kişiyi yerime geçireceğinize inanıyorum."

Çar I. Petro 22 Temmuz 1711

İşte bu en kritik durumda, dünün sokak kadını (Katerina), kocasına düşündüklerini anlattı. Ne var ki, Petro'nun düşüncelerine ters düşen "çürük" bir plandı, bu...

Ama kadınlık içgüdüsü ve şimdiye değin Osmanlı devlet adamlarının yaşam öykülerini duya duya çok iyi değerlendirmiş olan Katerina, bu planın tutacağına Petro'yu inandırdı.

-Sevgili Petro, diyordu Katerina, -sen herşeyi bana bırak... Ben bu Osmanlı paşalarının kim ve ne olduklarını, neler yaptıklarını sarayımızın güngörmüş kişilerinden çok dinledim. Sen

bana (200 bin altın ruble) ver hemen... Yanımda da bir (Barış kurulu) olsun, bana eşlik etsin.

Çar I. Petro hâlâ bir şey anlamış değildi. Karısının sözünü keserek sordu:

-İkiyüz bin altın rubleyi ne yapacaksın? Katerina gülerek karşılık verdi:

-Osmanlı Sadrazam'ı Baltacı Mehmet Paşa'ya vereceğim sevgilim... Anlamadın mı bir türlü?

Ya, parayı almaz da sana bir şey yapmaya kalkışırsa?

Katerina, Petro'nun boynuna sarıldı.

-Rusya'nın Çarı sevgili Petro, dedi. senin ve ülkemizin kurtuluşu için gerekirse kadınlığımı da canı mı da feda edebilirim, anlatabildim mi?

Aynı gün, "beyaz bayrak" sallayan bir barış kurulunun en önünde Çariçe Katerina vardı. Osmanlı Sadrazamı ve savaş ordularının başkomutanı, ama bir süre öncenin zülüflü saray oğlanı Baltacı Mehmet Paşa'nın, yeniçerilerle koruma altına alınmış başkomutanlık otağına, Katerina yanına aldığı tercümanı ile girdi. Barış kurulunu, dışarda bırakarak...

"İkiyüzbin altın ruble"yi Baltacı Mehmet Paşa'nın önüne bırakan Çariçe'nin yaveri, tercümanlık görevini de üstlenmişti.

-Barış istiyoruz paşa, diyordu Katerina. Her bir koşulunuzu ve de her bir isteğinizi kabul etmeye hazır olduğumuzu, Çariçe olarak, Çar Petro adına bildirmeye geldim. Yaver dışarı çıktı.

Baltacı Mehmet, önünde duran torbalar dolusu altının içine daldırdı ellerini. Çil çil altınlar avuçlarında ışıyordu.

Karşısında duran kadının gözleri de ışıl ışıl parıldıyordu.

Üstü altın işlemeli sedirde Katerina'ya yer açan Baltacı Mehmet, eliyle işaret ederek onu yanına çağırdı.

İki saat sonra, kuşatmanın kaldırılması buyruğunu veren Baltacı Mehmet, Katerina onuruna şölenler düzenletti.

Osmanlı Sadrazamı'nın yatağındaki "cinsel oyun", anlaşma masasında da eşit biçimde sürüp gitti. Onbinlerce Anadolu Türk'ünün can verdiği ve bir o kadarının kan döküp sakat kaldığı bu savaşın yengisi bir anda yenilgiye dönüşmüştü. Yok olmanın eşiğindeki Rusya kurtulmuştu. Ama Türk dünyasının geleceği ve kader çizgcisi, saray oğlanlığından gelme bir soysuz ermeni dölü devşirmenin eliyle Rusya'nın ellerine verilmişti.

Öte yanda Çar I. Petro, kendisini ve tüm Rusya'yı kurtarmış olan karısı Katerina'nın bu ulusal zaferine karşılık olarak, ona "Tanrısal yücelik" veren "altın madalyalar"! Bastırdı. Bu madalyaların üzerlerinde: (Sen Katerin) yazısı vardı. Artık, o ilahlaşmış bir kadındı!..

Ama Osmanlı ülkesinde, Rus yönetimindeki uyanışın ve idrakin; öze, toplumun özkökü olan Türk ulusunun özbenliğine dönük bilincinin yeşerdiğini, daha ikiyüz yıl süreyle hiç bir tarih yazmayacaktı.

Taa... 19 Mayıs 1919'da, Mustafa Kemal adında bir özbeöz Türk Generali'nin ortaya çıkıp öne düşerek, o devşirmeler saltanatına ve sömürgeci Avrupa'nın tüm güçlerine savaş açana değin...

BATI DÜNYASI RÖNESANS'I,
BİZ, DEJENERESANS'I YAŞIYORDUK...

Ruslar, Venedikliler, Karadağlılar, Avusturyalılar savaş cephelerinde bizi vurup kırıyor; Türk kanı ve Türk canı ile elde edilmiş ülkeler birer birer elden çıkıyordu.

Bir yandan da İran Acemleri bizi yenilgiden yenilgiye sürüklüyorlardı. Ne var ki, bütün bunların hiç biri, ne Üçüncü Ahmet adıyla anılan Osmanlı Padişahı'nın ne de devleti ellerine geçirmiş dönme ve devşirme "içoğlan eskisi" sadrazam ve "devlet adamı" diye nitelenen devşirme ocağı yetiştirmelerinin umurundaydı.

Tarihlere (Nevşehirli Damat İbrahim Paşa) ad ve ünvanı ile geçirilen, dönemin son sadrazamı, gerçekte, (Nevşehir)in "Muşkara": köyünde doğmuş, (Kapadokya) yöresinin Rum ailelerinden birinin çocuğu idi.

Bu çocuk da, benzerleri gibi, Öztürklerin ayak basmaları yasak olan (Enderun-u Hümayun) denilen devşirme Hıristiyan çocuklarının eğitilip "devlet adamı" yetiştirildikleri, o soysuzlar ocağından çıkmıştı. Bu ocağın bir başka adı daha vardı. (İç-Oğlanlar Ocağı)...

Osmanlı Padişahı Üçüncü Ahmet, 5 yaşındaki kızı Fatma'yı ilk önce (Silahdar Ali Paşa) ile evlendirmişti. Ali Paşa da Enderun devşirmesi bir Arnavut'tu. 11 Mayıs 1709 gününde başlayan düğün, 16 Mayıs 1709 gününe kadar sürmüş ve Silahdar Ali Paşa'ya, "Vezirlik ve Sadaret Kaymakamlığı" verilmişti. Padişahın 5 yaşındaki kızı Fatma Sultan'ın bindiği kupa araba, bütünü ile gümüştendi.(2)

1713'te, Arnavut Ali Paşa sadrazam olmuş, karısı Fatma Sultan'a görkemli bir saray yaptırdıktan sonra katıldığı Avusturya savaşı sırasında ölümü ile Fatma Sultan "dul"! Kalmıştı.

Henüz 12 yaşındaydı. O sırada sadaret kaymakamı olan (Nevşehirli İbrahim Paşa) ise 50 yaşını sürdürüyordu.

Osmanlı Padişahı Üçüncü Ahmet, kızı Fatma'yı, bu kez de işte bu Rum devşirmesi İbrahim Paşa'yla evlendirdi ve onu sadrazamlığa getirdi.

Şimdi Osmanlı ülkesinde, yeni bir dönem başlıyordu. Bu dönemin adı, (Lale Devri) olacak ve tüm rezillikleriyle tarihlere geçirilecekti.

Ama hangi tarihlere?

Namuslu kalemler, "elyazmalarından risalelere, tezkirelere, salnamelere" bu dönemi tüm iğrençliği, rezillikleri, fuhuş ve

---

(2) Lady Montegü, (Şark Mektupları), Ahmet Refik, çev. İst. 1933. Çağatay Uluçay, İst. Enstitüsü Mec. IV, 139-148. İst. 1958.

ahlaksızlıkları ile yazacak ve gelecek kuşaklara bırakacaklardı. Ama öte yanda, günümüze değin örtbas edilmiş ve hatta savunulmuş olarak, hem de uygarlığa yönelik bir dönem diye niteleyip öveceklerdi; o, lale devri rezilliklerini!..

Taa... ki, (Patrona Halil) adını taşıyan bir yeniçeri eskisi Arnavut hamam tellağı ortaya çıkıp, Osmanlı'nın kof saltanatını ve sözde kalmış egemenliğini, başlarına yıkana değin sürdürülecekti.

Bu dönemde başkent İstanbul, bir büyük cümbüş, görkem, zevk ve safa kenti olmuştu. Ülkenin tüm nimetlerini, kazanılmış servetleri yüzyıllardan bu yana ellerine geçirmiş ve üstelik birer "soylu aile" niteliğini de kendilerine yakıtşırmış olan, köleler ve kölelerin dölleri devşirmeler, tadılmadık zevk ve yaşanmadık görkem

bırakmamamak, istercesine yaşıyorlardı.

Ya, Anadolu?

Yüzyıllardan bu yana olduğunca, yine bir lokma, bir hırka derdinde kıvranıyor; çareyi Arapçı ve Acemcilerin uyduruk tarikatlarında arıyorlardı. Dahası, 15 yaşından 45 yaşına kadar eli silah tutan Türk erkekleri, niçin ve neden tekrarlanıp duran savaşların gerçek nedenini bile bilmeden, cepheden cepheye kan döküp can vere vere tükenip gidiyorlardı.

Başkent İstanbul'un (Göksu) ve Kâğıthane) gibi gezi ve eğlence bölgelerinde her biri saray yavrusu konaklar, köşkler, yalılar, kasırlar yapılmıştı.

Dönemin rezilliği ile ilgili elyazması, taşbaskısı belgelere bir takım namuslu kalemler, şöyle not düşüyorlardı:

"... Her bir nazenin fahişe ve tüysüz tıfıl oğlanlar tedârik edilip lâle bahçelerinde alenen âr ve haya perdesini yırtıp, üryan (çırçıplak) olup iyş-ü nûş ve zevk-u safa içre, fahişeler ve tüysüz tıfıl oğlanlarla zina eyleyüp..."

DÖNMELER VE DEVŞİRMELER SALTANAT SÜRÜP YAŞIYORLARDI...

Bütün devşirme paşa konaklarının bahçelerinde (Lalezarlar) meydana getirilmiş, saz ve içki âlemleri birbirini izler olmuştu. Göksu ve Kâğıthane derelerinde altın yaldızlı, görkemli kayıklar içinde geziliyor, kıyılarda sıralanan besili atlar koşulu kupa faytonlarda şu ya da bu vurguncunun, devşirme paşaların hanımları ve cariyeleri sedef yelpazelerini rüzgârlandırıyorlardı.

(Deli İbrahim)in samur ve anber tutkusu tarihe karışmış, onun yerine (Lale) tutkusu ortaya çıkmıştı. Avrupa'dan lale soğanları getirtiliyor ve hemen kapışılarak karaborsaya düşüyordu. Bir lale soğanının tanesi 300 altın liraya yükselmişti.

Öte yanda, devşirmelerin saltanatına yeni ganimetler, yeni hazineler ve körpe kızlarla tüysüz oğlanlar elde edilmesi uğruna açılmış savaşlarda, oluk oluk "Türk kanı" akıtılıyordu.

Bir serseri çıktı ortaya, bu sırada...

17. ağa bölüğü yeniçerilerinden, hamam tellağı (Arnavut Halil) adında biri!..

Daha sonraları (Patrona Halil) diye ünlenecek olan bu adamın isyana önderlik edeceğini duyanlar:

-Olur mu böyle şey? Diyorlardı. Bir Arnavut hamam tellâğı düşecek önümüze? Başka bir doğru dürüst âdem yok mudur?

Ak saçlı, aksakallı ihtiyarlar sakallarını sıvazlayarak karşılık veriyorlardı, böyle söyleyenlere:

-Doğru dürüst adam mı bıraktı Osmanoğulları? Sen, ben gibi yüreği dağlanmış, kocamışlardan başka kim var ki?

28 Eylül 1730 gününe değin kendi dünyalarında yaşayan Osmanoğulları ve çevresindekiler, isyancılarla birlik olmuş başkent halkını karşılarında buldular.

Osmanlı Sarayı isyancılarla kuşatılmıştı. Elebaşları kapıya dayanmış haykırıyordu:

-Ettikleriniz arş'a (göğe) dayandı! Cümle âleme bir lokmayı çok görüp vergi üstüne vergi, haraç üstüne haraç alır ve de üstelik zulmedersiniz! Amma... sizler bunca nimeti, devleti az bulup karı ve oğlanlarla hem de alenen yatar keyfedersiniz. Bu da yetmez, bir "lale" sevdası çıkarıp ortaya, her karış toprağı meyhane ve kerhane misali kirletirsiniz. Yeter oldu! Bıçak kemiğe dayandı! Ne olacaksa olması zamanı gelmiştir artık! O sefih, o rezil, o kendin bilmez koca kavuklu Sadrazam İbrahim Paşa'yı isteriz! Derisini yüzüp, kellesini gövdesinden ayırmak muradımızdır!..

Osmanlı Padişahı Üçüncü Ahmet ve sevgili Vezir-i azamı aynı zamanda damadı Nevşehirli İbrahim Paşa'yla baş başa vermiş, isyanı bastıracak bir yöntem araştırıyorlardı.

Halkın başkaldırması önemli değildi. Silahsız halkı yıldırmak, kafalarını ezmek kolaydı ama yeniçerileri sindirmek hiç de kolay değildi. Bu azgın kanı bozuk soysuzlar ne zaman başkaldırdılarsa her zaman için kan dökmüş, istediklerini elde ettikten sonra ancak yatıştırılabilmişti...

Yine mi, böyle olacaktı, acaba?

Gelecekte, şimdiye değin her devşirmeye yönelik yakıştırmaları, Osmanlı tarihçileri İbrahim Paşa'ya da uygulayacak ve onu, "Öztürk" diye tanımlayacaklardı. Gerçekteyse, doğduğu yöreye (Nevşehir) adını veren kendisiydi. İsa öncesinden başlayarak: Hititler, Frigyalılar, Persler, Makedonyalılar ve Romalılar egemenliğinde bin yıllar boyu kaldıktan sonra, Selçukluların ellerine geçen bu bölgenin eski adı, (Korama) idi. Selçuklular (Muşkara) demişlerdi.

İbrahim (Paşa), kentin (Kapadokya) yöresinde doğmuş bir Rum çocuğu idi. Öteki vezir vüzera ve devlet erkânı gibi o da küçük bir çocukken Osmanlı Sarayı'na satılmış ve yine tüm ötekiler gibi (Enderun-u Hümayun) denilen, tüm yabancı Hristiyan oğlanlarına Osmanlı dil ve geleneklerinin belletildiği "Soysuzlar Ocağı"nda yetişmişti.

Doğduğu bölgeyi unutmamıştı. (Nevşehir) adını koyduğu kente, adını yaşatacak bir sürü han, hamam, medrese ve cami yaptırmış, kentin bayındırlığını sağlamıştı.

Ama her şeyin bir sonu vardı: Sarayın dışındaki kalabalığın çıkardığı saygısız ve korkusuz gürültü çok uzaklara dek yankılanırken, yüzyıllardır devlete egemen olmuş soysuz yeniçerilerin keyfine boyun eğmeye alışkın Osmanlı tahtı sallanıp duruyordu.

Üçüncü Ahmet, Bostancıbaşı'yı çağırttı:

-Hele git, sor bakalım, dedi. Kul taifesi ne ister?

Canını korumak için yanına bir kaç adamını alan bostancıbaşı kapıya çıktı. En önde (Patrona Halil) denilen, Arnavut hamam tellağı yeniçeri eskisi duruyordu. Sağ ve sol yanlarında Arnavut Musli, Arnavut İsmail, Derviş Mehmet, Kutucu Hüseyin ve Çınar Ahmet yer almıştılar. Daha arkalarında tüm yöreyi dolduran kalabalığın gerilere doğru uzanıp gittiği görülüyordu.

Önce, gürültü kesildi; ama bu ancak bir kaç saniye sürdü. Ürkütücü bir uğultu doldu kulaklarına bostancıbaşının. Patrona Halil'e dönüp sordu: Padişahımız, efendimiz sorar; ne istersiz?

-Ne mi isterük? diye karşılık verdi Patrona. Vezir-i azam İbrahim Paşa'yı ve dahi kethüdası Mustafa Paşa'yı ve illâ Kaptan-ı derya Paşa'yı isterük!

Bostancıbaşı:

-Eyi... dedi. Varıp hünkâra bildürelüm!

Ters yüz dönüp içeri girdi, kapıyı kapadı. Üçüncü

Ahmet'in yanına soluk soluğa koştu; isyancıların isteklerini tekrarladı.

Üçüncü Ahmet başı önünde bir süre odayı arşınladıktan sonra:

-Bostancı kullarımla, cümle içoğlanları silah kuşanıp bekleyeler! dedi.

-Ferman efendimizindir!

İki gün, iki gece geçti aradan; Patrona Halil, (deli İbrahim) adında bir sözcüsünü saraya göndererek, Sadrazam İbrahim Paşa başta olmak üzere kellelerini istedikleri adamların yazılı bir listesini, Osmanlı Padişahı'na verdirdi.

Bir yandan zenci kızlarağası ve öte yandan Üçüncü Ahmet'in gözdeleri padişahın yanına koşup yalvarmaya başladılar:

-Kimlerin başlarını istiyorsa yeniçeri kulların, vermelisiz hünkârım, dediler. Bu güne değin maslahat böyle yürümüştür. Asiler üstüne vuruşsunlar deyu fermanınla giden bostancılar ve de içoğlanları, asilerle birlik olup tahtı korumaz olmuşlardır! Cümle kulların senin kılına kurban olsun! Kimi istererse, esirgeme ver, sultanımız. Yoksa cümlemizi kılıçtan geçirir bu nankör kapı kulların!

Üçüncü Ahmet, daha fazla direnmedi. Sevgili damadı Sadrazam İbrahim Paşa'yla, Mustafa Paşa'yı yanına çağırtarak bostancılara kafalarını kestirdi. Cesetlerini isyancılara gönderdi.

Devlet erkânının her biri ortadan çekilmiş, bir yerlere kaçışmışlardı. Sahipsiz, başsız, korumasız, adından başka bir yanı ve gücü olmayan köleler devleti, bir kez daha boyun eğdi. Meydan boştu, yeniçeriler, kaptan-ı deryalığa (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı) Abdi Paşa adında bir Amavut'u, atadılar. Kel Mehmet adındaki birini yeniçeri ağalığına getirdiler. Ali adındaki Giritli bir Rum devşirmesini (Kul Kethudâlığına), Mahmut adındaki bir Arnavutu da (Başyazıcılığa) getirerek yeni bir düzen kurmaya giriştiler.

İstanbul'un dört bir yanına dağılan isyancılar, Sadrazam İbrahim Paşa'nın ve öteki ileri gelenlerin köşklerini, yalılarını, konaklarını yaktılar; milyonlar harcanarak meydana getirilen lale bahçelerini birikmiş bir hınçla yerle bir ettiler.

Patrona Halil ve yandaşlarının istekleri bitmiş değildi. Sadaret kaymakamı Mehmet Paşa'yı, önceki deniz kuvvetleri

komutanı Mustafa Paşa'yı da istediler. Ayrıca, 37 kişilik bir liste daha gönderdiler Osmanlı Sarayı'na.

Üçüncü Ahmet canını kurtarmak için, kimleri istedilerse isyancılar, hepsini veriyordu artık. Böylece tahtını da kurtardığını sanıyordu.

"Fırsat bu fırsattır" diyerek yüzlerce kişiyi öldüren isyancılar, öldürdüklerinin kesik kafalarını sopaların uçlarına takarak İstanbul sokaklarında dolaştırıyorlardı.

Yedi gün sonra isyancıların başı (Patrona Halil) son buyruğunu verdi:

-Osmanlı Padişahı Sultan Ahmet Hân taht-ı saltanatını bırakıp çekilmelüdür! Eğer inmezse, biz indirmesini bülürük!

Görünürdeki büyük ve yüce imparatorluğun başındaki Osmanlı İmparatoru'nu, bir avuç isyancı yeniçeriye karşı koruyacak bir örgüt her zamanki gibi, yine yoktu, koca ülkede...

-Olur, dedi Üçüncü Ahmet; inerim tahtımdan... Amma gerek benim ve gerekse çoluk çocuğumun canını bağışlayalar!

Ve isyancıların keyiflerine kalacak kadar onurdan ve güvenceden yoksun bir tahtta oturan adamın ve çoluk çocuğunun canlarının bağışlanması üzerine, Üçüncü Ahmet tahtından indi.

Şimdi devletin başı, güçlü hükümdarı, gerçekte (Arnavut hamam tellağı Patrona Halil) ve yöresindeki bir avuç serseriydi.

Üçüncü Ahmet 13 karısını, 21 erkek çocuğu ile 32 kızını yanına alarak bir köşeye çekildi. Onun çocuklarından bir kaçı gelecekte Osmanlı Padişahı olacaklardı.

Bütün karılarını ve çocuklarını karşısına dizdi; hepsini ayrı ayrı kucakladı. Bir yandan hıçkırıyordu; gözlerinden akan yaşlar bıyığının ve sakalının arasından damla damla sızarak yerdeki halının üstüne düşüyordu. Güçsüz bir sesle şöyle dedi:

-Âl-i Osman tahtına oturan bizler sanırız ki, biz ne dersek o olur, ne istersek öyle yürür. Amma hiç de öyle değil, hakikat! Çünkü hüküm bizde değil... Bizim ellerinden tutup yukarı

kaldırdığımız, (kullarımızsız) dediğimiz kimesnelerdedir hüküm! Hep onların dedikleri olmuştur! Bizimse tüm gücümüz, evlatlarımızı, kardeşlerimizi, soy ve sopumuzu yoketmeğe yetmiştir ancak, hep böyle olmuştur bu. Gene böyle yürüyecektir elbet...

Üçüncü Ahmet, Deli İbrahim gibi, en doğru gerçeği dile getiriyordu.

Boğazında düğümlenen bir hıçkırıkla sustu. Bir kaç kez derin derin soluklandıktan sonra yeniden konuştu:

-Kölelerimizin kazdıkları kuyulara düştükten sonra anlıyoruz bunun böyle olduğunu. Bana da öyle oldu, ama hiç bir faidesi yok artık!

Koca salonu dolduran 32 kızına, 21 erkek çocuğuna baktı, hüzün dolu gözleri yaşlıydı. Hepsinin üstünde ayrı ayrı durdu bakışları bir süre. Daha sonra hepsi de yabancı soylu kadınlarının yüzlerinde dolaştırdı bakışlarını.

-Hepiniz, dedi. Ayrı ayrı birer başka diyarın güzelleriydiniz, gözde cariyelerimdiniz. Felek sizi bana nasip eyledi. Bana şehzadeler ve sultanlar doğurdunuz; her biriniz (Hanım Sultan) oldunuz. Birer Arap adı verdik sizlere!..

Kolunu ileri doğru uzatarak en baştaki karısına seslendi:

-Sen söyle, sana (Ayşe Mihri) adını koymazdan önceki ismin neydi güzelim?

Genç kadın yüzünü avuçlarının arasına alarak hıçkırdı, daha sonra karşılık verdi:

-Margaret'ti, sultanım...

-Sen, Gülnuş! Asıl ismin nasıldır İsabel'di, sultanım...

Ya, senin Hüsnüşah?

Luiz'di, efendim...

Mihrişan... Senin?

Janet'ti, hünkârım...

Rebia, sen söyle?

İda idi, sultanım...

Ya, Ümmügülsüm... Senin?

Şarlot'tu...

Fatma... ya, senin?

Katerin'di, sultanım...

Hümaşah... Senin ismin nasıldı?

Jenifer'di, sevgili Sultanım...

Hatice... neye susarsın?

Beti'ydi... efendimiz.

Rukiye, senin?

Suzan'dı, sultanım...

Zeynep! Ya, senin?

Elizabet'ti, hünkârım, efendim...

Sultan Üçüncü Ahmet yaşlı gözlerini bir kez daha çocuklarının yüzlerine çevirdi. Ağzının bir yanında, buruk bir gülümseme bir an için belirdi, sonra kayboldu, Yeniden karılarına baktı.

-Bana bu evlatları sizler doğurdunuz, dedi. Bunların biri, ama belki bir kaçı gelecekte Âl-i Osman tahtına oturur, adımızın yâd edilmesine sebep olurdu. Amma, bu dahi belli değildir. Tahta oturan padişah ne emreyler bilinmez çünkü. Âl-i Osman hükmü belki de cümlemizi cansız kor! Böyle gelmiş böyle gider bu devrân... Her ne gelirse kaderdir, sineye çekmek gerek!

İki elinin tersiyle gözlerinin yaşlarını sildi. Daha güçsüz ve daha yıkılmış bir sesle konuştu.

-Dünya gözüyle görelim cümlenizi istedik. Helâllaşalım dedik. Artık çekilebilirsiz... Belki bir yerde, belki ayrı ayrı hapsolmak mukadderdir!..

Oğullarının yanlarına gitti. Abdullah, Abdülhamit, Abdülmecit, Abdülmelek, Ali, Beyazıt, Hasan, İbrahim, İsa, Mahmut, Mehmet (4 tane), Murat (2 tane), Mustafa, Numan, Selim, Seyfettin, Süleyman, adlarını taşıyan şehzadelerinin başlarını okşadı. Sonra kızların yanlarına gitti. Onların da yanaklarını okşamakla yetindi.

Cırlak bir ses, koca salonun içinde çın çın öttü, birden:

-Yeter! Yeter ayol! Seni bekler dururuz saatlerdir!

Artık, saygı ve korku gereği duymayan (Sudanlı karaderili zenci) kızlarağasıydı, tahttan indirilen Osmanlı Padişahı Üçüncü Ahmet'e böyle çıkışan kişi!..

Üçüncü Ahmet'i, işte bu zenci köle alıp götürecek; ölünceye değin içinde kalacağı bir yerlere kapatacaktı.

Kadınlarına bağışladığı tüm taşınır, taşınmaz malmülk ve mücevherler ellerinden alınacak ve yaşamlarının ne olduğu bilinmeyecekti.

Üçüncü Ahmet, kapatıldığı hücresinde 6 yıl daha yaşadı ve öldü (1736).

İtalyan ressamı Zonaro (üstte, pipolu): Bu ressam, 2. Abdülhamit'in buyruğu ile saray ressamı oldu. Yüksek ücretle görevlendirildi. İlkin savaş tabloları yaptı. Abdülhamit'in baş hafiyesi (gizli polis şefi) Fehim Paşa'nın metresi Margaret'in, daha sonraları kartpostal olarak satılan ünlü resmini de yaptı. Bu resim, onun ünlü tablolarından biridir. Cariyeler hamamının bir köşesini canlandırmaktadır.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

24. OSMANLI PADİŞAHI BİRİNCİ MAHMUT DÖNEMİ (1730-1754)

Birinci Mahmut, 2. Mustafa'nın (Saliha Sultan) takma adlı cariyesi Aleksandra'dan doğmuştu.

Yeniçeri eskisi, hamam tellağı Arnavut (Patrona Halil)in, yoldaşlarıyla birlikte çıkardıkları "isyan" sonucunda 3. Ahmet tahtından indirilerek, 34 yaşındaki Şehzade Mahmut'u (Birinci Mahmut)ünvanı ile padişah yaptılar. O da babası gibi kamburdu.

Bir dönemin rezilliğini içeren (Lale Devri) şimdilik kapanmış; bir başka yeni dönem başlamıştı ülkede.

Ne var ki, Birinci Mahmut'un tahta çıktığında, devletin, daha açık ve gerçek anlatımı ile sarayın hazinesi, çoktan boşalmıştı.

3. Ahmet'le, damadı ve sadrazamı Rum devşirmesi Nevşehirli İbrahim Paşa'nın elbirliği ile yarattıkları (Lale Devri) çılgınlıkları yüzünden altınlar tükenmişti.

Oysa her padişah değişiminde yeniçerilere (Cülus bahşişi) adı altında "haraç" verilmesi, kaçınılmaz bir zorunhıktu.

Bu kez, Yahudi faizcilerden en ağır faiz koşullarıyla ödünç altın aldılar, devletin ve tüm ülke toplumunun "baş belası" yeniçerilere verdiler.

Hazine'nin durumu, her zamanki gibi bu kez de "yeni ganimet ve talan" savaşlarını gerektiriyordu.

Ne var ki, devlete elkoyan ve tüm yönetimi ele geçiren (Patrona Halil) ve yoldaşları ortadan kaldırılmadıkça savaşa girme olanağı da yoktu.

Halil'in adamları hemen her gün Birinci Mahmut'un karşısına dikiliyor, şöyle diyorlardı:

-Baka... Mahmut Han! Sultan Ahmet Han'ı, kim indirmiştir tahtından? Kim oturtmuştur seni bu Âl-i Osman tahtına? Biz değülmüyük? Hele bir tevatür varsa sözümüzde, söyleyesiz! Bilesiz ki doğru söylerüz... Ol sebebten, illa bizim dedüğümüz dedüktür! Biz ne dersek, o heman yapıla! Her bir maslahatı biz kendümüzden yana olanlara vürürük... Ve de mührü hümayunu biz, yoldaşımız Silahtar Mehmet Paşa'nın olsun isterüz! Ferman seninse, hüküm de bizümdür bilinmiş ola!

İsyanın başı, Arnavut Patrona Halil ne derse, nasıl isterse, kimleri yerinden alıp kimleri yerleştirirse, artık öyle oluyordu, başkent istanbul'da...

Yiyip içip yol kesen, hanları evleri basıp soyan, kız ve kadınları, oğlan çocuklarını ana-babalarının, kocalarının koynundan alıp götüren isyancı sarhoş serseriler, başarı ile sonuçlandırdıkları ihtilalin tadını çıkarıyorlardı.

Bu kanıbozuk Arnavut, Rum, Bulgar, Sırp dölleri devşirmeler günün ve gecenin her saatinde mağazaları, dükkânları, evleri soyuyor, sahiplerini öldürüyorlardı.

Ortada, değişik pek bir şey yoktu... Yüzyıllardır bu kanıbozuklar, en üstün ayrıcalıklarla zaten ülkenin ve toplumun tepesindeydiler. Canları sıkıldıkça, sorumsuzluklarının ve ayrıcalıklarının bilincinde olarak diledikleri::ce yaşıyorlardı.

Bu, satın alınmış, tutsak edilmiş köle dölleri, yüzyıllardır, onları tutsak alanları tutsak etmiş, devletin her bir yetkili katını ellerine veren Osmanoğulları sayesinde, ülkenin gerçek sahibi koca bir Türk ulusunu köle yapmıştılar kendilerine...

Şimdi başkent İstanbul'da oynanan bu oyun, yüzyıllardır oynanmış kanlı oyunların tek bir sahnesiydi yalnızca...

Zenginler, altın ve mücevherlerini yanlarına alarak aileleriyle birlikte kaçmış, bir yerlere g.zlenmiş, ortalıkta görünmez olmuştular.

Kaçamayanlarsa, hem canlarından ve hem de mallarından oluyorlardı.

Şimdi, sadrazamlık katında, isyancıların getirdiği bir başka devşirme Osmanlı Paşa'sı vardı: Silahtar Mehmet Paşa!..

Kendisi de bir Arnavut devşirme köleydi. Ne var ki, çalıp çırptıklarının, aldığı rüşvetlerin yarısından çoğunu Patrona Halil alıyordu elinden... Bu yüzden ona düşman kesilmişti. Gece ve gündüz, bunlardan nasıl kurtulacağını düşünüyor, bir takım kişilerle iş birliği yapıyordu.

Sonunda, başarılı olacağına inandığı bir planla Birinci Mahmut'un yanına koştu.

Plan, şöyleydi:

Padişah, Patrona Halil ile birlikte onun üst düzey yoldaşları onuruna sarayda bir şölen düzenlemiş olacaktı. Bu şölende hem yiyip içilecek ve hem de devlet işlerini karşılıklı konuşacaklardı.

Bu çağrıya, bir kat daha kasılarak gelecekleri kuşkusuzdu. Geldiklerindeyse, saray bostancıları tarafından kapıda saygı ile karşılanacaklar ve içeri "buyur" edileceklerdi.

İşte, ne olacaksa; ne yapılması gerekiyorsa, her şey öylesine kusursuz düzenlenecekti ki, hiç bir kuşku duymamaları sağlanacaktı.

Osmanlı geleneği uyarınca, padişahın huzuruna çıkarken her kim olursa olsun silahtan arındırılmaları gerektiğine bu adamların inandırılması en başta gelen koşullardan biri olarak uygulanacaktı.

İşin en önemli yanı böylece gerçekleştirildikten sonra, Topkapı Sarayı'nın, o loş ve daracık koridorlarından ilerlemeye başladıklarında, önceden pusuya yatırılmış sağır ve dilsiz cellat bostancılar yalın kılıç üzerlerine çullanarak hemen oracıkta kellelerini uçurup canlarını alacaklardı.

Devletin taa... tepesine kadar kolaylıkla çıkarak gerçek bir hükümdarın daha üstünde yetki ve güç elde etmiş olmanın

onurunu ve güvencesini taşıyan Patrona Halil, bu şölenin düzenlenmesinden, padişah çağrısından hiç de kuşkulanmadı.

Tahttan padişah indirip, tahta padişah çıkarmış, her dilediğinde sarayın içerisine girip çıkmış ve bir ihtilale önderlik etmiş kişilere bir tuzak kurulabileceği akıllarının uçlarına bile takılmadı.

Patrona Halil, yanına ileri gelen isyancı elebaşlarından yirmibeş kadar yoldaşını alarak Osmanlı Sarayı'nın yolunu tuttu.

Hepsi de, en şatafatlı giysilerini ve en ürkünç silahlarını kuşanarak özenle hazırlanmıştılar.

Sarayın dışına da, güvenliklerini sağlamak üzere elli kişilik bir gurubu yerleştirmeyi unutmadılar. Bunlar, kendileri saraydan çıkana kadar gözlerini kırpmadan nöbet tutup gözcülük edeceklerdi.

Oysa sarayın içinde "ölüm tuzağı" en ince ayrıntılarına kadar hesaplanarak düzenlenmişti. Sağır ve dilsiz cellât bostancılar palalarını, satırlarını bilemiş, bir bölümü de kementlerini yağlamışlardı.

Tabanı, tavanı ve duvarlarıyla, nice bin insanın kanlarının kokularını küflü havasında dolaştırıp duran dolambaçlı koridorların izbeliklerine sinen cellâtların tüm düzenlemelerini, Sadrazam Silahtar Mehmet Paşa üstlenmişti.

Kapılar açılıp Patrona Halil ve yoldaşları en saygılı biçimde içeri buyur edilip, her biri silahlarından arındırıldıklarından hemen sonra, daha koridorlarm ilk dönemeçlerinde, ne olup bittiğini, neye uğradıklarını anlamaya fırsat bile bulamadan cellâtların saldırısına uğradılar.

Bir kaç dakika içinde, yirmibeşinin de kesik kafaları yerlerde zıplayıp duruyor ve oluk oluk akan kanları, daha iyice kurumamış nice insanın kan lekeleri üstünden akıp gidiyordu.

Saray dışında, Patrona Halil ile yoldaşlarını bekleyen yeniçeriler, biraz sonra, güven verici saygılı davranışlarla yemek

yemeleri için içeri alındılar. Onları da aynı şekilde boğup hançerleyerek birbiri üstüne yığdılar.

Her şey, Silahtar Mehmet Paşa'nın dediğince, ummadıkları kadar kolaylıkla sonuçlanmıştı.

Adına (Lale Devri) denilen bir dönemin rezilliğini tarihe gömerek adını ölümsüzleştiren (Patrona Halil), hiç umulmadık bir zamanda ve yine hiç umulmadık bir Osmanlı düzenlemesiyle ortadan kaldırılmıştı.

BİR İLGİNÇ VE KANLI OLAY DAHA YAŞANDI OSMANLI SARAYI'NDA.

Tahtından indirilen 3. Ahmet, kızı Fatma sultanı 5 yaşında iken (evet 5 yaşında iken) Ali Paşa adındaki bir devşirmeye "gelin" etmişti. O'nu, 12 yaşına geldiğinde de, İbrahim Paşa ile evlendirmişti.

İşte bu kız, babası tahttan indirilip onun yerine tahta çıkan I. Mahmut'tan öç almak için, Osmanlı sarayının her bir bölümünde ayrı ayrı görevlerle güçlenmiş yüzlerce Arnavut.., I. Mahmut'a karşı ayaklandırmayı başarmıştı.

Ne var ki, I. Mahmut'u öldürtmeyi başaramadı.

Saray içi Arnavutlarının ayaklanmaları kısa sürede bastırıldı. Soruşturma sonunda gerçeği öğrenen I. Mahmut, 3. Ahmet'in kızı ve Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'nın karısı Fatma Sultan'ı boğdurdu, cesedini Sarayburnu'ndan denize attırdı.(1)

Patrona Halil'in yarıda bıraktırdığı (Lale Devri) tüm rezilliği ile yeniden başlatıldı.

Sarayların, konakların, köşklerin bahçelerinde yeni "lalezarlar" oluşturuldu. Her şey kaldığı yerden yeniden başladı.

Dönme ve devşirme sadrazamların biri iniyor, bir başkası çıkıyordu onun yerine. Devlet hizmeti yaptıkları sıralarda çalıp çırptıklarının büyük birer bölümünü Osmanlı Padişahı'na

---

(1) M. Mikes, Türkiye Mektupları, Sadrettin Karatay, çev. c. 2, s: 53.

verenler sadrazam oluyor; daha çok veren bir başkası ortaya çıktığında ise, alaşağı ediliyordu.

(Patrona Halil) ve yoldaşlarını ortadan kaldırdığı için yerini sağlamladığını sanan Arnavut devşirme Silahtar Mehmet Paşa, (Kabakulak İbrahim Paşa) adında bir başka devşirme köle ortaya çıkarak daha çok altın karşılığında sadrazamlığa istekli çıktığında, yerini koruyamadı. Ama hiç biri sürekli kalamıyordu zaten, bu makamda; hep bir başkası çıkıyor, (ben daha çok altın veririm) dedikten sonra, gerçekten de daha çok altın verip sadrazamlığı ele geçiriyordu.

Topal Osman Paşa, Hekimoğlu Ali Paşa, İsmail Paşa, Silahtar Seyyit Mehmet Paşa, Muhsinzade Çelebi Abdullah Paşa, Yeğen Mehmet Paşa, İvazzade Hacı Mehmet Paşa, Hacı Ahmet Paşa, Seyyit Hasan Paşa, Tiryaki Hacı Mehmet Paşa, Seyyit Boynu Eğri Abdullah Paşa, Dividdâr Mehmet Emin Paşa, Köse Bahir Mustafa Paşa adlarını taşıyan "Enderun" yetiştirmesi devşirme köleler hep bu yoldan birer birer sadrazamlığa gelip geçtiler.

Bütün bunların gelip geçtiği zaman sürecinde İran, Rusya, Lehistan ve Avusturya savaşları birbirini izledi. Ve Osmanoğulları'na tutsak olmuş Anadolu'nun Öztürkleri yine can ve kan vermişlerdi.

Bu dönemde bir Fransız kontu, Osmanlı İmparatorluğu'na sığındı. Asıl adı: Claude Aleksandre'ydi. Bonnevale Kont'u idi. Fransa Kralı 14. Louis'le bozuşmuş; ilkin Avusturya'ya kaçmıştı. Osmanlı İmparatorluğu'na açılan savaşlarda, Avusturya Ordusu'nda savaşa katılmıştı. Bu kez, Avusturya ileri gelenleriyle bozuşunca, Osmanlı ülkesine kaçıp, devşirme kölelikten sadrazamlık katına çıkarılanlardan biri olan (Topal Osman Paşa)ya sığınmıştı.

Topal Osman Paşa, Fransız Kont'u Claude Aleksandre'ın adını hemen değiştirdi. Kendisine yaptıkları gibi, ona da bir Arap İslam adı takıldı; Ahmet!..

Ordu'ya top yapan, topçu eğitimi uygulanan (Humbaracı Ocağı)na komutan olarak atandı.

Ayrıca, bu Fransız Kont'una (Paşalık) rütbesi de verilerek (Beylerbeyi) oldu!..

Claude Aleksandre, bundan böyle (Humbaracı Ahmet Paşa) olarak, Osmanlı ülkesinin sayıları milyonları aşan (Osmanlı soysuzları) arasına katılmış oluyordu.

Bundan böyle yazılan Osmanlı tarihlerinde, işte bu devşirme Fransız, öteki benzerleri gibi, "asil, muktedir büyük asker, büyük devlet adamı" nitelikleriyle anılacaktı!..

Birinci Mahmut 24 yıl saray saltanatı sürdükten sonra, 58 yaşında, hem de birdenbire öldü. Babası İkinci Mustafa'nın Yenicami'deki mezarı yanını gömdüler.

Beş karısı kaldı ardında; bir sürü kız ve oğlan çocuğu ile. O ölünce, tümünü yok etiler bu çocukların; gelecekte Osmanlı tarih yazarları: "hiç çocuğu olmadı, Birinci Mahmut'un"; diyeceklerdi.(2)

Ama bir gerçeği unutmuş olacaklardı, böyle yaparlarken. Şayet çocukları olmasaydı, (Ayşe) adı verilmiş Bulgar kökenli cariye, (Hatem) adı takılmış Fransız kızı Julien, (Raziye) adıyla anılan Sicilyalı Lili, (Tiryal) adı ile belgelere geçirilen Macar kızı Maggi, (Verdinaz) takma adı uygun görülmüş Rus kızı Olga ve (Rami) diye kayıtlara geçmiş Romen kızı ve (Raziye) takma adlı Yunan kökenli kadın ve bütün bunlar padişah karısı (Hanım Sultan) olarak belgelere geçirilir miydi?(3)

Osmanlı Sarayı geleneği böylesine çığrından çıkarılır mıydı? Ama kim, kimden hesap soracaktı ki...

---

(2) A. D. Alderson, The Struscture of the Ottoman Dnasty, Oxford, 1956.

(3) 3. Osman ve 1. Mahmut'un çocukları olmadığını "zükûr ve inasdan mahrum" bulunduklarım belirten belge: Top. Kitap. Yazma: Velâdetname-i Hibetullah Sultan, Vr. 2.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

(SIRP KIZI MARİ'DEN DOĞAN ÜÇÜNCÜ OSMAN VE DÖNEMİ (1754-1757)

BU OSMANOĞLU, YALNIZCA OĞLANLARLA YATIP KALKAN BİR EŞCİNSELDİ...

(Birinci Mahmut)un birdenbire ölümü üzerine boşalan Osmanlı tahtına, "Veliaht-Şehzade" Osman'ın (Üçüncü Osman) olarak geçmesi gerekiyordu.

Önünde, diz çöküp eteklerini öperek: "Sultan Mahmut öldü, yaşasın Sultan Osman" diye taht müjdesini verenlere, bir çokları gibi, o da inanmadı.

-N'eyedir bu hile, bu fesat? diyerek haykırdıktan sonra, ölüm korkusu içinde konuştu: Varıp kemendi dolasanız ya boynuma... Cellat bostancılar ne durur? Böylesine hile ve fesada, yalana ne hacet ola ki?

O'nu da, ötekiler gibi çok güç inandırabildiler, padişah olduğuna...

Ama inanıp tahta oturduktan sonra, hiç bir bakımdan soyunun dengesiz, bilinçsiz, acımasız yönteminden farkı olmayacak; "Türksüz ve Türk soyuna düşman devlet çarkını"; döndürüp duracaktı oda...

Ne var ki, akıl dengesini çoktan yitirmiş ve hâlâ bilinç altındaki "ölüm korkusu" ile yaşayan bu adam, yatağına kadar getirip koynuna soktukları kadınların eliyle öldürüleceğini sandığı için, üstelik kadın cinsinden hiç mi hiç hoşlanmadığından; bütün kadınları odasından "tekme-tokat" döverek kovuyordu.

"Padişah" olarak tahta oturduğunda 56 yaşındaydı. Anası, (Şehsuvar Sultan) diye anılan, esir tüccarlarının saraya sattıkları (Mari) adında bir Hristiyan Frenk'ti.

Üçüncü Osman, bütün Osmanoğulları'nın onda dokuzu gibi, çirkindi. Üstelik "afyonkeş"ti. Bu tutkusuna, aşırı "içki" düşkünlüğü katılmış olmasının sonucunda, daha da çirkinleşmişti.

56 yaşına kadar "ölüm korkusu" içinde ve göz hapsinde yaşamıştı. Tıpkı ötekiler gibi...

Gerek suratları ve gerekse fizik yapıları ve bozuk akıl dengeleriyle birbirilerini izleyen tüm Osmanoğulları'nın tipik bir örneği idi.

Tahta çıktığından bu yana aylar geçmesine karşın, kadın cinsine karşı duyduğu "korku ve nefret" hiç eksilmemiş, daha da çoğalmıştı. Bu dengesizliğini, çok ilginç bir biçimde ortaya koydu: Bundan böyle sarayda, hiç bir kadının kendisine görünmemesi buyruğunu verdi. Kendisinin ayak seslerini duyan kadınların kaçıp gizlenmelerini saklamak için, ayakkabılarının altlarına "altın kakmalar" taktırttı.

Yalnız anasından, (Valide Sultan Şehsuvar)dan korkmuyordu. Bu, Sırp soylu kadın, bir "ana kraliçe" olarak her fırsatta oğlu ile biraraya geliyor, iç ve dış sorunları konuşuyorlardı.

Ama oğlunun, kadınlardan nefretini o da gideremiyordu.

Bu sapık Osmanoğlu, daha da ileri gitti: İstanbul'da bütün kadınların sokağa çıkmalarını yasakladı. Sulanmış beyninde, kadın cinsine karşı duyduğu düşmanlık ve nefretin ardında gizli kalmış, gerçekten "deli" kişiliği, böylece ortaya çıktı: "Bundan böyle kadınların kendi evlerinin içlerinde de süslenmeleri yasaktır"! dedi!..

"Evlerinde süslendiklerini duyduğu kadınların kafalarının kesileceğini" sokaklarda tellallar bağırtarak duyurdu.

Ama bu "sapık ve deli" Osmanoğlu, (Oğlanlara karşı hiç de böyle değildi. Tersine, gece ve gündüz, sarayın binbir diyar artığı tutsak köle "içoğlanları"yla başbaşa, koyun koyuna idi!..

Bu "oğlanların" en güzellerini, hem de en körpelerini seçiyor, onlarla yatıp kalkıyordu.

Osmanlı Sarayı'nın "İçoğlanlar" örgütü, (Enderun-u Hümayun) diye de anılan, baştan sona yalnızca yabancı soylulara özgü bir bölümdü ki, bu insan panayırından yetişen kanı-bozuklar, devletin kuruluşundan batışına değin 620 yıl boyunca devleti, ülkeyi, Öztürk ulusunu ve karmaşık Osmanlı toplumunu A'dan Z'ye dek diledikleri gibi yönetme yetkisine sahiptiler.

Bunların çoğunluğunu en başta: Arnavutlar, Hırvat/Boşnaklar olmak üzere "Rum, Sırp, Gürcü, Bulgar, Rus, Ermeni" ve daha başka yabancı soysuzlar oluşturuyordu.

Bu soysuzların bir başka tür imtiyazları daha vardı: Padişahların kızları ve kızkardeşleriyle evlenerek "Damad-ı Şehriyâri" olma imtiyazına da sahiptiler!..

Üçüncü Osman'ın anası (Şehsuvar Valide Sultan) diye anılan Sırp soylu (Mari), oğlu Osman'ın yalnızca "oğlanlarla" düşüp kalktığını, hiç bir cariye'yi koynuna almadığını duyunca, Osmanlı tahtının geleceği bakımından (!) çok kaygulandı. Haberi veren kalfa kadını karşısına alarak:

-Baka kadın, dedi, doğru mu söylersiz, hiç mi yatmaz padişah oğlum cariyelerle?

-Beli sultanım, diye karşılık verdi kalfa kadın, vallâhilazim ve de billâhilazim, yüzüne bakmaz hiç bir âhu nazenin cariyenin... Ve illâ oğlanlarla içice olmakta devam eyler!..

-Beli... dedi, Osman'ın annesi Valide Sultan, oğlumu "cin taifesi" (!) çarpmıştır. Ayan beyandır bu... Velâkin Âli Osman tahtı, Veliahtsızdır. Bu ise, felakettir!..

Şehsuvar Sultan ellerini yumruk yaparak dizlerini dövmeye başladı:

-Koş, dedi. Kızlarağası olacak o koca götlü zenci fellahı çağır bana!.. Ne mene iştir bilelim, derman arayalım!..

Kalfa kadın, valide sultanı etekleyerek telaş içinde dışarı çıktı. Osmanlı Padişahlarına eşit hüküm ve saltanat süren Afrikalı zenci harem ağasının görkemli dairesine koştu.

Ağzının bir yanında hain bir gülüş vardı, kalfa kadının. Aklından geçenlere katıla katıla gülmek geliyordu, içinden: "Valide sultanın dediklerini şöyle bir çıtlatsam kızlarağasına, alimallah üç güne varmaz, ne Sultan Osman kalır... Ne de kendisi, sarayı da tahtı da yıkar kafalarına..." Ama söylemeyecekti, söyleyemezdi çünkü. Onlara olan olurdu ya, kendine de olurdu... Geceleyin yatağında boğarlar, gün ağarmazdan önce cesedini denize atıp balıklara yem yaparlardı.

Zenci harem ağası, valide sultanın yanına girerken gelenek zoruyla biraz toparlandı. Her yanı altın sırmalarla işlenmiş kırmızı kaftanın iki kanadını birleştirdi, sonra içeri girdi. Yere diz çöküp etekledi, padişah anası kadını.

İnce, cırlak sesini biraz yumuşatarak:

-Emret, sultanım, dedi.

Üçüncü Osman'ın anası, Şehsuvar Valide Sultan (Mari):

-Baka ağa, dedi. Padişah oğlum Sultan Osman Han, hep oğlanlarla içre olurmuş... Bunca kızdan bir tekine el sürmezmiş! Bu nasıl iştir? Gerçi, iç oğlan kullarımız dahi padişah sultanların gönül eğlenceleri olup bir ayrı çeşni tadıp hoşça vakit geçirmelerine bir vesiledir, ammaaaa... İllâ oğlan, n'eye? Bir vakit de cariyelerle yatıp kalkmalıdır kim, Âl-i Osman tahtı bir veliahta nail ola!

-Beli sultanım, fa...

-Susasız ağa! Lâfım bitmiş değildir, kim ruhsat vermiştir ağzın açmağa?

- .... !

-Şunu derim, n'eye bir peri suret ve de ahu bir hangi cariye tedarük kılınıp oğlumu kadına alıştırmazsız? Yok mudur? Bunca bin cariye içre bir nazenin? Şayet yoğ ise, kapı aşındıran esirciler ne günedir? Ya da., bir diyâr-ı Rum'dan tedârükü acep n'eye düşünülmez? Gerekürse, bu yolda bir muharebe neden başlatılmaz? Bundan daha ehem ne ola? Hep gılmân (oğlan) ile düşüp kalkmak reva mıdır? Bu oğlanlar çocuk doğurmazlar ki!

Şayet doğursalardı, eyiydi deriz. Amma, doğurmazlar. Doğurmayınca da, Âl-i Osman tahtı veliahtsız kalır! Bu ne demektir bilirmisiz ağa? İmdiii... cevap veresiz ağa, ruhsat virdim!

Kara kafası, atlas kaftanın üstüne düşmüş gibi eğik, kolları göğsü üstünde kavuşmuş duran zenci ağa, göz kapaklarını kaldırmadan konuştu:

-Beli, sultanım, dedi. Yerden göğe doğrudur dediklerin ve lakin her bir yolu denemişiz, çare bulamamışız...

Valide sultan, daha yüksek sesle çıkıştı:

-Fesüphanellâh! Ne demek ola?

-Padişahımız, efendimiz kadın yaklaştırmaz yanına, dövüp kapı dışarı eder!

-Bir eyi ve derin hoca bulup okutmalı öyleyse! Mutlak cin çarpmıştır, oğlum padişahı!..

-Valide sultan, içi altın dolu bir çıkını kızlarağasına uzattı. Nice Osmanoğlu'nu tahtından eden harem ağalarını anımsayarak böyle bir düzene uğramak korkusuyla zenci ağanın gönlünü almak yolunu tuttu.

-Derdimiz büyüktür ağa... dedi, yumuşak bir söyleyişle, seni de haşladık sebebsiz!

Avucu içindeki kesenin ağırlığını belli etmeden kantarlayan Zenci:

-Velinimetimiz, sebebi hayatımızsız sultanım, dedi. Başımız yolunuza kurbandır.

-Hele sen var git ağa, dedi valide sultan, cümlemiz bir olup bu derde bir deva bulmağa gayret zamanıdır.

Üçüncü Osman'ın anası, bu sorunu çözümlemek işini bir başkasına bırakmayacaktı bundan böyle. O günden başlayarak onbinlerce cariye kızın arasında dolaşarak hemen hepsini gözden geçirmeye girişti.

Bu seçme güzellerin arasında kendi gençlik ve güzellik yıllarını hüzünle anımsayarak dolaşıyordu. "Ben de bunlardan biriydim vaktiyle... Beni de tıpkı bunlar gibi, çok uzak öz

yurdumdan koparak, anamdan ve babamdan, tüm soyumdan çok uzaklardaki şu insan panayırı Osmanlı Sarayı'na kapattılar. Ama kaderim yine de güzelmiş ki, ilkin padişah gözdesi ve sonra da kraliçe oldum. Şimdiyse, ana kraliçeyim..."

Kimseye belli etmeden sağ kolunu göğsü üstünde dolaştırarak istavroz çıkardı.

Gözlerini bunca güzel arasında yalnız iki kızdan ayıramıyordu. Biri esmer, öteki sarışındı...

Bakışları dönüp dolaşıp yine bu iki kıza takılıyordu. Yüzlerinde, yürüyüşlerinde bir başka hava vardı bu kızların; belliydi ki, yaradılıştan cinsel dişilik gücü, bu iki kızda hepsinden daha yoğundu.

Esmeri çağırdı yanına:

-Güzelim, adın ne senin? dedi.

Kız korkuyla titredi. Bir hata mı yapmıştı acaba? Valide sultan niçin soruyordu adını?

Osmanlıca'dan bir kaç sözcük bellemişti, hepsi hepsi beş on sözcüktü.

Güçlükle karşılık verdi:

Sultanım, adım Olivya benim, dedi.

-Nerden olursun?

-Sicilya'dan...

-Ya... Katolik misin?

-Beli, sultanım...

Eyi... Az sonra yanıma gelesin, sana diyeceklerim vardır. Haydi git şimdi.

-Başüstüne Sultanım. Sonra sarışına işaret etti.

-Sen nerden olursun? dedi.

-Belgratlı'yım sultanım.

Valide sultanın içi titredi. Kendi ırkından, kendi soyundan gelen kıza hayranlık ve içtenlikle baktı.

-Dimek, Sırp'sın! dedi.

-Beli, sultanım.

-Adın, ne ki?

-Olga...

-Olga, seni oğlum sultan için seçmişimdir. Peşime düşesin, diyeceklerim olacak sana.

Olga başını eğip dizlerini bükerek valide sultanı selamladıktan sonra:

-Emredersiniz, sultanım... dedi.

En ağır, en değerli halılarla düşeli loş koridorlar boyunca yürüdüler. İçini kaplayan sevinç Olga'nın yüzünü al al kızartmıştı, yüreği hızlı hızlı çarpıyordu.

Aradan günler geçti.

Valide Sultan, bu arada oğlu Üçüncü Osman'ı karşısına alarak iyice çıkışmış, Osmanlı tahtına bir veliaht bırakmak için kadınlarla yatmak ve bunlardan bir kaçına erkek çocuk doğurtmak zorunluğunu kafasına sokmuştu.

Oğlunun koynuna vermek için seçtiği Olga'yla Olivya'yı günlerce eğitti bu arada. Bir padişahı elde etmek, onu kendine bağlamak için nasıl davranılması gerektiğini, açık seçik anlatarak cilvenin ve işvenin yolunu yordamını belletti.

Cariyelikten (Hanım Sultanlığa), daha açık bir anlatımla (Kraliçeliğe) erişebilmek için, erkek çocuk doğurmak gerektiğini ve ancak o zaman "Arapça birer ad" takılarak padişah karısı sayılacaklarını söyledi.

Üçüncü Osman, anasının zoruyla bir kaç gecesini bu iki cariye ile geçirdi. Giderek iyice alıştı bu iki kıza. Günlerinin ve gecelerinin çoğunu onlarla geçirmeye başladı.

Olivya ve Olga, ard arda gebe kaldılar, Üçüncü Osman'dan. Kısa Aralıklarla birer oğlan çocuğu doğurdular, Âl-i Osman tahtına!.

Padişah anası (Valide Şehsuvar Sultan), her iki gelinine, Osmanlı geleneğince birer Arapça ad koydu. Olivya'ya (Zerki Sultan) adını verdi. Olga'ya (Ferhunde Sultan) adını uygun buldu.

Ne var ki, Üçüncü Osman'ın bütün saltanatı üç yılın içinde düğümlenip kaldı. 1754'de tahta çıkmış olmasına karşın, 3 yıl sonra 1757'de öldü.

O'nun ölümü, geride kalan anasının ve iki karısı ile onlardan doğan çocukların da ölümleri demekti. Üçüncü Osman'ın yerine tahta çıkan Üçüncü Mustafa, analarının memesini emen bu iki kundak çoğunu daha ilk gün boğdurup cesetlerini denize attırdı.

Ya, bu iki kadın ne oldu?

Tarih suskun... Belgelerse düzmece... Geriye bir köhne saray dolusu giz kalıyor!..

HEM, ERKEKLİKTEN YOKSUN DEDİLER HEM DE DÖRT KARISININ OLDUĞUNU BELGELERE GEÇİRDİLER...

3. Osman'ın 4 karısı olduğu, Osmanlı belgelerinde yazılıdır. Ne ki, bunlardan yalnız ikisi, takma adlarla belgelere geçirilmiş ve diğer iki kadının ne takma ne de gerçek ad ve soylarına rastlanmamıştır.

Hiç çocuğu olmadığı iddia edilen bu Osmanlı Padişahı'nın, çocuk doğurmadıkları halde bu kadınların "karıları olarak" belgelere nasıl geçirilmiş olduğu, böyle bir tutumun ise, Osmanlı ve özellikle saray geleneğine kesinlikle aykırı olduğunun bilindiği, düşünülmemiştir. 1. Mahmut'a yaptıkları gibi...

Üçüncü Mustafa döneminde, Sadrazam Ragıp Paşa buyruğu ile yazdırılan bir vesikada da... Üçüncü Osman'ın homoseksüel sapıklığını örtbas etmek amacı ile: "Üçüncü Osman'ın erkeklik gücü olmadığı için, kadınlardan uzak yaşadığı, hiç çocuğu olmadığı..." ortaya atılmıştır.(1)

---

(1) "... Sultan Osman hazretlerinin lüle-i serçeşme-i recülsyetleri isale-i selsal-i tenasül etmede huşkide ve atıl ve lemyettehizu veleden sırrına vasıl olmağla zükûr ve inasdan..." Topkapı Ktp. Yazma, Veldetnâme-i Hibetullah Sultan, Varak, 2.

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ AHMET'İN (MİHRİŞAH SULTAN) TAKMA ADLI GÖZDESİ (JANET)TEN DOĞAN OĞLU ÜÇÜNCÜ MUSTAFA VE DÖNEMİ (1757-1774)

Üçüncü Mustafa "padişah" olarak "taht"'a oturduğunda 40 yaşının üzerindeydi. Babası Üçüncü Ahmet, Mustafa'yı doğuran, esircilerden satın alınmış Fransız kökenli "Janet"! Adındaki gözdesi cariye'ye (Mihrişah Sultan) adını takmıştı.

Üçüncü Ahmet'in nasılsa "sağ" bırakılmış oğlu Mustafa'ya taht yolu açılmıştı.

Ne var ki, ölümün kol gezdiği Osmanlı sarayının içindeki yaşam koşulları, Mustafa'yı da pek çok, Osmanoğlu gibi delirtmişti.

Ama binbir ülkeden devşirilmiş tutsak köleler elindeki devlet çarkı nasıl olsa dönüp duruyordu. Geleceğin tarihlerinde adına ve ünvanına özel bir yer verilecek olan, (Koca Ragıp Paşa) sadrazamdı. 1763 yılında ölümüne değin bu görevde kalacaktı.

Ancak, en başta yeniçerilere üstüste ödenen "haraç"lar, üstelik ırklar mozaiği, insan panayırı sarayları dolduran: "Sudanlı zencilere, Sırp, Arnavut, Bulgar, Pomak, Rum, Ermeni, Yahudi, Arap, Acem, Gürcü, Romen, Macar, Polonyalı, Fransız, İtalyanlarla, Yemen ve Mısırlı-Çingene kökenli fellâhlara" dönemin para birimi ölçülerine göre akıl durduran miktarlarda verilen "altın" aylıklar ve yine o sarayları dolduran binlerce yabancı soylu "kadın, kız ve oğlan"ın en görkemli lüks içinde yaşamlarını sürdürmelerine gerekli servetlerin su gibi harcanması yüzünden, "Hazine" yine tamtakır kalmıştı!..

Üçüncü Mustafa, sarayın koridorlarında avaz azav haykırıyordu:

-Hazinem tamtakırdır!.. Veziriazam'ın, acep nedendir, bir diyarı-rûm'a (yabancı ülkeye) sefer (savaş) düşünmez ki?.. Cennetmekân(!) ecdadım nice Osmanoğlu hep böyle bir yol izlemiş ve dahi hazineyi tıka-basa doldurmuşlardır. Ya şimdi, n'eye oturulur?.. Sefere sürülecek bunca Türkmen kullarımın kökümü kazınıp tükenmiştir ki?!..

Ne var ki, Sadrazam Koca Ragıp Paşa, savaştan yana değildi. Çünkü devletin savaşacak gücü yoktu.

Birinci Mahmut döneminde Osmanlı devletine sığınmış bir Fransız kontu olan (Claude Aleksandre Comte de Bonneva de, (Ahmet) adı konulmuş orgeneral karşılığı olan (Beylerbeyi) yapılarak, Osmanlı ordusunda (Humbaracı) denilen "Topçu ocağı"nı kurma görevi verilmişti. (Humbaracı Ahmet Paşa) ünvanı ile tarihlere de geçirilen bu Fransız dönme ve devşirmesinden kalan görev, bu kez, (Baron de Tot) adındaki bir başka yabancıya verildi. (Deniz okulu) ile (Mühendis okulu)nu bu adama kurdurdular.

Sadrazam Koca Ragıp Paşa, Üçüncü Mustafa'nın tüm yinelemelerine karşı ölünceye kadar savaşa girmemekte direndi.

Koca Ragıp Paşa'nın ölümü üzerine, sadrazamlığa (Tevkii Hamza Hamit Paşa) ad ve ünvanı verilmiş ne idüğü belirsiz bir başka "devşirme-köle" getirildi. (1763).

Ne var ki, yeni sadrazam ancak yedi ay gibi kısa bir zaman için bu görevde kalabildi. Çünkü Üçüncü Mustafa'nın "para ve mücevher" isteklerini bu sadrazam da karşılayamamıştı.

-Hazinemde bir altın kalmamıştır, amma vezir ve vüzera hep kendin düşünür. Çalıp çırptıklarını bize koklatmazlar!.. Bunca mesârif n'eyle karşulanır, düşünen yoktur. Ben böyle vezir istemem... Mührü Hümâyunumu heman getirsin, Hamit Paşa kulum!..

Böylece azledilen sadrazamın yerine bu kez, Bahir Mustafa Paşa yeniden atandı.

Üçüncü Mustafa, Bahir Mustafa Paşa'yı "yıldız falı"na bakarak yeniden göreve getirmişti. Gece ve gündüzlerini (Yıldızname kitabı)nın başında geçiriyor; ne yapması gerektiğini, "fal"a bakarak kararlaştırıyordu. Devlet işlerine dair istenen bir "ferman"!, ancak fala uygunsa veriyordu.

Önüne getirilen yemeğin içinde "zehir" olup olmadığını anlamak için yine yıldızname'ye baktıktan sonra yiyordu!..

Sarayı dolduran yüzlerce yabancı soylu "tutsak köle cariyeler"le yattıktan sonra, bunlardan, "gebe kalıp çocuk doğuranlar", töre gereği "karısı" sayılarak belgelere (5) kadının "takma adlarını" geçirdiler.

Bunlardan, ilk karısı sayılan (Agnes), Cenevizli bir denizcinin kızıydı. Gelecekte, Osmanlı tahtına padişah olarak oturacak olan (Üçüncü Selim)i doğurunca, cariye Agnes'e (Mihrişah Sultan) adını taktılar.

Bir esirciden satın alınmış Korsikalı (Elsa) gebe kalıp çocuk doğurunca (Adilşah Sultan) oldu. Köstenceli (Emily) adındaki cariye de çocuk doğurunca (Fehime Sultan) ad ve ünvanını aldı. Kafkas dağlarından satın alınarak getirilmiş Gürcü kızı (Bijnav Poli), Mihrimah adı verilen kızını doğurunca (Aynülhayat Sultan) dediler. (Polonyalı Mona), Üçüncü Mustafa'ya üst üste çocuk doğurunca (Gülnar Sultan) takma adıyla yüceltildi.

Bu arada, Osmanlı sarayının dışından bir kadın. Üçüncü Mustafa'nın yaşamında en önemli bir yeri aldı.

Hangi ırk ve soydan, kim ve ne olduğu bilinmeyen bu kadına, Üçüncü Mustafa, (Rifat) adını takmıştı.

Bu kadınla dışarıda, dönemin sadrazamın evinde buluşuyordu. Bu gizli ilişki uzun yıllar sürdükten sonra onu gözdelerinin arasına katmaya karar veren Üçüncü Mustafa, (Rifat kadın)ın

Osmanlı ve saray geleneklerine uygun konuşma ve davranma biçimlerine uygunluk sağlaması için gerekenlerin yapılmasını sadrazamdan istedi. Daha sonra saraya getirtti.(1)

Üçüncü Mustafa'nın 4. (Kadın Efendisi) olarak, belgelere geçirilen bu kadından kaç çocuğu olduğu, bu çocukların kim ve ne oldukları, birçoklarının yaşamlarında izlendiği gibi bir giz olup kaldı. Ancak, (Rifat Sultan)ın 1803'te öldüğü ve Haydarpaşa'da gömülü olduğu açıklamasıyla yetinildi.

İLKİN, KÜRK GİYİMİ YASAKLANDI; ARDINDAN DA SADRAZAMIN KAFASI KESİLDİ...

Saraylar dolusu devşirme tutsak kölelerin lüks içinde, en görkemli biçimde saltanat sürmeleri bir zamandan bu yana, altının, gümüşün, azlığı yüzünden yeterince karşılanamıyordu. Nedeni açıktı: Uzun sayılacak bir süredir "yağma ve talan" savaşları olmamıştı!..

Üçüncü Mustafa, önüne gelene, yerli yersiz, hep para sıkıntısından yakınıp duruyordu. Ama Anadolu'da Türklerin, kanıbozuk devşirme kölelikten "Paşa"lık rütbeleriyle yüceltilerek, sancak beyliğine, beylerbeyliğine atanmış soysuzların boyunduruğunda nasıl aç, susuz, zulüm ve işkenceler altında kan kustuklarını, her Osmanoğlu gibi bu Osmanoğlu da aklının ucuna bile getirmiyordu.

Anadolu Türk'ü, yaşamak için bir lokma ekmeğe muhtaçtı. Bu Osmanoğlu ise, "zevk ve sefa, zevk ve saltanat" için ve üstelik binlerce soysuzu sevindirmek için servete muhtaçtı.

Bu sırada bir saray dalkavuğu, Üçüncü Mustafa'ya servetin yolunu gösterdi. Bu buluş, Osmanlı devlet düzenine en uygun bir buluştu.

-Kolayı var hünkârım, dedi dalkavuk; Mesela, kürk giyilmesini yasaklarsınız, cümle kürk esnafı ve de tüccarı karlarına

(1) Sicilli Osmanî, c: 1, s: 35, E. no: 7014-7019.

kesat vurduğunuz için gelip ayağınıza yüz sürer, kürk giyilmesine izin vermenizi niyaz ederler. İşte o zaman, sorarsınız: Bize düşen pay ne ola? Esnaf ve tüccar, ayda 10 bin altın verelim, derler. Siz, 20 bin altın isterim, dersiniz. Masraf karşılanmış olur böylece hünkârım!

Dalkavuğuna bir kaç altın verdi, sırtını okşadı, Üçüncü Mustafa. Bu (dâhiyane buluştan) çok kıvanç duymuştu. Hemen yıldız falına baktıktan sonra uygulamaya girişti. Sokaklarda tellallar bağırttırdı.

-Duyduk, duymadık demeyin, haaa! Padişahımız efendimiz Sultan Mustafa Han'ın îrâde-i şahaneleri vardır. Bundan böyle hiç bir âdem kürk giymeyecektir. Her kim kürk giyer, satar ya da satun alırsa kafaları satırla kesilecektir! Duyduk, duymadık demeyin, haaa!..

Halkın sırtından büyük servetler yapmış, konak, yalı ve köşk sahibi olmuş ve bunların içlerini kız ve oğlanlarla doldurmuş ne kadar Yahudi, Rum ve Ermeni varsa ve ne kadar dönme ve devşirme rüşvetçi, vurguncu zengin, beyinlerinden vurulmuşcasına sarsıldılar bu yasakla!

Çünkü bunların bir yanı için kürk satmak, ötekiler içinse kürk giymek, en büyük iş ve zevkti ve üstelik toplumdaki sosyal üstünlüklerinin birer kanıtıydı. Bu nedenle üzüntüden yataklara düşenler oldu.

Öte yanda, kürk tüccarları ve kürk satışıyla geçinen, servet yapan esnaf, ki bunların çoğu çok daha büyük bir acıyla sarsıldılar.

Kendilerini artık, mahvolmuş sayıyorlardı.

Osmanlı Padişahı Üçüncü Mustafa'nın dalkavuğu Çelebi Ahmet'e gün doğmuştu, oysa...

Hemen harekete geçti, kürk satıcısı büyük tüccar ve esnafı bir bir dolaşarak, bu işi kendisine bırakmalarını, bir araya gelerek, padişaha verebilecekleri rüşvet miktarını kararlaştırmalarını istedi.

Tüccar ve esnaf, dalkavuk Çelebi Ahmet'in ayaklarına kapandılar.

-Bizi mahvolmaktan ancak sen kurtarırsın, bu iyiliğinin altında kalmayız elbet, hele sen şimdilik şunu kabul et... dediler.

Önüne konan kese kese altınları dikkatle inceleyip saydıktan sonra cebine yerleştiren Çelebi Ahmet:

-Siz, tasalanmayın hiç, dedi. Yalnızca dediğim gibi yapacaksınız. İki gün sonra Huzur-u Şahaneye varıp, size öğretiklerimi bir bir söyleyeceksiniz. Ben dahi orda olacağım, şefaat edeceğim sizler için...

Bir kaç gün sonra padişahın huzuruna gelip etek öpen kürk tüccarlarıyla kürkçü esnaf, Osmanlı Padişahı'na her ay 20 bin altın haraç vermeyi kabul ettiler. (Kürk giyme yasağı) ortadan kaldırıldı.

"Padişah haracı"nı, kürklerin satış fiyatları üstüne koyarak satışa başlayan tüccar ve esnafın hiç bir kayıbı yoktu ama, saray hazinesi ayda yirmibin altına kavuşmuştu!..

Bir süre sonra sıkıntı yeniden başladı, Osmanlı Sarayı'nda. Masraf ağırdı; kızları, oğlanları, hizmetçi ve uşakları, kapıcı ve bostancılarıyla yirmibini aşkın yetmiş diyar artığı insanı barındırıp ipek ve atlaslarla giyindiren, kuş sütü, kuru üzümle besleyen, en değerli takılarla bezeyen Osmanlı Sarayı'na çok para gerekliydi.

Bu kez, Üçüncü Mustafa'nın kulağına çok daha kârlı (!) bir kazanç yolu fısıldadılar: Sadrazam Bahir Mustafa Paşa'nın rüşvet ve zorbalıkla, çalıp çırparak meydana getirdiği serveti, çok büyüktü!

Hazinesinde tonla altın, sandıklar dolusu değerli mücevher ve bir sürü nazenin cariyesi ve diyar-ı Rum dilberi ğılmânı (oğlan) vardı...

Ayrıca, paha biçilmez yarış atları, hanları, köşkleri ve bir sürü gelir getiren dükkânları vardı!

Bir bahane ile sadrazam "idam" edilerek bunca altına ve mala el konursa, "Zat-ı Şahanelerin hazinesi" iyice ferahlardı!

Üçüncü Mustafa için bundan daha kolay bir kazanç ve servet yolu olamazdı. Kulağına fısıldananlar yüreğine su serpmiş, iyice ferahlamıştı.

Böyle bir servet için bir değil, bin sadrazamın kafasını kesmek işten bile sayılmazdı, Osmanlı Padişahları için. Yüzyıllardan beri cinayetlerin en duyulmamışlarını işleye işleye gelmiştiler. Sıcak kan birikintilerine basa basa çıkmıştılar tahtlarına; kimi zaman kendi kanlarını akıtarak, kafalarını yağlı kementlere uzatarak inmişlerdi, o tahttan...

Nasıl olsa böyle başlamıştı bu oyun... Perde kapanıncaya değin böyle sürüp gidecek ve perdenin kapandığı yerde bitecekti...

Üçüncü Mustafa, padişahların en yakın sırdaşları ve sarayın en yetkili kişileri olan, enderun devşirmesi (Silahtar ağası) ile yine bir devşirme köle olan ak Arap (Kapı ağası Halil'i karşısına alıp Sadrazam Bahir Mustafa Paşa için duyduklarını açıkladıktan sonra, sadrazamın hemen kafasının kesilmesini, bütün mal ve mülkünün kendi hazinesine geçirilmesini istedi.

-Bir sebeb gerek, hünkârım, dedi ağalar.

-Sebeb mi? dedi Üçüncü Mustafa, bre ağalar sebeb ayan ve beyân durur önümüzde; rüşvetler almış, kaarun misâli zengin olmuştur, yetmez mi?

Sadrazamı ilkin tutukladılar. Tüm giysilerini çıkarttıktan sonra çıplak vücudunu kızgın demirlerle yakarak bütün mal varlığını tek tek açıklamasını istediler.

Bir yandan körüklenerek ocakta nar rengini alan demir çubukları yapıştırıyorlardı, sadrazamın çıplak vücudunun çeşitli yerlerine. Kızgın demirin her değdirilişinde bir tutam yanık et demir çubuğun üstüne yapışıp kalıyor, şiş kebabı gibi dumanları tüte tüte alevlenip kavruluyordu.

Bu dayanılmaz acılarla haykıra haykıra feryat eden sadrazam, bir yandan da altınlarının, elmaslarının saklı olduğu yeri açıklıyordu. Başkentin nerelerinde konakları, köşkleri ve dükkânları olduğunu, çiftliğindeki atların sayısını, konağında kaç tane cariye kız ve ne kadar oğlan bulunduğunu bir bir söylerken, korkunç ve saygın giysileri içinde zindanın bir köşesinde bekleşen silahtar ağa ile kapı ağası koca kavuklarını ağır ağır sallayrak bu büyük servetin listesini yanıbaşlarındaki yazıcı başıya tek tek yazdırıyorlardı.

Artık öğrenecek başka bir şey kalmadığını anladıktan sonra, Bizans artığı zindanın çıplak taşları üstünde baygın yatan Sadrazam Bahir Mustafa Paşa'nın kafasını keserek, ocağın bir yanında kaynayan balmumuna batırdılar.

Balmumuna batırılarak kanı dindirilen bu başı, bir altın tepsi içinde Üçüncü Mustafa'nın önüne getirip gösterdiler. Paşaya ait mal ve mülkün, altın ve elmasların yazılı olduğu listeyi de sundular.

Sadrazamın kesik başını, Topkapı Sarayı'nın önündeki (İbret Taşı) üstüne koydular, başkent halkı görsün de anlasın ne adil bir padişah olduğunu Üçüncü Mustafa'nın, diye!..

Kesik başın ardına bir levha yazdırıp sadrazamın suçunu belirttiler: (padişahımız, efendimiz Sultan Mustafa Han Hazretlerinin taht-u saltanatına, mübarek cân-ü azizine bigayrı hakkın tecavüzâtta bulunduğu sabit olan merhum Bahir Mustafa Paşa denilen bed mâye, Zat-ı Şahanenin irâde-i saniyyeleriyle idam kılınup kellesi menba-i mef sedet bedeninden cüda bırakılıp ibreti âlem ola deyu işbu senk'i ibrete vaz olundu.)

Üç gün üç gece "ibret taşı" üstünde bırakılan kesik başı, daha sonra, sağlığında Eyüp'te yaptırdığı (Nakşibendî) tekkesinin bahçesine gömdüler.

Üçüncü Mustafa, kendi hazinesine aktardığı, Bahir Mustafa Paşa'nın, servetiyle para bakımından iyice ferahlamıştı. Bu

servet, en azından sarayın bir kaç aylık masrafını karşılamaya yeterdi.

Şimdi, enderun yetiştirmesi tutsak kölelerden yeni bir devşirme sadrazam gerekliydi. Ve Osmanlı geleneğine göre, bu göreve atanacak olan kişiden ilkin yüklüce altın para alınacak ve daha sonrası için de söz!..

Öte yandan, (Osmanlı-Rus savaşı) bütün acı sonuçlarıyla sürüp gidiyordu. Ruslar (Dinyester)i üçüncü kez geçiyor, Rusların Baltık donanması Akdeniz'e geçtikten sonra İzmir'in Çeşme önlerinde demirli Osmanlı Donanması'na baskın yaparak bütün gemileri yakıp yok ediyordu.

Polonya uğruna ve Fransa kışkırtmasıyla başlatılan Osmanlı-Rus savaşı, yüzbinlerce Öztürk'ün canına ve kanına mal olup gittikten başka, Balkanlardaki eyaletler birer birer Rusların egemenliğine katılıyordu.

Anadolu Türklerinden oluşan Osmanlı savaş ordularının komutanları, her zamanki gibi yine Enderun yetiştirmesi devşirme tutsak kölelerdi. Arap Recep Paşa, Musul'lu Sırp Emin Paşa, Moldavya'lı Romen Ali Paşa adlarındaki soysuz köleler komutası altındaki Türkler, bir saray dolusu devşirme uğruna can veriyordu.

BİR "KELLE" DAHA KESİLDİ!..

Yıl, 12 Ağustos 1769'du. Üçüncü Mustafa, sadrazam (Yağlıkçızâde Hacı Mehmet Emin Paşa)nın "kafasının kesilerek öldürülmesi" buyruğunu, gözünü kırpmadan verdi.

-Tiz gidip, o kafirin kellesini urun! diye haykırdı. "Mühr-ü Hümayunumu", Moldavancı Ali Paşa'ya veresiz!..

Devlet'in baş tercümanı, Boğdan Prensi (Kalimaki) idi. O'nun da kafasını kestiler.

Cellât bostancılar, her biri gibi devşirme içoğlanlarından, tutsak kölelikten sadrazamlığa kadar çıkarılmış Yağlıkçızâde

Mehmet Emin Paşa'nın kafasını kesip mumladıktan sonra İstanbul'a getirip bir gümüş tepsi içinde Üçüncü Mustafa'nın önüne bıraktılar.

"Fatih Mehmet Yasası", "Fatih Mehmet töresi", ondan sonra gelen tüm Osmanoğulları için vazgeçilmez bir gelenek olmuş, sürdürülüp gidiyordu. Amcalarını, babalarını, kardeşlerini, evlatlarını, karılarını, analarını, içoğlanlığından, tutsak kölelikten (Paşa, Vezir, sadrazam, Beylerbeyi, Deniz ve Kara Kuvvetleri Komutanı yapıp yücelttikleri,) kimler varsa tümünü, gözlerini kırpmadan öldürürlerken bir gün kendilerinin de ne ve nasıl olduğu bile anlaşılmadan ölüp gideceklerini düşünmüyorlardı.

Nitekim Üçüncü Mustafa da öldü. (1774).

"Saz, söz, kadın, oğlan, şarap"la, yağma talan ürünü mücevherlerle örülü, bir rüya âleminin gerçekleşmiş görkeminde "beyin kanamasından" öldü.

Ama geleceğin Osmanlı'cı tarihçileri bunu da yüceltmekten geri kalmayacaklardı. Ve diyeceklerdi ki, Üçüncü Mustafa, kullandığı ilaçlardan ötürü soluk renkli olup, uyanık fikirli, cevval, çalışkan, müdekkik, yenilik taraftarı, son derece tasarrufkâr bir zattı, ilim ve fazilet sahiplerini himaye ederdi. Fakat bütün bunların yanında, Ilm-i nücum denilen (yıldızlardan ahkâm çıkarma) işine merakı, ifrat dereceye varması en zayıf tarafıydı. Herşeyi bununla halletmeyi istemiş, hatta Prusya Kralı'ndan üç tane müneccim isteğinde bulunmuştu."(2)

(2) Midhat Sertoğlu, Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi, İst. 1958, s: 250.

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ AHMET'İN (RABİA SULTAN) TAKMA ADLI CARİYESİ (İDA)'DAN DOĞAN OĞLU BİRİNCİ ABDÜLHAMİT VE DÖNEMİ (1774-1789)

ORLEAN'LI FRANSIZ KIZI AİMEE GELECEĞİN PADİŞAHI İKİNCİ MAHMUT'U DOĞURUNCA NAKŞİDİL SULTAN OLDU...

Birinci Abdülhamit'i Osmanlı Padişahı olarak tahta çıkardıklarında 50 yaşındaydı. (Rabia Sultan) takma adlı anası Fransız kızı (İda) çoktan ölmüştü.

Yaşlı padişaha seksüel güç vermesi için, Sarayın hekimbaşı Ermeni Mordukyan tarafından (kuvvet macunu) hazırlatıldı. 41 çeşit bitki özünden meydana getirilen bu macun Birinci İbrahim döneminden bu yana hemen bütün Osmanlı Padişahlarınca sabah-akşam kullanılmış, giderek vezir ve vezir-i azamlar vurguncu zenginler çevresinde de elden ele dolaşır olmuştu.

Çocukluğundan bu yana ölümü bekleye bekleye vaktinden önce cinsel çöküntüye uğrayan Birinci Abdülhamit, kuvvet macunundan birkaç kavanoz tükettikten sonra günde bir kaç kez cariye değiştirmeye başladı.

Aimee adındaki Orlean'lı Fransız kızı, (Mahmut) adı verilen ve gelecekte Osmanlı tahtına (İkinci Mahmut) adıyla çıkacak olan oğlunu doğurunca (Nakşidil Sultan) adını taktılar.

Bulgar kızı Sonya, gelecekte (Dördüncü Mustafa) ünvanı ile Osmanlı Padişah'ı olacak oğlunu dünyaya getirince (Seniyeperver Sultan) adını ve ünvanını aldı.

Cariye Macar kızı Melina, (Şebsafa Sultan); Cariye Rus kızı Aleksiyevna, (Dilpezir Sultan); Cariye Rum kızı Meri, (Hümâşah Sultan); Ukraynalı Rudü (Nükhetseza Sultan); Cariye Cenovalı Afro, (Beynaz Sultan); Cariye Venedikli Helen, (Hatice Sultan); Cariye Sırp kızı Marya, (Ruhşah Sultan) oldular, birer ikişer kız ve oğlan doğurunca. .

Birbirinin eşiti karmaşık soy ürünü onbinleri barındıran insan panayırı Osmanlı Sarayı'nın gittikçe ağırlaşan giderlerine eklenen görkemli saltanat yüzünden, saray ve devlet hazinesi yine boşalmıştı.

Üçüncü Mustafa döneminde Rusya'ya karşı açılan ve altı yıldır ağır yenilgilerle sürüp giden savaş yüzbinlerce Türk'ün can ve kanı boş yere harcandıktan sonra bir büyük bozgunla sonuçlanıyordu.

Ruslara boyun eğip "barış çağrısı" yaptılar. Osmanlı Padişahlarının sapık eğilimleri ve görkemli saltanatları için Türk kanıyla elde edilen birçok yerler, Ruslara terk edildi. Bu çözülüşü fırsat bilen Avusturyalılar da Moldavya (Rumanya)nın Bukovina bölgesine girdiler.

Bu sırada yeniden Osmanlı-İran savaşı başladı, öte yandan Ruslar, Kırım'ı egemenlikleri altına aldılar. Bütün bu olup-bittiler kargaşasında, saray içi entrikalar en yoğun biçimde sürüyordu.

İçerde ve dışarda başgösteren her çeşit bozgundan ve türlü çeşitli olaylardan çıkar sağlama yolunu benimseyen saray devişrmeleri, Osmanlı Padişahı Birinci Abdülhamit'in kulağına en can alıcı haberler fısıldadılar bu sırada.

Enderun yetiştirmesi devşirmelerden, köle (Gürcü Mustafa) nın oğlu olan Sadrazam Halil Hamit Paşa'nın, (Şehzade Selim) i tahta çıkarmak için el altından düzenlemelere giriştiği haberi, Osmanlı Padişahı'nı iyice sarstı.

Bu haberi verenler; sadrazamın sahip olduğu büyük servete el konulduğu takdirde, hazinenin para sıkıntısının hiç olmazsa bir süre için giderilmiş olacağını da eklemeyi unutmadılar.

-Tiz gidesiz, ve de Mühr-ü Hümayunumu neman alasız o mendebur Sadrazam Halil Hamit denilen bednamdan! dedi, Birinci Abdülhamit. Bir an durduktan sonra da buyruğunun arkasını getirdi:

-Âsitane'den (İstanbul'dan) uzakta bir yere götüresiz, mel'anet menbaı kellesini kesip, bir eyi mumlayıp bana getiresiz!..

-Emrü ferman, Şahı Cihan Padişahı'mındır sultanım. diyerek Osmanlı Padişahı'nın eteklerini öpen kapı ağası, alışıla gelmiş olağan cinayetlerinden birini daha işlemek için telaş içinde huzurdan çıkıp gitti...

Üç gün sonra, Sadrazam Halil Hamit Paşa'nın mumlanmış kesik kafasını Birinci Abdülhamit'in önüne koydular. Sevindi, Osmanlı Padişahı. Hem saltanatının güvenliği sağlanmış; hem de, sadrazamın bütün serveti kendisinin olmuştu!..

Bu arada. (Kaynarca Barış Andlaşması)yla sona erdirilen Rus savaşı yeniden başladı. İngilizlerin kışkırtmalar ve yardım vaatlerine inanılarak girişilen savaş,

Avusturya'nın Rusya yanında savaşa katılmasıyla iki ayrı cephede savaşmak zorunluğu ile karşı karşıya kalındı.

Yaş, Hotin ve Özi Rusların eline geçti. Kırk bin Türk, Ruslar tarafından kılıçtan geçirildi. Ama başkent İstanbul'da saray yine kendi dünyasındaydı. Afyon, şarap, kadın, oğlan saz ve raks âlemleri birbirini izliyordu.

Tarihçi Ziya Şakir, (Maktul Vezirler) adını taşıyan kitabında, bu devşirme sadrazamın öldürülmesi olayını şöyle açıklar:

HALİL HAMİT PAŞA

"(Pulat Paşa) nın kölesi (Gürcü Hacı Mustafa) isminde bir adamın oğlu olan Halil Hamit Paşa, (Isparta)da doğmuştu.

Divan kaleminde kâtiplikle devlet işine giren bu adam, yavaş yavaş ilerleyerek (sadaret) mevkiini ihraz ettiği zaman, artık ihtirası da son haddini bulmuştu... (Mey ve Mahbup)(1) müptelâsı olan bu veziriazam, ahlak mefhumuna da pek o kadar ehemmiyet vermediğinden, bazen uşaklarının yüzünü kızartacak kadar pervasız hareket ederek müstehcen sahnelerin kahramanı olurdu... Hamit Paşa'nın ikinci meclubiyeti de paraya idi. Eline para geçirebilmek için daima gözlerini karartıyor, sadece rüşvetle yetinmeyerek, elini yeniçerilerin tahsisatına kadar uzatıyordu. Kendisini sadaretten azleden (Birinci Abdülhamit), yazdığı hattı hümayunda; (Veziriazam Halil Hamit Paşa, ocaklı kullarımın hayatta olanlarının ağızlarında dolaşanlar ve bazı nahoş harekât ve sekenatı tab'ı şahaneme halecan verdiğinden azli iktiza etmekle) diye kendisinden şikâyet ediyordu.

Harpler ve ihtilâller memleketi harap etmişti. Rus orduları, kudurmuş bir deniz dalgası gibi durup durup hudutlara çarpıyor, her defasında, büyük rahneler açıyordu. Böyle bir zamanda yeniçerilerin (esamesini silmek) onların tahsisatlarını alarak hususi menfaat peşinde gezmek, İstanbul'da bir ihtilâle yol açmak demekti.

Bir akşam sular karardıktan sonra yeniçeri ağası, (Defterdar Ahmet Nazif Efendi)nin konağına gelerek:

-Ocaklılara verilen dörtyüz kesenin, veziriazam tarafından ilga veya tenzil edileceği duyulmuş. Eğer yarın bu para tevzi edilmezse, kızılca kıyamet kopacak. Ne tedbir gerekir, acep?

Demişti... Defterdar bu havadisi derhal saraya bildirdi. Padişah, halecan içinde kalarak geceyarısı, Halil Hamit Paşa'dan (mührü şerif) i istetti. (Kaptan-ı Derya, Gazi Hasan Paşa) ya gönderdi. Ve sabah olmadan evvel sarraflar evlerinden kaldırılarak dükkânlarına getirtildi. Dörtyüz kese karzen tedarik

(1) İçki ve oğlan tutkunu, homoseksüel bir sapıklık.

edildi. Hemen o gün yeniçerilere tevzi olunarak bir fesat ve ihtilâlin önüne geçildi.

Fakat... Bu hâdise, Halil Hamit Paşa'nın azli için zahiri bir sebepti... Esasen (Birinci Abdülhamit) ne zamandan beri onu devirmek için fırsat bekliyordu... Çünkü onu (Şehzade Selim) e taraftar biliyordu. Bir gün Paşakapısı'ndaki mecliste, maliye meselesi müzakere olunuyordu. Bazı masrafların ihtisar edilmesi mevzuu bahsolurken saray masrafı da mevzuu bahsolmuştu. Mecliste bulunanlardan biri:

-Şevketmeap efendimiz bir müddet Bursa'da veyahut Edirne'de ihtiyarı ikamet buyursalar, acaba nasıl olur. Oralar, İstanbul'a nazaran daha ucuzdur. Dediği zaman Halil Hamit Paşa -Evet... Ama... Efendimiz, zaten ihtiyardır. diye cevap vermiş, veziriazamın bu sözleri de derhal Abdülhamid'e yetiştirilmişti. Abdülhamit bunu işitir işitmez çok müteessir olmuş

-Yaaa... Demek ki bizim ölümümüzü bekliyor. Zaten biliyorum. Kendisi "Selim taraftarıdır." Cevabı ile hislerini söylemişti... Abdülhamit, o gündenberi kalbine hicran olan bu sözlerin intikamını almayı düşünüyor ve onu bütün milletin nazarından düşürecek bir fırsat bekliyordu.

Abdülhamit bu fırsatı ele geçirir geçirmez, veziriazamın yakasını kolay kolay bırakmadı. Evvela, azletti ve sonra da bütün emvalini müsadere ettirdi. Kendisini de (Bozcaada)ya gönderdi. Padişah ihtimal ki bu kadarla iktifa edecekti. Lakin Hamit Paşa'dan vakti ile fenalık görenler, onun için bu cezaları kâfi görmediler. Padişaha müracaat ederek:

-Bu adam layıkı ile tedip olunmadığı halde (artık mücazat kalktı) deyu herkesten havf ve haşyet zail olur diye adeta katlini istediler...

Kimbilir, belki Abdülhamit'te kalbindeki kin ve gayzı, onun kanalları ile söndürmek istiyordu. Derhal evvela bir (haseki) ve sonra da yeni sadrazamın dairesinde (cesareti müfrite ile

meşhur olan Kara kethüdazade Kara Ali Ağa) Bozcaada'ya gönderildi. Halil Hamit Paşa'nın kafası kesilerek İstanbul'a gönderildi. Bâb-ı Hümayun önündeki (ibret taşı) üstünde günlerce bırakıldı.

BİRİNCİ ABDÜLHAMİTİN, RUHŞAH TAKMA ADLI GÖZDESİ MARYA'DAN BAŞKA BİR DÜNYASI YOKTU...

Ne, devletin tepesinde tepinip duran yeniçeriler ve ne de cepheler boyunca akıtılan Öztürklerin canları ve kanları, ne yenilgiler ve ülkenin, içinde bocalayıp durduğu sonsuz karanlık, tüm soyu-sopu gibi Birinci Abdülhamit'i de ilgilendirmiyordu. Bütün bunların hiç bir anlamı yoktu.

50 yaşında çıktığı Osmanlı tahtında 65 yaşına gelmiş, bir tutsak dişi kölesine sırsıklam âşık olmuş bir Osmanoğlu idi...

Çağdaş Osmanlı tarihçisi Çağatay Uluçay, (Harem'den Mektuplar) adındaki kitabında, bu aşkı ve bir padişahın; satın alınmış bir cariye kadına karşı kendi kendisini ne denli ayağa düşürmüş olduğunu belgeleri ve ayrıntılarıyla şöyle anlatır:

I. ABDÜLHAMİT'İN AŞKI

"I. Abdülhamit, babası III. Ahmet gibi zevke çok düşkündü. Yaşlı olmasına rağmen sık sık gezilere çıkar, kardeşlerinin saraylarında misafir olur, her gittiği yerde türlü eğlenceler tertip ettirerek bulunduğu yeri neşelendirirdi.

Geceleri ise saz çaldırmak, şarkı söyletmek ve karagöz oynatmakla vaktini geçirirdi. Böyle olmakla beraber, İstanbul halkı, ona, "veli" gözüyle bakar, hakkında birçok menkıbeler uydururdu."

I. Abdülhamit, kafes hayatından kurtulur kurtulmaz, içinde yüzlerce cariyenin bulunduğu haremin içine dalmış, bunlardan beğendiklerini seçmiş ve sahip olmuştur.

İlk ağızda birçok kadın ve ikbal edinmiştir. Bu kadınlardan birisi de Mehtab Kadın'dır. Mehtab Kadın, kalfa idi. Padişahın hususi hizmetini görüyordu. İhtiyar padişah bundan hoşlanmış, babüsaade ağasının arzı üzerine beşinci kadınlık payesini vermişti.

Abdülhamit, kısa zamanda Ayşe Kadın, Nakişdil Sultan, Şebisafa Kadın, Ruhşah Kadın gibi cariyelere sahip olmuştu; ilk başkadını (Ayşe) idi. Onun ölümü üzerine başkadınlığı Ruhşah aldı.

I. Abdülhamit, Harem'de gördüğü cariyelerden Ruhşah adındaki kızı ilk görüşte çok sevdi ve onu derhal kadınları arasına aldı.

Kadınlarını, ikballerini ayırmak için Topkapı Sarayı Haremine yeni yeni daireler ilave ettirdi. Bu dairelerden en önemlisi "Aynalı Sofa" ile bunun üzerine inşa ettirdiği "İkballer Dairesi" idi. İkballer dairesinden gizli bir merdivenle Aynalı Sofa'ya geçilirdi. I Hamit, haremde kaldığı zaman vaktinin mühim bir kısmını bu odada geçirir, ya kitap okur yahut da ikballerini ve kadınlarını çağırarak onlar zevklenirdi.

I. Abdülhamit, o zamana kadar padişahların yattıkları Hünkâr Yatak Odalarını da beğenmemiş, Valde Sultan Dairesi ile hünkâr Sofası arasındaki "hünkâr yatak odası"nı yaptırmıştır. Abdülmecit'e kadar gelen padişahlar hep burada yatmışlar ve istirahat etmişlerdir.

I. Abdülhamit yaşlı olmasına rağmen, kadınlara çok düşkündü. 15 senelik hükümdarlığı esnasında 15 çocuğa sahip olmuş, bunlardan Mustafa ve Mahmut padişah olmuşlardır.

I. Abdülhamit'in aşk mektuplarını yazdığı, ayaklarına kapandığı Ruhşah'ın milliyeti ve hayatı hakkında hemen hemen hiçbir malûmatımız yok. Yalnız padişahın çılgınca sevdiği bu kadın, efendisine kâfi derecede yüz vermiyor, bu suretle padişahın aşkının daha ziyade şiddetlenmesine sebep oluyordu.[2]

---

(2) a.g.e.

I, ABDÜLHAMİD'İN SEVGİLİSİ RUHŞAH

I. Abdülhamit, dünyanın en kudretli ve en geniş topraklarına sahip bir devletin başıdır. İstediği zaman ordular hareket edebilir, savaşlar yapabilir, karşısına çıkanları yok edebilir. İstediğini Karun, Karun'u da ekmeğe muhtaç vaziyete koyabilir. Dünyadaki nüfusun dörtte birine hükmeden bir milletin başıdır. Böyle olmasına rağmen, haremde esir cinsinden, olan bir cariyenin saçlarının tellerini boğazına kemend etmiş, onun sürüklediği yere gitmektedir: (Ruhşah'ım! Hamit'in sana kurban ola. Cenab-ı hallâk-ı âlem mahlûkatın hâlikidir. Bir kusur ile azâb eylemez efendim. Sana bend olmuş bir kulunum, ister beni darbeyle, ister öldür, sana teslimim. Bu gece gel niyazımdır. Billahi sebebi illetim ve belki mevtim olursun. Ayağın altına yüzüm gözüm sürerek rica ederim, kendimi zaptediyorum, billâhil azim.

Yanına gelmesi için Ruhşah'ın ayaklarına kapanıyordu. Herhalde kadın bunlara aldırış etmiyor, o zaman da kadına teminat vermeye kalkıyordu: Abdülhamit'in

Ruhşah'ına kul kurban olsun. Bir kusur ile beni unutma! Benim vücudum turâb olunca, ben senden geçer isem, Allah layıkımı versin! Efendim!

Sen benim, ben senin! İnşallah-ü taalâ ömrüm oldukça cem oluruz. Nazik ayağına yüzümü sürerek rica ederim."(3)

Abdülhamit, sevgilisini davet ettikçe, odasına çağırdıkça, Ruhşah, denizlerin ve karaların hükümdarını reddediyor, kaçıyor, adeta istiskal ediyordu. Kaç gece sofada, hünkâr yatak odasında beklemişti. Bazı geceler sara nöbetine tutulmuş gibi kızıyor, onu haremden ve saraydan atmayı tasarlıyordu. Fakat Ruhşah'ı başkalarının kolları arasında görmeye bir türlü razı olamıyordu. O bir padişahtı. Onu beğenmeyen kadın nasıl olur da bir başkasıyla evlenir, ondan uzaklaşırdı!.. Bu sebepten

(3) **Ç. Uluçay, Harem'den Mektuplar. 520**

Ruhşah'ın her yaptığı naza, çalıma göz yumuyor, yalvararak, ayaklarını öperek onu yola getirmeye çalışıyordu.

Birçok kadınları, ikballeri ve hususi hizmetinde çalışan ondan daha güzel, ondan daha işveli cariyeleri vardı. Fakat bir türlü gözleri onları görmüyordu. Hatta nöbeti gelen kadın efendilerle karşılaşmak bile istemiyordu. Biricik tesellisi arada sırada onunla konuşmak ve buluşmak olurdu. Mektuplarında: "Fesuphanallah ben kulun siz efendime bu kadar arzuyu iştiyak üzre olup benim bu hüznü elem ve kederim ve perişan halime derman ve açılmış yareme merhem olursun ümidiyle sizden şefkat memul ederken, gecelerce firaşımıza gelmemeğe sebep ne ola? Azamet-i Bari hakkı içün benim ateşi ahu figanım söndürür ise ancak cenabı merhametin söndürür. Sen bana bu vaktimde merhamet etmedikçe kim eder? Vallahi her gece sabahı çıkarırım! Bu gece bunda çıkardım, billâh hak değildir! Bu bir iki gecede gelürsün diye memul eder iken böyle eylemeğe Allah-ı Teâlâ razı değildir. Bu gece dahi gelmezseniz bildim ki, bana muhabbetin yoktur. Benim bu halime düşmanım bile rahmeder. Akşam sabah gelip bir lâhza oturmak iş değildir. Kulun ayağına gider, yüzünü sürer idi anda sabaha kadar. Beni istemezsiz deyudur Hak Teâlâ bilir benim de ömrüm tamam olur ise seni fikir ederim. Vallahi, sümme billahi benim halim pek fena oluyor. Sen de böyle ettikce billahi mevt bana hayırlı gelir." Günler, aylar geçiyor, Abdülhamit, Ruhşah'ı aramasa, o padişahın semtine bile uğramıyor, o zaman Abdülhamit kâğıdı ve kalemi eline alarak Ruhşah'a sevgilerini sunuyordu:

HAMİT SANA KUL KURBAN OLSUN!

"Efendim!

Hamit sana kurban olsun! Bu gece teşrifinle kulunu ihya edesiz. Billahi sabra mecalim kalmadı; Hem ayın iptida gecesidir! Kerem senindir! Bu gece kendimi güç zaptettim! Ayağını

öperim beni bu gece Allahü Teâlâ aşkına mahzun eyleme efendim, sana kul ve kurban olayım efendim.!"

I. Hamit'in bu yalvarmaları ve niyazları tesirini gösterse gerek. Çünkü baş kadını Ayşe Sultan'ın o günden sonra yerini Abdülhamit'in sevgilisi Ruhşah kadın almış, ölünceye kadar I. Abdülhamit'in kalbine, tahtına ve hazinesine hükmetmiştir.

Evet, Abdülhamit'e halk (veli) diyordu, gündüzleri camilerde, geceleri de Harem odalarında niyaz ve ibadet ettiği ileri sürülüyordu. Hakikatte, I. Hamit gündüzleri camiye gidiyor, namaz kılıyor, fakirlere para dağıtıyordu. Geceleri de tutulduğu aşkın ıstırapları içinde sevgilisini bekliyor yahut da gelmesi için Tanrı'ya niyazda bulunuyordu: Bazen sabahladığı oluyor, gözleri şiş, rengi uçuk, sinirli vaziyette Arz Odası'na gittiği veya Has Bahçe'de dolaştığı, sık sık haremağaları, musahipleri, cüceleri ve dilsizleri tarafından görülüyordu. İhtiyar sultan aşkının mükâfatını, Kerem gibi acılar çektikten sonra görmüş, sevgilisine kavuşmuştu ama ondan sonra mesut günler yaşadı mı, yaşamadı mı, orasını Tanrı bilir."

Karılarından biri olan Fransız kızı Aimee (Nakşidil) vatanı Fransa'nın özlemiyle verem olmuştu. Ama Birinci Abdülhamit'in umurunda olmamıştı. Oysa Nakşidil, O'na Mahmut'u doğurmuştu. Gelecekte, bu çocuk (İkinci Mahmut) adıyla tahta çıkacaktı. Ne ki, anasından kalıtım yolu ile aldığı verem mikrobu ona da geçecek ve o da veremden ölecekti.

Birinci Abdülhamit, bu koşullar içinde, dünyadan ve ülke gerçeklerinden uzakta 15 yıl saltanat sürdükten sonra, Üçüncü Mustafa gibi "beyin kanaması" sonucu felçten öldü. (1789).[4]

(4) İşte.. yüceltilen, birbirinin eşiti bir Osmanoglu! Kölesine köle olan ve üstelik dünya ve yurt gerçeklerinin dışında yaşayanlardan biri daha...

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

ÜÇÜNCÜ SELİM VE DÖNEMİ (1789-1807)

YIKILIŞ ÖNCESİ BİR YENİ DEVİR BAŞLIYORDU, ÜÇÜNCÜ SELİM'İN PADİŞAHLIĞIYLA...

Tanbur çalan, şarkı-gazel söyleyen, beste yapan bu yeni Osmanoğlu, bir yandan da devlete çekidüzen vermeye çaba harcar görünüyordu.

Devşirme yeniçeri ocağını kaldıracaktı. Ceket pantalon giyen, üstelik talimli bir ordu, yeniçerilerin yerini alacaktı. Ama, bu ordu da yine Türklük'le ilintisi olmayan devişrmelerden meydana getirilecekti!..

Adı: (Nizam-ı Cedid) olacaktı...

Kısa süre sonra, Bostancı Ocağı'na bağlı olarak (Nizam-ı Cedid Birlikleri) kuruldu. Bir yandan yobazlar, öte yandan ocakların söneceğini sezinleyen yeniçeriler, önce gizliden, daha sonra ise açıktan açığa başkaldırdılar.

-Din elden gidiyor! Bre Müslümanlar, n'eye karşı komazsız? Askerin pantalon giydiği şimdiye değin görülmüş müdür? Sümme hâşâ, cümlesi kâfire benzemiştir bunların!..

Halkın din duygularını kabartarak kendilerinden yana olmalarını sağlamak isteyenler, ne gariptir ki, her biri bir Hristiyan dölü olan yeniçerilerdi.

Oysa, bu günün parası ile 2-3 milyar lira harcanmış ve bir yeni devşirme ordusu: (Nizam-ı Cedid Asâkiri) meydana getirilmişti. Sarayın dışındaki bu haykırışlara eklenen, eyaletlerdeki olaylar, göstermelik devletin gerçek iç yüzünü daha açık

seçik ortaya koyuyordu. Cezayir, Tunus, Libya (Trablusgarp), Mısır ve Bağdat, Suriye, Lübnan, Filistin, Yemen, Arabistan ve Balkanlar birer birer başkaldırmış, devleti tanımaz olmuşlardı. Eyalet Valileri, derebeyleri bu başkaldırıların öncüsüydüler.

Anadolu'yu zulüm ve sefalet içinde yaşatan: (Ayan) diye adlandırılan: yabancı soylu Hristiyan dölü Paşalar, birer devlet reisi durumuna gelmiştiler.

Anadolu halkı avuntuyu, saz şairlerinin tekerlemelerinde buluyordu. Her biri acemlerin "Şii-Alevi" inançlarını benimseyerek özbenlik bilinçlerini yitirmiş olan bu saz şairlerinin söz ve sazlarına umut bağlar olmuştular.

Osmanlı sarayı, en başta padişahı ve onbinlerce beslemesiyle birlikte yarattıkları kendi dünyalarında yaşıyordu. Renkli suların pul pul döküldüğü havuzlarda yine çıplak kızlar yıkanıyor, tüllere bürünmüş yarı çıplak kızlar raksediyordu.

Erkeğin her bir çeşidine özlem içinde olan saray kadınları, içoğlanları ve zenci harem ağalarıyla yatıp kalkıyorlardı. İçinde 20 bin yabancı soylu kadının, bini aşkın zencinin, beşbinden fazla Sırp ve Arnavut soylu bostancı ve içoğlanı'nın hüküm ve saltanat sürdüğü bu büyük genelev, kendine özgü dünyasında her zamanki gibi pırıl pırıldı yine de...

İçki, saz ve söz âlemlerinin tek nedeni, cinsel içgüdülerini kamçılamak, elde edilecek zevki sonsuza ulaştırmaktı. Her şey sarhoştu bu dünyada, her yanı dolduran eşyaya kadar her şey...

Din, halk için bir zorunluluktu. Padişah için din yoktu. Günah, halk içindi. Padişah ve sarayı dolduranlar için böyle bir kavram yoktu. Ayıplar, zulümler ve cinayetler, halk için hesap sorulacak birer işlemdi. Ama Osmanlı sarayında yaşayanlar için değildi!..

Ülkede dünyanın her bir renk ve ırkından bir uydurma millet yaratılmış, adına: Osmanlı Milleti, denilmişti. Uydurma bir dil yaratılmış, Acem ve Arap sözcüklerinden meydana getirilen bu uydurma dile: Osmanlıca denilmişti. Bir musiki yaratılmıştı,

Arap ve Acem karması nağmelerden oluşmuştu. Fasılları, makamları, Acem kentlerinin ve Kürt ırkının adlarını taşıyordu. Saba gibi, Nihavent gibi, Kürdili (Kürt dili) hicazkâr gibi!..

Bir edebiyat yaratmışlar, adına: Osmanlı Divan Edebiyatı, demişlerdi. Bu edebiyatta her bir dize: Acemce ve Arapça düzmecelerle "kadın, oğlan ve içki" özlemlerini kendileri için dile getirmiştiler.

Bütün bunların tümü, bir saray ve bir başkenti dolduran yabancı soylu devşirme yığınları içindi. Yıl 1807'ye ulaştığında her şey bu tür bir görüntünün içindeydi.

Anadolu Türkleri'nin son kalıntıları, Rusya ve İngiltere ile başlatılan yeni bir savaşta eritilmek için yine cephelere gönderilmiştiler, vuruşuyorlardı.

Ne var ki, Üçüncü Selim'in de sonu gelmişti. Osmanoğulları'nın, kendi yapılarına uygun düşsün diye icat ettikleri yeniçeri soysuzları, bir Osmanoğlu'nun daha başını yiyecekti.

18. yy. da Osmanlılar kadınları bu şekilde (Falaka)ya yatırarak döverlerdi.

25 Mayıs 1807 Çarşamba günü başlayan başkaldırı, bu kez bir Öztürk'ün adını taşıyordu. (Kastamonulu Kabakçı Mustafa) adında birinin önderliğinde ortaya çıkan isyan, kısa sürede gelişti. Öte yanda, yeniçeriler de isyana katıldı.

Daha çok hak ve ayrıcalık, daha çok sorumsuzluk, daha çok aylık ve haraç, daha çok kadın ve oğlan isteyen devşirme yeniçeriler, kendi soydaşları olan devşirme vezir-vüzeranın kışkırtmalarıyla kazan kaldırdılar.

Oysa, bir işçinin 3-5 akçe karşılığında çalıştığı bir devirde bir yeniçerinin gündeliği 50 akçeydi. Yemek içmek en iyisinden ve bedavaydı. Üstelik yeniçeri ağasından, başka hiç kimseye karşı sorumlulukları yoktu.

İşledikleri suç ve cinayetlerin hesabını vermekle yükümlü oldukları bir devlet organı yoktu. Tutuklanamaz, mahkûm edilemezlerdi. Bir yeniçeri ağası ise, günde 400 akçe ücret alırdı. Ayrıca, yılda 10 bin akçe gelire sahipti. Bundan başka, en verimli bir bölge olan Tuna kıyılarında, yılda 50 bin akçe gelir sağlayan bir arazi de yeniçeri ağasının malıydı.

Ama Osmanoğulları'ndan 300 yıl önce bu topraklara gelip vatan kuran Öztürkler, başsız ve güçsüz kalarak Osmanlıların egemenliği altına düştükten bu yana, "arpa ekmeği ve ot çorbası" karşılığında Osmanoğulları'nın taht ve saltanatı, tutkuları uğruna kan ve can veriyorlardı. Buna zorunlu, buna yükümlüydüler. Çünkü bir avuç kanıbozuk Osmanoğlu ile bir yığın kanıbozuk devşirmenin tutsağı olmuştular.

Üçüncü Selim'e karşı ayaklanan yeniçerilerin kazan kaldırdıkları bu sırada da, Anadolu Öztürkleri'nden kurulu savaş orduları yine yurtdışı uzak ülkelerde Osmanoğulları uğruna can verip kan döküyorlardı.

Şeyhülislam Atâullâh Efendi, isyancı yeniçerilerin başındaydı.

-Saz ile söz ile vakit ziyan eyleyüp işret ve zinadan gayri bir mesâile tevessül eylemeyen Sultan Selim Han, imdi bir başka

sakim teşebbüsata girişmiş olup, Nizamı Cedid nâmı ile tesis eylediği bir ordunun bilcümle askerine setre pantalon giydirip, küffârı (Hristiyanları) taklit eylemiştir. Ben dahi fetva viririm ki, Sultan Selim-i Sâlis bundan böyle Âl-i Osman tahtına lâyık ve dahi müstehak değildür!..

"Beni dinsizlikle suçlayan kişi bari Müslüman olsa..." diyen bir şairin dizesindeki yakınmayı anımsatan bir olay yaşanıyordu başkent İstanbul'da.

Çünkü cahil ve bilinçsiz halk yığınları, her biri birer Hristiyan dölü olan yeniçerilerin ardına takılmış, haykırışıyordu:

-Şeriat uğruna ve dahi din-i mübin-i islam uğruna yörüyün, yeniçeri kardeşlerimiz... yörüyün!

Nerdeydi o, saray ve padişah koruyucusu (Nizam-ı Cedid) Ordusu? Üç milyar lira harcanarak meydana getirilen bu yeni devşirmeler ordusu, niçin karşı çıkmıyordu? İsyancı yeniçerilere ve onların ardına takılanlara, neden karşı koymuyordu?

Bu, 15 bin kişilik silahlı ve üstelik talimli ordu Levent'teki kışlasından niçin fırlayıp velinimetleri olan Osmanlı Padişahı Üçüncü Selim'in imdadına yetişmiyordu?

Ama kim kimi, kime karşı, neden, niçin, kim için savunacaktı?..

Sarayın içini dolduranlar kimlerse, Nizam-ı Cedid Ordusunu meydana getirenler de, yeniçeriler ve onların ardına takılanlar da, devlet organlarının başına geçip oturanlar da, adları anılan, sözleri geçen tüm beyler ve paşalar da, dünyanın yetmiş ülkesinden devşirilmiş, esir pazarlarından satın alınmış bin bir yabancı kan ürünü kişilerin meydana getirdikleri kalabalıktan başka bir şey değillerdi ki!..

Osmanoğulları'nın her biri kendi elleriyle bu acaip düzeni daha pekiştirerek kurmuş, bir koza böceği gibi bir daha içinden çıkılmasına olanak olmayan karanlık dünyalarını kendi elleriyle örerek, büyük yalnızlıklarının içinde tek başlarına kalmıştılar.

Yüzyıllar öncesinden böyle gelmişti bu düzen, sonuna dek böyle sürüp gidecekti.

Boğaz'ın karadeniz yakasında başlayan isyan hiç bir karşı koymayla karşılaşmadan çığ gibi büyüyerek Topkapı Sarayı'na kadar ulaşmıştı.

İsyancıların istekleri Üçüncü Selim'e iletildi:

-Yeniçerileri ortadan kaldırmak için kurulan, gâvur icadı talim ve terbiye ile yetiştirilip gâvur benzeri ceket giydirilerek şeriata aykırı bir şekilde meydana getirilen (Nizam-ı Cedid Ordusu) derhal kaldırılacaktır.

-Bu ordunun kurulmasına ön ayak olmuş bütün küslerin başları kesilmek üzere bize verilecektir.

-Bundan böyle, gâvur icadı hiç bir yeniliğe heves edilip taklide yeltenilmeyecek, her bir şey, şeriat üzre şimdiye dek nasıl yürütülmüşse, yine öyle olacaktır.

Gerçek o idi ki, tüm gâvur tohumları, kendilerinin karşılarında yer alan öteki gâvur tohumlannın varlığına tahammül edemiyor, İslam dinini ve o dinin şeriat kurallarını öne sürerek, bu bahane ile devlete ve ülkeye kendileri sahip olmak istiyorlardı.

Dönüp duran acaip çark öylesine hızla dönüyordu ki, ülke ve ulusla hiç bir ilintisi, bağı olmayanların elinde, hiç kimse bu gerçeği bir an olsun görmek ve ona göre davranmak olanağını bulamıyordu.

Üçüncü Selim, "taht, saltanat ve can kaygısı" içinde, isyancıların tüm isteklerini kabul etti.

İsyancı yeniçeriler, tüm ilkel canavarlıklarıyla başkent İstanbul'un dört bir yanına dağıldılar. Önlerine kim çıkarsa, kimlere rast gelirlerse, akıllarından kimler geçerse, "bu da yeni düzenden yanaydı" bahanesiyle vurup kesiyor, öldürüyor, çalıp

çırparak ve gözlerine kestirdikleri genç kız ve kadınları, körpe oğlan çocuklarını alıp götürerek ırzlarına geçiyorlardı.

Bir yandan da, Nizam-ı Cedid kışlalarını basarak her şeyi yakıp yıktıktan sonra, kendilerine rakip oldukları için düşman belledikleri tüm Nizam-ı Cedid askerlerini kılıçtan geçirdiler.

İhtilâlin üçüncü günü, Şeyhülislam Ataullah Efendi yanına aldığı hocalarla anlaştıktan sonra Üçüncü Selim'in tahttan indirilmesinin "Şer'i şerife" uygunluğunu belirleyen "fetva"sını verdi.

28 Mayıs 1807 günü Selim'i alaşağı ettiler; nice Osmanoğlu'nun yıllarını geçirdiği ve kiminin yağlı iplerle boğularak son nefesini verdiği "demir kafes" içine kapattılar. Yerine, 4. Mustafa'yı oturttular.

Yeniçerilerin eline geçmeyen ve nasılsa sağ kalabilen bir bölüm "yeni düzen yanlısı" bir yolunu bulup Rusçuk'a giderek (Alemdar Mustafa Paşa)ya başkentte olup bitenleri anlattılar. Üçüncü Selim'e karşı büyük hayranlıkla bağlı olan Alemdar Mustafa Paşa, komutası altındaki Tuna ordusu ile İstanbul üzerine yürüdü.

İsyancı yeniçeriler karşı saldırıya geçtiler. Ama Alemdar'ın buyruğu altındaki güçlü savaş ordusu yeniçerileri bozguna uğrattı. Kabakçı Mustafa öldürüldü. Şeyhülislam Ataullah Efendi ile Sadrazam Çelebi Mustafa Paşa, tutuklandı. Hükümet merkezi olan Başbakanlık (Bâb-i Âli), baskın sonucu ele geçirildi.

Alemdar Mustafa Paşa, daha sonra Topkapı Sarayı'na hücuma geçti. Dördüncü Mustafa'yı tahttan indirerek Üçüncü Selim'i yeniden tahta çıkarmak en başta gelen amacıydı. Bu olayın en ilginç yanı, bir Osmanlı Paşa'sının bir Osmanoğlu'nu ilk kez savunmaya kalkışmış olmasıydı.

Alemdar'ın ordusu Topkapı Sarayı'nı kuşattığında, eline geçen tahttan indirilmenin aynı zamanda yaşamının da sonu

olacağını bilen Dördüncü Mustafa tahtını ve canını kurtarmanın tek yolu olan bir işi yaptı. Demir kafesinde yaşamının son perdesinin hangi gün ve hangi saat ineceğini düşünen Üçüncü Selim'in hemen öldürülmesini bildirildi.

Cesedini sarayın dışına attılar, Alemdar Mustafa Paşa görsün de, tahta çıkarmak istediği Üçüncü Selim'in artık sağ olmadığını anlayarak, saldırıdan vaz geçmesi gerektiğini anlasın, istediler.

Alemdar Mustafa Paşa için gerçekten de artık yapacak bir şey kalmamıştı. Ne var ki, şimdi kendisi bir "asi" idi!..

Bir yanda yeni Osmanlı Padişahı Dördüncü Mustafa ve öte yanda isyancı yeniçeri artıkları vardı. Bundan böyle bütün bu güçlerin kendisinin baş düşmanı olduğunu biliyordu.

Dördüncü Mustafa, kendi kurtuluşunun en büyük soluğunu aldı. Üçüncü Selim'in bütün çocuklarını öldürttü. Sekiz karısını saraydan attı. Gözde cariyelerini boğdurttu.

Gelecekte Osmanlı tarihçileri bu hanım sultanları takma adlarıyla vereceklerdi ama, Üçüncü Selim'in hiç çocuğu olmadı, diye yazacaklardı; Dördüncü Mustafa'nın cinayetlerini örtbas etmek için...

Oysa çok iyi biliyorlardı ki, bu devşirme, esir Hristiyan cariyeler çocuk doğurmamış olsalardı, padişah karısı Hanım Sultan sayılamaz ve adları tarihe geçirilemezdi.

Üçüncü Selim'in (Afitab Sultan) takma adlı cariyelikten gelme karısının gerçek adı, (Patricia) idi. (Nefizar Sultan) takma adlısının gerçek adı, (Linda) idi. (Pakize Sultan)ın gerçek adı, (Berti), (Tâbısefa Sultan)ın gerçek adı, (Alis), (Hüsnümah Sultan)ın gerçek adı, (Lisa), (Nurişems Sultan)ın gerçek adı, (Rosa); (Refet Sultan)ın gerçek adı, (Anna); (Ziybifer Sultanın) gerçek adı, (Magdelana) idi.

Türk'e düşman, Türk'ten uzak Türk'süz Osmanlı yönetimi sürüp gidiyordu bu düzeyde...(1)

(1) Kimin aklına gelirdi ki, bütün düzeni, töresi, ilke ve yöntemleriyle, kısacası tüm varlığı ile tarihe gömülen o kozmopolit, Türk'süz devletin kokuşmuş "Osmanlı musikisi", bu Atatürk Türkiyesi'nde yeniden diriltilecekti?.. "Arap ve Acem'in karma kültürünün" ürünü, tekke düzenlemesi Osmanlı musikisine, hem de (Klasik Türk Musikisi) diye gerçek dışı bir yalan ad takılacaktı?..

Üstelik, Devlet Konservatuarı'nda bu musikiye bir de bölüm açılacak, eğitim ve öğretimi yapılacaktı!?..

Ve, bütün bunlar olurken, hiç bir tepki ile de karşılaşılmayacaktı!..

Bu kokuşmuş, Türk'süz musikinin şu makamlarını duyanlar, bir an için olsun irkilerek, ürpermeyeceklerdi...

"Acem aşiran makamı", "Kürdî makamı", "Kürdili hicazkâr (Kürt dili hicazkâr) makamı", "Acem Puselik makamı", "Isfahat makamı", "Çargâh makamı", "Uşşak, Uzzal, Hüseyni makamları", "Neva, Zangule, Zend makamları", "Hemedan makamı"...

Tek bir armonisi ve tek bir adı Türk ırkının varlığını içermeyen, yalnızca "Kürt, Arap ve Acem" ırkları adına düzenlenmiş böyle bir musiki, ne acıdır ki, (Klasik Türk Musikisi) adıyla ortaya çıkarılıp beyinler yıkanacaktı!..

Oysa Atatürk, Osmanlı'nın bu musikisini, daha gerçekleştirdiği devrimin ilk yıllarında Türk yurdundan kovmuş ve şu unutulmaz tanımlama ile susturmuştu:

"Benim Türk hissiyatım üzerinde, artık bu musiki, bu basit musiki bir mana ifade etmediği gibi, Türk'ün geniş ruh ve hissiyatını tatmine kâfi gelmez."

Yalnız bu kadar da değildi; O'nun ölümsüz ruhunu ürperten bir olumsuz oluşum daha bu tersliklere eklenecekti. Bu, (Mehter bandosu) nun yeniden hortlatılışı idi. Aralarında tek bir Türk'ün bile bulunması, (Osmanlı yeniçeri Yasası) ile yasaklanmış yeniçeri örgütünün, o kanı bozuklar alayının içinden seçilmişlerin oluşturduğu (Osmanlı Mehter Bandosu), Bu, Atatürk Türkiyesi'nde, (Ulusal Ordu Bandosu)imiş gibi, meydanlarda, törenlerde, yine hiç bir tepki ile karşılaşmaksızın Türk düşmanı bir dönemin giysileri içinde salınıp sallanıp duracaklardı!..

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM

DÖRDÜNCÜ MUSTAFA DÖNEMİ
(1807-1808)

KÖLELER ELİNDEKİ DEVLET, BİR ELDEN BAŞKA ELE SAVRULUP DURUYORDU...

Yeniçerilerin, Üçüncü Selim'i tahtından indirip onun yerine tahta çıkardıkları Dördüncü Mustafa 28 yaşındaydı.

Mustafa, Birinci Abdülhamit'in gözde cariyelerinden biri olan "Bulgar kızı Sonya'dan" doğmuştu. Babası Abdülhamit, Sonya'nın adını (Seniyeperver) olarak değiştirmiş ve böylece belgelere de (Seniyeperver Sultan) ad ve ünvanı ile geçirilmişti.

Yeniçeriler Mustafa'yı Osmanlı tahtına oturttukları gün, bir yandan isyanın başı Kabakçı Mustafa ve öte yandan yeniçeri ağası, iki yandan kulağına eğilerek:

-Kavlimiz zinhar unutulmaya, devletlû padişahımız, demişlerdi. Bundan böyle biz ne dersek fermanın o yolda olmalı! Zinhar unutmayasız ki, seni biz Âl-i Osman tahtına oturtup padişah eylemişiz! Saltanatın huzur içre sürsün ve de dâim olsun istersez, her bir iş, bizim dediğimizce yürütüle... Ne dersiz?

Osmanlı Padişahı Dördüncü Mustafa taçlı kavuğunu öne doğru ağır ağır sallayarak:

-Beli, yoldaşlar... demişti. Siz ki beni padişah ettiniz, vefamızdan şüphe etmeyesiz. Hizmetiniz kıyamete değin unutulmayacak, bunu siz de böyle bilesiz. Siz ne diler ve de ne istersez, bilesiz biz onu mümkün kılarız ağalar!

Osmanlı Devleti'nin 35 yıl süreyle Londra Büyükelçiği'ni yapan Ortodoks mezhebinden Rum kökenli Kostaki Musurus Paşa (1807-1891).

Bu kez isyancıların yağma dönemi başladı. Bir yandan da, "bu âdem dahi Nizam-ı Cedid taraftarı idi..." bahanesiyle binlerce insanı öldürmeye giriştiler.

Alemdar Mustafa Paşa'nın Rusçuk'tan kalkarak buyruğu altındaki ordusuyla başkent İstanbul'a gelip isyanın elebaşısı görünen Kabakçı Mustafa'yı öldürdükten sonra sarayı kuşatmış olması üç yanlı kargaşanın doğmasına yol açmıştı.

İsyancı yeniçerilerin kukla padişahı Dördüncü Mustafa, üç oğlan ve bir kız çocuğu doğuran dört karısını yanına çağırarak, her biriyle helalleşmeye başladı.

-Alemdar Paşa kulum taarruza geçmiş olup dört bir taraftan sarayı kuşatmıştır. Bu, eyi bir alâmet değildir; bilesiz ki beni hem tahtımdan eyleyecek ve dahi canıma kasteyleyecektir!

Esir pazarlarından satın alınmış birer cariye iken gebe kalarak padişaha birer evlat doğurdukları için şimdi her biri imparator karısı sayılan dört genç kadın çığlık çığlığa haykırışarak ağlamaya başladılar.

Bu sırada tiz bir kadın sesi duyuldu:

-A benim padişah oğlum, iki gözüm evladım, devletlû hünkârım, n'eye emreyleyemezsin cümle âsilere karşı kosunlar?

Dördüncü Mustafa ayağa fırladı:

-Gel validem, dedi. Mübarek elini son defa öpmek isteriz... sanırız ki bahtımız karadır; taht ve dahi saltanattan geçtik, cümlemizin canı tende kalmayacak...

Anası, Seniyeperver Valide Sultan diye anılan Bulgar Sonya oğlunun yüzüne sert sert baktıktan sonra konuştu:

-Bre oğul, dedi, sen ki Âl-i Osman Padişahı ve dahi bunca ülkenin yüce imparatorusun! Böyle tir tir titreyip korkmak, yaraşır mı? Bir fermanınla olmaz olmaz!

Ağlaşan dört padişah karısı hıçkırıklarını tutup ana oğulun konuşmalarına kulak kabarttılar. (Flora), (Adela), (Sofi) ve (Glorya) olan gerçek adları, her biri çocuk doğuran padişah karısı sayıldıktan sonra değiştirilerek, sırayla: (Dilpezir Sultan), (Seyyare Sultan), (Peykidil Sultan) ve (Şevkıdil Sultan) ad ve ünvanlanyla yüceltilmişlerdi. Tarih kitaplarına gelecekte bu takma adları ve ünvanlarıyla geçirilecekler ve bütün öteki padişah anaları ve padişah karıları gibi gerçek ırk ve soy yapılan, gerçek dinleri ve kişilikleri saklı tutulacaktı.

Dördüncü Mustafa, anası Sonya'nın (Seniyeperver Valide Sultan) yüzüne yalvaran gözlerle baktı:

-Görürsüz işte! dedi. Kimesne karşı koymaz... Bir tüfek patlatan yoktur! Deyiniz bana sevgili validem, ne yapabilirim?

Anası, tahtın yanına oturdu, oğlu Mustafa'ya da tahtını işaret ederek oturmasını bekledi.

-Şimdi bir iyi dinle beni oğlum, dedi. Bilir misin Alemdar Paşa n'eye kuşatmıştır sarayımızı? Ben vereyim cevabını gene, çünkü Selim Han'ı yeniden tahta çıkarmak ve de sadrazam olup hüküm sürmek ister. Arnavut Alemdar Mustafa Paşa'nın ne mene haris bir mel'un olduğunu iyi biliriz. Bu bednam kulunun bindiği dalı kesmek senin elindedir.

Dördüncü Mustafa'nın gözleri parladı:

-Essah mı (doğru mu) söylersin anacığım?

-Elbet essah söylerim canım evladım.:. senin elindedir. Tiz davranıp hemen ferman eyle, Selim Han'ı katleylesinler!

Mustafa, anasının elini iki avucunun içine alıp üst üste öptü, başına koydu.

Aklınla bin yaşayasın anacığım... Hemen bostancıları salıp boğduracağım koca götlü sazende ve dahi hanende Selim'i!..

Hah... şöyle! Kimi geçirecek Alemdar kaltabanı o zaman Âl-i Osman tahtına?

-Mustafa'nın yüzü yeniden soldu...

-Şehzade Mahmut'u unuttuk, dedi. Ya onu geçirirlerse?

-Sanmam, dedi, anası. Alemdar'ın derdi başka... O Selim'i oturtmak istiyor yeniden ama bostancılara onu da söyle bir eyi yağlı kementle boğup işini bitirsinler!

-Evet anacığım, dedi Mustafa, Mahmut'un da işini bitirmek gerek!..

Tahtının üstünde bağdaş kurup sırtını arkaya dayadı, iyice rahatlamıştı, güveni artmıştı anasının verdiği akılla...

Karılarına döndürdü kafasını:

-Çekilip rahatınıza bakasız, dedi. Cümle fitnenin üstesinden geliriz!

Kadınlar, ana oğulu etekleyerek kıvanç içinde güvenle çekilip saltanat sürdükleri görkemli dairelerine doğru yollandılar.

Bir saat kadar sonra, Üçüncü Selim'in boğulmuş ve üstelik hançerlenmiş cesedinin başında dikilip duran Dördüncü Mustafa, iki adım gerisinde elpençe divan durup cinayetinin karşılığında bahşiş bekleyen bostancıbaşıya döndü:

-Ya, öteki? dedi, Şehzade Mahmut'un cesedi nerde?

Bostancıbaşı Dördüncü Mustafa'yı etekleyerek doğrulduktan sonra başını göğsüne düşürerek karşılık verdi:

-Şehzade Mahmut'un Validesi Nakşidil Sultan, oğlunun yanından ayrılıp yalnız komaz, Sultanım!

- ....!

-Ve dahi kızlarağası, cümle fellah taifesini şehzadeyi korumaya memur eylemiştir... kuş uçurtmazlar!

-Dimek ola ki kulaklarına bir şeyler fıslayan olmuştur?

Öyle sanırım ben kulun dahi...

-Eh... n'apalım? Bir eyi fırsat zuhurunu bekleyerek icabını icra eyleyesiz!

-Emrü-ferman efendimizindir, sultanım!

-O kahpe Nakşidil Sultan'a da bir ibretlik ders vermek gerek.

-....!

Babası, Birinci Abdülhamit'in karılarından biri olan Nakşidil Sultan'ın gerçek adı: (Aimee) idi... Napolyon'un karısı Josefin'in yakın akrabalarından ünlü bir Fransız ailesinin kızıydı. Korsanlar tarafından kaçırılmış, elden ele dolaştıktan sonra Osmanlı Sarayı'na satılmıştı; 1784'de Birinci Abdülhamit'ten gebe kalarak oğlu Mahmut'u doğurunca Osmanlı geleneğine uygun olarak padişah karısı sayılmış ve (Nakşidil Sultan) takma adı verilmişti.

Şehzade Mahmut, Dördüncü Mustafa'dan 5 yaş küçüktü. Babaları bir, anaları ayrı kardeştiler.

Şimdi, sakalını sıvazlayarak başı önünde, düşüne düşüne harem dairesine doğru ilerleyen Dördüncü Mustafa, Şehzade

Mahmut'un henüz sağ kalması yüzünden, Selim'in öldürülerek gerçek bir rakipten kurtulmuş olmasına sevinemiyordu.

3. SELİM NASIL ÖLDÜRÜLDÜ?[1]

"Şeyhülislam Arif Efendi, tekrar IV. Mustafa ile konuşmak üzere Babüssaade'ye geldiği zaman kapıyı kapalı buldu. Geri dönerek Alemdar'a durumu anlattı. O zaman Alemdar işi anladı ama fırsat elden kaçmıştı. Hemen adamlarına emrederek sarayın kapısını kırmalarını söyledi.

IV. Mustafa'dan 3. Selim'i öldürme emrini alan baş çuhadar Gürcü Abdülfettah, hazine kethüdası Ebe Selim, hazine vekili Zenci Nezir Ağa, baş emir Ahur Kör Mehmet, tebdil hasekisi Bağdatlı Hacı Ali, bostancı Deli Mustafa ve haremağası Cevher Ağa, derhal Üçüncü Selim'in dairesine doğru koştular.

Harem dairesinin dar yollarında eli bıçaklı, gözleri kanlı canileri gören kadınefendi ve cariyeler avazları çıktığı kadar bağırıyorlar, saray kubbelerini inim inim inletiyorlardı. Bu korkunç dekor içinde ilerleyen, caniler sürüsü, nihayet III. Selim dairesi önüne geldiler. Derhal içeri daldılar. III. Selim iki cariyesi ve en sevgili kadınefendisi Refet Kadınefendi ile oturuyordu. III. Selim'i pek seven, Refet Kadın sık sık kötü ve korkunç rüyalar görüyordu. Bu sebepten heyecanlı ve asabı bozuktu. Şimdi karşısında zebella gibi dikilen elleri kılıçlı adamları görünce var kuvvetiyle haykırmaya ve bağırmaya başladı.

Sultan Selim de ayağa kalkmıştı. Başında avâr sarılmış abani bir sarık sırtında yeşil yollu bir entari, üstünde kısa kürkü, ayaklarında mesti vardı Tehlikeyi anlamış olan Selim'in rengi sararmış, titremeye başlamıştı. Selim kan dökmekten, adam öldürmekten çekindiği için böyle korkunç sahnelerle karşılaşmaktan nefret ederdi. Fakat ne yapabilirdi? Cehennem zebanileri

(1) **Ç. Uluçay, Başveren Sultanlar, s: 161-167**

karşısındaydı. Dönmüş gözlerle kendine doğru ilerliyorlardı. Esasen oda çok küçüktü. Artık III. Selim için ölüm boruları çalınmaya başlamıştı. Selim, derhal kâbustan kurtulur gibi oldu ve üzerine doğru gelenlere: -Cellât mısınız? diye sordu. Siyahi Nezir Ağa:

-Fitne hep sizin başınızdan kopuyor; ne yapalım kader böyle imiş? Dedikten sonra, arkadaşlarına: -Ne duruyorsunuz yahu... Haydi başlasanıza!.. Emrini verdi. Fakat kadınefendi ile cariyeler, cellâtlarla III. Selim arasına girdiler. Cellâtlar, ilk önce bu kadınlarla uğraşmak zorunda kaldılar. Cariye Pakize bu arada alnından bir yara aldı. Refet Kadın baygınlıklar geçirdi.

Sarayın harem dairesi kan ağlıyordu. Ölüm çığlıkları rutubetli... Kasvetli harem koridorlarında boğuk boğuk akisler yapıyordu. Fakat bu seslere ne cevap veren oldu; ne de imdada gelen oldu. Kadınlar, bitkin ve baygın bir halde bir kenara fırlatıldılar.

Şimdi "Ecel Cellâtları", Sultan Selim ile karşı karşıya kalmışlardı. Sultanın yanında kendini koruyacak silahı yoktu. Denildiğine göre eline geçirdiği bir ney ile kendini korumaya başladı. Mütemadiyen tekbir alıyor ve geri geri çekiliyordu. İşte tam bu sırada bir kılıç havada parladı, yarım daire çizdikten sonra Sultan Selim'in yüzüne doğru indi. Kılıç padişahın sağ yanağını ta çenesine kadar indirmişti.

Selim, yüzünden aldığı yaradan duraklar gibi oldu. Cellâtlar bundan faydalandılar, ellerinde bulunan şiş, kılıç ve gaddarelerle onu delik deşik ettiler. Rafet Kadın, olduğu yerden bir daha fırladı, efendisini korumak üzere üstüne yattığı zaman onun ölmüş olduğunu anladı. Bu vefakâr kadın, onun cesedine sarıldı, içinin acısı, sevgisinin baskısıyla haremi mateme boğdu (28 Temmuz 1808).

Bu sırada Alemdar Mustafa Paşa, Babüssaade kapısını kırmış, içeri girmişti. Üçüncü avluda bir ölüm havası esiyordu.

Ortalıkta hiç kimsecikler yoktu. III. Selim'in sık sık sefirleri kabul ettiği Arz Odası yaslı gibi görünüyordu. Bu sıcak temmuz gününde ağaç yaprakları bile kımıldamıyordu. Bu arada kuşhaneden doğru kızlarağası çıkageldi. Ve III. Selim'in öldüğünü haber verdi. Alemdar çok mütessir oldu ve kızdı:

-Kâfir Arap! En sonunda edeceğin bu muydu? Tez varıp cenazeyi getir. Mübarek ayaklarına yüz süreyim.

Emrini verdi...

Mercan Ağa, baltacılarla beraber III. Selim'in şehit edildiği yere gitti. Naşı bir şiltenin üzerine koydu. Arz Odası'nın önüne getirerek bıraktı. Alemdar yanındakilere:

-Sultan Selim, bu mudur?

diye bağırdı. "Odur" cevabını alınca ağlamaya ve arslanlar gibi kükremeye başladı:

-Bre gidinin piçleri... Yedikleri ve içtiklerine kötülük eden iç oğlanları! Böyle dağa benzer bir padişaha, gazi padişaha gâvur bile kıyamaz. Vurunuz şu kahbeleri. Enderunda asla canlı bir kimse kalmasın! Emrini verdi. O korkunç suratlı Alemdar, askerleri kılıç ve palalarını çekip hücuma geçecekleri sırada nur yüzlü bir imam, Alemdar'a doğru ilerledi ve:

"Aman efendim bu işte ağaların kabahati yoktur. Onlar tavuk gibidirler. Padişahın yüzünü binişten binişe görürler. Kaldı ki merhum Sultan Selim'in hangi tarafta kaldığını dahi bilmezler. Bir kaşık kanlarına girmeyiniz." dedi. Fakat Alemdar büyük bir keder içinde idi. Kanlar içinde uzanmış Sultan Selim'in üzerine kapanarak:

-Vay efendim, ben sebep oldum, tahta geçirmek için geleyim de şu gözlerim seni bu halde görsün... Şu saray halkını bitirmez miyim?(2)

Alemdar Mustafa Paşa, 4. Mustafa'yı tahttan indirip Şehzade Mahmut'u (2. Mahmut) onun yerine tahta çıkardı (1808).

---

(2) **Ç. Uluçay, Başveren Sultanlar, s: 161-187. 544**

OTUZUNCU BÖLÜM

30. OSMANLI PADİŞAHI 2. MAHMUT VE DÖNEMİ (1808-1839)

FRANSIZ KIZI AİMEE'NİN OĞLU 31 YIL HÜKÜM SÜRECEKTİ ÜLKEDE...

4. Mustafa gibi, 2. Mahmut'un da ilk işi, Alemdar Mustafa Paşa'ya "taht borcunu" ödemek oldu. Onu, sadrazamlığa atadı.

Ülkenin içinde bulunduğu çalkantı durulmuş değildi. Çünkü devlet, her zaman olduğu gibi yine saray kadınlarının, zenci ve ak haremağalarının, silahtar ağasının, bostancıbaşılarının, şeyhülislam ve yeniçeri ağalarının ellerinde çekiştirilip duruyordu.

Sadrazam Alemdar Mustafa Paşa, yenilikçi bir düzenin ivedilikle kurulmasından yana olmakla kalmıyor; devlete başkaldırmış tüm zorbaların da bu arada ortadan kaldırılmalarını istiyordu.

Kuyularının kazıldığını, imtiyazlı başıboş, sorumsuz ocaklarının söndürülme hazırlıklarının başında da, Sadrazam Alemdar Mustafa Paşa'nın olduğunu öğrenen yeniçeriler, zaman kaybetmeksizin saldırıya geçtiler.

Alemdar'ın, günümüz İstanbul'unda hâlâ adıyla anılan semtteki konağını kuşatan binlerce yeniçeri, kudurmuşcasına demir kapılara saldırdılar. Alemdar Mustafa Paşa'nın koruyucuları daha ilk saldırıda kılıçtan geçirilip yok edilmişlerdi. Konağın içindeyse 25 kadar koruyucu asker kalmıştı.

İsyancılardan kurtuluş umudunun kalmadığını anlayan Alemdar Mustafa Paşa, konağının bodrumuna daha önceden istiflediği "dinamit" yığınlarını ateşledi.

İstanbul'un dört bir köşesinden duyulan, yöredeki birçok binanın çatılarını uçuran bu büyük patlama, sonucunda, Alemdar Mustafa Paşa ile konağı kuşatan yeniçeriler parçalanıp yok oldular.

KİMDİ, BU ALEMDAR MUSTAFA PAŞA?

Oysa o da bir yeniçeri eskisiydi. Sırp kökenli bir Arnavut'tu. Bir Osmanlı devşirmesi olarak yeniçeri Ocağı'nda yetişmişti.

Üçüncü Selim'e hayrandı. Çünkü henüz bir yeniçeri eri iken yakışıklılığı, güçlü görünüşü ile Osmanlı Padişahı'nın dikkatini çekmiş olması, O'na üstünlüklerle dolu bir gelecek sağlamıştı.

Üçüncü Selimle bu devşirme yeniçeri oğlanı arasında nasıl bir yakınlık meydana gelmişse, bu kara cahil Arnavut yeniçeri, yetiştiği Ocağa ilkin rütbe olarak arkadaşlarına "baş" olmuş ve bu olayın hemen ardından da (Rusçuk Ayanı) olmuştu. Ve o artık, bir Osmanlı Paşa'sıydı.

Bu görev ve rütbe, "devlet içinde devlet" demek olan, bir eyaletin hükümdarlığından başka bir şey değildi..

Üçüncü Selim, bu kara cahil Arnavut devşirme'ye, yaptıklarını az görerek, O'nu (Silistre Valisi) yaptı. Kısa bir süre sonra da (Tuna Seraskeri) yaparak Rumeli bölgesi Osmanlı Orduları Başkomutanlığı'na atadı.

Taa... baştan bu yana, yüzyıllardır içlerine tek bir Türk'ün sokulması bile "yasa" ile yasaklanmış yeniçeri Ocağı'nın bir yetiştirmesi olan Arnavut Alemdar Mustafa Paşa, Osmanlı devlet ricali arasında, en yüce katlarda böylesine "adı tarihte yaşayan" biri olmayı, Osmanoğulları sayesinde elde etmişti.

İşte o, bu yüzden Üçüncü Selim'e hayrandı.

Üçüncü Selim'in öldürülmesine engel olamamıştı ama 2. Mahmut'u Osmanlı tahtına çıkarıp padişahlığını sağlamış olmayı başarmıştı.

Ne var ki, kanıbozuk soydaşları, "Ocaklarına incir dikmeyi amaçlayan" bu eski ocaklıyı çok çabuk ortadan kaldırmışlardı, işte...

Yeniçeriler için ikinci hedef, Sadrazam Alemdar Mustafa Paşa'nın gücünden yoksun kalmış olan, padişah 2. Mahmut'tu!

Alemdar'ı ortadan kaldırdıktan sonra Osmanlı Sarayı'nı kuşatan isyancı yeniçeriler:

-İstemezük!.. diye haykırıyorlardı.

-Bizim padişahımız Sultan Mustafa Han'dır!.. İkinci Mahmut Han'ı istemezük!.. Bilesiz, Dördüncü Mustafa Han'ın hakkını yerde komayız!..

Osmanlı Sarayı'nın içi, yine çığlık çığlığa çınlıyordu. Ağlaşanlar, kaçışanlar, birbirleriyle kucaklaşıp ölüme hazırlananlar ortalığı birbirine katıyorlardı.

İşte bu sırada, 2. Mahmut'un annesi Valide Sultan Nakşidil (Aimee du Buc), sarayın dışındaki korkunç gürültülere bir süre kulak verdikten sonra, oğlu Mahmut'un yanına koştu.

Yüzü korkudan bal mumu örneği sararmış oğlunun boynuna sarıldı. Tıpkı, 4. Mustafa'nın annesi Saniyeperver Sultan gibi konuştu:

-N'eye solmuştur yüzün; a, yüce imparator oğlum? dedi. Kul taifesini bilmez gibi şaşırırsız... Bir öyle iş yap ki, niyetleri kursaklarında düğümlenip kala!..

-Bir tedbir bilersez kıymetli validem, heman söyleyesiz bana! Zira hiç bir şey düşünemez olmuşumdur!

-Baka imparator oğlum... Demir kafesinde kurt misali uluyup duran Mustafa Han'ı neman boğdurup sıcak cesetini âsilere fırlatıp attır! Üç erkek evladını da yine öylece boğduraraktan

onların cesetlerini de yeniçeri kullarına savurt! İşte o zaman göreceksin ki cümle fitne nihayet bulmuştur. Çünkü Âl-i Osman tahtına geçirecekleri bir başka Osmanoğlu yoktur! Bilmez değilsin, Mustafa'nın anası Saniyeperver denilen Bulgar Sonya aynı yolu tutmuş, Üçüncü Selim'le birlikte seni de öldürtmek istemiştir! Ama ben, kızlarağasını çok önceden nice bin altınla satın alıp senin canını kurtarmışımdır, çok mu olmuştur ki unutasın, yüce imparator oğlum?

-Doğru söylersiz validem! dedi İkinci Mahmut, bir süre susup düşündükten sonra da:

-Başka çare yoktur, dedi. Maslahat böyle gerektürür. Zira, Âl-i Osman tahtı uğruna nice bin Osmanoğlu feda edilegelmiştir!..

Anası yeniden sarıldı oğlunun boynuna: -İşte böyle, dedi, Valide Sultan, heman ferman eyle... İcabını görsünler. Ve biz dahi Mustafa Han'ın "canı çıkmış" cesetini bir eyi görüp gerçekten öldürülmüş olduğunu anlamalıyız. Bilersiz, Osmanlılar ne der: "Su uyur, düşman uyumazmış..."

-Öyledir, kıymetli validem, dedi, 2. Mahmut.

Henüz 29 yaşını sürdüren 4. Mustafa'yı, demir kafesli zindanında boğan cellât bostancılar, sıcak cesedini kapının dışına fırlattılar.

Ardından, 3 erkek çocuğunun cesetlerini de isyancıların önlerine fırlatıp attılar.

İsyancı yeniçeriler bir süre şaşırarak birbirlerinin yüzlerine baka kaldılar.

Şimdi, ne olacaktı?

Artık, 2. Mahmut'u tahtından indirmeye olanak yoktu. Çünkü, tahta çıkarılacak bir Osmanoğlu kalmamıştı!..

O halde, artık 2. Mahmut üzerinde baskı yapmaktan, isteklerini ona kabul etirmekten başka çare yoktu.

Ve öyle yaptılar.

Yeniçeri ocağı, olduğu gibi kalacaktı. Tüm sorumsuzluğu ve başıboşluğu ile her zaman olduğu gibi hüküm yürütecekti.

Tahtını ve canını kurtarmış olmanın kıvancı içindeki 2. Mahmut, tüm isteklerini kabul etmiş göründü, yeniçerilerin...

İKİNCİ MAHMUT'UN KİŞİLİĞİ

Öldürülmekten kıl payı kurtulan Şehzade Mahmut, Osmanlı tahtına (İkinci Mahmut) olarak oturtulduğunda, 23 yaşındaydı.

İkinci Mahmut, babası Birinci Abdülhamit'in yine gözde cariyelerinden biri olan Fransız asıllı (Aimee du Buc de Rivery) adındaki kadından doğmuştu. Mahmut'un doğumu üzerine, babası Abdülhamit, Osmanlı geleneğine uyarak bu kadına yeni ve takma bir ad yakıştırmıştı: Nakşidil!..

Nakşidil Sultanoğlu Mahmut, padişah olarak tahta oturduğunda, valide sultanlığını belirleyen şu görkemli mührünü kazdırdı: (Nakşidil Sultan, Mehdi Ulyâyı Saltanat). Bu Arapça sözcüklerin anlamı şöyle idi: "Geleceğin sahibi olan hükümdarın annesi, Nakşidil Sultan".

Ama o, ölünceye kadar "Katolik mezhebinde bir Hristiyan", Fransız kadını olarak kaldı.

Bir "Ana Kraliçe" olmak, devletin en yukarısında hüküm ve saltanat sürmek bile, kanındaki ve inançlarındaki yabancılığı yok etmeye yetmedi.

Genç yaşında verem hastalığına tutuldu. Osmanlı Sarayı'nın üç Rum doktoru onu iyileştiremediler.

1817 yılında öldü.

2. Mahmut, annesi'nin daha önce yapmış olduğu "Vasiyet"i yerine getirmek için, Galata'daki (Capucin Manastırının başpa-

pazı Chrysostome'yi saraya çağırarak katolik inançlarının doğrultusunda annesinin kutsanmasını sağladı.(1)

OSMANOĞULLARI'NIN YÜZKARASI YENİÇERİ ÖRGÜTÜ VE GERÇEKLER

1362 yılında, Osmanlı Padişahı Birinci Murat'ın buyruğu ile kurulan ve tarihlere (Yeniçeri Ocağı) diye geçen; gerçek tanımı ile (Yabancı soylu ücretli ve imtiyazlı devşirmeler ordusu), devletin, ülkenin ve ulusun tepesinde en üstün ayrıcalıklara ve sorumsuzluklara sahip olarak tam: 464 yıl egemenlik sürdü.

Nasıl bir örgüttü, bu Yeniçeri Ocağı?

Kimler, yeniçeri olabiliyordu?

Görevleri ne idi?

Sayıları onbinleri aşan bu örgütün oluşturduğu yeniçeri alaylarının ana görevleri: Barışta ve savaşta Osmanlı Padişahları'nın canlarını korumaktan ibaretti. Günümüzde, Cumhurbaşkanları'nın konutlarını ve kendilerini koruyan (Muhafız Alayı)nın eşitiydi.(2)

Konunun en ilginç yanı, şimdiye kadar gizlenmiş olan (yeniçeri Yasası)dır. Birinci Murat'tan, İkinci Mahmut dönemine

(1) İkinci Mahmut'un (Nakşidil Sultan) takma adıyla anılan annesinin adı ve kimliği üzerinde değişik yorumlar yapılmıştır. Bazı kaynaklara göre, bu kadının gerçek adı: (Nache de La Bazory)dir. Öteki bazı kaynaklara göre de Aimee du Buc'tur, Yalnız, değişik kaynaklarda "Fransız" kökenli olduğu üzerinde bir anlaşmazlık yoktur. Ne var ki, sonradan ve Osmanlı geleneğine göre değiştirilen ve verilen Osmanlıca (Nakşidil) adının, Fransızca (Nache)den kaynaklanmış ve ondan esinlenerek (Nakşidil) adı verilmiş olması, daha akla yakındır, kanısındayım.

(2) Osmanoğullarına ilişkin pek çok gerçek gibi, bu gerçekte yüzyıllardan bugüne kadar açıklanmamış ve üstelik (yeniçeri örgütü) bir savaş ordusu olarak okul kitaplarına ve özgün tarih kitaplarına geçirilmiş, tüm savaşlardaki kahramanlıklar ve başarılar, işte bu yeniçeri örgütüne mal edilmiştir. Hem de Atatürk Cumhuriyeti'ne rağmen..

kadar geçen 464 yıl süreyle yürürlükte kalan bu Yasa, "Türk soyundan olanların" yeniçeri olmalarını yasaklamıştır. Bu nedenle 464 yıl içinde hiç bir "Öztürk", yeniçeri örgütüne alınmamıştı.

Saraylarını, canlarını, (Otağ-ı Hümayunları)nı Öztürklere emanet edemeyen Osmanoğulları, bu yüzdendir ki, yeniçeri olabilmenin kural ve koşullarını yine o yasada belirtmişlerdi. O yasaya göre, yeniçeri olabilmek için Türk olmamanın yanı sıra, yerli ve yabancı Hristiyan çocukları ve gençleri arasından (Yunan, Rum, Sırp, Bulgar, Arnavut, Çerkes, Gürcü, Hırvat, Romen, Macar, Pomak) ve benzerlerinin seçilmelerini gerektiriyordu.

Osmanoğulları, bu yasaya sonuna kadar sadık kaldılar. Bu oğlanlar, önce sarayiçi hizmetlerde kullanıldılar. Daha sonraları (Enderun-u Hümayun) denilen ve yine yalnızca bu tip yabancı soyluların Osmanlı töresince konuşma ve davranış eğitimi verilen ocağına alınarak "İbrikçilikten sadrazamlığa", odunculuktan, insan kafası kesici bostancılıktan (Vezirlik / Bakanlık) katına, (Paşalık)lara, (Ordular başkomutanlığına çıkartılıp yüceltiliyorlar, (Sancak Beyliği, Beylerbeyliği) gibi, bir çeşit hükümdar naibi eşiti (Eyaletler Valiliği)ne atanıyorlardı.

Yalnız (yeniçeri) olarak kalmışsa, bu yabancı soylu frenk dölleri, emekli olduklarında, bir Öztürk'ün rüyasında bile göremeyeceği "toprak, mal ve mülke" kavuşturuluyor, ayrıca aylık bağlanıyordu.

Bu yurdun her karış toprağını kanlarıyla sulayarak, can vererek Türk ülkesi yapan Oztürk'lerin sahip olabildikleri toprak bir dam altından ibaret barınaklarında çoluk çocuklarını beslemek için ekip biçtikleri üç karışlık topraktan elde ettikleri ürünün dörtte üçünü: Vergi diye, salma diye, ceza diye, haraç diye ellerinden alanlar, işte bu yeniçeri ve sipahi artıkları, bu yabancı soylu oğlan eskileri alıyorlardı.

Çünkü devlet, bütünü ile ve ülke dört bir yanıyle bu "devşirme kölelerin" ellerinde, onların boyunduruğunda idi.

Saraya, devlet kapısına, görev katlarının hiç birine yaklaştırılmayan Öztürkler, "kölelerin kölesi" olmuştu. Türk soyunun baş düşmanı Osmanlı Padişahları, dünyada bir eşi daha görülmemiş, duyulmamış böyle bir düzeni değişmez bir yöntem olarak sürdürüyorlardı.(3)

(Kapı kulları) denilen bu yeniçeri ve sipahi devşirmeler, önceleri yalnızca İstanbul, Edirne ve Bursa yörelerinde Osmanoğulları'nın bağışladığı mal ve mülklere sahip olarak üstün ve ayrıcalıklı yaşam sürerlerken daha sonraları, Öztürk'lerin tertemiz kan yapılarını kendi karmaşık kanları gibi bozmak amacına yönelen Osmanlı padişahları bu Hristiyan dölü yabancı soyluları memleketin dört bir yanında toprak ve emlak sahibi olarak oturmaları için izin vermişlerdi. Köy ve kasabalara kadar dağılıp yerleşen devşirmeler birer çiftlik sahibi olmuşlardı. Çiftliklerin ırgatlığında Öztürk'leri çalıştırıyorlardı. Kısa bir sürede köylerin ve kasabaların ağalıklarını da ellerine geçirdiler. Onların sorumsuz egemenlikleri, Öztürk'lerin felaketi oldu.(4)

Osmanoğulları böylece, Birinci Murat'ın ortaya çıkarıp üstün ayrıcalıklarla donatarak "içerisine Türklerden değil, Hristiyan oğlanlarından hangi soydan olursa olsun yabancıların alınmasına buyruk verip fermanla kurdurmuş olduğu bu kanıbozuk soysuzlar ocağı, o zamandan bu yana, yönteminde hiç bir değişiklik yapılmaksızın korkunç başıboşluğu ile Osmanlı

---

(3) Abdizade Hüseyin Hüsameddin (Amasya Tarihi) adlı kitabında hiç bir Osmanlı tarihçisinin değinmediği gerçekleri deşerek: Osmanlı sarayına ve devletin tüm katlarına yerleşen dönme ve devşirme yabancı soylu kölelerin, devleti ve ülkeyi ellerine geçirmiş olduklarını, Öztürklerin ise, (kölelerin kölesi) olarak zulüm ve yoksulluklar içinde neler çektiklerini açıklar.

(4) Koçu Bey Risalesi, s: 14.

devletinin tepesinde cirit atıyordu.

Ama Türk soyuna karşı düzenledikleri tuzağa, kendileri de düşmüşlerdi.

Hiçbirinin görmediği tehlikeyi, hiçbirinin ezip yok edemediği Yeniçeri Ocağı'nı, tümüyle ortadan kaldırma başarısını, İkinci Mahmut gösterdi.

Onbinlerce kanıbozuk yeniçeriyi kılıçtan geçirtip parçalattı. Cesetlerin çoğunu, Sultan Ahmet Meydanı'ndaki ağaçlara astırttı. Halk, bu büyük olayı (Vak'ayı Hayriye) diye tanımladı. (Hayırlı Olay) anlamındaki bu deyim (tarihlere de aynı sözcüklerle geçti (1826).

2. Mahmud'un annesi (Valide Sultan Nakşidil) takma adıyla tarihlere geçen Fransız Kadını Aimee du Buc.

ANADOLU'DA BİR BAŞKA BÜYÜK DERT DAHA VARDI...

Sarıklı, cübbeli, elleri tesbihli, sakallı, sakalsız medrese öğrencileri; 15. yüzyıl'dan 19. yüzyıla kadar Anadolu'yu kasıp kavuruyordu.

"Kur'an, din ve şeriat" eğitimi gören medrese öğrencileri gece ve gündüz köy ve kasaba basıyor, halkın kız ve oğlan çocuklarını kaçırıp topluca ırzlarına geçiyorlardı.(5)

Ortada "ırz ve namus" diye bir değer kalmamıştı.

Kadılar, Sancakbeyleri, Beylerbeyleri, Subaşıları, Kethüdalar, Zaptiyeler kara yığınlar halinde kopup gelen bu sapık ve azgın yığınlarla başa çıkamıyorlardı.

Kız ve oğlan kaçırma olaylarında kendilerine pay düşmeyenler, medreselerin taş zeminleri üzerinde birbirlerine saldırıyor; gücü yetenler, gücü yetmeyen kendi arkadaşlarının ırzlarına geçiyorlardı.(6)

Birbirini izleyen savaşlara asker vermekle yükümlü Anadolu yüzlerce yıl boyunca erkeksizdi. Tüm köy ve kasabalarda yalnızca ihtiyarlar, kadınlar ve çocuklar vardı. Elleri silah tutmayan bu korumasız Türkler, azgın ve sapık medrese öğrencilerine karşı koyacak güçten yoksundu. Bunu onlar da biliyor ve saldırıyorlardı.

Kara cübbeli, sözde din eğitimi gören medreseli öğrenciler için her yer başıboş, korkusuz birer alandı. Saldırıyor, çalıyor, karşı koyanları vurup öldürüyor, kız ve oğlan çocuklarını kaçırıp rahatlıkla ırzlarına geçiyorlardı.

Bu sarıklı, cübbeli din öğrencileri yakın bir gelecekte, Osmanlı ülkesinde imam olacaklardı. Müftü olacaklardı; kadı (yargıç) olacaklardı ve birçoğu da, şeyhülislam olacaktı.

---

(5) Prof. Dr. Mustafa Akdag, (Türk Halkının dirlik ve düzenlik Kavgası), 1975, Ankara, s: 20-201.

(6) a.g.e. s: 155. 556

Bazıları da müderris (Profesör) olacak; Ulum-u diniyye, kelâm, fıkıh, mantık, dersleri vereceklerdi.

Osmanlı devlet çarkı, daha yüzyılı aşkın bir süre yabancı soylu kölelikten devşirilme oğlanların ellerinde döndürülüp duracaktı. Ülkenin gerçek sahibi Öztürkler ise, ne devletten dışlanmış olduklarını, ne de çektiklerinin Tanrı'nın verdiği değil; Osmanoğulları'nın verdiği "kader"in gereği olduğunu farkedebileceklerdi.

Bütün bu gerçekler belki de hiçbir dönemde Türk soylulara hiç açıklanmadan, üstelik devleti, ülkeyi, her bir görev ve yetkiyi, nimetlerin tümünü yabancı soylulara peşkeş çeken, bağışlayan ve Türklere "ölümden ve zulüm'den"; başka bir seçenek tanımayan Osmanoğulları daha yüzlerce yıl en büyük, en günahsız ve rahmetle anılmakla kalınmayarak ruhlarından rahmet dilenilecek uluğ kişiler diye tanımlanarak, her bir gerçekten habersiz bırakılmış Türklere alkışlatılacak, övdürülecek ve onları tarihe gömen gerçek uluğ Türk ise, yerden yere vurdurulacaktı.

İKİNCİ MAHMUT DÖNEMİNDE İLGİNÇ OLAYLARIN İÇYÜZÜ

Osmanlı ülkesinde bu kez "üç başlı devlet" hüküm sürüyordu. Bu başlardan en büyüğü, İkinci Mahmut'un annesi (Nakşidil) takma adıyla tanınan Mertinikli Fransız kadını (Aimee) idi. İkincisi, enderun yetiştirmesi yabancı soylu devşirmelerden biri olan (Halet Efendi) idi. İkinci Mahmut, bunlardan sonra geliyordu.

Halet Efendi, Osmanlı padişahlarının korkulu rüyası ve baş belası olan yeniçerileri kendinden yana olmaları için, padişaha ve valide sultana en yakın kişi olmasından yararlanarak ülkeyi soyanlardan aldığı "haraç ve rüşvet" gibi büyük miktarlardaki altın ve gümüş paraları yeniçerilere el altından "bahşiş" diye dağıttırıyordu.

Devletin iç ve dış politikasını Halet Efendi düzenliyordu. Özellikle İstanbul Rumları ve Ortodoks Patriği ile yakın dostluklar kurmuştu.

Yine bir enderun yetiştirmesi, satın alınmış kölelikten sadrazamlığa kadar yükseltilmiş bir devşirme olan (Seyit Ali Paşa), Halet Efendi'nin yetki, nüfuz ve üstelik vurgun rekabeti yükünden birbirlerine düşman kesilmiştiler.

Sonuçta, Halet Efendi üstün gelmişti. Çünkü Nakşidil Sultan'ın etkisiyle Sadrazam Seyit Ali Paşa sadrazamlıktan alınmış ve yerine, (Benderli Ali Paşa) adında bir başka kara cahil devşirme köle getirilmişti.

Devleti, Osmanlı padişahı adına yönetmekle yükümlü sadrazam olarak görevi üstlenen Benderli Ali Paşa da, kısa sürede Halet Efendi'den yakınmaya başladı.

Çünkü Rum komitacıları gizliden gizliye silâhlanarak devlete karşı eylemlere girişmiş olmalarına karşı, Halet Efendi, sadrazamın girişimlerini engelliyor, her önlemden Rumlara bilgi sızdırıyordu.

Ne var ki, bu kez yenilgiye uğrayan Halet Efendi oldu. Yeni sadrazam, Rum komitacıların en büyüklerinden birinin (Osmanlı Divan-ı Hümayun tercümanı Kostaki) adındaki Rum olduğunu, Sadrazam Benderli Ali Paşa ortaya çıkarmıştı.

Ayrıca, Deniz Komutanlığı'nın tercümanı olan Hançerlizade Mihalâki ile Yorgaki'nin ve Mavro Kordato'nun, Rum komitacılarının devletin içindeki casusları olduğu da anlaşılmıştı.

Benderli Ali Paşa bütün bu komitacıları astırdı.

Bu olayın ardından, Valide Sultan Nakşidil'in işbirlikçisi Halet Efendi'yi İkinci Mahmut Konya'ya sürdürdü. Konya'ya eriştiği gün, arkasından yetişen saray bostancılarınca boğularak öldürüldü (1823).

Mora'da, Osmanlı egemenliğine başkaldıran Rumlara gözdağı verme amacına yönelik bu idamların ardından, İstanbul Rum

Ortodoks Patriği, (Fener Patrikhanesi)nin kapısına asılarak idam edildi. Patrik Grigorios'un idamı, Hristiyanlık dünyasında büyük tepki ile karşılandı. Rumlar, patrikhanenin o kapısını bir daha açmamak üzere kapattılar.

İkinci Mahmut, idam ettirdiği Patrik Grigorios'un ipten indirilen cesetinin karnını yarıp içine taş doldurdular. Ceset, bir taş kayığı ile Kızkulesi açıklarında denize atıldı.

Ama Rumların başkaldırıları birbirini izliyordu, Grigorios'tan önceki Rum Patriği ve 23 isyancı Rum daha, (Parmakkapı, Balıkpazarı ve Kaşıkçılar hanında) idam edildiler.

Halet Efendi'nin yandaşları ve bir takım fesatçılar da bu arada boş durmuyor, Sadrazam Benderli Ali Paşa'nın yaptığı, ya da yapmadığı vurgunları İkinci Mahmut'a duyuruyorlardı.

En başta yeniçeriler, "velinimetleri Halet Efendi'nin" öcünü almak için, sadrazamı ortadan kaldırmaya yemin etmişlerdi.

İkinci Mahmut için, yeniçerilerin ayaklanmalarını engelleyecek tek çözüm yolu, Benderli Ali Paşa'yı öldürtmekti.

Saray'a çağrıldığında, Ortakapı'da bekleyen bostancılar, ilkin "Sadaret mührünü" aldılar elinden, sonra da balıkhaneye indirdiler.

Ali Paşa sakin olmaya çalışıyordu ama sesinin titıremesine engel olamıyordu. Sordu:

-Acep, münasip görülen akıbetimiz ne ola ki, bostancıbaşı?

-Kısmet bu kadarmış, devletlû... dedi, bostancıbaşı; padişahımız, Kıbrıs Adası'na nefyinizi (sürülmenizi) irâde buyurdu!..

-Nasip, dedi yavaşça, ferman devletlû padişahımızındır, elbet...

-Beli... öyledir ya!

Ali Paşa canını kurtardığını sanarak sevinmişti. Bir yalın teknede dalgalarla boğuşa boğaşa günboyu çektiği zahmete hiç önem vermedi.

Kıbrıs'a vardığı akşamın sabahında, İkinci Mahmut'un "İdam fermanı"da Kıbrıs'a ulaştı.

Cellât bostancılar, Ali Paşa'nın boynuna yağlı kementi doladıklarında Benderli Ali Paşa, Osmanlı Padişahları'nın düzenbazlıklarına akıl erdirmenin mümkün olmadığını düşünüyordu.

İKİNCİ MAHMUT'UN BAŞIMIZA BELA ETTİĞİ (KARA PÜSKÜLLÜ KIRMIZI FES)!..

İkinci Mahmut'un başarı sağladığı (Vak'ayı Hayriyye) diye anılan "Yeniçeri Ocağı"nın kaldırılması olayından sonra, bir başka ilginç olay ortaya çıktı.

Bu ilginç olayın adı: (Fes)ti!..

Kırmızı keçeden yapılmış, tepesi yassı ve arkasında kara bir püskül sallanan bu yeni baş giysisi, 2. Mahmut'un buyruğu ile ülkeye getirildi. Adını, (Fas)ın (Fez) kentinden alan bu acaip başlık, ilkin (Asâkir-i Mansure-i Muhammediyye) adıyla yeniçeri örgütünün yerine kurulan ve içersinde yine tek bir Türk'e yer verilmesi yasak olan "yeni düzen askerlerinin" kafalarına giydirildi.

Daha sonra başkent İstanbul erkeklerinin kafalarına...

Anadolu erkeği "fes"i hiç bir zaman için benimseyip giymedi. Daha ziyade, büyük kent ve kasaba erkekleri arasında hızla yaygınlaştı. 1828 yılından 1925 yılına dek 97 yıl süreyle 2. Mahmut'un armağanı(!), binlerce yıldan bu yana giyilirmişcesine ve kesinkes Müslüman başlığı imiş gibi benimsenen (fes)in atıldığı takdirde "gavur" olunacağı inancı öylesine yerleşmişti ki, gelecekteki Atatürk Cumhuriyeti'nde, (Şapka Devrimi) ortaya çıktığında, yer yer ayaklanmalar olacak ve yobazlar:

"Din elden gidiyor, bize şapka giydirip sümme hâşâ gavur edecekler!" diye haykıracaklardı!..

O kadar ki, "fes"i atmamak ve şapka'yı giymemek için ülkeden kaçıp Arap ülkelerine sığınanlar bile olacaktı. Bunların arasında, yazdığı bir manzumenin (İstiklal Marşı) olarak kabul edilmesi talihsizliğine uğradığımız ve esasen daha önceden "Türkçülüğü" bir düşman ülkü, İslama karşı işlenmiş bir suç olarak niteleyip lanetleyen Arnavut kökenli (Şair Mehmet Akif Ersoy)da yer alacaktı. Mısır'a kaçacak, 11 yıl sonra yurda dönecekti ama şapkayı yine de giymemek için, ölünceye kadar "açık baş"la dolaşacaktı.

2. Mahmut'un bu kara püsküllü kırmızı baş belası bile, gün gelecek devşirme Osmanlı tarihçilerince bir uygarlık simgesi diye nitelenerek övülme aracı yapılacaktı.

HİLAFET VE SONRASI

(Yavuz) diye anılan 1. Selim'in 1517'de Mısır'ı ele geçirmesiyle, İslam Peygamberi Muhammed'in temsilciliği (Halifeliği) üstlenmiş olmasıyla başlayan; Arapların ülkelerini ve tüm Arap toplumlarının savunma görevini 1924 yılına kadar, tam (407) yıl sürdürülecekti.

Milyonlarca Anadolu Türkü'nü Arap ve zenciler uğruna çöllere gömecektik. Ne ki, karşılığında, Arap ve zencilerin düşmanlığından başka bir şey elde edemeyecektik.

O kadar ki, 1974 sonrasında Kıbrıs'ta, kurulan (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti)ni, tek bir Arap ve zenci devleti tanımayacaktı. Ama biz yine de Arap'tan yana ve Arapçı olup kalmakta direnecektik!..

407 yıl içinde Arap çöllerine gömdüğümüz milyonlarca Türk'ün kutsal ruhlarını sızım sızım sızlatacaktık, böylece...

OYSA BU DÖNEM, BÜYÜK ÇÖZÜLÜŞÜN BİR BAŞLANGICIYDI...

Arap varlığını korumak, savunmak ve onların ilkel yaşamlarını olduğu gibi sürdürmelerini sağlamak için o çöllere o Arap

yarımadası ile o Afrika topraklarına nice yüzbinlerce Öztürk gömmüş olmamıza karşın ne Afrikalı zenciye, ne de Araplara yaranabilmiştik.

Yer yer başkaldırıyorlardı. Ne var ki, Osmanlı devleti, sözde egemenliği altındaki kabileleri bile sindirecek güçte değildi. O kadar ki, Mısır Valisi Kavalalı Arnavut Mehmet Ali Paşa'dan yardım istemek zorunda kalıyordu.

Kısa bir süre sonra Sırpların bağımsızlık eylemleri başladı (1815).

KİMDİ, BU KAVALALI MEHMET ALİ PAŞA?

1769'da Kavala'da doğmuş bir Arnavut'tu. (Enderun-u Hümayun) denilen saray içoğlanları örgütünde yetişmişti.

Dönemin Osmanlı Padişahı Üçüncü Selim, Arnavut Alemdar Mustafa Paşa'ya gösterdiği ilgiyi bu kez (Arnavut Kavalalı Mehmet Ali)ye de gösterdi. Değişik görevlere atadıktan sonra, 35 yaşındaki Mehmet Ali'ye Paşalık rütbesi vererek Mısır'a (Vali) yaptı (1805).

Mehmet Ali Paşa, Mısır'da, (Memlûkler/Kölemenler) diye anılan Türkler üzerine saldırdı. Toroslardan başlayarak Suriye, Lübnan, Kıbrıs, Mısır, Hicaz ve Sudan'ı kapsayan bu Türk devletinin başkenti (Kahire) idi. Devletin adi: (Ed-Devletüt-Türkiye) idi. Bu devlet, (Yavuz) diye nitelenen 1. Selim tarafından yıkıldıktan sonra tarihten silinmiş ve geride ancak başsız ve sahipsiz Türkler kalmıştı.

Arnavut Mehmet Ali Paşa, Üçüncü Selim'in buyruklarına uyarak Türkleri ortadan kaldırmak için eyleme girişti.

Daha sonra, (Vehhabi) Arapları üzerine saldırıya geçti. Üçüncü Selim'in, lütuflarını 2. Mahmut aynen benimseyerek bu başarılı(!) eylemlerine karşılık olmak üzere Mehmet Ali Paşa'nın oğullarından birine (vezirlik) rütbe ve payesi ile birlikte (Hicaz ve Habeş) genel valiliğini verdi. Öteki oğlunu da (Beylerbeyliği)ne atayarak (Sudan valiliğini) verdi.

Kavalalı Arnavut Mehmet Ali Paşa, bütün bu yücelik, nimet ve devleti azımsayarak 20 Ekim 1831'de, Osmanlı devletine isyan etti.

Aslında, çözülüş birbirini izleyerek sürüp gidiyordu. Yunan isyanı büyümüş, Moralılar özgürlük ve bağımsızlıklarını ilan etmişlerdi (1822).

Osmanlı Devleti'nin "devşirme köleler ve iç oğlanları" elinde yönlendirilen çağdışı politikası, esasen öylesine temelden ve amaçtan yoksundu ki, yüzbinlerce Türk evladının kanı ve canları karşılığında elde edilen yabancı ülkelerin devletlerini haraca bağlamaktan ötede bir egemenlik, söz konusu bile olmamıştı.

Tüm amaç, çaba ve uğraş; "haraç, yağma, talan, kadın, kız ve oğlanları" tutsak almaktan öteye geçmemişti.

Başkaldıran ve egemenliği altındaki ülkeler üzerine askeri güç gönderip bastıracak durumunu çoktan yitirmiş olan Osmanlı devleti, Sırp ayaklanması karşısında, Mısır Valisi Arnavut Mehmet Ali Paşa'dan yardım istemek ve bu yardım karşılığmda ise, öne sürülen her bir koşula boyun eğmek zorundaydı.

Nitekim daha 1827 yılında biraraya gelen (İngiltere ve Fransa), Navarin'de demir atmış Osmanlı savaş gemilerinin tümünü yakmışlardı.

Bu olayın ardından, (Osmanlı-Rus Savaşı) başlamıştı. Ve yine bu arada Fransızlar, (Cezayir)i almışlardı. (1830)

Mısır Valisi Arnavut Kavalalı Mehmet Ali Paşa, adından ötede bir gücü kalmamış olduğunu sezinlediği Osmanlı İmparatorluğu'na karşı tüm bu nedenlerle yalnız isyan etmekle kalmamış, üstelik Osmanlı ülkesine karşı saldırıya geçmişti.

Mehmet Ali'nin Mısır'ın "Çingene kökenli" fellahlarından meydana getirdiği savaş ordusu, (Filistin) ve (Suriye) üzerinden Anadolu'ya girdi.

Kanıbozuk devşirme soysuzlar komutasındaki Osmanlı Ordusu, Mehmet Ali'nin "Arap-Çingene melezi fellahlar"dan

oluşmuş ordusu karşısında bile tutunamayarak bozguna uğradı. (1833)

Güney Anadolu, İç Anadolu, Mısır fellahlarının yakıp yıkmaları, türlü çeşitli saldırılarıyla karşı karşıya kaldı.

2. Mahmut ve devleti ellerinde tutan devşirme köle sadrazam ve vezirler, bir yandan Rusya'nın yardım etmesi için Rus Büyükelçisi'ne, öte yandan da Mehmet Ali Paşa'ya "barış" diye el açıyordu.

Bu yakarışların sonucunda: Kütahya'da Mehmet Ali Paşa ile İstanbul'da da Rusya ile birer "andlaşma" imzalandı. (1833)

Bu andlaşmalarla hem Mehmet Ali Paşa'nın tüm istekleri kabul ediliyor ve hem de Rusya'nın Osmanlı devleti üzerinde bir çeşit "egemenlik ortaklığı" meydana getirilmiş oluyordu.

Güneye ve Anadolu'nun içlerine kadar yayılıp yerleşen "çingene kökenli" Mısırlı fellahlar ordusu bir süre sonra Mehmet Ali Paşa'nın buyruğu üzerine yeniden saldırıya geçti. (Nizip) ve yöresinde başlayan Osmanlı Mısır Savaşı, bir kez daha Osmanlı Ordusu'nun yenilgisiyle sonuçlandı.

Bundan böyle Mısır, hem bağımsız ve özgür bir devlet olarak tarihin karşısına çıkacak ve hem de (Arnavut Kavalalı Mehmet Ali Paşa)nın soyundan gelenlerin, (Kral) olarak hüküm ve saltanat sürecekleri bir yeni "Hanedan" türemiş olacaktı.

Bizim için ise, bu olay daha ilginç sonuçlar doğuracaktı: Osmanoğulları'nın esasen "insan panayırı"na çevirdikleri ülkeye bir yeni soy daha katılmış oluyordu. Çünkü Mehmet Ali Paşa Ordusu'nun Osmanlı ülkesine bıraktığı "Arap-Çingene melezi fellahlar"dan yeni yeni melezler oluşacak ve bunlar gelecekte bile, ne "Türklüğü ve ne de Türkiyeliliği" benimsemeyen, her bir tür özdeğer bilincinden ve her bir inançtan yoksun, üstelik, Tanrı'ya küfretmekle ünlenecek olan yeni bir kitle oluşturacaklardı. Kimi zaman Araplıkları, kimi zaman "fellahlıkları" ile övüneceklerdi.

İKİNCİ MAHMUT'UN SARAYİÇİ YAŞAM SERÜVENİ...

Birbirinden farkı olmayan Osmanoğulları'ndan biriydi İkinci Mahmut. Özde değil, yüzeyde yenilikten yana olmakla yetindi.

O da, kendinden öncekiler gibi "kan dökücü" idi. Ve yine kendisinden öncekiler gibi "şarap ve afyon" tutkunuydu.

Sarayı doldurup taşıran binlerce yabancı soylu kadınlardan kendi elleriyle seçtiği yüzlercesiyle yattı.

Bunların 17'si çocuk doğurdukları için "karıları" sayıldı.

Bu 17 kadının öz ve takma adlarıyla ırk ve soyları şöyleydi:

1- Bezmiâlem Sultan (Leon) adında bir Rus Yahudisinin kızıydı. İki kızkardeşi daha vardı. Her üçü de Kafkaslarda tutsak edilerek Osmanlı sarayına satılmıştılar. Bunlardan biri, Sadrazam Damat Halil Paşa tarafından İkinci Mahmut'a sunulmuştu. Halil Paşa, Hüseyin Paşa'nın kölelerinden devşirme bir Sırp'tı. İkinci Mahmut, kızı Saliha Sultan'ı bu adamla evlendirdi; (Bezmiâlem) adını taktığı, Rus Yahudisi Leo'nun kızı ve gerçek adıyla (Suzi)yi kendisine sunduğu için. Bu devşirme Sırp Halil Paşa'nın daha önceki karısından olan oğlu Mahmut Paşa da, Abdülmecit'in kızkardeşi Seniha Sultan'la evlendirilmişti. Seniha Sultan'ın annesi ve yine, devşirme Hristiyan cariyelerden olan ve (Nâlanıdil Sultan) takma adıyla anılan bir cariye idi. Ünlü Prens Sabahattin Bey ile kardeşi Lütfullah Bey, işte bu devşirme köle Mahmut Paşa'nın oğullarıydılar. Sultan Abdülmecit, Bezmiîâlem Sultan takma adıyla anılan Rus Yahudisi kızın oğludur.

2- Pertevniyal Sultan: Asıl adı (Besime) idi. Kadın hamamlarında tellallık (natır) yapan bir çingene kızıydı. İkinci Mahmut bu kadını sokakta görmüş, âşık olmuştu. Zorla haremine getirterek gözdeleri arasına soktu. Sultan Abdülaziz, işte bu kadının oğludur.

3- Hüsnümelek Sultan: Asıl adı (Maryam) idi. Ermeni'ydi. Tiyatrolarda kanto oynuyordu... İkinci Mahmut bu kadına da

âşık oldu, gözdelerinin arasına kattı. Çocuk doğurunca da karısı oldu ve ona (Hüsnümelek) adını koydu.

Bu kadın için bir de manzume yazan İkinci Mahmut, üstelik besteledi de...

"Hüsnümelek bir peridir,

Cümlesinin dilberidir"

Dizeleriyle başlayan bu şarkı, bir dönemin Osmanlı Sarayında ve daha sonraları başkentin her yanında söylenir oldu. Bu, (Kantocu Maryam) iken, (Hüsnümelek Sultan)lığa yükselen kadın. 1886 yılında Nakkaş'taki yalısında, 80 yaşında öldü.

1- Fatma Sultan: Halk arasında (Mısırlıların soylarından esinlenerek: (Arap çingenesi) diye tanımlananlardan, Mısırlı bir fellah'tı. Esir pazarından satın alınarak İkinci Mahmut'a sunulmuştu. Cariyeliğinde sesinin güzelliği ve kıvrak danslarıyla Osmanlı Padişahı'nın ilgisini çekmiş ve gözdeleri arasına girmişti. Gebe kalıp çocuk doğurunca karısı sayılarak (Hanım Sultan) oldu.

2- Huşyar Sultan: Tunus'tan kaçırılmış, esir pazarından alınarak, daha sonra Osmanlı Sarayı'na satılmıştı. Bir ak arapla bir zenciden dünyaya gelmiş bir melezdi. İkinci Mahmut'un havuzbaşı eğlencelerinde Afrikalılara özgü ilkel oyunlarını gözönüne koyarak padişahın cinsel isteklerini kamçılamış, gebe kaldıktan sonra da (Hanım Sultan)lardan biri olmuştu. Asıl adı: Furi'ydi.

3- Kerime Sultan: Bir Acem kızıydı. Esir pazarlarından satın alınmışlardandı. Gözlerinin güzelliğine eklenen acem şivesi İkinci Mahmut'u büyülemişcesine etkiledi. O da gebe kalınca (Hanım Sultan)lardan biri oldu. (Kerime Sultan) dediler.

4- Mislinâyab Sultan: Hırvat soylu bir Boşnak'ın kızıydı. Tüm ötekiler gibi tutsak edilerek esir pazarlarında elden ele dolaştıktan sonra Osmanlı Sarayı'na satılmıştı. Açık sarı saçları, mavi gözleri, ince uzun vücut yapısı, kalçalarıyla göğüslerinin dolgun yuvarlaklığı, saray tutsaklarından biri olan bu kızı da

kısa sürede cariyelikten gözdeliğe yükseltti. Gebe kaldıktan sonra da asıl adı olan (Margarita yerine Mislinâyab) adını taktılar. Çocuğunu doğurunca da (Mislinâyab Sultan) oldu.

5- Nuritâb Sultan: Korsanlar tarafından Girit Adası'ndan kaçırılmış, esir pazarında satılarak Osmanlı Sarayına bir Yahudi tefeci tarafından "iş karşılığı" armağan edilmişti. Grek ırkından bir Yunanlı'ydı. Asıl adı (Nora) idi. İkinci Mahmut'un gönlünü ve gözünü dolduran körpe vücudu ile kısa sürede cariyelikten gözdeliğe ve hemen ardından gebe kalıp çocuk doğurunca da (Hanım Sultan)lığa yüceldi. Asıl adı (Nora)yı değiştirip (Nuritâb Sultan) yaptılar.

6- Tiryâl Sultan: Ukraynalı bir Rus'un kızıdır. Asıl adı (Olga) idi. Savaş ganimetlerini bölüşmek, Türk askerlerinin ele geçirdikleri kentleri yağmalamak, tutsak alıp bunları satma hakkına sahip olmak gibi ayrıcalıklarla donatılan yeniçeriler tarafından kaçırılmış ve Osmanlı Sarayı'na satılmıştı. Bu ateşli aşk kadını güzelliği kadar kurnazdı da. İkinci Mahmut'un "içki, seks ve saz" tutkusunu cinsel oyunlarıyla bir kat daha çoğaltan bu Rus kızı, Osmanlı padişahı'nı uzun bir süre avucu içinde tuttu. Gebe kalıp çocuk doğurunca da, Olga olmaktan çıkarılarak (Tiryâl Sultan) oldu.

7- Lebrizifelek Sultan Cenovalı bir katolik papazın kızıdır. Asıl adı (Rozi) idi. Korsanlar tarafından kaçırılarak esircilere satılmıştı. Bir sürü esir kızlarla birlikte Osmanlı Sarayı'na satılmış, cariyeler arasına katılmıştı. İkinci Mahmut binlerce cariyesinin arasından bu kızı seçerek gözdelerinden biri yaptı. Rozi de ötekiler gibi gebe kalıp çocuk doğurunca, bu da padişah karısı sayıldı ve yeni bir ad ve ünvanla yüceltildi: (Lebrizifelek Sultan) oldu.

8- Nevfidan Sultan: Yunan adalarından kaçırılmış, esirciler eliyle saraya satılmış bir Rum kızıydı. Asıl adı (Nina) idi. Çocuk yaşında, ince yapılı körpe bir kızdı. Bu Rum kızı da İkinci

Mahmut'un yatağında gebe kalıp çocuk doğurunca (Nevfidan Sultan) oldu.

9- Aşubûcan Sultan: Bulgar derebeylerinden birinin kızıydı. Adı (Ester) di. Esircilere satılmış, daha sonra Osmanlı Sarayı'na getirilmişti. O da çocuk doğurup (padişah karısı) sayılınca (Aşubûcan Sultan) adı takılıp kraliçelerden biri oldu.

10- Ebrireftar Sultan: Hristiyan Gürcülerdendi. Adı (Flora) idi. Ötekiler örneği yoldan ele geçirilmiş, saraya satılmıştı. Çocuk doğurunca ona da (Ebrireftar Sultan) adını taktılar.

11- Gülcemal Sultan: Arnavutluk'tan kaçırılarak esircilerin ellerine düşmüş, daha sonra Osmanlı Sarayı'na satılmıştı. Asıl adı (Sofi) idi. İkinci Mahmut'un yatağından o da çocuk sahibi olarak çıktı. Bir takma ad ve yüce bir ünvan da ona verdiler. (Gülcemal Sultan) oldu.

12- Perestev Sultan: Bu Romen soylu kızın adı (Magda) idi. Doğrudan gözdeleri arasına girdi, ikinci Mahmut'un. padişahı etkisi altında tuttu çok uzun süre. Bir erkek, iki kız çocuğu oldu. Magda'ya (Perestev) adını İkinci Mahmut koydu. Tüm kadınları arasında en gözdesi, bu Romen kızıydı. Takma adıyla (Perestev Sultan) olarak tarihlere geçen kadın...

13- Pervizifelek Sultan: Bu Yahudi kızının asıl adı (Suzan) idi. Filistin dolaylarından kaçırılarak saraya satılmıştı. Bilinenin tersine, koyu esmerdi, iri yeşil gözleri esmer cildini daha da güzelleştiriyordu. Kısa, dolgun vücutlu ve kıvraktı. İkinci Mahmut bu tutsak kızı daha ilk gördüğünde odasına kapatmış, günlerce yanından ayırmamıştı. Yahudi Suzan kız ve oğlan çocuklar doğurdu, İkinci Mahmut'a. (Pervizifelek Sultan) oluverdi kısa sürede...

14- Zerniğâr Sultan: Bosna'dan kaçırılmış, saraya satılmış bir Sırp kızıydı. (Zona) olan adının baş harfinden esinlenerek (Zerniğâr Sultan) ad ve ünvanını verdiler, bu Sırp kızı padişaha yeni evlatlar doğurdu.

İkinci Mahmut'un bu 17 karısından 14'ü erkek, 14'ü kız olmak üzere 28 evladı oldu, Osmanlı ailesine katıldılar. 14 erkek çocuğundan yalnız ikisi Osmanlı tahtına padişah olarak oturmak şansını elde ettiler.

Birinci Abdülmecit sarayiçi ve saraydışı rezaletlerin birbirini izlediği bir dönemde kendi dünyasında yaşadı...

Bunlar, Abdülmecit ile Abdülaziz'dir. Abdülmecit'in annesi (Bezmiâlem Sultan), yukarıda da açıkladığımız gibi, (Leon) adındaki Rus Yahudisinin üç kızından biri olan (Suzi)dir. İkinci Mahmut'a ilk erkek çocuğunu doğuran bu kadına (Bezmîâlem) adı takılmış ve adına camiler, mescitler, okullar yapılmıştır.

Daha sonra Osmanlı tahtına çıkacak oları Abdülaziz'in annesi ise, yine yukarıda değinerek açıkladığımız gibi (Hamam tellağı Besime Kadın)dır. İkinci Mahmut'un sokakta görüp âşık olduğu bu kadın Abdülaziz'i doğurunca (Pertevniyal Sultan) ad ve ünvanı ile yüceltilmiş, adına da bir sürü yapı ve okul yaptırılmıştır. Bu iki kadın, birer (Valide Sultan) olarak Osmanlı Sarayı'nda ve ülkede hüküm yürütme olanağını da uzun süre ellerinde tuttular.

Anadolu Türk'ü, gerçeği yazılmamış bir tarihin içyüzünü bilmeden yaşamıştı. Öyleki, bir gün yazılacak gerçeklere de inanmayacaktı. Çünkü Osmanoğulları'nın ve çevresindekilerin düzenleriyle öylesine uyutulmuş, bölünmüş, parçalanmıştı, özırkına, özırkının değerlerine ve inançlarına özgü her bir şeyini kaybetmişti, kaybettirilmişti. Irk bilincini, ırkının öz dinini, ırkının dilini, kültürünü, ırkının yüce tarihini -bir zerresi kalmamacasına- böylesine kaybeden bir ulusun kendine dönmesi, kendi ırkından yana bir davranışa kalkışmasına olanak var mıydı?

İkinci Mahmut, 31 yıl kesintisiz sürdüğü saltanattan sonra, 54 yaşında öldü.

"Genç Osman"dan beri kaldırılmasına ve söndürülmesine çalışılan yeniçeri ocağını yok etmeyi, ölümünden 15 yıl önce başarmıştı. Osmanlıların (Vak'ai Hayriye) diye niteleyerek tanımladıkları bu olay, gerçekte, kokuşmuş devlet yapısına yeni bir güç katacak anlam ve değerden yoksundu.

Çark yine o çark, düzen yine o düzendi çünkü. Devlet ve millet anlayışında, ulusal olan hiç bir değişim, bir öze dönüş olmayacaktı, batana dek...

OTUZ BİRİNCI BOLÜM

BİRİNCİ ABDÜLMECİT DÖNEMİ (1839-1861)

ABDÜLMECİT, BABASI 2. MAHMUT'UN (BEZM-İ ÂLEM) ADINI TAKTIĞI, YAHUDİ LEON'UN KIZI SUZİ'Tİ HALKIN GÖZÜNÜ BOYAMAK İÇİN O'NUN ADINA VAKIFLAR KURDURUYORDU...

31. Osmanlı Padişahı Birinci Abdülmecit, Rusyalı Yahudi Leon'un kızı Suzi'den doğmuştu.(1)

1831 yılında bu kadından doğan Abdülmecit, padişah olarak tahta oturtulduğunda, 16 yaşındaydı. Annesi Bezm-i Âlem Sultan (Suzi), bundan böyle (Valide Sultan) olarak, ana kraliçeliğin verdiği sınırsız yetkileri hem oğlunun ve hem de kendi adına kullanacaktı.

Birçoğunun döneminde olduğu gibi, bu padişah anasının da gerçek ırk ve soyunu unutturmak için, bir yandan da halkın gözünde "dini bütün Müslüman"; ve "hayır sahibi şefkat ve merhamet timsali kadın" görünmesini sağlamak amacıyla (Valide Sultan Bezm-i Alem) adına en başta camiler, mescitler, çeşmeler, köprüler ve hastanelerden oluşan vakıflar kurulacaktı.

Ama bu dönem, çok ilginç olaylara gebe bir dönem olarak da ayrı bir özellikle tarihe geçecekti.

---

(1) Günümüz Türkiyesi'nde Osmanlı'yı ve Osmanlıcılığı yeniden diriltme ve yüceltme savaşına girişenler, bu kadının adına kurulmuş vakıflar bünyesinden bir (Bezm-i Âlem Üniversitesi) çıkarıp daha da yücelmesini sağlamak için, var güçleriyle çalışmaktadırlar.

"Sırp, Arnavut, Rum, Bulgar soylu" ne kadar "yeniçeri eskisi" varsa, bu kara cahiller ve soysuzlar güruhu, devletin en yüksek katlarını birer birer satın alacaklardı. Çünkü saray hazinesi boşalmış; tamtakır olmuştu.

Devletin en yukarı çizgideki katlarına, (Bezmi-Âlem Valide Sultan) hazretlerine, en çok "altın" verebilenler atanacaklardı.

Abdülmecit'in "taht"a oturup "cülus bahşişi" adı altında tüm hazine mevcudunu, yeniçeriler yerine bu kez (Asâkir-i Mansure-i Muhammediye) örgütüne ve sarayiçi ağalarına "haraç" olarak dağıttıktan hemen sonra, Valide Sultan Bezmi-Âlem, gerçek adıyla: Yahudi Leon'un kızı (Suzi), oğlu Abdülmecit'i karşısına alarak şöyle konuştu:

-Padişah oğlum bilmen gerekür ki, hazinende bir tırnak dahi altun kalmamıştır. Hâl-ü keyfiyet böyle olunca, ben derim ki, bir takım varlıklı, tükenmez altun sahibi olmuş kimesneleri yüksek makamlara oturtup, kendülerinden çokça altun alup hazineyi doldurmak ve bunca ağır mesârifin altından kalkmak bir eyü maslahattır, zannımca...

16 yaşındaki Osmanlı Padişahı Abdülmecit, anasının suratına bön bön bakıp dinledikten sonra, inanmazlıkla sordu:

-Anacığım... Validem, böyle kimesneler var mıdır, ülkemizde?

Anası hiç duraksamadan karşılık verdi:

-Vardır, yüce padişah oğlum... Hemi de tevatür çoktur. Gün geçmez ki, nice âdem bu yolda haber salmasın!..

-Eh... mâdema n'eye ki vakit fevt eyleriz? Heman maslahat üzre ve de nasıl münasip ise, tizce dâvranup, çokça altun alaraktan, kimesne âdemler ise, diledikleri makamlara nasbeyleyelim (atayalım), siz ne dersiz?

-Bir eyü maslahattır, derim.

-Eyi öyleyse, dedi, Abdülmecit, siz validem gerisini haleyleyesiz....

DEVŞİRME OSMANLI TARİHÇİLERİNİN YAZMADIKLARI GERÇEKLER

Kısca günler geçti aradan...

Daha yüce katlara atanmalarını bekleyen (Enderun) yetiştirmesi devşirme Osmanlı paşalarını deh eden olaylar birbirini izledi.

Göksu'da kahvecilik yapan "yeniçeri eskilerinden" Arnavut Mustafa'ya (Paşalık) rütbesi verilerek, Padişah Abdülmecit'in (Sır kâtipliğine) atandı!..

Oysa bu adamın "okur-yazarlığı" bile yoktu. Körkütük bir kara cahildi;

Mısır çarşısında baharatçılık yapan ve yine bir yeniçeri eskisi olan (Bulgar soylu dönme Rıza)ya, "Müşir»/Mareşallik" rütbesi verilerek (Cihan Ser Askeri) oldu!..

Bu, Bulgar kökenli karacahil dünkü yeniçeri eri şimdi, Osmanlı Orduları Başkomutanı olmuştu!..

Galata'da "sandıkçılık" yapan ve yine bir yeniçeri eskisi olan Hırvat soylu Boşnak Ahmet, (Büyük Amirallik) rütbesiyle, "Kaptan-ı Derya"lığa atandı!..

Bu adam bundan böyle, Osmanlı Deniz Kuvvetleri Komutanı olarak hüküm yürütecekti!..

YENİ DÜZEN YAYGARASI

Batı dünyası, Avrupa'nın dengesini bozmamak için bu kokuşmuş Osmanlı devlet yapısını birdenbire yıkmak istemiyordu. Zaten nasıl olsa devlet ve ülke, bir "ana ve kök unsur" olan Türklerin ellerinde değildi. Her bir varlık ve yetki, kendi uzantılarının yönetiminde sürdürülüyordu.

Ne var ki, kendi içinden çürüye çürüye yıkılıp ortadan kalkması kaçınılmaz bir son olarak ortada duran bu kozmopolit devlet, çöküp ortadan kalkıncaya kadar daha çok sömürülmeli, siyasal ve ekonomik yararlar sağlanmalıydı!..

(Tanzimat-ı Hayriyye/Gülhane Hatt-ı Hümayunu) gibi deyimlerle nitelenen "Osmanlı Fermanı'nı", bir Enderun devşirmesi olan (Mustafa Reşit Paşa)ya, Londra Büyükelçisi iken dikte ettiren ve Abdülmecit'e imzalattırarak (Gülhane'de) okutturan, yine O Avrupa idi.

Devlet güvencesini içeren bu "ferman" ile Hristiyan ve devşirme azınlıklar bundan böyle daha özgür, daha dokunulmaz, daha bağımsız ve sorumsuz yaşam düzeyine kavuşmuş oluyorlardı. Ülkenin özü, soyu Anadolu Türkleri daha rahat, daha kolay bir biçimde hem savaş cephelerinde ve hem de içte ezile ezile soyulacaklardı.

"Vergi" diye, "haraç" diye, "angarya" diye, "aşar2 diye Türklerin sırtından kazanılmış servetler ve vurulmuş vurgunlarla sivrilmiş ve sivrilecek yabancı soylu türedi zenginler, başkent İstanbul Boğazı'nın iki yakasını dolduran, süslü birer "kuşkafesini" andıran yalılarında, köşklerinde, konaklarında sürdürdükleri görkemli yaşamlarına bir kaç kat daha ekleyerek "zevk ve eğlence, refah ve saltanatla" örülü dünyalarında mutluluğun zirvesinden birbirlerine daha belirgin biçimde göz kırpacaklardı.

Onlar bir yandan yalılarını, köşklerini ve konaklarını, Osmanlı Sarayı örneği: "oğlan ve kız cariyeler", uşaklar, hizmetçiler ve halayıklarla dolduruyor; öte yandan padişah Abdülmecit Avrupa devletlerinden yüksek faizler karşılığında aldığı borçlarla (12 milyon altın lira) harcayarak (Dolmabahçe Sarayı)nı yaptırıyordu. (Çırağan) ve (Beylerbeyi) saraylarına ise, (7 milyon altın lira) harcıyordu.

Ya, Anadolu?

Toprağa gömülü taş ve kerpiç barınaklarında, mağaralarda en ilkel bir yaşamın karanlığında "ot ve su" ile besledikleri evlatlarını Osmanoğullan'nın "haraç ve ganimet, kız ve oğlan" talanı için açtıkları ve açacakları savaşlarda can vermeleri için, birer "kurbanlık koyun" örneği büyütmeye çalışıyordu.

"Dört, beşyüz yıl" böyle geçmişti; bir yüz yıl daha böyle geçecekti, kuşkusuz...

Anadolu; "Osmanlı'nın ve Osmanlıcıların" (Beylik) diye niteledikleri: Kentsel ve bölgesel devletlerini teker teker Osmanoğulları'na kaptırdıktan sonra başsız ve sahipsizdi çünkü.

Anadolu, Osmanoğulları için "kurbanlık savaş gücü üreten" bir büyük (hara), bir tükenmez güç kaynağı idi.

Ve, yüzlerce yıldan bu yana Anadolu Türk'ü, Osmanoğulları'nın "tutsağı" olmuştu, bölge bölge...

Dünyanın irili ufaklı tüm devletlerine, aşiretlerine karşı açılmış savaşlarda can vermekle yükümlü olan, işte bu, Osmanlı tutsağı olmuş Öztürk ulusu idi.

Ülkeyi dolduran hiç bir yabancı soylu: Kürt, Ermeni, Rum, Yahudi, Boşnak, Arnavut, Çerkes, Gürcü, Acem, Arap, Çingene ve daha başka ırk ve soy kökenliler, asker olmak ve savaşmak zorunda değildiler. Onları bu tür yükümlülüklerden koruyan Osmanlı yasaları vardı.

(Osmanlı Milleti) denilen o yabancı soylular, Türklerin kanları ve canları karşılığında elde ettikleri servetleri ve nimetleri aralarında bölüşerek yaşamakla ve özellikle: paşa, vezir, derebeyi, sancakbeyi, beylerbeyi, deniz kuvvetleri komutanı, kara kuvvetleri komutanı, sarayiçi ve saraydışı, ülke içi ve ülke dışı ve en yukarı düzeylerde devlet görevlerine atanarak hüküm ve saltanat sürmek imtiyazına sahiptiler.

O satın alınmış, tutsak edilmiş gerçek köleler, Türklerin üzerinde "efendi" olmuş; Türklerse, o satılmış kölelere köle olmuştu; Osmanoğulları'nın birbirini izleyen yasaları ve buyrukları ile.

Ne var ki, bu gerçeklerin hiç biri, o devletin tarihe gömülüp yok oluşundan sonra bile yazılmayacaktı. Üstelik, Atatürk Cumhuriyeti'nden 60 yıl sonra, O, Türk'süz, Türk'e düşman Osmanlı devleti ve o kanı bozuklar, yüceltildikçe yüceltilecekti, yeniden...

Oysa tüm bu olumsuz ve tutarsız gerçeklerin içinde yaşamış ve bütün bu olupbittileri görüp işiterek vicdanları sızlamış namuslu kalem sahipleri bir kenara "kayıt" düşmüşlerdi.

Kiminin: "teksire", "salname", "vekaayinâme" ve kimilerinin "ruznâme" ya da "tarih" diye niteledikleri yazma ve basma belgelerde her şey apaçık gözler önüne serilmişti.

Örneğin, 4. Murat ve 1. İbrahim dönemlerinde (17. y.y.) yaşamış, Osmanlı "ariza" yazarı (Koçi Bey) gerçek adı ve kimliği ile: Devşirme Hristiyan Arnavutlardan Koço Bey yazıp bıraktığı (risale) de, Osmanlı Sarayı'nın ve devlet yapısının bir bölümüne şu satırlarla ışık tutmuştu:

"... Harem-i Hümayun ve Enderun, Arnavut ve Bosna devşirmeleri (boşnaklar) ile sınır beylerinin ve Beylerbeyleri'nin "hediye/armağan" olarak Osmanlı Padişahlarına gönderdikleri kadınlar ve oğlanlarla, ölen "vezir"lerin yabancı soylu "tutsak köleleri" Osmanlı Padişahları'nın "Harem-i Hümayun ve Enderun-u Hümayun"una alınarak bir süre hizmet edip "rütbe" aldıktan sonra önemli makamlara atanırlardı.

Günümüz Türkçesi'ne uyarlamalarla aktardığımız bu satırlar, bir dönemin içyüzünü tüm açıklığı ile ortaya koymakta değil midir?

Daha nice yerli ve yabancı "namuslu kalem sahibi" kimseler, tüm gizliliklerin üzerlerinden ağır ve kalın perdeleri çekerek gerçekleri ortaya koymaktan korkmamak gibi bir yürek yüceliğini kanıtlamaktan geri kalmamışlardır.

PADİŞAH KARISI SERFİRAZ SULTAN BİR ERMENİ'NİN METRESİ OLDU!..

Sarayiçi rezaletleri şimdiye kadar halkın gözünden ve kulağından titizlikle kaçırılmıştı. Abdülmecit döneminde ise, bu rezaletler sokaklara taşarak halkın gözleri önünde sergilendi.

Abdülmecit'in "karıları" sayılan gözdeleri bu dönemde, sarayların kalın duvarları arkasında sürdürdükleri yaşama karşı çıkarak sokağa döküldüler.

"Padişaha isyan" türündeki bu başkaldırma nedeni ise, Abdülmecit'in karılarından (Serfiraz Sultan) takma adı ile anılan yabancı soylu bir devşirme kadın'dı.

Abdülmecit, bu ne idüğü belirsiz gözde cariyeye delice bir tutku ile bağlanmıştı. Sanki o, bir hükümdar değil, bu soyuz köleye köle olmuş bir içoğlandı. Abdülmecit'in hiç bir sözünü dinlemediği gibi, onu yatağına bile almıyor; üstelik, padişahın yaşadığı Topkapı Sarayı'ndan kaçarak (Çırağan Sarayı) nda, nedimeleri, uşakları, hizmetçileri ile bildiği gibi yaşıyordu. Omanlı Saray geleneğinin hiç bir kural ve koşuluna boyun eğmemekteki direnmesine karşın, Abdülmecit sık sık Çırağan Sarayı'na giderek yatağına girebilmek için yalvarıyordu.

Serfiraz Sultan en görkemli giysiler ve eşi görülmemiş mücevherlerle süslenmiş olarak dilediği her bir yerde, özellikle Kapalıçarşı ve Beyoğlu'nda korkusuz ve sorumsuzca dolaşıyordu.

Abdülmecit'in öteki 19 karısını başkaldırmaya yönelten neden, Serfiraz'ın bu özgür ve bağımsız tutumu idi.

-Biz de onun gibi yaşayacağız!.. dediler. Ve gerçekten de her biri Serfiraz'ın başıboş yaşamına eşit "başıboşluk yarışına" giriştiler.

Ama ötede, Afrika'da, Arap çöllerinde, Rus cephelerinde ve denizlerde kan gövdeyi götürüyor, Anadolu'nun Osmanlı'ya tutsak Öztürkleri can veriyorlardı.

Çok geçmeden, "hanım sultanların" saray dışı rezaletleri dilden dile dolaşır oldu.

Sarayın duvarları ardında yüzlerce yıldır örtbas edilen rezaletler, bundan böyle ulu orta sürdürülüyordu.

Camilerde, tekelerde, kahvehanelerde dilden dile dolaşan yeni konuların başlıcası: Saraylıların günlük rezaletleriydi!..

(Serfiraz Sultan) olayı, dönemin en ilginç serüveni olarak kısa sürede bütün İstanbul'a yayıldı.

Halk korku içinde, birbirlerinden çekinerek kulaktan kulağa fısıldıyordu:

-Padişahımız, efendimizin hanım sultanlarından Serfiraz Sultan, Tarabyalı çalgıcı Ermeni delikanlısı ile gizli gizli buluşuyormuş![2]

Ermeni oğlanın koynundan çıkıp gündüzleri saraya dönüp Abdülmecit'in koynuna giren (Serfiraz Sultan), tüm suçunu affettirmiş olarak, yine âşıkının kollarına koşuyordu.

Sarayağaları başbaşa vererek bu olaya bir son vermeyi kararlaştırdılar...

Ancak aylar sonra, (Küçük Fesli Ermeni) delikanlısı Beşiktaş'ta kıstırılarak öldürüldü.

Ama Serfiraz Sultan, bir padişah karısı olarak görkem içindeki yaşamını yine en özgür ve en akıl almaz biçimde sürdürüyordu. Hem de, ne saray içinde, ne de saray dışında en küçük bir engelle karşılaşmadan...

OLAYLARIN YANKILARI

Öteki Osmanlı tarihçilerinden ayrı bir yeri olan Cevdet Paşa, bu dönem ve bu olay hakkında "kayıt düşüp" apaçık yazmaktan çekinmemiştir.

"Padişah, Serfiraz namında bir kadına tutulup başka bir kadına yaklaşmaz oldu. Serfiraz Hatun'a kimse bir şey diyemez. İstediği yerlerde gezer, tozardı. Diğerleri de onu kıskanır, ona nisbet olsun diye seyir yerlerinde ve Beyoğlu'nda ırz ve namusu muhil (ihlâl edilmiş/kalmamış) yerlerde ol veçhile (öylece) dolaşırlardı. Kerimeleri sultanlar da, onları bu yolda taklit ederlerdi. Onların bu misillu hal ve hareketleri, namusu saltanatı ihlal eder (bozar/

(2) Cevdet Paşa, Tezâkir, c: 2.

yok eder) olduğundan, Hünkâr (padişah) müteessir olsa dahi bunların önünü alamazdı. Saray kadınları öteden beri saray-ı Hümayunda bir köşeye çekilmişlerdi. Hatta feraceleri (sokak giysileri) yoktu. İkinci Mahmut devrinden kalma arzularını alsınlar diye kendilerine birer ferace verilmişti. Birbuçuk seneden beri kendilerine seyir ve temaşa kapıları (gezme ve eğlence yerleri) açıldı. Her yerde gezmeye başladılar. Şurada, burada türlü rezaletler eder (yapar) oldular."

Ne var ki, hiç bir şey Abdülmecit'in umurunda bile değildi. O, gözüne kestirdiği her kadına âşık oluyor ve yatağına alıyordu. Gece ve gündüz sarhoştu.

İşte bu sıralarda, yeni bir kadın girdi Osmanlı Sarayı'na...

BİR DEVŞİRME EVLATLIK (BEZMÂRÂ SULTAN) OLDU!..

Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İsmail Paşa'nın ölümü üzerine İstanbul'a gelen karısı, yanına "evlatlığı" Bezmârâ'yı da almıştı.

Bir Arnavut devşirmesi olan bu ünlü aile, İstanbul'a gelir gelmez başkentin yine kendileri gibi türedi devşirmelerden oluşmuş yalılı, köşklü, konaklı sosyetesi ile hemen içli dışlı bir dostluk kurmakta gecikmemiştiler. Beyoğlu'nun bir bölümü, boğazın iki yakası baştan sona kadar "bey, paşa, vezir" ve daha başka ünvanlarla anılan ve ülkenin tüm servetlerine de sahip olanlar, bu Osmanlı devşirmelerinden başkaları değildi.

Bir salon kızı olarak yetişen evlatlık Bezmârâ, piyano da çalıyordu.

Osmanlı devşirmeler sosyetesinin içinde, saraydan çıkar sağlama yarışına girişmiş "pezevenkler"de vardı. Bunlar, nerde bir güzel kadın-kız görür, ya da duyarsa, tez zamanda saraya koşup padişahın en yakınlarından birinin kulağına fısıldamaktan geri kalmıyorlardı.

Bezmârâ'yı da Abdülmecit'e böyle peşkeş çektiler.

Hemen yemekli bir ziyafet düzenlendi, Osmanlı Sarayı'nda ve Bezmârâ görkemli bir protokolle çağırıldı.

Her biri başka başka olsun da, ne olursa olsun diyenlerin biri olan Abdülmecit, daha görür görmez Bezmârâ'ya âşık oldu!..

Ziyafet sonrasında Bezmârâ'yı koynuna alıp sabahlayan Abdülmecit, ertesi gün buyruğunu verdi:

"Bezmârâ hatunla nikâhımız olsun derüz! Tiz varup icabını yapasız

Başta şeyhülislam ve saray ağaları telaş içinde kafa kafaya vererek durumu inceleyip tartışmaya başladılar:

"Bu ne mene iştir?" diyorlardı. "Nikâh ne ola?"

"Beli," diyordu, şeyhülislam "Nikâh vacip değildir. Neden dersez (derseniz), şimdiye değin bir Osmanoğlu "nikâh"la evlenmemiştir. Herhangi bir hatunu dilemişse, ol hatun, şer'i şerif üzre nikâhlısı sayıla gelmiştir. Bu nasıl iştir ki, padişahımız efendimiz Abdülmecit Han, Bezmârâ Hatun'a nikâh kıyıla, der?"

Ne ki, tüm karşı koymalara rağmen, Abdülmecit Bezmârâ'nın isteği doğrultusunda "nikâh" kıydırarak evlendi. İlk işi, Bezmârâ'nın adını değiştirmek oldu. Ona: (Bezmican) adını koydurdular. Padişahın "ferman"'ı ile "Baş İkballikle" yüceltildi.

"Padişah karısı" olmuş hanım sultanların en başında yer verilen (Bezmârâ/Bezmican Sultan) daha ilk günlerden başlayarak sarayın katı töresini hiçe sayarak tüm geleneğe meydan okudu. Sarayın içinde ve dışında (Serfiraz Sultan) örneği, dilediğince özgür bir yaşam sürmeye başladı.

Gözüne kestirdiği adamlarla birlikte gezip tozuyor ve gecelerini onlarla geçiriyordu. Onu gizlice izleyen saray hafiyeleri, bu "Baş Hanım Sultan"ın rezil yaşamını padişaha sundukları "Jurnal"lerinde apaçık belirtiyorlardı ama sonuç yoktu.

Abdülmecit'in öteki kadınları, Bezmârâ'nın bunca rezilliği dillerden düşmediği halde kılına dokunulmadığının nedenlerine bir türlü akıl erdiremiyorlardı.

"Biz de serbestlik isteriz, diye dikiliyorlardı, Abdülmecit'in karşısına..." bize bunca tahakküm hiç eksilmeden sürüp giderken, soluk alacak bir fırsat bile verilmezken, "Bezmârâ/Bezmican Hatun'a, bu ne müsamaha? O'nun bizden üstünlüğü nedir, bilmek isteriz..." diyorlardı.

Bir yandan "hafiye jurnalleri", öte yandan saray ağalarının yakınmaları ve bir yandan da, "vezir, vüzera"nın dedikoduları, Abdülmecit'i biraz olsun kendine getirebilmişti. (Başhanım Bezmârâ-Bezmican Sultan)ı, nihayet boşayabildi.

Ne ki, bu kadının öyküsü bu kadarla da bitmiş olmuyordu. Kısa bir süre sonra, padişah karısı iken seviştiği (Ressam Tevfik Paşa) ile evlendiği duyuldu.

Bu da, öteki olaylar gibi, şimdiye değin pek duyulmamış türden olaylar zincirine eklenen halkalardan biri idi.

Ama Abdülmecit bu olaya da hiç bir tepki göstermedi. Ancak, Onun ölümünden sonra "Taht"a çıkan Abdülaziz, Bezmârâ'yı ve kocası Tevfik Paşa'yı Bursa'ya sürdü.

Ne var ki, Bezmârâ Bursa'da da rahat durmadı. Bu kez, Bursa Evkaf Müdürü (Uzun Ahmet Bey)le gizli gizli buluştukları tüm kente yayıldı. Tevfik Paşa, Bezmârâ'yı boşamak zorunda kaldı. Bezmârâ da Uzun Ahmet'le evlendi.

Daha sonraları İstanbul'a gelip yerleştikleri ve güç koşullar içinde yoksul bir yaşam sürdükleri; gelecekte, bir takım kaynaklarda şöyle bir değinilip geçiştirilecekti.

BİR BAŞKA OLAY TİRÜMÜJĞAN SULTAN KADIN EFENDİ

Çok sayıda değişik belgelerde, bu kadının "Ermeni" olduğu açıklanmış olmasına, bir kaç Osmanlı tarihçisi karşı çıkarak; Tirümüjgan Sultan'ın Ermeni değil, Çerkes olduğunu

savunmuşlardır. Ve, bu savunmayı güçlendirmek için de, Tirümüjğan'ın: "yeşil ela gözlü, açık kumral ve gayet uzun saçlı, beyaz şeffaf tenli, zarif endamlı, ince belli, eli ayağı çok güzel bir kadın..."; olarak fizik yapısını, Çerkes soyunun renk ve biçimine göre yazmışlardır. Ama bunu yaparken konunun şu yanını hiç düşünmemişlerdir: Böyle bir tip kadından, böylesine çirkin ve kara suratlı, uzun ve kemerli, Armen burunlu bir "Abdülhamit" doğar mıydı?

Kaldı ki, Çerkes olsa ne olacaktı? Çerkes diye tanımlanan soy, Türk soyu mu idi? Slav ve Moğolların soy karışımından oluşmuş "Abhaza ve Gürcü" Çerkes, Lezgi, "Çeçen" diye tanımlanan Kafkasyalıların tümü (Çerkes) diye anılıyorlardı Osmanlı ülkesinde.

Bir Osmanlı olduğu kadar, bir Osmanlıcı tarih yazarı olarak karşımıza çıkan (Ahmet Saip), (Abdülhamid-i Sâni) adıyla yayınlanan kitabında, şu biçim bir açıklama yapacaktı: "... Abdülhamid-i Sani'nin validesi iddia edildiği gibi Ermeni olmayıp, (Çandır) adında bir Çerkes cariye idi. Ermeni cinsinden olduğunu iddia ve bununla hünkârı (padişahı) tahkir etmek dahi istiyorlarsa da doğru olmayıp, Çandır nam cariye, sarayın bildiğimiz Çerkes cariyelerinden bulunduğu muhakkaktır. Şu kadar ki, Sultan Abdülmecit merhumun maruf (tanınmış-ünlü) odalıklarından olmayıp sarayın hidematı süfliyesi hizmetkârlarından (aşağılık/değersiz hizmetçilerinden) olduğu halde, tesadüfen ülfeti padişahı şerefine mazhariyetle (bir raslantı sonucunda padişahın dikkatini çekip tanışmış olmanın onuruna kavuşmakla) bugünkü sultanı (Abdülhamid'i) vücuda getirmiş adi bir cariyedir."

8 yıl içinde Abdülmecit'e üç çocuk doğuran Tirümüjgan, bunlardan biri erkek öteki kız iki çocuğunu kısa bir sürede arka arkaya kaybetti. Çocuklarından sadece (Abdülhamit) sağ kaldı. Ve bu çocuk gelecekte (İkinci Abdülhamid) ünvanı ile Osmanlı

Padişahı olacak ve kendisinden öncekiler gibi, bu da tüm Türklere kan kusturacaktı.

Tirümüjgan, oğlu Abdülhamit 7 yaşına geldiğinde veremden öldü. Abdülmecit, oğlu Abdülhamit'in bakımını 4. karısı sayılan (Perestû Sultan)a verdi,

Abdülmecit'in karıları sayılan 20 kadından 23 kızı, 18 erkek çocuğu oldu. Bunlardan yalnız Abdülhamit (II), Murat (V) ve Mehmet Reşat sağ kalacak ve ötekiler tarihin karanlığı içinde kayıp gideceklerdi.

Gelecekte, İkinci Abdülhamit dönemini yazan Osmanlı tarihçileri,(3) Abdülmecit'in karılarından ve Abdülhamit'in analığı (Perestû Sultan) için iki ayrı ve birbirinin karşıtı yorum yapacaklardı:

"... İkinci Abdülhamid padişah olunca (Mehdilyayı Saltanat olan Prestu Sultan), haremin başı olmasına rağmen hiç kimsenin işine karışmaz ve incitmezmiş. Her işte dürüstlük arar, ibadetle ve fukaraya yardımla günlerini geçirirmiş. Mührü de şöyle imiş:

(Devletlû Dördüncü Perest Kadın Hazretleri).

Şimdi bir de şu tarihsel olayın yorumuna bir bakalım:

"...Abdülhamid'in, analığının kötü davrandığını, Hademe-i Saray müstahdemi ile (sarayda görevli erkeklerle) cinsi münasebette bulunuyor, diye Perestû Kadın Efendi'yi Padişah Abdülaziz'e ihbar ettiğini..."

İşte, Osmanlı Sarayı'nın gerçek içyüzü, bu idi.

Abdülmecit'e çocuk doğurdukları için karıları sayılan yabancı soylu Hristiyan devşirmesi cariyeler şunlardı:

(Vilma), bir Fransız kızıydı. Esir satıcılar onu Osmanlı Sarayı'na büyük bir para karşılığı verdiler. Beşinci Murat'ı doğurunca, adını (Şevkefza) koydular.

---

(3) 1- Ahmet Saip, Abdülhamid-i Sâni, İstanbul, 1308.
2- Osman Nuri, Abdülhamid-i Sâni ve Devri Saltanatı, İstanbul, 1327.

(Virjin), Erivanlı bir Ermeni'ydi. Onu da esirciler satmıştı saraya. Bir dönemin 33 yıllık kızıl sultanı olarak hüküm sürecek Abdülhamit'i doğurunca, (Tirümüjğan Sultan) adını taktılar. Virjin, kaynaklara göre iyi bir rakkase (arabesk oyuncu) idi.

Karolin, korsanların Yunan adalarından kaçırıp esircilere sattıkları, daha sonra Osmanlı Sarayı'na satılmış, Grek kökenli bir Rum kızıydı. Sondan bir önceki Osmanlı Padişahı olarak "tahta" oturacak Beşinci Mehmet Reşat'ı doğurunca, adını değiştirip (Gülcemal Sultan) yaptılar.

Öteki 16 yabancı soylu cariye kadının takma adları ise şöyleydi:

Düzdüdil, Nâvekmisâl, Nesrin, Nükhetseza, Şemsinur, Servetseza, Zeynimelek, Ceylânğar, Nalânıdil, Nergis, Neveser, Perestû, Serfiraz, Şayeste, Verdicenan, Rusdil.

NİÇİN, OSMANLI'YA TUTSAK OLMUŞTUK?
VE NİÇİN TÜKENİP GİDİYORDUK?.

Neler olup bittiğini bilmeden, neler olacağını bilmek, kuşkusuz olası değildir.

Uğradığımız tüm ulusal fek ketlerimizin belli başlı nedenlerini belirlemek gerekirse, ilginç bir kaç olgu karşımıza çıkar.

1- Zorla, ya da inandırılarak kendi ırkımızın öz dininden çıkıp, değişik dinleri benimseyerek o yabancı inançların etkisiyle tüm ulusal ve özsoy bilincimizi, törelerimizi ve değer yargılarımızı yitirmiş olmak,

2- Yabancı soylu kadınlarla evleneıek, doğan çocuklarımızın melez kan yapılarmın özden çözülmüş olması,

3- Yabancı ulusların hemen hepsinden önce "tek tanrılı" göksel bir dine sahip olduğumuzun bilincinden uzaklaşmamızın sonucunda ırk, soy, dil, tarih ve kültürümüzü kaybederek yabancı potalarda erimiş olmamız, tarihin karşısına çıktığımızdan bu yana birbirinin eşiti tutsaklıklara boyun eğmemizle sonuçlanmıştır.

Özellikle, Çin, Moğol, Uygur ve Arap saldırıları sonucunda Göktürk İmparatorluğu'nun tarihten silinmesiyle başlayan büyük göçten sonra ön Asya topraklarında (Anadolu) yurt tutup bölgesel devletler kurduğumuz çağlarda, biz çoktan öz soy bilincimizi yitirmiştik.

Arap ve Acem kültürü vicdanlarımıza çöreklenmişti. Türk olarak değil, Araplaşmış Müslüman bir toplum olarak Anadolu'nun bağrında kurduğumuz devletlere bu yüzden, sahip olamamış ve Osmanlı'ya tutsak olmuştuk.

Daha öncelere uzanan bir tarih şeridinde, örneğin (Hazar İmparatorluğu)nu kuran bir bölüm Türk kitlesinin "Yahudi dini Museviliği" benimsemiş olmaları yüzünden adı sanı kalmamacasına yokoluşlarını anımsayabiliriz.

Mısır'da, Bizans'ta yok olan Türklerin başka tür bir açıklaması düşünülemez.

Romanya'da, (Gagavuzlar) diye anılan (Oğuz Soyu) özbeöz Türkler, Hristiyan dininin potasında eriyip tükenmiştir.

Afganistan'da, Hindistan'da yabancı inançlar kıskacında ve cinsel melezleşmelerle ırk ve soy bilincini... dil, tarih ve töreleriyle ulusal kültürlerinden koparak kendi kendilerine bile yabancılaşmışlardır.

Anadolu'da ise, Selçuklulardan önce yerleşip bölgesel devletler kuran (Saltukoğulları), (Mengüçoğulları) ve (Denişmendoğulları), (Aydınoğulları) ve daha sonraları ortaya çıkan (Anadolu Selçuklu Devleti) özbenlik bilincinden kopmuş olmaları yüzündendir ki, sayıları 23'ü bulan bu kuruluşlar, ırk ve soylarını yansıtan adlarla değil, "kişisel" adlarla tarihin karşısında yer almıştılar.

O kadar ki, Anadolu Selçuklu Devleti, resmi dil olarak "Farsça"yı yani, Acemce'yi kabul etmişti. Tüm devlet kuruluşları, Acemlerin ellerine bırakılmıştı. Ermeniler de, Acemler kadar ayrıcalık sahibiydi.

Türk soyundan olmanın "suç ve ayıp" sayılarak aşağılanması, bu dönemden başlamıştı.

Böylesi bir olgunun daha önceleri Orta-Asya'da ortaya çıktığında neler olduğunu ve sonucun neler getireceğini, bir "yazılı taş anıt" üstünde, buruk bir anlatımla dile getirilmiştir.

Orta Asya'da, Sibirya'nın güneyinde, Orhun Nehri! İle Koşu Çaydam Gölü çevresinde hâlâ ayakta duran bu yazılı taş anıtı, "Büyük Göktürk İmparatorluğu'nun tarihe gömülüşünden "onbir yıl" önce diktiren, Uluğ Göktürk hükümdarı (Türk Bilge Kağan) idi. O büyük Türk, Göktürklerin Çin boyunduruğunda geçen "elli" yıllık tutsaklık dönemini ve tutsaklığın nedenlerini, ruh ve vicdanından kopup gelen bir haykırışla şöyle açıklıyordu.(4)

"... Bilgesiz, ülküsüz Kağanlar "Taht"a çıkıp ülkenin düzenini, ulusun töresini bozdular. Soyları gibi, Türk soyunun uluğları gibi olmadıkları için, küçük kardeşler büyük kardelşerine ve oğullar babalarına benzemedikleri için, yüce Türk ülkesi çökmeye, bunca toplum dağılmaya başladı. Ülkeye ve ulusa yararsız, ama zararlı buyrukları yüzünden birlik bölündü, dirlik kalmadı.

Atatürk'ün tarihe gömdüğü o karanlık çağı, 1980 sonrasında yeniden yaşatanlar...

(4) Ali Kemal MERAM, Göktürk İmparatorluğu, Milliyet Yayınları, İstanbul 1974.

Orta Asya'da, Sibirya'nın güneyinde, Orhun Nehiri! İle Koşu Çaydam Gölü çevresinde hâlâ ayakta duran bu yazılı taş anıtı, "Büyük Göktürk İmparatorluğu'nun tarihe gömülüşünden "onbir yıl" önce diktiren, Uluğ Göktürk hükümdarı (Türk Bilge Kağan) idi. O büyük Türk, Göktürklerin Çin boyunduruğunda geçen "elli" yıllık tutsaklık dönemini ve tutsaklığın nedenlerini, ruh ve vicdanından kopup gelen bir haykırışla şöyle açıklıyordu.[5]

"... Bilgesiz, ülküsüz Kağanlar "Taht"a çıkıp ülkenin düzenini, ulusun töresini bozdular. Soyları gibi, Türk soyunun uluğları gibi olmadıkları için, küçük kardeşler büyük kardeşlerine ve oğullar babalarına benzemedikleri için, yüce Türk ülkesi çökmeye, bunca toplum dağılmaya başladı. Ülkeye ve ulusa yararsız, ama zararlı buyrukları yüzünden birlik bölündü, dirlik kalmadı.

"... Türk ulusunun büyük düşmanı "Çinliler" böyle bir fırsat bekliyorlardı. Kardeşi kardeşe, oğulu babaya düşman ettiler."

"... Kağanlarla ulusun arasında karanlık ayrılıklar açıldı. Kağanlığa göz dikenler, kağanları öldürdüler. (...) Tiginler, (Prensler), Buyruk Beyleri (Bakanlar), Çin hükümdarına boyun eğdiler. Türk ulusu, Çin ulusuna "kul" oldu. Türk Beyleri kendi "Öztürk" adlarını atıp, Çin Beylerinin adlarını aldılar. Soylu Öztürk kadınları, genç kızları Çin Beylerinin "cariyesi" oldular.

Osmanoğulları'na 600 yıl boyunca tutsaklığımızın kökeninde de, yine aynı gerçekler saklıdır.

Bu tutsaklık, yalnızca Osmanoğulları'na tutsak olmamızla kalmamış; savaşlar boyu can verip kan akıtarak tutsak aldığımız yabancılara, tutsak olmamızla sonuçlanmıştır.

(5) Ali Kemal MERAM, Göktürk İmparatorluğu, Milliyet Yayınları, İstanbul 1974.

BİR YANDA TUTSAK ÖZTÜRK ULUSU, ÖTE YANDA ÖZGÜR VE EGEMEN DÖNME VE DEVŞİRMELERDEN OLUŞMUŞ OSMANLI TOPLUMU...

Osmanlı devletinin kuruluşundan batışına değin geçen 622 yıl içinde sadrazamlık (Başbakanlık) katında hüküm sürmüş 214 kişinin içinde, Öztürk soyundan gelmiş kişi sayısı: 25-30 kadardır.

Özellikle, -yücelik yarışında hâlâ ilk sıraya oturtulan ve bir türlü gerçeklerin ışığında tanıtımı yapılmayan- (Fatih 2. Mehmet) buyruğu ile başlayan "Türksüz Devlet" yönetimi, batana kadar sürüp gitmiştir.

550 yıl süreyle, devletin, özellikle şu tür yabancı ırk ve soy kökenliler elinde kalması için, titizlikle özen gösterilmiştir; bunlar: Arnavut, Hırvat, Boşnak, Pomak gibi "Slav kökenliler" olmak üzere, Sırplar, Rumlar, Yahudi ve Ermeniler, İtalyan, Romen, Rus, Bulgar, Arap, Acem, Gürcü ve Çerkeslerdi.

(Mustafa Paşa) "Olayların sonuçları" anlamına gelen, ünlü (Netâicül-Vukuat) adlı kitabında, gerçekleri olduğu gibi açıklayabilmiştir:

"... Merâtibi devlete vusulün yolu dahi şu veçhile idi ki, devşirme çocuklarının ve seferlerde alınan esir çocuklarının güzideleri (Edirne, Bursa, Gelibolu ve Galata Saraylarında) terbiye ve telkin-i şerdit-i İslâmiyye olunduktan sonra, Saray-ı Padişahîye alınır ve bir müddet hizmet-i Hümâyunda bulunup liyâkatine göre kesbi derecat ederek badehu bölükağalıklarından veyahut azengi ağalıklarından ki, Mîr-i Âlem ve Mir ahur-u evvel ve sâniliklerinin biriyle çirağ olup, isbatı liyakat ettikten sonra (Mir-i Livâlık veyahut Beylerbeylikle) taşraya gönderilir (...) badehu tâlii müsait olur ise, Vezâret ikram olunur idi."

İşte, Anadolu'nun Öztürk'ünü kendi özyurdunda ezip kan kusturan, derilerini yüzüp kafalarını kuyulara dolduran, sorumsuz katiller, bu binbir diyar artığı yabancı soysuzlardı. Ve

üstelik bunlar, uyandırılmamış zavallı halkın gözünde "asil"-soylu-Osmanlı Paşalarıydılar!..

KÖLELER DEVLETİ

"Üç kıtada bayrak dalgalandıran Osmanlı İmparatorluğu" diye, Atatürk Türkiyesi'nde bile hâlâ övünç kaynağı yapılan bu devlet; gerçekte, toprağı, nimetleri, özgürlükleri, ekmeği ve suyu, Öztürklerin ellerinden alınıp yabancılara ve hem de kölelere peşkeş çeken, bir soysuzlar egemenliği, bir (Köleler devleti) idi.

Romanyalı tarihçi (İorga), birçok eserinde Osmanlı Devleti'ni inceleyerek bu sonuca varır.

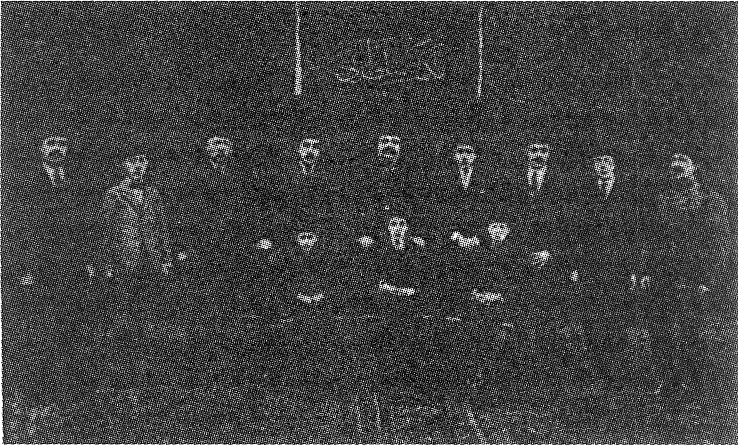
"Muhteşem ve Kanuni" gibi deyimlerle anılan (Süleyman) döneminin kritiğini yapan ünlü yazar. Devletin hiç bir varlığından yararlandırılmayan, "Saray'ın ve devletin, egemenliğinin" dışında tutulan Öztürklerle Osmanlı Padişahları'nın istekleri doğrultusunda devletin temel yapısını ellerine geçirmiş Dönme ve devşirme Osmanlı toplumunun içyüzünü şöyle açıklıyor:

"... Birbirine benzemeyen iki ayrı cemiyet; daha doğrusu, Osmanlı cemiyetinin dışında bir Türk cemiyeti vardır. Hayvancılık ve Çiftçilikle geçinen eski Türklerin soyuna mensup olan bu Türk cemiyeti, çalışkan, kanaatkâr yaşayan ve atalarının faziletlerini (erdemlerini) hâlâ yaşatan bir cemiyettir."

"Devlet bünyesine hâkim (egemen) olan Osmanlı cemiyeti ise, bu Türk cemiyetinden ayrıdır. Osmanlı cemiyetinin memlekette ne varsa hepsini zaptedip eline geçirmesi 17. asırda (yüzyılda) tamamlanmıştır. Yeni bir devşirme tabakasının taze bir kan getirip aşılmasına hacet bile kalmadan olmuştur, bu!.."

"Her türlü ahlâksızlıklardan, bilhassa (özellikle) mağlubiyet (yenilgi) ve mahkûmiyet ahlaksızlıklarından başka bir şey getirmeyen" "dönmelerle devşirmelerin" devlet bünyesine tamamiyle hâkimiyetleri, işte o zaman tamamlanmıştır. Bu

ahlâksızlıklar, menşe (kökeni) itibariyle Hristiyanlıktan çıkmış olmadığı gibi, Rum (veya) Slav ırklarından da çıkmış değildir. Çünkü yine aynı "Rum ve Slav" ırkları vaktiyle hürriyetlerine sahip oldukları zamanlar, öyle yaşamıyorlar ve ahlâkçıların gözlerine öyle görünmüyorlardı. Ancak bu ırklar, mağlubiyet (yenilgi) zilletine (aşağılık duruma) düşüp alçaldıktan ve esaret (tutsaklık) döneminde ahlâksızlaştıktan sonra, içlerinden, Osmanlı İmparatorluğu'na (Vezir ve Paşa) olmak isteyenler, "ihtida" (din değiştirmek) başlamışlardı."

Son Şehzadeler

YEDİ ŞEHZADE -Osmanlıların son zamanlarında, Mekteb-i Sultanî'de (Galatasaray Lisesi) öğretmenleri ile yedi şehzadenin birlikte çekilmiş fotoğrafları: Üst sırada, soldan sağa doğru ikinci, Sultan Abdulhamit'in torunu, Selim Efendi'nin oğlu Abdülkerim Osmanoğlu'dur ve Paris'te ölmüştür. Dördüncü, Şerafettin Efendi'dir; o da Beyrut'ta ölmüştür. Altıncısı, V. Murat'ın torununun çocuğu olan Ali Vasıp Osmanoğlu'dur. Sekizinci, Âbit Efendi, Sultan Abdulhamit'in en küçük oğludur. Alt sırada ise, Nâzım Efendi, Sultan Reşat'ın torunudur. Nizamettin Efendi; Abdülaziz'in torunu olup, ölmüştür. Abdulhamit'in diğer bir torunu olan Orhan Efendi.

"Osmanlı cemiyeti ile Türk cemiyeti arasında ve daha doğrusu, kavmine (ırk kökenine) bağlı kalan Türk halkı ile hemen bütün Hristiyan ırklarından devşirilmiş olan "dönme vezirler"den, "Paşa"lardan ve "Beylerbeylerimden mürekkep (meydana gelmiş) hâkim (egemen) sınıf arasında, çok esaslı bir fark vardır. Bu devşirmelerin birçoğu "Rum" ve birçoğu da "Slav"dır. Fakat Slavlar, Bulgar cinsinden değil, Sırp cinsindendir. Bu hal, o dereceyi bulmuştur ki, (Sultan Süleyman) devrinde İstanbul diplomasisi "üç ayrı dil" kullanmaya başlamıştır. Bu diller: Rumca, Hırvatça ve Osmanlıca'dır. Venedik arşivleri, İstanbul vesaireden (başka yerlerden) gönderilmiş ve devrin Rumcası'yla yazılmış şiyasi vesikalarla doludur." Bu, Türk'e düşman ve Türk'e yabancı sistemin getirdiği düzen, Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan tarihe gömülüşüne değin 622 yılı kapsar.

OTUZ İKİNCİ BÖLÜM

İKİNCİ MAHMUT'UN "PERTEVNİYAL SULTAN" TAKMA ADLI GÖZDESİ HAMAM NATIRI (BESİME)'DEN DOĞAN OĞLU, 32. OSMANLI PADİŞAHI ABDÜLAZİZ VE DÖNEMİ (1861-1871)

Bu kez Osmanlı tahtına oturan, ötekilerden farklı bir padişahtı...

Pehlivandı; horoz ve koç dövüşüne tutkundu. Gerçi tüm ötekilerin "kadın, içki, saz ve raks ve en görkemli saltanat" tutkusu, bu, 31 yaşındaki Osmanoğlu'nda da vardı ama, anası: (Hamam natırı Besime)den kalıtım yolu ile aldığı, dönemin çadır çingenelerine özgü aşağılık zevkler bakımından, daha bir başka ayrıcalığı göze batıyordu!..

Ülkede yeni bir savaş hazırlığı bu sırada başladı. Rusya ile yeni bir savaşa girilecekti. Bu savaş için gerekli yeni toplar dökülüyor, bir yandan da Almanların ünlü (Krup) fabrikasından en pahalı ve en modern silahlar sıtın alınıyordu. Bu arada yeni savaş, gemileri de satın alınmıştı. 40 bin deniz ve 750 bin kara askerinden oluşan ordular meydana getirildi.

Oysa Rus Çar'ı Nikola, kısa bir süre önce Moskova'da, gözlemini şu sözlerle açıklamıştı:

"Osmanlı İmparatorluğu ağır hastadır. Her an ölebilir. Eğer biz Avrupalı devletler, bu konuda kesin bir paylaşma üzerinde anlaşmaya varamazsak, ben, yakın bir zamanda İstanbul'u Osmanlılardan alacağım.

Devşirme kölelerin ellerinde yönetilen Osmanlı hükûmeti ise, bir yandan İngiltere, Fransa ve Avusturya ile dostluk

kurmaya çalışıyor ve öte yandan, Rusya'nın İstanbul elçisinin buyruklarına göre devlete yön veriyordu!

Gerçi yadırgamamak gerekirdi. Batı dünyasının uyanışını Renaissance (Rönesans) simgelerken, Osmanlı İmparatorluğu, doğunun degenerescenceini (dejeneresans) hiç aksatmadan sürdürüp gidiyordu.

Abdülaziz, hiç bir Osmanlı Padişahı'nda olmayan bir başka tutkuya da sahipti. Dış ülkeleri dolaşmak, tüm dünyayı gezip görmek istiyordu. Hiç kuşkusuz bu isteğinin kaynağı da yine anasının kanıydı. Olgun bir kadın oluncaya ve İkinci Mahmut tarafından sokakta rasgelinceye değin sürdürdüğü ırkına mahsus başıboş yaşam eğilimi, şimdi bütün özelliğiyle oğlu Abdülaziz'de ortaya çıkıyordu.

Tahta çıkışının ikinci yılında Mısır gezisine ve beş yıl sonra da Avrupa gezisine çıktı. Abdülmecit, biri 27, öteki 25 yaşlarında olan iki oğlunu da yanında götürdü.

Şehzade Murat (5. Murat)

Şehzade Abdülhamit (2. Abdülhamit)

Şehzade Yusuf İzzettin

Murat, veliahttı. Anası Vilma bir Fransız olduğu için Murat anadili Fransızca'yı iyi konuşuyordu. Üçüncü oğlu Şehzade Yusuf İzzettin de bu gezide Abdülaziz'in yanındaydı.

Napoli, Paris, Londra, Brüksel, Prusya, Viyana ve Peşte'ye gittiler.

Bu gezilere, su gibi altın harcandı. Devlet hazinesi boşaldı. Bu yetmiyormuş gibi, yabancı devletlerden yüksek faizle borç para alınarak birbiri ardına saraylar, köşkler ve konaklar yaptırıyordu bir yandan...

Ve bu devlet, kendi kendine, kendi içinden; ağacı özünden kemiren bir kurt örneği çürütmüştü. Artık yıkılıp göçecekti.

Zaten kuruluştan bu zamana kadar geçen 576 yıl içinde gelip geçen padişahların hiç biri devleti yönetmiş değillerdi.

Devlet, her zaman için, birer Arap adı takılarak ülkenin ve toplumun başına geçirilen (Enderun-u Hümayun) denilen insan panayırı örgütün yetiştirmesi yabancı soylu devşirme kölelerin ellerindeydi.

Osmanlı Padişahı demekse, saray demekti; saltanat demekti; kadın-oğlan, içki ve afyon demekti; iç ve dış ülkelerden alınmış haraçlardan hazinesini doldurup, bunları zevk ve keyif veren yabancı soylu Hristiyan dölü kız ve kadınlara armağan etmek demekti; haracı, rüşveti az bulduğu ya da tahtına göz koymuş sandıklarını boğdurtmak, hançerletmek, asmak ve kesmek demekti. Sırtlarına altın sırmalarla işlenmiş, inci ve pırlantalarla bezenmiş kaftanlarını giyerek ve başlarına yakutlu, zümrütlü, pırlantalı taçlar geçirerek bir tas "kuvvet macunu"nu kaşıkladıktan sonra cinsel gereksinmeden başka bir şey düşünmeyen bu adamlar için değeri ve anlamı olan başka hiç bir şey yoktu.

Yıl 1876'ydı şimdi...

Abdülaziz'in tahta çıktığından bu yana 15 yıl geçmişti. Yönetimi ve egemenliği gerçekten ellerinde tutan devşirme paşalar ve devşirme hükümet erkânı, yeni bir oyunu sahneye koymak üzereydiler.

Bu kez, Abdülmecit'in 36 yaşındaki oğlu Şehzade Murat'ı tahta çıkarmak için elbirliği yaparak çıktılar ortaya.

Sadrazam, şeyhülislam, kızlarağası, bostancıbaşı, kapıcılar kethüdası ile yeniçeri ocağının yerine kurulan soysuzlar ordusunun (Asâkir-i Mansure-i Muhamme diye) komutanı, hep birlikte Abdülaziz'in karşısına dikildiler:

-Artık padişah değilsiz, seni tahtından alıp yerine Şehzade Murat Efendi'yi geçiririz! Kadere rıza gerek devletlu, n'eyleyelim kısmet bu kadarmış... dediler.

-Bre siz kim olursuz? Siz mi çıkarmışsızdır beni tahta ki, siz indirirsiz? Ha, deyin hele, bu nasıl maslahattır böyle? İnmem! Taht benimdir!

Diyemedi. Kime, hangi güce, kimlere güvenecek de direnecekti? Birinci İbrahim direnmişti de, kurtarabilmiş miydi kendini?

Kendi kendilerini bu kadar derin bir yalnızlığın içine atan, yine kendileriydi.

Bu devşirmeler için padişah demek, kendi ipliklerini dokuyacağı tezgâha yerleştirilmiş "kukla" demekti. Ama gelmiş ve geçmiş Osmanlı Padişahlarının hiç biri bu acı gerçeği görerek en başta kendilerini ve sonra da ülkeyi ve toplumu, bu devşirmeler güruhunun egemenliğinden kurtarmanın bilinçli zorunluluğunu idrak edecek bir yeteneğe sahip olabilmiş değildi.

-İn! Diyordu devşirmeler ve onlar iniyor, tıpış tıpış yürüyerek gözaltındaki demir hücrelerinin yolunu tutuyorlardı. Ya bir süre sonra gelip öldürüyorlar; ya da yaşayabildikleri kadar tüm yaşamlarını bu mahpuslarda tamamlıyorlardı.

Abdülaziz de öyle yaptı, aynı yolu izledi.

İlkin, Topkapı Sarayı'nın bir bölümüne hapsettiler. Daha sonra (Feriye Sarayı)na kapattılar. Bir kaç gün sonra da öldürdüler.

Bilek damarlarını makasla keserek "intihar" etti, dediler.

Başkent İstanbul halkı, bu güreşçi, horoz ve koç dövüştürücüsü padişah için, yanık ezgiler düzenledi.

"Kolunda mikras (makas) yâresi
Yok mu bu derdin çaresi?
Olur mu beyler olur mu?
Evlat babayı vurur mu?
Padişahın has askeri
Bu dünya size kalır mı?
Uyan Sultan Aziz uyan
Kan ağlıyor bütün cihan."

BEŞ HANIM SULTAN...

Abdülaziz, saraylarını tıka basa dolduran binlerce cariyeden bini aşkın kız ve kadınla yatıp kalktı ama, bunların içinden beş kadın gebe kalarak kız ve erkek çocuk doğurdu, diye yazdı tarihler...

Cariye Camelya'ya (Dürrünev Sultan) adını verdiler, çocuk doğurunca; Asporçe'ye (Gevher Sultan); Anna'ya (Edâdil Sultan); Adela'ya (Hayranıdil Sultan); Alis'e (Nesrin Sultan) adlarını yakıştırıp taktılar.

Bu kadınlardan yedi erkek, beş kız çocuğu dünyaya geldi, dediler.

Yıllar yılı, "intihar mı etti, öldürüldü mü?" dedikoduları ile İstanbul halkının unutamadığı Abdülaziz...

YÜZLERCE YILLIK UYKU SÜRÜP GİDİYORDU...

Kara boşlukta sallanıp duran, çürük iplere asılarak özbenlik bilinçlerini yitirmiş Öztürkleri uyandırmaya çalışanlar oluyordu ama bunlar öylesine az sayıda ve öylesine aralıklı, birbirinden uzak zamanlar içinde ortaya çıkıyorlardı ki, cehaletin ve çaresizliğin o kapkaranlık dünyasında bırakılmış Öztürkler, onlardan habersizdiler. O'nların ne yazdıklarını okuyacak, ne de seslerini duyacak güçleri vardı.

Oysa, bir (Ali Şir Nevâi/1441-1500), Fatih Mehmet döneminden başlayan "Türk düşmanlığının dal-budak salıp gittiği" İkinci Beyazıt'ın padişahlığı sırasında, bir yanda "Arapçılığın", öte yanda "Acemciliğin" Türk vicdanına kara bir bulut gibi çöküp kararttığı o dönemde, Türk Dili'nin, Arap Dili'nden çok daha üstün bir nitelikte olduğunu "İki Dil'in Duruşması" anlamına gelen (Muhakemet-ül-Lügateyn) adını taşıyan eserini yazmıştı.

Bu eseri, "İkinci Abdülhamit"in zulüm yönetimine rağmen çevirisini yapıp yayınlama yürekliliğini, Nevâi'ye eşit bir başka Türk vicdanı gösterecekti. Bu kişi, 1869-1950 yılları arasında yaşamış Velet Çelebi İzbudak'tı

(Dördüncü Mehmet) döneminin (1648-1687), frenk dölü valide sultanlar ve yine frenk dölü saray ağaları "rezilliğinin" hüküm sürdüğü yılları içinde, bir başka soylu Türk (Vâni Mehmet Efendi/Vanlı Mehmet) ortaya çıkmıştı. O, Araplarla Arapçıların ve Osmanlı devşirmelerinin, Öztürk soyuna karşı yüzyıllardır sürdürdükleri aşağılamalara, başkaları gibi seyirci kalamamıştı.

Öztürklerin: (Yahudi) ırkından türediği, Kur'an'da adı geçen (Yecüc ve Mecüc)lerin, o lanetlenmiş acaip yaratıkların Öztürkler olduğu, Osmanlı medreselerinde "ders" olarak okutulmakta olması, Vâni (Vanlı) Mehmet Efendi'nin Türk vicdanına sığmıyordu.

Çünkü bu Türk düşünürü biliyordu ki, Arap kavmi, için gelen Kur'an'da, Türklerin adı-sanı yoktu. Ama Türk düşmanı "yorumcular" ve "tarihçiler" Kur'an'da adı sanı olmayan bu büyük Türk ırkına karşı, hem de Kur'an'ı kaynak belge olarak göstererek iğrenç yalanlarla aşağılayabiliyor ve üstelik tek bir tepki ile karşılaşmaksızın eylemlerini sürdürüyorlardı.

İşte o, Türk ırkını savunan ve tüm yalanları açıklıkla ortaya koyan ünlü (Arais-ül-Kur'an ve nefais-ül-Furkan) adlı eserini bu sırada yazdı. Ne var ki, dönme ve devşirme Osmanlı hocaları, Vanlı Mehmet Efendi'nin bu eserini: "İslam birliğine karşı Türk ırkçılığından yana" olmakla suçlayarak, onu saraya jurnal ettiler. Dördüncü Mehmet, Vâni Mehmet Efendi'yi Bursa'nın Kestel Bucağı'na sürdü. 1684'de ölümüne değin orada sürgün olarak bırakıldı.(1)

Bir başka soylu Türk daha vardı ki, 39 yıllık yaşamına "yüz"ün üstünde eser sığdırmıştı. (1839-1878) Bu, büyük Türkçü'nün adı: Ali Suavi idi.

Çankırı'nın Çerkes kasabasının (Söndek) köyünde doğup İstanbul'da okuyan bu ünlü Türk düşünürü, "Arapça, Farsça, Fransızca ve İngilizce" dillerini kendi kendine okuyup öğrenmişti.

Ali Suavi için, ne bir (Osmanlı Milleti) ve ne de bir (Osmanlı Dil'i) vardı. Bu her iki olgunun da "uydurma" olduğunu açıklamaktan çekinmiyordu.

Dönemin en bağnaz, en acımasız yönetimine karşın, o, Kur'an Dili'nin yalnızca Arapça olmadığını, Kur'an'da kullanılan sözcüklerin: "Habeş, Fars, Hint, Türk, Zenci ve Rum" kökenli olduğunu korkusuzca yazan ilk Türk"tü.

---

(1) Daha geniş bilgi için: Ali Kemal MERAM, Türkçülük ve Türkçülük Mücadeleleri Tarihi, İst. 196, s: 69-74.

2. Meşrutiyet'in son dönem Sadrazamı Talat Paşa.

Kur'an'nın kesinlikle Türkçe olmasını, namazlarda okunan "sure ve âyetlerin" Türkçe okunmasını istiyordu ki, ancak bu şekilde, Türklerin, bu Kur'an'nın kendilerine değil, yalnızca Araplar için gelmiş olduğu gerçeği ortaya konmuş olsun ve uyuyanlar uyanabilsindi.

O, dönemin "Namık Kemal'i" ve "Ziya Paşa'sı" gibi, İslamcı ve Osmanlıcı değildi. "Türkçülüğü ve laik devlet düzenini" savunan gerçek bir aydındı.(2)

---

(2) H. Z. ülken, Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi, c: 1, s: 104-108.

Günümüzde, hâlâ geri getirilmesi için var güçleriyle eylemler sergileyen Osmanlı kalıntısı "dönme ve devşirme" kökenlilerin ön-ayak oldukları "padişahlık, hilâfet ve şeriat" yönetimine, Ali Suavi tek başına, 125 yıl önce karşı çıkmanın onurunu hâlâ taşıyan ender Türkçülerden biridir.

Ali Suavi'nin ne oranda bilinçli bir "Türkçü" olduğunu ve aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin akıldan, bilinçten ne derece yoksun bulunduğunu açıklığa kavuşturan, şu satırlar, (Galatasaray) Lisesi'nde "Müdür" olarak bulunduğu sırada yazılmıştır.(3)

"... Müdür olarak tayin olduğum tarihte mektepte bulduğum talebe sayısı: 162 Müslüman, 327 Hristiyandı. Azınlık olarak kabul edilmiş İslam'dan 16 talebe tam üeret verdikleri halde, 94 Ermeni'den tam ücret veren bir kişi bile yoktu. 122 Rum'dan tam ücret veren yalnız bir talebe idi. 52 Bulgar'dan tam ücret veren üç talebe idi. Mektebin nizamnamesi gereğince "maddi gücü" olmayanlara bir lütuf ve merhamet olarak ihsan buyurulacak ücret, yalnız Osmanlı tabiiyetinde (uyruğunda) olan kişilere mahsus (özgü) iken, bu haklardan yararlananlar ecnebilerdi (yabancılar): 4 Moskof (Rus), 16 Fransız, 8 İtalyan, 2 İngiliz ve 2 Yunanlı idi. Daha geçen yıl, (Filibe) ve (İslimye) de ihtilâle reislik etmiş Bulgarlar, şimdi "Mektebi Sultanî" (Galatasaray Lisesi) talebeleri idiler. Türk-İslâm köylerini basan (Kaplişko) idi. (Vançof ve Sayarof) silahlı olarak eşkiyalık yaparlarken ve bu suçlardan tutulup mahkûm edilmişlerken, (Bâb-ı âli/Hükûmet) tarafından meccanan (ücretsiz) Mekteb-i Sultaniye (Galatasaray Lisesi'ne) alınmış ve Rus Ordusu (Tuna) yı geçtiğinde, bunlar, Bulgar talebelerini dahi ayartarak Rus Ordusu'na geçmişlerdi"

---

(3) Ali Kemal Meram, (Yeni Gazete), Temmuz 1970, (Devlet'e Baş- kaldıranlar) dizisi.

Ali Suavi, kimliklerini ve hıyanetlerini saptadığı 90 öğrenciyi Galatasaray Lisesi'nden kayıtlarını silerek, başına gelecekleri umursamaksızın kovmuştur.

Ama, Osmanlı Sarayı da O'nu kovdu, Galatasaray Lisesi Müdürlüğü'nden...

1878 yılının 20 Mayıs günü Çırağan Sarayı'na saldırıya geçen bir avuç "ihtilâlcinin" başında Ali Suavi vardı.

Büyük Türkçü, sosyal ve kültürel devrimci, tarihçi, filozof ve kısa yaşamına 127 eser sığdırmış büyük bilgin (Ali Suavi), bir sokak militanı gibi, ihtilâlcilerin başında vuruşarak öldü. Hem de dönemin (Zaptiye Nazırı) ve üstelik "kara cahil"liği ile ünlü Arnavut Osmanlı Paşası (78 Hasan Paşa) diye nitelenen kişinin karşı saldırısında aldığı yaralarla öldü.

KÖLELER DEVLETİ OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA DEVLET ADAMLARI VE SOYSUZ SOYLULAR ARİSTOKRASİSİ

İkinci Mahmut'un Seraskeri (Başkomutan), Abdülmecit'in Sadrazamı Hüsrev Mehmet Paşa, Birinci Abdülhamit döneminde, henüz küçük bir çocuk iken, Kafkasya'da köle tüccarlarınca ele geçirilip İstanbul'a getirilmiş ve yeniçeri ağalarından Arnavut Şaban'ın yanında bir süre kaldıktan sonra Derya Kaptanı (Deniz Kuvvetleri Komutanı) Hüseyin Paşa'nın yanına verildi. Paşanın konağında kethüda (uşakların başı) oldu. Çerkeslerin (Abhaza) soyundan olan bu köle. Üçüncü Selim döneminde Osmanlı Deniz Kuvvetleri'nin başkomutanı oldu. Seraskerliği sırasında Tunus'tan İstanbul'a dönüşünde "kara püsküllü, kırmızı fes'i" getirip İkinci Mahmut'a tanıttı. 2. Mahmut, bu kırmızı fes'i ilkin, yeniçerilerden sonra meydana getirdiği (Nizam-ı Cedid) adıyla anılan yeni Muhafız Ordusu'nun mensuplarına giydirdi. Daha sonra da başkent halkına ve giderek tüm ülke erkeklerinin kafasına, giydirdi. 10 yıl süreyle Serasker

(Başkomutan) olarak görev yapan bu adam daha sonra (Osmanlı Meclis-i Vâlâ Reisliği'ne), yani: Adliye Nazırlığı'na getirildi. Abdülmecit'in padişah olması üzerine de sadrazam (yani: Başbakan) oldu. Ne var ki, aldığı büyük rüşvetlerden çevresindekilere, özellikle de padişaha "pay" vermemesi yüzünden görevine son verildi (8 Haziran 1840).

Bu satılmış tutsak kölelikten devlet yönetimine kadar her bir şeye yıllarca hükmeden adam, İkinci Mahmut'un döneminde atandığı seraskerliği (başkomutanlığı) sırasında giriştiği vurgunlardan elde ettiği büyük servetlerle dönemin en saltanatlı, en görkemli yaşamını sürmekle kalmamış, başkent İstanbul halkını dilden dile dolaşan zulüm ve işkencelerle tir tir titretmişti.

Ünlü Mareşal Moltke'nin anılarında da yer alan bu adam, şu sözlerle tanımlanmaktadır:

"Fizik yapısı son derece biçimsiz, buna karşın her zaman şaklaban, kurnaz, içinden pazarlıklı, büyük burunlu, küçük gözlü, kıpkırmızı yüzlü, kısacık bir boy, aşırı şişman, başında kulaklarına kadar indirilmiş kırmızı yayvan bir fes, sırtında topuklarına kadar inmiş bir cübbe, karşısındakini aldatmak için aptal görünümlü, gerçekteyse elindekini kaçırmamak için her bir zora başvurmaya hazır bir adam..."

Hüsrev Paşa 1855 yılında öldü. Eyüp'te gömüldü. Sağlığında, Bahçekapı'daki konağında, boğazdaki yalısında, kendisi gibi satın alınmış, ya da tutsak edilmiş birçok "kız, kadın ve erkek" kölelere de sahipti. Bunlardan 32'si, devletin çeşitli katlarında büyük görevlere getirilmiş, "Paşa" ve "Nazır" olmuşlardı. Sadrazamlık görevine son verildiğinde, Hüsrev Paşa aleyhinde tanıklık yapıp onu suçlayanlardan Kaptan-ı Derya (Deniz Kuvvetleri Komutanı) Halil Paşa da, Hüsrev Paşa'nın kölelerindendi.

Dünyada bir benzeri daha görülmeyen Osmanlı devlet yapısı, böylesine köksüz, böylesine çürük, kokuşmuş temeller üstüne kurulmuştu.

Anadolu Türk'ünden kaçırılıp yabancı soylu tutsak kölelerin ellerine teslim edilen bu devlet, gün gelecek çökecekti ama çöküp göçerken özgür kalan Türkler, 600 yılın karanlığında özbenliğinden yoksun yaşamış Türkler, bu kez yine o dönme ve devşirme köle artıklarının soyundan türeyenlerin kurdukları "Arap dini, Acem mezhebi" tuzağına düşürülecek; bir yanı da tarihsel iki büyük düşman olan (Rus ve Çin) komünistlerinin "vatan, ulus, ırk ve soy, bayrak ve sınır" tanımayan sözde özgürlük, sözde eşitlik, sözde insancıllık yalanlarıyla örülü bataklığına itilecekti. Bu her iki düşman örgütleri besleyen, koruyan, arka çıkan Mason dünyası Türk'e Türklüğü'nü anımsatacak tüm alanları, her bir olanağı yok edecekti. O kadar ki, bu Türk ülkesinde arapçı, şeriatçı yobaz çevrelerin; komünistlerin, masonların eğilimlerinin, amaçlarının yayılıp gelişmesini, tüm vicdanları bir ağ gibi örüp kaplamasına yönelik gazeteler, dergiler, yayınevleri olabildiğince güçlü olarak eylem sürdüreceklerdi. Ne ki, Türklerin özbenliğini, Türk düşmanlarının amaçlarının içyüzlerini ve sonuç olarak, tek bir Türk'ün bilincine, ülküsüne yönelik tek bir gazete, tek bir dergi, tek bir yayınevi olmayacaktı. Üstelik Osmanoğulları'nın ve Osmanlı devlet yapısının gerçek içyüzünü açıklayan bir tarih yazılmayacak ve yazmaya kalkışanlar yerden yere vurulacaktı.

KANUNİ SÜLEYMAN DÖNEMİNİN BİR ÜNLÜ KOMUTANI HADIM ALİ PAŞA KİMDİ?

Yunanistan'ın Epir yöresi halkından bir Yunanlı olan bu adam, çocukluğunda tutsak bir köle olarak İstanbul'a getirilmişti. Köle tüccarlarının Osmanlı Sarayı'na sattıkları bu çocuk, benzerleri gibi (Enderun-u Hümayun) denilen, yabancı soylu

Hristiyanların Osmanlıca öğrenip geleceğin Osmanlı devletine (paşa, vezir, komutan ve sadrazam) yetiştirmek için kurulmuş eğitim ocağına verilmişti.

Bir süre İçoğlanı olarak sarayda şehzadelere, hanım sultanlara hizmet ettikten sonra (Paşa/General) oldu. Daha sonra Anadolu Türklerinden meydana getirilmiş orduların başına komutan olarak atandı. Osmanlı- Macar savaşlarına katıldı.

Erkeklikten yoksunluğu yüzünden ona (Hadım Ali Paşa) denildi.

KİMDİ BU, BÜYÜK DEVLET ADAMLARI? ZAVALLI HALKIN "SOYLU" KİŞİLER SANDIĞI (PAŞALAR, PAŞAZADELER, BEYLER VE BEYZADELER) KİMLERDİ?

Kalıntıları, kimi yenilenmiş, kimi oldukları gibi duran, İstanbul Boğazı'nın iki yakasındaki "yalılar, köşkler, konaklar ve kasırlar" da her biri bir hükümdar sarayının görkemli görüntüsünde saltanat sürmüş kişiler ve aileleri kimlerdi acaba?

Başlı başına birer saray yavrusu olan bu oyalılarda, köşklerde, konaklarda ve bunları çevreleyen dönümlerce bakımlı bahçelerde cenneti yaşayan, Osmanlı aristokrasisinin temsilcileri "asiller", hangi kökten, hangi soydan, hangi üstün çevreden geliyordu?

Hiç kimse düşünmüyor, hiç kimse ne kendi kendine, ne de bir başkasına bu soruyu yöneltmiyordu.

Tanrı katından "zenbille inmiş" üstün yaratıklar olarak gördükleri bu kişilerin adlarını anarken seslerini kısıyor; raslaştıklarında ise, iki büklüm olup korku ile saygının ezikliğini özellikle göstermek, kayıtsız şartsız bu "büyüklerin büyüklüğüne" boyun eğdiklerini anlatmak istercesine yerlere kapanıyor, eteklerini öpüyorlardı.

Oysa bir düşünen, soran ve gerçeği kavrayan birileri olsa, bunların kim ve ne olduklarını kulaktan kulağa yayacaklardı.

İşte o zaman, boğazın iki yakasındaki köşkleri, yalıları, konakları dolduran uşaklar, hizmetçiler, halayıklar, nedimeler, cariyeler ve içoğlanları arasında zevklerin ve saltanatın zirvesinde yaşayanların her birinin frenk dölü, dönme ve devşirme, savaş tutsağı, parayla satın alınmış köleler" olduğu; Türklere yasaklanmış ocaklardan yetişip devletin her bir organına, Türk düşmanı padişahların buyruklarıyla oturdukları anlaşılacaktı.

Bizans başkenti İstanbul'un alındığı günden başlayarak; sadrazamlık katına kadar devletin tüm yetkili organlarının başına, sanat ve ticaretin her bir alanına, sarayların içlerine kadar her bir köşebaşına Rumları, Ermenileri, Yahudileri, Sırpları, Bulgarları ve başka tüm yabancı soylu frenk döllerini getirerek (Türksüz ve Türk'e yasak) bir devlet örneği veren (Fatih) 2. Mehmet, kendinden sonra Osmanlı tahtına oturacaklara aynı izi sürdürmelerinin gerekliliğini yasalarla perçinlediği, Anadolu'yu dolduran milyonlarca Türk için en kara, en kahır yüklü bir yaşam daha o zamandan başlamış olduğu görülecekti.

OTUZ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ABDÜLMECİT'İN (ŞEVKEFZA SULTAN) TAKMA ADLI CARİYESİ FRANSIZ KIZI (VİLMA)DAN DOĞAN OĞLU, 33. OSMANLI PADİŞAHI BEŞİNCİ MURAT VE DÖNEMİ (1876-.............)

Beşinci Murat'ı padişahlığa getirmek ve böylece yeni çıkarlar sağlamak için Abdülaziz'i tahtından indiren devşirme devlet ve hükümet erkânı, daha önce Beşinci Murat'la kesinkes pazarlık yapmış ve ne isterlerse, her şeyin öyle olacağı sözünü almışlardı.

Ne var ki, Murat tahta oturduktan sonra değişmiş; verdiği söze aldırış bile etmez olmuştu. Abdülaziz'i indirerek kendisini tahta çıkaranların isteklerine karşı çıkıyor, bir tekini bile uygulamaya yanaşmıyordu.

Ana dili Fransızca'yı iyi konuşuyor, öteki Osmanoğulları'na oranla kafası daha iyi çalışıyordu. Ama tüm şehzadeliği süresince içkinin, uyuşturucuların her çeşidine iyice alışmıştı.

Yabancı soylu dokuz Hristiyan cariyeden kız ve erkek çocukları vardı. Bunların her biri, Şehzade gözdeliğinden padişah karılığına çıkartılmış (Hanım Sultan)dılar şimdi.

Sadrazamı, şeyhülislamı, kızlarağasıyla, kapı kethüdası ve bostancıbaşısıyla arkalarındaki öteki paşalar, padişahın oynadığı bu oyun karşısında ilkin sersemlediler.

Böylesine aldanacaklarını hiç de akıllarına getirmemişlerdi. Şimdi, ne olacaktı? Nasıl çıkacaklardı bu işin içinden?

Kafa kafaya verip günlerce düşünüp tartıştıktan sonra, Beşinci Murat'tan alacakları öcün biçimini kararlaştırdılar.

Padişah, delirdi! Sultan Beşinci Murat Han, aklını oynattı? diyeceklerdi her tarafta...

Cinsel organını çıkarıp gösterdi, bize... Cuma selamlığında etrafa işedi! Ne dediğini bilmez oldu! Diyeceklerdi. Bu söylentiyi tüm kente yayacak adamlar bulup, herkes birbirine aktaracaktı.

Bu söylentiler yayılır yayılmaz Şehzade Abdülhamit'e koşacak, Beşinci Murat'ı indirip kendisini tahta çıkaracaklarını müjdeleyeceklerdi. Bu kez pazarlığa onunla oturacaklardı ama, yeni bir oyuna gelmemek için ne lazımsa yapacaklardı!.

Böyle yaptılar.

Kısa günler sonra başkent İstanbul'un her bir tarafında "padişahın deliliği", dönemin en ilginç konusu oldu. Kimileri acıyor, kimileri de gülüp geçiyorlardı. Ne var ki, acıyanlar da gülüp geçenler de söylentiyi birbirine aktararak yaygınlaştırıyorlardı.

Artık ülkede, Beşinci Murat'ın delirdiğine inanmayan hiç kimse kalmamıştı. Paşalar, Şehzade Abdülhamit'e koştular. Pazarlık kısa sürdü; Abdülhamit, Osmanlı paşalarının bu iyiliğini unutmayacaktı!

(Meşrutiyet)in ilanını mı, istiyorlardı?

Hiç kaygulanmasınlardı; hemen ilan edecekti, Meşrutiyet'i!..

Tahta çıkışının üçüncü ayında, Ermeni ve Rum doktorlardan "deli" raporu alarak Beşinci Murat'ı indirdiler, tahtından. Çırağan Sarayı'na kapattılar... Şehzadeliğinden bu yana bir sürü evlat doğuran dokuz cariyesini de yanına kattılar. Karıları sayılan bu dokuz kadının gerçek ve takma adları şöyleydi: Carmen (Cânânıyar Sultan), Marone (Elâru Sultan). Elfi (Filiztan Sultan), Clarissa (Gevheri Sultan), Sylvestre (Meyliservet Sultan), Lili (Terânıdil Sultan), Sehineider (Şayan Sultan), Hanna (Resan Sultan) Katyano (Reftârıdil Sultan).

ERMENİ SOYKIRIMI DEĞİL, TÜRK SOYKIRIMI!..

Ermeniler, Osmanlı Devleti'nin bütün dönemlerinde "dokunulmaz, imtiyazlı ve itibarlı" bir azınlık olmakla kalmıyor, sarayın ve devletin en tepelerinde yüzyıllarca varlıklı, görkemli bir düzeyde yaşam sürüyorlardı. Devlete başkaldırdıkları dönemlerde bile bu durum yine de değişmiyordu. Bu tarihsel gerçeğe rağmen, bu Türk topraklarından bir pay koparıp bir Ermeni devleti kuramamış olmanın hıncı ile gün gelecek tüm dünyaya "Ermeni Soykırımı"ndan söz edip cinayetlerini bu kez açıkça sürdüreceklerdi.

Oysa altıyüz yıllık Osmanlı yönetiminin bütün dönemlerinde soy kırımına uğrayan Ermeniler değil, yalnızca Türklerdi. Ama ne acıdır ki, bu tarihsel gerçek hiç bir zaman tek bir Türk'ün usundan, belleğinden süzülüp vicdanında ses bulmayacaktı.

Bir ülkenin ve ulusun can damarı olan maliyesinin başında oturanlar, bir devletin egemenliğinin, politikasını yürüten dışişleri bakanları, bir devletin siyasal bağımsızlığının kanıtı olan büyük elçiler, devletin ticaretinin düzenleyicisi olan nazırların tümü Ermeniler ve Rumlar değiller miydi?" diyemeyeceklerdi. Ve şu soruyu asla sormayacaklardı: "Kuruluştan batana dek, baştan sona kadar tüm organlarını hep yabancı soyluların, özellikle de Ermenilerin ellerine teslim etmiş -bir eşi daha tarihlerde görülmemiş- böyle bir devlet, nasıl olur da, "Paşalık, Nazırlık, sadrazamlık," gibi en yüksek katlara oturttuğu Ermenilere, üstelik saltanat içinde yaşattığı bu tip topluma, "soykırım" uygulayabilir miydi?

DOĞU ANADOLU, ERMENİLERİN ANAVATANI MIYDI?

Van, Erzurum, Bitlis, Trabzon, Kars, Ardahan illerimiz, acaba Ermenilerin iddia ettikleri gibi gerçekten anavatanları mı idi?

Günümüzde, Sovyet Ermenistanı'na katılması istenen bu illerimizi Türkler, Ermenilerden değil, Bizans İmparatorluğu'ndan, hem de binlerce, yüzbinlerce şehit vererek almışlardı. Bizans İmparatoru 10. Konstantin Dukas, Ermeniler üzerine giriştiği savaşta Ermeni Kars Kralı Gagik'i yenilgiye uğratarak Kars ve yörelerini ele geçirmiş, Ermenileri Kapadokya'da Zamantı kentine göç ettirmişti. Eski adı Vaspurakan olan Van ve Bitlis yörelerini ve eski adı: Ani olan Kemah Erzincan Ermeni krallıkları da Sivas ve Amasya kentlerine yerleştirilmişlerdi. Van Kralı (Vaspurakan Kralı) Senekrim 1021'de ve Kemah (Ani) Kralı Gagik Hayik 1045'te adı geçen ülkelerini Bizans Kralı Konstantin Monomak'a vermişlerdi. 12. yy'da yaşamış ünlü Ermeni tarihçisi, (Urfalı Mateos) diye tanınan Mathieu d'Eddesse'nin 1858'de yazdığı (La, Turquie et differants peuples) adını taşıyan kitabının 1923'te Fransızca'ya çevrilmiş baskısında bu gerçekler açıklanmıştır. Ayrıca, Rene Grousdet'nin Histoire de l'Armenie des Origines â 1071'de yayınlanan ve Paris 1947'de Fransızca çevirisinde (s: 66-69), Ermenilerin anavatanlarının Doğu Anadolu değil, Balkanlar ve Tuna dolayları, Trakya olduğu açıklanmıştır.

ARNAVUTLAR VE ERMENİLER

Osmanlı devlet yapısında Arnavutların çok özel bir yeri olmuştur.

Özellikle (Fatih 2. Mehmet)in "Taht"a çıktığı günden başlattığı, Öztürklere kapalı devlet düzeninde, "Arnavut İstilâsı" diye tanımlayabileceğimiz dönemden itibaren (Sadrazamlık-Başbakanlık) katına çıkarılanlarla, (Vezirlik-Bakanlık) ve (Paşalık) rütbeleri verilenlerin, saray ağalarının, sancak ve beylerbeylerinin yüzde doksanı Arnavutlardır.

Bazı kaynaklara göre, 132 bölük ya da takımdan oluşan ve yüzlerce yıl devletin, ülkenin ve toplumun üstünde (imtiyazlı

bir egemen zümre) olarak sorumsuz "hüküm ve saltanat" süren (yeniçeriler)in hemen tamamı denilebilecek oranda Arnavutlardan meydana getirilmişti.

Görevleri barışta ve savaşta padişahların can güvenliğini korumakla yükümlü olan ve gerçek tanımı ile bir (Muhafız Alayı) olan bu kara örgüt, ne yazık ki devşirme kökenli ve Osmanlıcı bir takım tarihçiler kalemi ile yüzlerce yıl, -günümüzde bile- Osmanlı savaş ordusu olarak, belgelere ve tarih kitaplarına geçirilecekti.

Osmanlı ülkesine yerleştirilip toplumun içine katıştırılan Arnavutlar, Arnavutluk'un toplam nüfusunun yarısından çoğunu oluşturuyordu.

Arnavutlardan sonra ikinci sırayı (Rumlar)ın almasına karşın, (Ermeniler), Osmanlı devleti için bir ayrı ve ayrıcalıklı zümre idi.

Saraylar, konaklar, yalılar, camiler, medreseler, kervansaraylar Ermenilere yaptırılıyordu.

Monarşik ve teokratik Osmanlı düzeninde "gericiler ve devşirmeler", her bir egemenliğe ve nimete, özgürlüğe, hak ve hukuka sahip olmuştular.

Ne var ki, daha yukarılarda değindiğimiz nedenlerle, en başta "Arap dini" ve "Acem mezhep ve töreleri" yüzünden, Öztürk ulusu, bu karmaşık potada "özbenlik" bilincini çoktan yitirmiş; bir yanıyla "Arap", öte yanıyla "Acem"leşmişti. Doğu'su, Batı'sı, Güney'i ve Kuzey'i ile aydını ve cahili ile Uluş/Millet bilincinden uzakta, "ümmet-i müslimin" ve "Tebea-i Osmânî" olup çıkmıştı.

1536'da, (Kanuni Süleyman) diye anılan Osmanlı Padişahı'nın önayak olduğu (Kapitülasyonlar)la, batı dünyasının boyunduruğu altında bir "sömürge" biçimini alarak, Avrupa'nın uydusu, bir "peyk devlet" durumuna düşülmüştü. 1839'da ise, (Tanzimatı Hayriye Fermanı) ile peyk devlet düzeni, bu kez resmen ilan edilmişti.

Tanzimat devriminin öncüsü sayılan (Mustafa Reşit Paşa'nın baş danışmanı (Agop Gircikyan) adında bir Ermeni idi.

Ermeni (Sahak Abru), Abru Çelebi takma adıyla Sadrazam Ali Paşa'nın baş tercümanı idi. (Machiavel)in, ünlü (Hükümdar) adındaki eserini, Dışişleri Bakanı Rifat Paşa ile beraber tercüme ettiler.

(Sakızlı Ohannes)e, "paşalık rütbesi verilerek Basın-Yayın Müdürü oldu. Aynı zamanda, Maarif Nezareti (Milli Eğitim Bakanlığı) tercüme bürosunu yönetiyordu. Bu Ermeni, daha sonraları (Şurayı Devlet) Muhakemat dairesi danışmanı ve "Rey/Oy" sahibi olarak "üyeliğe" atandı.

Osmanlı devleti, bu Ermeni'ye verdiklerini az bularak, Mülkiye Mektebi'ne (Siyasal Bilgiler Fakültesi) Profesör yaptı.

(Ermeni Vartan Paşa), Bahriye Nezareti (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı) baş tercümanı idi.

(K. Kemal) takma adlı Ermeni Karakin Deveciyan, Osmanlı dergilerinde teknik ve bilimsel yazılar yazıyordu.

Bayındırlık Bakanı (Nafia Nazırı) Ermeni Hallaçyan'dı. Bu bakanlığa daha sonraları (Ermeni Kirkor Sinopyan) getirildi.

(Ermeni Tomas Terziyan) Mülkiye Mektebi'nde Fransızca; Ermeni (Nişan) Fizik öğretmeniydiler. (Ermeni Kleman Sibilyan) İstanbul Müzesi 2. Müdürü oldu. Kirkor Kömürciyan, yüksek öğretimin her dalında profesördü. (Osmanlı Matbaaî Âmire)yi kurma görevi Ermeni Agop Boyacıyan'a verildi.[1]

Bunlar, yüzlercenin içinden seçilmiş küçük bir örnektir. Ne ki, Ermenilere bahşedilen bu devlet ve nimetler, hiç bir zaman onların minnet ve bağlılık duymalarını sağlamadı. Ne var ki Osmanlı Devleti için zaten böyle bir istek ya da sorun yoktu. Onların tek bir amacı ve bu amaç doğrultusunda benimsenmiş

(1) Ali Kemal Meram, Türkçülük ve Türkçülük Mücadeleleri Tarihi, İstanbul 1969, s: 81-84. 622

ve izlenip giden pikelerinin en ilk sırasında yer alan: "Devlet ve nimetler Türklerin eline geçmesin de, hangi yabancı soylunun eline geçerse geçsin..." den, ibaretti.

Oysa dönemin İngiltere'sinde "toprak, yetki ve söz sahibi" olabilmek için, (İngiliz) olmak gerekiyordu.

33 yıl devleti tek başına yöneten Kızıl Sultan İkinci Abdülhamit...

OTUZ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ABDÜLMECİT'İN (TİRİMÜJGAN) TAKMA ADLI GÖZDESİ RUSYALI ERMENİ (VİRJİN)'DEN DOĞAN OĞLU, 34. OSMANLI PADİŞAHI İKİNCİ ABDÜLHAMİT VE DÖNEMİ (1876-1909)

FATİH MEHMET'TEN SONRA İLK KEZ BİR PADİŞAH DEVLETİ YÖNETİYORDU...

34 yaşında, kara cahil, korkak, içten pazarlıklı, hasis bir padişah, Osmanlı tahtına çıktı. Bundan böyle, İkinci Abdülhamit ünvanı ile hüküm yürütecekti.

Batı dünyasının: "aman yıkılmasın, bir büyük pazar kaybederiz, üstelik bu ilkel yönetimin elindeki ülkenin paylaşılması güç olur. Avrupa topyekün savaşa tutuşur." diyerek destek oldukları bu sallantılı taht, gerçekte, artık son dönemini sürdürüyordu.

Tirimüjgan Sultan takma adıyla anılan anası Ermeni Virjin'den kalıtım yolu ile aldığı uzun ve kemerli burnu, Abdülhamit'in kara sarı, çirkin suratını daha da çirkinleştiriyordu.

En büyük tutkusu, "marangozluk"tu!..

Daha şehzadeliğinde, kendisine büyük bir marangozluk atölyesi yaptırmış, gece ve gündüz marangozluk atölyesinde marangozluğunu, sürdürmüştü. Bir Başka tutkusu da, bütün ötekiler gibi, seks gücünün çoğalması için, bir yandan kuvvet macunları yemek, öte yandan da, sarayın Ermeni doktorunun önerisine uyarak her öğün, tabaklar dolusu "horoz beyninden" salata yaptırmaktı.

Saray mutfağında, günde üçyüz horoz kesiliyor, beyinleri, İkinci Abdülhamit'e salata yapılıyordu!..

Kitap'tan, bilimden, uygarlığın her bir çeşitinden nefret ediyordu. Binbir hile ve desise ile kardeşi Beşinci Murat'ı (deli) yalanı ile tahttan indirterek ele geçirdiği padişahlığı elden kaçırmamak için ne mümkünse yapacak ve kesintişiz 33 yıl saltanat sürecekti.

İlk iş olarak, başkent İstanbul'da, ülkenin dört bir yöresinde, eyaletlerde "hafiye teşkilatı" kurdu. Bu teşkilâtın bütün bireylerini doğrudan doğruya kendisine bağladı. Günlük, haftalık, aylık raporları tek tek elden geçiriyor, aleyhinde konuşanlar olmuşsa, hiç bir araştırma ve incelemeye gerek görülmeksizin ya sürülüyor, ya da öldürülüyordu.

Tahta çıktıktan hemen sonra, kardeşi Beşinci Murat'ın, delilik yalanı ile indirilerek kendisinin çıkarılmasını sağlamış olanların en başında bulunan Mithat Paşa ile daha başkalarına verdiği "söze" sadık kaldığını belirtmek için: "kişisel ve mutlak yönetim" biçimine son verilmesine razı olmuş görünerek (Kanun-u Esasi)ye dayalı (Meşrutiyet) rejiminin ilanına: (Olur) diyordu!..

Gün, 23 Aralık'tı, yıl: 1876.

Milletvekili seçimleri yapıldı. (Osmanlı Millet Meclisi) açıldı. Devlet, bundan böyle (Anayasa) doğrultusunda, işte bu meclis tarafından ve bu meclisin içinden seçilenlerin görevlendirdiği hükümetçe yönetilecekti.

Ne var ki, kendisini padişahlığa getirenlere daha önce vermiş olduğu sözü tutmuş görünen İkinci Abdülhamit, (Osmanlı-Rus Savaşı)nı bahane ederek (Osmanlı Meclisi'ni kapattı. Meşrutiyet rejimine son verdi. Sadrazam Mithat Paşa'yı (Hicaz Eyaleti)nin Taif kalesindeki zindana attırdı. Mithat Paşa'nın, Sultan Abdülaziz'in katili olduğunu öne sürerek bir Yüksek Mahkeme kurdurdu.

Bu (Yüksek Mahkeme)nin başkanlığına, bir İngiliz ajanı olan: Rum Hıristoforidiş adındaki kişiyi getirdi. Mahkeme, Mithat Paşa'yı mahkûm etti.

Taif Kalesi'ndeki Mithat Paşa, zindanında öldürüldü.

Bir garip ve inanılmaz gerçek şu idi ki, devletin kuruluşundan bu döneme kadar geçen zaman içinde, 577 yıldır, Fatih Mehmet gibi, ikinci kez bir Osmanlı Padişahı devlet yönetimini bizzat kendi eline alıyordu. İkinci kez görülen bu prensibe, İkinci Abdülhamit, 33 yıl bağlı kalacak ve devşirme köleler aracılığı ile değil, 1908 İkinci Meşrutiyet ilanına değin "tek başına" devlet yönetecekti.

Bütün düşmanlarını, düşman olmaları olasılığı olanları, öldürtecek, boğdurtacak, sürgüne yollayacak, zindanlara attıracak, böylece devlet çarkını elinden bırakmayacaktı.

Özellikle güvendiği iki ırk vardı: Ermeniler ve Arnavutlar! Gerçi, Yahudilere karşı da büyük sempatisi olmakla beraber, Ermeni ve Arnavut soylulara karşı vazgeçilmez güvenine sımsıkı bağlı idi. Saray bahçesinde çalışan Arnavut bahçıvanların her birine, Osmanlı deyimi ile (Müşir), bugünün deyimi ile en yüksek askeri rütbe olan: (Mareşal)lık, verdi. Bunların 6-7 yaşlarındaki erkek çocuklarına da, bugünün (Tuğgeneral-Tüm general) rütbesi karşılığı olan (Paşa)lık rütbeleri vererek, bu rütbeler üzerinden aylık bağlattırdı.

Dini ve resmi bayramlarda, özel merasimlerde, bu Arnavut bahçıvanlar ve onların dölleri, en yüksek askeri rütbeleri simgeleyen giysileri içinde, başkent İstanbul'da, bilinçsiz halkın içinde, eze eze dolaşıp caka satıyor, diledikleri her bir rezilliği sorumsuzca yapıyorlardı.

Damarlarındaki Ermeni kanı daha yoğun olduğu için, Ermenilere en yüksek organlarda yer verilmesini sağladı. Sarayın bütün hekimleri zaten yüzyıllardan bu yana Yahudi ve Ermenilerdi. Babası, büyükbabası, dedesi, geriye doğru Orhan Gazi'ye

kadar bütün ailesi esasen taşıdıkları: Rum, Sırp, Yahudi, Ermeni gibi değişik ve çeşitli kan gereği olarak, bütün bu soyların birer devam ettirici bireyleri olarak, devleti onların ellerine seve seve bırakmıştılar.

Daha 1800'lerde, Üçüncü Selim döneminden başlayarak, **Londra Elçilerimiz,** şu adamlardı: Yanko Aziropula (1800-1802), Antonaki Ramadani (1818-1821), Mavroyani Efendi (1832-1834), Kalimaki Bey (18461848), Kostaki Musurus Paşa (1851-1856), Kostaki Antopula Paşa (1895-1903), Stefaniki Musurus Paşa (1903-1908) **Paris Elçileri:** Panoyataki Efendi (1814-1817), Nikolaki Mano Efendi (1817-1821), Kalimaki Bey (1848-1852), Naum Paşa (1908-1911) **Berlin Elçileri:** Kostaki Bey (1850-1854), Aristaki Bey (1858-1876) **Petersburg Elçileri:** Konminus Bey (1868-1870) **Roma Elçileri:** Yanko Fotoyadis Bey (1870-1873), Serkis Efendi (1872-1874), Aleksandr Karatodori Efendi (874-1876), İstefaniki Musurus Bey (1881-1886), Yanko Fotoyadis (İkinci defa 1886-1889) **Viyana Elçileri:** Dibolto (1800-1808), Todoroviç Efendi (1826-1831), Mavroyani Efendi (1831-1835), Kostaki Paşa (1848-1850), Kalimaki Bey (1855-1865), Aleko Vagorides Paşa (1876-1877) **Washington Elçileri:** Blak Bey (1867-1873), Ligoraki Aristaki Bey (1873-1883), Mavroyani Bey (1886-1896) **Madrit Elçileri:** Vikont Kreckhore de Varent (1858-1862) Atina Elçileri: Musurus Paşa (1840-1848), Yanko Fotiadis Paşa (1861-1879).

KİMİNDİ, KİMLERİNDİ, BU DEVLET, BU, İMPARATORLUK?..

Türklerin miydi?

Asla!..

Bu devlet, bu imparatorluk, Türk ırk ve soyundan olmayan yabancılarındı; hiç kuşkusuz...

Berlin'de toplanan (Barış Kongresi) ne gönderilen Osmanlı Devleti'ni temsil eden kurulun başkanı: Aleksandr Karatodori Paşa idi. (1879-1881).

İkinci Abdülhamit'in, 3 Aralık 1908'de sadrazamlığa (Başbakanlığa) getirdiği Tunuslu Hayrettin (Paşa), tek kelime Türkçe bilmeyen Arap-zenci kırması bir cahil kişiydi.

Maliye Nazırı (Bakan) Agop Kazasyan Paşa adında bir Ermeni idi.

Ama bir gün gelecekti bu ülkede, Türk düşmanlığının bu 34. temsilcisi İkinci Abdülhamit de, önceki ve sonrakiler gibi, belki de biraz daha fazla yüceltilerek "Cennetmekân Sultan Abdülhamit Han" diye övüldükçe övülecek, mezarına mumlar yakılıp, Tanrı katında aracı olması, şefaat etmesi için yakaracak kişiler bulunacaktı.

En koyu Türk düşmanlığının yoğun biçimde sürdürüldüğü bu ortamda, O'nu tahtından indirip yerine Beşinci Murat'ı çıkartmak isteyen bir adam, apansız belirdi.

Adı, Ali Suavi idi.

Tarihlerde yansıyan kişiliği ile o: hoca, gazeteci, yazar, bilgindi ve üstelik devrimciydi.

Çırağan Sarayı'nın duvarları ardında, 5. Murat'ı zindandan kurtarıp yeniden tahta çıkarmak isterken, Beşiktaş Muhafızı (7-8 Hasan Paşa) adıyla tarihlere geçen bir Abaza Osman Paşa'sının kafasına indirdiği sopalar altında can veren Ali Suavi, en ilkin kendi inanç ve düşüncelerine ihanet etmiş sayılabilir. Çünkü bir Osmanoğlu uğruna can vermek gibi bir gafletin içine düşmüştü...

(2. MEŞRUTİYET) DENİLEN YENİ DÖNEM

Galata Köprüsü'nün öte ucunda, "Bizans" bütün ayrıcalıkları ve özelliğiyle dipdiri duruyordu.

Beyoğlu, hâlâ Bizans'tı. Osmanlı İmparatorluğu, başkentin Beyoğlu yakasına egemen değil, ancak "haraç" toplayan bir çeşit derebeyliğiydi.

Bizans tahtı, (Fener Rum Patrikhanesi)ne taşınmışcasına Patrik, tüm Hristiyanları ve onların bölgelerini oradan yönetiyordu.

Başkent İstanbul'un adı, hâlâ: (Kostantinopolist)ti!

Böyle bir ortamda, Selanik'te (İttihat ve Terakki) adını taşıyan bir parti kurulmuş, gizli ve açık eylemlerle ikinci Meşrutiyetin yeniden kurularak bir yarı özgürlük dönemine girilmesi için çalışılmaya başlanmıştı.

Bu parti; din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin tüm Osmanlıları birliğe çağırıyordu.

30 yıllık bir aradan sonra 1908 yılı yeniden ilan edilen (İkinci Meşrutiyet), "Hürriyet, Adalet, Müsavat2 sloganı ile ortaya çıktı.

Devrimi gerçekleştirenler, hâlâ ulusal bilinç ve amaçtan yoksundular: (Yunan isyanı), (Sırp isyanı), (Arnavut isyanı), (Arap isyanı), (Ermeni isyanı), (Kürt isyanı) bile, bunları uyarmıyor, ırk bilincinin bu isyanlarda tek neden olduğunu kavrayarak, tüm yabancılardan arınmış bir ulusal birlik ve varlık meydana getirilmesi gereğini anlayamıyorlardı.

Hâlâ Osmanlı tahtında oturan (Kızıl Sultan ikinci Abdülhamit), bu sıralarda İstanbul'a gelen bir Yunanlı kurulun başkanlığını yapan Teodoros Deliyannis'e şöyle söylüyor ve bu itirafından bir övünç payı çıkarıyordu:

-Majesteleri Kral Birinci Yorgos'a söyleyiniz; Yunanlıların kralı olarak, hâlâ ben kendimi görmekteyim. Neden derseniz, ülkemde bu gün, 5 milyon 600 bin Yunanlı yaşamaktadır, Osmanlı tebası olarak. Ve üstelik bu Yunanlıların hepsi de, refah içinde yaşamaktadırlar.

Osmanlı Padişahı, yüzü kızarmadan böyle söylüyordu.

"KÜRTLER'İN BABASI" ABDÜLHAMİT (HAMİDİYE ALAYLARI)NI KURDU

"Osmanlı devrimcisi" aydınların, ülkede kesinkes (Meşrutiyet) rejiminin kurulmasına çaba harcarken, taht ve saltanatının, tek başına sürdüregeldiği iktidarının sallantı da olduğunu gören İkinci Abdülhamit, bu tür başkaldırıları bastırmak amacı ile yeni bir düzenlemeye girişti.

(Hamidiye Kürt Aşiretleri Alayları) adı altında, askeri bir örgüt kurdu. İki Tugay gücündeki bu alayların dağılımı şu şekilde yapıldı: Varto, Karlıova, Bulanık, Cibranlı Aşireti'ne bağlı 4 alay; Malazgirt bölgesinde Hasananlı Aşireti'ne bağlı 6 alay, Hınıs yöresinde 3 alay; Viranşehir ve yörelerinde Milan Aşireti'ne bağlı 5 alay; Suruç bölgesinde 3 alay; Van, Patnos, Muradiye yöresinde 3 alay; bunlardan başka: Ağrı, Zilan, Celali ve Haydaran aşiretleri de üçer alay meydana getireceklerdi.

Her alayın 1200 erden meydana geldiği göz önüne alınacak olursa, bu, toplam 36 alayın asker sayısı: kırkbinin üstünde olduğu anlaşılırdı.

Bu duruma göre, (Hamidiye Atlı Kürt Aşiretleri Alayları) yedekleriyle birlikte en az yüzbinin üstünde binek atına da sahip bulundukları bir gerçekti.

Bu alayların irili ufaklı bütün komutanlarına, (Tuğgeneral, Tümgeneral, Korgeneral, Orgeneral rütbeleri) bizzat İkinci Abdülhamit tarafından aşiret reisi Kürtlere verildi.

Abdülhamit, aşiret başkanlarının her birine, bu en yüksek askeri rütbeleri vermek, nişanlarını kendi "elleriyle" takmak üzere başkent İstanbul'a çağırdı.

Abdülhamit'in huzuruna çıkarılan bu Kürt beylerinin her birine rütbeleri büyük törenle verildi. Bellerine, kılıçlarını yine Abdülhamit kendi eliyle taktı.

-Benim sadık bendelerim, Kürdistan eyaletimin Kürt beğleri! diye söze başlayan İkinci Abdülhamit, Kürtlerin babası olduğumu sakın unutmayınız, size güveniyorum. Benim adımı taşıyan

bu alaylar, doğrudan doğruya bana bağlı olarak kalacaklar. Size ihtiyacım olduğunda hizmette kusur etmeyeceğinizi biliyorum, dedi. Kürt evlatlarımdan kurulan bu ordunun bütün masrafları, benim hazinemden ödenecektir.

Bundan böyle, Anadolu Türkleri, işte bu, devletçe silahlandırılan, üstelik dokunulmazlık imtiyazlarıyla donatılmış olan Kürt aşiretlerinin boyunduruğuna vurulmuş oluyordu.

Bu felâketli dönem, bir başka felâketli döneme gebeydi. Yabancı soylulara büyük üstünlükler ve imtiyazlar veren 1908 Meşrutiyet devriminin getirdikleri daha sonraki dönemde de sürüp gidecekti...

YENİ MECLİS VE MİLLETVEKİLLERİ...

Yapılan seçim sonucunda 2. Meşrutiyet Meclisine, milletvekili olarak seçilenlerin ırklarına göre, sayıları şöyleydi:

60 Türk, 60 Arap, 25 Arnavut, 20 Acem, 12 Kürt, 11 Laz, 23 Rum, 12 Ermeni, 15 Yahudi, 4 Bulgar, 3 Sırp, 1 Romen, 15 Çerkes, 8 Gürcü, 7 Tatar!..

Ülke, Osmanoğulları'nın 600 yıl boyunca Türk ırkını yok etme eylemleri sonucunda işte böylesine insan panayırı durumuna sokulmuş, en karmaşık bir toplum meydana getirilmişti.

27 Nisan 1909 günü İkinci Abdülhamit'i tahtından indirerek Selanik'e gönderdiler.

Yıldız Sarayı'nın cahil Arnavut bahçıvanlarına "Mareşallık" rütbesi vererek her birine Mareşal aylığı verdiren, bir "Kızıl Sultan" idi, o!.

33 yıllık kanlı saltanatının tortusunda kümelenen Hristiyan dölü kanlarıyla, 8 oğlunu ve 9 kızını da yanına kattılar.

Birer Arap adı takılarak (Sultan) ünvanlarıyla yüceltilen bu esir pazarı ürünü kadınlar, Osmanlı sarayında takılan şu uydurma adları taşıyorlardı:

Bedrifelek, Behice, Biydâr, Dilpesenı, Emsâlinur, Mezide, Müşfika, Nazikedâ, Peyveste, Safinaz, Saliha, Naciye, Sazkâr Sultanlar. Oysa gerçek adları sırasıyla şöyleydi:

Lucien, Sylvia, Iliana, Helga, Etiene, Mariça, Zarah, Sevilla, Lester, Rosanna, Ruth, Meri, Elisa.[1]

İkinci Meşrutiyet döneminin ünlü devlet adamları: Arnavut Esat Paşa, Yahudi Milletvekili Emanuel Karasu, (ortada), Laz Senatör Arif Hikmet Paşa, Ermeni Patriği, aynı zamanda Osmanlı Senatör'ü Aram.

(1) Abdülhamit'in, Saray'ın rakkaselerinden (oyuncu) bir Ermeni kadından doğduğunu açıklayan belge: Georgres Dorys, Abdülhamid İntime, 1907 Paris.

OTUZ BEŞİNCİ BÖLÜM

ABDÜLMECİT'İN (GÜLCEMAL SULTAN) TAKMA ADLI CARİYESİ ARNAVUT (SOFİ)DEN DOĞAN OĞLU, 35. OSMANLI PADİŞAHI MEHMET REŞAT VE DÖNEMİ (1909-1918)

Devletin tepesinde, yönetimin tüm dizginlerini 33 yıl elinden bırakmaksızın sürdüren İkinci Abdülhamit'ten sonra, onun yerine geçen Mehmet Reşat 65 yaşındaydı.

Bütün ötekiler gibi, Mehmet Reşat da şehzadeliği süresince gözaltında ve kapalı tutulmuştu. Günün ya da gecenin bir yerinde boğazlanmak korkusu içinde yaşamış olmanın çıldırtıcı tedirginliğini 65 yaşına kadar yüreğinde taşımıştı.

Sondan bir önceki Osmanlı Padişahı Mehmet Reşat, böylesi bir dünyada nasılsa sağ bırakılmış mutlu kişilerden biriydi. Ama 65 yılda, 65 bin kez ölmüş ve sonra dirilmiş olmanın ruhsal çöküntüsü, her birinde olduğu gibi, onda da açıkça belirliydi. Avuntuyu, umudu "Mevlevi" tarikatının inançlarında aramaya koyulmuş, bir derviş olup çıkmıştı, ortaya.

Mehmet Reşat'ın gözünde ve gönlünde en uluğ kişi, (Mevlana Celalettin-i Rumi) adını taşıyan adamdı. Osmanlı inanç ve ilkelerinin tıpkısını, o, Selçuklular döneminde başlatmış bir kişiydi. Yaşadığı kendi çağında sürdürdüğü ters eğilimlerini, tutarsız tutkularını, üstelik ırk ve soy düşmanlığını tüm yurda yaymıştı.

Sapık tutkularının etkisi altında kendi kendini tatmin için "sazlı, sözlü, rakslı" bir tarikat kurmuş, kendi kendisine yakıştırdığı (Mevlana) takma adından esinlenerek, bu tarikata: (Mevlevi/Mevlevilik) tarikatı denilmişti.

Kimdi, bu adam? Bir, Rum mu idi? Yoksa bir Acem miydi? Ama Tebrizli Şems (Şems-i Tebrizi) takma adıyla ortaya çıkan bir Acem oğlanla olan ilişkileri, yüzlerce yıldan bu yana dolaşıp durmuştu, dilden dile...

Ülkenin nice bölgelerinde, özellikle İstanbul'da, pek çok (Mevlevi tekkeleri) açılmıştı. Bu inancı benimseyenler, "Şema ayinleri" düzenleyerek, ak keçe külahlarını kafalarına geçirip, ak cübbelerini rüzgârlandırarak dönüp duruyorlardı, sazlar ve ezgiler eşliğinde.

Bu sapıklık, mevlevilerin dilinde, "Tanrıya ibadet" diye niteleniyor; bilincin her türünü yitirmişlerce de inanılıyordu, üstelik.

Zaten nice yüzyıllardır, Acem ve Arap inançları doğrultusunda Anadolu Türk'ü bölündükçe bölünmüş, ırk ve soy bilinçinden yoksunluğun başdöndürücü boşluğunda yönünü saptayamaz, bulamaz olmuştu.

Şimdiyse, bir devrim gerçekleşmişti, ülkede. "Hürriyet, Adalet, Müsavat" sloganının çokça kullanıldığı yeni bir devir açılmış ve bunun adına: (Meşrutiyet) denilmişti.

(Osmanlı Milleti) diye tanımlanan karmaşık toplumun seçtikleri vekillerden meydana gelen bir "Meclis" vardı, artık, iktidar, (İttihat ve Terakki Fırkası) adını taşıyan bir Siyasal Parti'nin eline geçmiş görünüyordu ama hâlâ (Şurây-ı Saltanat) her şeye egemendi.

(Talat, Enver ve Cemal Paşalar) önderliğindeki bu siyasal parti, (İttihat ve Terakki Fırkası), 2. Meşrutiyeti gerçekleştirmişti; "Adalet, Eşitlik ve Özgürlük" ilkelerini benimseyerek ortaya çıkmıştı.

Ama gerçekte, bütün bunlardan yararlananlar yine başkaları olacaktı.

(Tanzimat) döneminin ünlü "Gülhane Hattı Hümayunu" diye anılan, yabancılara dönük değişim olmaktan öteye geçmeyecekti.

Bu dönemde, Ziya Gökalp'e, partinin bünyesinde "teoristen" olarak yer verilmişti ama onun hiç bir fikir ve düşüncesine yönelik bir eylem girişimi olmuyordu. Ne var ki, dönme ve devşirmelerin bütün karşı çıkmalarına karşın yine de bu dönem "Türkçü akımın" eğitim düzeyinden başlayarak bir güç olarak yurt sathına giderek yayılmasının başlangıcı sayılması gerekecektir.

Bu dönemin bir başka özel yanı, Osmanlı İmparatorluğu'nu meydana getiren ülkeler halklarının da, kendi ulusal bilinçlerinin doğrultusunda uyanıp ayaklanmalarının birbirini izlemesidir.

İlkin Arnavutlar, ardından Araplar isyan etti. Ruslar; Bulgaristan, Sırbistan, Karadağ ve Yunanistan'ı ayaklandırarak Makedonya üzerindeki isteklerinin benimsenmemesi üzerine Osmanlı devletine savaş açtılar (1912).

Birbiri ardına Aralıksız sürdürülen savaşlara yarı aç, yarı çıplak savaşlara sürülüp kırdırıla kırdırıla kanı, canı tükenmiş Anadolu'dan toplanan son kalıntı, onbinlerin oluşturduğu yılgınlar ordusu yenik düştü. Edirne dışındaki tüm Rumeli düşmanların ellerine geçti.

Bu doğal sonucun ardından bir başka kaçınılmaz serüven daha ortaya çıkacak ve tarihlere (1. Dünya Savaşı) adıyla geçen ve dört yıl boyunca yine yüzbinlerce Anadolu Türk'ünün kan döküp can verdiği bir büyük savaş ortaya çıkacaktı 1914-1918).

Bu savaşın sonrasında ise, dört bir yönü düşmanla kuşatılmış bir ülke, iç ve dış düşmanlara tutsak olmuş bir ulus ve toplum, Osmanoğulları'nın getirip bıraktığı uçurumun kenarında, tek başına ve çaresiz kalacaktı.

Taa... ki, 19 Mayıs 1919'da; Orta Asya'dan kopup gelmiş bir İstemi, Bumin ya da İlteriş Kutluk ve belki de, tarihe kendi adını:. "Ben, Göktanrı gibi gökte yaratılmış Türk Bilge Kağan'ım..." diye yazan o büyük Türk'lerden birinin ruhunu taşıyan Mustafa Kemal adındaki bir önderin ortaya çıkmasını bekleyecekti.

SONUN BAŞLANGICI

Tüm yaşamı 2. Abdülhamit'in buyruğu ile gözaltındaki bir hücrede geçen Mehmet Reşat, kendinden öncekiler gibi, devletin dışında, kendi dünyasında yaşadı.

Devlet nasıl olsa, devşirilmiş yabancı soylu köleler elinde bataktan batağa sürüklenip duruyordu. 1918'de öldü. Ardında; Dürrüdem, Kâmires, Mihrengiz adları takılmış ve karıları sayılan (odalık) hanım sultanlar bıraktı. Mehmet Necmettin, Mehmet Ziyaettin, Ömer Hilmi adındaki oğulları ve Refia adında bir kızı vardı.

MEVLANA CELÂLETTİN

700 yıl önce ortaya çıkan, kim ve ne olduğu hâlâ yeterince kavranamamış, ama bu gerçeğe karşın Tanrısal bir yücelik verilerek övülen (Mevlana Celâlettin Rumi)yi kendi yazdıkları üstünde durup düşünmek ve değerlendirmek, hiç mi gerekmezdi?

Baştan sona Farsça yazmış olduğu ünlü (Mesnevi)sini içeren binlerce dizesinde "ırk ve soy, din, inanç ve töre tanımazlığını" haykırıp durur:

"Musa'ya uy! O'nun ulusundan ol! Ol da bu suyu iç. Din'e bağlı kişi, Firavun'un gittiği yolu bırakıp Musa'laşan (Musa gibi olan) insandır."

Bu sözcükler hiç bir yorumu gerektirmez ama altını çizerek üstünde durmanın yararına inanıyorum:

Bu Türk yurdunun insanlarına, o, Yahudilerin Peygamberi Musa'ya yönelmeyi öneriyor. Bu kadarla da yetinmeyerek, Musa'nın ulusundan olmaya çağırıyor. Daha açık bir anlatımla: "Yahudileşmemizin gerektiğini" söylüyor. Türk ırkı ile Yahudi ırkının cinsel karışımı sağlanarak, Yahudi ulusuna katılmamızı vurguluyor.

Ama bir başka dizesinde, bu kez, Hristiyanların "Peygamber" diye benimsediği, gerçekte ise, "sonuncu Yahudi Peygamberi" olan, Yahudi soyundan gelen (İsa)ya yönelip, onu yüceltiyor:

"İsa'nın kilisesi, gönül ehlinin sofrasıdır. Kendine gel, kendine! Ey, çilelere düşmüş olan, bu kapıyı bırakma!"

Evet, işte o, Mevlana Celâlettin Rumi: "İsa'nın ve ona tapanların kiliselerinin kapısını bırakmayın, o kiliselere gidin, İsa'ya yalvarıp yakarın, sıkıntılarınızdan kurtulursunuz..." diyor.

Bütün bunlar, bu Türk yurdunun evlatlarına, Türk soyuna bıraktığıdır.

Bunca çağrı da yeterli gelmiyor ona; tüm Yahudi Peygamberlerini tek tek övüp Türk ırkının ulusal ve de Tanrısal olan tüm inançlarını altüst ederek beyinlerini yıkamayı amaçlayan şu dizelerinde de şöyle söylüyor.

"Dağlar, Davud'la birlikte ses verir. Demir madeni onun avucunda mum gibi erir. Rüzgâr, Süleyman'ı sırtında taşır. Deniz, Musa ile konuşmaya başlar. Ay, Muhammed'in işaretini görür. Ateş, İbrahim'i görünce ful çiçeğine döner. Taş, Ahmed'e selam verir. Dağlar, İsa ile konuşurlar."

Ama binlerce dizenin içinde tek bir dize yoktur ki, Türk ırkını, Türk soyunu, Türk ulusunu yüceltsin ya da anlatsın?

700 yıldan bu yana onun Tanrı'ya yakın bir saygı ile hâlâ övülüp, yüceltilmesine pek de şaşırmamak gerekir. Tarihsel felâketlere hemen her kes böyle yanılgılar yüzünden düşmedik mi?

PADİŞAH MECLİSİ

Padişah Sultan Reşat'ın başkanlığında toplanan "Kabine"de yer alanlar, yine devşirme (Osmanlı Paşaları) idiler.

"Tanrım, bu ne hâl? Türk ülkesini bunca yabancıya yurt yaparak, egemenliği onların ellerine veren şu Osmanoğulları, niçin hâlâ hüküm ve saltanat sürer?" diyen yoktu.

Kürt, Laz, Arap, Acem, Arnavut, Tatar, Moğol, Çerkes, Gürcü, Abaza, Lezgi, Çeçen, Pomak, Boşnak, Mançu, Çingene, Süryani, Zenci, Bulgar, Rus, Macar, Sırp, Ermeni, Yahudi, Rum, Polonyalı, İtalyan, Fransız, Rumen soylular, (Milletin vekilleri) olarak Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nda yer almıştılar.

Aralarına nasılsa girebilmiş bir avuç Türk soylu milletvekili, ne yapabilirdi, bu çoğunluğun gücüne karşı?

Ziya Gökalp'in ortaya çıkışı, bu döneme rastlar. Türk ruhu, Türk vicdanı, Türk bilinci; Osmanlı zulmünün şehidi (Ali Suavi)den sonra, Ziya Gökalp'in kişiliğinde bir kez daha ses buluyordu.(1)

Kürtçülüğü bırakıp Türklüğü, Türklüğün ulusal bilincini yeniden var etmeye yönelen Ziya Gökalp ülkeyi dört bir yandan ele geçirmiş olan yabancı soylu devşirmeler için en büyük bir düşman kesiliverdi ve öyle nitelendi birdenbire.

Bunların başında, Arnavutluğu ile övünen ümmet şairi (Mehmet Akif) vardı. İste, Türkleri ve Türkçüleri suçlayan bu dizeler onundur:

«Hani milliyetin İslam idi... kavmiyyet ne? Sarılıp sımsıkı dursaydın a, milliyetine! Arnavutluk ne demek? Var mı şeriatta yeri? Küfrolur, başka değil... kavmini sürmek ileri, Arap'ın Türk'e, Laz'ın Çerkes'e yahut Kürt'e Acem'in Çinliye rüçhanı mı varmış, nerede? Müslümanlıkta "anâsır" mı olurmuş, ne gezer? Fikri kavmiyyeti tel'im ediyor Peygamber.

En büyük düşmanıdır ruh-u nebi tefrikanın Adı batsın onu İslam'a sokan kaltabanın!(2) *Şu senin akıbetin bin bu*

(1) Ziya Gökalp, "Diyarbakırlı bir Kürt ailenin oğlu" idi. Önceleri (Kürtçülük) akımını benimsemiş, sonra Türkçü olmuştu. İlk (Kürtçe Sözlüğü) de, o yazmıştı. Sonradan ölümü neneden olan intiharının sebebi de, Kürtlüğü'nün yüzüne vurulmuş olmasıdır. (Yazar'ın notu)

(2) Mehmet Akif, Türkçülüğü'nden dolayı düşman bellediği Ziya Gökalp'i "kaltabanlıkla" niteliyor.

kadar yıl evvel, Sana söylenmiş iken doğru mudur şimdi cedel?

Artık ey millet-i merhume sabah oldu, uyan! Sana az geldi ezanlar diye ötsün mü, bu çan? Ne Araplık, ne de Türklük kalacak aç gözünü, Dinle Peygamber-i Zişânın ilâhi sözünü! Türk Arapsız yaşamaz, kim ki yaşar der, delidir, Arap'ın Türk ise hem sağ gözü hem sağ elidir! Veriniz başbaşa, zira sonu hüsran-ı mübin, Ne hükümet kalıyor, ortada billâh ne de din. Medeniyyet size çoktan beridir diş biliyor, Evvelâ parçalamak, sonra yutmak diliyor! Arnavutlar size ibret olacakken hâlâ Ne bu Şûride siyaset, ne bu fasit dava? Görmüyor gittiği yanlış yolu zannım çoğunuz, Size rehberlik eden "haydut"u artık kovunuz!(3) *Bunu benden duyunuz, ben ki evet, Arnavut'um, Başka bir şey diyemem işte perişan yurdum!*

SARAYLARDA NELER OLUYORDU?

600 yıl kapılarını Türk soyundan gelenlere kapalı tutmuş, buna karşın baştan sona yabancı soylulara, soysuzlara kucak açmış Osmanlı saraylarının içyüzüne, bir demir kafesin Aralıklarından bile olsa, bakmak gerekmez mi?

Sayısız diyarlardan, sayısız ırk ve soydan koparılarak bu saraylara doldurulan "oğlan, kız, kadın ve erkek"sayısının, belgelerde, çoğu zaman "yirmibin'i" aştığı delirtilmiş olduğu gerçeği şöyle bir gözönüne getirilecek olursa, dönemin hemen hiç bir kentinin nüfusu ile kıyaslanamayacak ölçüde bir kalabalığını, bu sarayların barındırdığı anlaşılır, sanırım.

---

(3) Kaltaban demiş olmakla yetinmiyor Mehmet Akif, bu dizede de (Haydutluk)la niteliyor, Ziya Gökalp'i. Ne acı bir kaderi vardır Türk ulusunun ki, Arnavutluğu ile övünen, Türk ırkını ve Türkçü akımı suçlayarak tahkir eden bu adamın yazdığı bir manzume. Türk ulusunun (İstiklal Marşı) olarak, benimsenmiştir.

Az bulunur en yarayıcı gıdalarla beslenen bu kalabalık, kuşkusuz en pahalı, en görkemli giysiler içinde, bir ayrı rüyalar ülkesinde yaşatılıyorlardı.

İçkinin her bir çeşidi, raksın, sazın, müziğin, en seçme mizansenler arasında sunulduğu bu saraylarda, en gerçek ve yaygın tutku, seksti elbet!..

Görkemin hiç bir türlüsü bu doğal ve zorunlu gereksinimin yerine geçmiyordu. Hergün aldıkları bol gıdalar, içkiler, tatlılar ve şerbetler, cinsel gereksinimlerini alabildiğine kamçılıyordu, bir yandan...

O yüksek duvarların ardında, baştan sona yabancı soylularla iç içe yaşayan Osmanoğulları, acaba ne tür bir yaşam sürüyorlardı?

Tavanlarında, taş duvarlarında açılmış demir kafesli küçük pencerelere takılı renkli camlardan yansıyan cılız ışınların kesişerek içlerine süzüldüğü loş odalar ve koridorlarda ve biraz daha geniş salonlarında kaynaşıp duran kalabalığı ile gerçek bir "insan panayırı" olan bu saraylarda, günler ve geceler acaba nasıl geçiyordu?

Bu görkemli mizansende yaşayanlar, acaba mutlu muydular?

Yoksa gerçek insan yaşamına, özgürlüğe ters düşen "taş, demir ve kilit" üçgeninde, kendi kendilerini süslü bir zindanda mı sayıyorlardı?

Günümüzde, bir müze olarak herkese açık olan (Topkapı Sarayı)nın, "Cariyeler bölümü"nü örten kapının arkasında, kimbilir hangi yüzyılda yazılmış "Arapça" bir yazı, Osmanlı saraylarının gerçek içyüzüne yeterince ışık tutuyor.

Zira kapı ardındaki bu arapça sözcükler, Tanrı'ya bir yakarışı, insan yüreğini burkan sözcüklerle dile getirmiştir:

"Ey, kapıları açan Tanrım, bize de bu kapıları aç!"

Altın yaldızlı kafeslerde tutsak ötücü kuşların çırpınışlarını anımsatan bu yakarış, yüzlerce yabancı diyarlardan avlanarak

ele geçirilmiş onbinlerin yakarışıdır bu! Demirkapıların arkasındaki özgürlükten yoksun yaşamın gerçek içyüzü, sanırım, bu yakarışın içeriğinde hâlâ tüm canlılığı ile görülebilir.

Ne var ki, bu saraylarda yaşayan yabancı soylu kız ve kadınlar, yabancı soylu oğlanlar ve tüm saray görevlileri kadar, bir temeli, kökeni, ırk ve soyu olmayan "türedi Osmanlı ailesi" de tutsaktılar ve üstelik onlar, hem bir sonraki Osmanoğlu'nun ve hem de kendilerinin icat edip ortaya koydukları "yeniçeriler" denilen Türk'süz örgütün "Kurbanlıkları" idiler.

İşte o nedenle, "tutsak kalanla, tutsak edilen"ler arasında bir fark yoktu.

Geriye, bu yalancı dünyanın, bu yalancı görkemin tadını mümkün olduğunca çıkarmak kalıyordu yalnızca.

Müzik ve raks, Osmanlı saraylarının vazgeçilmez gereksinimlerinin en başında yer alıyordu.

OSMANLI SARAYLARI EĞLENCELER DÜNYASI İDİ.

"Harem'de en çok cariyelerin oynadıkları oyunlar: "Köçek", "Tavşan oğlanları", "Matrak" ve "Kalyonca" idi. Bunlardan bilhassa köçek ile tavşan oğlanları oyunu moda idi. Eğlence geceleri hünkâr sofası, fanuslar, fenerler, billurlarla donatılır, etraflarına renkli kâğıtlar sarılarak orası bir ışık ve renk dünyası haline sokulurdu.

Çalgı çalan ve oynayan cariyeler, padişahın hiç olmazsa, şehzadelerin kalbini çalabilmek için hünerlerini göstermeye uğraşırlardı.

Köçek oyunları, erkekler meclisinde oynanırdı. Fakat Harem'deki cariyeler de köçek elbisesi giyerek saray eğlencelerinde bu oyunu oynarlardı. Köçek oyunu oynayacak rakkaseler, kadife üstüne sırma işlemeli mintan, canfesten, dibadan, sırmalı üstufeden yapılmış çok geniş bir eteklik giyerlerdi.

Bellerine sırma kemerler takarlardı. Başları açık ve saçları dağınık olurdu. Parmaklarına pirinç ziller geçirirler veya kaşıkla raks ederlerdi.

Tavşan oğlanları kıyafetine giren cariyeler ise siyah çuhadan topuklara kadar şalvar, yine çuhadan gayet dar, vücutlarının hatlarını belli edecek şekilde bir entari giyerler, bellerine renkli şallar sararlar, başlarında çok süslü ufak bir külah giyerlerdi.

Her iki oyun da çok canlı ve hareketli idi. Seyredenleri tahrik ederdi. Vücutlar, figürler sazların ahengine uydurulurdu. Vücudun kıvrılması, göbek atılması, başın geriye doğru kıvrılması ve saçların yere doğru yalpaze gibi açılması gayet ustaca yapılırdı. Rakkaseler, bu hareketlere gamzelerini, gülüşlerini, fettanlıklarını da katınca Harem adeta yerinden oynardı.

Sazendelerin çaldıkları havalar da çok oynaktı. Bunlar yalnız seyircileri değil, orada bulunan erkeklerin gözüne girmek isteyen rakkaseleri de coştururdu. Başın arkaya atılışını, birbirlerinin gözlerine yiyeçekmiş gibi bakışmaları o kadar güzel yaparlardı ki, mecliste erkekler çileden çıkarlardı.

Sultan düğünlerinde hareme ve damadın evine çengiler getirilir, oynatılırdı. Bazen bunların gösterileri birkaç gece devam ederdi.

Çengilerin kıyafetleri ve numaraları daha başka olurdu. Çengiler 12 kişilik gruplar halinde çalışırdı. Biri usta, diğeri yamak olmak üzere on oyuncudan teşekkül ederlerdi.

Genç ve güzel çengiler parıl parıl yanan uzun saçlarını salıverirler, göğüslerini yarıya kadar açarlar, üstlerine tül gömlek, yollu kadifeden yelek, çok geniş bir eteklik, ayaklarına da yemeni giyerlerdi. Tül gömlek ve yelek vücudun bütün güzelliğini ve ince hatlarını gösterecek şekilde dikilir, adeta vücuda yapıştırılırdı.

Çengilerin vücutları narin ve mevzun olurdu. İnce bellerine taktıkları sırma kemer vücudun bütün hatlarını ve güzelliklerini

göstermek için takılmış gibi görünürdü. Geniş eteklerin oyun esnasında bir paraşüt gibi açılması, hoş manzara arz ederdi.

Çengiler, oyun yerine gelirken sazendeler, sazlarını çalarak çengiler oynayarak geçit resmi yaparlardı. Ondan sonra oyun fasıllarına geçilirdi. Ortada dönen çengiler, göbek atarlar, topuk çarparlar, vücutlarını titretirler, geri geri atılarak tenlerinin parlaklığını ve göğüslerini bütün açıklığıyla gösterirlerdi.

Bir ara elbise değiştiriler, tavşan oğlanları kıyafetine girerek orada bulunan kadınları, oyunları ve türküleriyle mest etmeye çalışırlardı. Erkek meclisinde köçekçelerin çengi kıyafetinde; kadın meclisinde çengilerin köçek kıyafetinde oynamaları, seyircilerin en çok coştuğu ve zevk aldığı sahneler olurdu.

Fakat haremde padişahın oturduğu yerin önünde yapılan figürlerle seyircilerin heyecanı son haddini bulurdu. Hünkâr sofrasının, kıbleye bakan balkonunda sazcılar çalar, padişah da bu balkonun altında otururdu. Balkonun başlıkları yaldızdan, sütunları gül renkli mermerden yapılmıştı. Tam balkonun önüne çok süslü bir billur top asılmıştı. Güzel cariyeler işte bu balkonun önünde padişahı avlamaya çalışırlardı

Oyun figürlerinin gösterildiği sıralarda birdenbire padişahın oturduğu yerin önüne gelirler, orada, asılı bulunan topu tutmaya çalışırlarken şahlanırlar, etekleri havada uçuşur, vücutlarının hatları ve incelikleri bütün varlığıyla padişahın gözleri önüne yayılırdı. Bu figür bilhassa her eğlencede istenir, billur topa ulaşanlara hediyeler verilirdi.

Peşrev, arkasından kemence ile taksim, derken en önde kahveci usta olmak üzere, pek güzel giyinmiş gençler arzı endam ederlerdi.

Ustanın başında tabla şeklinde bir fes bulunur, bunun etrafına da sarık şeklinde yemeni sarılırdı. Usta, ustalık alameti olarak sarığının üstüne ayçiçeği şeklinde bir elmas takardı.

Hazinedar kalfaların üniformalarına "Avrupa" derlerdi. Zira bunların biçimleri Avrupa'dan alınmıştı.

Kahvecilerden biri padişaha zarf ve fincan içinde kahve götürür, fakat hükümdar:

-Kadınlara veriniz!..

Emrini fısıldardı. Bunun üzerine kahve padişahın en büyük haremlerine, kıdem sırasıyla takdim edilirdi. Sultanlar ikişer parmakla tuttukları zarfları gayet zarif bir şekilde kaldırıp kahveyi içerlerdi. Fincanlar iade olunurken saz kemence taksimini tamamlayıp Karciğara geçerdi. Bundan sonra en önde 17-18 yaşında oyuncubaşı, arkasında boy ve yaşça daha küçük oyuncular saz takımının önüne dizilirdi. Son Karciğar nağmeleriyle köçekçelerin ilk parçası aralama olurdu.

Padişah saza günlük esvapla gelirdi. Kadınefendiler ve ikballer, giyimlerine pek dikkat ederlerdi. Saz takımının üniformaları yoktu. Ekseriya bedene beyaz ipekli gömlek ve üzerinde de göğsü düğmesiz mintan giyerlerdi. Sekiz arşın kadar genişlikteki eteklerin ucu püsküllü ipek kaytanla büzülüp belden bağlanırdı. Avizelerin ve büyük yer şamdanlarının yaydığı ışığa o kıymetli mücevherlerin, sırmalı pullu entarilerin parıltıları da karışınca insan kendini nur aleminde zannederdi.

Siyah, kumral, lepiska uzun saçları omuzlarına serilmiş, genç, güzel, rakkaseler, parmaklarındaki parıltılı zillerle döner dururlardı. Bu rüya âlemi devam ederken, kilerci kalfalar iki kulpundan tuttukları bir tepsi ile limonatalar getirirler. Limonatalar, padişaha, kapaklarına altından yapraklı murassa bir gül konmuş billur bardaklarla, kilerci usta tarafından sunulurdu. Diğer kilerciler de sıra ile haremlerine dağıtırlardı. Biraz sonra da padişaha altın, kadın efendilere ve ikballere de yuvarlak gümüş tepsilerle turfanda meyvalar gelirdi. Bu meyveler yaprak şeklinde tabaklarda verilirdi. Tepsilerin kenarında nemli tülbent bulunurdu.

Meyva yenince, haremleriyle görüşüp uygun kelimelerle onları taltif eden padişah, sonra sazendelere ve oyuncubaşıya

takdir ve memnuniyetlerini beyan eder. İhsanını da hazinedarlardan biriyle gönderir, cemiyet dağılır, herkes yerine giderdi.

Hareme ulaşabilmek için kara tarafından üç yüksek duvarı, üç büyük kapıyı, deniz tarafından ise bir sürü köşkleri ve Has Bahçe'yi aşmak lazım gelirdi. Kapıları bir sürü nöbetçiler, sahillerini bostancılar bekler, sarayı ve haremi herkesten ve her şeyden korurlardı. Bu şartlar altında hareme kadar sokulmak içeride olup bitenleri gözetlemek, haremde yaşayanlarla birtakım münasebetler kurmak mümkün değildi.

Burada haklı olarak okuyucularımızın hatırına bir soru gelebilir. Haremde binlerce genç cariye ve bir o kadar da genç oğlan ve delikanlı görevliler vardı.

Padişahlar, Topkapı Sarayı'nda, Has Bahçe'de yahut da bunun dışındaki eğlence, mesire yerlerinde halvetler yaparlardı. Padişahın kadınları ve çocukları ile yaptığı halvete "Muhtasar halvet" denirdi. Umum Harem halkının katıldığı halvet ise, çok neşeli ve eğlenceli olurdu.

Has Bahçe'de halvet olacağını padişah fermanla vezirazam ve enderun ağalarına haber verir, üçüncü avlu tamamen boşalır, bahçenin görülebilecek yerleri halvet bezleri ile örtülürdü. Bahçeye ise kadınların ve cariyelerin dolaşacağı yollar üzerine ve tarafına çadırlar kurulur, adeta kapalı sokaklar meydana getirilirdi.

Bunlardan başka kadınların oturacağı, oynayacağı, eğleneceği, yemek yiyeceği çadırlar da kurulurdu. Çadırların içine Harem'den süslü ve işlemeli yastıklar, minderler, kapılar için de perdeler getirilirdi.

Üçüncü Selim zamanında Topkapı Sarayı bahçesinde kurulan sokak ve halvet çadırları ve içine konulan eşyalar şunlardan ibaretti: Dışı bakır çalığı ve kandilli, içi mavi kirfastan yapılmış 189 halvet sokağı; bir tane oniki gözlü dışı bakır çalığı renginde içi kırmızı boğasıdan yapılmış çadır; dört tane onaltı gözlü

dışı bakır çalığı renginde, içi Diyarıbakır bezli çadır; sekiz tane oniki hazneli dışı bakır renginde, içi sade mavi kirfaslı çadır; yedi tane onsekiz gözlü kirfastan ve tepesi bakır çalığı renginde çergi, bir nohudi renkte mubah; oniki güzel beyaz kayme; 6 tane dışı beyaz, içi mavi kirbas ile kablı altı hayme; yirmi tane on gözlü dışı bakır çalığı ve kandilli içi mavi kirbaslı halvet sokağı; üç tane ondört gözlü, dışı bakır çalığı renginde, içi kırmızı Diyarbakır bezli sade, bedeni pervazlı çadır; iki tane oniki gözlü dışı beyaz, içi mavi kirbas ile kablı altı kayme; yirmi tane on de beden pervazlı çadır; üç tane onsekiz gözlü kirbastan yapılmış, bakır çalığı renginde çerke...

GEZİCİ EĞLENCE KENTİ

Büyük gezintilerde ve göçlerde ise, bu çadırlar ve haymeler kâfi gelmiyor, mehterhaneden çadırlar alınıp götürülüyordu. III. Selim'in haremi, 1798 yılında Sadabad'a eğlenmeye gitmişlerdi. O zaman mehterhaneden: Bir tane mükemmel oba, 3 takım mükemmel ve üstleri nakışlı çerke; 50 tane karışık halvet-i hümayun sokağı, 57 tane çadır tozluğu, 47 yastık, 39 minder, 25 perde, 11 adet birbirine dikilmiş oda alınmış, Sadabad'a götürülerek kurulmuştu. Adeta bir seyyar eğlence şehri meydana getirilmişti.

Çadırlar, birbirleriyle halvet sokakları ile bağlanırlar, kadınlar ve cariyeler, serbestçe sokaklarda yürüyebilirler, bir çadırdan diğerine hiç kimseye görünmeden gidebilirlerdi. Dışlarında yeşil renkli çadırların ağaçlar, çiçekler ve yeşillikler arasına kurulması oraya yepyeni ve yeşillere bürünmüş ufacık bir kasabanın kuruluşunu andırır, bu yeşil, kısacık sokakları, obaları ile yanlarından geçenlere ve uzaklardan seyredenlere geceleyin bunların içine ve yanlarına asılan fenerler, fanuslar, çadırların güzelliğini bir kat daha artırırdı. Sanki gök yeşile boyanmış, ayıyla yıldızlarıyla yere inmiş gibi olurdu. Gece gündüz sazlar

çalınır, şarkılar söylenir, çiçekler arasında oynayan, salınacaklarda sallanan cariyelerin kahkahaları etrafı sarardı.

İşte III. Ahmet ve damadı İbrahim Paşa, lale safalarını Sadabad'ta böyle bir dekor içinde yaparlardı. Çalgılar çalınır, şarkılar söylenir, kaplumbağalar, sırtlarında yakılan mumlarla renkli lalelerin arasında dolaşarak bu âlemin neşesini kırmızı, sarı ve mavi gölgeleriyle daha çok süslerlerdi.

Kadınlar, göçlerde -Topkapı Sarayı'ndan başka bir yere gitmeye denir- mesirelere gidişte iyi kapatılmış arabalara binerlerdi. Bu gidiş ve gelişte harem halkına siyah hadım ağaları nezaret ederdi. Cariyeler, Darüssaaded ağasından izin almadan bir tarafa gidemezlerdi. Göçlerde, halvetlerde; kim olursa olsun, erkeklerin harem kadınlarını seyretmesi yasaktı. Bu yasağa dikkat etmeyenler, kadınları seyre kalkanlar ve bu esnada yakalanırlarsa cezaları ölüm olurdu.

Haremde yaşayan kadınlarla en çok münasebetleri olan erkek siyah hadım ağaları, sonra da cüceler ile dilsizlerdi. Siyah hadım ağaları sık sık doktorlar tarafından muayene edilirlerdi. Bunların hakikaten hadım olup olmadıklarına dikkat edilirdi.

Bu kadar sıkı kontrollere rağmen zaman zaman haremde bazı çapkınlıkların meydana çıktığı anlaşılmaktadır.

ÇOCUK DÜŞÜRMEK

Cariyeler, şehzadelerle, türlü şekillerde münasebetlerde bulunurlar, gebe kalırlarsa derhal çocuğu düşürürlerdi. Bunu Cariye Visal'in yazdığı şu mektup ne kadar güzel açıklıyor: "Aman beni duymasın darılır; Nazik misal cariyeniz yine bir kız çocuk düşürmüş! Biraz keyifsiz olduğunu bu akşam duydum. Efendim. Bendenizin gidip bakmaya vaktim olmadı. Kurbanın olayım, cevabı kimse görmesin efendim..."(4)

(4) Top. Arş. E. No. 4002.

CİNSİ SAPIKLIK MI?

Harem yüzlerce cariyenin kaynaştığı bir yerdi. Bunların içinde genç de ihtiyar da vardı. Türlü mizaçlara ve yaradılışlara sahip olanların da mevcut olması tabii idi. Buluğ çağında olanlarla yaşlı ve evlenmemiş cariyelerin bir arada bulunması, insanı bunlar arasında cinsi sapıklığın mevcudiyetine inandırıyorsa da bu hususta kesin bir karara varmak pek güçtür. Biz bu hususta bir açıklamada bulunmayacağız. Yalnız Feleksu adlı bir cariyenin yaşlı iken evlenen bir sultana yazdığı bir mektubu yayınlayacağız. Neşri bizden, yorumlaması ve karara bağlanması da sizden olsun. "... Aslancığım! Sen iyi ol ki, ben de iyi olayım, çünkü sizin sıhhat haberiniz benim müptela olduğum illeti defeder. Benim için vazife etme, isterse yevmiye altmış kerre sıtma tutsun, tek siz sihhat yab olunuz. Aslancığım! Ben seni pek severim, sen de beni bir parça sev demişsiniz, size (bir kelime okunmuyor) yazıyorlar, siz de az seviyor diyerek siz de çıldırasıya kadar seviyorsunuz, siz de bana yazıyorsunuz, ben de zaten çıldırasıya kadar seviyorum, bundan daha sevip çıldırsam ne olurum, artık orasını sen bilirsin. Allah ömrüne bereket versin, dünyada kalbimin ferahı sensin. Senin afiyetinden ben de afiyet bulurum. Vallah... Sultan olduğun için değil, sultan olduğundan değil! Sultan çok! Allah ömürlerine bereket versin, sevdiğimi bilirsin, çok iltifatını görürüm, severim, elhasıl sever, vallah severim, billâh severim, işte severim dedim ya, severim vesselam! Çünkü sevmemek elimde değil; Ne yapayım, dünyada ne kadar sevmek var ise o kadar severim, daha ziyade sevmem..."

KOCA GÖRDÜK!..

II. Süleyman hastalıklı bir adamdı. Kadınlarla alakası yoktu. Bunu fırsat bilen cariyeler, geceleri haremde nöbet tutan hadım ağalarıyla düşüp kalkmaya, türlü rezaletler yapmaya

başlamışlardı. Veliaht olan II. Ahmet, bunu cariyelerinden haber almış ve çok canı sıkılmıştı.

II. Ahmet, padişah olur olmaz, harem ağalarının akşamdan sonra hareme girmelerini yasak etmişti. Buna kadın ağalar da, onlarla münasebette bulunan cariyeler de çok içerlemişlerdi. Cariyeler siyahî hadım ağaları ile söz birliği ettiler. Geceleri cariyeler.

-Koca gördük! Yani, erkek gördük!.. diye bağıracaklar, hadım ağaları da bahçeye koşacaklar ve bu suretle birbirlerini göreceklerdi. Planlarını muvaffakiyetle tatbik ettiler. Fakat bir gece yine cariyeler dairesinden, kadınların:

-Koca gördük! diye bağrıştığı duyuldu. Bunun üzerine siyah hadım ağaları derhal kılıçlarını çektiler, harem bahçesine daldılar. Tesadüfen o gece bostancılardan birisinin canı erik istemiş, erik ağaçlarından birisinin dallarına çıkmış, zevkle ve iştihla ile yemeye başlamış. İşte bu sırada cariyelerin feryadı duyulmuş, bunu elleri kılıçlı siyah hadım ağalarının harem bahçesine gelmesi takip etmiş. Hadım ağaları, yalancıktan etrafı araştırırken, bostancıyı ağaç üzerinde görmüşler, sille tokat ağaçtan aşağı indirerek doğruca Darüsaade ağasının yanına götürmüşlerdir.

Böylece namuslarını kurtaracaklar, cariyelerle münasebette bulunanların kendileri olmadığını ispat edeceklerdi.

Darüssaade ağasının yanına götürürken hem bostancıyı dövüyorlar hem de avazları çıktığı kadar:

-İşte hareme giren budur, ağaçtan inerken tuttuk!.. diye bağırıyorlardı. Hadım ağaları bostancıyı o kadar çok dövüyordu ki zavallı bostancı buna dayanamayarak mütemadiyen bağırıyor, ah vah çekiyordu. Haremde yaşayanlar ve bütün Enderun ağaları dalkılıç (kılıç çekmek) olmuşlar, odalarından dışarıya fırlamışlardı.(5)

---

(5) Çağatay Uluçay, Osmanlı Saraylarında Harem Hayatının İçyüzü,

OTUZ ALTINCI BÖLÜM

ABDÜLMECİT'İN (GÜLUSTU SULTAN) TAKMA ADLI CARİYESİ (HENRİET'TEN DOĞAN OĞLU, 36. VE SON OSMANLI PADİŞAHI ALTINCI MEHMET VAHDETTİN VE SONRASI (1918-1922)

Altıyüz yıldır ülkede oynayıp duran Osmanlı oyununun 36. ve son baş aktörü Padişah Vahdettin, Dolmabahçe Sarayı'nda, denizi kucaklayan salonun penceresi önünde duruyordu. Kısa bir duraklamadan sonra döndü; karşısındaki adamın suratına dikti bakışlarını. Hırslı hırslı konuştu:

Hiç mi ümit yok, Paşa?

Maalesef, efendimiz! diye karşılık verdi, ayakta, ellerini göbeği üstünde kavuşturup duran adam.

Son Osmanlı Padişahı'nın, son Osmanlı Sadrazamı son devşirmelerden Ahmet Tevfik Paşa idi. Vahdettin'in karşısındaki. 1918'den bu yana Vahdettin, altıncı kez sadrazamlığa atamıştı, Ahmet Tevfik Paşa'yı. Bu süre içinde Damat Ferit Paşa'yı da, beş kez sadrazam yapmıştı.

Dört yıl içinde hükümetin başına bir yandan Avlonyalı Arnavut soylu Damat Ferit çıkmış, sonra o inmiş ve onun yerine devşirme Ahmet Tevfik oturmuştu.

Vahdettin, ayağının birini yerdeki taban halısının üstüne hınçla vurduktan sonra, kendini tutamayarak haykırdı:

-Alçak! Korkak Yunanlılar! Evet, o beceriksizlere güvendim, hep. Mustafa Kemal'in silahtan ve cephaneden mahrum, zayıf kuvvetlerini, o bir avuçluk ordusunu tek bir hücumla perişan edeceklerini sandım; Şu hale bakınız ki, muntazam Yunan

Ordusu mağlup oluyor, Mustafa Kemal kuvvetleri de Yunan Ordusu'nu denize döküyor!. Olacak şey midir, bu?

Sadrazam boynunu bir yana büküp, öyle konuştu:

-Evet, Sultanım! Hepimiz, cümle Osmanlı milleti, zat-ı devletleriniz gibi bir netice ümit ediyorduk. Amma, tam tersi ile karşı be karşı kaldık!

Vahdettin, bir elini yumruk gibi sıkarak öteki elinin avucuna vurdu:

-Bu elim hali, kader deyip sineye mi çekeceğiz Paşa? dedi, Ahmet Tevfik Paşa'dan yana bir adım daha yaklaşarak.

Sadrazam, iki kolunu yana açtı:

-Ferman, efendimizindir sultanım! Velakin bendeniz, bir tedbir ve maslahat tedarikinden aciz kalmışımdır. . diye karşılık verdi.

İlkin kızardı Vahdettin'in yüzü, sonra birden sapsarı bir renk, suratının her yanına yayıldı. Tutunduğu son dalın çatırdayarak koptuğunu gören birinin tüm umutsuzluğu içinde, keledi.

Demek, böyle?

- .... !

-Filhâl, pek de haksız sayılmazsın Paşa! Çünkü taa, baştan beri ne mümkün ise yapılmış. Ahmet Anzavur'u, paşalıkla taltif eyleyerek (Muhammedi Fırkası)nın başına kumandan eyledik, büyük ümidimiz vardı kendisine; asi Türklerin başı Mustafa Kemal'i ve zayıf kuvvetlerini perişan eder, Âl-i Osman tahtı kurtulur sandık, olmadı. Çerkes Ethem Bey, Yunanlılarla teşrik-i mesai ve teşrik'i silah eyleyerek hücuma geçti Mustafa Kemal'e karşı, yine olmadı. (İtilaf Fırkası) ve güzide muharrirler bizi müdafaa eyledi. Ayrıca, Osmanlı milletini irşat edip cümlesini Mustafa Kemal ve şeriklerine düşman etmek için (Tarik-ı Salah Cemiyeti)ni, (Askeri Nigehban Cemiyetini, (Makuddesatı Muhafaza Cemiyeti)ni, (Teali İslam Cemiyeti)ni ve (İngiliz

Muhipler Cemiyeti) ni ve (Kürt Teali Cemiyeti)ni kurdurarak faaliyete geçirdik, gene olmadı!

Vahdettin, soluklanmak için bir an sustu. Sadrazamın gözlerinin içine baktı.

-Ne dersiniz Paşa?

-Bendeniz dahi aynen düşünürüm sultanım, bilhassa, taht ve saltanatınızın ebediyyete kadar devamını arzulayan İngiliz devleti kebiri içerde ve dışarda ve cümle ahvalde her ne icap eyler ise esirgemeyip her surette yardımcı oldu; amma yine de, Al-i Osman düşmanı Mustafa Kemal bir türlü ezilip yok edilemedi!

Vahdettin bir kez daha tepeden tırnağa kadar hırsla sarsıldı:

-O alçak, o korkak Yunanlılara güvenmiş olmak yüzündendir bütün bunlar! diye haykırdı. Türkleri denize döküp köklerini kazımaları beklenirken, kendileri denize döküldüler! Şimdi ne yapacağız? Bunca Âl-i Osman ailesi, Mustafa Kemal'in haydutları gelsinler de bizi kılıçtan geçirsinler diye bekleyecek miyiz? Ya, bunca Âl-i Osman devletine hizmet vermiş hükümet erkanı... Onlar, ne olacaklar?

Devşirme Sadrazam Ahmet Tevfik Paşa, cebinden ikiye katlanmış yazılı bir kağıt çıkararak Vahdettin'e uzattı:

-Kulunu bağışla, sultanım... dedi. Bendeniz sadaretten istifa ediyorum. Çünkü ne devlete ve ne de Osmanlı milletine faide temin eyleyecek bir imkâna sahip değilim.

-İyi ama ya ben? Bizler?

-Efendim, İngiltere Sefir-i Kebiri bendenize dediler ki, şayet Majesteleri Sultan Vahidettin Hazretleri cümle Müslümanların Halifesi ve Osmanlı Padişahı olarak İngiltere Krallığı'nın himayelerini arzu buyururlarsa, Majestelerinin hükümeti, sultanın bu arzularını süratle yerine getirmeye hazırdır!

- ....!

Avlonyalı Arnavut Damat Ferit Paşa

Ve yine dediler ki: Yakın bir gelecekte, Osmanlı payitahtı İstanbul'a, sultanı geri getirmeyi, kaybettikleri cümle hükümranlığı kendilerine bahşeylemeyi majestelerinin hükümeti şimdiden vaad eyler!

-Memnun oldum, dedi Osmanlı Padişahı Vahdettin. İngiliz Sefir-i Kebrine selam ve muhabbetlerimi söyleyiniz. Ve bizim için yapacak başka bir şey kalmadığından ailemizle birlikte bizi himayelerine almaları hususunu arzu ettiğimizi bildiriniz. Hem de... derhal!

Dramın son perdesini, tüm oyuncuların üstüne kapamak görevini, İngiliz Krallığı üstüne almıştı; öyle anlaşılıyordu. .

Bütün bunlar olup biterken, kentin değişik yörelerinde Rumlar, gırtlakları yırtılırcasma haykıyorlardı hâlâ.

-Zito Venizelos!..

Galata'da, Beyoğlu'nda, Fener'de, Balat'da, Adalarda Yunan bayrakları dalgalanıyordu, çünkü onlar bile hâlâ, olmayacak bir şey gibi gördükleri Yunan yenilgisine bir türlü inanamıyorlardı, henüz. İnanamamışlardı. "Türk Blöfü" deyip basıyorlardı yaygarayı:

-Zito Venizelos!..

Oysa, büyük güneş doğuyordu artık, Türk dünyasının üstüne...

BİR PERDE KAPANIRKEN

Dondurucu bir soğuk kış rüzgârı esiyordu, düşman devletlerin boyunduruğundaki İstanbul'un üzerinde. Göğün her yanını kaplayan bulut yığınından yansıyan puslu bir aydınlık, daracık cadde ve sokaklarla birbirine kilitlenmiş asık yüzlü sessiz ve soluksuz kenti bir kefen gibi sarmıştı.

Ellerini Tanrı'ya açmış, yakarırcasına göğe doğru uzanıp giden minareler, kentin bu ölü sessizliğini daha derinleştiriyordu.

Yan yana bitişik tahta evlerin sıralandığı bu sokaklar, Türk ve Müslüman mahallelerini oluşturuyordu. Ama Osmanlı milletini meydana getiren devşirmeler, ırk ve soylarına göre ayrı ayrı mahallelere bölünmüşlerdi. Bu ayrı mahallelerde kendi geleneklerini sürdürüyorlardı.

Kürt mahalleleri, Laz mahalleleri, Arnavut ve Boşnak mahalleleri, Arap ve Acem mahalleleri, Tatar, Gürcü ve Çerkes mahalleleri birbirlerinden uzak ve ayrıydılar.

Bu tür bir bilinçden yoksun Türklerse, bu devşirmeler azınlığının paylaştıkları mahallelerin yörelerinde barınmıştılar.

Son Osmanlı Padişahı Vahdettin'in Kaçışı. Son Osmanlı Hükümdarı, Sultan VI. Mehmet Vahidettin, "Malaya" adlı İngiliz savaş gemisiyle geldiği Malta'da karaya çıkıyor. Böylece 600 yıl önce Söğüt kasabası yakınlarında başlayan Osmanoğulları'nın macerası, Malta rıhtımında son buluyor. Fesli çocuk, oğlu Ertuğrul, eli çantalı kimse de Başmabeynci Ömer Bey'dir.

Türk soylu Müslümanlarla, yabancı soylu devşirme Müslümanların yaşam sürdükleri bütün bu mahalleler Topkapı'dan Sultanahmet'e kadar olan bir kesimde kümelenmişti...

Ama köprünün öte yanında bir başka dünya vardı.

Cenevizliler artığı Galata'da ve Bizans kalıntısı Pera'da Yunan bayrakları dalgalanıyordu. Çünkü bütün buralar, Fatih İkinci Mehmet döneminde Türk kanı ve Türk canları karşılığında ele geçirilmişti ama, Osmanlı Padişahının en başta Rumlara, Yahudi ve Ermenilere verdiği büyük özgürlükler, ayrıcalıklar ve

bağımsızlıklar nedeniyle 1453'ten bu güne kendi dünyalarında rahat ve huzur içinde yaşamışlardı.

İşte şimdi bütün bu Yahudi, Ermeni ve Rumlar;. İstanbul'daki Yunan, İngiliz, Fransız ve İtalyanlarla iç içe kaynaşmıştılar. Onların bayraklarının gölgesinde, Türkten öç alıyorlardı.

Fatih İkinci Mehmet, İstanbul'un alındığında Pera'nın yönetimini Bizanslı bir Rum Prensi'ne bıraktığı için, Osmanlılar, Pera'ya (Beyoğlu) adını yakıştırmışlardı.

420 yıldır Beyoğlu ne Türkleşmiş ne de Osmanlılaşmıştı, bu yüzden; Galata ve Beyoğlu hâlâ Bizans'tı ve yaşamın en uygarı, her şeyin en güzeli, eğlencenin en koyusu oralardaydı. Müslümanların kümelendiği köprünün İstanbul yakasında camiler, mescitler, medreseler, tekkeler ve türbeler vardı. Kadınlar kara kara çarşaflar içinde, suratları peçelerle örtülüydü.

Erkekler türlü renk ve biçimde giysilerle şalvarlı, poturlu, takkeli, renk renk sarıklı, keçe külahlıydılar. Ellerinde birer tesbih, dudakları kıpırtılıydı.

Yersiz, nedensiz, anlamlı anlamsız, birbirlerini selamlayıp duruyorlardı; hem de Arap selamı ile!

-Selamünaleyküm...

-Ve aleykümselam...

En ilkel bir yaşamı sürüyor ve bu yaşamı Tanrı vergisi sayıyorlardı, bütün bu insanlar!

Ülkedeki Türk ve tüm Müslümanlar için bel bağlanacak, istek duyulacak, amaçlanacak ve çaba harcanacak tek bir umut vardı:

Tanrı'nın vaad ettiği cennet ve o cennetteki kızlar ve oğlanlarla sarmaş dolaş ve sonsuza dek sürecek sınırsız mutluluğa bir an önce kavuşmak için ölmek, ya da ölümü özlemle beklemek; başka bel bağlanacak bir amaç yoktu. Çünkü bu dünya ve bu dünyanın tüm nimetleri yalnızca başkalarınındı!..

İşte bu yüzden, Osmanlı başkenti İstanbul'un karmaşık soy melezi halkı; camilerde, mescit ve tekkelerde, Mustafa Kemal (Atatürk) önderliğindeki ulusal kurtuluş savaşına girişmiş kuvvetlerin yenilgisi için ellerini göğe açmış yalvarıyorlardı. Bu düzen böyle sürüp gitsin, Osmanlı tahtı yerinde kalsın istiyorlardı, kıyamete dek...

Ama Türk ulusunun adı-sanı yok olmasın, yine özgür ve yine egemen olsun isteyen yüce Türk Tanrısı, Mustafa Kemal'i Anadolu Türklerinin başına geçirmişti.

19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışından tam 38 gün sonra, 12 Eylül 1919 günü İngilizlerle yaptığı gizli bir anlaşma ile devleti İngiltere'nin koruyuculuğuna veren ve ardından, ulusal kurtuluşa başkoyan Türk ordularının üstüne, devşirme Osmanlılarla Yunanlılardan oluşmuş orduları saldırtan Padiaşh Vahdettin'di!.

Camilerde, mescitlerde ve tekkelerde Mustafa Kemal ordularının yenilgisi için yakaranların bilinçsiz dileklerini yüce Tanrı elbet benimsemeyecek ve onları yargılamayacaktı.

622 yıl Türk'e düşman olarak sürüp gitmiş bir taht ve saltanat, çatırdayarak çöküp tarihe gömülecek ve son Osmanlı Padişahı Vahdettin, kaçacaktı. Ve öyle oldu. 17 Kasım 1922 günü bir İngiliz savaş gemisiyle ülkeden kaçtı.

Türk dünyası üstünde yüzlerce yıldır asılı kalan karanlığa, şimdi, binlerce yıl ötelerden bir ışık yansıyordu.

Göktürklerin ardından, onların bıraktığı bir boşlukta, bin yüz yetmiş altı yıl sonra, Türk ulusunun özbenliği adına bir devlet kurulacaktı yeniden; bu Osmanlı yıkıntısı üstünde.

Her bir Osmanoğlu'nu ve tüm yörelerindekileri sınırdışı edilerek Türklerin öcü alınacaktı. Çünkü o Osmanoğulları'nı, çadırdan çıkarıp mermer saraylarda yaşatan, Uç beyliğinden imparatorluğa yücelten Türkler olduğu halde, nankörlüğün ve ihanetlerin en berbat türlerini görmüştüler, Osma-noğulları'ndan...

Tahtlarını başlarına yıkarak alacaklardı, büyük öcü onlardan. Yakın bir gelecekte doğacak büyük güneşin ışınlarından yansıyan bir aydınlık vardı, her bir yönde ve yörede şimdiden...

Ne var ki, her karış toprağı Türk kanı ile sulanarak yeşermiş olan bu Türk yurdu, 600 yıl boyunca, Osmanoğulları'nın elleriyle yabancılara peşkeş çekilmiş, dört bir yana doldurulmuştu. "Biz Arab'ız" diyen bir güney ve güneydoğu halkı vardı. "Biz Kürt'üz" diyen bir doğu yöresi halkı vardı. "Biz Çerkes'iz, Abaza'yız, Gürcü'yüz, Lezgi'yiz, Çeçen'iz" diyen belirli bölgeler ve yöreler halkları vardı. Daha başka yörelere oturtulmuş Hırvat soylu Boşnaklar, Arnavutlar, Moğollar, Tatarlar, Dürzîler, Maruniler, Ulahlar, Bulgarlar, Pomaklar, Süryanîler, Yahudiler, Rumlar, Ermeniler, Araplar, Acemler ve Çingeneler ve "biz Laz'ız" diyen (Pontus) kalıntıları vardı.

622 yıl süreyle Osmanoğulları, çevrelerindeki dönme devşirmelerle el ve işbirliği yaparak, bu Türk yurdunda Türk ırkını yok etmek için ülkenin dört bir yanına bu yabancıları yerleştirmişler. Şimdi geride böyle bir yurt kalmıştı Osmanoğulları'ndan! Kan, ırk ve soy melezi bu karmaşık toplumun 600 yıllık adı: (Osmanlı Milleti) idi. Öte yanda, ülkenin unsuru aslisi olan (Türk ulusu) vardı. Ama yönetim, egemenlik, zenginlik ve mutluluk, bilim üstünlüğü, her bir şey; Osmanlı kalıntısı halkların ellerindeydi.

Cehalet, yoksulluk, açlık ve çıplaklık ve üstelik Arap dininin, Acem mezhep ve tarikatlarının yarattığı karanlık Türklerindi yalnızca. Türkler, Orta Anadolu'nun çorak ve çıplak, en verimsiz toprakları üstünde ve çağların ötelerinde bırakılmışlardı. Osmanlı milleti kalıntısı devşirme halklarsa, en gözde ve en verimli bölgelerde, zenginlik ve mutluluk içindeydiler. Bire bin veren toprak ve nimetler ve tüm deniz ürünleri onlarındı.

Yapılması gerekenler çoktu. Ama nasıl çözümlenecekti, bütün bunlar?

"Tüm toplumu bir potada eriterek birleştirmek" diyorlardı.

Oysa Mustafa Kemal (Atatürk) şöyle söylüyordu:

"Bir millet, unsur-u aslinin içinden çıkan kişiler tarafından idare edilmiyorsa, izmihlal (yok olmak) mutlak ve mukadderdir."

ULUSAL BÜTÜNLÜĞÜN TEK ÇIKAR YOLU

Bir ulusal bütünlüğün çözülüp parçalanmasına engel olabilecek olgunun, ancak o ülkede doğup büyümüş insan kitlelerinin bir inanç ve kültürde birleşmeleriyle sağlanabileceğine inanan Mustafa Kemal Atatürk, gece ve gündüz "ırkların, dillerin, tarih ve kültürlerin" doğuşuna ilişkin ilk araştırmaları kendisi yapacaktı. Daha sonra, bilimsel yeteneklerine güvendiği kişilere giderek yabancı bilim adamlarına başvuracaktı.

Bütün bu uğraşların sonucunda, tüm dünyanın bilim çevrelerince ilgi ile izlenen bilimsel bir sonuç çıkacaktı, ortaya. Bütün ırkların, dil ve kültürlerin Orta Asya'dan dünyaya yayılmış oldukları gerçeği...

Bu çalışmanın adı (Güneş Dil Teorisi) olarak bilim çevrelerinden halk kesimlerine kadar yayılacaktı, üstelik benimsenecekti de...

1371 yıl önce, tarihte ilk kez Türklerin kendi ırk kökenleri adına kurmuş oldukları (Göktürk İmparatorluğunun devamı olarak kurulan bu Türk Cumhuriyeti sınırları içinde artık hiç kimse, hiç bir kitle, kendi ırk ve soy kökenlerini öne sürerek; kaynaşmamış, birbirine yabancı bir toplum görüntüsü veremeyecekti.

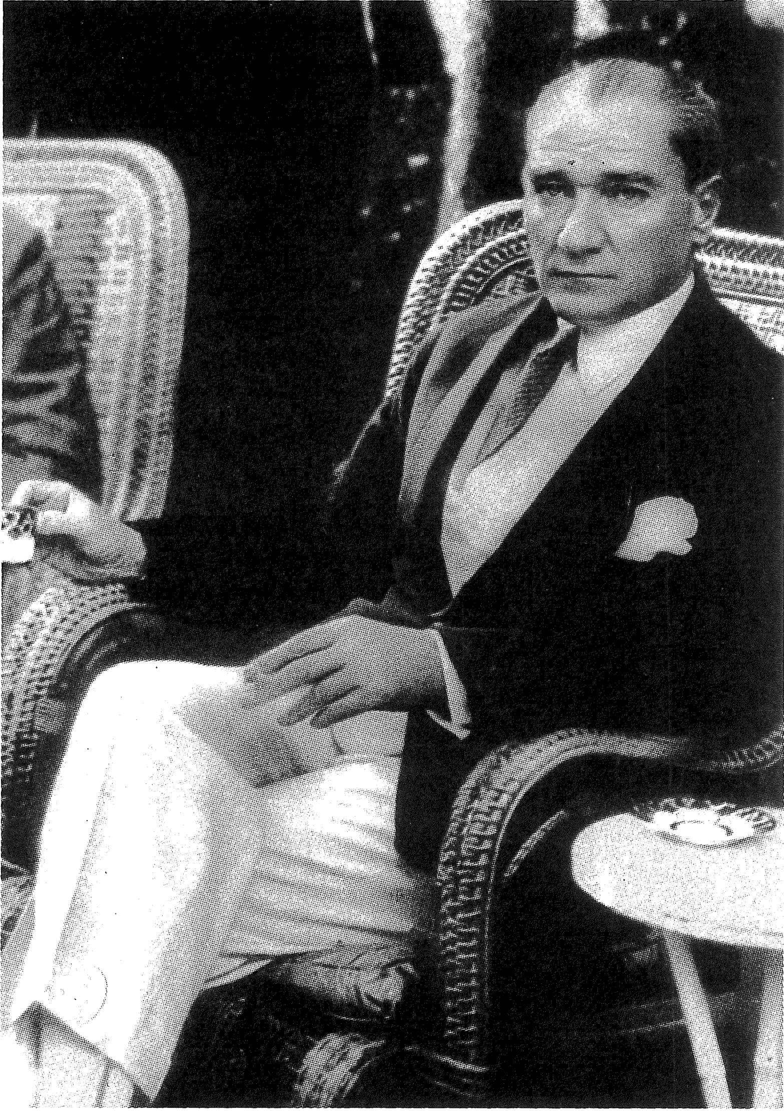
Çünkü artık, bir "Türklük Sentezi" kanıtlanmış olacaktı. Amaçlanan bir ulusal bütünlük, böylece sağlanacaktı ancak.

Ne var ki; bölünmüş, birbirine yabancılaşmış, birbirine düşman kesilmiş kitleler arasındaki ayrılıklardan çıkar sağlayan kişi ve çevreler, türlü çeşit oyunlarla bu teoriyi çürütmeye kalkışacak ve üstelik başarı da sağlayacaklardı. .

Onca çaba, uğraş, emek ve umut, o büyük Türk'ün sonsuza göçüşü ile beraber tarihe gömülecekti.

En acısı da, bu Türk Cumhuriyeti'ni; Osmanoğulları devletinin bir devamı sayanların ortaya koydukları hiç bir sav ve izlenimlerin herhangi bir tepki ve engelle karşılaşmamaları olacaktı.

Üstelik Atatürk devrim ve ilkeleri (Anayasaların) değiştirilemez, tartışılamaz türündeki maddeleriyle güvence altına alınmış oldukları halde, A'dan Z'ye kadar Araplara, Arapçı'lığa, Osmanlı'ya ve Osmanlıcı'lığa dönük bir yaşam ve üstelik gözle görünür apaçık bir bölünmüşlük hiç bir karşı koyma ile karşılaşmaksızın sürüp gidecekti.

Gerçekleştirdiği Devrimin İlkeleri Doğrultusunda, Bir Ümmeti
Uygar Bir Ulus Yapmak İçin Tüm Yaşamınca Uğraş Veren,
Büyük Önder Mareşal Mustafa Kemal Atatürk

İŞTE... 600 YIL BİZİ YÖNETEN SADRAZAMLAR(1)

1. **BİRİNCİ OSMAN**

Padişah olmadığı için veziri yoktur.

2. **ORHAN GAZİ**

Alaaddin Paşa (1327-1337), Süleyman Paşa (1337-1339), Ahmet Paşa (1339-1348).

3. **BİRİNCİ MURAT (HÜDAVENDİĞAR)**

Sinaneddin Yusuf Paşa (1348-1385), Çandarlı Kara Halil Hayrettin Paşa (1385-1387), Çandarlı Ali Paşa (1387-1406).

4. **BİRİNCİ BEYAZIT (YILDIRIM)**

Çandarlı Ali Paşa.

5. **ÇELEBİ MEHMED**

Osmancıklı İmamzade Halil Paşa (1406'dan sonra -Ölümü ?), Çandarlı İbrahim Paşa (1417 -?), Tokatlı Mehmed Paşa (? - ?), Bayezid Paşa (1417 - ?)

6. **İKİNCİ MURAT**

Bayezid Paşa (devam -1421, ölüm), Çandarlı İbrahim Paşa (ikinci defa (1421 - 1429, ölüm), Çandarlı Halil Paşa (1429), Lala Yörgüç Paşa (1429), Amasyalı Koca Mehmed Paşa (1429 -1438, azil), Çandarlı Halil Paşa (ikinci defa, 1438 - devam).

---

(1) Orhan Gazi'den, (Fatih) 2. Mehmet'in tahta çıktığı güne kadar devlet'i padişah adına yöneten Vezir ve sadrazamların (Türk soylu) oldukları sanılmaktadır. Ne ki, Anadolu Türk devletleri üstüne saldırılara katılmış olmaları kuşku vericidir. Fatih 2. Mehmet'le başlayan dönmeler ve devşirmeler yönetiminden başlayarak 1922 yılına kadar geçen yüzyıllar boyunca devleti, ülkeyi ve toplumu yönetenlerin tümü (Enderun-u Hümayun) denilen ocaktan çıkma yabancı soylu kölelerdir.

7. FATİH MEHMED

Çandarlı Halil Paşa (devam - 1453, idam), Mahmud Paşa (1453 (?) -1467, azil), Rum Mehmed Paşa (1467 - 1469, azil), İshak Paşa (1469 - 1472, azil), Mahmud Paşa (ikinci defa, 1472 - 1473, idam), Gedik Ahmed Paşa (1473 - 1477, azil), Karamanlı Mehmed Paşa (1477 - 1481, yeniçeri ayaklanmasında öldürülmüştür).

8. İKİNCİ BEYAZIT

İshak Paşa (ikinci defa, 1481 - 1482, azil), Davud Paşa (1482 - 8 Mart 1497, azil), Hersekzade Ahmed Paşa (Mart 1497 - 1498, azil), Çandarlı İbrahim Paşa (1498 - Ağustos 1499, ölüm), Mesih Paşa (Ağustos 1499 - 1501, ölüm), Hadım Ali Paşa (1501 - 1503, azil), Hersekzade Ahmed Paşa (ikinci defa, 1503 - 1506, azil, Hadım Ali Paşa (ikinci defa) (1506 - 1511, harpte ölüm), Hersekzâüde Ahmed Paşa (üçüncü defa, 1511 - 1511, azil), Koca Mustafa Paşa (1511 - devam).

9. YAVUZ SELİM

Koca Mustafa Paşa (devam - 1512, idam), Hersekzade Ahmed Paşa (dördüncü defa, 1512 - 28 Ekim 1514, azil), Dukakinoğlu Ahmed Paşa (1514 Aralık başı - 1515 Mart ortaları, idam), Hadım Sinan Paşa (1515 Haziran sonu - 1515 Ekim başı, azil), Hersekzade Ahmed Paşa (beşinci defa, Ekim 1515 - 26 Nisan 1516, azil), Hadım Sinan Paşa (ikinci defa, 26 Nisan 1516 -22 Ocak 1517, Şehit), Yunus Paşa (3 Şubat 1517 - 13 Eylül 1517, idam), Piri Mehmed Paşa (25 Ocak 1518 - devam).

10. KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN

Piri Mehmed Paşa (devam - 27 Haziran 1523, tekaüde sevk), İbrahim Paşa (Frenk, Maktul, Makbul, Damad, 27 Haziran 1523 - 5 Mart 1536, idam), Ayaş Mehmed Paşa (15 Mart 1536 - 13 Temmuz 1539, ölüm), Lütfi Paşa (13 Temmuz 1539 -Nisan 1541, azil), Hadım Süleyman Paşa (Nisan 1541 - 28 Kasım 1544, azil), Rüstem Paşa (28 Kasım 1544 - 6 Ekim 1553, azil), Kara Ahmed Paşa (6 Ekim 1553 - 29 Eylül 1555, idam), Rüstem Paşa (ikinci defa 29 Eylül 1555 - 15 Temmuz 1561, ölüm), Semiz Ali Paşa (10 Temmuz 1561 - 28 Haziran 1565, ölüm), Sokullu Mehmed Paşa 28 Haziran 1565 - devam).

11. İKİNCİ SELİM

Sokullu Mehmed Paşa (devam- devam).

12. ÜÇÜNCÜ MURAT

Sokullu Mehmed Paşa (devam - 12 Ekim 1579, Şehit), Semiz Ahmed Paşa (13 Ekim 1579 - 28 Nisan 1580), Lala Mustafa Paşa (28 Nisan 1580 - 7 Ağustos 1580), Koca Sinan Paşa (25 Ağustos 1580 - 6 Aralık 1582), Kanijeli Siyavuş Paşa (24 Aralık 1582 - 25 Temmuz 1584), Özdemiroğlu Osman Paşa (28 Temmuz- 30 Ekim 1585), Hadım Mesih Paşa (1 Aralık- 14 Nisan 1586), Kanijeli Siyavuş Paşa (ikinci defa, 15 Nisan 1586 - 2 Nisan 1589), Koca Sinan Paşa (ikinci defa, 2 Nisan 1589 - 1 Ağustos 1591), Ferhad Paşa (ilk defa, 1 Ağustos 1591 - 4 Nisan 1592), Kanijeli Siyavuş Paşa (üçüncü defa (4 Nisan 1592 - 28 Ocak 1593), hoca Sinan Paşa (üçüncü defa, 28 Ocak 1593 - devam).

13. ÜÇÜNCÜ MEHMED

Koca Sinan Paşa (devam - 16 Şubat 1595, saltanat değişmesinde azil), Ferhad Paşa (ikinci defa, 16 Şubat - 7 Temmuz 1595, azil ve sonra idam), Koca Sinan Paşa (dördüncü defa, 7 Temmuz - 19 Kasım 1595, azil), Lala Mehmed Paşa (19 Kasım - 29 Kasım 1595, ölüm), Koca Sinan Paşa (beşinci defa, 29 Kasım 1595 - 3 Nisan 1596, ölüm), Damad İbrahim Paşa (3 Nisan -27 Ekim 1596, azil), Çağalazade Sinan Paşa (27 Ekim - 18 Aralık 1596, azil), Damad İbrahim Paşa (ikinci defa, 18 Aralık 1596 - 3 Kasım 1597, azil), Hadım Hasan Paşa (3 Kasım 1597 - 8 Nisan 1598, idam), Cerrah Mehmed Paşa (8 Nisan 1598 - 7 Ocak 1599, azil), Damad İbrahim Paşa (üçüncü defa, 7 Ocak 1599 - 10 Temmuz 1601, ölüm), Yemişçi Hasan Paşa (22 Temmuz 1601 - 4 Ekim 1603, azil ve sonra idam), Yavuz (Malkoç) Ali Paşa (16 Ekim 1603 - devam).

14. BİRİNCİ AHMED

Yavuz (Malkoç) Ali Paşa (devam - 36 Temmuz 1604, ölüm), Bosnalı Lala Mehmed Paşa (5 Ağustos 1604 - 21 Haziran 1606, ölüm), Derviş Mehmed Paşa (21 Haziran - 9 Aralık 1606, idam), Kuyucu Murat Paşa (11 Aralık 1606 - 5 Ağustos 1611, ölüm), Nasuh Paşa (22 Ağustos 1611 - 17 Ekim 1614, idam), Öküz Mehmed Paşa (7 Ekim

1614 - 17 Kasım 1616, azil), Kayserili Halil Paşa (17 Kasım 1616 - devam).

15. BİRİNCİ MUSTAFA

(İlk padişahlığı) Kayserili Halil Paşa (devam - devam).

16. İKİNCİ OSMAN

Kayserili Halil Paşa (devam -18 Ocak 1619, azil). Öküz Mehmed Paşa (ikinci defa, 18 Ocak ? 23 Aralık 1619, azil), Çelebi (Güzelce) Ali Paşa (23 Aralık 1619 - 8 Mart 1621, ölüm), Ohrili Hüseyin Paşa (9 Mart - 17 Eylül 1621, azil), Dilaver Paşa (17 Eylül 1621 - 19 Mayıs 1622, yeniçeriler tarafından parçalanır).

17. BİRİNCİ MUSTAFA

(ikinci padişahlığı) Kara Davud Paşa (20 Mayıs - 13 Haziran 1622, azil ve sonra idam), Mere Hüseyin Paşa (13 Haziran - 8 Temmuz 1622, azil), Lefkeli Mustafa Paşa (8 Temmuz - 21 Eylül 1622, azil), Gürcü Mehmed Paşa (21 Eylül 1622 - 5 Şubat 1623, idam), Mere Hüseyin Paşa (ikinci defa), 5 Şubat - 30 Ağustos 1623, azil), Kemankeş Kara Ali Paşa (30 Ağustos 1623 - devam).

18. DÖRDÜNCÜ MURAT

Kemankeş Kara Ali Paşa (devam 3 Nisan 1624, idam), Çerkes Mehmed Paşa (3 Nisan 1624 - 28 Ocak 1625, ölüm), Hafız Ahmed Paşa (8 Şubat 1625 - 1 Aralık 1626, azil), Kayserili Halil Paşa (ikinci defa, 1 Aralık 1626 - 6 Nisan 1628, azil), Hüsrev Paşa (6 Nisan 1628 - 25 Ekim 1631, azil), Hafız Ahmed Paşa (ikinci defa, 25 Ekim 1631 - 10 Şubat 1632, yeniçeriler tarafından parçalanır), Topal Receb Paşa (10 Şubat - 17 Mayıs 1632, idam), Tabanıyassı Mehmed Paşa (17 Mayıs 1632 - 2 Şubat 1637, azil), Bayram Paşa (2 Şubat 1637 - 27 Ağustos 1638, ölüm), Tayyar Mehmed Paşa (28 Ağustos - 23 Aralık 1638, Bağdad muhasarasında Şehit), Kemankeş Kara Mustafa Paşa (24 Aralık 1638 - devam).

19. İBRAHİM

Kemankeş Kara Mustafa Paşa (devam - 31 Ocak 1644, idam), Sultanzade Mehmed Paşa (Civan kapıcıbaşı) (31 Ocak 1644 -17 Aralık

1645, azil), Salih Paşa (17 Aralık 1645 - 16 Eylül 1647, idam), Kara Musa Paşa (16 Eylül - 21 Eylül 1647, azil), Hezarpare Ahmed Paşa (21 Eylül 1647 - 7 Ağustos 1648, azil ve sonra parçalanır), Sofu Mehmed Paşa (7 Ağustos 1648 - devam).

20. DÖRDÜNCÜ MEHMED

Sofu Mehmed Paşa (devam - 21 Mayıs 1649, azil ve sonra idam), Kara Murat Paşa (21 Mayıs 1649 - 5 Ağustos 1650, istifa), Melek Ahmed Paşa (5 Ağustos 1650 - 21 Ağustos 1651, azil), Siyavuş Paşa (21 Ağustos - 17 Eylül 1651, azil), Gürcü Mehmed Paşa 17 Eylül 1651 - 20 Haziran 1652, azil), Tarhuncu Ahmed Paşa (20 Haziran 1652 - 20 Mart 1653, idam), Derviş Mehmed Paşa (21 Mart 1653 - 28 Ekim 1654, azil), İpşir Mustafa Paşa (28 Ekim 1654 - 11 Mayıs 1655, idam), Kara Murat Paşa (ikinci defa, 11 Mayıs - 19 Ağustos 1655, istifa), Süleyman Paşa (19 Ağustos 1655 - 28 Şubat 1656, azil), Deli Hüseyin Paşa (28 Şubat - 5 Mart 1656), Zurnazen Mehmed Paşa (5 Mart 1656, dört saat, azil), Siyavuş Paşa (ikinci defa) (5 Mart - 25 Nisan 1656, ölüm), Boynueğri (Yaralı) Mehmed Paşa (26 Nisan -15 Eylül 1656, azil),

Köprülü Mehmed Paşa (15 Eylül 1656 - 30 Ekim 1661, ölüm), Köprülüzade Fazıl Ahmed Paşa (30 Ekim 1661 - 3 Kasım 1676, ölüm), Merzifonlu Kara Mustafa Paşa (5 Kasım 1676- 15 Aralık 1683), Kara İbrahim Paşa (15 Aralık 1683 -18 Aralık 1685, azil ve sonra idam), Sarı Süleyman Paşa (18 Aralık 1685 - 18 Eylül 1687, azil ve sonra idam), Abaza Siyavuş Paşa (23 Eylül 1687 - devam).

21. İKİNCİ SÜLEYMAN

Abaza Siyavuş Paşa (devam - 1 Mart 1688, azil ve sonra yeniçeriler tarafından parçalanır), Nişancı İsmail Paşa (2 Mart - 2 Mayıs 1688, azil), Tekirdağlı Bekri Mustafa Paşa (2 Mayıs 1688 - 25 Ekim 1689, azil), Köprülüzade Fazıl Mustafa Paşa (25 Ekim 1689 - devam).

22. İKİNCİ AHMED

Köprülüzade Fazıl Mustafa Paşa (devam - 19 Ağustos 1691, Slankamende Şehit), Arabacı Ali Paşa (31 Ağustos 1691 - 27 Mart 1692, azil), Merzifonlu Hacı Ali Paşa (27 Mart 1692 - 27 Mart 1693, istifa), Bıyıklı (Bozoklu) Mustafa Paşa (27 Mart 1693 - 4 Mart 1694, azil), Sürmeli (Defterdar) Ali Paşa (14 Mart 1694 - devam).

23. İKİNCİ MUSTAFA

Sürmeli (Defterdar) Ali Paşa (devam - 2 Mayıs 1695, azil ve sonra idam), Elmas Mehmed Paşa (2 Mayıs 1695 - 11 Eylül 1697, Zenta'da Şehit), Amcazade (Köprülü) Hüseyin Paşa (18 Eylül 1697 - 4 Eylül 1702, istifa), Daltaban Mustafa Paşa (4 Eylül 1702 - 24 Ocak 1703, azil), Rami Mehmed Paşa (24 Ocak - 19 Ağustos 1703, azil), Kavanoz Ahmed Paşa (22 Ağustos -16 Kasım 1703, azil), Damad (Enişte) Hasan Paşa (16 Kasım 1703 - devam).

24. ÜÇÜNCÜ AHMED

Damad (Enişte) Hasan Paşa (devam - 28 Eylül 1704, azil), Kalaylıkoz Ahmed Paşa (28 Eylül - 25 Aralık 1704, azil), Baltacı Mehmed Paşa (25 Aralık 1704 - 3 Mayıs 1706, azil), Çorlulu Ali Paşa (3 Mayıs 1706 - 16 Haziran 1710, azil), Köprülüzade Numan Paşa (16 Haziran - 18 Ağustos 1710, azil), Baltacı Mehmed Paşa (ikinci defa, 18 Ağustos 1710 - 20 Kasım 1711, azil), Ağa Yusuf Paşa (20 Kasım 1711 -12 Kasım 1712, azil), Süleyman Paşa (12 Kasım 1712 - 6 Nisan 1713, azil), Hoca İbrahim Paşa (6 Nisan - 27 Nisan 1713, azil ve idam), Damad (Şehid) Ali Paşa (27 Nisan 1713 - 6 Ağustos 1716, Peterwrardein'de Şehit), Halil Paşa (22 Ağustos 1716 - 26 Ağustos 1717, azil), Nişancı Mehmed Paşa (26 Ağustos 1717 - 9 Mayıs 1718, azil), Nevşehirli Damad İbrahim Paşa (9 Mayıs 1718 - 30 Eylül 1730, azil ve sonra idam). Silahtar Mehmed Paşa (1 Ekim 1730 - devam).

25. BİRİNCİ MAHMUD

Silahtar Mehmed Paşa (devam - 22 Ocak 1731r azil), Kabakulak İbrahim Paşa (22 Ocak - 10 Eylül 1731, azil), Topal Osman Paşa (10 Eylül 1731 - 12 Mart 1732, azil), Hekimoğlu Ali Paşa (12 Mart 1732 - 12 Temmuz 1735, azil), İsmail Paşa (12 Temmuz - 24 Aralık 1735, azil), Silahtar Seyyid Mehmed Paşa (9 Ocak 1736 - 6 Ağustos 1737, azil), Muhsinzâde (Çelebi) Abdullah Paşa (6 Ağustos - 19 Aralık 1737, azil), Yeğen Mehmed Paşa (19 Aralık - 1737 - 22 Mart 1739, azil), İvazzade Hacı Mehmed Paşa (22 Mart 1739 - 23 Haziran, 1739 azil), Hacı Ahmed Paşa (23 Haziran 1740 - 21 Nisan 1742, azil), HEkimoğlu Ali Paşa (ikinci defa, 21 Nisan 1742 - 23 Eylül 1743, azil), Seyyid Hasan Paşa (23 Eylül 1743 - 9 Ağustos 1746, azil), Tiryaki Hacı Mehmed Paşa (9 Ağustos 1746 - 24 Ağustos 1747, azil), Seyyid

(Boynueğri) Abdullah Paşa (24 Ağustos 1747 - 3 Ocak 1750, azil), Dividdar Mehmed Emin Paşa (9 Ocak 1750 -1 Temmuz 1752, azil), Köse Bahir Mustafa Paşa (1 Temmuz 1752 - devam).

26. ÜÇÜNCÜ OSMAN

Köse Bahir Mustafa Paşa (devam - 15 Şubat 1755, azil), Hekimoğlu Ali Paşa (üçüncü defa, 15 Şubat - 18 Mayıs 1755, azil), Naili Abdullah Paşa (18 Mayıs - 24 Ağustos 1755, azil), Bıyıklı Ali Paşa (24 Ağustos - 25 Ekim 1755, azil ve idam), Yirmisekiz Çelebizade Mehmed Said Paşa (25 Ekim 1755 - 1 Nisan 1756, azil), Köse Bahir Mustafa Paşa (ikinci defa) (1 Nisan 1756 - 11 Ocak 1757, azil), Koca Ragıp Paşa (12 Ocak 1757 - devam).

27. ÜÇÜNCÜ MUSTAFA

Koca Ragıp Paşa (devam - 7 Nisan 1763, ölüm). Tevkiî Hamza Hamid Paşa (8 Nisan - 1 Kasım 1763,azil), Köse Bahir Mustafa Paşa (üçüncü defa) (1 Kasım 1763 - 30 Nisan 1765, azil), Muhsinzade Mehmed Paşa (30 Nisan 1765 - 7 Ağustos 1768, azil), Silahtar, Mahir Hamza Paşa (7 Ağustos - 20 Ekim 1768, azil), Yağlıkçızade Hacı Mehmed Emin Paşa (20 Ekim 1768 - 12 Ağustos 1769, idam), Moldavancı Ali Paşa (16 Ağustos - 12 Aralık 1769, azil), İvazzade Halil Paşa (12 Aralık 1769 - 25 Ekim 1770, azil), Silahtar Mehmed Paşa (25 Ekim 1770 - 11 Ocak 1711, azil), Muhsinzade Mehmed Paşa (ikinci defa, 11 Ocak 1771 - devam).

28. BİRİNCI ABDÜLHAMİD

Muhsinzâde Mehmed Paşa (devam - 4 Ağustos 1744, ölüm), İzzet Mehmed Paşa (10 Ağustos 1774 - 6 Temmuz 1775, azil), Derviş Mehmed Paşa (6 Temmuz 1775 - 5 Ocak 1777, azil), Darendeli Mehmed Paşa (5 Ocak 1777 - 1 Eylül 1778, azil), Kalafat Mehmed Paşa (1 Eylül 1778 - 21 Ağustos 1779, azil), Silahtar Seyyid (Kara Vezir) Mehmed Paşa (21 Ağustos 1779 - 19 Şubat 1781, ölüm), İzzet Mehmed Paşa (ikinci defa) (20 Şubat 1781 - 25 Ağustos 1782, azil), Yeğen Hacı Mehmed Paşa (25 Ağustos - 31 Aralık 1782, azil), Halil Hamid Paşa (31 Aralık 1782 - 31 Mart 1785, azil), Şahin Ali Paşa (31 Mart 1785 - 24 Ocak 1786, azil), Koca Yusuf Paşa (25 Ocak 1786 - devam).

29. ÜÇÜNCÜ SELİM

Koca Yusuf Paşa (devam - 7 Haziran 1789, azil), Kethüda Cenaze Hasan Paşa (7 Haziran 1789 - 2 Ocak 1790, azil), Cezayirli Gazi Hasan Paşa (2 Ocak - 14 Mayıs 1790, ölüm), Rusçuklu Çelebizade Hasan Paşa (14 Mayıs 1790 - 14 Şubat 1791, idam), Koca Yusuf Paşa (ikinci defa) (27 Şubat 1791 - 4 Mayıs 1792, azil), Melek Mehmed Paşa (4 Mayıs 1792 - 19 Ekim 1794, azil), İzzet Mehmed Paşa (20 Ekim 1794 - 23 Ekim 1798, azil), Yusuf Ziya Paşa (23 Ekim 1798 - 24 Nisan 1805, istifa), Hafız (Bostancıbaşı) İsmail Paşa (24 Nisan 1805 - 13 Aralık 1806, azil), Keçiboynuzu Ağa İbrahim Hilmi Paşa (13 Ocak 1806 - devam).

30. DÖRDÜNCÜ MUSTAFA

Keçiboynuzu Ağa İbrahim Hilmi Paşa (devam - 3 Haziran 1807, firar ve azil), Çelebi Mustafa Paşa (3 Haziran 1807 - 28 Temmuz 1808, azil).

31. İKİNCİ MAHMUD

Alemdar Mustafa Paşa (28 Temmuz - 15 Kasım Şehit), Memiş Paşa (21 Kasım 1808 - 1 Ocak azil), Yusuf Ziya Paşa (ikinci defa) (Ocak 1809 - 10 Nisan 1811, azil), Ahmed Paşa (10 Nisan 18 - 5 Eylül 1812, azil), Hurşid Ahmed Paşa (5 Eylül 1812 - 30 Mart 1815, azil), Mehmed Emin Rauf Paşa (30 Mart 1815 - 5 Ocak 1818, azil), Derviş Mehmed Paşa (6 Ocak 1818 - 4 Ocak 1820, azil), Seyyid Ali Paşa (4 Ocak 1320 - 21 Nisan 1821, azil), Senderli Ali Paşa (21 Nisan - 30 Nisan 1821, azil), Hacı Salih Paşa (20 Nisan 1821 - 11 Kasım 1822, azil), Deli Abdullah Paşa (11 Kasım 1822 - 4 Mart 1823, azil), Silahtar Ali Paşa (4 Mart - 13 Ocak 1823, azil), Mehmed Said Galib Paşa (13 Ocak 1823 - 15 Eylül 1824, azil), Benderli Mehmed Selim Sırrı Paşa (15 Eylül 1824 -26 Ekim 1828, azil), Topal Mehmed İzzet Paşa (26 Ekim 1828 - 28 Ocak 1829, azil), Reşid Mehmed Paşa (28 Ocak 1829 - 17 Şubat 1833, azil), Mehmed Emin Rauf Paşa (ikinci defa) (17 Şubat 1833 "30 Mart 1838'den sonra başvekil" - 2 Temmuz 1839, azil).

32. ABDÜLMECİD

Koca Hüsrev Mehmed Paşa (3 Temmuz 1839 - 8 Haziran 1840, azil) Mehmed Emin Rauf Paşa (üçüncü defa, 8 Haziran 1840 - 7 Ekim 1841, azil), İzzet Mehmed Paşa (ikinci defa), (7 Ekim 1841 - 3 Eylül 1841, azil), Mehmed Emin Rauf Paşa (dördüncü defa, 3 Eylül 1842

- 28 Eylül 1846, azil), Büyük Mustafa Reşid Paşa (28 Eylül 1846 - 28 Nisan 1848, azil), İbrahim Sarım Paşa (28 Nisan 1848 - 11 Ağustos 1848, azil), Mustafa Reşit Paşa (ikinci defa) (13 Ağustos 1848 - 26 Ocak 1852, azil), Mehmed Emin Rauf Paşa (beşinci defa, 27 Ocak - 5 Mart 1852, azil), Mustafa Reşid Paşa (üçüncü defa, 5 Mart - 5 Ağustos 1852, azil), Mehmed Emin Ali Paşa (6 Ağustos - 3 Ekim 1852, azil), Damad Mehmed Ali Paşa (3 Ekim 1852 - 13 Mayıs 1853, azil), Mustafa Nailî Paşa (14 Mayıs - 8 Temmuz 1853, azil), Mustafa Nailî Paşa (ikinci defa) (10 Temmuz 1853 - 29 Mayıs 1854, azil), Kıbrıslı Mehmed Emin Paşa (29 Mayıs - 23 Kasım 1854, azil), Mustafa Reşid Paşa (dördüncü defa (23 Kasım 1854 - 2 Mayıs 1855, istifa), Mehmed Emin Ali Paşa (ikinci defa) (2 Mayıs 1855 - 1 Kasım 1856, azil), Mustafa Reşid Paşa (beşinci defa, 1 Kasım 1856 - 6 Ağustos 1857, azil), Mustafa Naili Paşa (üçüncü defa) (6 Ağustos - 22 Ekim 1857, azil), Mustafa Reşid Paşa (altıncı defa, 22 Ekim 1857 - 7 Ocak 1858, ölüm), Mehmed Emin Ali Paşa (üçüncü defa, 11 Ocak 1858 - 18 Ekim 1859, azil), Kıbrıslı Mehmed Emin Paşa (ikinci defa, 18 Ekim - 23 Aralık 1859, azil), Mütercim Mehmed Rüşdi Paşa (24 Aralık - 1859 - 27 Mayıs 1860, azil), Kıbrıslı Mehmed Emin Paşa (üçüncü defa, 28 Aralık 1860 - devam).

33. ABDÜLAZİZ

Kıbrıslı Mehmed Emin Paşa (devam - 6 Ağustos 1861, azil), Mehmed EminAli Paşa (dördüncü defa, 6 Ağustos - 22 Kasım 1861, azil), Keçecizade Mehmed Fuad Paşa (22 Kasım 1861 - 2 Ocak 1863, istifa), Yusuf Kamil Paşa (5 Ocak - 1 Haziran 1863, azil), Keçecizade Mehmed Fuad Paşa (ikinci defa) (1 Haziran 1863 - 5 Haziran 1866, azil), Mütercim Mehmed Rüşdi Paşa (ikinci defa, 5 Haziran 1866 - 11 Şubat 1867, istifa), Mehmed Emin Ali Paşa (beşinci defa) (11 Şubat 1867 - 7 Eylül 1871, ölüm), Mahmud Nedim Paşa (7 Eylül 1871 - 31 Temmuz 1872, azil), Midhat Paşa (31 Temmuz - 19 Ekim 1872, azil), Mütercim Rüşdi Paşa (üçüncü defa, 19 Ekim 1872 - 15 Şubat 1873, azil), Ahmed Esad Paşa (15 Şubat - 16 Nisan 1873, azil), Şirvanizade Mehmed Rüşdi Paşa (16 Nisan 1873 - 13 Şubat 1874, azil), Hüseyin Avni Paşa (14 Şubat 1874 - 25 Nisan 1875, azil), Ahmed Esad Paşa (ikinci defa) (26 Nisan - 26 Ağustos 1875, azil), Mahmud Nedim Paşa (ikinci defa, 26 Ağustos 1875 - 11 Mayıs 1876, azil), Mütercim Mehmed Rüşdi Paşa (dördüncü defa 12 Mayıs 1876 - devam).

34. **BEŞİNCİ MURAT**

Mütercim Mehmed Rüşdi Paşa (devam - devam).

35. **İKİNCİ ABDÜLHAMİT**

Mütercim Mehmed Rüşdi Paşa (devam - 19 Aralık 1876, istifa), Midhat Paşa (ikinci defa) (19 Aralık 1876 - 5 Şubat 1877, azil), Edhem Paşa (5 Şubat 1877 -11 Ocak 1878, azil), Ahmed Hamdi Paşa (11 Ocak - 4 Şubat 1878, azil), Ahmed Vefik Paşa (Başvekil), (4 Şubat - 18 Nisan 1878, azil), Mehmed Sadık Paşa (Başvekil) (18 Nisan - 28 Mayıs 1878, azil). Mütercim Rüşdi Paşa (beşinci defa, 28 Mayıs - 4 Haziran 1878, azil), Safvet Paşa (4 Haziran - 4 Aralık 1878, azil), Tunuslu Hayreddin Paşa (4 Aralık 1878 - 29 Haziran 1879, azil), Ahmed Arifi Paşa (Başvekil), (29 Haziran - 18 Ekim 1879, azil), Küçük Mehmed Said Paşa (Başvekil), (19 Ekim 1879 - 9 Haziran 1880, azil), Kadri Paşa (Başvekil), (9 Haziran - 12 Eylül 1880, azil), Küçük Mehmed Said Paşa (ikinci defa), (Başvekil), (12 Eylül 1880, (2 Mayıs 1882, azil), Abdürrahman Nureddin Paşa (Başvekil), (2 Mayıs - 10 Temmuz 1882, azil), Küçük Mehmed Said Paşa (üçüncü defa, Başvekil, 11 Temmuz - 30 Kasım 1882, azil), Ahmed Vefik Paşa (ikinci defa, Başvekil, 30 Kasım - 2 Aralık 1882, azil), Küçük Mehmed Said Paşa (dördüncü defa), (2 Aralık 1882 - 25 Eylül 1885, azil), Mehmed Kamil Paşa (25 Eylül 1885 - 4 Eylül 1891, azil), Cevad Paşa (4 Eylül 1891 - 8 Haziran 1895, azil), Küçük Mehmed Said Paşa (beşinci defa), 8 Haziran 1895 - 30 Eylül 1895, azil), Mehmed Kamil Paşa (ikinci defa), (1 Ekim - 7 Aralık 1895, azil), Halil Rıfat Paşa (7 Aralık 1895 - 18 Kasım 1901, ölüm), Abdürrahman Nureddin Paşa (ikinci defa vekil olarak), (4 Kasım - 18 Kasım 1901, istifa), Küçük Mehmed Said Paşa (altıncı defa, 18 Kasım 1901 - 14 Ocak 1903, azil), Mehmed Ferid Paşa (15 Ocak 1903 - 22 Temmuz 1908, azil), Küçük Mehmed Said Paşa (yedinci defa, 22 Temmuz - 5 Ağustos 1908, istifa), Mehmed Kamil Paşa (üçüncü defa, 6 Ağustos 1908 - 13 Şubat 1909, istifa), Hüseyin Hilmi Paşa (14 Şubat - 13 Nisan 1909, istifa), Ahmed Tevfik Paşa (14 Nisan 1909 - devam).

36. **BEŞİNCİ MEHMED REŞAD**

Ahmed Tevfik Paşa (devam - 2 Mayıs 1909, saltanat değişikliği dolayısıyla usulen istifa), Ahmed Tevfik Paşa (ikinci defa, 2 Mayıs - 6

Mayıs 1909, istifa), Hüseyin Hilmi Paşa (ikinci defa, 6 Mayıs - 28 Aralık 1909, istifa), İbrahim Hakkı Paşa (12 Ocak 1910 - 25 Eylül 1911, istifa), Küçük Mehmed Said Paşa (sekizinci defa, 30 Eylül - 30 Aralık 1911, istifa), Küçük Mehmed Said Paşa (dokuzuncu defa,31 Aralık 1911 - 16 Temmuz 1912, istifa), Gazi Ahmed Muhtar Paşa (22 Temmuz - 29 Ekim 1912, istifa), Mehmed Kamil Paşa (dördüncü defa, 29 Ekim 1912 - 23 Ocak 1913, istifa ya zorlanma), Mahmud Şevket Paşa (23 Ocak ? 11 Haziran 1913, öldürüldü), Said Halim Paşa (12 Haziran 1913 - 4 Şubat 1917, istifa), Talat Paşa (5 Şubat 1917 - devam).

37. ALTINCI MEHMED VAHİDEDDİN

Talat Paşa (devam - 14 Ekim 1918, istifa), İzzet Paşa (14 Ekim - 10 Kasım 1918, istifa), Ahmed Tevfik Paşa (üçüncü defa) (11 Kasım 1918 - 13 Ocak 1919, istifa), Ahmet Tevfik Paşa (dördüncü defa, 13 Ocak - 24 Şubat 1919, istifa), Ahmed Tevfik Paşa (beşinci defa, 24 Şubat - 4 Mart 919, istifa), Damad Ferit Paşa (4 Mart - 19 Mayıs 1919, istifa), Damad Ferid Paşa, (ikinci defa, 19 Mayıs - 21 Temmuz 1919, istifa), Damad Ferid Paşa (üçüncü defa, 21 Temmuz - 1 Ekim 1919, istifa), Ali Rıza Paşa (2 Ekim 1919 - 8 Mart 1920, istifa), Salih Paşa (8 Mart - 2 Nisan 1920, istifa).

16 Mart 1920'de İstanbul'un işgalinden sonra meşrutiyeti tanımayan padişah hükümetinin sadrazamları: Damad Ferid Paşa (dördüncü defa, 5 Nisan - 31 Temmuz 1920, istifa), Damad Ferid Paşa (beşinci defa, 31 Temmuz - 17 Ekim 1920, istifa), Ahmed Tevfik Paşa (altıncı defa, 21 Ekim 1920 - 4 Kasım 1922, istifa).(2)

BU KİTABIN YAZILMASINDA YARARLANDIĞIM BAŞLICA YAZMA-BASMA ESERLER, RİSALELER VE BELGELER DİZİNİ

1) Beyanı Tezkiresi, 2) Kafzade Faizi Tezkiresi, 3) Silâhtarzade Mehmed Emin Tezkiresi, 4) Müverrih Âli'nin Künh-ül Ahbar Tezkiresi, 5) Sefaî Tezkiresi. 6) Melek İsmail: Velâdetname-i Hatice Sultan, 7) Abdullah bin İbrahim: Vâkiat-ı Sefer-i Sultan Süleyman-ı Sâni, 8) Ahmed bin İbrahim: Hamilet-el Kübrâ, 9) Şair Haşmet: Ve- lâdetname-i Hibetullah Sultan, 10) Mercimek Ahmed ibni İlyas: Kâbusname, 11) Derviş Abdullah: Risale-i Teberdâriyefi Ahval-ı

(2) Mithat Sertoğlu, Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi, İstanbul, 1958.

Ağa-yı Darüssaade, 12) Koçu Bey Risalesi, Aynı Efendi Risalesi, 13) Tarhuncu Ahmed Paşa Risalesi (lâyiha), 14) Reşit Belgradî: Vak'a-yi Hayretnümâ, 15) Vâsıf Tarihi, 16) Harullah Tarihi, 17) Hafız Hüseyin Aksarayî-Hadikatül Cevami, 18) Raşit Tarihi, 19) Tarih-i Nişancı Mehmed Paşa, 20) Tarih-i Selânikî, 21) Âşıkpaşazâde Târihi, 22) Taşköprülüzâde Kemalüddin Efendi: Tarih-i Saf, 23) Yazıcızade Ali Tarihi, 24) Ahmed Muhtar: Maziye Bir Nazar, 25) Lütfi Tarihi, 26) Dukas VI. Bizans Tarihi, 27) Kritovulos: Fatih Sultan Mehmed Han ve İstanbul'un Fethi, 28) Busbecqu, H. C. Yalçın çevirisi, 29) A. D. Alderson: The Strusctur of the Ottoman Dnasty, 30) Reşat Ekrem Koçu: Yeniçeriler, 31) Osman Nuri: Abdülhamid ve Devri Saltanatı, 32) Reşat Ekrem Koçu: Osmanlı Muahedeleri, 33) Prof. Dr. Ahmet Cevat Erden: Türkiye'ye Göç ve Göçmen Meseleleri, 34) Naima Tarihi, 35) Hammer Tarihi: M. Ata çevirisi, 36) Ahmet Refik Mülteciler Meselesi, 37) İbni Battuta, M. Şerif çevirisi, 38) Ahmet Refik: Kadınlar Saltanatı, 39) Ahmet Refik: Kızlarağası, 40) Vânî Mehmed Efendi: Arais-ül Kur'an Ve Nefais-ül Furkan, 41) Peçevi Tarihi, 42) Tarih-i Cevdet, 43) Ahmet Refik: Mahmud-ı Sâni'nin Validesi, 44) Cavit Baysum Çiçek Hatun, 45) Mihrimah Sultan, 46) Kösem Sultan, 47) Nilüfer Hatun, 48) Kâmil Kepecioğlu: Bursa Kütüğü, 49) Silâhtar Mehmed Ağa: 17. yy. Saray Hayatı, 50) Dr. Himmet Akın: Aydınoğulları Hakkında Bir Araştırma, 51) Memduh Koyunoğlu: İznik ve Bursa Tarihi, 52) M. Mikes: Türkiye Mektupları, S. Karatay çevirisi, 53) Hüseyin Amuca: Çerkes Kızları Saraydan Niçin Çıkarılmıştır?, 54) M. Çağatay Uluçay: Osmanlı Sultanlarına Aşk Mektupları, 55) Ziya Şakir: Maktul Vezirler, 56) Mithat Sertoğlu: Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi, 57) İ. H. Danişmend: Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 58) Ziya Şakir: Türk İmparatoriçeleri, 59) Evliya Çelebi Seyahatnamesi, 60) Solakzade Tarihi, 61) Nedim Efendi: Sahaif-ül Akhbar, 62) Tarih-i Ata, 63) Baron de Tott: Me- mories Sur les Turesetles Tartares, 64) Jouannin et van Gaver (Turquie), 65) Hammer: Devlet-i Osmaniye Tarihi, (Ata Bey çev.), 66) Mehmed Süreyya: Sicilli Osmanî, 67) Tarih-i Müneccim Başı, 68) Karaçelebizâde Abdülaziz: Süleymanname, 69) Hafız Hızır İlyas: Vekayi-i Letaif-i Enderun, 70) Şâhizade Tarihi, 71) Tarih-i Çelebi- zade, 72) Fındıklılı Mehmed Ağa: Silâhtar Tarihi, 73) İbnül Emin Mahmut Kemal: Osmanlı Devrinde Son Sadrazamlar, 74) Adnan Giz: Gülnuş Sultan, 75) Üç yaşında Evlenen Sultanlar, 76) Ziya Şakir: Osmanlılar Devrinde Odalıklar, 77) Padişahlar Nasıl Evlenirlerdi?, 78) Şerafettin Terim:

Kafkas Tarihinde Abhazalar ve Çerkeslik Mefhumu, 79) Ayşe Osmanoğlu: Babam Abdülhamid, 80) Safiye Ünüvar: Saray Hatıraları, 81) Ali Kemal Meram: Türkçülük ve Türkçülük Mücadeleleri Tarihi, 82) Ali Kemal Meram: Türk-İn- giliz İlişkileri Tarihi (Belgelerle), 83) Ali Kemal Meram, Türk-Rus İlişkileri Tarihi, 84) Franz Babinger, Mehmed der Eroberen, 85) Haluk Y. Şehsuvaroğlu, Asırlar Boyunca İstanbul, 86) Moltke, Hayrullah Örs çevirisi, Türkiye'deki durum ve olaylar üzerine Mektuplar. Ayrıca: Mühimme Defterleri, İrade Defterleri ve Fermanlar, Ansiklopediler, Kaamus-i Türkî ve Kaa-us-ül Âlâm, vb.

TÜRK IRKI'NIN SOY KÖKENİ'NİN NASIL BİR KAVRAM KARGAŞASINA UĞRATILMIŞ OLDUĞUNU SERGİLEYEN KAYNAKLAR

87) Zeki Velidi Togan: Umumi Türk Tarihine Giriş, 88) De- guignes: Hunların, Türklerin, Moğolların ve Tatarların Tarih-i Umumisi (H. C. Yalçın çev.), 89) M. Fahreddin Kırzıoğlu: Kars Tarihi, 90) Herodot Tarihi: (Ö. Rıza Doğrul çev. yorumlu), 91) Basri Konyar: Diyarbekir Tarihi, 92) Camcıyan: Ermeni Tarihi-1394 Olayları (çeviri), 93) Şeref Fırat: Varto Tarihi, 94) Van Tarihi, 95) Ali Kemali: Erzincan Tarihi, 96) Edip Yavuz; Tarih Boyunca Türk Kavimleri, 97) General Kenan Esengil: Kürtçülük Sorunu, 98) Ebulgazi Bahadır Han,) Şecere-i Terakime (Dr. Rıza Nur çevirisi), 99) Prof. İlhan Arsel: Arap Milliyetçiliği ve Türkler, 100) Hüseyin Hüsamettin, Amasya Tarihi, 4 cilt.

KAYNAKLARIN BULUNDUĞU YERLER

Topkapı Sarayı Arşivi, Fatih, Süleymaniye, Beyazıt, Köprülü ve Belediye Kütüphaneleri, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Başbakanlık Arşivi ve Özel Arşivim.

